

ΒΥΖΑΝΤΙΝΑ ΧΡΟΝΙΚΑ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΙΓ' ΤΟΜΟΥ.
ВИЗАНТИЙСКІЙ ВРЕМЕННОИКЪ
ПРИЛОЖЕНІЕ КЪ XIII ТОМУ.
№ 1.

ACTES DE L'ATHOS.

IV.

ACTES

DE

ZOGRAPHOU

PUBLIÉS

PAR

W. REGEL, E. KURTZ ET B. KORABLEV.

— * * * —

САНКТПЕТЕРБУРГЪ.
ТИПОГРАФІА ИМПЕРАТОРСКОЙ АКАДЕМИИ НАУКЪ.
Вас. Остр., 9 лин., № 12.
1907.

Напечатано по распоряжению Императорской Академии Наукъ.
С.-Петербургъ, Декабрь 1907 года.

Непремѣнный Секретарь. Академикъ *С. Ольденбургъ.*

Préface.

Un petit nombre des actes du monastère de Zographou a déjà été publié antérieurement. Florinsky a fait l'édition de quelques actes d'après les photographies de Sévastianov. Quelques autres actes ont été édités par Aprilov, l'archimandrite Léonide, Bodiensky, Zachariae von Lingenthal, Gelzer etc.

Outre ces éditions, comme la principale source nous servaient les photographies de Pierre Sévastianov qu'il avait pris en 1859 — 1860 pendant son voyage au Mont Athos. Je réussis à en retrouver les négatives au musée de Roumiantsev à Moscou et à en prendre des copies. Les copies de la collection de l'évêque Porphyre Ouspensky me servirent aussi comme source importante et je regrette bien que la plupart de ces copies ne donnent qu'un extrait des actes qui manque d'exactitude.

Durant mon voyage au Mont Athos en 1896 j'eus l'occasion de compléter ces actes. Les éditions et les copies principalement des actes grecs ont été collationnées par moi avec les originaux aux archives du monastère et complétées, les autres actes grecs et slaves y ont été copiés. Il ne manque que quatre actes slaves que je n'avais plus le temps de copier; on m'en avait promis des photographies et je regrette bien de ne les avoir pas reçues. Je ne remplis qu'un agréable devoir en remerciant le vénérable higoumène et les moines hospitaliers du monastère pour leur appui aimable à mes travaux.

Ce sont M. Éd. Kurtz à Riga et M. Basile Korablev à St. Pétersbourg qui se sont chargés de l'édition le premier des actes grecs et l'autre des actes slaves; ils ont aussi préparé l'index des noms propres.

W. Regel.

A.

Actes Grecs.

I.

6488—980, mois d'août, indiction VIII.

Thomas, higoumène d'un monastère (του Ἀντωνίου?), vend à Onésiphore un terrain et un monastère, nommé les Saints Apôtres de Xérocastron, pour la somme de 64 pièces d'or.

σίγνον μᾶ	Θω μοναχοῦ	σίγνον	Ἄθα	σίγνον	Κυρί
καὶ ἡ	γουμένου	νασί	ου μοναχοῦ	λλου	μοναχοῦ

Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, Θωμᾶς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τῶν καὶ τῶ μακαριωτάτῳ κυρῷ Ἀντωνίῳ, πέπρακα εἰς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν, Ἀθανασίου μοναχοῦ καὶ Κυρίλλου, πρὸς ὑμᾶς τοὺς πνευματικούς μου ἀδελφούς, τὸν κυρὸν Ὀνησιφόρον καὶ τοὺς γνησίους σου ἀδελφούς, τὸν ἀγρὸν τὸν ἐπονομαζόμενον τοῦ Ξηροκάστρου 5 τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους εἰς νομίσματα ἐξήκοντα τέσσαρα μετὰ τῆς οἰκοσκευῆς αὐτοῦ καὶ βιβλίων ἕξ, μηναιᾶ τέσσαρα, γενεσοπαροιμία καὶ ὁ Κλίμαξ,

I. Deux copies (A et B) conservées aux archives de Zographou. Photographies Sévastianov n. 17 — 18. Copie de Porphyre Ouspensky p. 11. Éditions: Σωφρονίου Καλλιγᾶ, Ἀθωνιάς, 1863, p. 52—54. Διονυσίου Πίστη, Περιγραφικὴ ἱστορία τοῦ ἁγίου ὄρους Ἄθω. Ἐν Θεσσαλονίκῃ 1870, p. 42—44. O. Бодянский, Актъ Зографскаго монастыря на Аѳонѣ 980 — 981 года. Съ 2 снимками. Читенія въ Общ. ист. и древ. Росс. 1873, кн. I, Отд. III, p. 1—10, avec la traduction russe, p. 4—6. Γερασίμου Συμυρνάκη, Τὸ Ἄγιον Ὄρος. Ἐν Ἀθήναις 1903, p. 36.

2 τῶν. καὶ τῶ μακαριστάτῳ κυρ Ἀντωνίῳ Β. 3 μετὰ. . . ἐμῶν Α. 4 ὀνησιφόρον Β. 6—7 οἰκοσκευεῖς Α οἰκοσκεβῆς Β βιβλίον Β μηνεᾶ ΑΒ.

καὶ ἱερά τὰ τῆς ἐξοπλίσεως αὐτῶν· ἐπῆρα δὲ ἐγὼ τὸ βορδόνην· ταῦτα πάντα λαβόντες ἀσφαλιζόμεθα πρὸς ὑμᾶς τοὺς εἰρημένους πνευματικούς ἡμῶν
 10 ἀδελφούς, τὸν κυρὸν Ὀνησιφόρον καὶ τοὺς τοῦ μέρους σου, τοῦ μὴ ἔχειν ἐξουσίαν ποτὲ καιρῶ ἢ χρόνῳ τοὺς μοναχοὺς τῶν κε. . . . κυροῦ Ἄντωνίου κίνησιν τὴν οἰانوῦν ἢ ἀγωγὰς καὶ ταραχὰς διεγείρειν πρὸς σε τὸν πνευματικὸν ἡμῶν ἀδελφὸν κυρὸν Ὀνησιφόρον καὶ τοὺς ἐκ τοῦ μέρους σου· ἐὰν δὲ δοκιμάσει τις ἐξ ἡμῶν πρὸς ἀνατροπὴν τῆς τοιαύτης πράσεως καὶ ἀσφα-
 15 λείας χωρῆσαι, ἐν πρώτοις ἵνα μὴ εἰσακούεται παρὰ παντός κριτηρίου πολιτικοῦ καὶ ἐκκλησιαστικοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐκδιώκεται παρὰ τῶν ἀγίων γερόντων τοῦ καθ' ἡμᾶς ἀγίου ὄρους· εἶθ' οὗτος ἔχει, ὅστις ἂν εἴη, καὶ τὴν ἀράν τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ ἀγίων πατέρων, προσεπιζημιούμενος καὶ λόγῳ προστίμου λίτρας τρεῖς· ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ ἡ παροῦσα ἀσφάλεια
 20 ἐγγράφη παρουσίᾳ τῶν εὐρεθέντων πατέρων.

Ἔστιν δὲ ὁ περιορισμὸς τοῦ μοναστηρίου καὶ ἡ διακράτησις οὕτως· ἀπὸ τὸν βαθὺν βηρὸν τοῦ Ξηροκάστρου καὶ ἀνατρέχει τὸν ποταμὸν καὶ ἀκουμπίζει τοῦ Ζωγράφου ἄνωθεν καὶ κρατεῖ τὸν ῥάχονα μέχρι τοῦ δρόμου τοῦ βασιλικοῦ καὶ ἀποδίδει εἰς τὴν Ἄρξον εἰς τὸ Ὄξυν βουνὴν, ἐν ᾗ
 25 καὶ εἰσὶν σταυροὶ εἰς τοὺς δρῦς δύο, καὶ κατέρχεται τὸ ῥαχόνην ῥαχόνην καὶ ἀντικρὺ εἰς τὸ ῥυακίτζην τοῦ ῥάχωνος καὶ ἀντιπερνᾷ τὸ λαγγάδιον τὰ ἐναντία τοῦ ῥυακίου καὶ ἀκουμπίζει εἰς τὸν ῥάχονα, ἔνθα στήθουν αἱ ἄσπραι πέτραι, καὶ κατέρχεται τὸν ῥάχονα ῥάχονα καὶ ἀκουμπίζει εἰς τὸν βαθὺν βηρὸν τοῦ Ξηροκάστρου.

30 Καὶ ἐδόθη καὶ τοῦτο, ἵνα, ὅστις ἀναβάλη περὶ τῆς τοιαύτης μονῆς, ἵνα ἔχει τὸ ἀνάθεμα, παρουσίᾳ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τοῦ Πρώτου καὶ τοῦ Κοινοῦ, οἳ καὶ δηλωθήσονται ἐν τῷ ἰδίῳ τόπῳ, γραφὲν διὰ χειρὸς Συ-

8 ἱερά . . . τῆς ἐξοπλήσεως A (ἐξοπλήσεως aussi B). ηπηρ. δὲ A ἀπήρα δὲ B
 9 ὑμᾶς τ . . . ρημένους A. 10 καὶ τ . . . ου μέρους A καὶ τῶν . . . μέρους B.
 10—11 ἔχ . . . ἐξ . . . αν A ἔχειν . . . σίαν B. 12 την . . . ανοῦν A. 13 ἀδελφ. . .
 σιφόρ . . . τοὺς A ἀδελφῶν κυρ ὀνησιφόρον καὶ τῶν τοῦ μέρους B. 15 ἀσφαλίας A χω-
 ρίσαι B. 17 εἰδοῦτος A. 18 ἀγίων π . . . A. 19 τρῆς ἐπητούτο A ἐπὶ τοῦτο B
 ἀσφάλεια A 19—20 ἀσφ . . . ἐγγράφη παροῦ . . . B. 21 ἔστην A οὗτος B. 22 βηρῶν A
 ἀνατρέχη A. 23 ἀκουμπήζη A ἀκουμπίζη B ζωγράφου B ῥάχωναν B. 24 δρόμου τοῦ . .
 ιχ . . . καὶ ἀποδίδη B ἀποδίδη A. βουνη A. 24—26 βουνὴν . . . καὶ εἰσὶ σταυ . .
 εἰς . . . οὺς δρῦς δύο καὶ ἀντικρυ . . . ρυακειτ . . . ν τοῦ B.
 26 ἀντηκρὺ εἰς τὸ ρυα . . . τζην A. 26—27 ἀντηπερνὰ τὸ λαγγάδ . . . τὰ ἐναντήα
 τοῦ ρυ . κη . . . καὶ ἀκουμπήζη A ἀντιπερνα . λαγγάδιον τὰ εναν
 ἔνθα B. 28 κατέρχεται τὸν ρ . . . ραχων . . . καὶ . . . μπιζει εἰς B
 ἀκουμπίζη A. 29 βηρὸν τοῦ ξηροκάστρου A τ . . . ηροκάστρου B. 30 ἵνα
 ναβα . . . περι B ἵνα ὄστης A. 30—31. ονης ἵνα . . . θεμα B ἀνάθεμα . . . ου . . . τῶν
 ἀποσταλλέντων A. 31—32 ἀποσταλέντων ρω . . . καὶ . . . ο . νου B. 32 οἱ
 κα οθήσονται . . . τω . . . ω τόπῳ B δηλωθήσονται ἐν τῷ ι . . . τόπῳ A.

μεῶν μοναχοῦ καὶ ὑποκτίτου φιλοσόφου, μηνὶ αὐγούστῳ, ὀκτωκαιδεκάτῃ, ὥρα ἕκτη, ἰνδικτιῶνος ὀγδόης, ἔτους ἐξακισχιλιοστοῦ τετρακοσιοστοῦ ὀγδοη-
καστοῦ ὀγδοῦ.

35

† Θωμᾶς μοναχὸς ὁ Πρῶτος.

† Ἡλίας μοναχὸς κὲ ἡγούμενος.

† Παῦλος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Ξηροποτάμου.

† Θεόδωρος μοναχὸς τοῦ Ξηροκάστρου.

† Νικόλαος μοναχὸς κὲ ἡγούμενος τῆς Χρομιτίσου.

40

† Κοσμᾶς μοναχὸς κὲ ἡγούμενος τῆς Ἄρκου μαρτυρῶν ὑπέ-
γραψα τὸν μὲν σταυρὸν ἰδιοχείρως, τὸ δὲ ὕφος διὰ τοῦ μαθητοῦ
Ἄντωνίου.

† Εὐθύμιος μοναχὸς καὶ οἰκονόμος τῆς Λαύρας μαρτυρῶν
ὑπέγραψα τὸν μὲν σταυρὸν ἰδιοχείρως, τὸ δὲ ὕφος διὰ τοῦ γρα- 45
φέως.

Dans la seconde copie (B = n. 17) se trouve le supplément
suivant:

† Κατὰ τὴν εἰκοστὴν τρίτην τοῦ ἰουνίου μηνὸς παρατυχόντες οἱ ἡγού-
μενοι τοῦ καθ' ἡμᾶς ἁγίου ὄρους ἐν τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου μεγαλο- 50
μάρτυρος Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου. . . . ὁ τιμιώτατος κῦρ Δωσίθεος καὶ
μέγας οἰκονόμος τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ ὁ ὀσιώτατος καθηγούμενος τοῦ Κουτ-
λουμούση κῦρ Γαβριὴλ καὶ ὁ ὀσιώτατος ἡγούμενος τοῦ Μακροῦ κῦρ Ἰωαν-
νίσιος καὶ ὁ τιμιώτατος καθηγούμενος τῆς μονῆς τῶν Νεακίων κῦρ Γερμα-
νὸς καὶ ὁ τιμιώτατος ἡγούμενος τοῦ Κασταμονίτου κῦρ Ματθαῖος καὶ ὁ 55
τιμιώτατος κῦρ Παχώμιος καὶ κληρικὸς τῆς Καρέων, Ἐλευθέριος μοναχὸς
καὶ ἡγούμενος τοῦ Τρογαλά, Κοσμᾶς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Σκορπίου,
καὶ ἐτέρων οὐκ ὀλίγων.

† макарине ероманахъ и҃гдменъ зѣграфекъ ѿ за истиннѣ подъписахъ.

33—34 συμε . . . καὶ υπο . . . τ . φ'λο υγουστ ιη ω
η ἔτους B. 36 θωμα καὶ προτος B. 37 καὶ B. 38 τοῦ ξη . . ποτάμου A.
39 μοναχὸς καὶ ἡγούμενος B 40 τῆς χρομι B. 41 ἄρκου μ
τὸν μὲν B. 42 ἰδιοχίρος A ἰδιοχείρος B. 42—43 υφος . . . τοῦ . . . θ ου B.
44—45. νόμος τῆς λαυρας μ . . . υ τὸν B. 45 ἰδιοχείρος B.
45—46 γραφέος B γρα . . . A. 51 ζωγράφου τιμιώτατος (partout). 52 ὀσιότα-
τος (partout).

II.

(1023 ou 1038), mois de février, indiction VI.

Le moine Sabas cède à la Laure de St. Athanase le monastère του Ἀρμενίου qui lui appartenait à Xérocaston.

σί	γνον
Σάβα	μοναχοῦ

(Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ) καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, Σάβας ἐλέψθεοῦ καὶ Χριστοῦ μοναχὸς ὁ τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρὸν ἰδιοχ(εῖρως προτάξας τὴν παροῦσαν) ἐγγραφὸν (ἅ)πλ(ῆν) δωρεάν τῆς ἐμῆς μονῆς τῆς ἐν τῷ Ξυρωκάστρῳ κειμένης, προσαγορευομένης δὲ τοῦ Ἀρμε-
 5 νίου, τίθημι καὶ ποιῶ ἐκουσίως καὶ ἀβιάστως καὶ δίχα παντὸς δόλου εἰς ὑμᾶς τὸν μοναχὸν κύρ Μιχαὴλ τὸν προεστῶτα τῆς Λαύρας τοῦ ὀσίου πατρὸς ἡμῶν Ἀθανασίου, ὅστις κάμει τὸν ἀνάξιον τοῦ ἁγίου σχήματος ἤξιωσε, καὶ διὰ σοῦ πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ Λαύρᾳ ἀδελφοὺς καὶ πατέρας, ἐπὶ ὑποθέσει τοιαύτῃ. ἐπειδὴ περ ὁ μακαρίτης Θεόδωρος ὁ θεῖος μου ἠγόρασεν ἀπὸ
 10 τὸν κύρ Θεοδώσιον τὸν Σιδερωκαύστην τὸ ἥμισυ τῆς μονῆς αὐτοῦ εἰς νομίσιμα πεντήκοντα, ἅτινα ἐκ τῆς ἐμῆς πατρικῆς ἦν ὑποστάσεως, ὅπερ καὶ ἥμισυ μέρος τῆς μονῆς, καθὼς πάντες γινώσκουσι, ἀπεριποίητον καὶ ἄχρειον ὄν παντελὲς μήτε ἐκκλησίαν ἔχον μήτε (οἶ)κημα, ἐγὼ δὲ ἐξ οἰκείων μου ἀναλωμάτων καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ οἰκήματα καὶ τὰ ἀμπέλια
 15 ἀνέστησα καὶ περιεποιησάμην τῇ τοῦ θεοῦ χάριτι καὶ εἰς τούμφανες ἤγαγον· τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ τῆς αὐτῆς μονῆς ἀπεχαρίσατο ὁ κύρ Βασίλειος, μαθητὴς γενόμενος τοῦ κύρ Θεοδοσίου, εἰς τὴν ὑπεραγίαν θεοτόκον ἐνδιδήκως, ἵνα (εἶνε) καὶ αὐτὸ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, καθὼς καὶ πρώην ἦν

II. Original conservé aux archives de Zographou. L'original a le titre suivant de main postérieure: Ἀφιερωτικὸν τῆς ἐν τῷ Ξηροκάστρῳ μονῆς Ἀρμενίῳ ἐκ μέρους τοῦ μοναχοῦ Σάββα εἰς τὴν ἱερὰν μονὴν τῆς Λαύρας δωρομένου, περιελθούσης δὲ εἰς τὴν ἡμετέραν μονὴν τοῦ Ζωγράφου. V. Porphyre Ouspensky p. 182—183.

2 ἐλέο. 5 καὶ πῶ. ἀβειᾶστος. 5—6 ἢς υἱμᾶς. προεστότα (partout). 7 ὑμῶν 9 ὑποθέσει τοιαύτι. ἐπιδίπερ. θῆος μου εἰγόρασεν. 10 ἥμισυ 11 πεντήκοντα. πατρικῆς ἦν. 11—12. ὅπερ καὶ εἰμισι μέρος. 12 μονῆς. 13 ἄχριον ὄν. μήτε (partout) ἔχων. οἰκίω. 14 ἀναλωμάτων. οἰκήματα. 15 ἀνεστισα καὶ περιεπιησάμην. 15—16 εἰς τούμφ. ναῖς ἤγαγον, τὴ δὲ. 16 ἥμισοι. ἀπεχαρίσατω. 17—18 ἐνδιδήκως ἵνα. 18 καὶ αὐτῶ. πρώην ἦν.

ἀχώριστον, τοῦ μνημονεύεσθαι αὐτὸν μέχρι συστάσεως τῆς τοιαύτης μονῆς· ἐγὼ δὲ ὁ προρρηθεὶς Σάβας (τὸν πε)ρισπασμὸν καὶ τὰς φροντίδας φεύ- 20
γων, ὅλα δὴ καὶ νόσου ἐπελθούσης μοι ἀθρόως καὶ τὸ ὀπτικὸν τῶν ὀφθαλ-
μῶν μου ἀπολέσαντος, καθὼς ἄγνωστα κρίματα τοῦ θεοῦ, οἰκονόμησα περὶ
ἐμοῦ καὶ ἠθέλησα πάλιν ἐλθεῖν πρὸς τὴν ὑπεραγίαν μου θεοτόκον, ἐν ᾧ
καὶ τὸ ἅγιον σχῆμα ἔλαβον, καὶ ἀποθανεῖν ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ, ἐν ᾧ καὶ
τὰς συνθήκας ἐθέμην, ἀξιώσας τὸν προεστῶτα καὶ πάντας τοὺς ἐν Χρισ- 25
τῷ ἀδελφούς καὶ συνοικούρους μου ἀναλαβέσθαι καὶ τὸ προρρηθὲν μονασ-
τήριον καὶ ἐμὲ καὶ τοὺς σὺν ἐμοὶ δύο ἀδελφούς, οὗσπερ ἀπέκειρα, τὸν τε
Ἡγνάτιον καὶ τὸν Γεώργιον, καὶ ἐπεὶ ὁ θεὸς ὀδήγησέν σε τὸν πνευματικὸν
καὶ ἅγιον ἡμῶν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφούς πρὸς
τούτῳ ἰδοὺ ἀποχαρίζομαι σήμερον ἐγγράφως τὴν ῥηθεῖσάν μοι μετὰ 30
πάντων τῶν περιορισμῶν
. κλιων χαλκοπλήκτων σιδηρικῶν καὶ λοιπῆς οἰκοσκευῆς, ὡς
καὶ παρ' ἡμῶν ἐναπεγράφησαν καὶ ἀφιερῶθησαν πάντα, καὶ προσκυρῶ τῇ
μεσίτῃ ἐν τῇ ὑπεραγίᾳ μου θεοτόκῳ, ἀπὸ σήμερον ἡμέ-
ρας ἀποβαλλόμενος πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ κυριότητα, ἣν εἶχον εἰς τὴν τοιαύ- 35
την μονήν, καὶ ἀνατίθημι (αὐτήν) εἰς σὲ τὸν πνευματικὸν μου πατέρα κύρ
Μιχαὴλ προεστῶτα τῆς Λαύρας καὶ διὰ σοῦ πρὸς τοὺς ἀδελφούς πάντας,
καθορκῶ δὲ ὑμᾶς εἰς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν τοῦ μηδέποτε ἀποσπασθῆναι
τὴν τοιαύτην μονήν* (ἀπὸ τῆς ἀγίας Λαύρας ἢ δωρηθῆναι τινὶ ἢ ἐκποιη-
θῆναι, ἀλλ' εἰς αἰῶνας αἰώνων, ἕως οὗ συνίσταται ἡ Λαύρα, εἶναι καὶ τὸ 40
αὐτὸ μοναστήριον ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν αὐτῆς εἰς μνημόσυνον τοῦ μακαρίου
μου θείου (καὶ) τῶν προαπελθόντων ἀδελφῶν καὶ ἐμοῦ τοῦ ἀμαρτωλοῦ.

Ὁ δὲ περιορισμὸς τῆς τοιαύτης μονῆς περιέχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ
τῆς μεσονηοδου τοῦ δεξιοῦ μέρους καὶ ἀνέρχεται τῇ ἰσότητι τοῦ βουνοῦ,
ἐνθα καὶ ἀχλαδέα ἴσταται καὶ πλησίον αὐτῆς ῥοπάκιν, κρατῶν τὴν αὐτήν 45
ἰσότητα, καὶ ἀνέρχεται μέχρι τῆς ἀγριελιάς· καὶ πάλ(ιν κρατεῖ) τὴν αὐτὴν
ἰσότητα καὶ τὸν αὐτὸν ἀέρα καὶ ἀνέρχεται μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ βουνοῦ,
ἐνθα καὶ πέτρα μεγάλη κεῖται, περιπατῶν κατ' εὐθεῖαν μικρὸν· εἶτα κατα-

19 τις τοιαύτης μονῆς. 20 ὁ προρρηθῆς. 21 φεύγον οἶά δι καὶ νόσου. τὸ ὀπτικόν.
22 ἀπολαίσαντος. κρήματα. 23 πάλιν ἐλθῆν. 24 ἀποθανῆν ἐν τί. αἰν ὦ.
25 ἐθέμην. 26 συνοικούρους μου. καὶ τῶ. 27 δύο. ἀπέκυρα. 28 καὶ ἐποῖ.
ὀδήγισέν. . 30 ἀποχαρίζομε. ἐγγράφος τὴν ῥηθεῖσαν. 31 περιορισμὸν. 32 χαλ-
κοπ . . . των σιδηρικῶν καὶ λυπεῖς οἰκοσκευῆς. 32—33 ὅς καὶ παριμῶν. ἀφηγέρω. . .
πάντα. 34 τὴν ὑπεραγία. 34—35 ἡμέρα. 35 κυριότητα. τοιαύτην. 36 ἀνατίθημι.
38 ἡμᾶς. μοιδέποτε ἀποσπασθῆναι. 39 τῆς αὐτῆς. εἰ δωρηθῆναι τινὶ εἰ. 40 ἀλλ'
ης. αἰὼς οὗ. εἶναι] ἴνα. 41 μνημόσυνον. 43 τις τῆς αὐτῆς. περιέχῃ οὗτος.
45 ἴσταται. κρατῶν (partout). 46 ἰσότητα (partout). ἀγριελιάς. 47 κορυφῆς
τοῦ. 48 κῆται περιπατῶν κατευθῆναι.

φορεῖ μέχρι τοῦ ρυακίου, κρατῶν τὸ αὐτὸ ρυάκην, ἐὼν ἀριστερὰ τὰ δίκαια
 50 τῆς Κυνιτζῆς, ἤγουν τοῦ Μοχ(έρη), καὶ ἀνέρχεται τὸν βουνόν, ἔνθα καὶ
 πέτραι μεγάλαι κεῖνται· εἶτα ἀναφορεῖ μικρὸν ἀνατολικώτερον, κρατῶν τὴν
 αὐτὴν ἰσότητα καὶ τὸν αὐτὸν ἄερα, καὶ ἀνέρχεται μέχρι καὶ τοῦ ἐτέρου
 βουνοῦ, κρατῶν ἀνατολικώτερον τὸν ραχόνα ραχόνα, ἔνθα καὶ πέτρα ριζη-
 μαία ἴσταται· κλίνει πρὸς ἀνατολάς, ἐὼν ἀριστερὰ τὰ δίκαια τοῦ Χάροντος,
 55 δεξιὰ τοῦ Ἀρμένου, ἦτοι τοῦ Ξυροκάστρου· κατέρχεται μέχρι τὸν αὐτὸν ρά-
 χονα καὶ διέρχεται τὴν λιθοσωρείαν καὶ κατέρχεται μέχρι τοῦ καμαρίου τοῦ
 Χάροντος· εἶτα κρατεῖ τὸ καταρύακον καταρύακον, περικόπτει ἀριστερὰ καὶ
 ἀνέρχεται μέχρι τῆς στρατάς τῆς ἀπὸ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων ἀνερχομένης
 εἰς τοῦ Χάροντος, κρατῶν τὴν αὐτὴν στρατάν κατέρχεται μέχρι τοῦ ποτα-
 60 μοῦ, περᾶ τὸν αὐτὸν ποταμὸν καὶ κρατεῖ τὸ ἀναπόταμον τὸ ἀπὸ τῶν ἀγίων
 Ἀποστόλων κατερχόμενον καὶ ἀνέρχεται μέχρι τῆς βρύσεως τῆς μέχρι τοῦ
 αὐτοῦ ποταμοῦ· ἀνατρέχει μικρὸν καὶ ἔρχεται μέχρι τοῦ τριστελέχου. . . .
 πλάτανος τοῦ (ἴστα)μένου μέχρι τοῦ αὐτοῦ ποταμοῦ· ἐκνεύει ἀπ’
 αὐτοῦ καὶ ἔρχεται μέχρι τ(ῆς κορυ)φῆς τοῦ μεγάλου βουνοῦ, ἐὼν ἀρι-
 65 τερὰ τὰ δίκαια τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, δεξιὰ τοῦ Ἀρμένου, ἦτοι τοῦ Ξιρο-
 κάστρου, καὶ διέρχεται τὸν ἕτερον βουνόν καὶ κατωφορεῖ μικρὸν, ἐὼν ἀρι-
 στερὰ τὰ μανδρία, ἤγουν τὰ δίκαια τῆς μονῆς τοῦ Νεακίου, δεξιὰ τὸ περιο-
 ριζόμενον· καὶ κατέρχεται μέχρι τῆς σπηλαιώδους πέτρας καὶ ἀποδίδει εἰς
 τὸν ποταμὸν, ἦτοι εἰς τὸν μέγαν βυρόν· καὶ κρατεῖ τὸν αὐτὸν ποταμὸν καὶ
 70 διέρχεται μέχρι τῆς Καμ(έας)· ἐκνεύει δὲ ἀριστερὰ καὶ ἀνέρχεται καὶ περι-
 κόπτει τὰ ἀμπέλια, ἐὼν ἀριστερὰ τὰ ἀμπέλια τοῦ Κασταμονήτου, δεξιὰ
 τοῦ Ξιροκάστρου· καὶ κατωφορεῖ μικρὸν καὶ ἀκουμπίζει εἰς τὴν θάλασσαν·
 κρατεῖ δὲ τὸν γυαλὸν γυαλὸν πρὸς δύσιν καὶ ἔρχεται καὶ ἀκουμπίζει, ὄθεν
 καὶ ἤρξατο.

75 Ἐγρᾶφη δὲ ἡ παροῦσα ἀσφάλεια διὰ χειρὸς Ἡγνατίου μοναχοῦ τοῦ
 ἐμοῦ μαθητοῦ, μηνὶ φεβρουαρίῳ, ἰνδικτιωνὸς ἕκτης, κατὰ παρουσίαν Θεο-
 κτίστου μοναχοῦ, Θεοδορίτου μοναχοῦ, Ἀκακίου μοναχοῦ, Νικολάου μονα-
 χοῦ, Βασιλείου μοναχοῦ, Συμεῶν μοναχοῦ, Ἀντωνίου μοναχοῦ, Ἱεροθέου
 μοναχοῦ καὶ Λουκιανοῦ μοναχοῦ.

49 καταφορῆ. ριακίου. ριάκην αἶον ἀριστερὰ τὰ δίκαια. 50 ἤγουν. 51 παῖτρε
 μεγάλοι κήνται. ἀνάφορι. ἀνατολικώτερον (partout). 54 ριζημέα ἴσταται, κλήνη.
 αἶον (partout). δίκαια (partout). 55 ἦτι (partout). 56 λιθοσωρεάν. 57 κρατεῖ
 (partout) τὸ καταρύακον. 60 περᾶ. τὸ ἀναπόταμον. 61 βρύσαιως. 63 ἐκνεύει ἀπ’.
 66 κατωφορεῖ (partout). 68 σπηλαιώδης. ἀποδήδι. 70 ἐκνεύει. 72 ἀκουμπίζει
 (partout). 73 κρατῆ. γυαλὸν γυαλὸν πρὸς δύσιν. 75 εἰ παροῦσα. 76 μινί.

σίγνον	Θεο	σίγνον	Θεο		
κτίστου	μοναχοῦ	δω	ρίτου μοναχοῦ		
σίγνον	Ἄκα	σίγνον	Νε		
κίου	μοναχοῦ	κολάου	μοναχοῦ		
σίγνον	Βα	σίγνον	Συ	σίγνον	Ἄν
σιλείου	μοναχοῦ	μεῶν	μοναχοῦ	τονί	ου μοναχοῦ
υσίγνον	Ἱερο	σίγνον	Λου	σίγνον	Γαβριήλ
δέου	μοναχοῦ	κιανοῦ	μοναχοῦ	μο	ναχοῦ
σίγνον	Ἰαχο	σίγνον	Πέ-		
βοῦ	μοναχοῦ	τροῦ	μοναχοῦ		

Bulle de plomb avec l'inscription suivante:

de l'un côté

ΚΡΙΤΑ
ΒΟΛΕΡΟ
ΣΤΡΥΜΟΝ
Ζ ΘΕCCA
ΛΟΝΙΚ

de l'autre côté

† ΚΥ ΒΟ
ΗΘΕΙ ΤΩ
CΩ ΔΘΛΩ
ΑΝΔΡΟΝ
ΑCΠΑΘ

III.

6557—1049, mois d'avril, indiction II.

Le Conseil central de l'Athos examine et termine la dispute sur les limites entre le monastère des Saints Apôtres, nommé τοῦ Ὁνησιφόρου, et le monastère τῶν Νεακίων.

(Κατὰ τὸν) ἀπρίλλιον μῆνα τῆς ἐνισταμένης δευτέρας ἰνδικτιῶνος ἐγκλησιν ἐποιήσατο ὁ μοναχὸς Διονύσιος (καὶ καθ)ηγούμενος τῆς μονῆς τῶν

ἀγίων Ἀποστόλων, τῆς οὕτως ἐπονομαζομένης τοῦ Ὀνησιφόρου, κατὰ τοῦ
μοναχοῦ Ἀρσενίου καὶ ἡγουμένου τῆς μονῆς τῶν Νεακίων, ὡς ἔτι ἀδικεῖ-
5 ται παρ' αὐτοῦ ἐν τοῖς πλησιάζουσι τόποις· καὶ ἐπεὶ θεωρίας ἐδέετο ἡ τού-
των ἀμφιβολία, οὐδὲ γὰρ ἄλλως ἠδυνάμεθα αὐτοὺς εἰρηνεῦσαι, ἐπεὶ οὐδὲ
δικαιώμα ἦν αὐτοῖς ἀληθές καὶ βέβαιον, ἀπεστάλημεν παρὰ τοῦ εὐλαβεσ-
τάτου καὶ πνευματικοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ Πρώτου κυροῦ Θεοφυλάκτου, ἔ-
τε μοναχὸς κῦρ Ἀντώνιος ἐκ τοῦ Φιλοθέου καὶ ὁ κῦρ Θεόδωρος ἐκ τοῦ
10 Δοχειαρίου καὶ ὁ κῦρ Λεόντιος ὁ Κοσμίτζης καὶ ὁ κῦρ Ἰάκωβος τῶν ἀγίων
Ὁμολογητῶν οἱ ἐπιτηρηταὶ καὶ ὁ κῦρ Ἰάκωβος τοῦ ἀγίου Ὑπατίου καὶ ὁ
κῦρ Νικόλαος ὁ τοῦ Χάρωνος καὶ ὁ κῦρ Ἰωάννης τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ κῦρ
Παῦλος τῆς Βάνιτζας καὶ ὁ κῦρ Ἀναστάσιος καὶ ὁ μοναχὸς Διονύσιος τοῦ
Μονοδενδρίου καὶ ὁ μοναχὸς Μελέτιος τοῦ Μαύρου κορμοῦ, Ἡλίας τῶν
15 Λιβαδίων καὶ οἱ ἐκεῖσε γειτνιάζοντες· καὶ ἀνήλθομεν ὁμοθυμαδὸν ἐς τὸν
τόπον καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς, ὡσπερ λέλεκται, δικαιώματα, ταραχῆς
καὶ ἀμφισβητήσεως οὐκ ὀλίγης γιγνομένης, μεσιτευσάντων πάντων ἡμῶν,
ὥστε μεσολαβῆσαι τὸν τοιοῦτον διαχωρισμόν, ἡσμένισαν τὰ ἀμφοτέρα μέ-
ρη καὶ ἀσμένως ἀπεδέξαντο καὶ τὰ ἀρμόζοντα ἐκάστη μονῇ γνῶριμα ἀπο-
20 δεῖξαι. εἶτα διεχωρίσαμεν τὸν τοιοῦτον τόπον κατὰ τὴν μαρτυρίαν κυροῦ
Ἀντωνίου τοῦ ἐκ Φιλοθέου καὶ κυροῦ Ἡλιοῦ τοῦ Ποιμένος καὶ κυροῦ Νικο-
λάου τοῦ Χάρωνος.

Ἔστι δὲ ὁ περιορισμὸς τοῦ τοιοῦτου τόπου τοιοῦτος· καθὼς ἀπάρχεται
ἀπὸ τὸ σπήλαιον κάτω καὶ ἀνατρέχει τὸν Ὄξυν βουνόν, κρατῶν τὸ βραχῶ-
25 νιν βραχῶνιν, καὶ ἀκουμβίζει τὰ ἴσα τοῦ μοναχοῦ κυροῦ Ἰακώβου τοῦ ἀγίου
Ὑπατίου μέχρι τοῦ δρόμου, κρατῶν τὸν αὐτὸν δρόμον ἕως τὸ βραχῶνιν τοῦ
Ζωγράφου, καὶ κατέρχεται τὸ λαγκαδῆτιζιν καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὸν Μαῦρον
βηρόν, κρατῶν τὸν ποταμὸν ποταμόν, καὶ ἀπέρχεται εἰς τὸ σπήλαιον, ἐνθα
καὶ ἡρξάμεθα.

30 Τούτων οὕτω καλῶς καὶ θεωρεστώως χωρισθέντων καὶ ἐγγράφως ἐκτε-
θέντων προστάξει τοῦ Πρώτου καὶ τῶν λοιπῶν ἡγουμένων καὶ ἐπιδοθέντων
πρὸς τὸ μέρος τῆς μονῆς τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, παρεγγυώμεθα φυλάτ-
τεσθαι ταῦτα ἀπὸ τῶν τὴν ἔγκλησιν ποιησαμένων δύο μοναστηρίων· εἴ τις
δὲ φωραθῆ ἔξ αὐτῶν ταραχὰς καὶ ἀγωγὰς κινεῖν εἰς ἀνατροπὴν τοῦ τοιού-
35 του διαχωρισμοῦ, ἵνα ἡ ἄλλότριος τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου τριάδος καὶ ξέ-
νος τῆς τῶν χριστιανῶν ὁμολογίας καὶ πίστεως, ἐπισπῶμενος καὶ τὰς ἀράς
τῶν ἀγίων τριακοσίων δέκα ὀκτῶ θεοφόρων πατέρων, καὶ μὴ εἰσακουεσθῶ
παρὰ τινος, ὡς ἀδικητῆς καὶ πλεονέκτης καὶ τῶν ἀλλοτρῶν ἐφιέμενος.

ἐγράφη τὸ παρὸν δικαίωμα εἰς δικαίωσιν καὶ ἀσφάλειαν καὶ ἐπεδόθη Διονυσίῳ μοναχῷ καὶ ἡγουμένῳ τῆς μονῆς τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, γραφὴν 40 διὰ χειρὸς Ἀθανασίου μοναχοῦ μονῆς τοῦ κυροῦ Σισώη, μηνὶ καὶ ἰνδικτιῶνι τοῖς προγεγραμμένοις, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ πεντακισιοστοῦ πεντηχοστοῦ ἐβδόμου, κατενώπιον τῶν παρευρεθέντων καὶ ὑπογεγραμμένων.

† Ἀντώνιος μοναχὸς ὁ ἐκ τοῦ Φιλοθέου ὑπέγραψα οἰκεία 45 χειρὶ.

† Θεόδωρος μοναχὸς ἐκ τοῦ Δοχειαρίου ὁ καὶ ἡγούμενος.

† Λεόντιος μοναχὸς ὁ Κοσμίτζης.

† Ἰάκωβος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν ἁγίων Ὁμολογητῶν.

† Νικόλαος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Χάρωνος. 50

† Ἰωάννης μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Ζωγράφου.

† Παῦλος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τῆς Βάνιτζας.

† Διονύσιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος Μονοδενδρίου.

† Μελέτιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ Μαύρου κορ- 55 μοῦ.

† Ἡλίας μοναχὸς καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ Ποιμένος.

† Ὁ δικαίου τῶν ἁγίων Ἀποστόλων.

IV.

6559—1051, mois d'août, indiction IV.

Le Conseil central de l'Athos examine la dispute des deux monastères de Zographou et de Castamonitou au sujet du terrain de Καλιγράφου et reconnaît les droits des moines de Zographou.

..... προσῆλθαν ἡμῖν οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπιλεγομένου Ζωγράφου καὶ αὐτὸς ὁ εὐλαβεστάτος ἡγούμενος ἱερομόναχος κῦρ Ἰωάννης εἰς τὴν μέσην τῆς συνάξεως τῶν ἡμετέρων πατέρων καὶ ἀδελφῶν τοῦ ἁγίου ὄρους εἰς τὴν ἑορτὴν τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐν ταῖς Καρεαῖς, λέγοντες 5 οὕτως· «Πατέρες ἅγιοι, οὐ δίκαιον ἔσται ἡμᾶς διαπληκτισμοὺς ἔχειν μετὰ τῶν γειτόνων ἡμῶν, τῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου ἡγουμένου κυροῦ Νί-

42 τοῦ προγεγραμμένου.

IV. Copie conservée aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 20. Copie fragmentaire de Porphyre Ouspensky p. 23—24.

3 ἱερομόναχος (partout). 4 συνάξιος. 5 ἐν ταῖς καρῆς (?) 7 γειτόνων.

φωνος. μεγάλως γάρ ἀδικοῦσιν ἡμᾶς εἰς τὰ δίκαια τοῦ ἡμετέρου ἀγροῦ τοῦ
Καλιγράου καὶ διὰ τοῦ τοιοῦτου μέλλει συμβῆ ἔν τῷ μέσῳ ἡμῶν καὶ Νί-
 10 φωνος, διότι καὶ σπαθία καὶ τόξα ἔσυραν καθ' ἡμῶν καὶ καθεκάστην οὐ
 παύονται τὰς τοιαύτας ὀχλήσεις ποιοῦντες· καθήρπαξαν γὰρ τὸν ἡμέτερον
 τόπον καὶ ἀπάνω εἰς τὸ δίκαιον ἡμῶν φοβερίζουσιν καὶ ἡμᾶς.» γινομένης
 δὲ τῆς δεήσεως αὐτῶν καὶ τὴν κρίσιν ἡμῶν ἀγαπησάντων, ἵνα, μηδέποτε
 15 μαχομένων, θεοῦ θέλοντος, ἐδειξάμεν τὴν ἀγάπην μή θέλῃν ἐπὶ πολὺν
 ἐκθλίβειν αὐτοὺς ἢ ἀδικεῖσθαι, ἐχωρίσαμεν τινὰς τῶν καθηγουμένων ἀξιο-
 λόγους ἀνδρας καὶ τοῦ δικαίου φρονούντας, ὅπως ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, πα-
 ραγεγονότων καὶ τῶν ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, συγκαλέσαντες καὶ τοὺς εἰ-
 20 δῆμονας καὶ ἀξιοπίστους γέροντας, καὶ ἐκάστου τὰ δικαιώματα προκομι-
 σάντων, τηρήσουσιν ἐπὶ τόπους τῶν ἀμφοτέρων τὰ σύνορα καὶ ἀποκατα-
 στήσουσιν αὐτοὺς εἰς τὰ ἀρχαῖα δίκαια αὐτῶν, ὡς εἶχασιν ἔκπαλαι τῶν
 ἡμερῶν. ἀπήγαμεν δὲ ἐπὶ τὸ ποιῶς ἐξ ἀποστολῆς τοῦ ἁγίου πατρὸς ἡμῶν
 καὶ Πρώτου καὶ προσκομιζόντων τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ τῶν μαρτύ-
 ρων, ἐξετάσαμεν ἀκριβῶς τὰ ἀμφοτέρα μέρη· ἀκολοθοῦντες τὰ δικαιώματα
 καὶ τοὺς μάρτυρας ἐπὶ θεοῦ φόβον εὔρομεν τὰ ἀρχαῖα σύνορα ἔχων οὕτως·
 25 ἄρχεται ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ, καθὼς καταβαίνει ὁ μέγας λάκκος ἀπὸ τοῦ Κα-
 λιγράου εἰς τὸν αἰγιαλόν, καὶ ἔξωθεν τοῦ αὐτοῦ λάκκου πρὸς τὰ δυσικὰ
 μέρη ἔνι τὸ σύρμαν· καταβαίνει δὲ τὸ αὐτὸ σύρμαν ἀπὸ τῆς Στεφανιανῆς
 τῆς σχισμένης πέτρας ἕως τοῦ αἰγιαλοῦ, καὶ ἀπὸ τὸ σχίσμαν τῆς εἰρημέ-
 νης Στεφανιανῆς πέτρας κρατεῖ τὸ πλάγιον πρὸς ἀνατολάς· καὶ ἔρχεται,
 30 ἔνθα ἔνι τὸ γεράναιον γῶμαν καὶ ἀπ' αὐτοῦ διαβαίνει ἄνωθεν τὰς ἄσπρας
 πέτρας καὶ καταβαίνει εἰς τὸν λάκκον κάτωθεν τοῦ χωραφίου καὶ περνᾷ
 τὸν λάκκον· καὶ πιάνει τὸν ῥάχωνα καὶ κρατῶν τὸν ῥάχωναν ἔρχεται εἰς
 τὴν κορυφήν, ἔνθα κεῖνται οἱ συθλασμέναις πέτραις, καὶ ἀπ' αὐτοῦ κρατεῖ
 τὴν μεγάλην ῥάχωναν καὶ ἔρχεται εἰς τὴν πέτραν τὴν τρυπημένην· καὶ
 35 ὅσα καταρέοντα ὕδατα τοῦ αὐτοῦ ῥάχωνος πρὸς τὰ μέρη τοῦ ἁγίου πρωτο-
 μάρτυρος Στεφάνου, ἔνι τὰ δίκαια τοῦ Κασταμονίτου· ὅσα δὲ καταρέοντα
 ὕδατα πρὸς τὰ μέρη τοῦ ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καλιγράου, ἔνι τὰ δίκαια τοῦ
 Καλιγράου· καὶ ἀπὸ τὴν τρυπημένην πέτραν πιάνει δεξιὰ τὸ πλάγιον, τὰ
 νοτικὰ μέρη κρατῶν, τὸν ῥάχωνα καταβαίνει καὶ περνᾷ, ἔνθα ἔρχεται ὁ

9 τιούτου μ. λλ. . . υμβεῖ. 11 παύοντε τὰς τιαύτας ὀχλήσης. 12 δίκειον.
 14—15 ἐπὶ πολλεῖν ἐκθλίβην. 15 ἀδικήσθαι. 17 παράγεγονότων. τὰ μέρει.
 17—18 ἰδήμονας. 18 γέροντας. δικαιώματα (partout). 20 ἦχασιν. 23 ἀκολου-
 θοῦνταις. 24 σίνορα. 25 καταβένη (partout). 27 μέρει. καταβένην δὲ τὸ αὐτῷ.
 28 σχήσμαν. 29 κρατὶ (partout). ἀνατωλάς. 30 χόμαν. 31 περνᾷ (par-
 tout). 32 ποιάνη (partout). κρατὸν (partout). 33 κορυφήν. κεῖντε. συθλασμέ-
 ναις πέτραις. 34 τριπημένην (partout). 35 πρωτομάρτυρος. 37 καλυγράου.

λάκκος τοῦ Καλιγράου, καὶ ἀναβαίνει εἰς τὴν τοῦμπαν καὶ καταβαίνει τὸν 40
 ῥάχωνα εἰς τὸν λάκκον, ἔνθα εἰσὶν οἱ ἀγριοκαλαμαῖες· καὶ κρατῶν τὸν λάκ-
 κον, οὕτως ἀποδίδει εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἔνθα ἀποχωρίζεται ἡ στράτα τοῦ Κα-
 λιγράου ἀπὸ τὸν αἰγιαλόν, καὶ πλ. . . . οὕτως ὁ περίορος τοῦ Καλιγράου,
 ταῦτα οὕτως διαχωρίσαντος, ὡς ἀνωτέρω δεδηλοῦνται· ἐν ᾧ πάλιν εἰς δι-
 καιώμασιν ἐπιβεβαιώσαμεν καὶ ἐπικυρώσαμεν τὸν παρὸν περιορισμόν, τὸ 45
 δικαίωμαν τῆς εἰρημένης μονῆς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ
 Καλιγράου, τῆ εἰδήσει τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρὸς καὶ Πρώτου κυροῦ
 Θεοφυλάκτου καὶ τῆ ἀρεσκεία τῶν ἀμφοτέρων μερῶν. ἐπὶ τοῦτο καὶ τὸ
 παρὸν ἔγγραφον ἐπεδόθη πρὸς τῷ καθηγουμένῳ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ
 ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου κυρῷ Ἰωάννῃ τῷ ἱερομο- 50
 νάχῳ εἰς περισσοτέραν ἀσφάλειαν· εἴ τις δὲ ὑπερέβη τὸν παρὸν περιορισ-
 μόν, ἵνα ἐκπίπτει καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου δικαίου· ἐγράφη δὲ τὸ παρὸν δικαίωμα
 ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ πατρὸς ἡμῶν τοῦ πνευματικοῦ τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ τῶν
 ὑπογραφέντων μαρτύρων, μηνὶ αὐγούστῳ, ἰνδικτιῶνος τετάρτης, ἔτους ἐξα-
 κισχιλιοστοῦ πεντακκοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἐνάτου· ἐγράφη δὲ διὰ χειρὸς 55
 ἐμοῦ ἱερέως μοναχοῦ τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς Ἐλε-
 ούσης.

† Ὁ καὶ Πρῶτος ὑπέγραψα Θεοφύλακτος τοῦ ἁγίου ὄρους.

† Κοσμᾶς μοναχὸς καὶ οἰκονόμον τῆς Μεγάλης λαύρας μαρ- 60
 τυρῶν ὑπέγραψα.

† Λουκάς ὁ εὐτελής μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασ-
 μίας μονῆς τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χρι-
 στοῦ τοῦ ἐπονομαζομένου τοῦ Ἐσφιγμένου μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

† Ἰάκοβος μοναχὸς μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

† Νικόλαος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς ὑπεραγίας δεσ- 65
 ποίνης ἡμῶν θεοτόκου τοῦ Χάρωνος μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

† Παῦλος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας μονῆς
 τῆς Χριστουπόλεως μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

† Ἠγνάτιος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τοῦ ἁγίου ἀποστό- 70
 λου Φιλίππου μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

† Ἰωάννης μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας μονῆς
 τοῦ Θαυμαστοῦ μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

42 ἀπόδιδη. 44 δεδηλοῦντε. 45 ἐπιβεβαίωσαμεν. 45—46 τῷ δικαίωμαν.
 47 ἰδήσου. 48 ἀρεσκία. 49 ἔγγραφον ἐπεδῶθη. 51 περισσοτέραν ἀσφάλειαν.
 εἰ'της. 52 δικέομα.

† Θεόληπτος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας μον-
νης τοῦ Φιλοθέου μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

75 † Γεράσιμος μοναχὸς καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας μον-
νης τοῦ Πολίτου μαρτυρῶν ὑπέγραψα.

V.

6650—1142, mois de mai, indiction V.

Marie Τζουσμένη, fille de l'empereur Jean Comnène, confirme les
droits du monastère de Zographou sur un métoque près de Hiérissos.

Καθὼς ἐδιδάχθημεν ἐκ προστάξεως εἶτα καὶ χάριτος τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἔχειν σέβας εἰς τὰς σεβασμίας καὶ ἀγίας τοῦ Χριστοῦ
ἐκκλησίας, καθὼς καὶ ὁ κύριος ἔφησεν ἐν τῇ εὐαγγελικῇ φωνῇ· μὴ ποιεῖτε
τὸν οἶκον τοῦ πατρὸς μου οἶκον ἐμπορίου· κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀγίων
5 ἀποστόλων οἰκοδομεῖν ἐκκλησίας εἰς ἴασιν ψυχῆς καὶ σώματος· καὶ ὁ ἀγα-
πῶν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ μέτοχός ἐστι τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ ὁ
καταφρονῶν τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ ἔχθρός τοῦ θεοῦ ἐστὶ καὶ τῶν χριστιανῶν·
διὰ τοῦτο ἀγῶ Μαρία ἡ Τζουσμένη, γνήσιος γόνος τῶν εὐσεβεστάτων βα-
σιλέων, ἀκούσασα περὶ τοῦ ἀγίου ὄρους, ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς τὸν
10 θεὸν τὸν ζῶντα, ἄρα μήπως γέγονα ἀγῶ μέτοχος τοῦ ἀγίου ὄρους· καὶ
χάριτι τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ πληροφορία γέγονεν ἐν τῇ καρδίᾳ μου· καὶ
θελήσασα ἔχειν ἀγῶ μνημόσυνον ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει, ἐδόθη μοι χώρα ὁ
Ἐρισσός καὶ οἱ ἐνεργοῦντες κατὰ τὸν καιρὸν ἠνάγκασαν τὴν ψυχὴν μου
περὶ τοῦ ἀγίου ὄρους καὶ περὶ τῶν μοναστηρίων αὐτοῦ καὶ ἐδεξάμην παρο-
15 δηγίαν· ἔστειλα πιστόν μου ἄνθρωπον τὸν Γρηγόριον, νὰ τηρήσει τὰ μονα-
στήρια, ἐξαιρέτως τοῦ Ζωγράφου· καὶ κοπιάσας πρὸς ἡμᾶς ὁ ἡγούμενος
τοῦ Ζωγράφου Ἰωακεῖμ ὀνόματι μὲ καὶ τῶν χρυσοβουλίων τῶν ἀγιοκοι-
μήτων βασιλέων, τοῦ τε κυροῦ Ἀλεξίου τοῦ πορφυρογεννήτου καὶ τοῦ ἀδελ-
φοῦ αὐτοῦ κυροῦ Μανουὴλ τοῦ πορφυρογεννήτου, καὶ μαθοῦσα ἐγὼ τὰ δι-
20 καιώματα τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου καὶ εὑροῦσα, ὅτι ἔχει μετόχιν εἰς τὴν

V. Deux copies (A et B) conservées aux archives de Zographou. Photographies Sé-
vastianov n. 21—22. Copie de Porphyre Ouspensky p. 25—28.

3 Jo. 2,16 ἐκκλησίας . . . καὶ B (= n. 21). 5 οἰκοδομὴν ἐκκλησίας ποιεῖσθε εἰς B.
5—6 καὶ ἀγαπᾶν (?) τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ καὶ ὁ ἀγαπῶν τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ B.
10 ζῶντα . . . πως μήπως B. 12 τῷ αὐτῷ ὄρει B. 13 ἱερισός B. 14 δεξαμένη ὀδηγίαν
B. 15 ἵνα τηρήσῃ B. 16 ἐξαιρέτως καὶ B. ζωγράφου . . . τιάσας πρὸς B. 17 μετὰ
καὶ B. χρυσοβουλίων A. 18 ἀδελφοῦ μου κυροῦ B. 20 μετόχιον B. τὸν ἱερι-
σὸν B.

Ἐρισσόν, ἔστειλα τὸν βάγγηλόν μου τὸν Ἐξάκουστον, νὰ μὴδὲ τὸ μοναστή-
 ριν ζημιώσῃ μὴδὲ τὴν ψυχὴν μου κριματίσῃ· καὶ ἀπελθὼν ὁ βάγγηλός μου
 καὶ ἐρευνήσας τὴν ὑπόθεσιν λεπτομερῶς τῶν χωραφίων, ὅθεν μετέχει τὸ
 περίορον τοῦ μοναστηρίου, καὶ συναρευευνήσας τὸ περίορον μὲ τὸν ἐπίσκο-
 πον, Βασίλειος ἦν ὁ Φωκαϊκός, καὶ τῶν κληρικῶν μετὰ τῶν λοιπῶν γερόν- 25
 των, ὧντινων ἐστὶ τὰ ὀνόματα ταῦτα· Νικόλαος ὁ πρωτοπαπᾶς, Δημήτριος
 ὁ νομικός καὶ ἱερεὺς, Μιχαὴλ ὁ δευτερεύων, Κωνσταντίνος ἱερεὺς ὁ Βοει-
 δοματίας, Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Μαστροϊωάννης, ὁ Σίμων τοῦ Ἄλωποῦ, τοῦ
 Ξηροποτάμου ὁ Ζαρομένος, Κωνσταντίνος ὁ Μάτλας καὶ ὁ ἀδελφός αὐτοῦ
 Δημήτριος, Νικηφόρος ὁ Βολέας καὶ ὁ Κατάκαλος, ὁ Γαργαλᾶς, ὁ Μηκύλ- 30
 λας, ὁ Λειγδέας, Γεώργιος ὁ Καθολικός, Ἰωάννης ὁ Στρυμονίτης, ὁ Χοῦμ-
 νος καὶ Δημήτριος τοῦ Ἰμπρου, Δημήτριος τῆς Ξένης, Στέφανος ὁ Βοει-
 δοματίας, Θεόδωρος ὁ Ζερβός, ὁ Λαγωδηνός, Δημήτριος ὁ Κουράτωρ, Νι-
 κόλαος ὁ Κουτζαύτης, Βασίλειος ὁ Χοχλιαρᾶς, Ἰωάννης ὁ Ζερβός, ὁ Κυ-
 ριακός, ὁ Χηλαῆς, Ῥωμανός τοῦ Κατακαλοῦ, ὁ παππᾶς Δημήτριος τῆς Εὐ- 35
 δοξίας ἀπὸ τοῦ Σιμιώνη, Στέφανος ὁ Σιδεραῆς, Στέφανος ὁ Μαυρόβλαχος,
 Στέφανος ἀπὸ τοῦ Κόζλα, ὁ πρωτοπαππᾶς Ῥαβεννίτζης καὶ ὁ Γληγορᾶς
 ἀπὸ τὰ Σιδηροκάυσια, Βασίλειος ὁ Ζέργης καὶ Γεώργιος ὁ Πάμπалиς, ὁ
 Στρομιανός, Καλλίνικος μοναχός καὶ οἰκονόμος τοῦ Ὀζολίμνου, Νίκανδρος
 μοναχός ὁ τούτου συναδελφός· οὗτοι εἰσὶν οἱ μάρτυρες· τὰ δὲ ὀνόματα τῶν 40
 χωραφίων καὶ περιόρου εἰσὶ ταῦτα· χωράφιν ὁ Τυμπανάρης, Λουκίτζης κα-
 ἕτερον τὰ ἐνάντια τῆς Ὀζολίμνου καὶ τοῦ Χαλκίεως, ἐπιλεγόμενον Κρυό-
 καμπος, καὶ ἡ Λοῦστρα καὶ τῆς Γραίας τὸ πῆδημα ἕως καὶ τὰ Ῥαχώνια,
 ἀπὸ τοὺς κρημνοὺς καὶ τὴν ὑψηλοτέραν τοῦμπαν, ὅπως ἐξέρχεται εἰς τὴν
 σελλάδα τοῦ Μηκύλλα, ὅπου ἔνι τὸ σύνορον ἡ κοκκίνη πέτρα· καὶ ἀπ' αὐ- 45
 τοῦ ὑπάγει εἰς τὸ Ῥαχωνίτζι τοῦ Κατακαλοῦ πλησίον τοῦ τριωδίου, καὶ αὐ-
 τοῦ ἦν φυτευμένη πέτρα· καὶ ἀπ' αὐτοῦ εἰς τὸν ἄσπρον κρημνὸν καὶ τὸ
 ἀκρωτήριον τοῦ ἀμπελίου τῶν ἀγίων Ἀποστόλων, καὶ αὐτοῦ τὸ σύνορον·

22 ζημιώση B. κριματίσῃ A. κριματίση B. 23 περὶ τῶν χ. B. τὸ περιο-
 ρισμὸν B. 24 συνορίσας τὸν περίορον μετὰ τοῦ ἐπισκόπου B. 25 φουκαϊκός B σὺν
 τῶν λοιπῶν B. 26 ὧν τὰ ὀνόματα εἰσὶν ταῦτα B. 27 νομικός, ἱερεὺς μιχαὴλ B. 27 (et
 32) βοϊδοματίας B. 28 ὁ συριάνος τοῦ ἄλωποῦ B. 29 ζαζαρομένος B. 30 βολέας, κατακα-
 λῶν ὁ γαργαλᾶς B. 31 λιγδέας B. 31—32 στρυμονίτης, ὁ χούμνος, δημήτριος τοῦ
 ἴμπρου B. 34 χουλιαρᾶς B. 35 χηλαῆς B. δημήτριος τῆς..... ἀπὸ B. 36—37 μαυ-
 ρόβλαχος, πρωτοπαπᾶς ραβεννίτζης, γρηγορᾶς ἀπὸ B. 38 βασίλειος ὁ ζερβός· γεώργιος B·
 40 ἀδελφός B. 41 καὶ τοῦ περιόρου B. 41—42 χωράφιν ὁ τυμπανάρης, ἕτερον ὁ λουκί-
 τζης, ἕτερον (τὰ ἐνάντια τῆς ὀζολίμνης B. 42 ἐνάντια A. 42—43 χαλκίεως, ἕτερον
 ἐπιλεγόμενον ὁ κρυὸς κάμπος, ἕτερον τὸ ἄρμενον, ἕτερον ἡ λούστρα B. 43 ἕως τὰ Ῥαχώ-
 νια B. 44 τοὺς δὲ κρημνοὺς B. τοῦμπαν (partout) B. ὅπως δε B. 45 σελλάδα (par
 tout) B. μυκιλα B. 46 Ῥαχωνίτζιν B les mots πλησίον τοῦ τριωδίου sont écrits en
 marge A τριωδίου aussi B. 47 φυτευμένη corrigé de φαινομένη A.

καὶ ἀπ' αὐτοῦ κάτωθεν τοῦ μεγάλου κρημνοῦ, καθὼς ἀπέρχεται τὸ μονο-
 50 πάτιν· καὶ διαβαίνει τὸ ἕτερον μονοπάτι, τὸ ἀπέρχεται ἀπὸ τὴν ἐλαίαν· καὶ
 μετὰ τὸ περάσαι τὸ ῥήθην μονοπάτι πιάνει τὸ ἀνάφορον τοῦ ἄσπρου κρημ-
 νοῦ καὶ πιάνει τὸ ὄφρυδιν· καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ἀμαξικὴν ἄκραν τοῦ ὄφρυ-
 δίου καὶ πέραν τῆς ἀμαξικῆς, καὶ αὐτοῦ σύνορον, ὅπου ἔνε τὸ ἀληθινὸν
 55 χῶμα εἰς τὸν κρημνόν, καὶ ἀπ' αὐτὸ τὸ ὄφρυδιν ὑπάγει εἰς τὴν σελλάδα,
 ὅπου χωρίζει ἡ ἀμαξικὴ, μέσα ἔνε τὸ σύνορον· ἀπ' αὐτοῦ πάλιν γυρίζει
 ἀριστερὰ πρὸς τὸ ῥαχῶνιν τοῦ Γρηγοῤῥᾶ, καὶ αὐτοῦ σύνορον· ἀπ' αὐτοῦ δέ,
 ὅθεν δειχθῆ τὸ σύνορον τοῦ καταφόρου, πρὸς τὸ χωράφιν τοῦ Ῥωμανοῦ
 εἰς τὸν λάκκον, σύνορον βουλωμένον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ πιάνει τὸ ὄφρυδιν καὶ
 60 καταβαίνει εἰς τὴν ἐλαίαν ἐναντῆς τοῦ Κουριάτζη, ὅπου καταβαίνει ἡ στρά-
 τα ἀπὸ τοῦ Κουριάνη εἰς τὸ ρυάκιν καὶ ἀπὸ τὸ ρυάκιν κάτω εἰς τὸν λάκ-
 κον, ὅπου καταβαίνει ἀπὸ τὸ Κυπαρίσιν εἰς τὸ ρυάκιν, ὅπου σμίγει ὁ λάκ-
 κος μὲ τὸ ρυάκιν, καὶ αὐτοῦ σύνορον καὶ δένδρον· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀκουμβί-
 ζει εἰς δύο πέτρας ῥιζημαίας καὶ πιάνει τὸ πλάγιν καὶ περνᾷ τὸ μέγα ρυά-
 κιν· καὶ πιάνει τὸ ἕτερον πλάγιν καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὴν τοῦμπαν· καὶ ἀπ'
 65 αὐτοῦ ἀναβαίνει εἰς τὴν ὑψηλὴν τοῦμπαν, ἔνθα ἄρχεται τὸ σύνορον· ἔστι
 δὲ καὶ ἕτερον χωράφιον εἰς τὸ Λιβᾶδιν καὶ ἄλλο εἰς τὴν μικρὴν Ἀρσενί-
 κειαν· ἐνὶ δὲ τὸ σύνορον τοῦ τοιοῦτου χωραφίου οὕτως· καθὼς περνᾷ ἡ
 παλαιὰ στράτα τὸ ρυάκιν, ἔνε σύνορον πλησίον τῆς ἐτέας κάτωθεν τῆς
 στράτας, καὶ ἀπάρχεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὴν τοῦμπαν πλη-
 70 σίον τῆς ἀχλαδέας ἄνωθεν τοῦ Κεραμαρίου· καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀκουμβίζει εἰς
 τὴν πόδωσιν τοῦ ῥάχωνος πλησίον τῆς μεγάλης ἀχλαδέας, καὶ αὐτοῦ σύν-
 ορον· καὶ ὑπάγει ἕως τὸν βάλτον καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὸν αἰγιαλόν. μαθοῦ-
 σα γοῦν ἐγὼ τὰ δικαιώματα τοῦ μοναστηρίου διὰ τοῦ βαγγήλου μου, καθὼς
 καὶ πιστὸς ἦν καὶ μετ' αὐτοῦ τέσσαρες γέροντες ἀπὸ τοῦ Ἐρισσοῦ εἶπαν
 75 καὶ αὐτοὶ τὴν ἀλήθειαν διὰ τὰ σύνορα τοῦ μοναστηρίου, διὰ τοῦτο ὑπέγρα-
 ψε καὶ ἡ βασιλεία μου σιγγιλίω εἰς μνημόσυνον τῶν ἀγιοκοιμητῶν βασι-
 λέων πάππων προπάππων, Ἀλεξίου, Μαυροϊωάννου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ μου
 κυροῦ Μανουὴλ βασιλέως καὶ τῆς ψυχῆς μου· καὶ διὰ τοῦτο ἐδόθη σιγγιλιον

50 διαβένει (presque partout) B. μονοπάτιν τὸ ἀπερχόμενον ἀπὸ B. 51 ἀνάφορον B.
 52—53 ἄκραν τοῦ τριωδίου καὶ πέρα B. 53 ὅπου ἐνὶ B. 54 χῶμαν B. 55 ἐνὶ B.
 57 καταφόρου B. 58 βουλωμένον A βουλομένον B. 59 ἐναντι τῆς τοῦ B. 60 κυ-
 ριάνη B. 63 ῥιζημαίας B. 65 ἀρὲς ὑψ. τούμπαν en marge: ἀρ. . . νικ. . B.
 66 ἄλλον B. μικρὴν ἀρσενικίαν B. 67 τοῦ χωραφίου B. 68 ἐνὶ B. ἰτέας B.
 71 πόδωσιν AB. 73 καὶ μαθοῦσα τὰ δίκαια τοῦ B. 74 ἱερισσοῦ B. 75 περὶ τῶν
 συνῶρων B καὶ διὰ τοῦτο ὑπέγραψεν B. 76 σιγγιλίω A σιγγιλιον βεβαιοῦσα ταῦτα(?) χάριν
 εἰς μν. B. τῶν βασιλέων τῶν ἀγιοκοιμητῶν B. 77 καὶ ἀδελφοῦ B. 78 καὶ ὑπὲρ τῆς
 ψυχῆς B καὶ ἐπεδόθη τὸ παρὸν σιγγιλιον B σιγγιλιον (partout) A.

τῆς βασιλείας μου εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου
τὸ ἐπιλεγόμενον Ζωγράφου, ἵνα μὴ τολμήσῃ τις τῶν ἡμετέρων πρακτόρων, 80
οἱ ἐνεργῶσι τὰς δουλείας τῆς βασιλείας μου, νὰ μὴ τολμήσωσιν οἱ τοιοῦ-
τοι πράκτορες θλίψαι τὸ μοναστήριον τοῦ Ζωγράφου, εἴτε μοναχοὺς εἴτε
καλυβιώτας εἴτε μισθαργούς, εἰς νόμιστρον ἢ ἄλογον ἢ ὄνικόν ἢ χορτοκό-
πιον ἢ εἰς ἀλείων ἢ εἰς πλώμιον ἢ εἰς ἄλλο τι, ἀλλὰ ἄς μετ. εἰ εἰς 85
τὰ ὅλα. μὴ τολμήσῃ τις ἐμποδίσαι αὐτοὺς ἐνὸς τρι-
χὸς μέχρι τῆς ζωῆς μου· καὶ μετὰ θάνατόν μου εἴ τις εὐρεθῇ ἀπὸ τὸ γέ-
νος μου ἢ παιδίον μου ἢ ἐγγόνιον μου ἢ συγγενῆς μου ἢ τις κανεὶς ἀπὸ
τὸ γένος μου καὶ ἀναστήσῃ αὐτόν εἰς ἐξουσίαν, ἵνα σπερεώνη τὰ σιγίλι- 90
λια, διότι πάντα τὰ προσωρινὰ τοῦ κόσμου παρέρχονται καὶ ὧδε ἀπομέ-
νουν· καὶ λέγει ὁ ἀπόστολος· εἴ τι σπεῖρει ὁ ἄνθρωπος, τοῦτο καὶ θερίζει, 90
ὅτι ὁ κόσμος οὗτος ἀρχὴν καὶ τέλος ἔχει, ὁ δὲ μέλλων οὔτε ἀρχὴν ἔχει
οὔτε τέλος· καὶ μακάριος, ὅστις πραγματεύεται περὶ τοῦ μέλλοντος. καὶ
εἴ τις εὐρεθῇ ἀπὸ τὸ ἐμὸν γένος, κἂν συγγενῆς κἂν ἄλλος τις ἀπὸ τὸ
ἐμὸν μέλος, καὶ παραδραύσῃ τὸ παρὸν ἡμῶν σιγίλλιον, νὰ ἔχει τὰς ἀράς 95
τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς παναγίας αὐτοῦ μητρὸς καὶ
τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτῶ θεοφόρων πατέρων καὶ νὰ ἔχει ἀντίδικον καὶ 95
τὸν μέγαν Γεώργιον ἐν ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· καὶ ἔστω ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ
τοῦ Ἰούδα τοῦ προδότου· ὅπου τὸ περίορον τὸ παρὸν στέργων αὐτῇ, καθὼς
παρέλαβον κἀγὼ ἐκ τοῦ χρυσοβούλλου τοῦ μακαρίου βασιλέως κυροῦ Ἀλε-
ξίου· καὶ ἐγράφη τὸ χρυσοβούλλον ἐπὶ ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ πεντακοσιοσ- 100
τοῦ ἑνεακαίδεκάτου (1011!), ἰνδικτιῶνος ἐνάτης· καὶ ἄλλιν, ὅταν ἔσπε-
ρέωσα ἐγὼ τὰ δικαίωματα τοῦ μοναστηρίου, μηνὶ μαΐφ, ἡμέρᾳ ὀγδόῃ,
ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἑξακοσιοστοῦ πενητηκοστοῦ, ἰνδικτιῶνος πέμπτης· καὶ

79—80 ἄγιος καὶ ἐνδόξος μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένον
τοῦ ζωγράφου B. 80 τολμήσῃ B. 81 οἵτινες καὶ ἐνεργῶσι B. 81—82 βασιλείας μου,
παρεμποδίσαι ἢ θλίψαι τὸ εἰρημένον μοναστήριον B. 82—83 μοναχὸν ἢ καλυβιώτην ἢ
μισθαργὸν ἢ εἰς B. 83—84 χορτοκόπιν ἢ εἰς ἄλλοιὸν ἢ εἰς πλεῦσιμον B. 84—85 ἄς
διέρχωνται· ἔνθα βούλλωνται μὴ τολμήσῃ B. 85—87 αὐτοὺς τὸ τυχὸν μέχρι καὶ μιᾶς
τριχὸς ἐφόρῃ τῆς ζωῆς μου καὶ παρελθούσης μου εἴ τις οὖν ἐναπολειφθῇ ἀπὸ τοῦ γένους
μου B. 87—88 ἢ τις τῶν συγγενῶν μου ἢ ἄλλος τοῦ μέρους μου καὶ ἀναστήσῃ αὐτόν ὁ
θεὸς εἰς ἐξουσίαν B. 88—90 τὰ παρόντα σιγίλλια, ἐπεὶ τὰ ὅλα τερπνὰ τοῦ κόσμου τούτου
παρέρχονται καὶ ἐνταῦθα μένωσι, τὰ δὲ ἐκεῖσε αἰῶνια οὔτε ἀρχὴν οὔτε τέλος ἔχουσι, λέγει
γὰρ καὶ ὁ ἀπόστολος B. 90—92 εἴ τι σπεῖρει ἄνθρωπος, ἐκεῖνο καὶ θερίσῃ καὶ μακάριος
ὅστις B. 92—94 πραγματεύεται τὰ τοῦ μέλλοντος αἰῶνος, εἴ τις οὖν εὐρεθῇ ἀπὸ τοῦ
ἐμοῦ γένους καὶ μέλους καὶ ἄλλος τις καὶ παραδραύσῃ τὸ παρὸν μου σιγίλλιον B. 94 νὰ
ἔχῃ B. 95 πανάγιον B. 96 νὰ ἔχῃ καὶ τὸν ἅγιον γεώργιον ἀντίδικον B. 97 καὶ
ἔσται B. 97—99 μετὰ τοῦ προδότου Ἰούδα τοῦ ἐπίοντος ἄρον ἄρον σταύρωσον αὐτόν.
οὕτως παρακελεύομαι καὶ αὐτῇ καθὼς παρέλαβον B. 99 καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ χρυσοβούλλου B.
χρυσοβούλλου (partout) A μακαρίου καὶ ἀσιδίμου βασιλέως B. 100 ὁ καὶ ἐγράφη ἐπὶ
ἔτους B. 102 ἡμέρα om. B.

διὰ τοῦτο ὑπέγραψα γράμμασι γερανίους καὶ ἐβούλωσα μετὰ μολιβδου,
105 ἔχουσα ἢ βοῦλλα τὴν στήλην τῶν ἁγίων μεγαλομαρτύρων Θεοδώρων Τή-
ρωνός τε καὶ Στρατηλάτου· καὶ ἔθηκα καὶ κηρόβουλλον μὲ τὸ ἴδιόν μου
δακτυλίδιον, ὅπερ ἔχει γλυπτὸν γερανόν, περικρατοῦντα ὀφίδιν· καὶ τοῦτο
ἐπεκύρωσα εἰς ἀσφάλειαν τῆς μονῆς τοῦ ἁγίου μου μεγαλομάρτυρος Γεωρ-
γίου, τῆς ἐπονομαζομένης τοῦ Ζωγράφου.

VI.

(1267), mois d'août, indiction X.

Constantin Tornice, sébastocrator et gouverneur de Thessalonique, conformément à une décision de l'empereur, confirme au monastère de Zographou la possession de plusieurs terrains à Πραούλαξ et Ἰρχώνια, contrairement aux prétentions des moines de la Laure de St. Athanase à l'aide d'un faux chrysobulle.

Ἐτερον διενέξεως μεταξὺ Λαύρας καὶ Ζωγράφου περὶ χωρα-
φίων Λούστρας, Πατραλείφα καὶ ἐτέρων, ἐπικυρωθέντα διὰ τοῦ
παρόντος τοῦ σεβαστοκράτορος συμπενθέρου τοῦ κραταιοῦ βα-
σιλέως.

5 Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος σεβασμία μονὴ τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἡ
οὕτω πως ἐπονομαζομένη τοῦ Ζωγράφου, εἶχεν οὐκ ὀλίγας διενέξεις περὶ
τινος χωραφιαίας γῆς μετὰ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου
τῆς Λαύρας καὶ ἐκρίθησαν πολλάκις ἐν διαφόροις δικαστηρίοις ἀμφοτέρα
τὰ μέρη καὶ ἐδικαιώθη τὸ μέρος τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου, ἀνέδραμον δὲ
10 καὶ εἰς τὸν κραταιὸν καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα καὶ ἐπορί-
σαντο πρὸς με ὀρισμὸν προσκυνητὸν τῆς ἁγίας αὐτοῦ βασιλείας, διοριζό-
μενόν μοι, ὅπως τηρήσω διμερῶς τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν καὶ δικαίωσω
τὸν ἔχοντα τὸ δίκαιον, καὶ ἐτήρησα τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν καὶ εὗρον τὸ

104 γράμμασιν ἱερανεῖς B. ἐβούλωσα A. 104—105 μολιβδίνης βούλλης ἔχουσα B.

105 βούλα A. 106 ἔθηκα δὲ καὶ κηρόβουλλον B κηρόβουλον A μετὰ τοῦ ἰδίου μου
δακτυλιδίου B. 107 ἔχει ἔνδον γερανόν B. ὄφιν B. 107—109 κατὰ τοῦτο ἐπεδόθη
τὸ παρὸν σιγίλλιον τῆς βασιλείας μου πρὸς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ ζωγρά-
φου εἰς παντοίαν καὶ βεβαίαν ἀνενοχλησίαν αὐτῶν (καὶ τῶν δικαιο)μάτων αὐτῆς βεβαίω-
σιν καὶ ἀσφάλειαν B.

VI. Copie dans le catalogue des actes fait en 1856 et conservé aux archives de Zo-
graphou ($\frac{\omega}{D 2}$).

5 γεωργίου τοῦ οὕτω.

μέρος τῆς δηλωθείσης μονῆς τοῦ Ζωγράφου ἔχοντα τὸ δίκαιον ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χωραφίοις· μὴ ἔχοντες οὖν, ὃ τι καὶ δράσαιεν, οἱ ἐν τῇ μονῇ 15 τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου διέβαλλον αὐτούς, ὅσα δῆτα καὶ διέβαλλον· καὶ παραγενόμενοι καὶ αὐθις εἰς τὸν κραταιὸν καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα καὶ εἰπόντες τὰ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, διέγνω ἡ ἁγία αὐτοῦ βασιλεία, ὡς φθῶν φερόμενοι οἱ μοναχοὶ τῆς Λαύρας, ὅσα δῆτα καὶ εἶπον κατὰ τῶν μοναχῶν τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου, καὶ οὐ κατὰ 20 ἀλήθειαν ἢ ὀρθὸν σκοπὸν καὶ ζῆλον εἶπον ταῦτα. καὶ διὰ τοῦτο ἠξίωσε τοὺς Ζωγραφινούς ὁ κραταιὸς καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς δι' ὀρισμοῦ τῆς ἁγίας βασιλείας αὐτοῦ συμπαθείας καθαρᾶς, καὶ ὤρισεν ἕνα ἔχωσι καὶ τὰ χωράφια αὐτῶν ἀπαρεμποδίστως κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων αὐτοῖς δικαιωμάτων· ὃ δ' ἀπὸ τῆς Λαύρας μοναχὸς Θεόδουλος, 25 δόλιος ὢν καὶ πανούργος καὶ σκαιότροπος, ἐναπολειφθεὶς ὀπισθεν τούτων ἐποίησε πλαστὸν ὀρισμὸν ὡς ἀπὸ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, καὶ ὑπέγραψεν αὐτὸν ἰδιοχείρως καὶ διεκόμισεν αὐτὸν πρὸς με καὶ ἐδήλου μοι, ὅπως πάρω τὰ προσόντα δικαιώματα τῇ μονῇ, ἦγουν τὰ τοῦ Πατραλεῖφα ἐκείνου καὶ τῆς μάμμης αὐτοῦ τῆς Τζουσμῆνης, τὰ 30 γεγονότα παρ' αὐτῶν πρὸς τὴν τοιαύτην μονήν, καὶ κατακόψω αὐτά, τὸ δὲ μέρος τῆς μονῆς τῆς Λαύρας ἀποκαταστήσω κατέχον τὰ τοιαῦτα χωράφια. ὃ δὴ καὶ πεποίηκα ἀπατηθείς. ἐποίησα δὲ καὶ γράμμα μου, ἀποπέμπον μὲν τὸ μέρος τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου, δικαιοῦν δὲ τὸ μέρος τῆς μονῆς τῆς Λαύρας. ἐγνώσθη δὲ ὕστερον μετὰ τὸ γενέσθαι αὐτό, ὅτι ὁ πρὸς με ὀρισ- 35 μὸς ψᾶστος ἦν καὶ οὐκ ἀπὸ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως. ὠμολόγησε δὲ τοῦτο ὕστερον καὶ ὁ δηλωθεὶς δόλιος Θεόδουλος, ὅτι αὐτὸς ἐπλασε τοῦτο διὰ τὸ νικήσῃ τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου καὶ καταλύσῃ τὰ δικαιώματα αὐτῶν. ἀνέδραμον οὖν καὶ αὐθις εἰς τὸν ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα καὶ τὰ περὶ τούτου τὴν ἁγίαν αὐτοῦ 40 βασιλείαν ὑπέμνησαν καὶ παρεκλήτευσαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ βασιλείαν περὶ τῶν κατακοπέντων δικαιωμάτων αὐτῶν. ἐπεὶ οὖν διὰ σκαιωρίας ὡς δεδῆλωται τοῦ πανούργου ἀπώλοντο τὰ τούτων ἅπαντα δικαιώματα καὶ ἀφανισμῶ παρεδόθησαν, ἀντὶ τούτων τῶν τοιούτων δικαιωμάτων ἐπεβράβευ- σεν ὁ κραταιὸς καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς τῷ μέρει τῆς δη- 45 λωθείσης μονῆς τοῦ Ζωγράφου θεῖον καὶ προσκυνητὸν ὀρισμὸν τῆς ἁγίας αὐτοῦ βασιλείας, διοριζόμενον εἰς τὸ κατέχειν καὶ νέμεσθαι τοὺς μοναχοὺς τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου τὰ τοιαῦτα χωράφια αὐτῶν, τὰ διακείμενα εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Προαύλακος καὶ τῶν Ῥαχωνίων, ἀλλὰ δὴ

50 και τὸ χωράφιον τῆς Λούστρας τὸ ὅπερ ἀνεκαλοῦντο οἱ Λαυριῶται ἀμε-
τόχως, ὡς ἀπὸ τοῦ μετοχίου τοῦ Καλίκια, εἰς ἅπερ εἶχον και διενέξεις
μετὰ τῶν δηλωθέντων μοναχῶν τῆς Λαύρας, και δεσπόζειν αὐτὰ και νέ-
μεσθαι ἀνενοχλήτως πάντη και ἀδιασειστως, μὴ παρά τινος ἐμποδιζό-
55 μνοι ἐπὶ τῇ κατοχῇ και νομῇ αὐτῶν, ἢ παρά τοῦ μέρους τῆς εἰρημένης
μονῆς τῆς Λαύρας ἢ παρ' ἑτέρου τινός. εἰς γοῦν περισσοτέραν ἀσφάλει-
αν αὐτῶν και βεβαίωσιν ἐποίησα και ἐγὼ πρὸς τοὺς Ζωγραφίνοὺς μονα-
χοὺς τὴν παροῦσάν μου γραφὴν ἀκολούθως τῷ βραβευθέντι αὐτοῖς ὀρισμῷ
τοῦ κραταιοῦ και ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου και βασιλέως· δι' ἧς και παρακε-
λεύομαι ἵνα κατέχη και νέμεται τὸ μέρος τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου τὰ χω-
60 ράφια αὐτῶν, τὰ διακείμενα ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τοῦ Προκύλακος και Ἐραχ-
νίων, ἀλλὰ δὴ και τῆς Λούστρας χωράφιον, ἐν ᾧ εἶχον και πλειοτέραν τὴν
διένεξιν, ἀπαρεμποδίστως πάντη και ἀνενοχλήτως, μὴ παρά τινος ἐμποδι-
ζόμενοι ἐπὶ τῇ κατοχῇ και νομῇ τῶν τοιούτων χωραφίων, μήτε παρά τοῦ
μέρους τῆς εἰρημένης μονῆς τῆς Λαύρας μήτε παρ' ἑτέρου τινός.

65 Τὰ δὲ τοιαῦτα χωράφια εἰσὶ κατ' ὄνομα οὕτως· χωράφιον λεγόμενον
ἢ Λούστρα, χωράφιον λεγόμενον τὸ Ἄρμενον, ἕτερον χωράφιον λεγόμενον
ὁ Κρυδὸς κάμπος, ἕτερον χωράφιον ὁ Τυμπανάκης, ἕτερον χωράφιον λεγό-
μενον ὁ Λουκίτζης, ἕτερον χωράφιον τὸ πλησίον τοῦ δρόμου και Γραίας τὸ
πήδημα, και τὰ Ἐραχῶνια τὰ διακείμενα γύρωθεν τοῦ μετοχίου αὐτῶν·
70 ταῦτα γὰρ τὰ χωράφια ὀφείλουσι κατέχειν και νέμεσθαι οἱ Ζωγραφῖται
μοναχοὶ ἀπαρεμποδίστως και ἀνενοχλήτως, ὡς ἐμπεριειλημμένα εἰς τὸ ἐξ
ἀπάτης καταληφθὲν παρ' ἐμοῦ δικαίωμα, τὸ πρὸς τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἀνεκα-
θεν παρά τοῦ Πετραλείφα ἐκείνου κῦρ Νικηφόρου. ἡ δὲ γραφὴ μου ἢ γε-
γονῦσα πρὸς τοὺς Λαυριώτας μοναχοὺς ἐξ ἀπάτης και σκαιστροπίας τοῦ
75 δολίου Θεοδοίου, ὀφείλει ἔχειν τὸ ἄστεργον· καταλύω γὰρ ταύτην διὰ
τῆς παρούσης μου γραφῆς· και εἴ πως βουληθῶσιν ἀπὸ τοῦ νῦν ποτε τῶν
καιρῶν οἱ Λαυριῶται λαλῆσαι τι διὰ τὰ τοιαῦτα χωράφια, οὐ μόνον οὐ μὴ
εἰσακούονται ἐφ' οἷς ἂν λέγουσιν, ἀλλ' ἵνα ἀποδιώκονται τῇ ἐμφανείᾳ τῆς
παρούσης μου γραφῆς ἀπὸ παντός δικαστηρίου ἄπρακτοι. ἐπὶ τούτῳ γὰρ
80 ἐγεγόνει ἡ παρούσα μου γραφὴ και ἐπεδόθη τοῖς Ζωγραφίταις μοναχοῖς
εἰς κατοχὴν και νομὴν τῶν δηλουμένων χωραφίων και ἀσφάλειαν.

μηνὶ αὐγούστῳ, ἰνδικτιῶνος δεκάτης.

† Ὁ δοῦλος και συμπένθερος τοῦ κραταιοῦ και ἁγίου ἡμῶν
βασιλέως, ὁ σεβαστοκράτωρ,

85 δι' ἱερανέων γραμμάτων.

66 ἄρμένιον.

71 ἐμπεριειλημέν. 78 ἐμφανία.

VII.

6776—1267, mois de septembre, indiction XI.

Nicéphore Malléas, sacellaire de Thessalonique, et Basile Eparque, chargés par Constantin Tornice, sébastocrator et gouverneur de Thessalonique, d'examiner les querelles des moines de la Laure de St. Athanase au sujet des terrains à Προούλαξ près de Hiérissos cédés au monastère de Zographou par donation de Marie Τζουσμένη et son petit-fils Nicéphore Pétraliphas, reconnaissent les droits des moines de Zographou et le nouveau gouverneur de Thessalonique Alexis Ducas Nestongon confirme la décision de son prédécesseur.

Μηνί σεπτεμβρίω, ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ἑβδομηχοστοῦ ἔκτου οἱ Ἄγιορῖται μοναχοί, οἱ τε ἀπὸ τῆς Λαύρας δηλονότι τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου καὶ οἱ ἀπὸ τῆς ἐκεῖσε τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου μονῆς τῆς ἐπικεκλη(ημένης) τοῦ Ζωγράφου, πρὸ καιροῦ ἐν διενέξει γεγόνασι περὶ τῶν χωραφίων τῶν ἐν τῇ περιοχῇ τοῦ Ἱερισσοῦ 5 διαχειμένων τῇ τοῦ Προούλακος τοποθεσίᾳ, αὐτῶν δηλαδή (τῶν) ἀπὸ τῆς μάμμης τοῦ Πετραλοῖφα ἐκείνου κυροῦ Νικηφόρου κυρᾶς Μαρίας τῆς ἐπικεκλημένης Τζουσμένης, πρότερον μὲν ἐκληφθέντων ἐπὶ ἐτησίῳ τέλει παρὰ τῆς ῥηθείσης τοῦ ἁγίου (Γεωργίου) μονῆς, ὕστερον δὲ παρὰ τοῦ εἰρημένου Πετραλοῖφα καὶ ταύτης ἐγγόνου κυροῦ Νικηφόρου ἐς τέλεον πρὸς τὴν τοιαύ- 10 την καταλειφθέντων μονὴν ἐγγράφως χάριν μνήμης αὐτοῦ, τῶν πλησίον καὶ κάτωθεν ὀρωμένων τῶν λεγομένων Ῥαχωνίων· ἃ δὴ Ῥαχώνια ἔφθασεν ἢ διαληφθεῖσα κυρὰ Μαρία δωρήσασθαι πρότερον πρὸς τὴν τοῦ Ζωγράφου μονὴν· ἐν οἷς δὴ Ῥαχωνίοις καὶ εὐκτήριον παρὰ τῆς εἰρημένης τοῦ ἁγίου Γεωργίου μονῆς ἀνηγέρθη τοῦ ἁγίου Νικολάου εἰς ὄνομα, κύκλωθεν ἔχον 15 τὸ τοιοῦτον εὐκτήριον τοῦ ἁγίου Νικολάου περιωρισμένην τὴν ἐν αὐτῷ ἄπασαν ἐλευθέραν γῆν, τὴν ὡς εἰρηται παρὰ τῆς Τζουσμένης κυρᾶς Μαρίας δωρηθεῖσαν τῇ διαληφθείσῃ μονῇ ἐπὶ μνήμῃ αὐτῆς. ὅτι οὖν πολλαὶ πολλάκις μέσον ἀμφοῖν τῶν εἰρημένων μοναχῶν διενέξεις καὶ φιλονεικίαι προέβησαν περὶ τῶν ῥηθέντων χωραφίων τῶν ἐν ἑξὲν μὲν τμήμασι θεωρουμένων, οὕτω πως 20 δὴ λεγομένων, τοῦ Λουκίτζη, τοῦ Τυμπανάρη, τοῦ Χαλκέως ἦτοι τοῦ Κρου-

VII. Original sur parchemin et copie sur papier conservés aux archives de Zographou. La copie a l'indiction α' et à la fin le supplément: Ἀντεγράφη τὸ παρὸν ἀπὸ τὸ παλαιὸν χρυσόβουλλον ἐν ἔτει ἀπὸ χριστοῦ αψπη' (=1788) μηνὶ Νοεμβρίῳ ἡ' ἀπαραλλάκτως. Photographie Sévastianov n. 23.

κάμπου, τοῦ Ἀρμένου, τῆς Λούστρας καὶ τοῦτέρου τοῦ πλησίον μὲν τοῦ
ἐκεῖσε δρόμου, ἀντικρῦ δὲ τοῦ λεγομένου Πηδήματος τῆς γραός, καὶ μάλιστα
χάριν τῶν τριῶν χωραφίων, τοῦ Λουκίτζη, τοῦ Ἀρμένου τοῦ πλησίον τοῦ τῶν
25 Λαυριωτῶν πύργου, καὶ τοῦ ἑτέρου χωραφίου τῆς Λούστρας, δεῖν ἔγνωσαν
οἱ τοῦ Ζωγράφου μοναχοὶ καταλαβεῖν πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν
αὐθέντην καὶ βασιλέα, ὡς ἀκροάσεται τὰ τῆς αὐτῶν ὑποθέσεως καὶ ἐκεῖθεν
οὕτως στῆ τὰ τῆς διενέξεως. καὶ δὴ πρὸς τὸν κράτιστον καὶ ἅγιον ἡμῶν
αὐθέντην καὶ βασιλέα οἱ τοιοῦτοι μοναχοὶ καταλαβόντες καὶ τὰ τῆς ὑποθέ-
30 σεως ἐξειπόντες, προσκυνητὸν ἐκεῖθεν ὀρισμὸν τῆς ἀγίας αὐτοῦ βασιλείας
διοκομίσαντο πρὸς τὸν πανευτυχέστατον σεβαστοκράτορα κυρὸν Κωνσταν-
τῖνον τὸν Τορνίκιον, ἔτυχε γὰρ οὗτος ἐν Θεσσαλονίκῃ κεφαλατεύων, διακε-
λευόμενον πρὸς αὐτὸν σκέψασθαι καὶ ἀποκαταστῆσαι τὰ τῆς τῶν μοναχῶν
ὑποθέσεως. οὗτος οὖν ἐπεὶ κατὰ τόπους ἐπ' ἀδείας οὐκ εἶχε παραγενέσθαι,
35 διὰ γράμματος αὐτοῦ, τοῦ καὶ κάτωθεν καταστρωθῆναι ὀφείλοντος, ἡμῖν
σκέψασθαι ἀνέθετο τὰ τῆς ὑποθέσεως, ἐμοὶ δηλονότι τῷ τῆς ἀγιωτάτης
μητροπόλεως Θεσσαλονίκης σακελλίου Νικηφόρῳ τῷ Μαλλᾶ καὶ ἐμοὶ τῷ
Ἐπάρχοντι Βασιλείῳ, ὡς κατὰ τόπον παραγενοίμεθα καὶ τὰ τῆς ὑποθέσεως
ἐξετάσαντες ἀποκαταστήσοιμεν τούτους καὶ εἰρηνεύσοιμεν. γενόμενοι οὖν
40 ἐκεῖσε καὶ τὴν τοῦ Ἱερισσοῦ ἐκκλησίαν καταλαβόντες, ἐπεὶ συνηγμένην ἐν
ταύτῃ τὴν ἄπασαν εὐρομεν χώραν σχεδόν, ἡμέρα γὰρ ἦν ἀναστάσιμος ἢ
λεγομένη κυριακὴ, ἀφορισμῷ τούτους ἀπεντεῦθεν καθυπεβάλλομεν, ὡς περὶ
τῶν χωραφίων ἀληθῶς μαρτυρῆσαιεν καὶ τίνι τῶν ῥηθειῶν δύο μονῶν τὰ
τῆς δεσποτείας τῶν χωραφίων ἀρμόζει διατρανώσαιεν. πάντων οὖν ἐκεῖσε
45 ἐνώπιον καὶ τῶν Λαυριωτῶν μοναχῶν τὴν τοῦ Ζωγράφου μονὴν δεσπότιν
εἶναι τῶν χωραφίων διαβεβαιουμένων, καθὼς καὶ παπποπατρόθεν ὡς ἔφασκον
τοῦτο ἐγίνωσκον, ὡς καὶ ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις χωραφίοις τελούντων πρὸς τὴν τοῦ
Ζωγράφου μονὴν, τοὺς δὲ Λαυριώτας μὴδέποτε διαβεβαιουμένων δεσπότης
γενέσθαι τῶν ῥηθέντων χωραφίων, ἐπεὶ καὶ πρὸς αὐτὰ τὰ χωράφια κατελά-
50 βομεν, οἱ ἀπὸ τῆς τοῦ Ἱερισσοῦ χώρας κρείττονες, ὅσοιπερ ἔτυχον δηλαδὴ
σὺν ἡμῖν ἐν τοῖς χωραφίοις καταλαβεῖν, ἤγουν ὁ Δομέτης Γεώργιος, ὁ Βο-
λέας Νικηφόρος, ὁ Δομέτης Δημήτριος, ὁ Καθολικὸς Κωνσταντῖνος, ὁ
Στρογγύλης Θεόδωρος, ὁ Ἀμπελᾶς Ἰωάννης, ὁ Μελιτᾶς Δημήτριος, ὁ Θεο-
φύλακτος Ἰωάννης, ὁ Χριστόδουλος Γεώργιος, ὁ Πρεδούλης Κωνσταντῖνος,
55 ὁ Βοῖδομμάτης Γεώργιος, ὁ Βοδίκας Λέων, ὁ Πισσίμος Δημήτριος, ὁ Πόθος
Κωνσταντῖνος, ὁ Κολοκυνθᾶ Ἰωάννης, ὁ Βαγινᾶς Μιχαήλ, ὁ Βολέας Μιχαήλ,
ὁ Λιγδέας Κωνσταντῖνος, ὁ τοῦ Μυλωνᾶ Μιχαήλ, ὁ Κορμὸς Μιχαήλ, ὁ τῆς

Καλάννας Νικόλαος, ὁ τοῦ παπᾶ Δημητρίου Νικόλαος, ὁ Κακορραχίτης Ἰωάννης, ὁ Λυκομάτης Γεώργιος, ὁ τοῦ παπᾶ Νικήτα Γεώργιος, ὁ Τζυκαλαῆς Ἰωάννης, ὁ Κοντύφαρις Κυριακός, ὁ Δριμύς Λέων, ὁ Παχνάτος Μιχαήλ, ἔ 60
 Κολοκυνθᾶ Γεώργιος, ἐνὶ στόματι ἐμαρτύρησαν ἅπαντες εἶναι τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς τὸ τοῦ Λουκίτζη χωράφιον. ἀπεντεῦθεν οὖν εἰς τὸ τοιοῦτον χωράφιον οὐδένα λόγον οἱ Λαυριῶται ἔχοντες δοῦναι, ζητεῖν περὶ τούτου κατέλιπον· ὡς δὲ τὸ ἕτερον χωράφιον τὸ λεγόμενον Ἄρμενον κατελάβομεν, καὶ ἐπὶ τούτῳ μὲν οἱ ἀπὸ τοῦ Ἰερισσοῦ ῥηθέντες ἅπαντες ἐμαρτύρησαν τυγ- 65
 χάνειν τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς, ἀλλ' οἱ Λαυριῶται διὰ τὸ πλησίον τούτου κεκτηῖσθαι χωράφιον καὶ τοῦτο δὴ τὸ ῥηθὲν Ἄρμενον ἐσφετερίζοντο· ὡς δὲ μεμέτρηται τὸ αὐτῶν χωράφιον καὶ τὸ ποσὸν αὐτοῦ ἀνυστέρητον εὕρηται, καὶ τούτου τοῦ χωραφίου τοῦ λεγομένου Ἀρμένου καὶ ἄκοντες ὑπεχώρησαν. ἐπὶ τῷ τῆς Λούστρας οὖν ἐτέρῳ χωραφίῳ μετὰ γε τῶν ῥηθέντων παραγενό- 70
 μνοι, οἱ Λαυριῶται ἐπὶ τούτῳ οὔτε τοὺς μάρτυρας προσεδέχοντο οὔτ' ἄλλως ἔφασκον αὐτὸ καταλεῖψαι· ἐπεὶ δ' αὐτοὶ ἀκριβῶς ἐκεῖσε διέγνωμεν, ὡς οἱ Λαυριῶται πλεονεκτικῶς τῶν Ζωγραφεῖων μοναχῶν κατατρέχουσι, πρὸς τὸν εἰρημένον πανευτυχέστατον σεβαστοκράτορα ὑποστρέψαντες μετὰ γε τῶν Λαυριωτῶν καὶ τῶν Ζωγραφεῖων μοναχῶν, τὰ τοῦ πράγματος ὡς 75
 γεγένηται ἀνηγγεῖλαμεν. ὡς οὖν περὶ τοῦ τῆς Λούστρας χωραφίου ἔτι οἱ Λαυριῶται ἀνθίσταντο, καὶ πρὸς τὴν ἀγίαν ἐκκλησίαν τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ ἄμφω τὰ μέρη τῶν μοναχῶν ὁ σεβαστοκράτωρ ἀπέστειλεν, ὡς καὶ τὴν περὶ τοῦ τῆς Λούστρας χωραφίου λάβει ἐντέλειαν. καὶ ἄμφω οὖν τὰ μέρη τῶν μοναχῶν παραστάντες τῇ εἰρημένῃ ἀγίᾳ 80
 ἐκκλησίᾳ, καὶ αὖθις τὴν νικῶσαν οἱ τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς ἐκκληρώσαντο καὶ τοῦ τῆς Λούστρας χωραφίου δεσπότηι κατὰ τὸ ἀληθὲς ἀνεφάνησαν, καθὼς δῆτα καὶ τῷ σεβαστοκράτορι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ἄρχοντες διεβεβαίωσαντο οὐκ ὀλίγων προσώπων ἀξιολόγων ἐνώπιον καὶ αὐτῶν δὲ τῶν Λαυριωτῶν μοναχῶν, ὡς δεσπότηι τοῦ τῆς Λούστρας χωραφίου μόνοι οἱ τῆς 85
 τοῦ ἀγίου Γεωργίου μονῆς τυγχάνουσι μοναχοί. ἔνθεν οἱ Λαυριῶται ἐξαπορήσαντες, εἰς ἀπιστίας λόγους τῆς εἰς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα τοὺς τοιοῦτους μοναχοὺς διαβάλλουσι. περὶ τοῦ τῆς ἀπιστίας οὖν λόγου ὁ σεβαστοκράτωρ ἀκούσας· «Ἐγὼ μὲν» εἶπε «πρὸς τὴν γεγυῖαν κρίσιν τὴν καὶ διάσκεψιν ἄρτι παραδοῦναι ὑμῖν τοῖς τοῦ ἀγίου Γεωρ- 90
 γίου μονῆς μοναχοῖς ἅπαντα τὰ χωράφια ἐμελλον· ἐπεὶ δὲ οὗτοι εἰς ἀπιστίας λόγους ὑμᾶς ὑποβάλλουσι, δεόν ἐστὶν ἀνελθεῖν πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα καὶ οὕτω μετὰ τὸ ὑποστρέψαι ἐκεῖθεν

ἵνα γένηται πρὸς ὑμᾶς ἢ τῶν χωραφίων (τούτων) παράδοσις.» ἄμφω οὖν
95 οἱ ἐξ ἑκατέρας μονῆς μοναχοὶ ἀναδραμόντες πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον
ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα καὶ τὰ λεγόμενα ἐκεῖσε δῆλα ποιήσαντες, ὁ
συμπαθέστατος καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς τὰ παρὰ τῶν Λαυ-
ριωτῶν λεγόμενα κατὰ τῶν τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς μοναχῶν εἰς τέλος
διὰ τῆς αὐτοῦ ἐλεημοσύνης παρέβλεψε καὶ συμπαθείας μὲν δι' ὀρισμοῦ
100 τούτους ἠξίωσε καθαράς· διωρίσατο δὲ ἵνα καὶ τὰ ῥηθέντα ἅπαντα χωράφια
οἱ Ἄγιογεωργῖται μοναχοὶ ἀνυστερήτως δεσπόζωσιν, ὡς γε τὰ αὐτῶν πα-
λαιγενῆ διαλαμβάνουσι δικαίωματα. τῶν οὖν τοιούτων μοναχῶν ἐνταῦθα
καταλαβόντων, ὁ ἀπὸ τῆς Λαύρας μοναχὸς Θεόδουλος ἐν τῇ Κωνσταντι-
νουπόλει προσκαρτερήσας ὀρισμοὺς ψευδεπιπλάστους αὐτοχειρὶ ἐνεχάραξε
105 καὶ δι' ἐρυθρῶν ὑπογραφῶν ἐβεβαίωσε, διοριζομένους δῆθεν τῷ σεβαστο-
κράτορι πάντα τὰ τῶν Ἄγιογεωργιτῶν μοναχῶν δικαίωματα διαρρηῆσαι καὶ
κατακαῦσαι καὶ τοὺς Λαυριώτας τῶν χωραφίων ἀποκαταστήσαι δεσπότας·
οὐ δὴ καὶ γενομένου καὶ πάντα τὰ τῶν Ἄγιογεωργιτῶν ἐν τοῖς χωραφίοις
δικαίωματα ἀφανισθέντα ἐς τέλος, ἐπεὶ πεφώραται ὕστερον τὰ ψευδῆ
110 ἐρυθροσήμαντα γράμματα καὶ παρὰ τοῦ μοναχοῦ Θεοδούλου ἐξεταζομένου
ἐνώπιον τοῦ σεβαστοκράτορος ἀνωμολόγηται γραφέντα καὶ ὑπογραφέντα
ὁλοερῶς παρ' αὐτοῦ, καὶ αὐθις οἱ τῆς Ζωγράφου μονῆς μοναχοὶ δεῖν
ἐγνώσαν πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα κατα-
λαβεῖν. ὡς δὲ κατέλαβον καὶ τῇ ἀγίᾳ αὐτοῦ βασιλείᾳ τὰ τοῦ μοναχοῦ
115 Θεοδούλου σκαιωρήματα δῆλα γεγένηται· καὶ ὡς τὰ αὐτῶν διέρρηκται
δικαίωματα, ὀρισμὸν παρὰ τῆς ἀγίας αὐτοῦ βασιλείας ἐδέξαντο, ὑποκαθ-
ιστῶντα τὴν τοῦ Ζωγράφου μονὴν δεσπότην τῶν δηλωθέντων χωραφίων
καὶ τὸν τοῦ μοναχοῦ Θεοδούλου δόλον στηλιτεύοντα καὶ ἐλέγχοντα. ἀκολού-
θως οὖν τῷ τοιούτῳ προσκυνητῷ ὀρισμῷ καὶ ὁ πανευτυχέστατος σεβαστο-
120 κράτωρ γράμμα ἐξέθετο διαλαμβάνον ἀκριβῶς τὰ τῆς ὑποθέσεως καὶ
δεσπότην ἀποκαδιστῶν τῶν χωραφίων τὴν τοῦ Ζωγράφου μονήν, πρὸς ἣν
δὴ καὶ τὸ γράμμα ὠρέξατο· ὅτι οὖν οἱ Ἄγιογεωργῖται μοναχοὶ καὶ ἕτερον
ὀρισμὸν ἐδέξαντο τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως,
ὡς ἐμφανίσωσι τοῦτον τῷ περιποθῆτῳ ἐξαδέλφῳ τῆς ἀγίας αὐτοῦ βασιλείας,
125 κεφαλῇ Θεσσαλονίκης πιγκέρῳ κυρῷ Ἀλεξίῳ Δούκᾳ τῷ Νοστόγκῳ, ἐπεὶ ὁ
σεβαστοκράτωρ τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ κεφαλατεύειν διέστη, ἐπὶ τὸ σκέψασθαι
τὴν παρὰ τοῦ σεβαστοκράτορος γεγонуῖαν κρίσιν καὶ, εἴπερ ἔχει ὀρθῶς,
ἐπιτρέψαι τοῖς τὴν διάσκεψιν ποιησαμένοις τῆς ὑποθέσεως, σημειώδη
γραφὴν ποιῆσαι πρὸς τὴν τοῦ ἀγίου Γεωργίου μονήν, ἡμεῖς ἐπὶ τούτῳ παρ'
130 αὐτοῦ προσταχθέντες τὴν παροῦσαν σημειώδη γραφὴν ἐξεδέμεθα καὶ ταύτην
βεβαιώσαντες δι' οἰκείων ὑπογραφῶν τῷ μέρει τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς

δεδώκαμεν εἰς ἀσφάλειαν μηνί, ἰνδικτιῶνι καὶ ἔτει τοῖς ἀναγεγραμμένοις. τὰ μέντοι τοῦ ἀναγεγραμμένου σεβαστοκράτορος γράμματα, ὑφ' οὗ πρὸς ἐξέτασιν τῆς ῥηθείσης ὑποθέσεως προσετέχθημεν, ἔχει διὰ λέξεων οὕτως.

Ἄῤῥαπημένε μοι κύρ Βασιλείε Ἐπάρχον καὶ σὺ ἐντιμότητε πρωτέκδικε 135
 τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης καὶ ἡγαπημένε μοι κύρ Νικηφόρε Μαλλᾶ, ἐπεὶ οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος διακειμένη σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τῆ οὕτω πως ἐπονομαζομένη τοῦ Ζωγράφου ἐνασκούμενοι μοναχοὶ ἀδικοῦνται παρὰ τῶν ἐν τῇ λαύρᾳ τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου μοναχῶν ἐπὶ τισὶ χωραφιαίοις τόποις περιελθοῦσι τῇ 140
 τοιαύτῃ μονῇ ἔκπαλαι ἀπὸ προσενέξεως τοῦ Πετραλοῖφα ἐκείνου, ἀναδραμόντες δὲ πρὸς τὸν κραταῖον καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα ὑπέμνησαν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ βασιλείαν τὰ περὶ τούτου, ἐνεφάνισαν δὲ καὶ τὸ προσὸν αὐτοῖς γράμμα τοῦ Πετραλοῖφα ἐκείνου τὸ δηλοῦν κατ' ὄνομα τὰ τοιαῦτα χωράφια καὶ ἐπιτρέπον κεκτῆσθαι ταῦτα τῇ τοιαύτῃ μονῇ καὶ 145
 εἰσεκόμισαν πρὸς μεθεῖον καὶ προσκυνητὸν ὄρισμὸν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ὅστις καὶ διορίζεται μοι ἵνα τηρήσω τὰ τῆς ὑποθέσεως, ἀποστήσω δὲ καὶ τὰ προσόντα τῇ τοιαύτῃ μονῇ δικαίωματα ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χωραφίοις καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν περίληψιν οἰκονομήσω κεκτῆσθαι τὴν τοιαύτην μονὴν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου 150
 τὰ τοιαῦτα χωράφια· καὶ ἐπεὶ οὐ δύναμαι κάγω παραστῆναι κάκεισε τοπικῶς, ἔνθα εἰσὶ τὰ χωράφια, καὶ τηρῆσαι τὴν μέσον τούτων τοιαύτην ὑπόθεσιν καὶ ποιῆσαι κάθως καὶ ὁ κραταῖος καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς διωρίσατο, παρακελεύομαι ὑμῖν ἵνα ἀπέλθῃτε δικαίῳ μου καὶ τηρήσῃτε τὰ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως, παρόντων καὶ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, φιλαλήθως 155
 τὲ ἀπροσωπολήπτως καὶ δικαίως, τηρήσῃτε δὲ καὶ τὰ προσόντα τῇ μονῇ τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἔγγραφα δικαίωματα ἐπὶ τοῖς τοιούτοις χωραφίοις καὶ κατὰ τὴν αὐτῶν περίληψιν οἰκονομήσῃτε κεκτῆσθαι τὴν τοιαύτην μονὴν τὰ τοιαῦτα χωράφια ἀπαρεμποδίστως καὶ ἀνενοχλήτως, ὥστε μὴ εὐρίσκειν ἀπὸ τίνος τῶν ἀπάντων τὸν τυχόντα διασεισμὸν ἐπὶ τῇ κατοχῇ καὶ νομῇ 160
 τῶν τοιούτων χωραφίων, τοὺς δὲ πειρωμένους ἐνοχλεῖν καὶ διασεῖειν τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐπὶ τῇ κατοχῇ καὶ νομῇ τῶν ὡς εἰρηται χωραφιαίων τόπων, ἡγουν τοὺς τε ἀπὸ τῆς Λαύρας μοναχοὺς καὶ ἐτέρους, ἐκεῖθεν ἀποπέμψῃτε, ὡς μὴ κατὰ τι ἐνοχλώσῃ τὴν τοιαύτην μονὴν, καὶ μὴ ἐάσῃτε ἐπὶ πλέον ἀδικεῖσθαι τὴν ῥηθείσαν μονὴν εἰς τὰ τοιαῦτα χωράφια παρὰ τῶν ἀπὸ τῆς 165
 Λαύρας μοναχῶν, διότι ἂν ὁ κραταῖος καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς ἔχει θέλημα ἵνα γένηται τοῦτο. ἐπεὶ γὰρ ἔφθασαν καὶ κατέσπειραν τὰ τοιαῦτα χωράφια οἱ ἀπὸ τῆς Λαύρας τοῦ ἁγίου Ἀθανασίου μοναχοί, ποιήσῃτε καὶ εἰς αὐτὸ τὴν γεωργικὴν κρίσιν· καὶ καθὼς ἐπικρίνετε ὑμεῖς, εἶναι

170 δίκαιον· μηνί δεκεμβρίῳ ἰνδικτιῶνος δεκάτης». εἶχε δὲ καὶ τὸ· ὁ δοῦλος καὶ συμπένθερος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως καὶ δι' ἡερανείων γραμμάτων τὸ· ὁ σεβαστοκράτωρ.

† Ὁ σακελλίου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Νικηφόρος διάκονος ὁ Μαλλέας.

175 † Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως Βασίλειος ὁ Ἐπάρχων.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως κεφαλῆ Θεσσαλονίκης Ἀλέξιος Δούκας Νεστώγων πιγκέρνης.

VIII.

(1270), mois de juin, indiction XIII.

Joannice, métropolitain de Thessalonique, renonçant à son droit, accorde aux moines du monastère de Vatopédi de vendre à une personne religieuse et orthodoxe le métoque de Saint-Nicolas à Thessalonique appartenant au monastère.

Ἰσον τοῦ γράμματος τῆς ἀδείας τοῦ ἀγίου Θεσσαλονίκης κυρίου Ἰωαννικίου.

Ἐπεὶ διὰ τὰς καθ' ἐκάστην ἐπηρείας, ἃς καὶ πρότερον μὲν ἄρτι δὲ περισσοτέρως ὑφίσταται ἢ ἐν τῷ ὄρει τῷ Ἁδῷ σεβασμία μεγάλη λαύρα τῆς ὑπεράγνου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου, τῆς τοῦ Βατοπαιδίου καλουμένης, ἠναγκάσθη ὁ ἐν αὐτῇ καθηγούμενος τιμιώτατος ἐν ἱερομονάχοις
5 κῦρ Μάμμας καὶ οἱ λοιποὶ τῆς αὐτῆς μονῆς μοναχοὶ διαπιπρᾶσαι τὸ διαφέρον τῇ αὐτῇ μονῇ μετόχιον, τὸ εἰς ὄνομα τοῦ παμμάκαρος ἀγίου Νικολάου καὶ ἐν τῇ γειτονίᾳ τῆς ἀγίας Πελαγίας διακείμενον, πλησίον δὲ τῶν δικαίων ἤγουν τοῦ κηποπεριβολίου τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης μητροπόλεως, ὡς ἂν ἐκ τοῦ τιμήματος αὐτοῦ λυσιτελέστερόν τι ἕτερον κτῆμα ὠνήσωνται
10 τῇ τοῦ Βατοπαιδίου μονῇ καὶ μικρόν τι τὰς ἐπελθούσας τούτοις βίας ἐκθεραπέυσωσιν, ἐζήτησαν δὲ τῇ ἡμῶν μετριότητι παραίτησιν αὐτοῖς δοῦναι ἔγγραφον διὰ τὸ τοῦ πλησιασμοῦ δίκαιον, ὡς ἂν ἀνευδοιάστως ὁ βουλόμενος τὸ ῥηθὲν μετόχιον ἐξωνήσῃται, γινώσκοντες ἡμεῖς τὰς τριχυμίας, ἃς ἀρτίως

VIII. Copie dans le catalogue de 1856 aux archives de Zographou ($\frac{\omega}{D7}$).

9. ὠνίσωνται

ὑπέστησαν, καὶ τὸ ἀπρόσοδον παντελῶς τοῦ τοιοῦτου μετοχίου, τὴν μὲν ἐξῶνησιν αὐτοῦ παραιτούμεθα, παραχωροῦμεν δὲ διαπραθῆναι τοῦτο πρὸς 15 εὐσεβὲς καὶ χριστιανικώτατον ὀρθόδοξον πρόσωπον, ὡς ἂν καὶ ἡ ἐκκλησία τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ἔχει καὶ περιποίησιν καὶ ὑμνοδίαν τὴν πρέπουσαν καὶ τὰ περίξ κελλία καὶ πᾶσα ἡ τοῦ μετοχίου περιοχὴ εἰς τάξιν ὑπάρχουσι πρέπουσαν, μὴ εἰς ἀπρεπεῖς τινὰς ἐνεργείας χρήσῃται αὐτοῖς ὁ ἐξῶνησόμενος, καπηλίου δηλονότι ἐνεργείαν ἢ ἄλλου τινὸς 20 τῶν ἀσέμων καὶ ἀνεικέων τῇ ἐκκλησίᾳ, καταβληθῆ δὲ καὶ τὸ τίμημα εἰς τε λυσιτελεστέρου ἐτέρου ἐξῶνησιν κτήματος καὶ εἰς ἄλλην τῆς μονῆς ἀναγκαίαν καὶ λυσιτέλη ἐξοδον· διὰ ταῦτα γὰρ καὶ ἡ ἡμῶν μετριότης, τῇ δεήσει τοῦ καθηγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν ἐπινεύσασα, καὶ τὸ παρὸν τῆς παραιτήσεως γράμμα ἐπορέγει αὐτοῖς εἰς ἀσφάλειαν τοῦ 25 ἐξῶνησομένου τὸ τοιοῦτον μετόχιον.

Μηνὶ ἰουνίῳ ἰνδικτιῶνος τρισκαιδεκάτης. Ἔχει καὶ τὴν ὑπογραφήν διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς χειρὸς οὕτως.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης καὶ ὑπέρτιμος Ἰωαννίκιος.

IX.

6779—1270, mois de septembre, indiction XIV.

Mamas, higoumène du monastère de Vatopédi, vend au monastère de Zographou le métoque de Saint-Nicolas à Thessalonique pour la somme de 240 hypèpres.

† Μάμας ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Βατοπεδίου προέγραψα.

Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος· Μάμας ἱερομόναχος καὶ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας βασιλικῆς μονῆς τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς ἐπιλεγομένης τοῦ Βατοπεδίου καὶ οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοί, οἱ καὶ κάτωθεν τὰ ὀνόματα ἡμῶν ὑπογράψαι ὀφείλοντες, τὸ παρὸν ἔγγραφον ἐκτιθέμεθα καὶ ποιῶμεν ἐκουσίως πάντη, ἀβιάστως 5 καὶ ἀμεταμελήτως πρὸς ὑμᾶς, τόν τε πανοσιώτατον καθηγούμενον τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ

18. κελλεῖα.

21. ἀνηκαίων τῇ.

ἐπίκεκλημένον τοῦ Ζωγράφου καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχοὺς· τὸ μετόχιον
ἡμῶν τὸ ἐν Θεσσαλονίκῃ, τὸ εἰς ὄνομα μὲν τοῦ ἐν ἀγίοις πατρός ἡμῶν
10 Νικολάου τιμώμενον, ἐν τῇ γειτονίᾳ δὲ τῆς ἀγίας Πελαγίας διακείμενον,
πλησιάζον δὲ καὶ τῇ ἀγιωτάτῃ μητροπόλει, διὰ τὸ ἔχειν ἡμᾶς καὶ ἕτερον
μετόχιον ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης, ἐν ᾧ καὶ τὴν καταγωγὴν ποιούμεθα
καὶ ἰκανῶς ἔχει πρὸς ἡμετέραν ἀνάπαυσιν, δεῖν φήθημεν διαπιπράσαι τὸ
15 λυσιτελέστερον τῇ ἡμετέρᾳ μονῇ, ὅποιον ἔσται ἐτήσιον. τῆς διαπράσεως
οὖν τούτου παρ' ἡμῶν μελλούσης γενέσθαι καὶ πολλῶν ἐπὶ τούτῳ ἐκβια-
σάντων καὶ ἐπὶ τῷ τιμήματι προστεθέντων, ὥστε λαβεῖν τὸ μετόχιον,
εἰδότες ἡμεῖς ὑμᾶς ἀδελφοὺς ἡμῶν ὄντας καὶ μὴ ἔχοντας μετόχιον ἐν
Θεσσαλονίκῃ καὶ διὰ τοῦτο βιαζομένους, ὅτε καὶ παραγενόμενοι πρὸς ἡμᾶς
20 ἠξιώσατε ὑπὲρ τούτου, κεκρίκαμεν καὶ ἡμεῖς προτιμότερον εἶναι ὑμᾶς ἐπὶ τῇ
παροχῇ τῶν διακοσίων τεσσαράκοντα ὑπερπύρων καὶ ἔχειν τὸ μετόχιον μονα-
δικὴν αὔθις δίαιταν ἢ πλείονα λαβεῖν καὶ γενέσθαι τοῦτο κοσμικὸν κατα-
γώγιον. ἔνθεν τοι καὶ ἀρεσθέντα ἄμφω τὰ δύο μέρη ἐπὶ τῷ τοιούτῳ τιμή-
ματι, πιπράσκομεν ἡμεῖς οἱ τοῦ μέρους τοῦ Βατοπεδίου, ὃ τε καθηγούμενος
25 Μάμας ἱερομόναχος καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ ἀδελφοί, πρὸς σὲ τὸν καθηγούμενον
ἱερομόναχον κϋρ Ἐφραίμ καὶ τοὺς ὑπὸ σὲ μοναχοὺς τῆς δηλωθείσης μονῆς
τοῦ Ζωγράφου τὸ ῥηθὲν μετόχιον τοῦ ἀγίου Νικολάου τὸ διακείμενον ἐν
Θεσσαλονίκῃ ἐξ ὀλοκλήρου μετὰ πάντων τῶν προσόντων καὶ εὐρισκομένων
δικαίων αὐτοῦ, οἷα καὶ ὅσα εἰσὶ, καθὼς καὶ ἡμεῖς εἴχομεν, ἀπαραλείπτως,
30 ἀπαρασπᾶστως καὶ ἀνυπεξαίρετως. ἐλάβομεν δὲ οἱ πεπρακότες ἡμεῖς τὸ
μετόχιον ἐξ ὑμῶν, τοῦ τε καθηγουμένου καὶ τῶν μοναχῶν τῆς ἡγορακυίας
μονῆς τοῦ Ζωγράφου, λόγῳ τιμήματος ἐξωνήσεως τὰ διακόσια τεσσαρά-
κοντα ὑπέρπυρα. ὀφείλετε οὖν καὶ ὑμεῖς, ὡς μοναχοὶ καὶ ἡμέτεροὶ ἀδελφοί,
τοὺς κτήτορας τῆς ἀγίας ἐκκλησίας μὴ στερῆσαι τοῦ συνήθους μνημοσύνου
35 αὐτῶν, ἐπεὶ οὐδ' ἡμεῖς πεπράκαμεν ἐκκλησίαν, ἀλλ' οὕτως ταύτην εἰάσαμεν,
καθὼς ἦν τὸ πρότερον, δι' ἀγάπην πνευματικὴν καὶ διὰ τὸ μέλλειν ἔχειν
μνημόσυνον τοὺς ταύτης δομήτορας, ἀλλὰ δὴ καὶ τὴν προσήκουσαν ἅπασαν
σεμνοπρέπειαν καὶ μοναχικὴν κατάστασιν, ἐπιμέλειαν καὶ περιποίησιν καὶ
ὑμνωδίαν τὴν πρέπουσαν, ὅπως ἢ τοῦ θεοῦ ἔχει ἐκκλησία· ἐν ᾧ καὶ τὴν
40 προτίμησιν ἐποίησάμεθα ἐν ὑμῖν, ἵνα ἐπὶ πλεῖον σχοίῃ τὴν ἐπιμέλειαν παρὰ
μοναχῶν καὶ εὐλαβῶν ἀνδρῶν, ἡμῶν μὴ δυναμένων, ὡς εἴρηται, μερίζεσθαι
ἐν δυσὶ μετοχίοις ἐντὸς τῶν κοσμικῶν θορύβων τῆς πόλεως. ἔσται οὖν τοῦ
νῦν καὶ εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους ἔχειν καὶ διακατέχειν
ὑμᾶς, τὸν τε καθηγούμενον καὶ τοὺς μοναχοὺς καὶ τὸ μέρος καὶ
45 τὰ δίκαια <τῆς> πολλάκις δηλωθείσης μονῆς τοῦ Ζωγράφου, τὸ

·τοιούτον μετόχιον εἰς τὸ δεσπόζεσθαι κυρίως καὶ ἐξουσιαστικῶς, ἰδικῶς καὶ μονομερῶς, ἀνενοχλήτως καὶ ἀνεπικωλύτως, ὡς ὑμεῖς βούλεσθε. ἔθεν καὶ διὰ τὸ ἀσφαλές τε καὶ βέβαιον καὶ εἰς αἰεὶ διαμένειν καὶ ἔχειν ὑμᾶς τὸ ἀφρόντιστον, ἐγὼ ὁ προρηθεὶς προεστὼς τῆς τοῦ Βατοπεδίου μονῆς Μάμας ἱερομόναχος προέταξα καὶ ὑπέταξα ἰδιοχείρως καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ μοναχοὶ τῆς 50 αὐτῆς μονῆς τοῦ Βατοπεδίου, μηνὶ σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος τεσσαρακαίδεκάτης, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ἑβδομηκοστοῦ ἐνάτου.

Les signatures sont effacées et illisibles.

X.

(1286), mois de septembre, indiction XV.

Le questeur Nicéphore Choumne, par ordre impérial, remet au monastère de Zographou un terrain de 400 mesures à Lozikion près de Rendina.

Ἰσον τοῦ δωρεαστικοῦ γράμματος διὰ θείου καὶ προσκυνητοῦ προστάγματος, τοῦ γεγονότος παρὰ τοῦ κοιαίστωρος πρὸς τὴν σεβασμίαν καὶ ἀγίαν μονὴν τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου, ἣ καὶ ἔχει οὕτως·

Οεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα ἐπορίσαντο πρὸς με οἱ μοναχοὶ 5 τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας μονῆς τῶν Βουλγάρων, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπιλεγομένης τοῦ Ζωγράφου, οὕτω δὲ μοι διοριζόμενον.

Πανσέβαστε σεβαστέ, οἰκειε τῇ βασιλείᾳ μου, κοιαίστωρ κῦρ Νικηφόρε Χούμνε, ἡ βασιλεία μου διορίζεται σοι διὰ τοῦ παρόντος 10 προστάγματος, ὡς ἂν παραδώσεις πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος διακειμένης σεβασμίας μονῆς τῶν Βουλγάρων, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἀγίου μου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου, γῆν ζευγαρίων τεσσάρων, ἀφ' ἧς κέκτηται ὁ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Θεσσαλονικαίου ἀλλαγίου Γαζῆς εἰς τὸ 15 περὶ τὴν Ῥεντίαν χωρίον τὸ Λοζίκιν, ὅπως κατέχωσι καὶ κατακάμνωσιν αὐτὴν καὶ ἀποφέρωνται τὴν ἀπὸ ταύτης πρόσσodon, μὴ εὐρίσκοντες ἐπὶ τῇ κατοχῇ ταύτης παρὰ τινος τῶν ἀπάντων διασεισμόν τινα ἢ παρενόχλησιν· πρὸς δὲ τὸν τοιοῦτον Γαζῆν εὐρήσεις

- 20 ἀπὸ ἐλευθέρων τινῶν καὶ παραδώσεις τὸ ποσόν, ὅσον ἔχει ἐν τῇ τοιαύτῃ γῆ τῶν τεσσάρων ζευγαρίων, ὅπως εἶη καὶ οὗτος ἔχων τὸ ἱκανὸν τῆς οἰκείας οἰκονομίας· καὶ ποιήσον, καθὼς διορίζεται σοι ἡ βασιλεία μου· ἀντίστρεψον πρὸς τοὺς τοιοῦτους μοναχοὺς καὶ τὸ παρὸν πρόσταγμα εἰς ἀσφάλειαν.
- 25 Κατὰ γοῦν τὴν περίληψιν τοῦ τοιοῦτου θείου καὶ προσκυνητοῦ προστάγματος ἤδη παραδίδωμι πρὸς τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ ἀγίου Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου περὶ τὸ εἰρημένον χωρίον τὸ Λοζίκιν γῆν μοδίων τετρακοσίων, ἣν εὕρομεν ὅτι κατεῖχεν ὁ Γαζῆς ἐκεῖνος ἐπέκεινα τῆς ποσότητος τοῦ πρακτικοῦ αὐτοῦ· ἦτις καὶ ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ
- 30 τοῦ ἐκεῖσε ποταμοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ τοῦ Λοζικίου εἰς τὴν Ῥεάχοβαν φερούσης· ἀνέρχεται ὡς πρὸς ἄρκτον διὰ τοῦ ἀνατολικοῦ κλίματος· διέρχεται τὸ ἐκεῖσε πλάγιον καὶ τὴν ἐν τούτου (ὄρει δ)ενδρίαν, ἔχουσα δὴ ἐπὶ γειτνιασίει τὸ ἐκεῖσε μέγα ρυάκιον καὶ φθάνουσα μέχρι τοῦ ἐκεῖσε βάσταγος· ὁ περιορισμὸς οὗτος σχοινία τεσσαράκοντα· ἐντεῦθεν χωρεῖ πρὸς δύσιν, παρα-
- 35 λαμβάνει τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα καὶ τὸ ἐνταῦθα μονοπάτιον τὸ εἰς τὴν Ῥεάχοβαν ἀπάγον· ἔρχεται διὰ τοῦ ἐνταῦθα βάσταγος, καταλιμπάνουσα δεξιῶν τὰ δίκαια τῆς μονῆς τῶν Σερβῶν καὶ φθάνουσα μέχρι τοῦ εὐρεθέντος ἐν τῇ ἐκεῖσε Λούστρα ἐκ λίθου παλαιοῦ ὀροθεσίου· ὁ περιορισμὸς οὗτος σχοινία εἴκοσιν· ἐκ τούτου κλίνει πρὸς μεσημβρίαν, κάτεισι διὰ τοῦ ἐκεῖσε
- 40 βάσταγος, ἐν ᾧ δένδρα πέφυκεν ἀραιά, καὶ τοῦ δυτικοῦ περιοριζομένου ἀέρος· περᾶ ξηρορρυακίον τι, διέρχεται τὰ ἐκεῖσε μνημεῖα καὶ τὸν πεπηγμένον τίμιον σταυρὸν καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὸ χεῖλος τοῦ ἀναγεγραμμένου ποταμοῦ, σχοινία ἐπὶ τούτοις τεσσαράκοντα· εἶτα ὀρθοῖ πρὸς ἀνατολάς, παραλαμβάνει τὸ ἐκεῖσε μυλαγώγειον, ἄνεισι δι' αὐτοῦ τε καὶ τοῦ μεσημ-
- 45 βρινοῦ ἀέρος, ἐνθα τὰ ἐκεῖσε κηπωροτόπια συνεστᾶσι, καὶ λήγει μέχρι τοῦ παίρου τοῦ ῥηθέντος ποταμοῦ καὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ, τῆς ἀπὸ τοῦ Λοζικίου εἰς τὴν Ῥεάχοβαν φερούσης, ἀφ' ἧν ἤρξατο, πληροῦσα κἀνταῦθα σχοινία εἴκοσιν, ἅπερ τοῖς ἐκ τῶν λοιπῶν μερῶν κατὰ κορυφὴν καὶ βάσιν συμψηφιζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων τετρακοσίων. τὴν τοιαύτην γοῦν γῆν
- 50 τῶν τετρακοσίων μοδίων ὀφείλει ἡ δηλωθεῖσα σεβασμία μονὴ τοῦ Ζωγράφου κατέχειν καὶ νέμεσθαι καὶ τὴν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν καὶ παντοίαν ἀποφέρεισθαι πρόσοδον, κατὰ τὸ δηλωθὲν θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα, μηνὶ σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος πεντεκαίδεκάτης.

28. γαζῆς ἐκεῖνος... ἐκεῖνα τῆς.
41. πεπυγμένον. 45. συνεστάσι.

32. ἐκεῖσαι (partout).
50. δειλωθεῖσα.

32. γητνιασίει. 34 χωρεῖ.

Εἶχε γὰρ καὶ διὰ ὑπογραφῆς τοῦ παραδόντος τὴν τοιαύτην γῆν τὸ 55 ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως σεβαστοῦ ὁ κοιαίστωρ.

XI.

6797—1289, mois d'août, indiction II.

Chrysobulle de l'empereur Andronic Paléologue confirmant au monastère de Zographou toutes ses possessions et ses droits.

Ἄλλὰ καὶ στρατιώταις κατ' ἐχθρῶν ὀπλιζόμενοις τῶν αἰσθητῶν καὶ λήματι γενναίῳ παριοῦσιν ἐς τὴν παράταξιν τιμαὶ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι κείνται καὶ ἀμοιβαί, ὧν ἔσθ' ὅτε μὲν καὶ τρόπαια στήσαντες καὶ κρείττους ἐμφανῶς τῶν ἀντιταξαμένων γενόμενοι πολλῇ ῥαστώνῃ προσαπολαύουσιν, ἄλλα δὲ τῶν πόνων ταύτας ἀποφερόμενοι· ἔστι μὴν ὁπότε καὶ πρὸς μόνην 5 τὴν τῶν ἀντιπάλων ῥύμην ἀντεξαγόμενοι, μὴδὲν δὲ πλεον ἴσως κατεργαζόμενοι, τῶν αὐτῶν οὐχ ἦττον ἀμοιβῶν κατευστόχησαν, τῶν ἔργων τάχα κρινομένων ἐκ τῆς προθέσεως, καὶ εἰ μὴ πρὸς τέλος κατ' αὐτὴν ἐκείνοις ἐξάγοιντο. πλὴν ἀλλ' εἰ καὶ τοῦτ' ἐκείνοις ἤρκεσε πρὸς τὰς ἀμοιβάς, τί χρὴ ποτ' ἄρα περὶ τῶν Χριστοῦ μαρτύρων λογιζέσθαι; ποίων δ' ἂν 10 ἡμεῖς τῶν ἀμοιβῶν αὐτοῖς προσαγωγὴν ποιησάμενοι, οὕτω μὲν ἀνδρισάμενοις κατὰ σατάν, οὕτω δὲ καὶ τὰ τῆς νίκης οὐδὲ παρ' ὀλίγον ἀπενεγκάμενοις ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ πολλῶν τῶν περιόντι χρησαμένοις τοῦ κρείττονος, οὐκ ἂν αὐτοῖς τὰ πόρρω τῆς ἀξίας ὤμεν προσάγοντες; οὐ μὴν ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ τούτοις κρείττω δὴ καὶ ὀφθαλμῶν καὶ ὠτων καὶ πάσης ὡς εἰπεῖν τῆς 15 κάτω που περιπολούσης αἰσθήσεως καὶ τῆς ἐντεῦθεν ἀνατυπούμενης μακαριότητος παρὰ τῶν βραβευτῆ Χριστῶ τὰ γέρα προπαρεσκευάσται, τάχ' ἂν καὶ τοῖς μικροῖς ἐνταῦθα τοῖς γε παρ' ἡμῶν προσαγομένοις ἐνασμενίσαιεν. τοιγαροῦν καὶ προσοιστέον τούτοις ἐκ παντός γε τρόπου τὰ κατὰ δύναμιν. ὅθεν ἐπειδὴ καὶ νῦν οἱ ἐν τῇ κατὰ τὸ ὄρος τὸν Ἄθω ἀνιδρυμένη 20 σεβασμίᾳ μονῇ πεποιημένοι τὴν ἄσκησιν, τῇ εἰς ὄνομα μὲν τετιμημένη τοῦ

55. παραδοθέντος.

XI. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 1 (A). Copie de Porphyre Ouspensky p. 56—57. Éd.: Zachariae von Lingenthal, Einige ungedruckte Chrysobullen. Mémoires de l'Acad. imp. des sciences de St. Pétersbourg, VII série, t. XLI, № 4 (1893), p. 16—17 (B).

2. λήματι A.

4. ἐμφανέντες B.

6. ῥύμην B.

12. ὀλίγης B.

21. εἰς τὸ ὄνομα B.

μεγαλομάρτυρος ἁγίου μου Γεωργίου, ἐπικεκλημένη δὲ τοῦ Ζωγράφου, αἵτησιν προσήγαγον τῇ βασιλείᾳ μου χρυσοβούλλου ταύτης τυχεῖν τὰ προσόντα τῇ τοῦ μεγαλάθλου μάρτυρος ταύτη μονῇ ἐπὶ μᾶλλον αὐτῇ
 25 προσβεβαιοῦντος τὲ καὶ ἐδράζοντος, εὐμενῶς αὐτίκα ἡ βασιλεία μου τὴν αὐτῶν προσηκαμένη παράκλησιν, ἐτοίμως ἄγαν ταύτην ὡσανεὶ τὴν χάριν ἐπὶ τοῦ παρόντος τῷ μεγάλῳ μάρτυρι κατατίθεται καὶ τόνδε τὸν χρυσό-
 βουλλον λόγον ἐπιβραβεύει αὐτοῖς· δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατ-
 30 ἔχειν καὶ νέμεσθαι καὶ εἰστοεῖξῃς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν ἀναφαιρέτως, ἀνενοχλήτως τὲ καὶ ἀδιασείστως τὰ προσόντα αὐτῇ κτήματά τε καὶ λοιπὰ δίκαια, ἃ καὶ μέχρι τοῦ παρόντος παρ' αὐτῆς εἰσι κατεχόμενα, ἔχοντα ἐξ ὀνόματος οὕτω· ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ περιόρου τῆς αὐτῆς μονῆς χωράφια τὲ καὶ ἀμπελῶνες καὶ εἴ τι ἕτερον προσεκτήσαντο ἐν αὐτῷ οἱ
 35 Σέλινα μετὰ τῶν ἀνηκόντων τῷ τοιούτῳ ἐλαϊκῷ ἀγρῷ δικαίων καὶ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῶν· μετόχιον εἰς τὸν Ἱεριστὸν ἐπ' ὀνόματι τοῦ παμμά-
 καρος ἁγίου Νικολάου τιμώμενον μετὰ τῶν προσόντων τούτῳ δικαίων τῶν διαλαμβανομένων ἐν τῷ περιόρῳ τῆς τοποθεσίας τῆς ἐπιλεγομένης τῆς Τζουσιμένης, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν αὐτῇ προσκαθημένων παροίκων τὲ καὶ
 40 ξένων καὶ ἀνεπιγνώστων τῷ δημοσίῳ· πλανητὴν ἢ ἐπιλεγομένη Ἄσπρη πέτρα μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῆς· μετόχιον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου μου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένον τὸ Λοσνίκιον μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῷ δικαίων· ἕτερον μετόχιον ἐν τῷ ποταμῷ τῷ Στρυμμόνι ἐπ' ὀνόματι τιμώμενον τῆς πανυπεράγνου μου δεσποίνης καὶ
 45 θεομήτορος καὶ ἐπικεκλημένον τῆς Κρανιωτίσσης· γῆ ἀρσίμη καὶ χερσαία ἐν τῇ τοποθεσίᾳ τῇ ἐπιλεγομένη τοῦ Πυλορηγίου, ἣτις κατεῖχετο παρὰ τοῦ Λούβρου, ἐδόθη δὲ ὕστερον πρὸς τὴν τοιαύτην μονὴν διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου, ἐφ' ἣ πρόσεστιν αὐτῇ καὶ ἔγγραφος περιορισμός· ἕτερον μετόχιον εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου Βλασίου διακείμενον εἰς τὴν
 50 Ὀρμηλίαν. ἕτερον μετόχιον ἐντὸς τοῦ ἁγίου ὄρους διακείμενον καὶ εἰς ὄνομα τῶν ἁγίων καὶ πανευφήμων ἀποστόλων τιμώμενον, καὶ ἕτερον μετόχιον ἐντὸς τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου Νικολάου καὶ ἐπιλεγόμενον τὸ Γλυκὺ νερόν. ταῦτα δὴ πάντα καθέξει καὶ νεμηθήσεται ὡς δεδῆλωται ἢ ρηθεῖσα σεβασμία μονή, πάσης καὶ παντοίας
 55 ἄνωτέρα διοχλήσεως· καὶ οὐδεὶς αὐτοῖς ἐπάξει τοσύνολον διασεισμὸν ἢ

22. ἐπικλημένη B. 28. ἐπιβρ. αὐτῆς A. 40. πλανητῆς B. 44. στρυμόνι B.

45. κρανιωτικής B 50. ὀρμήλ B ὀρμη A. 50—51. les mots ἕτερον — τιμώ-
 μενον sont ajoutés entre les lignes d'une main postér. A om. B.

ἐπήρειαν οἰανδήτινα· τῇ γὰρ δυνάμει καὶ ἰσχύι τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου ἀποτραπήσεται πάμπαν καὶ ἀποσοβηθήσεται, ὅστις ἂν καὶ εἴη, ὁ τοιαύτην τινα ἐπενεγκεῖν πειραθησόμενος τῇ μονῇ ἢ καὶ τοῖς προσοῦσιν αὐτῇ λύμην τὲ καὶ ἐπίθεσιν. πρὸς τούτοις μέντοι εὐδοκεῖ καὶ προστάσσει ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι καὶ τὰ ζῶα πάντα τῆς τοιαύτης 60 μονῆς τῆς τοῦ ἐννομίου γινομένης χάριν ἀπαιτήσεως ἀνενόχλητα, καὶ οὐδεὶς οὐδόλως ἀπαιτήσῃ τι ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς τοιαύτης μονῆς τῆς τοῦ ἐννομίου ἕνεκεν δόσεως, ὥσπερ δῆτα καὶ ἐς δεῦρο ἀνενόχλητος διετηρήθη ἐπὶ τούτῳ ἡ ῥηθεῖσα αὕτη μονή, ἐπεὶ τῶν εἰρημένων χάριν ἀπάντων καὶ ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου γεγωνὸς ἐπεχορηγήθη 65 καὶ ἐπεβραβεύθη τῇ αὐτῇ σεβασμιά μονῇ, ἐκτεθεὶς κατὰ μῆνα αὐγούστον, τῆς ἐνισταμένης δευτέρας ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑπτακοσιοστοῦ ἐννενηκοστοῦ ἐβδόμου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο- 70 κράτωρ Ῥωμαίων Δούκας Ἄγγελος Κομνηνὸς ὁ Παλαιολόγος.

XII.

6798—1290, mois d'avril, indiction III.

Théodose, métropolitain de Hiérissos, termine la querelle des deux monastères de Chilandar et de Zographou au sujet de quelques terrains à Προαύλαξ et, conformément à un recensement et la déposition des témoins, reconnaît les droits des moines de Zographou.

Τοῦ ἐπισκόπου Ἱερισσοῦ περὶ διενέξεως Χελανδαρινῶν καὶ Ζωγραφικῶν.

... πρὸ καιροῦ εἶχον τὰ δύο μοναστήρια διενέξεις, ὅ τε τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Σερβῶν, περὶ κηπωροτοπίων ... ἰν εἰς τὸν Προαύλακαν εἰς τὴν Λούστραν· ἐλθόντα γοῦν καὶ τὰ δύο μέρη, ὅ τε τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Σερβῶν, εἰς τὴν ἐπισκοπὴν Ἱερισσοῦ κατενώπιον (τοῦ ἀρ)χιερέως καὶ (τοῦ ὀ)λου κλήρου, ἀλλὰ δὴ καὶ τῶν ὄλων 5 γερόντων τοῦ Ἱερισσοῦ τοῦ ἐπιλεγομένου Ἀπολωνιάς, γέγονε κρίσις. ἐμαρτύρησαν γοῦν οἱ ἱερεῖς, Ἰωάννης ἱερεὺς πρωτοπαπᾶς ὁ Ἀραβενικιώτης,

63. ὥσπερ δη τὰ κατ' αὐτῆς ἀνενόχλητος διατηρηθῆ B 64 αὐτῆ A: αὐτῶν B
ἐπεὶ A: ἐπὶ B. 66. κατὰ αὐγούστον B.

XII. Original aux archives de Zographou. V. Porphyre Ouspensky p. 57.

2 (et 15) κυποροτοπίων. 4 κατενόπιον.

παπᾶς Δημήτριος ὁ δευτερεύων, Κωνσταντῖνος ἱερεὺς ὁ Σιμεῶν, Δημήτριος ἱερεὺς ὁ Κτήστης, Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Τυχωτάς, Κωνσταντῖνος ἱεροδιάκων

10 ὁ Κρασάς, Γεώργιος ἱεροδιάκων ὁ Τζαγκαρόπουλος, Δημήτριος ἱεροδιάκων ὁ Λαδιράς, καὶ οἱ γέροντες τῆς αὐτῆς χώρας, ὃ τε Γεώργιος, ὃ, Νικόλαος ὁ Στρυμονήτης, Θεοτό(κης ὁ) Δεμέτης, Κυριακὸς ὁ Μπούριος, Κωνσταντῖνος ὁ Καθολικός, Δημήτριος ὁ Πισιανός, Νικόλαος ὁ Κλοστό-

μαλος, Νικόλαος ὁ μπος, Νικόλαος ὁ Πετάλας, Θεόδωρος τῆς Πα-

15 παϊανουῖς, ὅτι τὰ κηπωροτόπια, ἔνθα ἔχουν τὰς διενέξεις τὰ δύο μοναστήρια, ὃ τε τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Σερβῶν, εἶνε τῶν Βουλγάρων· ὡς δὲ οὐκ ἠρκέστησαν εἰς αὐτὸν οἱ μοναχοὶ οἱ Σέρβοι, ἀλλ' οὖν ἑκατεδυνάστευον τοὺς Βουλγάρους, ἀναδραμόντες γοῦν οἱ τοιοῦτοι πρὸς τὸν μέγαν ἐσδνομιαστήν, ἀπέστειλαν τὸν δούκαν τὸν Κυρκαλὸν μετὰ γραφῆς· καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν

20 Ἰερισόν, ἐποίησεν ἐξέτασιν· καὶ ἐμαρτύρησαν οἱ ἄνωθεν γεγραμμένοι, ὅτι τὸ τοπίον, ἔνθα ἔχουν τὰς διενέξεις, τῶν Βουλγάρων εἶναι· ἐποίησε γοῦν ὁ τοιοῦτος δούκας τοπικὴν θεωρίαν καὶ ἐδιέκρινεν, ὅτι εἶναι τῶν Βουλγάρων, καὶ ἐποίησεν αὐτοὺς καὶ παράδοσιν· ἀκμὴν γοῦν οἱ (τοιοῦτοι Σέρβοι οὐκ ἐπέιδοντο, ἐλθόντες δὲ εἰς τὴν πρόνοιαν τους ὃ τε κύρις Κωνσταντῖνος ὁ

25 Ἀμνών, Ἰσαάκιος ὁ Ἀμνών, Γεώργιος ὁ Ὀζιανός καὶ Ἀλέξιος ὁ Ἀμνών ἐντὸς τῆς ἐπίσκοπῆς, πά(λιν) ἐλθόντα καὶ τὰ δύο μέρη, (ὃ τε τῶν) Βουλγάρων καὶ τῶν Σερβῶν, καὶ εἰσάξαντες τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ἐν τῷ Μέσῳ, ἐμαρτύρησαν οἱ

. (τὰ αὐτὰ) κηπωροτόπια εἶναι τῶν Βουλγάρων· κατεδέκτησαν

30 γοῦν καὶ τὰ δύο μέρη, ὅπως γένη καὶ τοπικὴ θεωρία· καὶ ἀπήεισαν πάντες ἐκεῖ· ἔτυχε γοῦν καὶ ὁ οἰκονόμος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἐσφιγμένου ὁ λεγόμενος Γεράσιμος καὶ ὁ οἰκονόμων τοῦ Ἀλοπποῦ ὁ Κύριλος· προσκαλεσάμενοι γοῦν οἱ τοιοῦτοι Σέρβοι τὸν π. αντα τὸν πνευματικὸν τὸν ἱερομόναχον Ἐλευθέριον, εἶπε μετὰ πάσης ἀληθείας, ὅτι τὰ κηπωροτόπια,

35 ἔνθα ἔχωσιν τὰς διενέξεις τὰ δύο μοναστήρια, τῆς μονῆς τῶν Βουλγάρων εἰσίν, καὶ ἔδειξεν τὰ τοιαῦτα οἰκείους ὀφθαλμοῖς· ἦσαν γοῦν οἱ καλόγηροι τῶν Σερβῶν ὁ πρῶν μέγας οἰκονόμος ὁ Ἀμφιλόχιος καὶ ὁ νῦν μέγας οἰκονόμων (Βασίλ)ειος, ὁ ἱερομόναχος Χριστοφόρος, ὁ μοναχὸς Μιχαῖλος, ὁ μοναχὸς Νικόδημος ὁ παροικονόμος τῆς Θεσσαλονικέων καὶ ὁ κελλα-

40 ρίτης ὁ Ἰλαρίων· (καὶ) κατεδέξαντο καὶ προσκύνησαν τὰς τοιαύτας κρίσεις καὶ μαρτυ(ρησαν) θεκας γοῦν τὰ (δύο) μέρη πρ.

. ἀμφιβάλ(η) καὶ) τὴν τοιαύτην

20 γεγραμμένοι 22 θεωρίαν 23 παράδοσιν. 24 ἐπίδοντο. κίρης. 29 (et 34) κοιποροτόπια. 30 γένει. ἀπήοισαν. 37 πρόην. 39 κελαρίτης.

κρίσιν, νά ζημιεῖται εἰς τὸ δημόσιον ὑπέρπυρα τριάκοντα ἑξ· διὰ τοῦτο γὰρ ἔγεγόνει τὸ παρὸν σημεῖωμα εἰς ἀσφάλειαν καὶ ἐπικύρωσιν τῶν Βουλγάρων ἤτοι τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου. 45

μηνὶ ἀπριλλίῳ, ἰνδικτιῶνος τρίτης, ἔτει ἑξακισχιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ ἔνενηκοστῷ ὀγδόῳ.

† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου ὄρους Θεοδόσιος.

XIII.

(1291), mois de mai, indiction IV.

Copie vidimée d'un Πρόσταγμα impérial confirmant de nouveau au monastère de Zographou la possession du métoque et du monastère de la Sainte Vierge, nommé τῆς Κρανιωτίσσης, sur le Strymon.

Ἐπει οἱ μοναχοὶ τῆς ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας μονῆς τῶν Βουλγάρων, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἀγίου μου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου, ἀνέφερον τῇ βασιλείᾳ μου, ὅτι ἐκέκτητο εἰς μετόχιον ἢ κατ' αὐτοὺς τοιαύτη σεβασμία μονή τὸ περὶ τὸν Στρυμμόνα μοναστήριον, τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπερ- 5 ἄγνου μου δεσποίνης καὶ θεαμήτορος καὶ ἐπιλεγόμενον τῆς Κρανιωτίσσης, παρεκλήτευσαν δὲ ἵνα πορίσωνται πρόσταγμα τῆς βασιλείας μου, ὅπως κατέχωσιν αὐθις αὐτὸ ὡς τὸ πρότερον, τὴν παράκλησιν αὐτῶν προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου τὸν παρόντα ὀρισμὸν ἐπιχορηγεῖ αὐτοῖς· δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν καὶ πάλιν τὴν 10 τοιαύτην σεβασμίαν μονὴν τὸ εἰρημένον μετόχιον τῆς Κρανιωτίσσης μετὰ τῶν προσόντων δικαίων, καὶ μὴ εὐρίσκειν τοὺς ἐν αὐτῇ μοναχοὺς ἐπὶ τῇ κατοχῇ τούτου παρά τινος τῶν ἀπάντων διασεισμόν τινα καὶ διενόχλησιν· ὀφείλει γὰρ καὶ ὁ πανσέβαστος κοινάιστωρ δεφενδεύειν αὐτοὺς ἐπὶ τῷ 15 τοιοῦτῳ μετοχίῳ αὐτῶν καὶ τοῖς προσοῦσιν αὐτῷ δικαίαις, ὡς εἴρηται, ἔμφανίζομένου πρὸς αὐτὸν τοῦ παρόντος προστάγματος τοῦ καὶ γεγονότος αὐτοῖς εἰς τὴν περὶ τούτου ἀσφάλειαν.

† Εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς τὸ μὴνὶ μαίῳ ἰνδικτιῶνος τετάρτης.

† μετεβλήθη τὸ παρὸν ἴσον καὶ εὐρέθη κατὰ πάντα ἰσάζον τῷ 20 πρωτοτύπῳ.

43 ζημιεῖτε. 44 ἐπικύρωσιν.

XIV.

6807—1299, mois de mai, indiction XII.

Jacques, métropolitain de Thessalonique, rend au monastère de Zographou la cellule et l'église de Saint Blaise avec tous les biens meubles et immeubles.

Ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν αἴτησιν προσηκαμένη ὑμῶν καὶ τὴν δηλω-
θεισαν ὑπόσχεσιν τῶν περὶ τὸ ἅγιον ὄρος τὸν Ἄθω ἐν τῇ σεβασμῖα μονῇ
τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ μεγαλομάρτυρος ἀγίου Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου
ἐπικεκλημένη ἐνασκουμένων, τοῦ τε τιμιωτάτου καθηγουμένου κυροῦ
5 Ἀρακαδίου, τοῦ ἐκκλησιάρχου κυροῦ Λαυρεντίου, τοῦ οἰκονόμου κυροῦ Δω-
ροθέου καὶ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν, παραδίδωσι πρὸς τὴν καθ' ὑμᾶς ταύτην
μονὴν τὴν τοῦ Ζωγράφου τὸ ἐν ταῖς Ἑρμηλείαις μητροπολιανὸν κελλίον
τοῦ ἀγίου μου ἱερομάρτυρος Βλασίου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ κινητῶν τε καὶ
ἀκινήτων· ἀκινήτων μὲν ἦγουν τῶν ἀνατολικομεσημβρινωτέρων τοῦ θείου
10 ναοῦ τούτου ἀμπελοπεριβολίων καὶ τῶν τριῶν διρρῦτων οἰκημάτων καὶ
τῶν χωραφιαίων τμημάτων, ὅσα τῷ τῆς μονῆς ταύτης περιόρῳ ἐμπε-
ριέχεται καὶ φιλόχριστοι εἰς μνημόσυνον αὐτῶν αἰώνιον προσαφίερωσαν.
κινήτων δὲ ἦγουν ζευγαρίου βοῶν ἐργατικῶν μετὰ τῆς ἀκολουθίας αὐτοῦ,
εἴκοσι δύο βαραδίων μελισσῶν, βαγενίων τριῶν μικρῶν, ὧν τὸ ἐν οἴνου
15 πλήρες, γεννηματικῷ ὀλίγου, κορυτᾶς, σιδηρικῶν χρεωδῶν καὶ οἰκοσκεύων
παντοίων καὶ μεθ' ὧν ὁ θεὸς ναός, καινός ὧν καὶ νεοιστόρητος, κέκτηται
ερῶν καὶ ἀγίων εἰκόνων τὲ καὶ βιβλίων. παραδίδωσι τοίνυν τοῦτο οὕτω
πως ἔχον, ἐφ' ᾧ τεθεικέναι ὑπόσχεσιν τὸ ἄνωθεν τοῖς τοιοῦτοις κελλίοις
ἐκκλησιαστικὸν προνόμιον ἐκπληροῦν, δηλονότι ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐν τῇ
20 μονῇ εἰς ἐπίδοσιν καὶ φροντίξιν τῆς τοῦ ναοῦ ψαλμωδίας καὶ λυχνοκαίας
καὶ τῆς κατ' ἔτος ἑορτῆς καὶ πάντων παντοίας οἰκονομίας καὶ τῷ ἐξαρχικῶς
ἐπιστατοῦντι ὑπὲρ εὐλογίας καὶ δικαίου τῆς ἐκκλησίας παρέχειν ἐκάστῳ
ἐνιαυτῷ κηροῦ λίτρας δύο καὶ ὅσα ἕθος τοῖς τοιοῦτοις κελλίοις ποιεῖν πρὸς
αὐτὸν ἀπολαυστικῶς μνημονεύειν τὲ τῶν ἀγίων βασιλέων, τοῦ κατὰ και-
25 ρούς τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερέως καὶ τῶν τοῦ κελλίου κτητόρων. ἐπὶ
τούτῳ οὖν ἡ μετριότης ἡμῶν τὸ ῥηθὲν κελλίον πρὸς ὑμᾶς παραδίδωσιν·
ἴδεν οὐδεὶς τῶν μεθ' ἡμᾶς ἀρχιερατευσόντων, σφζομένης τῆς ῥηθείσης

XIV. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 24. Copie de Porphyre Ouspensky p. 69—70.

1—2 τὴν . . . θεσαν ὑπόσχεσιν.

15 γεννηματικῷ.

ὑποσχέσεως, ἐξώσει τοῦ τοιούτου κελλήϊου ὑμᾶς, γινώσκων, ὅσον τὸ ἐντεῦθεν κατάκριμα, καὶ ὡς καθ' ἑαυτοῦ ποιῶν προδήλως τὰς οἰκείας πράξεις ἀκυροῦν· ὡς γὰρ οὗτος τοῦ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁ μετὰ τοῦτον τούτου 30 τὰς πράξεις ἀθετήσειεν ἄν. ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ τὸ παρὸν τῆς ἡμῶν μετρίότητος γράμμα παραδοτήριον συνήθως ὑποσημανθὲν ἐπεδόθη πρὸς ὑμᾶς δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ μαίῳ, ἰνδικτιῶνος δωδεκάτης, ἔτους ἐξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδόμου.

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ὑπέρτιμος καὶ 35 ἑξαρχος πάσης Θεσσαλίας Ἰάκωβος.

XV.

(1315?), mois d'octobre, indiction XIV.

Démétrius Apelmélé, recenseur du thème de Thessalonique, délimite les propriétés, appartenant dans ce thème au monastère de Zographou.

† Θεῖω καὶ προσκυνητῶ προστάγματι τὴν τοῦ θέματος Θεσσαλονίκης ἀπογραφὴν καὶ ἐξίσωσιν ποιήσασθαι ὀρισθεὶς καὶ παραδοῦναι ἐκάστῳ τὴν τῆς ἰδίας οἰκονομίας αὐτοῦ ποσότητα, μετὰ τῶν ἄλλων εὐρῶν καὶ τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω σεβασμίαν μονὴν τοῦ τροπαιοφόρου ἐν μάρτυσι παμμάκαρος ἀγίου Γεωργίου, τὴν τοῦ Ζωγράφου ἐπονομαζομένην, κατέ- 5 χουσαν οἰκονομίαν ἐν τῷ τοιούτῳ θέματι, παραδίδωμι ταύτην πρὸς αὐτήν· ἣτις καὶ ἔχει οὕτως· ἐν τῷ κατεπανικίῳ Ἄκρως εἰς τὸ χωρίον τὸν Ἱεριστὸν Γεώργιος ὁ υἱὸς τοῦ Χαλκέως, ἔχει Εἰρήνην, θυγατέρα Καλήν, ἀδελφὴν Καλήν, βοίδιον ἐν, ἀμπέλιον μοδίων δύο, τέλος ὑπέρπυρον ἐν. χήρα Εὐδοκία ἢ Βλαχιαννῶ, ἔχει υἱοὺς Κωνσταντῖνον καὶ Γεώργιον, θυγατέρα Ἄνναν, 10 τέλος ὑπερπύρου τέταρτον· χήρα Ξένη ἢ γυνὴ τοῦ Θεογνώστου τοῦ Σταυρηνοῦ, ἔχει υἱοὺς Κυριακὸν καὶ Ποθητὸν, ἀμπέλιον μοδίων δύο ἡμισυ, τέλος ὑπέρπυρον ἐν· Κυριακὸς ὁ ἀνεψιὸς αὐτῆς, ἔχει Ἄνναν, υἱὸν Ἀθανάσιον, ἀδελφὸν Δημήτριον, ἀμπέλιον μοδίων δύο ἡμισυ, τέλος ὑπέρπυρον ἐν. χήρα ἢ Κατζαβίνα, ἔχει υἱοὺς Γεώργιον, Μιχαὴλ καὶ Ἰωάννην, θυγατέρα 15 Φωτεινὴν, βοίδιον ἐν, ἀγρὸν ἓνα, ὄνικόν ἐν, ἀμπέλιον μοδίων τριῶν, χερσάμπελον μοδίων τριῶν καὶ χωράφιν μοδίων πεντεκαίδεκα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ· Δημήτριος ὁ ἐπὶ ἐγγονῇ γαμβρὸς τῆς Βουλκοστρελίας,

XV. Copie conservée aux archives de Zographou. Copie fragmentaire de Porphyre Ouspensky p. 80.

7 κατεπανοικίω.

ἔχει Ἄνναν, πενθεράν Φωτεινήν, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων, τέλος ὑπέρ-
 20 πυρον ἕν· Γεώργιος ὁ γαμβρός Κυριακοῦ τοῦ Χαλκέως, ἔχει Μαρίαν, υἱοῦς
 Ἰωάννην καὶ Νικόλαον, πενθεράν Ἄνναν, βοίδιον ἕν, ἀμπέλιον μοδίου ἑνός,
 τέλος ὑπέρπυρον ἕν· Κωνσταντῖνος ὁ υἱὸς Δημητρίου τοῦ Πεντηκοντάρη,
 ἔχει Φωτεινήν, υἱὸν Δημήτριον, θυγατέρα Εἰρήνην, μητέρα Μαρίαν,
 ἀδελφοὺς Ἀθανάσιον καὶ Νικόλαον, βοίδιον ἕν, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων,
 25 χερσάμπελον μοδίων πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἕν ἡμισυ· Νικόλαος ὁ Φα-
 κηνός, ἔχει Εἰρήνην, υἱὸν Κυριακόν, βοίδιον ἕν, ἀμπέλιον μοδίων τριῶν,
 τέλος ὑπέρπυρον ἕν· Δημήτριος Ξαντᾶς ὁ γαμβρός Νικολάου τοῦ τῆς
 Χρυσῆς, ἔχει Μαρίαν, υἱὸν Ἰωάννην, γυναικαδελφὸν Γεώργιον, βοίδιον ἕν,
 ἀμπέλιον ἕκ προικὸς μοδίων δύο, τέλος ὑπέρπυρον ἕν· Καραμάλος
 30 ὁ γαμβρός Νικολάου τοῦ Κωδάκη, ἔχει Ἄνναν, θυγατέρα Καλὴν,
 ἀμπέλιον μοδίων δύο, τέλος ὑπερπύρου ἡμισυ· χήρα Θεοδώρα Κο-
 μητζιάνη ἢ Ἀχραδῶ, ἔχει θυγατέρας Μαρίαν καὶ Ἄνναν, τέλος ὑπερ-
 πύρου τέταρτον. εἰς τὸ χωρίον τοῦ Συμεῶν· Στέφανος ὁ υἱὸς χήρας τῆς
 Μαριτζας, ἔχει Καλὴν, θυγατέρα Μαρίαν, βοίδιον ἕν, ὄνικόν ἕν, ἀμπέλιον
 35 μοδίων τριῶν ἡμισυ, περιβόλιον μοδίου ἑνός ἡμισυ, χερσάμπελον μοδίου
 ἑνός, τέλος ὑπέρπυρον ἕν. ὁμοῦ τὸ οἰκούμενον ὑπέρπυρα δώδεκα, ὑπὲρ
 ὠφελείας ὑπέρπυρον ἕν. Ἰωάννης ὁ Βλαχοϊωάννης, ἔχει Καλὴν, ἀγρόν ἕνα,
 τέλος ὑπερπύρου τέταρτον, εἴπερ ἐστὶν ἐλεύθερος· Νικόλαος ὁ Ζευγίτης,
 ἔχει θυγατέρα, υἱὸν Ἀθανάσιον, τέλος ὑπερπύρου τέταρτον. ὑπὲρ τῆς εἰς
 40 τὸν Ἱερισσὸν ἕν διαφόροις τμήμασι γῆς πλησίον καὶ γύροθεν τοῦ πύργου
 τῆς αὐτῆς μονῆς, γῆς τῆς εἰς τὸν Προαύλακα, τῆς ὀνομαζομένης Λούσ-
 τρας, τῆς λεγομένης Κρύος κάμπος, τῆς ἐτέρας τοῦ Λουκίτζη, τοῦ Τυμ-
 πανάρη καὶ τῆς ὀνομαζομένης Ἀρμενον, ὡσεὶ μοδίων οὔσης ἀπάσης ὀκτακο-
 σίων εἴκοσι πέντε, ὑπέρπυρα δέκα ἐξ ἡμισυ· ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖσε ἰδιοκτῆτου ἀμπε-
 45 λῶνος ὡσεὶ μοδίων τριάκοντα, ὑπέρπυρα ἕξ· ὑπὲρ τῆς εἰς τὸ κάτω Λοζίκιν
 γῆς, ἣν ἔχει αὐτὴ δι' ὀρισμοῦ προσκυνητοῦ καὶ διὰ παραδόσεως τοῦ παν-
 σεβάστου ἐπὶ τοῦ κανικλείου τοῦ Χούμνου, ὡσεὶ μοδίων τετρακοσίων,
 ὑπέρπυρα ὀκτώ. ὑπὲρ τοῦ εἰς τὴν Ἀρσενίκειαν μυλοτοπίου ὑπέρπυρον ἕν.
 ὑπὲρ τῆς εἰς τὴν Ἑρμήλειαν ἐξαλειμματικῆς στάσεως τοῦ Δρουβέλη ὑπέρ-
 50 πυρον ἕν. ὁμοῦ καὶ ταῦτα ὑπέρπυρα τριάκοντα τέσσαρα, ὡς γινόμενα ὅλα
 ὑπέρπυρα τεσσαράκοντα ἕξ· ἃ καὶ ὀφείλει ἢ μονὴ κατέχειν καὶ νέμεσθαι
 καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν πᾶσαν καὶ παντοίαν ἀποφέρεισθαι πρόσοδον· ἐπὶ τούτῳ
 γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πρακτικόν, ὃ καὶ συνήθως ὑπογραφὲν
 καὶ τῇ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη τῇ διαληφθεῖσιν σεβασμῖα

μονῆ τοῦ Ζωγράφου δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνος τεσσαρα- 55
καιδεκάτης. — εἶχε καὶ τὴν ὑπογραφὴν οὕτως·

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
βασιλέως, ἀπογραφεὺς τοῦ θέματος Θεσσαλονίκης Δημήτριος ὁ
Ἄπελμελέ.

XVI.

(1319 ?), mois de mars, indiction II.

Jean Apelmélé, gouverneur du thème de Voléros et Mosynople, conformément à une ordonnance impériale et un ordre du sébastocrator, rend au monastère de Zographou un terrain Πρέβιστα sur le Strymon avec tous ses droits et privilèges.

Θεῖον καὶ βασιλικὸν προσκυνητὸν χρυσόβουλλον ὄρισμὸν τοῦ κραταιοῦ
καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ἐνεφάνισαν ἡμῖν οἱ εὐλαβέστατοι
μοναχοὶ οἱ ἀπὸ τῆς θείας καὶ σεβασμίας μονῆς ὄντες τοῦ Ἄθων τοῦ ἀγίου
ὄρους τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ ἐπονομαζο-
μένου τοῦ Ζωγράφου, ἀλλὰ δὴ καὶ ἕτερον θεῖον καὶ προσκυνητὸν βασιλικὸν 5
ὄρισμὸν τῆς ἀγίας αὐτοῦ βασιλείας οὕτωςι κατὰ ῥῆμα διαλαμβάνων·

Δωρεῖται ἡ βασιλεία μου διὰ τῆς παρουσίας αὐτῆς προστάξεως
τῆ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος διακειμένη σεβασμία μονῆ, τῆ ἐπ' ὀνόματι
τιμωμένη τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ οὕτω πως ἐπικε-
κλημένη τοῦ Ζωγράφου, τὸ εἰς τὸν Στρώμμονα διακείμενον χωρίον 10
καὶ ἐπιλεγόμενον τὴν Πρέβισταν, σὺν αὐτῷ τε καὶ τὸν ἐπ' αὐτῷ
εὐκτήριον οἶκον τοῦ ἀγίου Χριστοφόρου σὺν τῇ ἐτησίως γινομένη
πανηγύρει ἐπὶ τῇ τελετῇ αὐτοῦ, μετὰ πάντων τῶν δικαίων καὶ
προνομίων αὐτοῦ· καὶ διορίζεται ἡ βασιλεία μου κατέχειν
ταῦτα ἡ δηλωθεῖσα μονὴ καὶ νέμεται ταῦτα μετὰ τῶν ἀνη- 15
κόντων τούτοις δικαίων καὶ προνομίων, καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν ἀπο-
κερδαίνειν πρόσδοδον ψυχικῆς ἐνεκα σωτηρίας τῆς βασιλείας μου καὶ
ὑπερέυχεσθαι τῆς βασιλείας μου πρὸς θεόν. ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει
τῷ μέρει τῆς διαληφθείσης μονῆς εἰς ἀσφάλειαν καὶ ὁ παρὼν τῆς
βασιλείας μου ὄρισμός. ἐπεὶ δὲ καὶ πάροικον εἶχεν ἡ τοιαύτη μονὴ 20

XVI. Copie dans le catalogue de 1856 aux archives de Zographou. Copie incomplète de Porphyre Ouspensky p. 77—79.

2 ἐνεφάνη.

12 ἐτησίω.

19 διαλειφθείσης.

λεγόμενον Μιχαήλ τὸν τοῦ Δανιήλ, διορίζεται ἡ βασιλεία μου, εἰ καὶ ἔφθασε στρατευθῆναι, ἀποστρατευθῆναι πάλιν καὶ κατέχεσθαι καὶ νέμεσθαι παρὰ τῆς τοιαύτης μονῆς μετὰ τῶν αὐταδέλφων αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν πάροικον, ὃν κατεῖχεν ὁ αὐτός, στρατιώτην Ἰωάννην
 25 τὸν Σάββαν, ὡσαύτως καὶ τὸν Σμόλεον, ὅστις ἐνὶ ἀρτίως εἰς τὸ πρι. ν. . ρι. . — εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς θείας βασιλικῆς χειρὸς τὸ μηνὶ ἀπριλλίῳ (?) ἰνδικτιῶνος δευτέρας.

Ὡσαύτως ἐδεξάμην παρὰ τῶν εἰρημένων εὐλαβῶν μοναχῶν καὶ γραφὴν τοῦ αὐθέντου μου τοῦ πανευτυχεστάτου σεβαστοκράτορος, τὸ μηνὶ
 30 μαρτίῳ τῆς δευτέρας ἰνδικτιῶνος.

Κατὰ γοῦν τὴν περίληψιν τῶν θείων καὶ βασιλικῶν προσκυνητῶν προσταγμάτων, ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ αὐθέντου μου τοῦ πανευτυχεστάτου σεβαστοκράτορος παραδίδωμι καὶ ἐγὼ πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τὸ τοιοῦτον χωρίον μετὰ τῶν ὄλων αὐτοῦ δικαίων καὶ προνομίων, ἧγουν τὸ
 35 χωρίον τὴν Πρεβίσταν· ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν Μιχαήλ τὸν τοῦ Δανιήλ, ὅστις ἔφθασε στρατευθῆναι, ἀποστρατεύομεν καὶ παραδίδομεν αὐτὸν πρὸς τὸ μέρος τῆς τοιαύτης θείας καὶ σεβασμίας μονῆς μετὰ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν πάροικον, ὃν κατεῖχεν ὁ αὐτός Δανιήλ, Ἰωάννην τὸν Σάββαν. ὡσαύτως παραδίδωμι καὶ τὸν Σμόλεον τὸν ὄντα εἰς τὸ πρι. ν. .
 40 ρι. ., ὁμοίως καὶ τὸν Γεώργιον τοῦ Νικήτα, τὸν προσκαθήμενον εἰς τοῦ Τζόχη· παραδίδωμι δὲ καὶ τὸν εἰς τὸ χωρίον τὸ τοιοῦτον τὴν Πρεβίσταν διακείμενον εὐκτῆριον οἶκον τοῦ μάρτυρος Χριστοφόρου μετὰ καὶ τῆ ἐτησίῳ πανηγύρει ἐπὶ τῆ τελετῇ αὐτοῦ, μετὰ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων αὐτοῦ· σὺν αὐτοῖς ἐπαρεδόθη καὶ ἐν τῷ Σωτηρίῳ
 45 πάροικός ἐλεύθερος ὢν καὶ ἀκαταδούλωτος Γεώργιος ὁ τοῦ Συμεών, ἔχει ἀδελφὴν Ζωὴν, εἰς ὑπέρπυρον ἐν. ὀφείλει οὖν ἡ τοιαύτη σεβασμία μονὴ κατέχειν τὰ ἐντός τοῦ παρόντος πρακτικοῦ δηλούμενα καὶ νέμεσθαι ἀκωλύτως πάντως καὶ ἀδιασειστως κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ θείου καὶ βασιλικοῦ χρυσοβούλλου λόγου, μὴ παρὰ τινος ἐμποδιζόμενος καὶ κωλυόμενος.
 50 ἐπὶ τούτῳ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πρακτικόν· ὑπογραφὴν καὶ τῆ συνήθει μολυβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη τῇ εἰρημένῃ θείᾳ καὶ βασιλικῇ μονῇ καὶ τοῖς ἐν αὐτῇ μοναχοῖς δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνος δευτέρας. —

Εἶχε δὲ καὶ τὴν ὑπογραφὴν οὕτως·

55 † Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως-δοῦς θέματος Βολλῆροῦ καὶ Μουσυνοπόλεως Ἰωάννης ὁ Ἀπελμελέ.

XVII.

(1320), mois de mai, indiction III.

Recension générale des propriétés du monastère de Zographou, exécutée par les recenseurs de Thessalonique Constantin Pergaménos et Georges Pharisée.

Πρακτικὸν ἀπογραφικῆς ἐξισώσεως κτημάτων Κωνσταντίνου
Περγαμηνοῦ καὶ Γεωργίου Φαρισαίου.

Ἐπεὶ ὠρίσθημεν παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ποιῆσαι ἀπογραφικὴν ἐξίσωσιν καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τὸ θέμα τῆς θεοσώστου πόλεως Θεσσαλονίκης, ἡγουν ἀρχοντικῶν κτημάτων, προσωπικῶν, ἐκκλησιαστικῶν, μοναστηριακῶν, στρατιωτικῶν, χρυσοβουλλάτων καὶ λοιπῶν, καὶ παραδοῦναι ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον ποσόν, μετὰ τῶν ἄλλων 5 εὐρόντες καὶ τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διαχειμένην σεβασμίαν μονὴν τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Ζωγράφου, κατέχουσαν οἰκονομίαν, παραδίδομεν ταύτην πρὸς αὐτὴν ἀπὸ τῆς πρὸς ἡμᾶς ἐλεημοσύνης τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ἣτις καὶ ἔχει οὕτως. 10

Ἐν τῷ κατεπανικίῳ Ἄκρους εἰς τὸ χωρίον τὸν Ἱερυσσόν· Γεώργιος ὁ υἱὸς Θεοδώρου τοῦ Χαλκέως, ἔχει Εἰρήνην, θυγατέρα· Ἄνναν καὶ Ξένην, σχοινία ἕξ, ἀμπέλιον μοδίου ἡμισυ, χωράφιον μοδίου ἑνός, συκέας τρεῖς, τέλος ὑπέρπυρον ἓν. Κωνσταντίνος ὁ Καλαμαράς, ἔχει Ἄνναν θυγατέρα, χωράφιον μοδίων ὀκτώ, τέλος ὑπερπύρου τρίτον· Μιχαὴλ ὁ Κατζαβός, ἔχει 15 ἀδελφόν Ἰωάννην, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον μοδίων τριῶν καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ· Μαρία χήρα ἢ Λιβουνώ, ἔχει θυγατέρα Ἄνναν, γαμβρόν ἐπ' αὐτῇ Ἰωάννην, ἀγρὸν ἓνα, ἀμπέλιον μοδίου ἑνός τρίτον, τέλος ὑπερπύρου δίμοιρον. Φωτεινὴ χήρα ἢ γυνὴ Κωνσταντίνου τοῦ Πεντηκοντάρη, ἔχει υἱὸν Δημή- 20 τριον, νύμφην ἐπ' αὐτῷ Ζωήν, ἐγγονον Κωνσταντίνον, ζευγάριον ἓν, ἀγρούς τρεῖς, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων τρισκαίδεκα, τέλος ὑπέρπυρα δύο δίμοιρον· Εἰρήνη χήρα ἢ θυγάτηρ αὐτῆς, ἔχει υἱὸν Ἰωάννην, ἀγρὸν ἓνα, τέλος ὑπερπύρου ἕκτον· Νικόλαος ὁ ἀνδρά- 25 δελφος αὐτῆς, ἔχει Θεοδώραν, υἱοὺς Ἀθανάσιον καὶ Ἰωάννην, θυγατέρα 25

XVII. Deux exemplaires originaux (A et B) de cet acte presque identiques conservés aux archives de Zographou. Copie fragmentaire de Porphyre Ouspensky p. 101—102.

Μαρίαν, γαμβρόν ἐπ' αὐτῇ Δημήτριον, ζευγάριον ἓν, ἀγρόν ἓνα, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον μοδίων τριῶν, χερσάμπελον μοδίων δύο καὶ χωράφιον μοδίων ἕξ, τέλος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ· Δημήτριος Ξαντᾶς ὁ γαμβρός Νικολάου τοῦ τῆς Ξαντοῦς, ἔχει Εἰρήνην, υἱοὺς Ἰωάννην καὶ Νικόλαον, θυγατέρα Μαρίαν, 30 ἀγρόν ἓνα, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον μοδίων δύο, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Ἰωάννης Καραμάλος ὁ ἀντίσθηκος τοῦ Κωφάκη, ὁ εἰς τοὺς Καρβαίους εὐρισκόμενος, ἔχει Ἄνναν, θυγατέρα Καλήν, ἀμπέλιον ἡμελημένον μοδίων δύο, τέλος ὑπερπύρου τρίτον· Καλὴ γῆρα ἢ γυνὴ Στεφάνου τοῦ τῆς Μαριτζας, ἢ εἰς τοῦ Συμεῶν εὐρισκομένη, ἔχει ἀμπέλιον μοδίου ἑνὸς δίμοιρον, κηποπερι- 35 βόλιον μοδίου ἑνὸς τρίτον, περιβόλιον εἰς τοῦ Γαβριήλ πλησίον τῆς ἐκκλησίας μοδίων δύο ἡμισυ καὶ χωράφιον μοδίων ἕξ, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Γεώργιος ὁ Δραγωνᾶς, ἔχει Καλήν, πενθεράν Εἰρήνην, τέλος ὑπερπύρου τρίτον.

Ἐν τῷ κατεπανικίῳ Καλαμαριάς εἰς τὸ χωρίον τὴν ἐπάνω Ἀντιγονίαν· 40 Δημήτριος ὁ υἱὸς Γεωργίου τοῦ φλεβοτόμου ἦτοι ὁ Ξουούλης, ἔχει Καλήν, υἱὸν Γεώργιον, ἀδελφὸν Κωνσταντῖνον, νύμφην ἐπ' αὐτῷ Εἰρήνην, ζευγάριον ἓν, ἀγρούς δύο, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον στασικόν μοδίων δύο ἡμισυ, ἕτερον ἐκ προικὸς μοδίων δύο, ἕτερον ἐκ προικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἀποστολίτας ὑποτελεῖς μοδίων δύο ἡμισυ, τέλος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ. 45 Ἰωάννης ὁ υἱὸς Λέοντος τοῦ Διαδρομίτου, ἔχει Εἰρήνην, ἀμπέλια ἐν διαφόροις τμήμασιν ὑποτελῆ μοδίων δύο ἡμισυ, τέλος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ· Δημήτριος ἱερεὺς ὁ Ματζούκης, ἔχει θυγατέρα Ἀρετὴν, ἀγρόν ἓνα, ἀμπέλιον μοδίων δύο, ἕτερον ἀμπέλιον εἰς τοῦ Κουμουτζούλου ὑποτελεῖς μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων πεντήκοντα, τέλος ὑπέρπυρον ἓν ἡμισυ· Λέων 50 ὁ Αὐλωνίτης, ἔχει Ἄνναν, υἱοὺς Δημήτριον καὶ Ἰωάννην, ὄνικόν ἓν, ὑπερπύρου τρίτον· Ἀθανάσιος ὁ ἀδελφὸς Δημητρίου ἱερέως τοῦ Ματζούκη, ἔχει Μαρίαν, υἱὸν Κυριακόν, θυγατέρα Θεοδώραν, ζευγάριον ἓν, ἀγρόν ἓνα, ἀμπέλιον στασικόν μοδίων δύο, ἕτερον εἰς τὸν Ποζοβὸν ὑποτελεῖς μοδίων δύο, τέλος ὑπέρπυρα δύο· Κωνσταντῖνος ὑφαντῆς ὁ Καμαντούχας, ἔχει 55 Ἄνναν, υἱὸν Μιχαήλ, θυγατέρα Μαρίαν, γαμβρόν ἐπ' αὐτῇ Κωνσταντῖνον, ὄνικόν ἓν, ὑπερπύρου τρίτον· χῆρα ἢ Χάλκισσα, ἔχει θυγατέρα Εἰρήνην, γαμβρόν ἐπ' αὐτῇ Μανουήλ, ἔγγονον Γεώργιον, βοίδιον ἓν, ὄνικόν ἓν, τέλος ὑπέρπυρον ἓν. ἐν τῷ αὐτῷ κατεπανικίῳ εἰς τὸ χωρίον τὸν ἐπάνω Βολβόν· Γεώργιος ὁ υἱὸς Ἀλεξίου τοῦ Χαρβαλαῖ, ἔχει Σιλιγνώ, υἱοὺς Δη- 60 μῆτριον καὶ Σταμάτην, θυγατέρα Εἰρήνην, ἀμπέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων ἑκατόν, τέλος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ· Ἀθανάσιος ὁ ἔγγονος Δημη-

τρίου ἱερέως τοῦ Λημναίου, ἔχει Ἀρετὴν, θυγατέρα Ἄνναν, ἀμπέλιον
 μοδίου ἐνός ἡμισυ, τέλος ὑπερπύρου δέμοιρον· Θεοδώρα γῆρα ἢ γυνὴ
 Δημητρίου τοῦ Περαιτικοῦ, ἔχει ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων
 ἑκατόν, τέλος ὑπέρπυρα τρία· ὁμοῦ τὸ οἰκούμενον ὑπέρπυρα εἴκοσιν ἑπτά, 65
 ὑπὲρ ὠφελείας ὑπέρπυρα δύο δέμοιρον, ὑπὲρ χοιροδεκατίας καὶ μελισσοεν-
 νομίου ὑπέρπυρα δύο δέμοιρον, ὑπὲρ τῆς εἰς τὸ Λοζίκιον γῆς τῆς ὡσεὶ
 μοδίων χιλίων πεντακοσίων ὑπέρπυρα τριάκοντα, ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖσε ἰδιοκτη-
 του ἀμπελίου τοῦ ὡσεὶ μοδίων ἑπτά, ἐν ᾧ καὶ καρούαι τέσσαρες, ὑπέρπυρα
 δύο, ὑπὲρ τῆς εἰς τὴν Ἀντιγονίαν γῆς τῆς ὀνομαζομένης τῶν Καχορίζων 70
 ὡσεὶ μοδίων πεντακοσίων ὑπέρπυρα δέκα, ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖσε ἐξαλειμματικοῦ
 ἀμπελίου τοῦ ὡσεὶ μοδίων δύο Μιχαὴλ τοῦ Κτίστου ὑπερπύρου ἡμισυ,
 ὑπὲρ τοῦ ἐκεῖσε ἀμπελοπάκτου ὑπέρπυρα πέντε, ὑπὲρ τῆς εἰς τὸν Ἱερυσ-
 σὸν ἐν διαφόροις τμήμασι κειμένης γῆς πλησίον καὶ γύρωθεν τοῦ πύργου
 τῆς αὐτῆς μονῆς τῆς εἰς τὸν Προαύλακα τῆς ὀνομαζομένης Λούστρας, ὁ 75
 Κρῦος κάμπος τοῦ Λουκίτζη, τοῦ Τυμπανάρη καὶ τῆς ὀνομαζομένης
 Ἄρμενον ὡσεὶ μοδίων οὔσης ἐννακοσίων τεσσαράκοντα ὀκτώ, ὑπέρπυρα
 δεκαεννέα· ὑπὲρ τῶν ἐντὸς τῆς Θεσσαλονίκης οἰκιακῶν καὶ ἀνακαπτικῶν
 ἀπὸ τοῦ ἀγίου Νικολάου τοῦ Κύρου μετὰ τῶν ἐκεῖσε συκαμίνων ὑπέρπυρα
 εἴκοσιν ἕξ ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἀντὶ τῆς γῆς τῶν δεκατριῶν ὑπερπύρων, ἣν 80
 ἐκέκτηντο εἰς τὸ χωρίον τοῦ Μακρογένους, ὡς προστεθείσης εἰς τὸ βασι-
 λικὸν ζευγηλατεῖον, ἕτερα γῆ εἰς τὸν Ἱερυσσόν, ἣτις ἀπεσπάσθη ἀπὸ τοῦ
 Σαράβαρη, πλησίον τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς, μοδίων ἑξακοσίων πενή-
 κοντα εἰς ὑπέρπυρα δέκα τρία· Μιχαὴλ ὁ Γριπάρης ὁ κατὰ λήθην μὴ
 τεθείς ἄνωθεν, ἔχει Καλὴν, τέλος ὑπερπύρου τρίτον· ὁμοῦ καὶ ταῦτα ὑπέρ- 85
 πυρα ἑκατόν ἑνδεκα ἕκτον, ὡς γίνεσθαι τὰ ὅλα ὑπέρπυρα ἑκατόν τριάκοντα
 ὀκτὼ ἕκτον· ἅτινα ὀφείλει κατέχειν καὶ νέμεσθαι καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν πᾶσαν
 ἀποφέρεισθαι πρόσοδον ἀπαιτεῖν τε τὸ οἰκούμενον διὰ δύο τοῦ ἔτους κατα-
 βολῶν, κατὰ μὲν τὸν σεπτέμβριον τὰ ἡμίση, κατὰ δὲ τὸν μάρτιον τὰ
 ἕτερα ἡμίση, λαμβάνειν τε καὶ ἀγκαρείας ὑπὲρ ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ δώδεκα, 90
 καθὼς ὁ πάροικος εὐρίσκεται ἔχων δυνάμεως, καὶ τὰ συνήθη τοῦ ἔτους
 τρία κανίσκια· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν πρακτικόν, ο καὶ
 συνήθως ὑπογραφέν καὶ τῇ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη τῇ δια-
 ληφθείσῃ σεβασμῆι μονῇ εἰς ἀσφάλειαν, μηνὶ μαΐῳ, ἰνδικτιῶνος τρίτης.

† Οἱ δρυλοὶ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ 95
 βασιλέως, ἀπογραφεῖς τοῦ θέματος Θεσσαλονίκης, σεβαστὸς
 Κωνσταντῖνος ὁ Περγαμηνὸς καὶ Γεώργιος ὁ Φαρισαῖος.

73 ἱερυσσόν B.

76 λικίτζη B.

79 συκαμίνων AB.

82 ἱερυσσόν B.

84 γρυπάρης B.

89 (et 90) ἡμισυ B.

L'un des deux exemplaires de cet acte a une bulle de plomb sur laquelle se trouve de l'un côté l'image de la S-te Vierge avec l'inscription: μήτηρ θεοῦ, et de l'autre côté les vers suivants:

τῆ σῆ σεβαστός Περγαμηνός εἰκόνι
τὸ γράμμα κυροῖ καὶ Φαρισαῖος, κόρη.

XVIII.

Environ 1320.

Le recenseur Pharisée et son collègue rendent au monastère de Zographou un terrain situé près de Hiérissos, nommé τοῦ Σαράβαρι, en échange d'un terrain sur la rivière Bardarès, appartenant au monastère, et pour la somme de 100 hyperpyres et un cheval.

Παραδοτικὸν τοῦ Φαρισαίου περὶ τῆς γῆς τοῦ Σαράβαρη.

Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ οἱ εὑρισκόμενοι ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω ἐν τῇ σεβασμίᾳ βασιλικῆς <μονῆς> τῶν Βουλγάρων, ἡ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου, εἶχον μετόχιον εἰς τὸ Παραβάδαρον χωράφιᾳ τινα, 5 ἐκατέβη δὲ μετὰ καιρὸν ἡ ἀπογραφὴ τοῦ αὐθέντου ἡμῶν τοῦ βασιλέως, ὃ τε Φαρισαῖος ἐκεῖνος καὶ ὁ μετ' αὐτοῦ, ἐπαρακάλεσαν οἱ μοναχοὶ τοὺς ἀπογραφεῖς ἵνα ποιήσωσιν αὐτὰ ἀλλαγὴν τῶν τοιούτων χωραφίων τῶν περὶ τὸν Βαρδάρην καὶ δοθῆ αὐτῶν ἕτερα τίς γῆ πλησίον τοῦ μετοχίου αὐτῶν, τοῦ ὄντος περὶ τὸν Ἱερισσόν. τὴν παρακάλεσιν οὖν τῶν τοιούτων 10 ἀδελφῶν ἀσμένως δεξάμενοι οἱ ἀπογραφεῖς ἐζήτησαν κατὰ πάντα, ὅθεν εὐρωσι γῆν· καὶ ἐλθόντες περὶ τὸν Ἱερισσόν, εὗρον ἐξαλειμματικὴν γῆν, ἣτις ἦν τοῦ ἀπὸ τοῦ ἐντός τοῦ κελλίου τοῦ εὑρισκομένου ἐντός τοῦ ἁγίου ὄρους, τοῦ Σαράβαρι λεγομένην. ἥτις ἦν πάντῃ ἐξαλειμματικὴ καὶ ἐκρατεῖτο παρὰ τῶν Ἐσφιγμενιτῶν καὶ τῶν Ἐρισσιωτῶν καὶ κατεκάμετο. ἀποσπασ- 15 θεῖσα γοῦν ἡ τοιαύτη γῆ τοῦ Σαράβαρη παρ' ἡμῶν, παρεδώκαμεν ταύτην πρὸς τοὺς μοναχοὺς τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Ζωγράφου ἀντὶ τῆς παρ' αὐτῶν δοθείσης γῆς περὶ τὸν Βάρδαρην. δεδώκασι δὲ πρὸς ἡμᾶς οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ χάριν τούτου ὑπέρπυρα ἑκατὸν καὶ ἄλογον, ὡς οὔσα ἡ περὶ τὸν Βαρδάρην γῆ αὐτῶν ὀλίγη καὶ ἀχρησίμευτος. τοῖνον καὶ παραδίδομεν τὴν

XVIII. Copie dans le catalogue de 1856 aux archives de Zographou. ($\frac{\omega}{D. 10}$)

14 ἀποσπαθεῖσα

19 ἀχρησίμευτος.

τοιαύτην γῆν τοῦ Σαράβαρι, ἣτις καὶ ἐκρατεῖτο παρὰ τῶν ἱερομονάχων 20
τῶν Ἐσφιγμενιτῶν καὶ Ἱερισσιωτῶν, πρὸς τὸ μέρος τῆς σεβασμίας καὶ
ἀγίας μονῆς τοῦ Ζωγράφου, τοῦ κατέχειν καὶ νέμεσθαι ταύτην ἀνενοχλή-
τως καὶ ἀναποσπάστως παρὰ τινος, μὴ ἔχουσα ἢ τοιαύτη μονὴ τὴν
οἰανδήτινα διενόχλησιν, ἐπεὶ ἀνταλλαγῆς χάριν καὶ ἀγορᾶς τρόπον δεδώ-
καμεν ταύτην πρὸς τὴν ῥηθεῖσαν μονὴν τοῦ Ζωγράφου. γέγονε δὲ τὸ 25
παρὸν ἡμέτερον παραδοτικὸν γράμμα, καὶ ἐπεδόθη αὐτῇ εἰς ἀσφάλειαν.

XIX.

6829—1321, mois de mai, indiction IV.

Pierre ὁ τοῦ Ἰζέρνη fait au monastère de Zographou la donation
de l'église ὁ Ἀρχιστράτηγος bâtie par lui, avec quelques terrains rendus
à cette église par les derniers propriétaires, comme ils le témoignent
dans cet acte.

Πέτρος, ὁ τοῦ Ἰζέρνη, τοῦ Καρβουνά γαυρός, μετὰ καὶ τῆς συμβίου
μου Ῥοηδοῦς, τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ τοῦ Ἰζέρνη, καὶ τῶν τέκνων ἡμῶν,
ἐποίησα μικρὸν κοπίτζην, ἐκ βάθρων ἐκκλησίαν τὸν Ἀρχιστράτηγον, καὶ
ἐπαρέδωκα αὐτὸ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου,
ἦτοι τοῦ Ζωγράφου, διὰ τὴν ψυχὴν μου· καὶ ἐπιδίδω ἀπὸ τὴν ὑπόστασίν 5
μου τὴν γονικὴν χωράφια μωδιῶν ἑκατὸν τριῶν καὶ ἀμπέλιον τὸ Βαρήγιον·
καὶ εἴ τις ἀνακάμψῃ ποτὲ τῶν ἡμερῶν ἢ ἀπὸ τὰ παιδία μου εἴτε ἀπὸ
ἐγγονῶν μου εἴτε ἀπὸ τῆς συναδελφῆς μου καὶ τις συγγενῆς ἢ ἄρα τις τὸ
τυχὸν ἀπὸ τὴν γενεὰν ἡμῶν, νὰ ἔχῃ τὸν μέγαν ταξιάρχην ἀντίδικον καὶ ἐν
τῷ νῦν αἰῶνι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι· καὶ πάλιν λέγω τοῦτο· εἴ τις παρεμπο- 10
δίση ἀπὸ τῶν εὐρισκομένων ἐνόχων τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου
καὶ βασιλέως, νὰ ἔχῃ τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ μέγαν Γεώρ-
γιον ἀντίδικον καὶ νὰ ἐπισπᾶται καὶ τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ
ὀκτῶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα.
διὰ τοῦτο γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ παραδοτικὸν γράμμα εἰς ἀσφάλειαν καὶ 15
πληροφορίαν τοῦ πανοσιωτάτου πατρὸς ἡμῶν καὶ καθηγουμένου τῆς σε-

XIX. Archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 25. Copie fragmentaire de
Porphyre Ouspensky p. 81—83.

1 γαυρός = γαμβρός συμβίου 3 βάθρων ἀρχιστράτηγον 4 ἐπαρέδωκα.
5 ζογράφου. 7 καὶ ἢ της. 7—8 ἦτε ἀπὸ ἐγκονῶν μου ἦτε. 8. καὶ τῆς συν-
γαινῆς 9 τυχόν. 10 μέλοντι πάλιν (partout) τοῦτο ἢ της. 11 ἐνόχων.
13 ἀντίδικον. 14 τῶν ἐνοικαία ἢ μερεῖς. 15 ἐγεγόνει (partout). 15—16 ἦς
ἀσφάλειαν καὶ πληροφορίαν.

βασιμίας μονῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν κατενώπιον κυροῦ Νικήτα τοῦ Οὐρανοῦ, κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Στριβιώτου, κυροῦ Κωνσταντίνου τοῦ Στριβιώτου, κυροῦ Μιχαὴλ τοῦ Βουλκονίτζα, ἀπὸ τὴν Λουκοβίκειαν κυροῦ Δημητρίου τοῦ Γαυρά. 20 ἐδόθη δὲ καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ναὸν κῆπος ὑπόπτωτος.

† Δημήτριος ἱερεὺς καὶ αὐτὸς μαρτυρῶν καὶ γράψας ὑπέγραψα.

Ἐπαρέδωκα δὲ καὶ γὰρ ὁ Πέτρος τὸν ναὸν τοῦ ἀρχιστρατήγου πρὸς τὸν 25 ἅγιον Γεώργιον, ἦται τοῦ Ζωγράφου, μηνὶ μαίῳ, ἕκτῃ, ἐνδικτιῶνος τρίτης.

σίγνον	Πέτρου	σίγνον Ῥω-	ίδους
τοῦ κτί	τωρος	τῆς	κτιτώρισας

† Κάγῳ Νικόλαος ὁ Κριονέρης ποιῶ πρατήριον εἰς χωράφιον τὸ κατὰ πλησίον τοῦ ναοῦ τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ ἐπέδωκα αὐτὸν εἰς τελείαν 30 πράσιν εἰς τὴν σεβασμίαν καὶ ἁγίαν βασιλικὴν μονὴν τὴν ἐπικεκλημένην τοῦ παναγίου Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου· εἴ τις δὲ εὐρεθῆ ποτὲ τῶν ἡμερῶν ἀναιρεῖν τοῦτο ἀπὸ τὴν γενεάν μου, νὰ ἐπισπᾶται τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ θεοφόρων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ.

σίγνον	Νικολάου	σίγνον	Μιχαὴλ	σίγνον ΚΑ	λῆς τῆς
35 τοῦ Κρι	ονέρη	τοῦ ἁ	δελφοῦ αὐτοῦ	συνα	δελφῆς αὐτοῦ
σίγνον	Ἰωάννου τοῦ	σίγνον Νι	κολάου	σίγνον	Ἡρήνης
ἀδελφοῦ	αὐτοῦ	γαυροῦ	αὐτοῦ	τῆς συ	ζήγου αὐτοῦ

† Ἐπιδίδω δὲ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός μου ἀμπέλιον στρέμμα 40 πλησίον Δημητρίου τοῦ Γαυρά καὶ τὸν κῆπον μου πλησίον τὸ πηγάδι καὶ τοῦ κτήτωρος.

† Κάγῳ Μιχαὴλ Καρβουναῆς ποιῶ πρατήριον εἰς χωρίον τὸ κατὰ πλησίον τὸν ναὸν τοῦ ἀρχιστρατήγου καὶ ἀπέδωκα αὐτὸ εἰς τελείαν πράσιν εἰς τὴν σεβασμίαν καὶ ἁγίαν βασιλικὴν μονὴν τὴν ἐπικεκλημένην τοῦ παναγίου Γεωργίου τοῦ Ζωγράφου· εἴ τις δὲ ἀνακάμψῃ ποτὲ ἀπὸ τὴν γενεάν μου 45 ἀναιρεῖν τοῦτο, νὰ ἐπισπᾶται τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτῶ πατέρων.

21 ὑπόπτωτος. 31 ζουγράφου, ἡ τῆς δὲ. 32 ἀνερὴν τοῦτο. τριακοσίων 33 τῶν ἐνικαία. 38 στρέμα (partout). 39 πηγάδι. 41 πρατύριον. 44 ζουγράφου, ἡ τῆς δὲ. 45 ἀνερὴν τοῦτο.

σίγνον Μιχαήλ	τοῦ
Καρ	βουνά

σίγνον	Εὐδοκίας
τῆς	Καρβουνίνας

† Ἐπέδωκα δὲ καὶ διὰ τὴν ψυχὴν τοῦ πατρός μου χωράφιον πλησίον Κωνσταντίνου ἱερέως καὶ κτήτωρος. 50

† Διὰ τοῦτο γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν πρακτῆριον κατενώπιον τοῦ πανοσιωτάτου πατρός ἡμῶν καὶ καθηγουμένου τῆς σεβασμίας μονῆς ταύτης Ῥωμανοῦ ἱερομονάχου, κυροῦ Ἰωαννικίου ἱερομονάχου, κυροῦ Γεωργίου τοῦ Ἀλιώτου, τοῦ περιποθήτου γαυροῦ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ ἐπικέρνου σὺρ Γιάνου τοῦ Παλαιολόγου, κυροῦ 55 τοῦ Μακρυϊωάννου, κυροῦ Πέτρου τοῦ κτήτορος, κυροῦ Νικίτα, κυροῦ Γεωργίου τοῦ Μακέδωνος, κυροῦ Μιχαήλ ἀναγνώστου, Μιχαήλ τοῦ Ζγούρου καὶ ἐτέρων οὐκ ὀλίγων.

† Δημήτριος ἱερεὺς καὶ αὐτὸς μαρτυρῶ καὶ ὑπέγραψα, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ εἰκοστοῦ ἐνάτου, ἰνδικτιῶνος 60 τετάρτης.

† Κἀγὼ Δραγώτζης οἰκεία βουλῇ καὶ προαιρέσει, μὴ παρά τινος ἐμποδιζόμενος, ἤβουλήθην μετὰ καὶ τοῦ λαοῦ μου ποιῆσαι πώλησιν εἰς γῆν εἰς τὸν μέγαν τοῦ θεοῦ Ἀρχιστράτηγον, ὅπερ ἔνι πλησίον ἀμπελίου τοῦ Καράκαλα καὶ πλησίον τοὺς κήπους καὶ βυαστῆς ἐπώλησα τοῦτο εἰς ὑπέρ- 65 πυρα δεκαπέντε, μοδίων δεκαπέντε.

† Πάλιν κἀγὼ Μιχαήλ ὁ τῆς Στάνας υἱὸς τὴν ἄνωθεν εἰρημένην ὑπόθεσιν, μὴ παρά τινος ἐμποδιζόμενος, ἐπώλησα χωράφιον εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν τῶν Ἀρχαγγέλων εἰς ὑπέρπυρα τέσσαρα, πλησίον τοῦ Νικίτα.

† Τὴν αὐτὴν διάστασιν πάλιν κἀγὼ Νικόλαος ὁ Μακρυϊωάννης ἀνεμ- 70 ποδίστως μετὰ καὶ τοῦ λαοῦ μου ἐπώλησα εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν χωράφιον πλησίον τοῦ Στρυβιώτου εἰς ὑπέρπυρα πέντε. ἀπῆρα δὲ καὶ βοίδιον ἀπὸ τὴν αὐτὴν μονὴν εἰς ὑπέρπυρα τέσσαρα καὶ ἔδωκα χωράφιον στρέμματα τέσσαρα ἡμισυ.

† Τὴν αὐτὴν διάστασιν πάλιν κἀγὼ Μιχαήλ ὁ Καρβουνὰς ἐπώλησα 75 χωράφιον εἰς τὴν αὐτὴν μονὴν εἰς ὑπέρπυρα τρία, στρέμματα ἕξ· ταῦτα πάντα ἐπαρεδόθησαν εἰς τὴν πανσεβάσμιον καὶ ἁγίαν μεγάλην μονὴν τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου· καὶ ὡς ὀρθόδοξοι ὄντες

55 σηργιάνου (= domini Johannis).

58 ὀλύγων.

62 βουλεῖ καὶ προερέσει μι.

63 πούλησιν.

64 ὅπερ ἔνι.

65 κύπους.

67 ἄνωθεν ὑρημένην.

68 μι

παρά. 70 διάστασιν. 72 ἀπύρα δὲ καὶ βωήδιον.

73 στρε ^{μτ} δ' ὑμισοι.

77 ἐπα-
ρεδώθησαν. 78 ὀρθόδοξοι.

80 χριστιανοί τοὺς κάτωθεν εὐρημένους σταυροὺς οἰκειοχείρως ἐγχαράξαντες
 μετὰ φόβου θεοῦ καὶ πάσης ἀληθείας. ἐγεγόνει δὲ ἡ τοιαύτη πράσις κατεν-
 ώπιον τῶν ἱερέων τῆς τοιαύτης χώρας τοῦ Παλαιοῦ πηγαδίου, ἀλλὰ δὴ
 καὶ τῶν γερόντων πάντων· εἴ τις δὲ εὐρεθῆ ἀπὸ τὴν γενεάν ἡμῶν ἀντει-
 πεῖν ἢ ἀντιστῆναι, νὰ ἐπισπᾶται τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτώ
 θεοφόρων πατέρων καὶ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἡ μερίς
 85 αὐτοῦ μετὰ τοῦ Ἰούδα ἔστω, μηνὶ ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος ὀγδόης. ἐγεγόνει
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ οἰκονόμος κῦρ Μεθώδιος ἱερομόναχος καὶ τοῦ κελλάρη Μεθω-
 δίου μοναχοῦ· εὐξασθε, πατέρες ἅγιοι.

90	σίγνον	Βασιλείου	σίγνον	Νικολάου	σίγνον	Μιχαὴλ
	τοῦ Δ	ραγώτζη	τοῦ Μα	κρυ	τοῦ	Καρ
	καὶ τῶν	τέκνων	Ἰωάννου καὶ	τῶν τέ	β	ουνα
		αὐτοῦ	κων	αὐτοῦ		
	σίγνον	Μιχαὴλ	σίγνον	Τζέρ-		
	τῆς	Στάνας		νη		

† Κἀγὼ ὁ Τζέρνης ὁ τοῦ Νηκωλάου υἱὸς τοῦ Καρβουνᾶ ἐπώλησα
 95 χωράφ(ιόν μου εἰς τὴν μονὴν τοῦ) Ἀρχιστρατήγου πλησίον τοῦ Μακρυϊωάν-
 νου καὶ τοῦ πεθεράκη, στρέμματα ἐπτὰ εἰς ὑπέρπυρα ἐπτὰ κατενώπιον τοῦ
 μεγάλου οἰκονόμου κυροῦ μου Ἀρσενίου, κυροῦ Μανουήλ τοῦ Καθαροῦ,
 Δημητρίου τοῦ Τυχροᾶ, κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Καρβουνᾶ, Νηκωλάου τοῦ
 Πλατζοῦ.

100 † Κωνσταντῖνος ἱερεὺς ὑπέγραψα.

XX.

Environ 1321.

Le pincerne Jean Paléologue reconnaît au monastère de Zo-graphou le moulin au métoque τοῦ Λοζενίκου appartenant au monastère qui a été occupé illégitimement par le monastère des Serbes.

Πιγκέρνου Ἰωάννου, προσκυροῦν τῇ τοῦ Ζωγράφου μονῇ τὸν τοῦ Λουζεντικοῦ ὑδρομύλωνα.

Ἐπεὶ οἱ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος μοναχοὶ τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ

79 χριστιανοὶ ὑριμένους. εἰσιοχέρως. 80 ἡ τηαύτη κατενόπιον.
 81 παλέου πυγαδίου. 82 ἢ τῆς δὲ ἀντηπεῖν 83 ἀντιστιναι. τριακοσίων.
 86. οἰκονόμος. κελάρει. 94. ἐπούλησα. 95 ἀρχιστρατύγου.

ἐπιεκκλημένης τοῦ Ζωγράφου ἀναδραμόντες εἰς τὸν κραταιὸν καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην καὶ βασιλέα ἀνέφερον καὶ ἐνεκλήτευσαν περὶ τῆς ὑποθέσεως, ἧς εἶχον μετὰ τοῦ ἱερομονάχου κυροῦ Ματθαίου καὶ τῶν λοιπῶν 5 μοναχῶν τῆς σεβασμίας μονῆς τῶν Σέρβων περὶ τοῦ ὑδρομύλωνος καὶ γῆς, τῶν διακειμένων πλησίον τοῦ μετοχίου τῆς εἰρημένης μονῆς τῶν Ζωγραφετῶν, τοῦ Λοζενίκου, καὶ ὠρίσθην παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ αὐθέντου ἀγίου βασιλέως ἡμῶν, ἵνα ἐξετάσω τὰ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως αὐτῶν καὶ δικαίωσω καὶ οἰκονομήσω, κατέχειν τὸν τοιοῦτον ὑδρομύλωνα οἷον 10 μέρος ἔφθασε καὶ κατεδυναστεύετο παρὰ τοῦ ἄλλου ἐτέρου μέρους, κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ἐξέτασα τὰ περὶ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως καὶ εὔρον, ὅτι οἱ μοναχοὶ τῆς μονῆς τῶν Σέρβων μετὰ τοῦ εἰρημένου ἱερομονάχου κυροῦ Ματθαίου ἀδείας λαβόμενοι καὶ δυναστείας, ἐξέβαλον πρὸ καιροῦ τοὺς μοναχοὺς τῆς σεβασμίας 15 μονῆς τοῦ Ζωγράφου ἀπὸ τῆς νομῆς καὶ κατοχῆς τοῦ εἰρημένου ὑδρομύλωνος, δεσπότης ὄντας αὐτοὺς καὶ προεγκρατεῖς τούτου. θέον οὖν ἔκρινα καὶ ἐγὼ ἀπὸ τῆς ἐλεημοσύνης τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ἵνα κρατῶσι πάλιν οὗτοι οἱ Ζωγραφεῖται τὸν τοιοῦτον ὑδρομύλωνα καὶ νέμονται τοῦτον μετὰ τῆς γῆς τῆς πλησιαζούσης ἕως τοῦ ὑδραγωγοῦ 20 τοῦ τοιοῦτου μύλωνος, ὥστε μήτε τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς τῶν Σέρβων ἢ τινας τῶν ἀρχόντων ἐπαγαγεῖν χάριν αὐτοῦ τὴν τυχούσαν καταδυναστείαν ἢ ὀχλησιν τῇ διαληφθείσῃ μονῇ τοῦ Ζωγράφου. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα γεγονός, ἐπεδόθη τῇ διαληφθείσῃ μονῇ τῶν Ζωγραφετῶν δι' ἀσφάλειαν. 25

Εἶχε δὲ καὶ τὴν ὑπογραφὴν οὕτως·

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, Ἰωάννης Παλαιολόγος ὁ πιγκέρνης.

XXI.

(1322), mois de décembre, indiction VI.

Georges Pharisée, recenseur du thème de Thessalonique, confirme au monastère de Zographou la possession du métoque de Saint Blaise près de Ἐρμήλεια et de quelques autres terrains omis dans son Πρακτικὸν précédent.

Ἐπεὶ ὠρίσθην παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ποιῆσαι ἀπογραφικὴν ἐξίσωσιν καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τὴν ἐκτός

10. οἰκονομήσω.

XXI. Original aux archives de Zographou. Copie incomplète de Porphyre Ouspensky p. 61—62.

χώραν Θεσσαλονίκης καὶ παραδοῦναι ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον ποσόν, μετὰ τῶν ἄλλων εὐρον καὶ τὴν περὶ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένην σεβασμίαν
 5 μονὴν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλη-
 μένην τοῦ Ζωγράφου κατέχοντα περὶ τὴν Ἐρμῆλειαν εἰς τὸ χωρίον τὸν
 Σωτῆρα διὰ θείου καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου μετόχιον ἐπονομαζόμενον τοῦ
 ἁγίου ἱερομάρτυρος Βλασίου, καὶ χωράφια διάφορα κατὰ λήθην οὐκ ἐτέθη-
 15 σαν ἐν τῷ γεγονότι παρ' ἡμῶν πρακτικῶ, παραδίδωμι ἀπὸ τῆς πρὸς ἐμέ
 ἐλεημοσύνης τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως τῆ
 εἰρημένη μονῆ ταῦτα, ἅτινα καὶ ἔχουσιν οὕτως· στάσις τοῦ Δρουβέλη,
 ἣτις ἔχει χωράφια ἐν διαφόροις τόποις μοδίων ἑβδομήκοντα, ἀμπελοπερι-
 βόλιον πλησίον καὶ γύροθεν τοῦ εἰρημένου μετοχίου μοδίων ἕξ, κηπωρίον
 20 εἰς τὸ μυλαγώγιον τοῦ ἁγίου Νικολάου μοδίων τεσσάρων καὶ ἐκλειωματι-
 κὴν γύροθεν τοῦ εἰρημένου μετοχίου καὶ ἑτέραν γῆν, ἣτις περιῆλθεν τῆ
 αὐτῇ μονῇ ἀπὸ διαφόρων προσώπων, μοδίων ἑκατὸν τεσσαράκοντα, ὡς
 γινομένη ἢ ὅλη γῆ, ἣτις κατέχεται παρὰ τῆς αὐτῆς μονῆς, μοδίων διακο-
 σίων δέκα· ἦν καὶ ὀφείλει κατέχειν ἢ τοιαύτη μονὴ καὶ νέμεσθαι καὶ τὴν
 25 ἕξ αὐτῆς ἀποφέρεισθαι πρόσδοον, καθὼς καὶ τὸ θεῖον καὶ σεπτὸν χρυσό-
 βουλλον διορίζεται. ἐπὶ τοῦτο γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον σιγιλ-
 λιῶδες γράμμα συνήθως ὑπογραφὴν καὶ τῆ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν
 ἐπεδόθη τῇ εἰρημένη σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τρο-
 παιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου, δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ
 δεκεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος ἕκτης.

26 † Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
 βασιλέως, ἀπογραφεὺς τοῦ θέματος Θεσσαλονίκης Γεώργιος
 ὁ Φαρισσαῖος.

XXII.

6833—1325, mois de juillet, indiction VIII.

L'empereur Andronic Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zo-graphou la possession de Πρέβιστα sur le Strymon que le tsar avait donné au monastère.

Ἐπεὶ ὁ ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόδητος υἱὸς

4 εὐρων. 8 κατὰ λύθην. 17 ὅλη γῆς. 18 νέμηται. 19 ἀποφέρεισθαι.
 χρυσόβουλον. 20 σιγιλιῶδες. 23. ἐπικεκλειμένης.

XXII. Deux exemplaires originaux (A et B) aux archives de Zo-graphou. Photographies Sévastianov n. 2 (B) et 3 (A). Copie de Porphyre Ouspensky p. 85—86.

τῆς βασιλείας μου κύρ Μιχαήλ ὁ Ἀσάνης ἠθέλησεν καὶ ἐζήτησεν, ὡς ἂν ἐξωνήσῃται τὸ περὶ τὸν Στρυμμῶνα εὐρισκόμενον κτῆμα τῆς περιποδήτου ἀνεψιᾶς τῆς βασιλείας μου, τῆς μεγάλης δουκαίνης κυρᾶς Θεοδώρας τῆς Παλαιολογίνης, τὸ λεγόμενον Πρέβισταν, ποσότητος ὄν ὑπερπύρων τριακο- 5 σίων, καὶ προσκυρώσῃ τοῦτο εἰς τὴν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένην σεβασμίαν μονὴν τῶν Βουλγάρων τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Ζωγράφου, ὃ δὴ καὶ ἐγένετο καὶ ἐξωνήσατο αὐτὸ δικαίῳ τιμῆματι εἰς ποσότητα ὑπερπύρων τρισχιλίων, ἐζήτησε δὲ ἵνα γένηται εἰς τοῦτο καὶ χρυσόβουλλον τῆς βασι- 10 λείας μου διὰ τὸ ἵνα κατέχῃται τὸ τοιοῦτον κτῆμα παρὰ ταύτης δὴ τῆς εἰρημένης μονῆς εἰς ἀναφαίρετον δεσποτίαν καὶ κυριότητα, ἡ βασιλεία μου διὰ τὴν εἰς τοῦτο ζήτησιν τοῦ δηλωθέντος ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων καὶ περιποδήτου υἱοῦ αὐτῆς εὐδοκεῖ τὰ περὶ τούτου καὶ ἐπι- 15 χορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ τῶν Βουλγάρων τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον· δι' οὗ προστάσσει καὶ διορίζεται κατέχειν αὐτὴν δὴ τὴν εἰρημένην μονὴν τὸ δηλωθὲν κτῆμα μετὰ τῶν δικαίων καὶ τῆς νομῆς αὐτοῦ, καθὼ κατείχετο καὶ παρὰ τῆς περιποδήτου ἀνεψιᾶς τῆς βασιλείας μου, τῆς δηλωθείσης μεγάλης δουκαίνης, ἀναφαιρέτως 20 πάντῃ καὶ ἀναποσπάστως, ἔχειν τὲ καὶ ἐπ' ἀδείας συνιστᾶν καὶ βελτιοῦν τοῦτο, καθὼ ἂν δύνηται· ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου καθέξει καὶ νεμηθήσεται ἡ τοιαύτη σεβασμία μονὴ τὸ δηλωθὲν κτῆμα μετὰ πάσης ὡς εἴρηται τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς αὐτοῦ, εἰς τοὺς ἐξῆς δηλονότι καὶ διηνεκεῖς χρόνους, ἀναφαιρέ- 25 τως, ἀναποσπάστως, ἀνενοχλήτως τὲ καὶ ἀδιασειστως, καθὼς κατέχουσι καὶ αἱ κατὰ τὸ δηλωθὲν ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω λοιπαὶ σεβάσμιοι μοναὶ τὰ προσόντα αὐταῖς διὰ χρυσοβούλλων κτήματα, μηδεμίαν παρ' οὐδενὸς τῶν ἀπάντων ἢ μὴν καὶ ἀπὸ τινος τῶν τοῦ μέρους τῆς δηλωθείσης περιποδήτου ἀνεψιᾶς τῆς βασιλείας μου, τῆς μεγάλης δουκαίνης, εὐρήσουσα διενόχλησιν ἢ τὸν τυχόντα διασεισμόν· ὅς δ' ἂν τολμήσῃ κατὰ καιρὸν παραθραῦσαι ἢ 30 ἐμποδίσαι ἢ διασεῖσαι τὸν τοιοῦτον χρυσόβουλλον λόγον τῆς βασιλείας μου, ἵνα ἔχει τὰς ἀράς τῶν ἁγίων ἑπτὰ καὶ οἰκουμενικῶν συνόδων καὶ ἡ

2 ἠθέλησε Β. 3 στρύμμουνα Β κτίμα Β. 5 παλαιολογίνης Α παλαιολογεῖνης Β
 πρεβίσταν Β. 6 τοῦ εἰς τὴν· Β. 8 μεγαλομάρτυρος Β. 10. τρειςχιλίων ΑΒ.
 11 τὸ τιοῦτον Β. 13 ζήτησιν ΑΒ. 14 εὐδοκεῖ ΑΒ. 16 προστάση Β. διορίζεται Α.
 17 δηλωθὲν Β. 19 (et 28) δηλωθήσης Β. ἀναφαιρέτος Β. 20 ἀναποσπάστος Β.
 ἔχει Β ἀδείας Β. 21 καθὼς Β. δυνάμη Β. 24 ἀναφαιρέτος Α. 25 καθὼ Β.
 27 χρυσοβούλλον Α. 29 διενόχλησιν Β. 30 τυχόντα Β. κατὰ κείρων ΑΒ παρα-
 θραύσει Α. 31 ἐνποδῆσε ἢ διασεῖσει Α ἐνποδῆσε ἢ διασεῖσει Β. 32 μου, ὃ τοιοῦτος ἵνα Β.
 οἰκουμένηκῶν Β.

μερίς αὐτοῦ εἶη μετὰ τοῦ Ἰούδα τοῦ προδότου καὶ ἵνα ἔχει τὸν ἅγιον καὶ
μεγαλομάρτυρα Γεώργιον διάδικον ἐν τῇ ἀγία καὶ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρί-
35 σεως· ἐξαλειφθεῖν δὲ καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἐκ βίβλου ζώντων. τούτου
γὰρ χάριν καὶ ὁ παρὼν χρυσοβούλλος λόγος τῆς βασιλείας μου γεγονώς
ἐπεχορηγήθη καὶ ἐπεβραβεύθη τῇ δηλωθείσῃ σεβασμῖα μονῆ εἰς τὴν περὶ
τοῦ εἰρημένου κτήματος ἐδραϊαν καὶ μόνιμον κατοχὴν καὶ βεβαίαν καὶ
διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰούλιον τῆς νῦν τρεχούσης
40 ὀγδόης ἰνδικτιώνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ
τρίτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημή-
νατο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο-
κράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

45 † διὰ τοῦ μεγάλου λογοθέτου Θεοδώρου τοῦ Μετοχίτου.

XXIII.

6834—1325, mois de septembre, indiction IX.

L'empereur Andronic II Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de Πρέβιστα et de tous les autres terrains sur le Strymon, appartenant au monastère, et les déclare exempts d'impôts, à l'exception de la σιταρχία.

Ἐπειδ(ῆ ὁ ὑψηλ)ότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόδητος
υἱὸς τῆς βασιλείας μ(ου κῦρ Μι)χαῆλ ὁ Ἀσάνης ἀπὸ θεοφιλοῦς σκοποῦ
ἠθέλησε προσθεῖναι καὶ ἕτερον κτῆμα διὰ τιμήματος νομισμάτων ἱκανῶν
εἰς τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει σεβασμῖαν μονὴν τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ
ἀγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ
5 Ζωγράφου κἀντεῦθεν ἐζήτησε τὴν βασιλείαν μου ἵνα εὐδοκήσῃ καὶ γένηται
τοῦτο, εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου τὴν τοιαύτην ζήτησιν τοῦ
ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων καὶ περιποδήτου υἱοῦ τῆς βασιλείας
μου ἐπιχορηγῆ καὶ ἐπιβραβεύει τὸν παρόντα χρυσοβούλλον λόγον καὶ
προστάσει διὰ τούτου καὶ διορίζεται ἐπιλαβέσθαι καὶ κατέχειν τὴν εἰρη-
10 μένην σεβασμῖαν μονὴν τὴν τοῦ Ζωγράφου τὸ περὶ τὸν Στρυμμόνα χωρίον
τὴν Πρεβίσταν μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ

33 μερῆς A μερεῖς B. προδώτου AB. 34 ἐν τιᾷγία B. 35 ἐξαληφθεῖν AB.
36 χάριν B. 36—37 γεγονώς καὶ ἐπεβραβεύθη B. 37 δηλωθήσῃ B. 38 καὶ
ὁμόνιμον A καὶ ὁμόνημον B. 39 διηνεκεῖ AB ἀπόληθεῖς B. 40 τριακοστῷ τρίτου B.

XXIII. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 4. Copie de Porphyre Ouspensky p. 87—88.

εἰς τελείαν δεσποτείαν καὶ κυριότητα ἀναφαιρέτως, ἀναποσπαστως καὶ ἀνενοχλήτως μετὰ καὶ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν μέχρι τοῦ νῦν κατεχο-
μένων παρ' αὐτῆς καὶ διακειμένων περὶ τὸν ποταμὸν τὸν Στρυμόνα, ἐπεὶ 15
ἐζήτησεν ὁ δηλωθεὶς ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόθη-
τος υἱὸς τῆς βασιλείας μου, ἵνα καταγραφῶσι καὶ ταῦτα ἐντὸς τοῦ παρόν-
τος χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου, ἦγουν τοῦ μετοχίου τῆς αὐτῆς
μονῆς τοῦ εἰς ὄνομα τιμωμένου τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένου
Δρεανόβου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὸ Πηλορήγιον καὶ τιμω- 20
μένου εἰς ὄνομα τοῦ ἁγίου Θεοδώρου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς
τὸ Παλαιὸν πηγάδιον καὶ καλουμένου τοῦ Ἀρχαγγέλου, τοῦ ἐτέρου μετο-
χίου αὐτῆς τοῦ περὶ τὴν Ῥεντίναν εἰς τὸ Λοζίκιν καὶ εἰς ὄνομα τιμωμένου
τοῦ ἁγίου Γεωργίου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὴν Ἑρμήλειαν
καὶ εἰς ὄνομα τιμωμένου τοῦ παμμάρκαρος ἁγίου Νικολάου, τοῦ ἐτέρου 25
μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὴν Ἀντιγωνίαν, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ
εἰς τὸν Βορβόν καὶ τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὸν Ἐρισσόν καὶ εἰς
ὄνομα τιμωμένου τοῦ παμμάρκαρος ἁγίου Νικολάου, μετὰ καὶ τῶν ἐν
αὐτοῖς προσκαθημένων καὶ τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν.
ὅθεν καὶ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς 30
βασιλείας μου καθέξει καὶ νεμηθήσεται ἡ εἰρημένη σεβασμία μονὴ τοῦ
Ζωγράφου τὸ διαληφθὲν κτῆμα τὴν Πρεβίσταν καὶ ἄδειαν ἔξει συνιστᾶν
καὶ βελτιοῦν αὐτὸ καὶ κατέχειν καὶ τὰ ἐν αὐτῷ βελτιωθησόμενα, καὶ εἰς
ὄσσην προχωρήσωσι τὴν ἐπίδοσιν, ὡς ἀπὸ δωρεᾶς τῆς βασιλείας μου καὶ
ὅτι ἐξωνήσατο τοῦτο καθὼς εἴρηται ὁ ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλ- 35
γάρων καὶ προσεκύρωσεν εἰς τὴν εἰρημένην μονὴν ἀνενοχλήτον παντελῶς
ἀπὸ πάσης καὶ παντοίας δημοσιακῆς ἐπηρείας καὶ συζητήσεως καὶ ἐτέρας
ἀπάσης διενοχλήσεως, πλὴν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας· αὐτὸ γὰρ καὶ
μόνον ὀφείλει ἀπαιτεῖσθαι ἐξ αὐτοῦ, καθὼς δηλονότι ἀπαιτεῖται τοῦτο οὐ
μόνον ἀπὸ τῶν ἄλλων κτημάτων τῶν ἐν τῇ γῶρᾳ τῆς βασιλείας μου 40
εὐρισκομένων, ἀλλὰ καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν ζευγηλατείων τῆς βασιλείας μου
διὰ τὴν ἀποτεταγμένην εἰς τοῦτο ἀσάλευτον κατάστασιν· ἀπὸ δὲ τῶν
ἄλλων κεφαλαίων, ἦγουν τῆς ὀρικῆς, τῆς καστροκτισίας, τοῦ ἐννομίου τοῦ
εἰς τὰς πλανηνάς καὶ εἰς τὸν κάμπον, τοῦ χαράγματος, τοῦ μιτάτου τῶν
κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων κεφαλᾶδων ἐκεῖσε, ἔτι δὲ καὶ τοῦ μιτάτου τοῦ 45
φοσσάτου, ἵνα διαμένῃ ἀνενοχλήτον παντελῶς καὶ ἀδιάσειστον καὶ οὐδὲ
ὁ κατὰ καιροὺς ἀπογραφόμενος εἰς τὴν γῶραν, ἐν ἣ τοῦτο εὐρίσκεται, ἔχῃ
ὅλως ἄδειαν εἰσερχεσθαι ἐν αὐτῷ καὶ ποιεῖν ἀναθεώρησιν ἢ ὅλως ἀποσπᾶσαι
τὸ τυχόν ἀπ' αὐτοῦ· ἵνα δὲ διαμένωσιν ἀνενοχλήτα καὶ τὰ εἰρημένα μετ-
όχια ἀπὸ τῶν κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων εἰς τὸν πόρον τοῦ ποταμοῦ τοῦ 50

Στρυμμόνος, καθὼς εὐρίσκονται εἰς τοῦτο καὶ τὰ ἐκεῖσε ἕτερα πάντα μετόχια τῶν ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει σεβασμίων μονῶν μετὰ τὸ ἀποδιδόναι τὸ ἀποτεταγμένον καὶ σύνηδες διμοδιαίων· ὡσαύτως οὐδὲ οἱ ποιῶντες τὴν ἀναζήτησιν καὶ συστολὴν τοῦ ἀλλοτρίου ἄλατος ἐπάγωσιν ὅλως εἰς τὰ
 35 δηλωθέντα μετόχια ἀπὸ συκοφαντίας καὶ διαβολῆς ζημίαν καὶ ἐπίθεσιν, ἐπεὶ τοῦτο οὐδὲ εἰς τὰ ἄλλα κτήματα τὰ ἐν τῇ χώρᾳ τῆς βασιλείας μου ἀποδέχεται οὐδὲ ἔχει θῆλημα ἵνα ὅλως ἐνεργῆται, ὅτι καὶ ἀδικώτατον καὶ παραλογώτατον ἔργον λογίζεται καὶ ἔχει αὐτὸ ἡ βασιλεία μου. ὅθεν καί, καθὼς ἀνωτέρω εἴρηται, βούλεται καὶ ἔχει θῆλημα ἡ βασιλεία μου ἵνα
 60 πάντα τὰ δηλωθέντα κτήματα καὶ μετόχια εὐρίσκωνται ἐκτὸς πάσης ἀδικίας καὶ ἐπιθέσεως καὶ ἀπὸ τῶν κατὰ καιροὺς κεφαλατικευόντων εἰς τὴν χώραν, ἐν ἧ ταῦτα εὐρίσκονται, καὶ ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε τὰ δημόσια διενεργούντων καὶ ἀπὸ τῶν ἐτέρων πάντων τῶν βουλομένων ἄδικόν τινα καὶ πλεονεκτικὴν χεῖρα ἐπάγειν εἰς αὐτά. τοῦτο δέ, ὅσον διὰ τοῦ παρόντος χρυ-
 65 σοβούλλου αὐτῆς ὀρίζει ἡ βασιλεία μου, οὐ μόνον βούλεται καὶ θεσπίζει ἵνα ἐνεργῆται εἰς τὴν ζωὴν αὐτῆς, κἂν ὅποῖος ἐπισυμβῇ ὁ καιρὸς καὶ τὸ πρᾶγμα γένηται, εἴτε εἰς μάχην καὶ ἐναντιότητα εἴτε καὶ εἰς εἰρηνικὴν εὐρίσκηται τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους ἀσάλευτον βούλεται διαμένειν αὐτὸ καὶ βέβαιον καὶ ἐστηριγμένον
 70 ἡ βασιλεία μου καὶ ἀπ' αὐτῶν τῶν κληρονόμων καὶ διαδόχων αὐτῆς· τῆς γὰρ ἀσφαλείας καὶ συντηρήσεως καὶ βεβαιώσεως αὐτῶν χάριν προέβη καὶ ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα Σεπτέμβριον τῆς ἐνισταμένης ἐνάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ τετάρτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ
 75 ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

† διὰ τοῦ μεγάλου λογοθέτου Θεοδώρου τοῦ Μετοχίτου.

XXIV.

1326 (?), mois d'août, indiction IX.

L'empereur ordonne de restituer au monastère de Zographou les deux métoques à Thessalonique, nommés τοῦ Σγουροῦ et τοῦ Κύρου, qui avaient toujours appartenu à ce monastère, mais que l'empereur par ignorance avait donné à Philippe Déblytzenè.

Ἐπεὶ οἱ ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας

μονῆς, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος ἐνδοξοῦ καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου, ἀσκούμενοι μοναχοί, ἀναδραμόντες εἰς τὴν βασιλείαν μου, ἀνέφερον καὶ παρεκάλεσαν ἵνα, ἐπεὶ, συγκεχυμένων ὄντων τῶν πραγμάτων ὑπὸ τῆς τοῦ καιροῦ ἀνω- 5
 μαλίας, ἔφθασε καὶ ἐδόθη δι' ὀρισμῶν τῆς βασιλείας μου πρὸς τὸν οἰκεῖ(ον) αὐτῇ κῦρ Φίλιππον τὸν Δεβλυτζηνόν, ἅπερ κατεῖχον οἱ τοιοῦτοι ἐντὸς τῆς θεοσώστου πόλεως Θεσσαλονίκης κατὰ λόγον ἐνοικίου καὶ ἀνακαμπτικοῦ, καὶ ἐτέρων δικαίων εὐρισκομένων ἐντὸς τοῦ περιορισμοῦ τῶν προσόντων αὐτοῖς μετοχίων δύο, τῶν εἰς ὄνομα τιμωμένων τοῦ ἐν ἱεράρχοις καὶ παμ- 10
 μάκαρος ἁγίου Νικολάου καὶ ἐπονομαζομένων, τὸ μὲν τοῦ Σγουροῦ, τὸ δὲ ἕτερον τοῦ Κύρου, διὰ τε χρυσοβούλλων καὶ προσταγμάτων τῶν ἁγίων μου αὐθεντῶν καὶ βασιλέων τῶν ἀοιδίμων τε καὶ μακαριτῶν καὶ τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων καὶ ἐρασμιωτάτου υἱοῦ τῆς βασιλείας μου ὄντων αὐτοῖς, οὐδὲν στερηθῶσι τοῦ οἰκείου δικαίου αὐτῶν, ὧν 15
 ἔχουσιν ἐπ' αὐτοῖς, ἐπεὶ παραλόγως ἐγένετο ἡ τούτων ἀφαίρεσις καὶ οὐχ, ὡς εἶχεν ἡ ἀλήθεια, ἐλαλήθη καὶ ἐζητήθη παρὰ τοῦ τοιούτου Δεβλυτζηνοῦ εἰς τὴν βασιλείαν μου, ἡ βασιλεία μου δικαίαν καὶ εὐλογον εἶναι λογισα- μένη τὴν ἀναφορὰν καὶ δέησιν καὶ παράκλησιν τῶν τοιούτων μοναχῶν, τὸν παρόντα ὀρισμὸν ἐπιχορηγεῖ αὐτοῖς, δι' οὗ καὶ διορίζεται, ἵνα πάλιν ἐπι- 20
 λάβωνται οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ πάντων τῶν προσόντων αὐτοῖς δικαίων, ἐνοικιακῶν ὄντων αὐτῶν καὶ ἀνακαμπτικῶν, ναὶ μὴν καὶ ἄλλων, ὧντι- νωνοῦν ἔχουσιν ἐντὸς τῆς θεοσώστου πόλεως Θεσσαλονίκης καὶ κατέχωσι καὶ νέμονται αὐτὰ κατὰ τὸν αὐτὸν καὶ ὅμοιον τρόπον, ὃν κατεῖχον καὶ πρότερον, καὶ οὐδὲν εὐρίσκωσι ἐπὶ τούτοις διενόχλησιν ἢ διασεισμόν τινα, 25
 μήτε ἀπὸ τοῦ τοιούτου Δεβλυτζηνοῦ μήτε μὴν παρ' ἐτέρου τινὸς τῶν ἀπάντων, ἐπειδὴ εἰς τὸ παντελὲς διορίζεται ἡ βασιλεία μου διαμένειν αὐτοὺς ἀνενοχλήτους καὶ ἀδιασειστούς ἀπὸ τοῦ τοιούτου Δεβλυτζηνοῦ ὡς εἴρηται, ἐφ' οἷς κατέχουσιν δικαίους ἐντὸς τῆς θεοσώστου πόλεως Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκτός, ἔνθα ἄρα καὶ ἔχουσιν οἱ τοιοῦτοι μοναχοί, εἷς τε τὸ 30
 μέρος δηλονοτι τῆς Καλαμαριάς καὶ ἀλλαχοῦ. εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτων ἀνενοχλησίαν ἐγένετο τοῖς διαληφθεῖσι μοναχοῖς τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας μονῆς τοῦ ἁγίου ἐνδοξοῦ μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρῶν τῆς βασιλείας μου ὀρισμός.

35

Μηνὶ αὐγούστῳ, ἰνδικτιῶνος ἐνάτης.

3 ἐπικεκλημένης.

6 ἐδώθη.

21 εἰρημένοι.

32 διαληφθεῖσι.

XXV.

6835 (1327), mois de mars, indiction X.

Les trois frères Kalamanos vendent au monastère de Zographou quelques maisons près du métoque de St. Nicolas appartenant au monastère pour la somme de 250 hyperpyres et lèguent au monastère 30 hyperpyres à la commémoration de leurs feus parents.

† Δημήτριος ὁ Καλλαμάνος, Μανουήλ καὶ Μιχαήλ, οἱ γνήσιοι τούτου αὐτάδελφοι, πιπράσκομεν ἀπεντεῦθεν καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον πρὸς σὲ τὸν τιμιώτατον καθηγούμενον τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθω διακειμένης καὶ εἰς ὄνομα τιμωμένης (τοῦ παμμάκαρος) καὶ τροπαιο-
 5 φόρου ἁγίου Γεωργίου καὶ οὕτω πως τοῦ Ζωγράφου ἐπικεκλημένης κυρὸν Ἀβράμιον καὶ διὰ σοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην σεβασμίαν βασιλικὴν μονὴν τὸ ἐν τῇ γειτονίᾳ τῆς ὀσίας μητρὸς ἡμῶν Πελαγίας καὶ πλησίον
 τῶν δικαίων τοῦ ἐπὶ γνησίᾳ αὐταδέλφῃ γαμβροῦ ἡμῶν κυροῦ Δημητρίου τοῦ
 10 Καβάσιλα καὶ πρὸς δύοσιν καὶ ἄρκτον τῶν ἐκεῖσε δύο δημοσίων ὁδῶν ἀνωγεωκατώγεων μέγα δῖρρυτον μετὰ τῶν δύο τοξάτων αὐτοῦ, τοῦ πρὸς ἄρκτον ἐν τῇ αὐλῇ (καὶ τοῦ) πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὴν ἐκεῖσε δημοσίαν ὁδὸν ἐκκρεμοῦς ὑπηρεσίῳ, καὶ τοῦ ὑποκάτω τοῦ δηλωθέντος τοξάτου ὀρωμένου ληνοῦποληνίου, λιθοπλινθοκτίστου ὄντος τοῦ τοιοῦτου ἀνωγεωκατώγεω,
 15 ἔτι τὲ σὺν αὐτῷ καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνατολὰς τῆς αὐλῆς τρικλίνου ἀσκεποῦς τὸν δῖμοιρον, ἐν ἐδάφει διαφέροντι τῇ ἁγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Βαρδαρίου· πιπράσκομεν τοιγαροῦν πρὸς σὲ τὰ τοιαῦτα οἰκήματα, ἤγουν τὸ δηλωθὲν ἀνωγεωκατώγεων μετὰ καὶ τοῦ διμοίρου τρικλίνου, καὶ διὰ σοῦ πρὸς τὴν σεβασμίαν βασιλικὴν μονὴν ὡς εἴρηται, μεθ' ὧν ἔχουσι δικαίων
 20 καὶ προνομίων, ἤγουν μετὰ τῆς κοινῆς αὐλῆς, τοῦ φρέατος, τοῦ κανάλου καὶ τῆς πρὸς ἀνατολὰς πυλωνικῆς εἰσοδοεξόδου, καὶ ἐλάβομεν ἀπὸ σοῦ ὑπὲρ τελείας (τιμῆς τούτων), καθὼς παρὰ τοῦ πρωτομαίστορος τῶν δομητόρων κυροῦ Γεωργίου τοῦ Μαρμαρᾶ ἐτιμήθησαν, πρὸς ὑπέρπυρα διακόσια πεντήκοντα διὰ δουκάτων βενετικῶν, ἰστώντων λίτρας εἴκοσι καὶ οὐγγίας
 25 δέκα, ἐξ ὧν τὰ μὲν διακόσια εἴκοσιν ἐλάβομεν χειροδότως, τὰ δὲ λοιπὰ τριάκοντα εἰάσαμεν εἰς τὴν καθ' (ὑμᾶς σεβασμίαν μονὴν) χάριν μνημοσύνου τῶν γονέων ἡμῶν, ὅπως γραφῶσι τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς

XXV. Archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 26. Copie de Porphyre Ouspensky p. 89—92.

διπτύχοις και μνημονεύωνται, ἤγουν Ἰσαὰκ μοναχὸς και Μαρία, ἐνώπιον τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ Κυρίλλου, τῶν θεοσεβεστάτων ἱερέων (τοῦ Ὀρφانو)τρόφου κυροῦ Δημητρίου, τοῦ 30 Καμιλαυκᾶ κυροῦ Μιχαήλ και τοῦ Λιβαδιώτου κυροῦ Μιχαήλ, τοῦ εὐλαβοῦς κληρικοῦ κυροῦ Γεωργίου τοῦ Ἀδριανοῦ, τῶν μεγαλυπερόχων ἀρχόντων, τοῦ Σγούρου κυροῦ Δημητρίου και τοῦ Ἀλληλοῦα κυροῦ Γεωργίου, μηνὶ μαρτίῳ, ἐνδεκάτῃ, ἰνδικτιῶνος δεκάτης.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ και ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου και βασιλέως 35 Δημήτριος ὁ Καλλαμάνος προέταξα.

† Μανοῦλ ὁ Καλμανὸς ποροέταξα.

σίγνον	Μιχαήλ
τοῦ γνησίου	αὐταδέλφου αὐτῶν

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς και τοῦ υἱοῦ και τοῦ ἁγίου πνεύματος, οἱ 40 δοῦλοι τοῦ κραταιοῦ και ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου και βασιλέως Δημήτριος ὁ Καλαμάνος, Μανουήλ και Μιχαήλ, οἱ γνήσιοι τούτου αὐτάδελφοι, οἱ ἄνωθεν οἱ μὲν γράμμασιν εἰκειοχείροις ὁ δὲ σταυροτύπως ὡς ὄραται προτάξαντες, πιπράσκομεν, ἀποδιδόαμεν, ἅμα δὲ και σωματικῶς ἀπεντεῦθεν και ἀπὸ τῆς σήμερον παραδιδόαμεν ἐκουσίως πάντῃ, ἀβιάστως, ἀμεταμελήτως και 45 ἐκτὸς τινὸς αἰτίας τοῖς θείοις νόμοις ἀπηγορευμένης μετὰ καθολικοῦ τε δεφενσίωνος και πάσης ἄλλης νομίμου ἀσφαλείας και ἐπερωτήσεως πρὸς σὲ τὸν τιμιώτατον καθηγούμενον τῆς σεβασμίας βασιλικῆς μονῆς τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ διακειμένης εἰς ὄνομα τὲ τιμωμένης τοῦ παμμάκαρος και τροπαιοφόρου ἁγίου Γεωργίου και οὕτω πως τοῦ Ζωγράφου ἐπι- 50 κεκλημένης κυρὸν Ἀβράμιον και διὰ σοῦ πρὸς τὴν τοιαύτην σεβασμίαν βασιλικὴν μονὴν και τὸ μέρος ἅπαν αὐτῆς, κληρονόμους δηλονότι πάντας και διαδόχους, τὸ ἐν τῇ γειτονίᾳ τῆς ὁσίας μητρὸς ἡμῶν Πελαγίας και πλησίον και ἀνακεκοινωμένως τῶν δικαίων τοῦ τε μετοχίου τοῦ ὑπὸ τὴν καθ' ὑμᾶς μονὴν τοῦ παμμάκαρος ἁγίου Νικολάου και τοῦ ἐπὶ γνησίᾳ 55 αὐταδέλφῃ γαμβροῦ ἡμῶν κυροῦ Δημητρίου τοῦ Καβάσιλα και πρὸς δύσιν και ἄρκτον τῶν ἐκεῖσε δύο δημοσίων ὁδῶν γονικόθεν διαφέρον ἡμῖν τοῖς αὐταδέλφοις ἀνωγεωκατώγειον οἶκημα μέγα δίρρυτον λιθοπλινθόκτιστον ἰδιοτετράτοιχον ἐστεγασμένον και ὑποκεράμιον, τὰς ὑπανοίξεις αὐτοῦ ἔχον πρὸς τε ἄρκτον ἐν τῇ αὐλῇ και πρὸς με(σημβρίαν) μετὰ τοῦ 60 πρὸς ἄρκτον ἐν τῇ αὐλῇ τοξάτου αὐτοῦ και τοῦ πρὸς μεσημβρίαν εἰς τὴν ἐκεῖσε δημοσίαν ὁδὸν ἐκκρεμοῦς ὑπηρεσίου και τοῦ ὑποκάτω τοῦ δηλωθέν-

τος τοξάτου ὀρωμένου ληνουποληνίου, ἔτι τὲ καὶ ἀπὸ τοῦ πρὸς ἀνατολάς
τῆς αὐλῆς ὀρωμένου ἀσκεποῦς τρικλίνου τὸ δίμοιρον μέρος, ὡς τοῦ λοι-
65 ποῦ τρίτου ἀνήκοντος τῷ ῥηθέντι γαμβρῷ ἡμῶν τῷ Καβάσιλα, ἐν ἐδάφει
διαφέροντι τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπισκοπῇ Βαρδαρίου· πιπράσκομεν τοιγαροῦν πρὸς
σὲ τὰ τριαυῦτα οἰκήματα, ἤγουν τὸ δηλωθὲν ἀνωγεωκατώγειον μετὰ καὶ τοῦ
70 διμοίρου τρικλίνου, καὶ διὰ σοῦ πρὸς τὴν σεβασμίαν βασιλικὴν ὡς εἴρηται
μονὴν, μετὰ γε τῆς κοινῆς αὐλῆς, τοῦ κοινοῦ φρέατος, τοῦ κανάλου καὶ τῆς
πρὸς ἀνατολάς πυλωνικῆς εἰσοδοεξόδου καὶ ἀπλῶς μεθ' ὧν ἔχουσι δικαίων
καὶ προνομίων· καὶ ἐλάβομεν ἀπὸ σοῦ ὑπὲρ τελείας τιμῆς τούτων, καθὼς
παρὰ τοῦ πρωτομαίστορος τῶν δομητόρων κυροῦ Γεωργίου τοῦ Μαρμαρᾶ
ἐτιμήθησαν, πρὸς ὑπέρπυρα διακόσια πεντήκοντα διὰ δουκάτων βενετικῶν
εἰς τὸ ζύγιον ἰστώντων λίτρας εἴκοσι καὶ οὐγγίας δέκα· ἐξ ὧν τὰ μὲν
75 τριάκοντα δεδώκαμεν εἰς τὴν καθ' ὑμᾶς σεβασμίαν μονὴν χάριν μνημοσύ-
νου τῶν γονέων ἡμῶν Ἰσαὰκ μοναχοῦ καὶ Μαρίας, ὅπως ἐγγραφῶσι τὰ
ὀνόματα αὐτῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς διπτύχοις καὶ μνημονεύονται, τὰ δὲ διακόσια
εἴκοσιν ἐλάβομεν χειριδότης τῶν ὑπογραψόντων μαρτύρων ἐνώπιον καὶ
παρουσίᾳ τοῦ πνευματικοῦ ἡμῶν πατρὸς τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις κυροῦ
80 Κυρίλλου, τῶν θεοσεβεστάτων ἱερέων, τοῦ Ὀρφανοτρόφου κυροῦ Δημη-
τρίου, τοῦ Καμιλαυκά κυροῦ Μιχαὴλ καὶ τοῦ Λιβαδιώτου κυροῦ Μιχαήλ,
τοῦ εὐλαβοῦς κληρικοῦ κυροῦ Γεωργίου τοῦ Ἀδριανοῦ, τοῦ ἀπὸ τοῦ μεγάλου
ἀλλαγίου τῶν Θεσσαλονικέων στρατιωτῶν κυροῦ Στεφάνου τοῦ Σου-
μάνη, τῶν μεγαλυπερόχων ἀρχόντων, τοῦ Σγούρου κυροῦ Δημητρίου, τοῦ
85 Ἀλληλούια κυροῦ Γεωργίου καὶ τοῦ Καβάκη κυροῦ Ἀθανασίου· ἐξ ὧν δὴ
ὑπερπύρων δεδώκαμεν τὸ ἀνήκον δεκατημόριον πρὸς τὸν ἱερώτατον ἐπί-
σκοπον Βαρδαρίου κυρὸν Κάλλιστον, γράμμασιν οἰκειοχείρις ἐπισημηνά-
μενον τὴν παροῦσαν διάπρασιν εἰς ἀσφάλειαν τῆς ῥηθείσης σεβασμίας
μονῆς καὶ τοῦ μέρους αὐτῆς· τοιγαροῦν καὶ ὀφείλει κατέχειν αὐτὴ τὰ δια-
90 πιπρασκόμενα παρ' ἡμῶν οἰκήματα καὶ νέμεσθαι καὶ δεσποῖζειν τούτων τὸ
ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους κατὰ
τελείαν δεσποτείαν καὶ ἀναφαίρετον κυριότητα, ἔχουσα ἐξουσίαν πω-
λεῖν αὐτά, δωρεῖσθαι, ἀνταλλάσσειν, προικοδοτεῖν, βελτιοῦν, καλλιεργεῖν,
κληρονόμοις καὶ διαδόχοις εἶαν καὶ τὰ ἄλλα πάντα ποιεῖν καὶ πράττειν ἐπ'
95 αὐτοῖς καὶ τοῖς αὐτῶν δικαίοις καὶ προνομίοις, ὅσα τὲ αὐτῇ ἐστὶ βουλευτὰ
καὶ ὅσα ἐκ τῶν θείων καὶ φιλευσεβῶν νόμων αὐτῇ ἐφεῖται, οἷα τε-
λεία αὐτῶν καὶ ἀναμφίλεκτῳ δεσπότηδι, ἡμῶν τῶν διαπιπρασκόντων αὐτὰ
μεταμέλεσθαι ἀπάρτι ὅλως μὴ ἰσχυόντων ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ καθαρᾶ καὶ ἀπε-

ριέργῳ αὐτῶν διαπράσει, ἀλλ' ὀφειλόντων μᾶλλον στοιχεῖν διόλου πάσῃ 100
 τῇ περιλήψει τοῦ παρόντος πρατηρίου ἐγγράφου τὸν καθολικὸν τε δεφενσί-
 ωνα αὐτῇ τε καὶ τῷ μέρει αὐτῆς τῶν διαπιπρασκομένων οἰκημάτων νομί-
 μως ποιεῖν καὶ αὐτὴν ἀζήμιον καὶ ἀνενόχλητον διατηρεῖν ἐκ σύμπαντος
 τοῦ ἴσως αὐτῇ περὶ αὐτῶν ἐνοχλήσοντος · ὅθεν καὶ ἀποτασσόμενοι ἐκουσι-
 οθελῶς σὺν τῷ μεταμέλῳ, τῇ πλάνῃ, τῇ βίᾳ, τῇ ἀνάγκῃ, τῇ δυναστείᾳ, 105
 τῇ συναρπαγῇ καὶ ἀπάτῃ, τῇ περιγραφῇ καὶ παραγραφῇ, τῇ ἐγγράφῳ καὶ
 ἀγράφῳ ὑποσχέσει, τῇ τοῦ νόμου καὶ φάκτου ἀγνοίᾳ, τῇ χλεύῃ, τῷ δελε-
 ασμῷ, τῇ ἰδιωτείᾳ, τῇ ἀγροικίᾳ καὶ τῇ ῥαδιουργίᾳ, τῷ ὑπερθεματισμῷ
 καὶ διπλασιασμῷ καὶ ὑπερδιπλασιασμῷ τοῦ τιμήματος, τῇ ἀναργυρίᾳ καὶ
 πάσῃ καὶ παντοίᾳ ἑτέρᾳ νομικῇ δικαιολογίᾳ τε καὶ προφάσει, ἐπερωτώ- 110
 μεθὰ σοι τῇ δεδηλωμένῃ μονῇ καὶ τῷ μέρει αὐτῆς, ὡς, ἐὰν ἀπὸ τῆς ἄρτι
 εἴτε ὡς ἐκ μεταμέλου τυχόν εἴτε καὶ ἀπὸ τινος ἑτέρας νομικῆς ἰσχύος καὶ
 βοηθείας πειρασώμεθα ἀνατρέψαι τὸ παρὸν πρατήριον ἐγγραφον καὶ οὐ
 μᾶλλον ποιῶμεν αὐτῇ τε καὶ τῷ μέρει αὐτῆς μετὰ παντός τοῦ μέρους
 ἡμῶν καὶ τὸν καθολικὸν δεφενσίωνα τῶν διαπιπρασκομένων οἰκημάτων 115
 νομίμως ὡς εἴρηται καὶ διατηρῶμεν αὐτὴν ἐκ παντός προσώπου καὶ μέρους
 τοῦ ἴσως εἰς ἐκνήκισιν τούτων χωρήσοντος καὶ πάσης ἄλλης ἀναφυησομέ-
 νης αὐτῇ περὶ αὐτῶν κατὰ τι ἀγωγῆς καὶ προφάσεως, οὐ μόνον ἵνα μὴ
 εἰσακουώμεθα ἐφ' οἷς ἂν ἴσως ἔχωμεν λέγειν, ἀλλὰ σὺν τῇ διπλασίονι
 ἀντιστροφῇ τῶν τοῦ τιμήματος τῶν διαπιπρασκομένων οἰκημάτων ἀναγε- 120
 γραμμένων διακοσίων καὶ πεντήκοντα νομισμάτων ὑπερπύρων, τῇ δόσει τε
 τῶν παρ' αὐτῆς καὶ τοῦ μέρους αὐτῆς καταβληθησομένων ἴσως ἐπὶ βελ-
 τιώσει τούτων πασῶν ἐξόδων ἀπαιτώμεθα καὶ ὑπὲρ προστίμου παρ' αὐτῆς
 μὲν πεντήκοντα ὑπέρπυρα ἑκατόν, παρὰ δὲ τοῦ δημοσίου τὸ κατὰ νόμον ἀπὸ
 τῆς περιουσίας ἡμῶν πάσης καὶ ὑποστάσεως, πρὸς τῷ καὶ αὐθις ἐρῶσθαι 125
 τὸ παρὸν πρατήριον ἐνυπόγραφον ἐγγραφον, ἰσχυεῖν ὀφείλον καὶ ὡς πρακ-
 τικὸν σωματικῆς καὶ τοπικῆς παραδόσεως · ὅπερ καὶ ἐγγράφῃ διὰ χειρὸς
 Νικολάου διακόνου λογοθέτου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονί-
 κης καὶ ταβουλλαρίου τοῦ Συναδηνοῦ, μηνὶ μαρτίῳ ἰνδικτιῶνος δεκάτης,
 ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ πέμπτου, ἐνώπιον τῶν 130
 ὑπογραψόντων μαρτύρων.

† Ὁ λογοθέτης τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης
 καὶ ταβουλλάριος Νικόλαος διάκονος ὁ Συναδηνὸς βεβαιῶν ὑπέ-
 γραψα.

De l'autre côté

† Ἡ ἐν τὸς δηλουμένη διάπρασις εἰδῆσει καὶ ἡμετέρα γεγονυῖα καὶ
 185 λαβῶν καὶ τὸ ἀνήκον δεκατημόριον ἐπέγραψα δι' ἀσφάλειαν τοῦ ἐξωνήτορος
 † Ὁ εὐτελής ἐπίσκοπος τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Βαρδα-
 ρίου Κάλλιστος.

XXVI.

6836—1327, mois de septembre, indiction XI.

L'empereur Andronic II Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de tous ses terrains sur le Strymon, ainsi que la possession des terrains τοῦ Σωτηρίχου et de Λάκτεβα, que le tsar avait donnés au monastère, et les déclare exempts d'impôts, à l'exception de 50 hyperpyres par an pour la σιταρχία.

Ἐπει· ὁ ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόδητος υἱὸς
 καὶ γαμβρὸς τῆς βασιλείας μου κῦρ Μιχαήλ ὁ Ἀσάνης ἀπὸ θεοφιλοῦς
 σκοποῦ κινήθεις ἠθέλησε πρὸ ὀλίγου προσθεῖναι καὶ ἕτερον κτῆμα διὰ
 5 τιμήματος νομισμάτων ἰκανῶν εἰς τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει σεβασμίαν μο-
 νὴν τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιο-
 φόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Ζωγράφου κάντεῦθεν ἐγένετο
 τοῦτο κατὰ τὸν σκοπὸν καὶ τὴν ζήτησιν αὐτοῦ καὶ ἀπελύθη χρυσόβουλ-
 λον τῆς βασιλείας μου εἰς τὸ ἐπιλαβέσθαι καὶ κατέχειν τὴν εἰρημένην σε-
 βασμίαν μονὴν τὸ περὶ τὸν Στρυμμόνα χωρίον τὴν Πρεβίσταν μετὰ πά-
 10 σης τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς καὶ τῶν δικαίων αὐτοῦ εἰς τελείαν δεσποτείαν
 καὶ κυριότητα ἀναφαιρέτως ἀναποσπάστως καὶ ἀνενοχλήτως μετὰ καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν κατεχομένων παρ' αὐτῆς καὶ διακειμένων περὶ τὸν
 ποταμὸν τὸν Στρυμμόνα, ἧγουν τοῦ μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς ὄνομα τιμω-
 μένου τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένου Δρεανόβου, τοῦ ἐτέρου
 15 μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὸ Πηλορήγιον καὶ τιμωμένου εἰς ὄνομα τοῦ ἀγίου
 Θεοδώρου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὸ Παλαιὸν πηγάδιον καὶ
 καλουμένου τοῦ Ἀρχαγγέλου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ περὶ
 τὴν Ἐρντινίαν εἰς τὸ Λοζίκιν καὶ εἰς ὄνομα τιμωμένου τοῦ ἀγίου Γε-
 ωργίου, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὴν Ἐρμήλειαν καὶ
 20 εἰς ὄνομα τιμωμένου τοῦ παμμάκαρος ἀγίου Νικολάου, τοῦ ἐτέρου μετο-
 χίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὴν Ἀντιγονίαν, τοῦ ἐτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τὸν

Βορβέν και τοῦ ἑτέρου μετοχίου αὐτῆς τοῦ εἰς τόν Ἐρισσόν τοῦ ἁγίου Νικολάου, τῶν και κατεχομένων μέχρι τοῦ νῦν παρ' αὐτῆς, πάλιν δὲ και ἀρτίως ἐζήτησεν ὁ αὐτὸς ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων και περι- 25 πύθητος υἱὸς και γαμβρὸς τῆς βασιλείας μου, ἵνα ἐπιβραβευθῆ τῇ δηλω- 25 θείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ και ἕτερον χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου και συν- τηρῶνται τὰ κατὰ μέρος δηλωθέντα ἀνενόχλητα παντελῶς και ἀδιάσειστα και ἐκτὸς ἀπάσης δημοσιακῆς ἐπιθέσεως, εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασι- λεία μου τὰ περι τούτου, ἐπιχορηγεῖ και ἐπιβραβεύει τὸν παρόντα χρυσό- 30 βουλλον λόγον και προστάσει διὰ τούτου και διορίζεται κατέχειν τὴν εἰ- 30 ρημένην σεβασμίαν μονὴν τὰ δηλωθέντα μετὰ πάσης τῆς νομῆς και πε- ριοχῆς και τῶν δικαίων αὐτῶν και τῶν ἐν αὐτοῖς προσκαθημένων' και ἐπει ἐτάχθη ὀρισμῶ τῆς βασιλείας μου ἵνα ὑπὲρ τῶν ζευγαρίων τῶν εὕρισκο- μένων και κατακαμνόντων εἰς τὸ δηλωθὲν χωρίον τὴν Πρεβίσταν διδῶν- 35 ται κατ' ἔτος χάριν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας πρὸς τὸ μέρος τοῦ δημο- 35 σίου ὑπέρπυρα τεσσαράκοντα πέντε, διὰ δὲ τὰ ἄλλα μετόχια τῆς αὐτῆς μονῆς οὐδὲν διωρίσατο ἡ βασιλεία μου, πόσα ὑπέρπυρα μέλλουσι διδοσθαι ἀπ' αὐτῶν χάριν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας, και ἐγένετο εἰς τοῦτο ζή- τησις ἀρτίως παρὰ τοῦ αὐτοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων και περιπεδήτου υἱοῦ και γαμβροῦ τῆς βασιλείας μου, ἵνα συγκαταλογίζωνται 40 και ταῦτα μετὰ τοῦ δηλωθέντος χωρίου τῆς Πρεβίστης εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας, ἔχει θέλημα ἡ βασιλεία μου και διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου αὐτῆς διορίζεται ἵνα οἱ κατὰ καιροὺς ἀποτεταγμέ- νοι εἰς τὴν ἀπαίτησιν τοῦ τοιοῦτου κεφαλαίου ἀπαιτῶσιν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ χωρίου τῆς Πρεβίστης και τῶν δηλωθέντων μετοχίων κατ' ἔτος ὑπέρπυρα 45 πεντήκοντα και οὐ πλείονα τούτων, οὐδὲν δὲ και εἰσέρχεται κἂν εἰς ἐξ αὐ- τῶν τῶν ἀπαιτούντων ταῦτα ὅλως ἐν αὐτοῖς χάριν τῆς τοιαύτης ἀπαιτή- σεως, ἀλλὰ ἐπισυνάγωνται τὰ τοιαῦτα ὑπέρπυρα παρὰ τῶν μοναχῶν τῆς ῥηθείσης σεβασμίας μονῆς και διδῶνται πρὸς αὐτοὺς τοὺς δημοσιακοὺς ἐνό- χους μετὰ τῆς λίτρας τῆς δοθείσης τοῖς αὐτοῖς μοναχοῖς ἀπὸ τοῦ θεοφρου- 50 ρήτου βεστιαρίου και οὐδὲ οἱ πάροικοι αὐτῶν οἱ εὕρισκόμενοι εἰς τὴν Λου- κοβίκειαν εὕρισκωσιν ὅλως διενόχλησιν ἀπὸ τῶν ἀπαιτούντων τὸ εἰρημένον κεφάλαιον τῷ λόγῳ ὅτι ἐξέρχονται τινὲς ἀπ' αὐτῶν και κατακάμνουσιν εἰς τόπους ἄλλων' ἐπει γὰρ οἱ τοιοῦτοὶ πάροικοι τοῦ εἰρημένου χωρίου τῆς Πρεβίστης εἰσὶ και τῶν δηλωθέντων μετοχίων και ὀρίζει ἡ βασιλεία μου 55 ἵνα διδῶνται ὑπὲρ τῶν ζευγαρίων αὐτῶν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς σιταρκίας ὑπέρπυρα, ὅσα δὴ και διέκρινε και ὤρισεν, οὐδὲν ὀφείλει τις τῶν κατὰ και- ροὺς ἐνοχοποιουμένων εἰς τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον ἐνοχλεῖν αὐτοῖς χάριν τού- του' ὡσαύτως οὐδὲ ἵνα ἔχη ἐπ' ἀδείας ὁ δημόσιος εἰσέρχεσθαι εἰς τὰ δη-

60 λωθέντα και ἀπαιτεῖν τὸ τυχόν χάριν τοῦ κεφαλαίου τοῦ φόνου και τῆς
παρθενοφορίας, κἀν και ἀνεκαθεν και ἐξ ἀρχῆς ἐνι τεταγμένον και ἀπαι-
τοῦνται τὰ εἰρημένα κεφάλαια ἀπὸ πάντων και τῶν βασιλικῶν κτημάτων
και τῶν ἀρχοντικῶν, ἔτι δὲ και τῶν ἐκκλησιαστικῶν και μοναστηριακῶν
και καθολικῶς εἰπεῖν ἀπὸ πάντων τούτων και τῶν λοιπῶν διὰ παιδείουσι
65 και ἀναστολήν τῶν ἐργαζομένων ταῦτα· διὰ δὲ τὴν εἰς τοῦτο θέλησιν και
ζήτησιν τοῦ δηλωθέντος περιποδήτου υἱοῦ και γαμβροῦ τῆς βασιλείας μου
τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων ἔχει θέλημα ἢ βασιλεία μου
ἵνα και ἀπὸ τῶν τοιούτων κεφαλαίων διατηρῶνται ἀνενοχλήτως τὰ εἰρη-
μένα κτήματα και μετόχια αὐτῶν και οὐδὲν ἀπαιτῆται ἐξ αὐτῶν τὸ τυχόν
70 χάριν τούτου, ἵνα δὲ διαμένωσι ταῦτα και ἀνενόχλητα χάριν ποριατικοῦ
ἀπὸ τοῦ πόρου τοῦ εἰς τὸ Μαρμάριον και οὐδὲν ἀπαιτῶνται τὸ τυχόν ἀπὸ
τῶν κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων εἰς τὴν ἐνοχλήν τοῦ τοιούτου πόρου, ἐνε-
κεν τούτου ἢ ἐνεκεν ποριατικοῦ τῶν ζώων αὐτῶν· ἐπεὶ δὲ ἐζήτησεν
ὁ εἰρημένος περιπόδητος υἱὸς και γαμβρὸς τῆς βασιλείας μου ὁ ὑψηλότα-
75 τος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων και ἵνα τὸ περὶ τὸν Στρυμμόνα χωρίον τὸ
τοῦ Σωτηρίχου λεγόμενον δοθῆ ἡ πρὸς τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν
τοῦ Ζωγράφου και κατέχη τοῦτο, ἔτι δὲ και τὴν περὶ τὸν Μελενίκον εἰς τὰ
Λέστια δημοσιακὴν πλανητὴν τὴν Λάκτεβαν, ἢ βασιλεία μου και διὰ τὴν
εἰς τοῦτο ζήτησιν αὐτοῦ ἔχει θέλημα ἵνα κατέχηται και τοιοῦτο χωρίον
80 τοῦ Σωτηρίχου και ἢ πλανητὴν παρὰ τῆς αὐτῆς σεβασμίας μονῆς μετὰ
πάσης τῆς νομῆς και περιοχῆς και τῶν δικαίων αὐτῶν και ἔχωσιν ἄδειαν
οἱ ἔποικοι τοῦ εἰρημένου χωρίου τοῦ Σωτηρίχου ἀλιεῦν εἰς τὴν ἐκεῖσε λί-
μνην, (καθὼς) και τὸ πρότερον· ὅθεν και τῆ ἰσχύι και δυνάμει τοῦ παρόν-
τος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου συντηρηθῆσονται ταῦτα δὴ
85 τὰ κτήματα και μετόχια τὰ κατὰ μέρος δηλωθέντα ἐκτὸς ἀπάσης ἀδικίας
και ἐπιθέσεως και ἀπὸ τῶν κατὰ καιροὺς κεφαλατικευόντων εἰς τὴν χώ-
ραν, ἐν ἣ ταῦτα εὐρίσκονται, και ἀπὸ τῶν ἐκεῖσε τὰ δημόσια διενεργούν-
των και ἀπὸ τῶν ἐτέρων πάντων τῶν βουλομένων ἀδικόν τινα και πλεο-
νεκτικὴν χεῖρα ἐπάγειν εἰς αὐτά, ἔτι δὲ και ἀναπαίτητα ἀπὸ τοῦ ἐνομίου
90 και τοῦ χαράγματος, καθὼς περὶ τούτου διαλαμβάνεται πεπλατυσμένως
και ἐν τῷ προεπιχορηγηθέντι ὡς ἀνωτέρω εἴρηται χρυσοβούλλῳ τῆς βασι-
λείας μου τῆ δηλωθεῖση σεβασμίᾳ μονῆ· και οὐδὲ οἱ ποιούντες τὴν ἀναζή-
σιν και συστολήν τοῦ ἄλλοτρίου ἄλλως ἵνα ἐπάγωσιν ὅλως εἰς αὐτά ἀπὸ
συκοφαντίας και διαβολῆς ζημίαν και ἐπίθεσιν· και οὐδὲ μιτάτου κατὰθε-
95 σις γενήσεται εἰς τὰ εἰρημένα κτήματα και μετόχια ἢ ἀπὸ τῶν καθολικῶς
κεφαλατικευόντων εἰς τὰ κατὰ δύσιν κάστρα και τὴν χώραν τῆς βασιλείας
μου ἢ ἀπὸ τῶν μερικῶς κεφαλατικευόντων ἐν αὐτοῖς ἢ ἀπὸ τῶν στρατιω-

τῶν· ἀλλ' οὐδὲ πέσιμον φοσσάτου γενήσεται ποτὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς κτήμασι
 καὶ μετοχοῖς, ἐπεὶ τοῦτο βούλεται ἡ βασιλεία μου καὶ δηλοποιεῖ καὶ προεπ-
 αγγέλλεται καὶ ἐπανατείνει φόβον, τῇ χάριτι τοῦ Χριστοῦ θαρροῦσα, ὡς 100
 εὐλόγως καὶ δικαίως ποιεῖ ὅσον ποιεῖ, ὅτι, ἐὰν αὐτοὶ οἱ μεθ' ἡμᾶς βασι-
 λεῖς ἐπιχειρήσωσιν ἀφελεῖν τι καὶ ἀποσπάσαι ἀπὸ τῶν εἰρημένων κτημάτων,
 ἔξουσι πάντως τὴν ἀπὸ θεοῦ καταδίκην, ὡς βουληθέντες καταλῦσαι ἔργον
 θεοφιλῆς καὶ θεάρεστον· ἵνα γοῦν μὴ ταύτην τὴν καταδίκην καταδικασθῶσιν
 ἐν τῷ φοβερῷ ἐκείνῳ τοῦ δεσπότητος σωτῆρος Χριστοῦ κριτηρίῳ, δηλοποιούμεν 105
 καὶ παρεγγυώμεθα ἵνα μηδὲ ὀργῆσιν ἐπ' ἀνατροπῇ τινὶ τοιοῦ-
 του χρυσοβούλλου τῆς βασιλείας μου ἕνεκεν τῶν ἐν αὐτῷ διαλαμβανομέ-
 νων, ἀλλὰ στέρξωσι καὶ συντηρήσωσι καὶ αὐτοὶ ταῦτα κατὰ τὸν ὁμοίον
 τρόπον τελείως ἀπαρασάλευτα· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγένετο καὶ ὁ παρῶν χρυ-
 σόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα σεπτέμβριον 110
 τῆς ἐνισταμένης ἐνδεκάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακο-
 σιοστοῦ τριακοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ
 θεοπρόβλητον ὑπεσημῆματο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτο-
 κράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος. 115

XXVII.

6836 — 1328, mois de mars, indiction XI.

L'empereur Andronic III Paléologue confirme par un chrysobulle tous les droits, que son aïeul et lui-même avaient accordés antérieurement au monastère de Zographou pour ses propriétés sur le Strymon, sous condition que le monastère reçoive le terrain Τζέρκβιστα en échange du terrain Λάκτεβα.

Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τὸν Ἄθω σεβασμίας μονῆς
 τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφό-
 ρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου ἀνέφερον τῇ βασιλείᾳ μου,
 ὅτι πρόσεισι τῇ κατ' αὐτοὺς τοιαύτῃ σεβασμιά μονῇ χρυσόβουλλα τοῦ αὐ-
 θέντου μου τοῦ βασιλέως τοῦ πάππου μου, προστάσσοντα καὶ διοριζόμενα 5
 κατέχειν αὐτὴν τό τε περὶ τὸν ποταμὸν τὸν Στρυμμόνα χωρίον τὴν Πρε-
 βίσταν καὶ τὸ ἐκεῖ ἕτερον χωρίον τὸ τοῦ Σωτηρίχου λεγόμενον μετὰ πά-

99 προεπαγγέλεται.

XXVII. Original (A) et copie (B) aux archives de Zographou. Photographies Sévastianov n. 6 (A) et 7 (B). Copie fragmentaire de Porphyre Ouspensky p. 93—94.

1 τῆς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθωνος Β. 7 ἐκεῖσε Β.

σης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν, ὃ δὴ χωρίον καὶ ἐδόθη πρότερον
 πρὸς τὸ μέρος τῆς τιοαύτης σεβασμίας μονῆς διὰ χρυσοβούλλου τῆς
 10 βασιλείας μου, ἔτι δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν τοιοῦτον ποταμὸν κατεχόμενα παρ'
 αὐτῆς μετόχια, ἤγουν τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ
 ἐπικεκλημένον τοῦ Δρεανόβου, τὸ εἰς τὸ Πηλορήγιον ἕτερον μετόχιον τὸ
 εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἀγίου Θεοδώρου, τὸ εἰς τὸ Παλαιὸν πηγάδιον καὶ
 15 καλούμενον τὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου, τὸ περὶ τὴν Ἑρντιναν εἰς τὸ Λοζίκιν καὶ
 εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἀγίου Γεωργίου, τὸ εἰς τὴν Ἑρμήλειαν καὶ εἰς
 ὄνομα τιμώμενον τοῦ παμμάκαρος ἀγίου Νικολάου, τὸ εἰς τὴν Ἀντιγονίαν,
 τὸ εἰς τὸν Βορβόν καὶ τὸ ἕτερον μετόχιον τὸ εἰς τὴν Ἐρισὸν τοῦ ἀγίου Νι-
 κολάου, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως, ἔτι τὲ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπά-
 στως καὶ ἐκτὸς πάσης ἐπιθέσεως καὶ ἐπηρείας καὶ δόσεως δημοσιακῆς,
 20 πλὴν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρχίας· ὑπὲρ τούτου γὰρ μόνου διαλαμβάνεται
 ἐν τοῖς ῥηθεῖσι χρυσοβούλλοις ἵνα διδώσι κατ' ἔτος οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ
 πρὸς τὸ τοῦ δημοσίου μέρος ὑπέρπυρα μόνα πεντήκοντα· ἐζήτησαν δὲ καὶ
 παρεκάλεσαν οὗτοι τὴν βασιλείαν μου ἵνα πορίσωνται χρυσοβούλλον αὐτῆς
 καὶ κατέχωνται μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς παρὰ τῆς κατ' αὐτοὺς σεβασμίας μο-
 25 νῆς τὰ δηλωθέντα πάντα κτήματα καὶ μετόχια κατὰ τὴν περιληψιν τῶν
 εἰρημένων χρυσοβούλλων τῶν προσόντων αὐτῇ, ὀφειλόντων ἀλιεῦν ἀνεμ-
 ποδίστως τῶν ἐποίκων τοῦ δηλωθέντος χωρίου τοῦ Σωτηρίχου εἰς τὴν ἐκεῖ
 λίμνην, καθὼς καὶ τὸ πρότερον· κατέχωνται δὲ παρ' αὐτῆς ἑμοίως
 ἢ τε δοθεῖσα διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς
 30 εἰς τὸν Ἐρισὸν οἰκονομία τοῦ σεβαστοῦ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ, ποσότητος οὔσα
 ὑπερπύρων τριάκοντα τριῶν· καὶ ἀντὶ τῆς κατεχομένης παρ' αὐτῶν τῶν
 μοναχῶν διὰ τῶν δηλωθέντων χρυσοβούλλων περὶ τὸν Μελενίκον δημο-
 σιακῆς πλανηνῆς τῆς οὕτως καλουμένης Λάκτεβας ἐπιλάβηται καὶ κατέχη
 τὸ μέρος αὐτῶν τὴν περὶ τὸν αὐτὸν τόπον τοῦ Μελενίκου δημοσιακὴν ἐτέ-
 35 ραν πλανηνὴν τὴν λεγομένην Τζέρκβισταν, ἡ βασιλεία μου τὴν ζήτησιν
 καὶ παράκλησιν τῶν εἰρημένων μοναχῶν προσδεξαμένη, τὸν παρόντα χρυ-
 σόβουλλον λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτοῖς· δι' οὗ καὶ διορίζεται
 καὶ προστάσσει κατέχειν μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμίαν
 μονὴν τοῦ Ζωγράφου πάντα τὰ ἄνω κατὰ μέρος διαλαμβανόμενα κτήματα
 40 καὶ μετόχια αὐτῆς μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν καὶ τῶν ἐν
 αὐτοῖς προσκαδημένων, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως, ἔτι τὲ ἀναφαιρέτως

11 μετόχια (partout) B. 12. πηλορήγιον B. 13 (et 14) καὶ A: τὸ B. 17 εἰς
 τὸν ἱερισὸν B. 21 δίδωσι B. 23 τῇ βασιλ' B. 26 ἀνεμποδίστως om. B. 27 χωρίου
 ἀνεμποδίστως ἦτοι τοῦ σωτηρίχου B. 28 κατέχεται δὲ παρ' αὐτοῖς B. 30 ἱερισὸν B.
 30 (et 51) le premier τοῦ om. B. ποσότης B. 38 μὲν om. B.

καὶ ἀναποσπάστως καὶ ἐκτὸς πάσης ἐπηρείας καὶ ἐπιθέσεως καὶ δόσεως δημοσιακῆς, ὡς εὐρίσκεται κατέχουσα νῦν αὐτά, πλὴν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκίας· ὑπὲρ αὐτοῦ γὰρ μόνου ὀφείλουσιν ἐπισυνάγειν οἱ ἐν αὐτῇ μοναχοὶ ἀπὸ τῶν κτημάτων αὐτῶν ὑπέρπυρα πεντήκοντα ὡς εἴρηται καὶ διδόναι μετὰ τῆς λίτρας τῆς δοθείσης αὐτοῖς ἀπὸ τοῦ θεοφρουρήτου βεστιαρίου πρὸς τοὺς δημοσιακοὺς ἐνόχους τοὺς ἀπαιτοῦντας τὸ τοιοῦτον κεφάλαιον τῆς σιταρκίας, ἄδειαν μὴδ' ἄλλως ἔχοντας αὐτοὺς τοὺς ἐνόχους εἰσέρχεσθαι εἰς τὰ τοιαῦτα κτήματα αὐτῶν καὶ ἀπαιτεῖν αὐτὰ τὰ ὑπέρπυρα· κατέχειν δὲ ὁμοίως καὶ τὴν δοθεῖσαν πρὸς τὸ μέρος αὐτῆς διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου εἰρημένην οἰκονομίαν τοῦ σεβαστοῦ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ καὶ ἀντὶ τῆς πλανηνῆς τῆς λεγομένης Λάκτεβας τῆς κατεχομένης παρὰ τῶν δηλωθέντων μοναχῶν ἐπιλαβέσθαι καὶ κατέχειν τὸ μέρος αὐτῶν τὴν περὶ τὸν τόπον τοῦ Μελενίκου δημοσιακὴν ἑτέραν πλανηνὴν τὴν λεγομένην Τζέρκβισταν, ὀφειλόντων καὶ τῶν ἐποίκων τοῦ διαληφθέντος χωρίου τοῦ Σωτηρίχου ἀλιεύειν ἀκωλύτως πάντη καὶ ἀνεμποδίστως ἐν τῇ ἐκεῖ εἰρημένη λίμνῃ, καθὼς καὶ τὸ πρότερον· ὅθεν καὶ τῇ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου ἰσχύι καὶ δυνάμει καθέξει πάντα τὰ διαληφθέντα κτήματα καὶ μετόχια ἢ εἰρημένη σεβασμία μονὴ μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν καὶ τῶν γενησομένων ἐν αὐτοῖς παρὰ τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν βελτιωμάτων, κατὰ τὰς περιλήψεις καὶ δυνάμεις τῶν προσόντων αὐτῇ χρυσοβούλλων τοῦ αὐθέντου μου τοῦ βασιλέως τοῦ πάππου μου· διατηρηθήσονται δὲ πάντα ταῦτα τὰ κτήματα καὶ μετόχια ἀνενόχλητα καθόλου καὶ ἀδιάσειστα καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ τῶν ἄλλων δημοσιακῶν κεφαλαίων καὶ ἀπαιτημάτων, ἤγουν τῆς ὀρικῆς, τῆς καστροκτισίας, τοῦ φόνου, τῆς παρθενοφθορίας, τοῦ ἐννομίου τοῦ εἰς τὰς πλανηνάς καὶ εἰς τὸν κάμπον, τοῦ χαράγματος, τοῦ μιτάτου τῶν κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων κεφαλάδων ἐκεῖσε, ἔτι δὲ τοῦ μιτάτου τοῦ θεοφρουρήτου φοσσάτου καὶ τοῦ εἰς αὐτὰ πεσίματος αὐτοῦ, τοῦ εἰς τὸν πόρον τοῦ Μαρμαρίου ποριατικοῦ καὶ τῶν ζῶων αὐτῶν, καὶ τῆς ἀπὸ συκοφαντίας καὶ διαβολῆς διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ συστολὴν τοῦ ἀλλοτρίου ἄλατος ζημίας καὶ ἐπιθέσεως, οὐδενὸς οὔτε τῶν εὐρισκομένων κατὰ καιροὺς καθολικῶς ἢ μερικῶς ἢ τῶν τὰ δημόσια διενεργούντων ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς εὐρίσκονται τὰ τοιαῦτα κτήματα καὶ μετόχια, τολμήσοντος διενοχλῆσαι ἄλλως τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς ἐπὶ τῇ κατοχῇ αὐτῶν καὶ νομῇ, ἀλλὰ οὐδὲ τῶν ἀπογραφομένων κατὰ καιροὺς ἐν

44 ὀφείλουσιν οἱ μοναχοὶ ἐπισυνάγειν ἀπὸ τῶν Β. 46 λίτρας τῆς δημοσιακῆς τῆς ἀπὸ τοῦ Β. βεστιαρίου Β. 51 μου τὴν εἰρημένην Β. δεβλιστινοῦ ἀντὶ τῆς Β. 60 ἐν αὐτοῖς μοναχῶν ἀναστημάτων τε καὶ βελτιωμάτων Β. 62 (et 80) μου καὶ βασιλέως Β. 68 ἔτι τε Β. 69 πεσῆματος Β. 73 τόποις οἷς Β. 75 κατοχῇ καὶ νομῇ αὐτῶν Β.

αὐτοῖς ἔζοντος ἄδειαν εἰσέρχεσθαι καὶ ποιεῖν ἀναθεώρησιν εἰς αὐτὰ τὰ κτήματα καὶ μετόγια ἢ ὅλως ἀποσπάσαι τὸ τυχόν ἐξ αὐτῶν· βούλεται γὰρ καὶ θεσπίζει καὶ εὐδοκεῖ καὶ ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι καὶ διαμένειν ταῦτα παντάπασιν ἀνεπηρέαστα κατ' αὐτάς ὡς εἰπεῖν αὐδὶς τὰς περιλήψεις
80 καὶ δυνάμεις τῶν εἰρημένων χρυσοβούλλων τοῦ αὐθέντου μου τοῦ βασιλέως τοῦ πάππου μου· εἰς γὰρ διηνεκὴ ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τὴν περὶ τούτων ἐγένετο τῇ διαληφθείσῃ σεβασμῖα μονῇ τῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα μάρτιον, τῆς νῦν τρεχούσης ἐνδεκάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ
85 ὀκτακοσιοστοῦ τριακοστοῦ ἕκτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος.

† Ἀνδρόνικος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

Dans la copie (B) le supplément:

90 † τὸ παρὸν ἴσον τοῦ σεπτοῦ χρυσοβούλλου μεταβληθὲν καὶ κατὰ πάντα τῷ πρωτοτύπῳ εὐρηθὲν ἐξισάζον ὑπεγράφη καὶ παρ' ἐμοῦ.

† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου ὄρους Ἰσαάκ.

XXVIII.

6838 (1330), mois de février, indiction XIII.

Les religieuses Xène et Sophrosyne, filles du grand-veneur Sarantinos, vendent au monastère de Zographou pour la somme de 500 hyperpyres un terrain sur le Strymon, qu'elles avaient hérité de feu leur soeur Anne, épouse de Manuel Diplobatzés.

(Ἐένη) μοναχὴ ἡ Σαραντηνὴ καὶ Σωφροσύνη μοναχὴ ἡ Σαραντηνὴ ἡ κατὰ σάρκα γνησία (ταύτης αὐτῆς) ἀδελφή. (πιπράσ)κομεν καὶ ἀποδίδομεν ἀπεντεῦθεν καὶ ἀπὸ τῆς σήμερον καὶ σωματικῶς παραδίδομεν μετὰ καθολικοῦ δεφενσίωνος πρὸς σὲ τὸν τιμιώτατον ἐν μοναχοῖς κυρὸν
5 Σεραπίωνα καὶ καθηγούμενον τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμῖας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα μὲν τιμωμένης τοῦ ἁγίου μεγαλομάρ-

78 εὐδοκεῖ A: εὐεργετεῖ B. 79 ἀνεπηρέαστα, καθὼς εἰπεῖν αὐδὶς κατὰ τὰς περιλήψεις B. 86 κράτος, εἶχε καὶ δι' ἐρυθρῶν γραμμάτων τῆς βασιλικῆς καὶ θείας χειρὸς τὸ ἀνδρόνικος κτλ. B.

τυρος και τροπαιοφόρου Γεωργίου, τοῦ Ζωγράφου δὲ ἐπικεκλημένης, καὶ τοὺς τιμιωτάτους ἱερομονάχους τῆς αὐτῆς μονῆς, τὸν τε πνευματικὸν κυρὸν Σπυριδῶνα καὶ τὸν ἐκκλησιάρχην κυρὸν Βασίλειον, τὸν προηγούμενον κυρὸν Ἀβράμιον, τὸν μοναχὸν καὶ οἰκονόμον κυρὸν Νικόδημον καὶ τὸν μοναχὸν κυρὸν Παρθένιον, καὶ δι' ὑμῶν πρὸς τὴν τοιαύτην μονὴν τὴν ἐνδιαθήκως ἡμῖν παρὰ τῆς κατὰ σάρκα γνησίας αὐταδέλφης ἡμῶν ἐκείνης κυρᾶς Ἄννης τῆς γεγонуίας συζύγου τοῦ Διπλοβατάτζη ἐκείνου κυροῦ Μανουὴλ καταλειφθεῖσαν περὶ τὸν Στρυμμόνα εἰς τὴν τοποθεσίαν τοῦ Πηλορρυγίου πλησίον κατὰ πάντα τῶν δικαίων τῆς τοιαύτης μονῆς ἐλευθέραν 15 παντοῖου βάρους καὶ ἀκαταδούλωτον γῆν χωραφιαίαν ὑπεργον, μηδὲ βῆμα ποδὸς ἐκ ταύτης ὑποκρατήσασαι, μετὰ τοῦ ἐν αὐτῇ ὄσου καὶ οἴου ἡμελημένου ἀμπελώνος, τῶν δύο κηποπεριβολίων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς παντοίων ὀπωροφόρων δένδρων καὶ πάντων τῶν δικαίων καὶ προνομίων τῆς τοιαύτης γῆς ἤντινα δὴ γῆν ὁ μακαρίτης πατήρ ἡμῶν ὡς γονικὴν διὰ θείου 20 καὶ προσκυνητοῦ προστάγματος κατέχων τὲ καὶ νεμόμενος, διὰ γαμηλίου συμφώνου πρὸς τὴν εἰρημένην αὐταδέλφην ἡμῶν ἐξεπροίκισεν· πιπράσκομεν δὲ τὴν τοιαύτην γῆν, ὅσην δὴ καὶ οἶαν οὔσαν, ἦτοι πᾶν εἴ τι εἴχομεν ἐνταῦθα δίκαιον καὶ προνόμιον, ἐπὶ τιμήματι ποσότητος ὑπερπύρων πεντακοσίων χρυσῶν ἐξαγίων· ἅπερ καὶ ἐλάβομεν νῦν χειροδότως κατὰ τὸ 25 πάντῃ ἀπαράλειπτον, ἐνώπιον τῶν οἰκειῶν τῆ κραταιᾷ καὶ ἀγίᾳ ἡμῶν κυρία καὶ δεσποίνῃ, τοῦ τε Ἀγάλλωνος κυροῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Καλιγοπούλου κυροῦ Μανουὴλ καὶ τοῦ Καβάκη κυροῦ Ἀθανασίου, μηνὶ φεβρουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος τρισκαιδεκάτης.

† Ἐένη μοναχῆ Ἰνδανήνα ἢ Σαραντινὴ προέταξα. 30

† Σωφροσύνη μοναχῆ ἢ Σαραντηνὴ προέταξα.

† Ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος, Ἐένη μοναχῆ Ἰνδανίνα ἢ Σαραντηνὴ καὶ Σωφροσύνη μοναχῆ ἢ Σαραντηνὴ ἢ κατὰ σάρκα τὲ καὶ κατὰ πνεῦμα γνησία ταύτης αὐταδέλφη, αἱ γράμμασιν οἰκειοχείροις ἐνταυθοῖ καθὰ ὁρᾶται προτάξασαι, πιπράσκομεν καὶ ἀποδιδόα- 35 μεν ἅμα δὲ καὶ σωματικῶς ἀπεντεῦθεν καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς σήμερον παραδιδόαμεν ἐκουσίως πάντῃ, ἀβιάστως, ἀμεταμελήτως καὶ ἐκτὸς τινὸς αἰτίας τοῖς θείοις νόμοις ἀπηγορευμένης μετὰ καθολικοῦ τὲ δεφενσίωτος καὶ πάσης ἄλλης νομίμου ἀσφαλείας καὶ ἐπερωτήσεως πρὸς σὲ τὸν τιμιώτατον ἐν μοναχοῖς κυρὸν Σεραπίωνα καὶ καθηγούμενὸν τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος 40 τοῦ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα μὲν τιμωμένης τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου, τοῦ Ζωγράφου δὲ ἐπι-

κεκλημένης, και τούς εύλαβεστάτους άδελφούς τής αύτης μονής, ήγουν
τούς ιερομονάχους τόν πνευματικόν κυρόν Σπυριδώνα και τόν έκκλησιάρ-
45 χην κυρόν Βασίλειον, και τούς μοναχούς τόν προηγούμενον κυρόν Άβρά-
μιον, τόν οικονόμον κυρόν Νικόδημον και τόν κυρόν Παρθένιον, και δι'
ύμῶν πρὸς τήν καθ' ύμᾶς τοιαύτην άγίαν μονήν και τὸ μέρος άπαν αυ-
τῆς τήν περι τόν Στρυμόνα εἰς τήν τοποθεσίαν τοῦ Πηλορρυγίου πλησίον
κατὰ πάντα τῶν δικαίων τῆς τοιαύτης μονῆς ένδιαθήκως ήμῖν καταλειφ-
50 θείσαν παρά τῆς κατὰ σάρκα γνησίας αύταδέλφης ήμῶν εκείνης κυρᾶς
Άννης τῆς γεγνουίας συζύγου τοῦ Διπλοβατάτζη εκείνου κυροῦ Μανουήλ
άπασαν εἰς ὀλοκλήρου έλευθέραν παντοίου βάρους και άκαταδούλωτον ὄσσην
δὴ και οἶαν χωραφιαίαν ὑπεργον γῆν, μηδὲ βῆμα ποδός εκ ταύτης ὑπο-
κρατήσασαι, μετά γε τοῦ έντός αύτῆς ὄσου και οἴου ήμελημένου άμπε-
55 λῶνος, τῶν δύο κηποπεριβολίων και τῶν έν αύτοῖς παντοίων ὀπωροφόρων
δένδρων πάντων τὲ ὦν έχει δικαίων και προνομίων ή τοιαύτη γῆ, τῶν άπ'
άρχῆς και μέχρι τοῦ παρόντος παρ' ήμῶν τὲ και τῶν πρό ήμῶν κατεχο-
μένων τὲ και νεμομένων ἤντινα δὴ γῆν ὁ μακαρίτης πατήρ ήμῶν ὁ πρω-
τοκунηγός εκείνος ὡς γονικὴν διὰ θείου και προσκυνητοῦ προστάγματος
60 κατέχων τὲ και νεμόμενος, ὕστερον διὰ γαμηλίου συμφώνου ἐξεπροίκισε
πρὸς τήν εἰρημένην αύταδέλφην ήμῶν πιπράσκομεν τοίνυν δι' ύμῶν ὡς
εἴρηται πρὸς τήν καθ' ύμᾶς σεβασμίαν μονήν τήν τοιαύτην άπασαν ὄσσην
και οἶαν γῆν, άφ' ἧς οὐδὲ τὸ τυχόν ὑπεκρατήσαμεν, ἤτοι πᾶν εἰ τι
περ εἴχομεν ένταῦθα δίκαιον και προνόμιον, ἐπὶ τιμῆματι νομισμά-
65 των ὑπερπύρων πεντακοσίων χρυσῶν ἐξαγίων ἄπερ και ἐλάβομεν
τήν σῆμερον άφ' ύμῶν χειροδότως κατὰ τὸ πάντῃ άπαράλειπτον, τῶν
τὲ ὑπογραφόντων μαρτύρων ένώπιον και παρουσίᾳ τῶν οἰκείων τῆ κρα-
ταιᾶ και άγία ήμῶν κυρία και δεσποίνῃ, τοῦ τε Άγάλλωνος κυροῦ Μα-
νουήλ και τοῦ Καλιγοπούλου κυροῦ Μανουήλ και ἔτι τοῦ χρυσεπιλέκτου
70 κυροῦ Άθανασίου τοῦ Καβάκη τοιγαροῦν και ὀφείλει ή ὑφ' ύμᾶς δεδηλω-
μένη σεβασμία μονὴ κατέχειν τήν διαπιπρασκομένην αύτῇ παρ' ήμῶν
διειλημμένην ὄσσην και οἶαν χωραφιαίαν γῆν μετά τοῦ άμπελῶνος τῶν τε
κηποπεριβολίων και τῶν λοιπῶν δικαίων αύτῆς, ἧς και τὰ δικαιώματα
ένεχειρίσαμεν ὑμῖν τήν σῆμερον, ήγουν θεῖα και προσκυνητὰ δύο προσ-
75 τάγματα, γραφήν σημειώδη και λοιπά, και νέμεσθαι και δεσπόζειν
αύτῆς τὸ άπό τοῦδε και εἰς τούς ἐξῆς άπαντας και διηνεκεῖς χρόνους
κατὰ τελείαν δεσποτείαν και άναφαίρετον κυριότητα, ἔχουσα ἐξου-
σίαν πάντα ποιεῖν και πράσσειν ἐπ' αύτῇ και τοῖς αύτῆς δικαίοις και
προνομίοις, ὅσα τε αύτῇ ἐστὶ πρὸς βουλῆς και ὅσα εκ τῶν θείων και φιλ-
80 ευσεβῶν νόμων τῶν τε ιερῶν κανόνων ἐφεῖται αύτῇ οἷα τελεία ταύτης

καὶ ἀναμφιλέκτω δεσπότιδι, ἡμῶν τῶν διαπιπρασκουσῶν αὐτὴν μεταμέ-
 λεσθαι ἀπάρτι ὄλως μὴ ἰσχυουσῶν ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ καθαρᾶ καὶ ἀπεριέργω
 αὐτῆς διαπράσει, ἀλλ' ὀφειλουσῶν μᾶλλον στοιχεῖν διόλου πάσῃ τῇ περι-
 λήψει τοῦ παρόντος πρατηρίου ἐγγράφου τὸν καθολικὸν τὲ δεφενσίωνα τῇ 85
 τοιαύτῃ μονῇ τῆς διαπιπρασκομένης γῆς νομίμως ποιεῖν καὶ ἀζήμιον ταύ-
 την καὶ ἀνενόχλητον διατηρεῖν ἐκ σύμπαντος τοῦ ἴσως αὐτῇ περὶ ταύτης
 διενοχλήσοντος· ὅθεν καὶ ἀποτασσόμεναι ἐκουσιοθελῶς σὺν τῷ μεταμέλω,
 τῇ πλάνῃ, τῇ βίᾳ, τῇ ἀνάγκῃ, τῇ δυναστείᾳ, τῇ συναρπαγῇ καὶ ἀπάτῃ, τῇ
 περιγραφῇ καὶ παραγραφῇ, τῇ ἐγγράφῳ καὶ ἀγράφῳ ὑποσχέσει, τῇ τοῦ νό- 90
 μου καὶ φάκτου ἀγνοίᾳ, τῇ χλεύῃ, τῷ δελεασμῷ, τῇ ἰδιωτείᾳ καὶ ἀγροί-
 κίᾳ, τῇ ράδιουργίᾳ, τῷ ὑπερθεματισμῷ καὶ διπλασιασμῷ καὶ ὑπερδιπλα-
 σιασμῷ τοῦ τιμήματος, τῇ ἀναργυρίᾳ, τῇ γυναικείᾳ ἀπλότῃ, τῷ βελια-
 νείῳ δόγματι καὶ πάσῃ καὶ παντοίᾳ ἐτέρᾳ νομικῇ δικαιολογίᾳ τὲ καὶ προ- 95
 φάσει, ἐπερωτώμεθα τῷ μέρει τῆς πραετημένης μονῆς, ὡς, εἰάν ἀπὸ τῆς
 ἄρτι εἶτε ὡς ἐκ μεταμέλου τυχόν εἶτε καὶ ἀπὸ τινος ἐτέρας νομικῆς ἰσχύος
 καὶ βοηθείας πειρασώμεθα ἀνατρέψαι τὸ παρὸν πρατηρίον ἐγγραφον καὶ οὐ
 μᾶλλον ποιῶμεν τῇ τοιαύτῃ μονῇ καὶ τὸν καθολικὸν δεφενσίωνα τῆς δια-
 πιπρασκομένης γῆς νομίμως ὡς εἴρηται καὶ διατηρῶμεν αὐτὴν ἀζήμιόν τε
 καὶ ἀνενόχλητον ἐκ παντός προσώπου καὶ μέρους τοῦ ἴσως εἰς ἐκνίκησιν 100
 ταύτης χωρήσοντος καὶ πάσης ἄλλης ἀναφυησομένης αὐτῇ περὶ ταύτης
 κατὰ τι ἀγωγῆς καὶ προφάσεως, οὐ μόνον εἶνα μὴ εἰσακουώμεθα ἐφ' οἷς
 ἂν ἴσως ἔχωμεν λέγειν, ἀλλὰ σὺν τῇ διπλασίονι ἀντιστροφῇ τῶν τοῦ τι-
 μήματος τῆς διαπιπρασκομένης γῆς ἀναγεγραμμένων, πενταχοσίων χρυ-
 σῶν ἑξαγίων ὑπερπύρων ποσότητος, τῇ δόσει τὲ τῶν παρὰ τῆς τοιαύτης 105
 μονῆς καταβληθησομένων ἴσως ἐπὶ βελτιώσει ταύτης πασῶν ἐξόδων εὐ-
 δυνθισώμεθα καὶ κανονικῶς, πρὸς τῷ καὶ αὐθὶς ἐρρῶσθαι τὸ παρὸν πρα-
 τήριον ἐνυπόγραφον ἐγγραφον, ἰσχύειν ὀφείλον καὶ ὡς πρακτικὸν σωματι-
 κῆς καὶ τοπικῆς παραδόσεως· ὅπερ καὶ ἐγράφη διὰ χειρὸς Δημητρίου με-
 γαλοναίτου οἰκονόμου καὶ ταβουλλαρίου τοῦ Διαβασημέρη, μηνὶ φεβρουα- 110
 ρίῳ, ἰνδικτιῶνος τρισκαιδεκάτης, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ
 τριακοστοῦ ὀγδόου, ἐνώπιον τῶν ὑπογραψόντων μαρτύρων.

† Ὁ δοῦλος τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας ἡμῶν κυρίας καὶ δεσποί-
 νης Μανουῆλ ὁ Ἀγάλλων.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βα- 115
 σιλῆως σεβαστοῦ Νικηφόρου ἱατροῦ ὁ Χοῦμνος.

† Ὁ δοῦλος τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας ἡμῶν κυρίας καὶ δεσποίνης Μανουῆλ ὁ Καληγόπουλος.

† Γεώργιος ὁ Ῥαμματαῶς παρὼν καὶ μαρτηρὸν ὑπέγραψα.

120 † Ἀθανάσιος ὁ Καβάκης παρὼν καὶ μαρτηρὸν ὑπέγραψα.

† Ὁ μεγαλοναύτης οἰκονόμος καὶ ταβουλλάριος Δημήτριος ὁ Διαβασημέρης μαρτυρῶν καὶ βεβαιῶν ὑπέγραψα.

De l'autre côté:

† Ὁ δοῦλος (τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως) Γεώργιος Σαραντηνός, ὁ μέγας ἐταιρειάρχης.

† Ὁ δοῦλος (τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως) Ἰωάννης Σπαρτηνός, ὁ μέγας τζαούσιος.

† Ὁ δοῦλος (τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως) καὶ καθολικὸς κριτῆς τῶν Ῥωμαίων μέγας διοικητῆς ὁ
180 Γλαβᾶς.

† Εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαιώσιν τῆς (ἐντὸς δηλουμένης δια)πράσεως ὑπέγραψα μηνὶ ἰνδικτιῶνι καὶ ἔτει τοῖς ἐνταῦθα δηλουμένοις.

† Ὁ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Θεσσαλονίκης Ἰωάννης διάκονος.

XXIX.

(1333?), mois de janvier, indiction I.

Πρακτικὸν du grand-veneur Jean Vatatzès concernant les propriétés Χάνταξ et Νησίον sur le Strymon données par un chrysobulle impérial à l'éparque Michel Monomaque.

Ἐπεὶ διωρίσατο ὁ κραταιὸς καὶ ἅγιος ἡμῶν αὐθέντης καὶ βασιλεὺς διὰ θεοῦ καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου, ὡς ἂν ἔχη ὁ πανσέβαστος οἰκεῖος τῆς κραταιᾶς καὶ ἀγίας βασιλείας αὐτοῦ ὁ ἐπαρχος κύρ Μιχαῆλ ὁ Μονόμαχος ἀπὸ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ, ἧς ἔχει περὶ τὸν Στρυμμόνα, ποσότητα ὑπερ-
5 πύρων πεντήκοντα ὡς γονικὴν αὐτοῦ καὶ ἄνευ δουλείας, κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ τοιοῦτου θεοῦ καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου παρεδόθη πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ παρόντος σιγιλλιώδους γράμματος ἢ τοιαύτη ποσότης τῶν πεντήκοντα ὑπερπύρων, ἧτις καὶ ἔχει οὕτως· χωρίον ὁ Χάντακας· Γεώργιος ὁ

XXIX. Original aux archives de Zographou. Copie fragmentaire de Porphyre Ouspensky p. 115—117.

Θεοφύλακτος, ἔχει Εὐδοκίαν, θυγατέρα Ἄνναν, οἰκούμενον, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων τριάκοντα 10
 δύο, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἔχει Εὐδοκίαν, υἱοὺς
 Μιχαὴλ καὶ Θεόδωρον, οἰκούμενον, βοίδιον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, ἀμ-
 πέλιον μοδίου ἑνὸς ἡμισυ καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι τεσσάρων, τέλος ὑπέρπυ-
 ρον ἓν· Νικηφόρος ὁ ἕτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἔχει Παρασκευήν, υἱὸν Λέοντα,
 οἰκούμενον, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους τρεῖς, μονόξυλον, ἀμπέλιον 15
 μοδίου ἑνὸς καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι τριῶν, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Θεοφύ-
 λακτος ὁ ἕτερος ἀδελφὸς αὐτοῦ, ἔχει Εὐδοκίαν, υἱὸν Μιχαὴλ, νύμφην ἐπ’
 αὐτῷ Ἄνναν, οἰκούμενον, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους τρεῖς, μονόξυ-
 λον, ἀμπέλιον μοδίου ἑνὸς καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον
 ἡμισυ· Γεώργιος ὁ Ἰταλιώτης, ἔχει Ἄνναν, υἱὸν Ἰωάννην, βοίδιον ἓν, χοί- 20
 ρους δύο, οἰκούμενον, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίου ἑνὸς καὶ γῆν μοδίων
 ἑνδεκά, τέλος ὑπέρπυρον ἡμισυ· Νικόλαος ὁ Κόντεβος, ἔχει Συναδηνήν,
 υἱὸν Θεριανόν, βοίδιον, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, οἰκούμενον, ἀμπέλιον μοδίου
 ἑνὸς καὶ γῆν μοδίων πεντεκαίδεκα, τέλος ὑπέρπυρον ἡμισυ· Εὐδοκία χήρα
 ἢ Κοντοβία, ἔχει υἱὸν Ἰωάννην, οἰκούμενον, βοίδιον ἓν, χοίρους δύο, μονό- 25
 ξυλον, ἀμπέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυ-
 ρον ἓν· Θεόδωρος ὁ Ποδαριτζής, ἔχει Εὐφημίαν, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα,
 οἰκούμενον, χοίρους τρεῖς, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίου ἑνὸς καὶ γῆν μο-
 δίων πεντεκαίδεκα, τέλος ὑπέρπυρον ἡμισυ· Μιχαὴλ ὁ Σάβερικ, ἔχει Εὐ-
 δοκίαν, θυγατέραξ Καλήν καὶ Μάριαν, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους 30
 δύο, οἰκούμενον, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων τριά-
 κοντα ἕξ, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Γεώργιος ὁ Τζυβίνης, ἔχει Καλήν, υἱὸν, οἰ-
 κούμενον, ζευγάριον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους δύο, μονόξυλον, ἀμπέλιον μο-
 δίων τριῶν καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἓν ἡμισυ· Κων-
 σταντῖνος ὁ Σάβερικ, ἔχει Εὐδοκίαν, οἰκούμενον, βοίδιον ἓν, χοίρους τρεῖς, 35
 μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι δύο, τέλος
 ὑπέρπυρον ἓν ἡμισυ· Θεόδωρος ὁ Τζυτζυμᾶς, ἔχει μητέρα Καλήν, οἰκού-
 μενον, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων εἴκοσιν ἕξ, τέλος
 ὑπέρπυρον ἓν· Πέτρος ὁ Τζυτζυμᾶς, ἔχει Μαρίαν, υἱοὺς Θεόδωρον καὶ. . .
 . ., οἰκούμενον, βοίδιον ἓν, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων δύο 40
 καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἡμισυ· Εἰρήνην χήρα ἢ τοῦ
 Νικηφόρου, ἔχει υἱὸν Θωμᾶν, οἰκούμενον, χοίρους τρεῖς, μονόξυλον, ἀμπέ-
 λιον μοδίων τριῶν καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἓν· Καλή
 χήρα ἢ Φωτεινῆ, ἔχει πρόγονον Ἰωάννην, οἰκούμενον, βοίδια δύο, ἀγρὸν,

45 χοίρους τρεῖς, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων
 τριάκοντα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ· Ἰωάννης ὁ Βλάχος, ἔχει Μαρίαν,
 υἷον Κωνσταντῖνον, θυγατέρα. . . ., βοίδιον ἐν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους δύο,
 οἰκούμενον, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων τριά-
 50 κοντα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ· Νικόλαος ὁ Τεμπελιάκος, ἔχει Εἰρήνην,
 θυγατέρα Καλὴν, γαμβρὸν ἐπ' αὐτῇ Ἰωάννην, οἰκούμενον, μονόξυλον,
 ἀμπέλιον μοδίων τριῶν καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἐν
 ἡμισυ· Γεώργιος ὁ Πάγκαλος, ἔχει μητέρα Χρυσήν, ἀδελφὸν Νικόλαον, οἰ-
 κούμενον, βοίδιον ἐν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους τρεῖς, μονόξυλον, ἀμπέλιον μο-
 55 δίων τεσσάρων καὶ γῆν μοδίων ἑκαίδεκα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ·
 Ἰωάννης ὁ Μαρουλάς, ἔχει Εὐφροσύνην, ἀδελφὸν Ξένον, νύμφην ἐπ' αὐτῷ
 Εὐδοκίαν, ἀνεψιὸν Πεπισωμένον, οἰκούμενον, χοίρους δύο, μονόξυλον, ἀμ-
 πέλιον μοδίων δύο καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι πέντε, τέλος ὑπέρπυρον ἐν· Μι-
 χαήλ ὁ γαμβρὸς τοῦ παπᾶ Γεωργίου, ἔχει Μαρίαν, οἰκούμενον, χοίρους
 60 δύο, μονόξυλον, ἀμπέλιον μοδίου ἑνός καὶ γῆν μοδίων εἴκοσι τεσσάρων, τέ-
 λος ὑπερπύρου ἡμισυ· χωρίον τὸ Νησίον· ὁ Φωτεινός, ἔχει Μαρίαν, θυγα-
 τέρα Τύχαν, γαμβρὸν ἐπ' αὐτῇ Χρύσον, βοίδιον ἐν, ἀγρὸν ἓνα, ὄνικόν, μο-
 νόξυλον, ἀμπέλιον ὑποτελές μοδίων δύο, γῆν μοδίων τριῶν, τέλος ὑπέρ-
 65 πυρον ἐν· Ἀλιεὺς ὁ Δινάρδος, ἔχει Θεοδώραν, υἷον Κωνσταντῖνον, θυγα-
 τέρα Κωνσταντίαν, ἀγρὸν ἓνα, χοίρους δύο, μονόξυλον καὶ γῆν μοδίων
 τριῶν, τέλος ὑπέρπυρον ἐν· Κωνσταντῖνος ὁ Βαγίανος, ἔχει Καλὴν, υἷους Βα-
 γιάνον καὶ Μιχαήλ, βοίδιον ἐν, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, ἀμπέλιον ὑποτελές μο-
 70 δίων πέντε, γῆν μοδίων ἑβδομήκοντα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ· Γεώργιος
 ὁ Ὁρθολάγιος, ἔχει Καλὴν, υἷους Κωνσταντῖνον καὶ Ἰωάννην, βοίδιον ἐν,
 ἀγρὸν ἓνα, χοίρους δύο, μονόξυλον, γῆν μοδίων ἑβδομήκοντα, τέλος ὑπέρ-
 75 πυρον ἐν ἡμισυ· χήρα ἡ Ἀνδρονικία, ἔχει υἷους Ἰωάννην καὶ Κάρβωνον
 καὶ γῆν μοδίων τριῶν, τέλος ὑπέρπυρον ἐν· χήρα ἡ Κυριακῶ, ἔχει υἷους
 Ἀθανάσιον καὶ Κυριακόν, ἀγρὸν ἓνα, μονόξυλον, ἀμπέλιον ὑποτελές μο-
 δίων δύο, γῆν μοδίων ἑβδομήκοντα, τέλος ὑπέρπυρον ἐν ἡμισυ· ὁ Σέρβος,
 ἔχει Χυμευτήν, υἷους Γεώργιον καὶ Ἰωάννην, ἀμπέλιον εἰς τὸν Χάντακα
 75 μοδίου ἑνός, μονόξυλον καὶ γῆν μοδίων τριάκοντα ἕξ, τέλος ὑπέρπυρον
 ἡμισυ. ἑμοῦ τὸ στοιχικὸν τέλος τῶν ἀναγεγραμμένων ὑπέρπυρα εἴκοσιν
 ἑπτὰ ἡμισυ. ἐδόθη αὐτῷ καὶ ἡ γῆ τοῦ Χάντακος ἡ λεγομένη Καρυανί-
 τησσα, μοδίων οὖσα τετρακοσίων ἐν διαφόροις τμήμασι, καὶ ἡ τοῦ Νη-
 σίου, μοδίων οὖσα καὶ αὐτῇ ἑκατὸν πενήκοντα, τῶν μὲν πενήκοντα
 80 ὑπεργος, τῶν δὲ ἑκατὸν ἀνήροτος καὶ βαλτώδης· καὶ πέραθεν τοῦ ποτα-

μοῦ πλησίον τῆς δημοσίου ὁδοῦ κηπωροτόπιον μοδίων εἴκοσι πέντε, τῶν
 γινομένων ὄλων ὡσεὶ μοδίων πεντακοσίων ἐβδομήκοντα πέντε, ἀντὶ οἰκου-
 μένου εἰς ὑπέρπυρα ἑπτὰ· καὶ ὁμοῦ τὸ οἰκούμενον ὑπέρπυρα τριάκοντα
 τέσσαρα ἡμισυ· εἰσὶ καὶ τὰ τῶν ἐξαλειμμάτων ταῦτα· εἰς τὸν Χάντακα
 χερσάμπελον ἤγουν τοῦ Βάραγκα καὶ τοῦ Σταματικῦ, μοδίων τεσσάρων, 85
 εἰς ὑπέρπυρον ἡμισυ· ὡσαύτως καὶ τὰ τοῦ Νησίου ἤγουν τοῦ Σκυλοϊωάν-
 νου, τοῦ Γούλιτζα, τοῦ Ὀρμισᾶ, τοῦ Σάββα, τοῦ παπᾶ Κωνσταντίνου καὶ
 τοῦ Προβονεάγκου, εἰς ὑπέρπυρα τέσσαρα· ὑπὲρ τοῦ ζευγαρατικίου τῶν
 ἀναγεγραμμένων παροίκων ὑπέρπυρα ἑννέα ἡμισυ· ὑπὲρ τοῦ κανισ-
 κίου, τῆς χοιροδεκατίας καὶ τοῦ ἀέρος αὐτῶν, ἄνευ τῶν τριῶν κεφα- 90
 λαίων φόνου, παρθενοφθορίας καὶ εὐρέσεως θησαυροῦ, ὑπέρπυρα δύο.
 ὁμοῦ καὶ τὰ τῶν ἐξαλειμμάτων ὑπέρπυρα ἑκκαίδεκα, ὡς γινόμενα
 τὰ ὅλα ὑπέρπυρα πεντήκοντα ἡμισυ. ὡσαύτως παραδίδωμι πρὸς αὐτὸν
 καὶ τὴν ἀλείαν πᾶσαν τῶν Χουδηῶν καὶ τῆς Νεβόλιανης, καθὼς
 ἀνέκαθεν ἐνέμετο ὁ Χάντακας καὶ ἐκράτησεν αὐτὴν ὁ Κασανδρηνός δυνασ- 95
 τεῖα χρησάμενος πρὸς καιρὸν εἰς ὑπέρπυρα ὀκτωκαίδεκα· ὑπὲρ τῆς εἰς τὸ
 τοιοῦτον κτῆμα τὸν Χάντακα παρὰ τῶν ἔξωθεν συνήθως ἐνεργουμένης
 ἀλείας μονοξύλων καὶ ὑπὲρ τῆς σκάλας τῶν πλατῶν ὑπέρπυρα πεντή-
 κοντα· ἀντὶ οἰκούμενου ὑπέρπυρα τριάκοντα τρία ἡμισυ. ἅτινα καὶ ὀφείλει
 κατέχειν καὶ νέμεσθαι καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν πᾶσαν καὶ παντοῖαν ἀποφέρεισθαι 100
 πρόσοδον κατὰ τὸν ὀρισμὸν τοῦ ἐπιχορηγηθέντος αὐτῷ θείου καὶ σεπτοῦ
 προσκυνητοῦ χρυσοβούλλου, ὡς γονικὸν καὶ ἄνευ δουλείας. τούτου γὰρ
 χάριν γεγονός καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον σιγιλλιῶδες γράμμα συνήθως τε
 ὑπογραφὲν καὶ τῇ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη τῷ διαληφθέντι
 πανσεβάστῳ ἐπάρχῳ τῷ Μονομάχῳ δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ ἰανουαρίῳ, ἰνδι- 105
 κτιῶνος πρώτης. — Εἶχε καὶ δι' ὑπογραφῆς ταῦτα τὸ

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βα-
 σιλῆως Ἰωάννης Βατάτζης ὁ πρωτοκυνηγός.

Τὸ παρὸν ἴσον ἀντιβληθὲν καὶ εὐρεθὲν κατὰ πάντα ἐξισάζον τῷ πρω-
 τοτύπῳ ὑπεγράφη καὶ παρ' ἐμοῦ δι' ἀσφάλειαν. 110

† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Σκοπέλου καὶ Σκιάθου Θεόδουλος †.

88 ζευγαρατικίου. 91 θυσαυροῦ 93 ἄλλα. 94 ἄλιαν. 108 γεγονός.
 104 ἐπεδόθει. διαληφθέντι. 106 ὑπογραφεῖς. 110 ὑπογράφει.

XXX.

(1333?), mois de septembre, indiction II.

Ordre de l'empereur de Constantinople au prote Isaac de terminer la querelle entre les moines de Lavra et de Zographou concernant quelques champs.

Ἡ βασιλεία μου, γινώσκουσα τὴν οὖσαν θεοφιλή τοῖς ἐνασκουμένοις μοναχοῖς ἐν δηλωθείσῃ σεβασμῖα αὐτῆς μονῆ καὶ ὀνομαζομένη τῆς Ἀαύρας καὶ τὴν ἄλλην πᾶσαν ἀγωγὴν καὶ πνευματικὴν αὐτῶν. . . . οὐδὲ λογίζεται, πῶς εἶναι ἀληθῆ, ὅσα λέγουσιν οἱ διαληφθέντες μοναχοὶ τῆς σεβασμῖας μονῆς τοῦ Ζωγράφου, ὅτι ἀδικοῦνται καὶ παραφρονοῦνται παρ' αὐτῶν· ἐντεῦθεν οὐδὲ ἔκρινε προσῆκον ἀναθεῖναι τὰ τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως αὐτῶν εἰς ἐξέτασιν κοσμικὴν, ἀλλὰ παραπέμψαι πρὸς τὴν ὁσιότητά σου:

L'empereur prie le prote d'examiner l'affaire consciencieusement autant plus que le monastère de Zographou jouissait de la bienveillance impériale: διὰ τὴν ὑψηλοτάτην δεσποίνην τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόθητον θυγατέρα τῆς βασιλείας μου.

XXXI.

6850—1342, mois de janvier, indiction X.

L'empereur Jean Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Jean Alexandre, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de la propriété Χάνταξ sur le Strymon.

Ἐπεὶ πρὸ ὀλίγου ἐξητήσατο τὴν βασιλείαν μου ὁ ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόθητος θεῖος καὶ συμπένθερος αὐτῆς κῦρ Ἰωάννης ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐδόθη πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἁθῶ διακειμένην σεβασμίαν μονὴν τῶν Βουλγάρων, τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην 5 τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην τοῦ Ζωγράφου, τὸ περὶ τὸν Στρυμῶνα χωρίον ὁ Χάνταξ, ἀρτίως δὲ ἐξητήσατο τὴν βασιλείαν μου ὁ δηλωθεὶς ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόθητος θεῖος καὶ συμπένθερος αὐτῆς, ἵνα ἀπολυθῆ ἐπὶ τούτῳ

XXX. Porphyre Ouspensky p. 105 ne donne qu'un fragment de cet acte. En 1896 il n'existait plus aux archives de Zographou.

XXXI. Deux exemplaires originaux (A et B) aux archives de Zographou. Photographies Sévastianov n. 9 (A) et 10 (B). Fragment chez Porphyre Ouspensky p. 113. Éd. T. Флоринскій, Аѳонскіе акты, p. 78—79.

καὶ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου καὶ οὐδὲν καθέλκωνται τὰ κτήματα τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς δόσιν τῶν πεντήκοντα ὑπερπύρων, ἅπερ 10 ἐδίδουν κατ' ἔτος χάριν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρχίας, τῆς ὀρικῆς καὶ τῆς καστροκτισίας, διὰ τὴν θέλησιν καὶ ζήτησιν τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων καὶ περιποδήτου θείου καὶ συμπενθέρου τῆς βασιλείας μου ἀπολύει αὕτη τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς· δι' οὗ προστασσει καὶ διορίζεται κατέχειν εἰς τὸ ἐξῆς τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ 15 Ζωγράφου τὸ ῥηθὲν χωρίον τὸν Χάντακα ἀνενοχλήτως παντάπασι καὶ ἀδιασειστως, ἔτι τὲ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς αὐτοῦ κατὰ τὴν διακράτησιν καὶ διαφένδουσιν, ἣν ἐκράτει αὐτὸ καὶ πρὸ ταύτης ὁ οἰκεῖος δούλος τῆς βασιλείας μου ὁ ἑπαρχος· οὕτως γὰρ ἔχει θέλημον ἢ βασιλεία μου τοῦ κρατεῖν αὐτὸ καὶ οἱ μοναχοὶ 20 τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Ζωγράφου καὶ μηδὲ καθέλκεσθαι τοῦτο καὶ τὰ λοιπὰ κτήματα τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς τὴν δόσιν τῶν ῥηθέντων πεντήκοντα ὑπερπύρων, ἅπερ ἐδίδουν χάριν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρχίας, τῆς ὀρικῆς καὶ τῆς καστροκτισίας, ἐπειδὴ ἐκκόπτει ταῦτα ἡ βασιλεία μου ἐξ αὐτῆς· τῇ γοῦν ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλ- 25 λου λόγου τῆς βασιλείας μου καθέξουσιν οἱ δηλωθέντες μοναχοὶ τὸ ῥηθὲν χωρίον ἀνενοχλήτως παντάπασιν καὶ ἀδιασειστως κατὰ τὴν διακράτησιν τοῦ ἐπάρχου μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς καὶ νομῆς αὐτοῦ· καὶ οὐ μὴ καθελκυσθῆσονται τὰ κτήματα τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς τὴν δόσιν τῶν ῥηθέντων πεντήκοντα ὑπερπύρων παρὰ τοῦ μέρους τοῦ δημοσίου, 30 ἐπειδὴ ὡς δεδήλωται ἐκκόπτει ταῦτα ἡ βασιλεία μου. ὡσαύτως διορίζεται ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι τὸ ῥηθὲν χωρίον τοῦ Χάντακος καὶ τὰ ἕτερα κτήματα τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς τὴν ἐξκούσειαν καὶ δεφένδουσιν καὶ ἀνενοχλησίαν, ἣν κατὰ μέρος διωρίσατο καὶ ἔταξεν διὰ χρυσοβούλ- λου αὐτοῦ ὁ ἅγιός μου αὐθέντης καὶ βασιλεὺς ὁ πατὴρ τῆς βασιλείας μου 35 ὁ αἰόδιμος καὶ μακαρίτης· τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτοῖς καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰαννουάριον τῆς ἰνδικτιῶνος δεκάτης τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆ- νατο κράτος.

40

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

13 συμπενθέρου, le commencement de B. 18—21 κατὰ τὴν διακράτησιν — τοῦ ζωγράφου om. B. 18 ἐκράτη A. 19 πρὸ ταύτοις A. 21—22 καθέλκεσθαι τὰ κτήματα B. 22 (et 29) εἰς δόσιν B. 23 ὑπερπύρων A. 27 παντάπασι B. 27—28 κατὰ τὴν—ἐπάρχου om. B. 28 καὶ οὐδὲ καθ. B. 34 ἔταξε B.

XXXII.

6850—1342, mois de janvier, indiction X.

L'empereur Jean Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Jean Alexandre, confirme de nouveau par un chrysobulle au monastère de Zographou tous les privilèges de la propriété Χάνταξ.

Ἐπει πρὸ ὀλίγου ἐξητήσατο τὴν βασιλείαν μου ὁ ὑψηλότατος βασι-
 λεὺς τῶν Βουλγάρων καὶ περιπόθητος θεῖος καὶ συμπένθερος αὐτῆς κύρ
 Ἰωάννης ὁ Ἀλέξανδρος καὶ ἐδόθη πρὸς τὴν κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθου
 διακειμένην σεβασμίαν μονὴν τῶν Βουλγάρων τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην
 5 τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένην
 τοῦ Ζωγράφου τὸ περὶ τὸν Στρώμωνα χωρίον ὁ Χάνταξ, ἀρτίως δὲ ἐξητή-
 σατο τὴν βασιλείαν μου ὁ δηλωθεὶς ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων
 καὶ περιπόθητος θεῖος καὶ συμπένθερος αὐτῆς, ἵνα ἀπολυθῇ ἐπὶ τούτῳ καὶ
 χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου, τὴν θέλησιν γοῦν αὐτοῦ καὶ ζήτησιν
 10 εὐμενῶς προσδεξαμένη ἢ βασιλεία μου, ἀπολύει αὕτη τὸν παρόντα χρυ-
 σόβουλλον λόγον αὐτῆς· δι' οὗ καὶ προστάσσει καὶ διορίζεται ἵνα κατέχη
 τὸ εἰρημένον χωρίον τὸν Χάντακαν ἢ δηλωθεῖσα σεβασμία μονὴ μετὰ πά-
 σης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασείστως, ἀναφαι-
 ρέτως καὶ ἀναποσπάστως εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους,
 15 καθὼς ἐκράτει καὶ ἐνέμετο τὸ τοιοῦτον χωρίον ὁ οἰκείος καὶ ἡγαπημένος
 δούλος τῆς βασιλείας μου ἑπαρχος ὁ Μονομάχος, μετὰ τῶν ἐκεῖσε ὑδρο-
 μυλώνων καὶ λεσῶν καὶ δεσῶν, εἰς ὧν ἀλιεῦνται χέλια, μπρίανες καὶ
 ἕτερα ὀψάρια· ὡσαύτως καὶ ἐτέρους ὑδρομύλωνας τοὺς εἰς τὸ Μαρμάριον
 μετὰ τῶν λεσῶν καὶ δεσῶν αὐτῶν· κατέχειν δὲ τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν
 20 μονὴν τοῦ Ζωγράφου τὸ τε χωρίον τὸν Χάντακαν καὶ τοὺς τοιούτους μύ-
 λωνας, ὡς προεῖρηται, μετὰ τῶν λεσῶν καὶ δεσῶν αὐτῶν ἀνενοχλήτως
 παντάπασι καὶ ἀδιασείστως, ἔτι τὲ καὶ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως·
 μὴ εὐρίσκειν εἰς τὰ τοιαῦτα τὴν τυχοῦσαν διενέξιν καὶ διενόχλησιν παρά
 25 τὸ μέρους τοῦ Χελανταρίου τῶν Σερβῶν καὶ τῶν Μαρμαριωτῶν· ὡσαύ-
 τως κατέχει καὶ τοῦ διαβατοῦ τῶν εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων кара-
 βίων, ἔτι τὲ καὶ τῆς ἀλείας, ἧς ἐνέμετο ὁ ἑπαρχος εἰς τὴν Νεβόλιανην καὶ
 τὰ Χουβηνά, ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς ἐνεργείας τῶν πλατῶν τοῦ τοιούτου χω-

XXXII. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 8.

8 ἐπὶ τούτο. 11 προστάσσει. 13 ἀδιασείστως (de même 36) ἀναφερέτως (de même 22). 16 ὑδρομυλώνων. 19 κατέχει. 20 μύλωνας. 26 ἀλείας.

ρίου καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν μετακομιζομένων γεννημάτων καὶ ἐτέρων εἰ-
 δῶν· ἔχει θέλημαν ὡσαύτως ἡ βασιλεία μου καὶ διορίζεται ἵνα ἐνεργῶσιν
 αὐταὶ καὶ μόναι αἱ πλάται τοῦ τοιοῦτου χωρίου· μὴ ἔχωσιν ἄδειαν αἱ τῶν 30
 ἐτέρων χωρίων τῆς αὐτῆς λίμνης πλάται ἐνεργεῖν καθόλου, οὔτε ἄνω οὔτε
 κάτω· ὡσαύτως καὶ μηδὲ καθέλκονται τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς
 δόσιν τῶν πεντήκοντα ὑπερπύρων, ἅπερ ἐδίδουν κατ' ἔτος χάριν τοῦ κεφα-
 λαίου τῆς σιταρχίας, ἀλιεύωσι δὲ καὶ τὰ σοβίκια τοῦ εἰρημένου χωρίου
 τοῦ Χάντακος εἰς τε τὴν θάλασσαν τῆς Χρυσοπόλεως καὶ εἰς τὸν ποταμὸν 35
 ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως μηδ' ὄλως εὐρίσκωσι παρά τινος ἐμποδισμόν
 ἢ εἰς ὀψώνιον ἢ εἰς τρίτην μερίδα ἢ εἰς ἄλλο τι πλεῖον ἢ ἔλαττον· ὡσαύ-
 τως καὶ τὰ σανδάλια τοῦ τοιοῦτου χωρίου τὰ εἰς τὴν θάλασσαν πορευό-
 μενα ἀπαίτησιν τὴν τυχοῦσαν περὶ σκαλιατικοῦ εἰς τὴν Χρυσούπολιν παρά
 τῶν ἐκεῖσε κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων κεφαλάδων· ἔτι τὲ διορίζεται ἡ βα- 40
 σιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου αὐτῆς ἵνα διατηρεῖται
 τὸ εἰρημένον χωρίον ὃ Χάνταξ, ἀλλὰ δὴ καὶ <τὰ> ἕτερα ἅπαντα χωρία καὶ
 ζευγελατία καὶ κτήματα τῆς εἰρημένης σεβασμίας μονῆς ἀνενόχλητα καὶ
 ἀδιάσειστα ἀπάτητά τε καὶ ἀνώτερα ἀπὸ πασῶν τῶν κατὰ χώραν ἐπεργο-
 μένων ἐπηρειῶν τε καὶ δόσεων, ἤγουν φόνου, παρθενοφθορίας, τοῦ μερικοῦ 45
 ἀέρος καὶ εὐρέσεως θησαυροῦ, τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρχίας, τῆς ὀρικῆς,
 τῆς καστροκτησίας, τοῦ χαράγματος, τοῦ ἐνομοίου τῶν προβάτων καὶ
 ἐτέρων ζῶων αὐτῆς, τοῦ μελισσοενομοίου, τῆς χοιροδεκατίας, τοῦ μητά-
 του τοῦ θεοφρουρήτου φοσσάτου καὶ [εἰς] τοῦ εἰς τὰ τοιαῦτα πεσίματος
 αὐτῶν, τοῦ ξυλαχύρου, τῆς ἀγκαρίας καὶ ψωμοζημίας, ναι μὴν τῆς ἐξε- 50
 τάσεως τοῦ ἀλλοτρίου ἄλατος· ὡσαύτως καὶ τῶν ζευγαρίων τῶν ἐκ τῶν
 κτημάτων τῆς αὐτῆς μονῆς κατακαμνόντων εἰς ἐτέρων χωρῶν γῆν μηδ'
 ὄλως ἔχει τις ἄδειαν ἀπαιτεῖν ζευγαρατίκιον ἐξ αὐτῶν εἰ μὴ ἡ ῥηθεῖσα
 μονή· καὶ ἀπὸ πασῶν ἄλλων δόσεων καὶ συζητήσεων τῶν τε νῦν ἐνεργου-
 μένων καὶ εἰς τὸ μετέπειτα ἐπινοηθησομένων· καὶ οὐδὲν εὐρήσωσι ποτὲ 55
 διενόχλησιν ἢ διασεισμόν τινά οὔτε παρά τῶν κατὰ καιροὺς ἐκεῖσε κεφα-
 λατικευόντων ἀρχόντων τῆς βασιλείας μου οὔτε παρά τῶν τὰ δημόσια
 διενεργούντων οὔτε μὴν παρ' ἐτέρου τινός τῶν ἀπάντων καθ' οἰονδήποτε
 τρόπον, ἀλλὰ διατηρηθήσονται νῦν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀνενόχλητα καὶ ἀδιά-
 σειστα ἀπὸ πάντων κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ἐπιβραβευθέντος νῦν αὐτῇ 60
 παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου· οὐ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνά-
 μει τὸ στέργον ἐξωσι καὶ βέβαιοι πάντα, ὅσα ἐπεχορηγήθησαν αὐτῇ· δι'

28 γεννημάτων 30 ἄδιαν. 31 λίμνης. 45 ἐπιροῶν τε καὶ δώσεις. 48 μελισ-
 σοενομοίου. 50 ἐξαιτάσεως. 53 ἡ μὴ ἡ ρειθεῖσα. 54 δώσεων. 55 εὐρίσωσι.
 56 διασεισμόν. 60 περίλληψιν. 61 παρόντα χρυσόβουλλον λόγον.

αὐτοῦ καὶ ἀποτραπήσονται καὶ ἀποδιωχθήσονται τῇ ἐμφανείᾳ τούτου πάν-
 65 τες, ὅσοι πειραδῶσι διενοχλῆσαι ἢ διασεῖσαι τὰ εἰρημένα χωρία καὶ κτή-
 ματα καὶ ζ(ευγελατία, ὅσα τὸ παρὸν) χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου
 διαλαμβάνει ἄνωθεν· τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο τῇ δια(ληφθείσῃ σεβασμιά)
 μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρὼν χρυσόβουλλος τῆς βασιλείας μου, δι'
 ἀσφάλειαν, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰαννουάριον τῆς ἰνδικτιῶνος δεκάτης τοῦ
 70 ἡμέτερον καὶ εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκρά-
 τωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

XXXIII.

6850—1342, mois de janvier, indiction X.

L'empereur Jean Paléologue confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de toutes les propriétés et de tous les métèques sur le Strymon que son père et lui-même avaient donnés antérieurement à ce monastère.

Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ οἱ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω σεβασμίας μονῆς
 τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τρο-
 5 παιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου ἀνέφερον τῇ βασι-
 λείᾳ μου, ἐμφανιζόμενον καὶ τὸ κατ' αὐτούς τῇ τοιαύτῃ σεβασμιά μονῇ
 χρυσόβουλλον τοῦ αὐθέντου μου τοῦ ἁγίου βασιλέως τοῦ πατρὸς τῆς βα-
 10 σιλείας μου τοῦ μακαρίτου καὶ αἰοδίμου, προστάσσον καὶ διοριζόμενον κατ-
 ἔχειν αὐτὴν δὴ τὴν σεβασμίαν μονὴν τὸ περὶ τὸν ποταμὸν τὸν Στρέμ-
 μονα χωρίον τὴν Πρεβίσταν καὶ τὸ ἕτερον χωρίον τοῦ Σωτηρίχου λεγό-
 μενον μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν· ὀφείλει δὲ ἡ τοιαύτη
 15 σεβασμία μονὴ τοῦ Ζωγράφου ἵνα κατέχη καὶ τὸ χωρίον τὸν Χάντακα λε-
 γόμενον· ὁ δὲ χωρίον εὐηργετήθην ἀρτίως τῇ τοιαύτῃ σεβασμιά μονῇ δι'
 ἀξιώσεως καὶ συζητήσεως τοῦ περιποδήτου συμπενθέρου τῆς βασιλείας
 μου τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων κυροῦ Ἰωάννου τοῦ Ἀλε-
 ξάνδρου μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, καθὼς ἐκράτει καὶ
 20 ἐνέμετο τοῦτο καὶ ὁ ἡγαπημένος καὶ οἰκεῖος τῇ βασιλείᾳ μου ἑπαρχος ὁ
 Μονομάχος· ἐτι δὲ ὀφείλει ἡ τοιαύτη μονὴ ἵνα κατέχη καὶ τὰ περὶ τὸν τοι-

63 ἐμφανία. 67 ὁ παρὸν.

οὗτον ποταμὸν καὶ κατεχόμενα παρ' αὐτῆς μετόχια, ἤγουν τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Δρεανόβου, τὸ εἰς τὸ Πηλορύγιον μετόχιον τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἁγίου Νικολάου μετὰ τῆς ἐκεῖσε ἀλείας τῆς μεγάλης βάλτας, ἣτις ἐνι ἐντὸς τοῦ συνόρου 20 τοῦ Πηλορυγίου, τὰ εἰς τὸ Παλαιὸν Πηγάδιον τὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου καλούμενον χωράφια καὶ ἀμπέλια, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως, ἅπερ ἔχουσιν ἐξ ἀγορασίας καὶ ἀπὸ προσενέξεως τινῶν ψυχικῆς ἔνεκεν σωτηρίας, τὸ εἰς τὸ Λοζίκιον ἕτερον μετόχιον μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, τὸ εἰς τὴν Ἑρμῆλειαν μετόχιον τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ παμμάκαρος Βλασίου 25 μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, μετὰ καὶ τοῦ Βορβοῦ καὶ τῆς Ἀντιγωνίας, τὸ εἰς τὸν Ἑρισὸν μετόχιον τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ μεγάλου Νικολάου μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, τὸ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μετόχιον τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ μεγάλου Νικολάου τοῦ Σγούρου μετὰ καὶ τοῦ ἐκεῖσε ἐτέρου θείου ναοῦ τοῦ μεγάλου Νικολάου μετὰ τοῦ ἐνοικίου 30 καὶ ἀνακαπτικῶ αὐτοῦ ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως, ἔτι τὲ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπαστως καὶ ἐκτὸς ἐπιθέσεως καὶ ἐπηρείας καὶ δόσεως δημοσιακῆς καὶ σιταρχίας καὶ συγκροτήσεως· ἐζήτησαν δὲ οὗτοι καὶ παρεκάλεσαν τὴν βασιλείαν μου ἵνα πορίσωνται χρυσοβούλλον αὐτῆς καὶ κατέχωνται μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς παρὰ τῆς κατ' αὐτοὺς σεβασμίας μονῆς τὰ δηλωθέντα 35 πάντα κτήματα καὶ μετόχια κατὰ τὴν περιληψιν τῶν εἰρημένων χρυσοβούλλων τῶν προσόντων τοῦ αὐθέντου καὶ πατρὸς τῆς βασιλείας μου τοῦ μακαρίτου καὶ αἰοιδίμου, κατέχεται δὲ παρ' αὐτῆς ὁμοίως ἢ τε δοθεῖσα διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἑρισοῦ οἰκονομία σεβαστοῦ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ, ποσότητος οὔσα ὑπερπύρων τριάκοντα τριῶν· 40 ὡσαύτως ἵνα κατέχωσι καὶ τὴν γῆν, ἣνπερ ἀπῆρεν αὐτοὺς ὁ ἐπίσκοπος Ἑρισοῦ, ἣν καὶ προεῖχεν ἢ τοιαύτη σεβασμία μονὴ χρόνους ἱκανούς· ἔχει θέλημα ἢ βασιλεία μου καὶ διορίζεται ἵνα κρατῶσιν οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ πάλιν τὴν αὐτὴν γῆν ἀνεμποδίστως καὶ ἀδιασειστως· καὶ ἀντὶ τῆς κατεχομένης παρ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν διὰ τῶν δηλωθέντων χρυσοβούλλων 45 περὶ τὸν Μελενίκον δημοσιακῆς πλανηνῆς τῆς οὕτω καλουμένης Λάκτεβας ἐπιλάβηται καὶ κατέχειν τὸ μέρος αὐτῶν τὴν περὶ <τὸν> αὐτὸν τόπον τὸν Μελενίκον ἑτέραν δημοσιακὴν πλανηνὴν τὴν λεγομένην Τζέρκβησταν· ἢ βασιλεία μου τὴν ζήτησιν καὶ παράκλησιν τῶν μοναχῶν προσδεξαμένη, τὸν παρόντα χρυσοβούλλον λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ βραβεύει αὐτοῖς· δι' οὗ 50 καὶ διορίζεται καὶ προστάσσει κατέχειν μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Ζωγράφου πάντα τὰ ἄνω κατὰ μέρος διαλαμβα-

νόμενα κτήματα και μετόχια αὐτῆς μετὰ πάσης τῆς νομῆς και περιοχῆς αὐτῶν μετὰ και τῶν ἐν αὐτοῖς προσκαθημένων, ἀνενοχλήτως και ἀδιασεί-
 55 στως, ἔτι τὲ ἀναφαιρέτως και ἀναποσπάστως ἐκτὸς πάσης ἐπηρείας και ἐπιθέσεως και δόσεως δημοσιακῆς· ὡσαύτως δὲ εὐεργετῆ ἡ βασιλεία μου και τοῦτο τῇ τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ ἵνα οὐδὲν καθέλκωνται τὰ κτήματα τῶν μοναχῶν ἔνεκεν τῆς συζήτησεως τῶν πεντήκοντα ὑπερπύρων χάριν τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρκείας· ὄθεν και τῇ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου
 60 λόγου τῆς βασιλείας μου ἰσχύι και δυνάμει καθέξει πάντα τὰ διαληφθέντα κτήματα και μετόχια ἢ εἰρημένη σεβασμία μονῇ μετὰ πάσης τῆς νομῆς και περιοχῆς αὐτῶν και τῶν γενησομένων αὐτοῖς παρὰ τῶν μοναχῶν βελτιωμάτων, κατὰ τὰς περιλήψεις και δυνάμεις τῶν προσόντων αὐτῇ χρυσοβούλλων τοῦ ἀγίου μου αὐθέντου και βασιλέως τοῦ αἰοδύμου και μακα-
 65 ρίτου τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου· διατηρηθήσονται δὲ ταῦτα πάντα ἀνενόχλητα καθόλου και ἀδιάσειστα και ἀνεπηρέαστα ἐκ πάντων τῶν δημοσιακῶν κεφαλαίων και ἀπαιτημάτων, ἤγουν τῆς σιταρκείας, τῆς ὀρικῆς, τῆς καστροκτισίας, τοῦ φόνου, τῆς παρθενοφορίας, διαμένωσι δὲ ἀνώτεροι τοῦ ἐννομίου παντός, τοῦ εἰς τὰς πλανηνάς, τοῦ εἰς τὸν κάμπον, τοῦ
 70 χαράγματος, τοῦ μιτάτου τῶν κατὰ καιροὺς εὐρίσκομένων κεφαλάδων ἐκεῖσε, ἔτι τὲ και τοῦ μιτάτου τοῦ θεοφρουρήτου φοσσάτου και εἰς τὰ αὐτὰ πεσήματα αὐτῶν, τοῦ ξυλαχύρου και πάσης καστροκτισίας, τοῦ μὴ ἔχειν ἄδειαν τολμῆσαι τις ἐκβαλεῖν τινὰ ἀπὸ τῶν τοιούτων χωρίων τῆς τοιαύτης μονῆς, μήτε βίγλαν πεζὸν ἢ καρβαλλάριν· ὡσαύτως διαμένωσιν ἀνώτεροι
 75 τοῦ εἰς τὸν πόρον τοῦ Μαρμαρίου ποριατικοῦ και τῶν ζῶων αὐτῶν, τοῦ ἐτέρου πόρου τοῦ μέστου ποριατικοῦ και τῶν ζῶων αὐτῶν και τῆς ἀπὸ συκοφαντίας και διαβολῆς διὰ τὴν ἀναζήτησιν και διαβολὴν τοῦ ἀλλοτρίου ἄλατος ζημίας και ἐπιθέσεως και τοῦ ἀνεμποδίστως ἐπαίρειν ἄλμην, οὐδενὸς οὔτε τῶν εὐρίσκομένων κατὰ καιροὺς καθολικῶς ἢ μερικῶς ἢ τῶν
 80 τὰ δημόσια ἐνεργούντων ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς εὐρίσκονται τὰ τοιαῦτα κτήματα και μετόχια, τολμήσοντος διενοχλῆσαι ὅλως τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς ἐπὶ τῇ κατοχῇ και νομῇ αὐτῶν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀπογραφομένων κατὰ καιροὺς ἐν αὐτοῖς ἔξουσιν ἄδειαν εἰσέρχεσθαι και ποιεῖν ἀναθεώρησιν εἰς αὐτὰ τὰ κτήματα και μετόχια ἢ ὅλως ἀποσπᾶσαι τὸ τυχὸν ἐξ αὐτῶν·
 85 ὡσαύτως ἔχει θέλημα ἢ βασιλεία μου και διορίζεται περὶ τῶν ἐκ τῶν κτημάτων τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς ζευγαρίων, ἔνθα κατακάμνωσιν εἰς ἐτέρων χωρῶν γῆν, οὐδὲν ἔξει ἄδειαν τις ἀπαιτεῖν ζευγαράτικον παρὸ οἱ τοιοῦτοι μοναχοὶ τοῦ Ζωγράφου· ὀφείλουσι δὲ ἵνα ἀλιεύωσι τὰ καράβια

αὐτῶν εἰς τὸν εἰρημένον Στρέμμονα, ἔνθα βούλονται, ἀνενοχλήτως καὶ ἀκωλύτως· βούλεται γὰρ καὶ θεσπίζει καὶ εὐδοκεῖ ἡ βασιλεία μου διατη- 90
 ρεῖσθαι καὶ διαμένειν ταῦτα παντάπασιν ἀνεπηρέαστα κατ' αὐτὰς ὡς εἶ-
 πεῖν αὐθις τὰς περιλήψεις καὶ δυνάμεις τῶν εἰρημένων χρυσοβούλλων τοῦ
 ἁγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ αἰοδίου καὶ μακαρίτου τοῦ πατρὸς
 τῆς βασιλείας μου· καὶ διορίζεται ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι τὰ ρηθέντα
 κτήματα καὶ μετόχια τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς τὴν ἐξκούσειαν 95
 καὶ δεφένδουσιν καὶ ἀνενοχλησίαν, ἣν κατὰ μέρος διωρίσατο καὶ ἔταξε διὰ
 χρυσοβούλλου ὁ ἅγιός μου αὐθέντης καὶ πατὴρ τῆς βασιλείας μου ὁ αἰοί-
 διμος καὶ μακαρίτης· οὐ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τὸ στέργον ἔξωσι καὶ βέ-
 βαιον πάντα, ὅσα ἐπεχορηγήθησαν αὐτῇ δι' αὐτοῦ, καὶ ἀποτραπήσονται
 καὶ ἀποδιωχθήσονται τῇ ἐμφανείᾳ τούτου πάντες, ὅσοι πειραθῶσι διανο- 100
 χλῆσαι ἢ διασεῖσαι τὰ εἰρημένα χωρία καὶ κτήματα καὶ ζευγηλατεῖα καὶ
 ὅσα τὸ παρὸν χρυσοβούλλον τῆς βασιλείας μου διαλαμβάνει ἄνωθεν κατὰ
 μέρος· εἰς γὰρ διηνεκῇ ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν τὴν περὶ τούτων ἐγένετο
 τῇ διαληφθείσῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρῶν χρυσοβούλλος
 λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰανουάριον, τῆς ἰνδικτιῶ- 105
 νος δεκάτης, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους, ἐν
 ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβές καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκρά-
 τωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

Fil de soie avec une bulle d'or.

XXXIV.

6850—1342, mois de janvier, indiction X.

L'empereur Jean Paléologue confirme de nouveau par un chryso-
 bulle au monastère de Zographou la possession de toutes ses proprié-
 tés sur le Strymon.

Ἐπεὶ οἱ μοναχοὶ οἱ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τὸν Ἄθω σεβασμίας μονῆς τῆς
 εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιο-
 φόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου ἀνέφερον τῇ βασιλείᾳ
 μου, ὅτι πρόσσεισι τῇ κατ' αὐτοὺς τοιαύτῃ σεβασμίᾳ μονῇ χρυσοβούλλα
 τοῦ αὐθέντου μου τοῦ ἁγίου βασιλέως τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου τοῦ 5
 αἰοδίου καὶ μακαρίτου, προστάσσοντα καὶ διοριζόμενα κατέχειν αὐτὴν

XXXIV. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 11.

2 τιμωμένης (partout). 4 τὸ κατ' αὐτοὺς. 5 (et 11) βασιλέος. 5—6 τοῦ μακα-
 ρίου καὶ μακαρίτου.

τό τε περὶ τὸν ποταμὸν τὸν Στρώμμουνα χωρίον τὴν Πρέβησταν καὶ τὸ
 ἐκεῖ ἕτερον χωρίον τοῦ Σωτηρίχου λεγόμενον καὶ ἄλλον τὸ λεγόμενον
 Χάνταξ μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ τῆς περιοχῆς αὐτῶν, ὃ δὴ χωρίον
 10 ἐδόθη πρότερον πρὸς τὸ μέρος τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς διὰ χρυσο-
 βούλλου παρὰ τοῦ ἀγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ αἰοδίδμου καὶ μα-
 καρίτου τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου, ἔτι δὲ καὶ τὰ περὶ τὸν τοιοῦτον
 ποταμὸν κατεχόμενα παρ' αὐτῆς μετόχια, ἤγουν τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον
 τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ ἐπικεκλημένον τοῦ Δρεανόβου, τὸ εἰς τὸ Πη-
 15 λορίγιον ἕτερον μετόχιον καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἀγίου Νικολάου καὶ
 μετὰ τὸ ἀλιὸν τῆς μεγάλης βάλτας, ἐν ᾧ ἀλιεύουν οἱ Δεκαλιστινοὶ καὶ ἵνα
 δίδουν τριτομοιρίαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ζωγράφου, τὸ εἰς τὸ Παλαιὸν Πη-
 γάδιον καὶ καλούμενον τὸ τοῦ Ἄρχαγγέλου, τὸ εἰς τὴν Ῥεντίαν, ὅπερ
 ἀγόρασαν οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ ὀσπήτην εἰς τριάκοντα ἕξ ὑπέρπυρα ἀπὸ
 20 τὴν κλήραν τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου, καὶ ἵνα μὴ ἔχει ἄδειαν
 ἢ κεφαλὴ τῆς Ῥεντίνας ἢ τὸ τυχὸν ἄλλος τις τοῦ πεζεύειν εἰς τὸ τοιοῦτον
 ὀσπήτην, τὸ περὶ τὸ Λοζήκην ἕτερον μετόχιον καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον
 τοῦ ἀγίου Γεωργίου καὶ μετὰ τῆς γῆς τῆς ἀποσπασθείσης ποσότητος τῶν
 εἰκοσιν ὑπερπύρων ἀπὸ τῆς εἰς τὸ Λοζήκην οἰκονομίας Πέτρου τοῦ Δου(χο)-
 25 πούλου καὶ δοθείσης διὰ χρυσοβούλλου πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς σεβασμίας μονῆς
 τῆς κατὰ τὸ τοιοῦτον ἅγιον ὄρος τοῦ Χιλανταρίου ἱερομόναχον Ματθαῖον
 καὶ κατέχειν καὶ νέμεσθαι τὴν τοιαύτην γῆν τὸ μέρος τῆς δηλωθείσης σε-
 βασμίας μονῆς τοῦ Ζωγράφου μετὰ τοῦ ἀνεγερθέντος ἐν αὐτῇ παρὰ τού-
 του ὑδρομύλωνος ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστώως καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν πᾶσαν
 30 ἀποφέρεσθαι πρόσοδον, μὴ εὐρίσκων ἐπὶ τῇ κατοχῇ καὶ νομῇ τῆς γῆς αὐ-
 τῆς καὶ τοῦ ὑδρομύλωνος μήτε παρὰ τοῦ εἰρημένου μοναχοῦ Ματθαίου
 μήτε παρ' ἄλλων ἀπάντων τινὸς ὄχλησιν ἢ διασεισμοὺν τινὰ ἕτερον μετό-
 χιον τὸ εἰς τὴν Ὁρμήλιαν καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἀγίου Νικολάου
 τοῦ εἰς τὴν Ἀντιγονίαν καὶ εἰς τὸν Βορβόν· καὶ τὸ ἕτερον μετόχιον τὸ εἰς
 35 τὴν Ἐρισὸν τοῦ ἀγίου Νικολάου· τὸ εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ἕτερον μετόχιον
 καὶ εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ παμμάκαρος ἀγίου Νικολάου τοῦ Ζγούρου·
 ἕτερος ναὸς τοῦ ἀγίου Νικολάου μετὰ τοῦ νικίου καὶ ἀνακαπτικοῦ αὐτοῦ
 ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστώως, ἔτι δὲ ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπᾶστώως καὶ
 ἐκτὸς πάσης ἐπιθέσεως καὶ ἐπηρείας καὶ δόσεως δημοσιακῆς καὶ τῆς σι-
 40 ταρκίας καὶ συγκροτήσεως· ἐζήτησαν δὲ καὶ παρεκάλεσαν οὗτοι τὴν βασι-

7 στρώμμουνα χωρίον. 16 ἐν ᾧ εἶνα δίδουν τριτομοιρίαν. 20 ἄδιαν (partout).
 21 τοιαύτον. 23 ἀποσπασθείσης. 25 δοθείσης. 27 δηλωθείσης. 29 ὑδρομύλωνος
 (partout). 32 διτισμὸν. 37 νικίου=ἐνοικίου. 38 ἀνενοχλήτος καὶ ἀδιασῆστος..
 ἀναφαιρέτος καὶ ἀναποσπᾶστος. 39 ἐπιθέσεως καὶ ἐπειρίας. 40 σὺνκροτίσεως.

λείαν μου ἵνα πορίσωνται χρυσόβουλλον αὐτῆς καὶ κατέχονται μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς παρὰ τῆς κατ' αὐτοὺς σεβασμίας μονῆς τὰ δηλωθέντα πάντα κτήματα καὶ μετόχια κατὰ τὴν περιληψιν τῶν εἰρημένων χρυσοβούλλων τῶν προσόντων αὐτῇ, κατέχονται δὲ παρ' αὐτῆς ὁμοίως ἢ τε δοθεῖσα διὰ προστάγματος τῆς βασιλείας μου πρὸς τὸ μέρος τῆς εἰς τὸν Ἐρισὸν οἰκο- 45 νομίας τοῦ σεβαστοῦ τοῦ Δεβλιτζηνοῦ, ποσότητος οὕσα ὑπερπύρων τριάκοντα τριῶν· καὶ τὴν γῆν, ἣν περ ἀπῆρεν αὐτοὺς ὁ ἐπίσκοπος Ἐρισοῦ, ἣν καὶ προσεῖχεν ἡ τοιαύτη μονὴ χρόνους ἱκανοὺς, ἔχει θέλημαν ἡ βασιλεία μου ἵνα διακρατοῦσιν οἱ εἰρημένοι μοναχοὶ πάλιν τὴν αὐτὴν γῆν ἀνεμποδίστως καὶ ἀδιασειστός· καὶ ἀντὶ τῆς κατεχομένης παρ' αὐτῶν τῶν μοναχῶν διὰ 50 τῶν δηλωθέντων χρυσοβούλλων περὶ τὸν Μεληνίκον δημοσιακῆς πλανηνῆς τῆς οὕτως καλουμένης Λάκτεβας ἐπιλάβηται καὶ κατέχειν τὸ μέρος αὐτῶν τὴν περὶ <τὸν> αὐτὸν τόπον τοῦ Μεληνίκου δημοσιακὴν ἑτέραν πλανηνήν τὴν λεγομένην Τζέρκβησταν· ἡ βασιλεία μου τὴν ζήτησιν καὶ παράκλησιν τῶν εἰρημένων μοναχῶν προσδεξαμένη, τὸν παρόντα χρυσόβουλλον 55 λόγον ἐπιχορηγεῖ καὶ ἐπιβραβεύει αὐτοῖς· δι' οὗ καὶ διορίζεται καὶ προστάσσει κατέχειν μὲν καὶ εἰς τὸ ἐξῆς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Ζωγράφου πάντα τὰ ἄνω κατὰ μέρος διαλαμβανόμενα κτήματα καὶ μετόχια αὐτῆς μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς προσκαθημένων, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστός, ἔτι τε ἀναφαιρέτως 60 καὶ ἀναποσπάστως καὶ ἐκτὸς πάσης ἐπηρείας καὶ ἐπιδέσεως καὶ δοσεως δημοσιακῆς καὶ σιταρχείας καὶ συγκροτήσεως· καὶ τὴν γῆν, ἣν ἀπῆρεν αὐτοῖς ὁ ἐπίσκοπος Ἐρισοῦ, τοῦ κατέχειν καὶ διακρατεῖν τὴν αὐτὴν μετὰ πάσης ἀσφαλείας ἀνεμποδίστως καὶ ἀδιασειστός· καὶ ἀντὶ τῆς [τῆς] πλανηνῆς τῆς λεγομένης Λάκτεβας τῆς κατεχομένης παρὰ τῶν δηλωθέντων μονα- 65 χῶν ἐπιλαβέσθαι καὶ κατέχειν τὸν τόπον αὐτῶν τὴν περὶ τὸν τόπον τοῦ Μεληνίκου δημοσιακὴν ἑτέραν πλανηνήν τὴν λεγομένην Τζέρκβησταν· ὅθεν καὶ τῇ τοῦ παρόντος χρυσοβούλλου λόγου τῆς βασιλείας μου ἰσχύι καὶ δυνάμει καθέξει πάντα τὰ διαληφθέντα κτήματα καὶ μετόχια ἡ εἰρημένη σεβασμία μονὴ μετὰ πάσης νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτῶν καὶ τῶν γενησο- 70 μένων αὐτοῖς παρὰ τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν βελτιωμάτων κατὰ τὰς περιλήψεις καὶ δυνάμεις τῶν προσόντων αὐτῇ χρυσοβούλλων τοῦ ἀγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ αἰοδύμου καὶ μακαρίτου τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου· διατηρηθήσονται δὲ ταῦτα πάντα τὰ κτήματα καὶ μετόχια

41 πορείσονται. 42 δηλωθέντα. 44 παρ' αὐτοῖς ὁμοίως. δοθεῖσα. 47 (et 62) ἀπῆρεν. 49 πάλιν. ἀνεμποδίστος καὶ ἀδιασειστός. 52 οὗτος. 56 ἐπιχορηγεῖ. 60 πρὸςκαθημένων. ἀναφαιρέτως. 61 πάσης ἐπειρίας. 62 σὺνκροτίσεως. 63 διακρατήν. 64 ἀσφαλίας. 71 περιλήψης.

75 ἀνενόγητα καθόλου καὶ ἀδιάσειστα καὶ ἀνεπηρέαστα ἐκ πάντων τῶν δημοσιακῶν κεφαλαίων καὶ ἀπαιτημάτων, ἤγουν τῆς σιταρχείας, τῆς ὀρικῆς, τῆς καστροκτισίας, τοῦ φόνου, τῆς παρθενοφθορίας, τῆς συγκροτήσεως, τοῦ μὴ ἔχειν τις ἄδειαν ἐκβάλλειν ἀπὸ τῶν χωρίων αὐτῶν βίγλαν, ἤγουν τοῦ Σωτηρίου καὶ τὴν Πρέβησταν καὶ τοῦ Χάντακος, οὔτε πεζόν 80 οὔτε καρβαλάριν, τοῦ ἐννομίου τοῦ εἰς τὰς πλανηγάς καὶ εἰς τὸν κάμπον, τοῦ χαράγματος, τοῦ μιτάτου τῶν κατὰ καιροὺς εὐρισκομένων κεφαλάδων ἐκεῖσε, ἔτι δὲ καὶ τοῦ μιτάτου τοῦ θεοφρουρήτου φοσσάτου καὶ εἰς αὐτὰ πεσήματος αὐτοῦ, καὶ περὶ τοῦ ξυλαχύρου καὶ περὶ καστροκτισίας πάσης τοῦ μὴ ἔχειν ἄδειαν τις τολμῆσαι ἐκβαλεῖν ἀπὸ τῶν χωρίων τῆς αὐτῆς 85 μονῆς, τοῦ Σωτηρίου καὶ τῆς Πρέβηστας καὶ τοῦ Χάντακος, τοῦ εἰς τὸν πόρον τοῦ Μαρμαρίου ποριατικοῦ καὶ τῶν ζώων αὐτῶν καὶ ἑτέρου πόρου τοῦ μέστου ποριατικοῦ καὶ τῶν ζώων αὐτῶν, καὶ τῆς ἀπὸ συκοφαντίας καὶ διαβολῆς διὰ τὴν ἀναζήτησιν καὶ διαβολὴν τοῦ ἀλλοτρίου ἄλατος ζημίας καὶ ἐπιθέσεως καὶ τοῦ ἀνεμποδίστως ἐπαίρειν ἄλμην, οὐδενὸς οὔτε 90 τῶν εὐρισκομένων κατὰ καιροὺς καθολικῶς ἢ μερικῶς ἢ τῶν τὰ δημόσια ἐνεργούντων ἐν τοῖς τόποις, ἐν οἷς εὐρίσκονται τὰ τοιαῦτα κτήματα καὶ μετόχια, τολμήσοντος διενοχλῆσαι ὄλως τοὺς εἰρημένους μοναχοὺς ἐπὶ τῇ κατοχῇ αὐτῶν καὶ νομῆ, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἀπογραφομένων κατὰ καιροὺς ἐν αὐτοῖς ἔξοντος ἄδειαν εἰσέρχεσθαι καὶ ποιεῖν ἀναθεώρησιν εἰς αὐτὰ τὰ 95 κτήματα καὶ μετόχια ἢ ὄλως ἀποσπάσαι τὸ τυχὸν ἐξ αὐτῶν· βούλεται γὰρ καὶ θεσπίζει καὶ εὐδοκεῖ ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι καὶ διαμένειν ταῦτα παντάπασιν ἀνεπηρέαστα κατ' αὐτὰς ὡς εἰπεῖν αὐθις τὰς περιλήψεις καὶ δυνάμεις τῶν εἰρημένων χρυσοβούλλων τοῦ ἀγίου μου αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ αἰοδίου καὶ μακαρίτου τοῦ πατρὸς τῆς βασιλείας μου· 100 ὡσαύτως διορίζεται καὶ ἡ βασιλεία μου διατηρεῖσθαι τὰ ῥηθέντα χωρὶα καὶ τὰ ἕτερα κτήματα τῆς τοιαύτης σεβασμίας μονῆς εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ δεφένδουσιν καὶ ἀνενοχλήσιαν, ἣν κατὰ μέρος διωρίσατο καὶ ἔταξε διὰ χρυσοβούλλου αὐτοῦ ὁ ἅγιός μου αὐθέντης καὶ βασιλεὺς ὁ πατὴρ τῆς βασιλείας μου ὁ αἰοδὶμος καὶ μακαρίτης· εἰς γὰρ διηνεκὴ ἀσφάλειαν καὶ βε- 105 βαιώσιν τὴν περὶ τούτων ἐγένετο τῇ διαληφθείσῃ σεβασμιά μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρῶν χρυσοβούλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἰαννουάριον τῆς ἰδικτιῶνος δεκάτης τοῦ ἐξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντηκοστοῦ ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος.

75 (et 97) ἀνεπειρέαστα.

78 βίγλαν.

82 θεοφρουρίτου.

89 ἀνεμποδίστος

ἐπέρειν. 90 καθολικῶς.

94 ἀναθεώρισιν.

96 θεσπίζει.

διαμένειν.

105 διαληφθήση.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκρά- 110
τωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

XXXV.

(1342?), mois de juin.

L'empereur termine la querelle des deux monastères de Caracalla et de Zographou au sujet du terrain de Λοντζιάνη et reconnaît les droits des moines de Zographou.

Καὶ πᾶς μὲν ὁ τὴν πνευματικὴν ἀρετὴν ἐργαζόμενος καὶ πληρωτῆς τῶν ἐπαγγελμάτων τοῦ θεοῦ δεικνύμενος μεμακάρισται παρ' αὐτοῦ, ὁ δὲ γε εἰρηνοποιὸς σὺν τῷ μακαρισμῷ καὶ υἱὸς θεοῦ ἐπικεκλήσθαι ἤξιώται παρ' αὐτοῦ τοῦ εἰρηναρχοῦ Χριστοῦ· ζητητέον τοίνυν τὴν εἰρήνην κατὰ τὸν θεοπάτορα καὶ διωκτέον αὐτήν, διωκτέον δὲ ὅθεν ἦκει πολλή· ἦκει δὲ 5 κατὰ τὸν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἀγαπῶντας τὴν τῶν νόμων ἰσχὺν καὶ τὰ διατάγματα· δι' αὐτῶν γὰρ παντὸς ἐχθοποιοῦ προσκόμματος διαλέλυται σκάνδαλον, ἔλεος δὲ καὶ ἀλήθεια συνήντησαν, δικαιοσύνη τε καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν· τοίνυν καὶ τὸ τῆς βασιλείας μου θέσπισμα πρὸς πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὴν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο τι τοῦτο ἐστίν, εὐνομίαν πολιτεύεσθαι ἐπὶ πᾶσιν, 10 ἀλήθειαν καὶ δικαιοσύνην, μεστέιχον ἀρραγοῦς φραγμοῦ ταῦτα τιθεμένη τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἐριδός τε καὶ μάχης, ταύτας μὲν ἀποσκορακίζουσα, τὴν δὲ πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην ἀποκαθιστῶσα· εἰ δὲ πρὸς πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὴν οὕτω περὶ πολλοῦ τίθεται ἡ βασιλεία μου τὴν εἰρήνην ἐμφιλοχωρεῖν καὶ παρρησιάζεσθαι, πολλῷ μᾶλλον πρὸς τοὺς τὴν μοναδικὴν μετιόν- 15 τας διαγωγὴν καὶ χαίρειν εἰπόντας τοῖς ταραχοποιῶσι καὶ ὀχλαγωγῶσι πράγμασιν· ἔχειν μὲν οὖν πρὸς ἀλλήλους πάντας τοὺς ὑπ' αὐτὴν ἡ βασιλεία μου τοῦτο θεσπίζει τε καὶ παρακελεύεται, εἰρηνεύειν ἐν ἑαυτοῖς καὶ πᾶσιν.

Ἐπεὶ δὲ καὶ μέσον τῶν κατὰ τὸ ὄρος τοῦ Ἄθωνος διακειμένων σεβασ- 20 μίων μονῶν, τοῦ τε Ζωγράφου καὶ τοῦ Καρακαλαῖ, περὶ τινῶν ἀμφιβόλων καὶ ἀμφιμάχων τοπίων οὐκ ὀλίγαι προέβησαν ὀχλήσεις τε καὶ διενέξεις, τοῦ μὲν μέρους τῆς δηλωθείσης μονῆς τοῦ Ζωγράφου ἀνδισταμένου τῷ μέρει τοῦ Καρακαλαῖ, ὡς ἡ Λοντζιάνη τὸ προάστειον, ὃ διὰ χρυσοβούλλου

XXXV. Archives de Zographou.

2 Matth. 5, 9. 3 ἐπικεκλήσθαι. 5 Ps. 33, 15. 6 Ps. 118, 165. 8 Ps. 84, 11.

15 παρρησιάζεσθαι (partout).

25 τῆς βασιλείας μου ἐδωρήθη τῇ δηλωθείσῃ μονῇ τοῦ Ζωγράφου, ποτὲ μὲν τοῦ μεγάλου δρουγχαρίου ἐκείνου ἦν τοῦ κυροῦ Νικηφόρου, ἐς ὕστερον δὲ ὑπὸ τὸν δημόσιον ἐγεγόνει καὶ οὐδέποτε ἐδεσπόζετο παρὰ τοῦ μέρους τῆς μονῆς τοῦ Καρακαλαῖ, τοῦ δέ γε μέρους τῆς τοῦ Καρακαλαῖ μονῆς ἀντιλέγοντος τῷ μέρει τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς, ὅτι ἡ Λοντζιάνη ποτὲ κτήμα

80 ἦν τῆς τοιαύτης μονῆς τοῦ Καρακαλαῖ, ὑπὸ δέ γε τῶν κατὰ τοὺς τότε καιροὺς προβασῶν καὶ ἐκ τῶν ἀνωμαλιῶν τε καὶ συγχύσεων ἐκ τῆς τῶν Ἰταλῶν τυραννίδος εἰς ἐρήμωσιν παντελῆ καταντήσασα καὶ μικροῦ δεῖν εἰς ἀφανισμόν, ἡ τοιαύτη μονὴ μετὰ τῶν ἄλλων ὧν εἶχε κινήτων καὶ ἀκινήτων πραγμάτων ἀπώλεσε καὶ τὰ προσόντα ταύτῃ χαρτῶα δικαιώματα,

85 κἀνεῦθεν ἀποροῦσα ἡ τοιαύτη μονὴ δικαιώματα προκομίσει καὶ ἀνακαλέσασθαι τὰ διαφέροντα ταύτῃ τοπία, καθηρπάγησαν παρὰ τῶν βουλομένων, ὧν δὴ τοπίων ἔν ἦν καὶ τὸ δηλωθὲν προάστειον ἡ Λοντζιάνι. ἀμφοτέρων οὖν τῶν μερῶν τῶν δηλωθεισῶν μονῶν διαμαχομένων περὶ τούτων οὕτως, οὐκ ἦν πέρας λῆξαι τούτοις τὰ τῆς ὑπόθεσεως καὶ εἰρηνεῦσαι πρὸς ἄλ-

40 ληλα, ἀλλ' εἰς δικαστήρια διάφορα παρρησιασάμενοι καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μονῶν μοναχοί, ἀδιάλυτος ἔμενεν ἡ τούτων ὑπόθεσις καὶ ὁ τάραχος, μᾶλλον δὲ καὶ ἡ ἔρις ἀνερριπίζετο· ὅθεν καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μονῶν ἀναδραμόντες μοναχοί πρὸς τὴν βασιλείαν μου καὶ ἐνώπιον αὐτῆς παραστάντες δήλην ἔθεντο τὴν τούτων ὑπόθεσιν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ κρίσιν

45 ἤτήσαντο γενέσθαι τούτοις καὶ ἀποκατάστασιν τοῦ ἀνήκοντος δικαίου ἐκάστη τῇ κατ' αὐτοὺς μονῇ· ἡ δέ γε βασιλεία μου παρέπεμψε τούτους παρρησιάσασθαι καὶ ἀντικριθῆναι πρὸς ἀλλήλους ἐν τῷ σεκρέτῳ αὐτῆς· ὅθεν καὶ παραστάντες ἐν τῷ σεκρέτῳ τῆς βασιλείας μου, περὶ τῆς δηλωθείσης ὑπόθεσεως αὐτῶν διελέχθησαν καὶ ἃ εἶχον δικαιώματα παλαιγενῆ τε καὶ

50 νέα ἐνεφάνισαν· ἐφάνη γοῦν ὡς ἀπὸ περιλήψεως τῶν προκομισθέντων χαρτῶων δικαιωμάτων παρὰ τῶν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καρακαλαῖ ἀσκουμένων μοναχῶν, ὅτι καὶ ὅτε τὸ χωρίον Πρεβίστα καὶ ἡ Λοντζιάνι κτήματα ἦσαν τοῦ δηλωθέντος μεγάλου δρουγχαρίου ἐκείνου τοῦ κυροῦ Νικηφόρου, ὡς συνοροῦντα τῷ κτήματι τῆς μονῆς τοῦ Καρακαλαῖ τῷ ἐπιλεγομένῳ Δεκα-

55 λίστα, περὶ τῶν νῦν ἀμφιβολουμένων τοπίων τοῖς μέρεσι τῶν δηλωθεισῶν μονῶν καὶ τότε ἀμφιμαχίας εἶχον καὶ διαφωνίας καὶ διενέξεις, προστάξει δὲ δεσποινικῆ ἐτηρήθη ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις τοπικῶς παρὰ Βασιλείου Σεβαστοφόρου κριτοῦ ἐπὶ τοῦ ἵπποδρόμου καὶ λογαριαστοῦ τῶν κτημάτων τῆς δεσποίνης ἐκείνης πρότερον, μέλλοντος δὲ τοῦ τοιοῦτου Σεβαστοφόρου τῷ

60 τότε τηρῆσαι τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν, ἐνεφανίσθη αὐτῷ παρὰ τοῦ μέρους

τῆς μονῆς τοῦ Καρακαλά παλαιγενῆς περιόρος, περιορίζων τὰ δίκαια τῶν τοπίων τοῦ κτήματος τῆς μονῆς οὕτωςι.

Ἄρχεται ἀπὸ τῆς Ἀλμιστριίδος καὶ κρατεῖ τὸ παραιγάλιον τῆς λίμνης, κάμπτων πρὸς μεσημβρίαν, καὶ ἔρχεται ἕως τοῦ διὰ κίονος μαρμαρίνου λαυράτου καὶ κάμπτει πρὸς ἀνατολάς, διαχωρίζων δεξιὰ τὰ σύνορα 65 τοῦ ἁγίου Νικολάου, καὶ διέρχεται τῷ διὰ λίθου λαυράτῳ, τῷ ἰσταμένῳ εἰς τὴν στρατίτζαν τὴν ἀπὸ τὸν ἅγιον Νικόλαον ἀπερχομένην εἰς τὸν ἅγιον Προκόπιον, καὶ τῷ ἐτέρῳ διὰ κίονος λαυράτῳ τῷ ἰσταμένῳ εἰς τὴν μεσαιάν στραταν· ἐκ τῶν ἐκείσε παραλαμβάνει τὰ σύνορα τοῦ χωρίου Πρεβύστης καὶ διέρχεται τὸν τόπον τὸν Ἄσιανόν καὶ τὴν συκέην. 70

Τοῦ τοιοῦτου γοῦν περιόρου ἐμφανισθέντος αὐτῷ, καταγέγραπται ἐν τῷ παρ' αὐτοῦ γεγονότι περιόρῳ αὐτολεξεῖ οὕτωςι ὅτι· «Τῶν τοιούτων γνωρισμάτων οὕτως ἐχόντων, ἀπῆν πάσα ἀμφιβολία· εὐρέδη γὰρ πλησίον τοῦ χείλους τῆς λίμνης λαυράτον διὰ μαρμαρίνου κίονος καὶ πλησίον αὐτοῦ 75 βύαξ ἄνυδρος· εἶτα ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος τούτου λαυράτου κινήθεντες καὶ πρὸς τὸ ἀνατολικώτερον μέρος ἀνιόντες κατηντήσαμεν εἰς ἕτερον λίθινον σύνορον πλησίον τῆς ὁδοῦ τῆς διερχομένης ἀπὸ τὸν ἅγιον Νικόλαον ὡς πρὸς τὰ δίκαια τοῦ προαστείου τῶν μοναχῶν· ὁ δὲ ἅγιος Νικόλαος ὑπάρχει τοῦ κτήματος τῆς Λοντζιανῆς καὶ μέμνηται τούτου καὶ ὁ περιορισμός, δεξιὰ διακρατῶν τὸ τοιοῦτον κτήμα καὶ τὰ δίκαια αὐτοῦ· ἀπὸ τούτου τοῦ λιθίνου ὁδοῦ 80 ἀνήλθομεν πάλιν κατὰ τὴν ὁδηγίαν τῶν ῥηθέντων δύο λαυράτων εἰς τρίτον λαυράτον, ὑπάρχον καὶ αὐτὸ διὰ μαρμαρίνου κίονος· ἀπ' αὐτοῦ δὲ πάλιν ἐξήγαγεν ἡμᾶς ἡ ἀκολουθία τῶν τριῶν λαυράτων εἰς τὸν βουνὸν τὸν ἐπιλεγόμενον Ἄσιανόν, ἐν ᾧ ἴσταται συκέα, τέταρτον λαυράτον καὶ γνώρισμα, ὡς ὁ περιορισμός διασαφεῖ· εἶτα πάλιν κατὰ τι διάστημα κινήθεντων ἡμῶν, εὐρέδη 85 ἔνωσις τοῦ περιορισμοῦ τοῦ κτήματος τῶν μοναχῶν τοῦ δρόμου τοῦ πλακωτοῦ τοῦ τόπου τοῦ λεγομένου Πολιάνις, ἐν ᾧ διαχωρίζονται τὰ δίκαια τοῦ χωρίου Πρεβίστας καὶ ὁ σέμαλτος, ὅθεν ἔρχεται καὶ πρὸς βορρᾶν». καὶ οὕτως μὲν ἀποκατέστη παρὰ τοῦ δηλωθέντος Βασιλείου Σεβαστοφόρου ἡ τοιαύτη ὁροθεσία, μετὰ δὲ παραδρομὴν ἐξαμηνιαίου καιροῦ ἐκινήθη τις 90 ἑτέρα ἀγωγή· παρὰ τοῦ μέρους τοῦ δρουγγαρίου, ὡς ἀφαιρεῖται τὸ μέρος τῆς μονῆς, ἤγουν ἡ Δεκαλίστα, ἐν τῷ σύνεγγυς αὐτῷ περιόρῳ ἀπὸ τοῦ μέρους τῆς Λοντζιανῆς γῆν οὐκ ὀλίγην, διαφέρουσαν τῷ μέρει τοῦ δρουγγαρίου καὶ οὔσαν ἀπὸ τῶν δικαίων τῆς Λοντζιανῆς· περὶ ἧς καὶ αὐθις ἀψιμαχίαι οὐκ ὀλίγα καὶ ἀγωγαὶ προέβησαν μέσον αὐτῶν, εἰδ' οὕτως καὶ 95 ἢ δι' ὄρκου ἀποκατάστασις· ἔχει δὲ ἡ ἀποκατάστασις τῆς τοιαύτης ὁρω-

67 ἀπερχόμενον. 68 κίονος. τὸ ἰστάμενον. 69 μεσῶν. 72 παρ' αὐτῷ 76 ἀνιέντες. 82 ὑπάρχων. 88 ἄρχεται. 96 ὁροκομσίας

μουσίας, τῆς παρὰ Μιχαὴλ βέστου τοῦ Σπανοπούλου γεγονυίας, ἐξ ἐπιτρο-
 πῆς πεποιηκότος ταύτην τοῦ μεγαλεπιφανεστάτου κουροπαλάτου καὶ τῆ
 τοῦ βήλου πραιτορος καὶ ἀπογραφέως Βολεροῦ, Στρώμμονος καὶ Θεσσαλο-
 100 νίχης κυροῦ Εὐθυμίου, ἀποφανθείσης οὕτως· Ἄπει ἐμελλεν ὄρκος προβῆ-
 ναι, ἤρετίσατο ὁ πρωτοβεστάρχης Ἰωάννης καὶ λογαριαστής τῶν κτημά-
 των τοῦ μεγάλου δρουγγαρίου ἐκείνου τοῦ στόλου κυροῦ Νικηφόρου ἐνώ-
 πιον καὶ τῶν παρατυχόντων τῷ τότε μαρτύρων, τῶν καὶ τὰς ὑπογραφὰς
 ἐκδεμένων ἐν τῷ γεγονότι ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ὑποδέσει χαρτῶφ δικαίωματι,
 105 ἐπιλογὴν ποιήσασθαι ἐκ τῶν ἀπὸ χωρίου Δεκαλίστης κληρονόμων καὶ
 ὀρκίσαι αὐτοὺς μετὰ καὶ διαβάσεως τοῦ τιμίου σταυροῦ καὶ ὑποδείξει τὰ
 διαφέροντα δίκαια τῇ Δεκαλίστα· οἱ καὶ λαβόντες ἐπὶ χεῖρας τὸ τε ἅγιον
 εὐαγγέλιον, τὸν τίμιον σταυρὸν καὶ εἰκόνα τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου, ἔστη-
 σαν εἰς τὸν Ἄσπρον κρημνόν, εἰς ὃν καὶ τὸ λίθινον λαυράτον ἦν ἐμπεπηγ-
 110 μένον, καὶ ἐπωμόσαντο οὕτως· μὰ τὴν θείαν χάριν ταύτην, ἣν ἐπὶ χεῖ-
 ρας κρατοῦμεν καὶ εἰς ἣν ὀμνύομεν, ὁ τόπος οὗτος, ὃν διαχωρίζομεν, ἀπὸ
 τῶν δικαίων ἐστὶ τοῦ χωρίου Δεκαλίστας καὶ ἐκ παλαιγενῶν τῶν χρόνων
 παρὰ τῶν γονέων ἡμῶν ἐδεδεπόζετο· δεξιὰ δὲ τοῦ τοιοῦτου περιορισμοῦ
 ἦσαν ἐμπεριερχόμενα λαυράτα, εἰς ἃ καὶ παρ' ἐκείνων γέγονασιν χωματο-
 115 βούνια λαυράτα ἕτερα ἄχρι τοῦ διὰ κίονος λαυράτου τοῦ διαχωρίζοντος τὰ
 σύνορα τοῦ χωρίου Πρεβίστας τοῦ χωρίου Λοντζιάνης καὶ τοῦ χωρίου Δε-
 καλίστας».

Κατὰ γοῦν τὰς περιλήψεις τῶν ὡς εἴρηται ἐμφανιζομένων δικαιωμά-
 των ἐν τῷ σεκρέτῳ τῆς βασιλείας μου παρὰ τοῦ μέρους τῆς μονῆς τοῦ
 120 Καρακαλᾶ διέγνωσται δίκαιον τῷ σεκρέτῳ τῆς βασιλείας μου κατέχειν καὶ
 νέμεσθαι τὸ μέρος ταύτης καὶ ἀρκεῖσθαι εἰς τὰ περιειλημμένα δίκαια τὰ
 ἀποδειχθέντα παρὰ τῶν Δεκαλιστηνῶν αὐτῶν ἐν τῇ προβάσῃ παρ' αὐτῶν
 ὡς εἴρηται τῇ τότε ὀρκωμοσίᾳ καὶ κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν τοῖς περιόροις
 τοῖς ἀνωτέρω δηλωθεῖσι, τὴν δὲ γε μονὴν τοῦ Ζωγράφου κατέχειν καὶ
 125 νέμεσθαι τὴν Λοντζιάνιν μετὰ τῶν ἀνηκόντων αὐτῇ δικαίων τῶν
 καὶ ἐ(μπεριεχομένων ἐν)τός τοῦ δηλωθέντος περιόρου τῆς μονῆς
 τοῦ Καρακαλᾶ· ὀφείλει δὲ κατὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς κρίσεως τοῦ
 σεκρέτου τ(ῆς βασιλείας) μου ἵνα ἐπιδημήσῃ τοπικῶς ὁ ὀσιώτατος
 Πρῶτος τοῦ ἁγίου ὄρους μετὰ καὶ ἐτέρων μοναχῶν καὶ πνευματικῶν
 180 ἀνδρῶν καὶ ἀποκαταστήσῃ ἐκάστη τῶν τοιούτων σεβασμίων μονῶν εἰρή-
 νην καὶ ἀγάπην πνευματικὴν, καθὼς γέγραπται ἐν τῷ παρόντι ὀρισμῷ

101 ἤρετήσατο. 130 ἀνδρῶν κ στήσαι ἐκάστην τῶν τοιούτων σε-
 βασμίαν μονήν.

τῆς (βασιλείας μου), τοῦ και γεγονότος και ἀποδοθέντος τῇ σεβασμῖα μονῇ τοῦ Ζωγράφου ἀσφαλείας ἕνεκεν και ἀνενοχλησίας. — εἶχε και (δι' ἐρυθρῶν γρα)μμάτων τῆς βασιλικῆς χειρὸς τὸ μνηι ἰουνίῳ (ἰνδικτιῶ- νος). . . .

185

† Τὸ παρὸν ἴσον τῷ πρωτοτύπῳ ἀντιβληθὲν και κατὰ πάντα ἐξισάζον εὔρεθὲν ὑπεγράφη και παρ' ἐμοῦ.

XXXVI.

6853—1344, mois d'octobre, indiction XIII.

L'empereur Jean Paléologue confirme par un chrysobulle la donation du terrain Marmarion sur le Strymon faite par Strantsimère, pincerne du tsar des Bulgares, en faveur du monastère de Zographou.

Ἐπεὶ ὁ πιγκέρνης τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Βουλγάρων και περιποδήτου θείου και συμπενθέρου τῆς βασιλείας μου κῦρ Στραντζιμηρὸς ἐζήτησε και παρεκάλεσε τὴν βασιλείαν μου ἵνα εὐεργετήσῃ πρὸς αὐτὸν τὸ περὶ τὸν Σπρύμωνα χωρίον τὸ Μαρμάριν, ὡς ἂν δώσῃ τοῦτο οὗτος πρὸς τὴν ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακειμένην σεβασμῖαν μονὴν τῶν Βουλγάρων τὴν εἰς ὄνομα τιμωμένην τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος και τρο- 5
παιοφόρου Γεωργίου και ἐπικεκλημένην τοῦ Ζωγράφου, ἡ βασιλεία μου δι' ἣν ἐνδείκνυται και ἔχει εἰς τὸν ῥηθέντα πιγκέρνην τὸν Στραντζιμηρόν ἀνα-
δοχὴν και εὐεργεσίαν και διάθεσιν. και διὰ τὴν καλὴν προαίρεσιν και γνώμην
αὐτοῦ και ὅτι ἐπιμελῶς οὗτος ἐνεργεῖ ὅσον ἐνὶ εἰς ἀποδοχὴν και εὐαρέστησιν 10
τῆς βασιλείας μου, ἀπολύει αὐτὴ τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐ-
τῆς· δι' οὗ προστάσσει και διορίζεται, ὡς ἂν ἐπιλάβηται και κατέχη ὁ ῥη-
θεὶς πιγκέρνης ὁ Στραντζιμηρὸς τὸ διαληφθὲν χωρίον τὸ Μαρμάριν μετὰ
πάσης τῆς νομῆς και περιοχῆς αὐτοῦ· και εἴπερ θελήσῃ ἵνα προσκυρώσῃ
και δώσῃ τοῦτο πρὸς τὴν διαληφθεῖσαν σεβασμῖαν μονὴν τοῦ Ζωγράφου, 15
ποιήσῃ τοῦτο ἀκωλύτως πάντῃ και ἀδιασείστως, ἔτι τὲ και ἀνεμποδίστως·
και οὐδὲν εὐρωσὶ παρά τινος εἰς αὐτὸ οἱ δηλωθέντες μοναχοὶ καταδυνα-
στείαν ἢ ἀδικίαν τινά· τῇ γοῦν ἰσχύι και δυνάμει τοῦ παρόντος χρυσοβούλ-
λου λόγου τῆς βασιλείας μου τὸ στέργον ἔξει και βέβαιον, ὅσον ὁ δηλω-
θεὶς πιγκέρνης ὁ Στραντζιμηρὸς τάξῃ και καταστήσῃ περὶ τοῦ δηλωθέντος 20

XXXVI. Deux exemplaires originaux conservés aux archives de Zographou. Photographies Sévastianov n. 13 (A) et 14 (B).

12 κατέχει A. 16 ποιήση B. ἀδιασείστως ἔτι τε και om. B.

χωρίου τοῦ Μαρμαρίου· καὶ οὔτε παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς ἐκεῖσε κεφαλατι-
 κευόντων οὔτε μὴν παρ' ἐτέρου τινὸς εὐρήσει εἰς αὐτὸ διασεισμὸν τὸν τυ-
 χόντα. τούτου γὰρ χάριν ἐγένετο αὐτῷ καὶ ὁ παρῶν χρυσόβουλλος λόγος
 τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ὀκτώβριον, τῆς ἐνισταμένης
 25 τρισκαιδεκάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ πεντη-
 κοστοῦ τρίτου ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον
 ὑπεσημῆνατο κράτος.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκρά-
 τωρ Ῥωμαίων ὁ Παλαιολόγος.

30 † διὰ τοῦ μεγάλου λογοθέτου Ἰωάννου τοῦ Ῥαούλ.

XXXVII.

6854—1346, mois d'avril, indiction XIV.

Étienne, tsar des Serbes, confirme, à la prière du tsar des Bul-
 gares, par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession et
 tous les privilèges du terrain Χάνταξ sur le Strymon.

Ἐπεὶ ἡ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω διακει(μένη σεβασμία) μονὴ ἡ
 εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ (τροπ)αιοφόρου
 Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου ἐκ(έκτητο) περὶ τὸν ποταμὸν
 τὸν Στρυμμόνα χωρίον τὸν Χάντακα λεγόμενον διὰ χρυσοβ(ούλλου) τοῦ
 5 ἀνεψιοῦ τῆς βασιλείας μου τοῦ ὑψηλοτάτου βασιλέως τῶν Ῥωμαίων κυροῦ
 Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου καὶ κατέχε τοῦτο καὶ ἐνέμετο μετὰ πάσης (τῆς
 νο)μῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, καθὼς ἐνέμετο τοῦτο καὶ ὁ μέγας κνουσταῦ-
 λος ἐκεῖνος, μεθ' οὗ προσῆλθεν ἡ τοιαύτη χώρα εἰς τὴν ὑποταγὴν καὶ
 ὑποχ(ειρότητα) τῆς βασιλείας μου, ἐκρατήθη καὶ ἐδόθη ἀλλαχοῦ, ἀρτίως
 10 δὲ πάλιν δι' ἀξίωσιν τοῦ περιποδήτου αὐταδέλφου τῆς βασιλείας μου τοῦ
 ὑψηλοτάτου (βασιλέως) τῶν Βουλγάρων διωρίσατο ἡ βασιλεία μου ἵνα
 ἐπιλάβηται ἡ τοιαύτη σεβασμία μονὴ τὸ τοιοῦτον χωρίον τὸν Χάντακα
 καὶ κατέχη τοῦτο καὶ (νέμη)ται ὡς τὸ πρότερον, ἐζήτησεν δὲ ὡσαύτως ὁ
 περιπόδητος αὐταδέλφος τῆς βασιλείας μου ὁ ὑψηλότατος βασιλεὺς τῶν
 15 Βουλγάρων κύρ Ἀλέξανδρος καὶ ἠξίω(σε τὴν βασιλείαν) μου ἵνα πορίση-

30 effacé A.

XXXVII. Original conservé aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov
 n. 15. Copie de Porphyre Ouspensky p. 143—145. Éd. T. Флоринскій, Аѳонскіе акты,
 p. 80.

2 τιμωμένη. 9 ἐδόθη. 10 ἀξίωσιν (partout). 11 διορίσατο. 12 ἐπιλάβητε.
 13 κατέχει τοῦτο καὶ . . . τε ὡς τὸ πρότερον. 15 καὶ ἠξίω . . . πορίσητε.

ται ἡ τοιαύτη μονὴ ἐπὶ τούτῳ καὶ χρυσόβουλλον τῆς βασιλείας μου, τὴν
 ζήτησιν καὶ ἀξίωσιν αὐτοῦ εὐμενῶς προσδεξαμένη ἡ βασιλεία μου, ἀπο-
 λύει αὕτη τὸν παρόντα χρυσόβουλλον λόγον αὐτῆς· δι' οὗ προστάσσει
 καὶ διορίζεται ἵνα κατέχει τὸ εἰρημένον χωρίον τὸν Χάντακα ἡ δηλωθεῖσα
 σεβασμία μονὴ μετὰ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ ἀνενοχλήτως 20
 καὶ ἀδιασείστως, ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπαστῶς εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας
 καὶ διηνεκεῖς χρόνους, μετὰ τῶν ἐκεῖσε ὑδρομυλόνων καὶ τοῦ διαβατοῦ τῶν
 εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων καραβίων, ἔτι τὲ τῆς ἀλείας, ἧς ἐνέμετο τὸ
 τοιοῦτον χωρίον εἰς τε τὴν Ἐβόλιανην καὶ τὰ Χουδηνά, ἀλλὰ δὴ καὶ τῆς
 ἐνεργείας, ἧς εἶχον αἱ πλάται τοῦ τοιοῦτου χωρίου ἀνεκάθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς, 25
 καὶ τῆς ὑπηρεσίας τῶν μετακομιζομένων γεννημάτων καὶ τῶν ἐτέρων εἰ-
 δῶν εἰς τὴν σκάλαν τοῦ εἰρημένου ποταμοῦ, ὡς τὸ προνόμιον αὐταὶ εἰς
 τοῦτο ἔχουσαι· κατέχει ὡσαύτως καὶ τὰ πεντήκοντα ὑπέρπυρα, ἅπερ εὐηρ-
 γέτησεν πρὸ ὀλίγου αὐτὴν ἡ βασιλεία μου, ἀνενοχλήτως πάντῃ καὶ ἀδια-
 σείστως, ἅπερ δηλονότι ἐτέλει πρὸς τὸ μέρος τοῦ δημοσίου χάριν τοῦ κε- 30
 φαλαίου τῆς σιταρχίας κατ' ἔτος ὑπὲρ τῶν ὄλων κτημάτων αὐτῆς, καὶ
 ἐδίδου πρὸς μὲν τὸ δημόσιον τῆς Θεσσαλονίκης ἀπὸ τούτων ὑπέρπυρα
 δέκα, πρὸς δὲ τὸν Σερρῶν ὑπέρπυρα τεσσαράκοντα· ἀλιεύουσι δὲ καὶ τὰ σο-
 βήκια τοῦ εἰρημένου χωρίου τοῦ Χάντακος εἰς τε τὴν θάλασσαν τῆς Χρυ-
 σουπόλεως καὶ εἰς τὸν ποταμὸν ἀνενόχλητα καὶ ἀδιάσειστα· καὶ οὐδὲν καθέλ- 35
 κονται παρὰ τινος τῶν ἀπάντων ἢ εἰς ὀψώνων ἢ εἰς τρίτην μερίδα ἢ εἰς ἄλλο
 τι πλεῖον ἢ ἔλαττον· διορίζεται ἔτι ἡ βασιλεία μου ἵνα διατηρῆται τὸ εἰρη-
 μένον χωρίον ὁ Χάντακος, ἀλλὰ δὴ καὶ τὰ ἕτερα ἅπαντα χωρία καὶ ζευγη-
 λατεῖα καὶ κτήματα τῆς εἰρημένης σεβασμίας μονῆς, ἀνενόχλητα καὶ
 ἀδιάσειστα, ἀπάτητα καὶ ἀνώτερα ἀπὸ πασῶν τῶν κατὰ χώραν ἐπερχομένων 40
 ἐπιηριῶν τὲ καὶ δόσεων, ἧγουν τοῦ φόνου, τῆς παρθενοφθορίας, τοῦ μερι-
 κοῦ ἀέρος, ἔτι τὲ τοῦ κεφαλαίου τῆς σιταρχίας, τῆς ὀρικῆς, τῆς καστρο-
 κτισίας, τοῦ κεφαλαίου τοῦ χαράγματος, τοῦ ἐννομίου τῶν προβάτων καὶ
 χοίρων αὐτῶν, τοῦ μελισσοενομίου, τῆς χοιροδεκατίας, τοῦ μιτάτου τοῦ
 ξυλαχύρου, τῆς ἀγγαρείας τῆς ψωμοζημίας, καὶ μὴν τῆς ἐξετάσεως τοῦ 45
 ἀλλοτρίου ἄλατος καὶ ἀπὸ πασῶν ἄλλων δόσεων καὶ συζητήσεων, τῶν τε
 νῦν ἐνεργουμένων καὶ τῶν εἰς τὸ μετέπειτα ἐπινοηθησομένων· καὶ οὐδὲν
 εὐρήσωσι ποτὲ διενόχλησιν ἢ διασεισμὸν τινὰ οὔτε παρὰ τῶν κατὰ καιροῦς
 ἐκεῖσε κεφαλατικευόντων ἀρχόντων καὶ ἀρχοντοπούλων τῆς βασιλείας μου

19 δηλωθῆσα. 21 (et 29) ἀδιασείστως. ἐξῆς. 23 ἀλύας. 26 γεννημάτων.
 27 προνόμιον. 28 πενήκοντα. 33 τῶν σερρῶν. ἀλιεύουσι. 35 ἀδιάσειστα
 (partout). 37 διατηρῆτε. 40 ἀνώτερα. 41 ἐπιηριῶν τὲ καὶ δώσεων. 45 ἐξετάσεως.
 46 δώσεων. 49 κεφαλατικευόντων.

50 οὔτε παρὰ τῶν τὰ δημόσια διενεργούντων οὔτε μὴν παρ' ἐτέρου τινός τῶν
ἀπάντων καθ' οἰονδήτινα τῶν ἀπάντων τρόπον, ἀλλὰ διατηρηθήσονται νῦν
τὲ καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἀνενόχλητα καὶ ἀδιάσειστα ἀπὸ πάντων, κατὰ τὴν πε-
ρίληψιν τῶν προσόντων τῇ τοιαύτῃ μονῇ παλαιγενῶν χρυσοβούλλων καὶ
κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ ἐπιβραβευθέντος νῦν αὐτῇ παρόντος χρυσοβούλλου
55 λόγου τῆς βασιλείας μου· οὐ τῇ ἰσχύϊ καὶ δυνάμει τὸ στέργον ἐξῶσι καὶ
βέβαιον πάντα, ὅσα ἐπεχορηγήθη αὐτῇ δι' αὐτοῦ· καὶ ἀποτραπήσονται καὶ
ἀποδιωχθήσονται τῇ ἐμφανείᾳ τούτου πάντες, ὅσοι πειραθῶσι διενόχλησαι
ἢ διασεῖσαι τὰ εἰρημένα χωρία καὶ κτήματα καὶ ζευγηλατεῖα τῆς τοιαύ-
της μονῆς τὴν οἰονδήτινα ἐπήρειαν καὶ διενόχλησιν· τούτου γὰρ χάριν ἐγέ-
60 νετο τῇ διαληφθεῖσῃ σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ ὁ παρῶν χρυσό-
βουλλος λόγος τῆς βασιλείας μου, ἀπολυθεὶς κατὰ μῆνα ἀπρίλλιον τῆς
ἐνισταμένης τεσσαρεσκαιδεκάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ
ὀκτακισιοστοῦ πεντηκιστοῦ τετάρτης ἔτους, ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον
εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημήνατο κράτος.
65 † Γτεφανъ къ хъ еѣа еѣрнъ царъ.

XXXVIII.

(1348), mois de mai, indiction I.

Niphon, grand-économiste de Comitissa, conformément à la décision du prote Antoine, confirme au monastère de Zographou la possession de la pêcherie occupée illégalement par le monastère de Xéropotamou.

Ἐπεὶ ἡ σεβασμία καὶ ἱερὰ βασιλικὴ μονὴ τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου ἐκέκτητο στασίδιον ἀλιευτικόν ἐν τῇ Κομιτίσῃ τὸν Πλάτανον οὕτω πως λεγόμενον ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀμνημονεύτων χρόνων, καιροῦ δὲ συγγύσει ἀλωθέντος τῆς εἰρημένης τοῦ Ζω-
5 γράφου μονῆς, οἷα γίνεται, καθήρπαξαν τὸ δηλωθὲν στασίδιον οἱ Ξηροπο-
ταμηνιοὶ δυναστικῶ καὶ ἀμετόχῳ τρόπῳ, ὁ δὲ θεὸς ὁ πάντα μετασκευάζων καὶ ποιῶν, ὡς βούλεται, καθίστησι πάλιν τὴν ἱεράν τοῦ Ζωγράφου μονὴν ἐπὶ τὸ βέλτιον· οἱ τοίνυν μοναχοὶ Ζωγραφεῖται γυρεύοντες τὰ δίκαια αὐτῶν, ἔνθα καὶ εἶχον, ἔφθασαν γυρεῦσαι καὶ τὸ ἐκ γονικῶθεν αὐτῶν στασίδιον τὸ
10 εἰς τὸν Πλάτανον· εὗρον δὲ κρατηθὲν τοῦτο παρὰ τῶν εἰρημένων Ξηροπο-

56 ἐπεχωρηγήθη. 57 ἀποδιωχθήσονται. 59 ἐπίρριαν. 60 διαλειφθήση. παρὸν.
XXXVIII. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky
p. 156—158.

8 γυρεύοντες. 10 κρατιδὲν.

ταμηνῶν· καὶ οἱ μὲν Ζωγραφεῖται εἶχον τοπικὴν μαρτυρίαν τῆς χώρας, ὡς τὸ αὐτῶν ἐστὶ τὸ στασιδίον, οἱ δὲ Ξηροποταμηνοὶ οὔτε τοπικὴν μαρτυρίαν εἶχον οὔτε ἕτερόν τι δικαίωμα παλαιόν τὸ δικαιοῦν αὐτούς, ἀλλὰ μόνον ἐδραζόμενοι εἰς τὴν ἀρπάγην αὐτῶν καὶ δυναστείαν καὶ ἑτέραν μεταχειρίσιν· καὶ ποτὲ μὲν ἐδικαιοῦντο οἱ Ζωγραφεῖται ὡς γονικάριοι, ποτὲ 15 δὲ, ὡς εἰρήκαμεν, διὰ μεταχειρίσεώς τινός οἱ Ξηροποταμηνοὶ καὶ ἦν ἀναμεταξὺ τῶν δύο μονῶν· ἐπεὶ δὲ Θεοῦ κελεύσει καὶ δυνάμει κατέστη καὶ ὁ παναγιώτατος αὐθέντης καὶ πατήρ μου ὁ ἱερομόναχος κῦρ Ἀντώνιος Πρῶτος ἐν τῷ καθ' ἡμᾶς ἀγίῳ ὄρει, ἐνεκλήτευσαν οἱ Ζωγραφεῖται μοναχοὶ τὴν τοῦ στασιδίου αὐτῶν ὑπόθεσιν, καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς ὅτι· «Πατέρες, οὐδὲν 20 ἔστι δίκαιον ἵνα ἐκτὸς τοπικῆς μαρτυρίας ἀξιόπιστων γερόντων δικαιοῦσαι ἔν μέρους ἀποδημοῦντος τοῦ ἑτέρου. ὁμῶς ἐγὼ ἔρχομαι εἰς τὴν Κομίτισαν καὶ μέλλω ποιῆσαι ἐξέτασιν μετὰ τῶν ἡγουμένων, καὶ οἶον φανῆ τὸ δίκαιον». παραγενόμενος δὲ ὁ θειότατος καὶ παναγιώτατος αὐθέντης καὶ πατήρ μου ὁ Πρῶτος μετὰ τῶν ἡγουμένων, ὃ τε τὸν ἐντιμότατον καὶ πανοσιώ- 25 τατον ἱερομόναχον κῦρ Θεόδουλον τὸν καθηγούμενον τῆς ἱερᾶς βασιλικῆς τοῦ Ἀλυπίου μονῆς, τὸν ἱερομόναχον καὶ καθηγούμενον τῆς τοῦ Φιλοθέου μονῆς καθηγούμενον κῦρ Λουκᾶν, τὸν ἱερομόναχον καὶ καθηγούμενον τῆς σεβασμίας τοῦ Κουτλουμύση μονῆς κῦρ Θεόφιλον, καὶ ἀπὸ τῶν μοναστηρίων τοὺς τυχόντας εἰς τὰ ἄλλα, ἀπὸ μὲν τοῦ Καρακάλλου τὸν Παΐσιον, ἀπὸ 30 δὲ τοῦ Χιλιαντάρου τὸν Φίλιππον καὶ ἑτέρους, οὓς διὰ πλῆθος ἐάσω. οἱ δὲ ἀλιεύοντες μοναχοὶ ἐδεήθησαν τοῦ θειοτάτου Πρώτου, ὡς ἂν γενέσθαι παρ' αὐτοῦ ἀγιασμός εἰς τὰ στασιδία, καὶ ἀλιεῦσαι. ὑπήκουσε δὲ τούτοις ὁ τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος καὶ τὴν ἱερατικὴν στολὴν ἀλλάξας ἐποίησε τὸν ἀγιασμόν εἰς τὰ δίκτυα· οὐ καὶ γενομένου τοῦ ἀγιασμοῦ, ἐκάθισαν εἰς το 35 πεδίον οἱ τε μοναχοὶ καὶ ἐκ τῆς Κομίτισης οἱ γέροντες, ὃ τε γέρων ὁ Λιβαδάς, ὁ Χριστόδουλος γέρων ὁ Βαρβάρης, ὁ Παρασχευᾶς γέρων ὁ Λέων, ὃς καὶ τὸ χωράφιον ἔχει πλησίον τοῦ στασιδίου, καὶ ἑτέρους πολλούς. οἱ καὶ ἐρωτηθέντες περὶ τοῦ στασιδίου ὡμολόγησαν μετὰ φόβου Θεοῦ, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ δηλωθέντες γέροντες, καὶ σχεδὸν εἰπεῖν ὅτι πᾶσα ψυχὴ ζῶσα 40 ὡμολόγησεν, ὅτι τῶν Ζωγραφεῖων μοναχῶν ἦν τὸ στασιδίον. μετὰ δὲ ταῦτα εὐρέθη καὶ ἑτέρα γραῦς χρόνων ὀγδοήκοντα καὶ εἶπεν καὶ αὐτὴ, ὅτι ὁ πατήρ αὐτῆς ἐκράτει τὸ αὐτὸ στασιδίον τῶν Ζωγραφεῖων μοναχῶν, καὶ ἐμοίραζαν ἐνωμένοι τὰ ἰχθύδια· «ἦν γὰρ ἐγὼ ἡ ἑλεεινὴ γραῦς τότε χρόνων δέκα ἑπτὰ ἢ εἴκοσι, ὡς εἰκάζω, Ξηροποταμηνοὺς δὲ εἰς τὸ αὐτὸ στασιδίον οὐκ ἔπε- 45 μνήσθην». εἰς δὲ τὴν παροῦσαν ἐξέτασιν προσεκαλέσατο ὁ θειότατος αὐθέν-

14 δυνασίαν. 15 μεταχειρίσιν. 16 μεταχειρίσεως. 37 λέων. 41 ὁμολόγησεν. 43 ἐκράτη.

της και πατήρ μου ὁ Πρῶτος τοὺς εἰρημένους Ξηροποταμηνούς, και οὐκ ἠθέλησαν ἐλθεῖν, φεύγοντες τὴν κρίσιν και τὴν ἐξέτασιν. ἰδόντες δὲ ὁ τε ὁ
 50 θεϊότατος Πρῶτος και οἱ ἡγούμενοι τὴν φυγὴν αὐτῶν και γνόντες, ὅτι ὡς
 κῦρ Νήφων, ἐπίδος τοὺς Ζωγραφηνούς μοναχοὺς τὸ ἐκ γονικόθεν στασίδιον
 αὐτῶν». και προσκυνήσας ἀπῆλθον και ἔρριψα τὰ μαζάρια αὐτῶν ἔξω, και
 παρεδόθη πρὸς τοὺς εἰρημένους Ζωγραφίτας <τὸ> στασίδιον. τοῦτο γέγονεν,
 55 ἐπ' ἀληθείας και οὐ διὰ τινὰ αἰτίαν, ἐφοροῦντος τοῦ θεοῦ. και ἠλίευσαν οἱ
 Ζωγραφηνοὶ μοναχοί, οἱ και τὸ παρὸν γράμμα ἐδόθη αὐτοῖς εἰς δικαίωμα,
 μαρτυρούσης τῆς ἀληθείας. ὁ δὲ θελήσων ἀπὸ τὴν σήμερον ἀνατρέψαι τὴν
 παροῦσαν πράξιν, ἀληθῆ οὔσαν και δικαίαν Χριστοῦ χάριτι, ἵνα ἐπισπᾶται
 τὰς ἀράς τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτῶ θεοφόρων πατέρων και πάντων τῶν
 60 ἀγίων, και τὴν ῥῆξιν τοῦ Ἰούδα ὑποστήσεται και τὴν λέπραν τοῦ Γιεζῆ,
 μηνὶ μαΐω, ἑβδόμῃ, ἰνδικτιῶνος πρώτης, ὑπογραφὸν και παρὰ τοῦ θειοτά-
 του Πρώτου.

† Прѡтѣ сѣѡмъ гѡрѡмъ нѣснѡмъ мѡнастырѡмъ антѡνїе ἐρω-
 μοναχѣ.

† Ὁ μέγας οἰκονόμος τῆς Κομιτίσης Νήφων μοναχός.

XXXIX.

6865—1357, mois de juin, indiction X.

Hiérophée, évêque de Césaropolis, conformément à une décision syn-
 odale du métropolitain de Serrès, prive le monastère de Caracalla de
 l'église de Saint-Nicolas située dans son diocèse et la rend au mona-
 stère de Zographou avec tous ses droits, sous condition de payer pour
 l'église 8 pièces d'or par an.

Ἐφθασε πρὸ χρόνων και ἐξέδοτο διὰ γράμματος ὁ τῆς Καισαρουπόλεως
 διυθύνων τῆς τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας τοὺς οἰακας, ἀγιώτατος ἀρχιερεὺς ἐκεῖνος
 κῦρ Μελέτιος, τοῖς ἐν τῇ σεβασμίᾳ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Καρακάλα ἐνασκου-
 μένοις πατρᾶσι και ἀδελφοῖς τοὺς ὑπὸ τὴν ἐνορίαν τῆς ἐπισκοπῆς εὕρισκο-
 5 μένους ναοὺς τοῦ τε ἀγίου Νικολάου και τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου
 και τῆς ἀγίας Φωτινῆς εἰς τὸ κατέχειν και βελτιεῖν και συνιστᾶν αὐτοὺς

49 οἱ οἰγούμενοι. 59 τὴν. εἴξιν τοῦ.

XXXIX. Original aux archives de Zographou. Copie incomplète de Porphyre Ouspensky p. 151—153.

1 ἐξέδωτο. 2 διηθύνον.

κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν, ἀποδίδοντες κατ' ἔτος τὸ κατὰ συνήθειαν κανονικόν, καθὼς ἐν τῷ διαληφθέντι γράμματι διαλαμβάνει. χρόνου δὲ ἤδη παρῳχηκός και τοῦ θρόνου και τῆς ἐπισκοπῆς ἀναξίως ἐμοῦ διαδεξαμένου, οἱ δεδηλωμένοι μοναχοὶ προφάσεις τινὰς προβαλλόμενοι ἀπέσπασαν 10 τὸν τοῦ μεγάλου Νικολάου ναόν, μὴ ἐπιδίδοντες τὸ κατὰ συνήθειαν και ἀποτεταγμένον κανονικόν, ἀλλ' ἐπὶ προφάσεις καταφεύγοντες και πατριαρχικόν λέγοντες εἶναι τὸ ἀπ' αἰῶνος γονικόν τῆς ἐπισκοπῆς, ὑπὲρ οὗ και γράμματα και συμφωνίας πεποιήκασιν. χρόνων δὲ ἤδη ἐννέα παρῳχηκῶτων και μηδὲν ὑπὲρ κανονικοῦ ἐπιδόντες, προσελθὼν τῷ παναγιωτάτῳ μου 15 δεσπότη τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Σερρῶν και ὑπερτίμῳ αὐθέντῃ και πατρί μου και τὰ περι τούτου δῆλα πεποιηκώς, διέκρινε κοινῇ γνώμῃ και ἐμοῦ και τῶν ἐντιμοτάτων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχόντων, και ἀπεσπασθη ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀπὸ τῶν μοναχῶν τοῦ Καρακάλα, καθὼς και τοῖς θείοις δοκεῖ νόμοις· και παραδίδεται ἤδη τοῖς τιμιωτάτοις 20 μοναχοῖς τοῦ Ζωγράφου ὁ διαληφθεὶς ναὸς τοῦ ἁγίου Νικολάου, ὃς και ὀφείλει κατέχεσθαι παρ' αὐτῶν μετὰ τοῦ ἐν αὐτῷ εὑρισκομένου ἀμπελίου και τῆς γῆς και λοιπῶν δικαίων και προνομίων αὐτοῦ ἀναποσπαστως και ἀναφαιρέτως, ἐπιμελουμένων τῆς συστάσεως και βελτιώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ εὑρίσκεσθαι πνευματικὸν ἄνδρα, δεχόμενον και διορ- 25 θούμενον σφάλματα και λογισμοὺς ἀνθρώπων, ὀφειλόντων δίδοναι κατ' ἔτος ὑπὲρ τε κανονικοῦ και κανισκίου δουκάτα ὀκτώ, τὰ μὲν πέντε κανονικοῦ χάριν, τὰ δὲ τρία χάριν κανισκίου. τούτων οὕτω διδομένων, ὀφείλουσι και οἱ τιμιώτατοι μοναχοὶ κατέχειν τὸν διαληφθέντα ναὸν τοῦ μεγάλου Νικολάου κυρίως και δεσποτικῶς εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας και 30 διηνεκεῖς χρόνους. ἐπεὶ δὲ κανονικῶς διεκρίθη γενέσθαι ἡ τοιαύτη παράδοσις ἀπὸ τε τοῦ δεσπότη μου τοῦ ἁγίου και ἀπὸ τῶν θείων και φιλευσεβῶν νόμων, οὐ μὴ ἔξει ἄδειάν τις τῶν ἀπάντων ἢ τῶν τῆς ἐπισκοπῆς ἐκκλησιαστικῶν ἢ ἐτέρου τινὸς τῶν ἀπάντων παρενοχλῆσαι ἢ παρεμποδίσαι τοῖς τιμιωτάτοις μοναχοῖς τοῦ Ζωγράφου ἐπὶ τῇ κατοχῇ και δεσποτείᾳ 35 τοῦ θείου τούτου ναοῦ· ἐπεὶ ὃς διάρρηξιν τοῦ παρόντος ἐπιχειρήσει γράμματος και ἀδέτησιν τῆς κανονικῆς και ἐννόμου ταύτης διαγνώσεως, ὁ τοιοῦτος, κὰν ὁποῖος ἄρα και εἴη, ὑπόδικος γενήσεται ταῖς τῶν ἁγίων πάντων θεοφόρων πατέρων ἀραῖς και τῆς τοῦ θεοῦ ἐκπέση δόξης, τὴν τοῦ Ἰούδα ὑποστάς ῥῆξιν. ὀφείλει δὲ και ὁ μετ' ἐμὲ ἀρχιερατεύσας στέργειν και βεβαιεῖν τὴν παροῦ- 40 σαν πράξιν, ἐπειδὴ, ὡς ἔφημεν, κοινῇ γνώμῃ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου

Σερρών και ὑπερτίμου και τῆς συνοδικῆς διαγνώσεως ἡ τοιαύτη γέγονε πράξις, ἥτις και ὀφείλει βεβαία και ἀμετάτρεπτος διαφυλαχθῆναι· τούτου γὰρ χάριν και τὸ παρὸν γέγονε γράμμα τοῖς δεδηλωμένοις τιμιωτάτοις μοναχοῖς
 45 τοῦ Ζωγράφου σὺν τῷ τιμιωτάτῳ και σεβασμιωτάτῳ καθηγουμένῳ κϋρ Δαμιανῷ εἰς ἀνεογλησιάν αὐτῶν και βεβαίαν ἀσφάλειαν, μηνὶ ἰουνίῳ, ἰνδικτιῶνος δεκάτης, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακισιοστοῦ ἑξήκιστοῦ πέμπτου ἔτους.

† **ΗΑΚΟΒΚ ΣΕΡΩ.**

50 † Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Καισαροπόλεως Ἱερόθεος.

† Ὁ εὐτελής οἰκονόμος τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σερρών Μανουὴλ διάκονος ὁ Κουβαράς.

† Ὁ σακελλάριος τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σερρών Ἰωάννης ἱερεὺς ὁ Μοδηνός.

55 † Ὁ σλευοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μητροπολεως Σερρών Νικόλαος ἱερεὺς ὁ Κουβαράς.

† Ὁ χαρτοφύλαξ τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σερρών Γεώργιος ἱερεὺς ὁ Πριβέλης.

60 † Ὁ σακελλίου τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σερρών Ἰωάννης διάκονος ὁ Ζαβαρ. . .

† Ὁ πρωτονοτάριος τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Σερρών Ἰωάννης ὁ Συναδηνός.

† Ὁ πρωτοπαπᾶς τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Καισαροπόλεως.

XL.

(1358), mois de février, indiction XI.

L'empereur confirme dans un πρόσταγμα, adressé au grand stratopédarque Alexis et au grand primicier Jean, le chrysobulle donné par lui antérieurement au monastère de Zographou au sujet d'un moulin près de Marmarion dans le terrain de Χάνταξ et annule un autre chrysobulle donné par lui plus tard au monastère de Chilandar en conséquence d'un faux rapport.

Περιπόθητε συμπένθερε τῆς βασιλείας μου μέγα στρατοπεδάρχα κϋρ Ἀλέξιε και σὺ περιπόθητε γαμβρὲ τῆς βασιλείας μου μέγα πριμικίηρι

XL. Original aux archives de Zographou. Copie ancienne où il manque la fin signée par la main de l'empereur: μηνὶ φεβρουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος ια.

2 περιπόθητε. α . . . ἔ τῆς.

κῦρ Ἰωάννη, ἡ ἀναφορά σας διε(κομ)ίσθη εἰς τὴν βασιλείαν μου, ἀφ' ἧς
καὶ ἐγνώρισεν αὕτη, ὅσον (ἐγράφε)τε καὶ ἀνεφέρετε περὶ τῆς κρίσεως καὶ
τῆς ἐξετάσεως, ἧς ὤρισεν ἡ βασιλεία μου ἵνα ποιήσητε εἰς τε τὸ χρυσό- 5
βουλλον, ὅπερ ἐποίησεν αὕτη πρὸς τοὺς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω μονα-
χοὺς τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἁγίου μεγαλο-
μάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου,
ἡστινος τὸ κτητορικὸν δίκαιον καὶ τὴν διεξαγωγὴν καὶ διακράτησιν ἔχων ὁ
περιπόθητος ἀδελφὸς καὶ συμπένθερος τῆς βασιλείας μου ὁ ὑψηλότατος 10
βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων κῦρ Ἰωάννης ὁ Ἀλέξανδρος, καὶ εἰς τὸ ἕτερον
χρυσόβουλλον, ὅπερ ἐποίησεν ὁμοίως ἡ βασιλεία μου πρὸς τοὺς ἐν τῷ
τοιούτῳ ἁγίῳ ὄρει μοναχοὺς τῆς σεβασμίας μονῆς, τῆς εἰς ὄνομα τιμωμέ-
νης τοῦ κυρίου καὶ θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ
Χελανταρίου, ἣτις ἐστὶν ἠνωμένη τῇ σεβασμίᾳ μονῇ τῶν Σέρβων. ἐποιή- 15
σατε γοῦν καλῶς καὶ κατὰ τὴν ἀποδοχ(ήν) τῆς βασιλείας μου, ὅτι οὐδὲν
κατελύσατε ὀπότερον ἀπὸ τούτων χρυσοβούλλων, ἀλλὰ ἀπεστείλατε καὶ
ἀμφότερα εἰς τὴν βασιλείαν μου· καὶ γὰρ ἡ βασιλεία μου ἰδοῦσα ταῦτα
διέκρινεν ἵνα ἔχη τὸ στέργον τὸ προγεγονός χρυσόβουλλον τῇ διαληφθείσῃ
σεβασμίᾳ μονῇ τοῦ Ζωγράφου, διότι ἐνὶ κα(θαρώ)τερον· τὸ δὲ τῆς τοιαύ- 20
της σεβασμίας μονῆς τοῦ Χελανταρίου χρυσόβουλλον, ὅπερ παραδηλοῖ οὐ-
τως περὶ τοῦ ὑδρομύλωνος, ὅτι εὐρίσκεται κατέναντι τοῦ Μαρμαρίου δια-
κείμενος, ὃν ἀνήγειρεν ὁ Μοσχοπούλος ἐκεῖνος πλησίον τοῦ ἐτέρου μύλωνος
τοῦ Χελανταρίου, καὶ φαίνεται ὡς συνεσκιασμένον, ἵνα ἐνὶ ἄκυρον, ὡς ἐξ
ἀπάτης γεγονός καὶ ἐκ ψευδοῦς ἀναφορᾶς. πλὴν διορίζεται ἡ βασιλεία μου 25
πρὸς ὑμᾶς, ἵνα καὶ αὐθις ἐξετάσητε ἀκριβῶς τὰ περὶ τούτου, καὶ ἂν εὖ-
ρητε μετὰ ἀληθείας, ὅτι ἦν πρότερον ὁ τοιοῦτος ὑδρομύλων ἐν τῇ νομῇ
καὶ περιοχῇ τοῦ Χά(ντα)κος, ἵνα ἔχη τοῦτο καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἡ σεβασμία
μονῇ τοῦ Ζωγράφου, καὶ ἔχη καὶ τὸ γεγονός αὐτῇ χρυσόβουλλον τῆς βασι-
λείας μου τὸ στέργον καὶ ἀμ(ετα)ποίητον. εἰ δὲ εὕρητε ἄλλως τὸ πρᾶγμα, 30
(ἵνα) ἀναφέρητε τοῦτο εἰς τὴν βασιλείαν μου· καὶ καθὼς ὀρίση καὶ δια-
κρίνη αὕτη, ἵνα γένηται· γενέσθω τοίνυν, ὡς τὸ παρὸν ὑμῖν τῆς βασιλείας
μου δ(ιορίζ)εται πρόσταγμα. ἀπελύθη τῇ πρώτῃ, μηνὶ φεβρουαρίῳ, ἰν-
δικτιῶνος ἐνδεκάτης.

Dans la copie la signature:

† Ὁ ταπεινὸς μητροπολίτης Χριστουπόλεως Γρηγόριος.

XLI.

(1358), mois de mars, indiction XI.

Certificat de quelques habitants de Μαρμάριον, Νησίν etc., légalisé par le grand stratopédarque et le grand primicier Jean, reconnaissant les anciens droits du monastère de Zographou sur le moulin situé dans leur voisinage, contrairement aux prétentions du monastère Πύργος τοῦ Βασιλείου.

Μαρτυρικὸν τῶν γερόντων τοῦ Μαρμαρίου, ὅτι ὁ ἐκεῖσε ὑδρομύλων ὑπάρχει τοῦ Ζωγράφου.

Ἡμεῖς οἱ γέροντες, ὃ τε ἀπὸ τὸ Καστρήν ὁ Κούρσαρης καὶ Ἰωάννης τοῦ Λέβα, καὶ ἀπὸ τὸ Μαρμάρην ὁ Πτιλινὸς καὶ Δημήτριος ὁ Ῥωμάνης καὶ ὁ Τζαγάλης καὶ οἱ ἕτεροι γέροντες τοῦ Μαρμαρίου, καὶ ἀπὸ τὸ Παλαιὸν πηγάδην ἱερεὺς ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Γεώργιος ὁ Καπούσης, καὶ ἀπὸ
 5 τὸ Νήσσην ὁ γέρον ὁ Σέρβος καὶ Κῶνστας ὁ Βαγιανός, καὶ οἱ πάντες μαρτυροῦμεν ἐπὶ θεοῦ φόβου καὶ πάσης ἀληθείας πρὸς τοὺς ἀγίους ἡμῶν αὐθέντας, τὸν τε μέγαν στρατοπεδάρχη καὶ τὸν μέγαν πριμμικῆριον, περὶ τοῦ μύλωνος, οὐπερ καὶ τὴν διένεξιν ἣ ὄχλησιν οἱ μοναχοὶ Ζωγραφεῖται μετὰ τῶν μοναχῶν τῶν Πυργινῶν τοῦ Βασιλείου, μαρτυροῦμεν καὶ
 10 μαρτυρήσειν ἔχομεν, ἐνθα ἂν καὶ προσκληθῶμεν, ὅτι ὁ μύλωνος ἐνι προνομῇ καὶ συνήθεια ὑπὸ τὴν δεσποτείαν αὐτῶν· ἀμῆ ὅσος καιρὸς παρέδραμε, καὶ ἐκρατοῦσαν τὸν ῥηθέντα μύλωνα οἱ μοναχοὶ τοῦ Πύργου τοῦ Βασιλείου, ἦτον ἀδικία καθαρά καὶ παραλογία μεγάλη· τὸ γὰρ δίκαιον ὅλον ἐπὶ φόβου θεοῦ καὶ πάσης ἀληθείας ἐνι τῶν Ζωγραφεῖτων μοναχῶν
 15 κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἀπ' ἀρχῆς προνομίην καὶ συνήθειαν τῆς χώρας τοῦ Χάντακος· ὡς δὲ χριστιανοὶ ἄνθρωποι καὶ φοβούμενοι τὸν θεόν, ἐπεὶ καὶ τοῦ θανάτου ἐσμέν καὶ κρίσιν μέλλομεν λαβεῖν καὶ ἀνταπόδοσιν, μαρτυροῦμεν πρὸς τοὺς αὐθέντας ἡμῶν καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν, ἐνώπιον καὶ τῶν παρατυχόντων σεβασμιωτάτων καὶ ἀγίων πατέρων, τῶν μεγάλων οἰκονόμων τῶν μοναστηρίων τοῦ ἀγίου ὄρους, τοῦ Καρακάλου τοῦ τε κῦρ Γαβρίηλ, καὶ τῶν Ἰβήρων τοῦ κῦρ Γρηγορίου καὶ κῦρ Μιχαήλ τοῦ Καλοσιδᾶ καὶ ἐτέρων τῶν παρατυχόντων οὐκ ὀλίγων.

XLI. Copie dans le catalogue de 1856. $\left(\frac{\omega}{D9}\right)$.

8 Il y a après ὄχλησιν évidemment une lacune (ἔχουσι?). 10 μαρτυρίσειν.

Ἐν τῷ μηνὶ μαρτίῳ, ἰνδικτιῶνος ἑνδεκάτης.

† Οἱ δοῦλοι τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ὁ μέγας στρατοπειδάρχης καὶ Ἰωάννης ὁ μέγας πριμμι- 25 κήριος.

XLII.

(1358).

Document presque identique au précédent, signé par le stratopé-
darque, le primicier et Hiérothée, évêque de Césaropolis.

Εἰσὶ καὶ οἱ μάρτυρες οἱ ἐν τῇ τοιαύτῃ ὑποθέσει μαρτυρήσαντες ἀπὸ τὸ
Καστρίν ὁ Κούρσαρης καὶ Ἰωάννης τοῦ Λέβα, ἀπὸ τὸ Μαρμάριν ὁ Πτελη-
νός καὶ Δημήτριος ὁ Ῥωμάνης, ὁ Τζόχαρις καὶ οἱ ἕτεροι γέροντες τοῦ
Μαρμαρίου, ἀπὸ τὸ Παλαιὸν πηγάδι ἱερεὺς ὁ Κωνσταντῖνος καὶ Γεώργιος
ὁ Καπούνης, ἀπὸ τὸ Νησίον ὁ γέρον ὁ Σέρβος, Κῶνστας ὁ Βαγιάνος, 5
καὶ οἱ λοιποὶ· μαρτυροῦμεν ἐπὶ φόβου θεοῦ καὶ πάσης ἀληθείας πρὸς
τὸν ἅγιον ἡμῶν αὐθέντην τὸν τιμιώτατον στρατοπεδάρχη καὶ τιμιώ-
τατον πριμμικήριον περὶ τοῦ μύλωνος, οὐπερ καὶ τὴν διένεξιν καὶ ὄχλησιν
ἔχουσιν οἱ μοναχοὶ οἱ Ζωγραφεῖται μετὰ καὶ τῶν μοναχῶν τῶν Πυργινῶν
τοῦ Βασιλείου, μαρτυροῦμεν καὶ μαρτυρήσειν ἔχομεν, ἔνθα ἂν προσκληθῶ- 10
μεν, ὅτι ὁ μῦλος ἐνὶ προνομῇ καὶ συνήθης τῆς χώρας τοῦ Χάντακος καὶ ὡς
δεσπότηται καὶ κύριοι οἱ μοναχοὶ Ζωγραφεῖται τοῦ ῥηθέντος Χάντακος, ἐνὶ καὶ
αὐτὸς ἀπὸ μακρᾶς συνηθείας ὑπὸ τῆς δεσποτείας αὐτῶν· ἀμὴ ὅσος καιρὸς
παρέδραμε, καὶ ἐκρατοῦσαν τὸν ῥηθέντα μύλωνα οἱ μοναχοὶ τοῦ Πύργου
τοῦ Βασιλείου, ἦτον ἀδικία καθαρὰ καὶ παραλογία μεγάλη· τὸ γὰρ δίκαιον 15
ὄλον ἐπὶ θεοῦ φόβου καὶ πάσης ἀληθείας ἐνὶ τῶν Ζωγραφεῖτων μοναχῶν
κατὰ τὴν μακρὰν καὶ ἀπ' ἀρχῆς προνομὴν καὶ συνήθειαν τῆς χώρας τοῦ
Χάντακος. ὡς δὲ χριστιανοὶ ἄνθρωποι καὶ φοβούμενοι τὸν θεὸν πάντες,
ἐπεὶ καὶ τοῦ θανάτου ἐσμέν, καὶ κρίσιν μέλλομεν λαβεῖν καὶ ἀνταπόδοσιν,
μαρτυροῦμεν πρὸς τὸν αὐθέντην ἡμῶν καθαρὰν τὴν ἀλήθειαν ἐνώπιον τῶν 20
μεγάλων καὶ τῶν παρατυχόντων σεβασμιωτάτων καὶ ἀγίων πατέρων, οἰ-
κονόμων τῶν μοναστηρίων τοῦ ἀγίου ὄρους, τοῦ τε Καρακάλλου κυροῦ Γα-

XLII. Copie dans le catalogue de 1856 $\left(\frac{\omega}{Z6}\right)$.

10 μαρτυρίσεις. 20—21 Le mot τῶν μεγάλων (se rapportant au mot οἰκονόμων) n'est pas mis sur sa place.

βριήλ, τῶν Ἰβήρων κυροῦ Γρηγορίου, κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Καλοσιδῆ καὶ ἐτέρων τῶν παρατυχόντων οὐκ ὀλίγων.

25 † Οἱ δοῦλοι τοῦ κρεταιοῦ καὶ ἀγίου βασιλέως, ὁ στρατοπεδάρχης καὶ ὁ πριμμικήριος.

† Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Καισαροπόλεως Ἱερόθεος.

XLIII.

6877—1369, mois de février, indiction VII.

Jean Ouglès, despote de Serbie, termine la querelle entre le monastère de Zographou et l'évêque de Hiérissos au sujet du terrain de Σαράβαρη en faveur du monastère.

Ἐπεὶ πρὸ ὀλίγου ἀντεκρίθησαν ὃ τε θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Ἱερισσοῦ κῦρ Δαβίδ καὶ οἱ ἀπὸ τῆς σεβασμίας βασιλικῆς μονῆς τῆς εἰς ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἀγίου πανενδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης Ζωγράφου τίμιοι μοναχοὶ ἔμπροσθεν τῆς βασιλείας μου καὶ τῆς ταύτη συνεδριαζούσης ἱεραῆ συνόδου, τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου Ἀχρίδος καὶ ὑπερτίμου κυροῦ Γρηγορίου, τοῦ ὀσιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις Πρώτου τῆς σεβασμίας λαύρας τῶν Καρυῶν καὶ παντός τοῦ ἀγίου ὄρους κατὰ πνεῦμα πατρός τῆς βασιλείας μου κυροῦ Σάββα, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καθηγουμένου τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τῆς τοῦ Βατοπαιδίου κυροῦ Ἰγνατίου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καθηγουμένου τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου τῆς ἐπικεκλημένης Χελανταρίου κυροῦ Ἰωάννου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καθηγουμένου τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς τοῦ Ξενοφώντος κυροῦ Δωροθέου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις καθηγουμένου τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς τοῦ Καρακάλλα κυροῦ Γρηγορίου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις προηγουμένου τῆς σεβασμίας μονῆς τῆς βασιλείας μου τῆς ἐπικεκλημένης Χελανταρίου κυροῦ Καλλίστου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν μοναχοῖς μπαστᾶ τοῦ Πύργου κυροῦ Μακαρίου, τοῦ τιμιωτάτου ἐν ἱερομονάχοις ἐκκλησιάρχου τῆς σεβασμίας λαύρας τῶν Καρυῶν κυροῦ Δαμιανοῦ, ἔτι τε τῶν τιμιωτάτων ἐν 15 μοναχοῖς τοῦ τε κυροῦ Θεοδοσίου καὶ κυροῦ Γρηγορίου τοῦ Ὀπάρεση καὶ ἐτέρων οὐκ ὀλίγων τιμίων τε μοναχῶν καὶ ἀρχόντων τῆς βασιλείας μου, καὶ προεβάλοντο ἐκάτερα τὰ μέρη λόγους τε πάνυ πολλοὺς καὶ χρυσό-

βουλλα και προστάγματα τῶν αἰοιδίμων βασιλέων Ῥωμαίων και ἕτερα δικαιώματα κρισιμόγραφα τε και ὑπογραφέων σιγγίλια, ἐκάτερα τὰ ἀντικρινόμενα μέρη δικαιούντα κατέχειν τὴν ἐν τῇ Ἰερισσῷ γῆν τὴν τοῦ Σαρά- 25 βαρη ἐκείνου, ἰδούσης τῆς βασιλείας μου και τῆς μετ' αὐτῆς ἱεράς συνόδου τὰ δικαιώματα αὐτῶν ἀλληλα καταλύοντα, δεῖν ἔγνωσται και ἀπεφάνθη παρὰ τῆς βασιλείας μου, συνδόξαν τοῦτο και πάση τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, πρὸς τὸ φιλάνθρωπον και εἰρηνικὸν νεῦσαι και μερισθῆναι τὴν ἐν τῷ Ἰερισσῷ γῆν, δι' ἣν ἡ ὄχλησις, εἰς δύο ἴσας μερίδας και τὸν μὲν ἐπίσκοπον 30 κατέχειν τὴν μίαν μερίδα, τοὺς δὲ Ζωγραφίτας τὴν ἑτέραν ἴσην μερίδα και οὕτω φίλη συνδιάγειν αὐτοὺς εἰρήνη. ἀλλ' ὁ ἐπίσκοπος και αὐθις ἀνένευε τό τε τοῦ ὄσιωτάτου Πρώτου τοῦ ἀγίου ὄρους κυροῦ Ἰσαάκ ἐκείνου κρισιμόγραφον προέτεινε και τὸ τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Νικαίας ὑπερτίμου και ἐξάρχου πάσης Βιδυνίας τοῦ τὰ δίκαια και τὸν τόπον ἔχον- 35 τος τοῦ παναγιωτάτου και οἰκουμενικοῦ πατριάρχου κυροῦ Φιλοθέου· πρὸς ἅπερ ἀπελογήσαντο οἱ ἀπὸ τοῦ Ζωγράφου ὅτι· «Κρίνοντος τότε τοῦ ὄσιωτάτου Πρώτου ἐκείνου κυροῦ Ἰσαάκ, οὐχ εὐρέθη τὸ δικαίωμα ἡμῶν τὸ παρὰ τῶν ὑπογραφέων τοῦ τε Φαρισσαίου και τοῦ Περγαμηνοῦ τῇ καθ' ἡμᾶς σεβασμίᾳ και βασιλικῇ μονῇ γεγενὸς και διὰ τοῦτο οὐδὲ τὸ τοῦ Πρώ- 40 του κυροῦ Ἰσαάκ κρισιμόγραφον σοι γεγενὸς περὶ τούτου διαλαμβάνει, καθώς σοι και ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης Νικαίας ὑπέρτιμος και ἐξάρχος πάσης Βιδυνίας ἐν Χρυσουπόλει διαγνοὺς ὡς ἀγγίνους εἴρηκεν· τὰ νῦν δὲ εὐρεθέντος τοῦ δικαιώματος τῶν εἰρημένων ὑπογραφέων, ἐξ ἀνάγκης τὸ προσόν σοι κρισιμόγραφον ἀργόν και ὡς μὴδὲ γεγενὸς δείκνυται». ὁ δὲ 45 ἐπίσκοπος αὐθις· «Ἴσον» ἔφασκεν «ἐστὶ τὸ παρ' ἡμῶν προτεινόμενον γράμμα και διὰ τοῦτο ὑποψίαν ἔχει πλαστοῦ· οὐ γὰρ κύριον.» και εὐθὺς οἱ ἀπὸ τοῦ Ζωγράφου και τὸ κύριον ἔδειξαν, και οὕτως ὁ ἐπίσκοπος κατεσίγασε, μὴδὲν τι δυνηθεὶς ἔτι περὶ τούτου ἀντιλέξει. πρὸς δὲ τὸ τοῦ Νικαίας κρισιμόγραφον ἀντέλεξαν οἱ ἀπὸ τοῦ Ζωγράφου ὅτι «Ὁ πανιερώτατος μη- 50 τροπολίτης Νικαίας ὑπέρτιμος και ἐξάρχος πάσης Βιδυνίας τὰ δίκαια και τὸν τόπον ἐπέχων τοῦ παναγιωτάτου ἡμῶν δεσπότη τοῦ οἰκουμενικοῦ πατριάρχου διὰ τὸ μὴ φθάσαι ἰδεῖν τοὺς ἡμῶν μάρτυρας ἐνόμισε μὴ ἔχειν ἡμᾶς μάρτυρας και διὰ τοῦτό σοι και κρισιμόγραφον πεποίηκεν, ὡς και αὐτὸ διαλαμβάνει· ἐπεὶ δὲ ἀρτίως ἀνεγνωσθῆ ἐνώπιον τοῦ ἀγίου ἡμῶν αὐ- 55 θέντου τοῦ πανευτυχεστάτου δεσπότη και τῆς εἰρημένης ἱεράς συνόδου τὸ τῆς μαρτυρίας ἡμῶν γράμμα, διαβεβαιουμένων ἐν αὐτῷ ἀξιοπίστων μαρτύρων, ὅτι ἀνταλλαγὴ γέγονε και ἀντὶ τῶν χωραφίων και τοῦ βάλλου,

ἄπερ εἶχεν ἢ καθ' ἡμᾶς σεβασμία καὶ βασιλικὴ μονὴ εἰς τὸ τοῦ Μακρογέ-
 60 νους χωρίον, ἐδόθη πρὸς ταύτην δι' ἀνταλλαγὴν ἢ ἐν τῷ Ἱερισσῷ ἰσόπο-
 σος γῆ, ἣν εἶχεν εἰς πρόνοιαν αὐτῷ καὶ στρατιώτης Σαράβαρης ἐπικεκλη-
 μένος· ἀδικίαν οὖν ὑφιστάμεθα παρὰ τῆς ἐπισκοπῆς μεγάλην· πῶς γὰρ ἂν
 εἶη δίκαιον στερεῖσθαι ἡμᾶς καὶ τῆς ἐν τῷ Μακρογένους χωρίῳ γῆς καὶ
 μηδὲ τὴν ἀνταλλαγεῖσαν ἐν τῷ Ἱερισσῷ κατέχειν; ταῦτα εἰποῦσι τοῖς μο-
 65 ναχοῖς τότε μὲν οὐκ ἀντέλεξεν ὁ ἐπίσκοπος, μετὰ δὲ δύο ἡμέρας ἐπανελ-
 θὼν ἐνώπιον τῆς βασιλείας μου καὶ τοῦ πανιερωτάτου ἀρχιεπισκόπου
 Ἀχρίδος ὑπερτίμου καὶ ἐξάρχου πάσης Βουλγαρίας ἀντεῖπεν ὡς· «Οὐδέ-
 χομαι τὸ τῆς μαρτυρίας γράμμα, ὅτι <οὐκ> ἔστιν ἀληθές· εἰ δὲ καὶ ἔστιν,
 ἀλλ' οὐχ, ὡς οἱ νόμοι διαγορεύουσι, γέγονε· οὐ γὰρ ἐπιτιμίῳ καθυπεβλή-
 70 θησαν οἱ μάρτυρες, ὥστε ἐξεῖπεν τάληθές.» ταῦτα εἰπόντος τοῦ ἐπισκό-
 που καὶ διατειναμένου μὴ ἐθέλειν τὸ σύνολον διαμερίσασθαι τὴν εἰρημένην
 ἐν τῷ Ἱερισσῷ γῆν μετὰ τῶν Ζωγραφιτῶν, ἀλλ' ἢ πᾶσαν εἶναι τῆς ἐπι-
 σκοπῆς ἢ τῶν Ζωγραφιτῶν πᾶσαν, δίκαιον εἶναι τὸν αὐτοῦ λόγον κρίνασα
 ἢ βασιλεία μου καὶ ὁ ῥηθεὶς πανιερώτατος ἀρχιεπίσκοπος Ἀχρίδος, ἀπέ-
 75 σταλκεν αὕτη τὸν οἰκεῖον τῇ βασιλείᾳ μου κυρὸν Νικήταν τὸν Πεδιάσιμον
 ὡς φιλαλήθη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, ἐκεῖσε γὰρ ἐτύγχανον ὄντες οἱ μάρ-
 τυρες, ἐντειλαμένη αὐτῷ ἵνα εἴπη τῷ πανιερωτάτῳ μητροπολίτῃ Θεσσα-
 λονίκης ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης Θετταλίας ὡς ἀπὸ τῆς βασιλείας
 μου, προτεῖναι ἀφορισμὸν κατὰ τῶν μαρτύρων, ὡς ἂν ἐξείπωσι τὸ ἀληθές·
 80 καὶ ἐὰν μὲν δεξάμενοι τὸν ἀφορισμὸν εἴπωσιν, ὅτι εἶχεν ἢ τοῦ Ζωγράφου
 σεβασμία καὶ βασιλικὴ μονὴ γῆν ἐν τῷ τοῦ Μακρογένους χωρίῳ καὶ ἀντὶ
 ταύτης κατὰ ἀνταλλαγὴν ἐδόθη πρὸς αὐτὴν ἢ ἐν τῇ Ἱερισσῷ γῇ τοῦ Σα-
 ράβαρη ἐκείνου, ἵνα ἔχῃ πᾶσαν τὴν ἐν Ἱερισσῷ γῆν, ὑπὲρ ἧς ἡ ὄγλησις, ἢ
 τοῦ Ζωγράφου σεβασμία μονή· τί γὰρ θαυμαστόν, εἰ καὶ παρὰ τῷ Νικαίας
 85 οὐκ ἠδυνήθησαν μάρτυρας παραγαγεῖν, ἀλλὰ νῦν μετὰ μῆνας ἕξ; οὐδὲ γὰρ
 διὰ τὸν χρόνον καταδίκης ἄξιοι, εἰ καὶ ἐπιπλέον ὁ χρόνος παρετείνετο· ἐὰν δὲ
 μὴ δεξῶνται ἐπὶ τούτῳ οἱ μάρτυρες τὸ ἐπιτίμιον, ἵνα ἔχῃ πᾶσαν τὴν εἰ-
 ρημένην γῆν ἢ ἀγιωτάτη ἐπισκοπὴ Ἱερισσοῦ. συνθέντο στέρξαντες ταῦτα
 καὶ ἀμφοτέρα τὰ ἀντικρινόμενα μέρη. καὶ δὴ ἀπελθὼν ὁ εἰρημένος Πεδιά-
 90 σιμος εἰς Θεσσαλονίκην ἐποίησεν, ὡς προσέταξεν αὐτῷ ἢ βασιλεία μου· καὶ
 προτείναντος τοῦ πανιερωτάτου μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ἀφορισμὸν
 κατὰ τε τοῦ οἰκείου τῷ ὑψηλοτάτῳ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων ὀρφανοτρόφου
 κυροῦ τοῦ Χαγερῆ, ἐκεῖσε μετακληθέντος διὰ τοῦτο παρὰ τοῦ Θεσσαλονί-
 κης καὶ ἀφιγμένου καὶ παρακαθημένου, καὶ τοῦ ἐν μοναχοῖς κυροῦ Κύρου,
 95 μὴ δυνηθέντος μὲν διὰ τὸ πολὺ γῆρας ἀφικέσθαι πρὸς ὄψιν τῷ Θεσσαλονί-
 κης, διὰ μέσου δὲ εὐλαβεστάτου ἱερέως τοῦ καὶ κατηχητοῦ τῆς ἀγιωτάτης

μητροπόλεως Θεσσαλονίκης τοῦ ἀφορισμοῦ πρὸς τὸν εἰρημένον μοναχὸν ἐκφωνηθέντος, ἐδέξατο τὸ ἐπιτίμιον ἐκάτερος τῶν εἰρημένων, διαβεβαιωσάμενοι, ὅτι εἶχον οἱ τῆς σεβασμίας καὶ βασιλικῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου γῆν καὶ βάλτον εἰς τὸ Μακρογένους χωρίον· ὧν προστεθέντων εἰς τὸ βασιλικὸν 100 ζευγηλατεῖον, ὡς πλησίον ὄντων αὐτῶ, ἐδόθη κατὰ ἀνταλλαγὴν τῇ ῥηθείᾳ τοῦ Ζωγράφου σεβασμία καὶ βασιλικὴ μονῆ ἡ ῥηθεῖσα ἐν Ἱερισσῷ γῆ. ταῦτα ἐπανελθόντος εἰς τὴν βασιλείαν μου τοῦ οἰκείου ταύτη κυροῦ Νικήτα τοῦ Πεδιασίμου καὶ ἀναγγειλαντος ταύτη, διορίζεται ἡ βασιλεία μου διὰ τοῦ παρόντος δικαιοτηρίου αὐτῆς ὀρισμοῦ, χρυσοβούλλου δύναμιν 105 ἔχοντος, ἔχειν τὴν τοῦ Ζωγράφου σεβασμίαν μονὴν πᾶσαν τὴν ἐν τῷ Ἱερισσῷ γῆν, ὑπὲρ ἧς ἦν ἡ ὄχλησις, ἦν καὶ κατεῖχεν ὡς εἴρηται ὁ Σαράβαρης ἐκεῖνος, εἰς τὸν διηνεκῆ καὶ ξύμπαντα χρόνον ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπάστως, μήτε τοῦ ῥηθέντος θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου κυροῦ Δαβὶδ ἔξοντος ἐπ' ἀδείας ἢ ἐτέραν κρίσιν ζητεῖν ἢ ὅλως διανοχλεῖν τὴν σεβασμίαν 110 καὶ βασιλικὴν μονὴν τὴν τοῦ Ζωγράφου ἐπὶ τῇ τῆς εἰρημένης ἐν Ἱερισσῷ γῆς κατοχῇ τε καὶ δεσποτεία μήτε ἐτέρου τινὸς τοῦ μέλλοντος μετ' αὐτὸν ἐπισκοπεῦσαι τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἱερισσοῦ, ἀλλὰ μένειν παντάπασιν τὴν τοῦ Ζωγράφου σεβασμίαν καὶ βασιλικὴν μονὴν ἀνενόχλητον παρὰ παντὸς ἀνθρώπου καὶ ἀνεπηρέαστον ἐπὶ τῇ τῆς εἰρημένης κατοχῇ γῆς μέχρι 115 συντελείας τοῦ κόσμου· διὰ γὰρ ἀσφάλειαν ἐγεγονεί ταύτη καὶ ὁ παρῶν ὀρισμὸς τῆς βασιλείας μου, χρυσοβούλλου δύναμιν ἔχων, ἀποσταλέντος παρὰ ταύτης σὺν αὐτῷ ὡς ὁτρόκου τοῦ ῥηθέντος οἰκείου τῇ βασιλείᾳ μου κυροῦ Νικήτα τοῦ Πεδιασίμου, ἐφ' ᾧ παραδοῦναι τὴν ῥηθεῖσαν γῆν τὴν ἐν Ἱερισσῷ πρὸς τοὺς Ζωγραφίτας, κατὰ μῆνα φεβρουάριον τῆς νῦν τρεχούσης ἐβδόμης ἰνδικτιῶνος, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδομηκοστοῦ ἐβδόμου.

† Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς δεσπότης καὶ αὐτοκράτωρ ὁ Οὐκχλέσης.

XLIV.

6877—1369, mois de mars, indiction VII.

Démétrius Cabasilas et d'autres fonctionnaires déclarent que le terrain de Σαράβαρη appartient au monastère de Zographou.

Οἱ ἀπὸ τῆς εἰς τὸ ἅγιον ὄρος διακειμένης σεβασμίας μονῆς τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου τιμιώτατοι

112 δεσποτία.

XLIV. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 161—164.

μοναχοὶ πρὸ καιροῦ πρὸς μὲ παραγινόμενοι περὶ τῆς εἰς τὸν Ἱερουσσὸν δια-
κειμένης γῆς τοῦ Σαραβάρη καὶ τῆς εἰς τοῦ Μακρογένους, γῆς ἥξισαν
5 ἀκριβῶς μαθεῖν, ὅσον μέμνημαι ἀπὸ τῶν χρόνων καὶ ὅσον ἤκουον καὶ
παρὰ τῶν τότε γερόντων, ἀφ' οὗ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ γονικοὶ μου ἀνθρωποὶ
διετρίβομεν εἰς τοῦ Μακρογένους διενεργοῦντες τὰ ζευγάρια ἡμῶν καὶ γει-
τονοῦντες ἐκεῖσε· εἰς ἀμφιβολίας γὰρ ἦλθον μετὰ τοῦ ἱερωτάτου ἐπισκόπου
Ἱερουσοῦ καὶ ἀγίου ὄρους. τοῦτο οὖν οὐχ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν ἢ ἀπεντεῦ-
10 θεν εἰπεῖν ἐφάνη μοι συμφέρον, ἀλλ' ἐπεὶ εὐρίσκεται ἡ θέσις τοῦ βασιλικοῦ
βιβλίου τῶν ἀπογραφῶν Φαρισαίου καὶ Περγαμηνοῦ, ἐνὶ δὲ καὶ ὁ οἰκείος
τῷ κραταιῷ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ βασιλεῖ ὀρφανοτρόφος ὁ Χαγερῆς
καὶ ἀπογραφεὺς γινώσκων τὰ περὶ τούτου καὶ ἕτεροι οἱ τότε διατρίβοντες
εἰς τοῦ Μακρογένους ἄρχοντες καὶ γέροντες καὶ γονικοὶ μου ἀνθρωποὶ, ἔτι
15 ζῶντες καὶ μεμνημένοι ἀκριβῶς, ἤγουν ὁ εἰς τὴν σεβασμίαν μονὴν τοῦ
Λατόμου τιμιώτατος μοναχὸς κῦρ Κύρος, γηραιὸς ἀνθρωπος, πριμμικῆριος
ὁ Τζούρακος, ὁ ἑταιριάρχης κῦρ Λέων, ὁ κῦρ Φώτιος ὁ νῦν εἰς τοῦ Μακρο-
γένους ἐγκρατῆς, ὁ Πλατὺς Καλίτης καὶ ἄλλοι τινὲς σὺν αὐτοῖς, καγὼ
πληροφορῆσαι ἔχω, ὅσον σύνοϊδα ἀπὸ τῶν χρόνων καὶ ὅσον ἤκουον. εἴ τι
20 οὖν ἀπὸ τῆς ἐμῆς μαρτυρίας καὶ τῶν εἰρημένων προσώπων ἀνεφάνη, εὐ-
ρέθη δὲ τούτῃ συμφωνοῦν καὶ τὸ βασιλικὸν βιβλίον τῆς τῶν ἀπογραφῶν
τοῦ Φαρισαίου καὶ τοῦ Περγαμηνοῦ θέσεως, διὰ πιττακίου μου ἐδήλωσα
πρὸς τὸν πανευτυχέστατον δεσπότην κῦρ Ἰωάννην τὸν Οὐγλεσην. μετὰ δὲ
ταῦτα ὁ αὐτὸς πανευτυχέστατος δεσπότης ἔστειλε πρὸς τὸν παναγιώτατον
25 μητροπολίτην Θεσσαλονίκης, ἕξαρχον πάσης Θετταλίας καὶ ὑπερτίμιον κῦρ
Ἀντώνιον, τὸν θαυμαστὸν καὶ σοφὸν ἄνδρα Ῥωμαῖον τὸν Πεδιάσιμον, μετ'
ἀσφαλείας γενέσθαι τὴν περὶ τούτου ὑπόθεσιν καὶ πληροφορηθῆναι ἀκριβέ-
στερον τὰ περὶ τούτου. παρεβάλομεν οὖν τῇ ἱερᾷ συνόδῳ, προκαθεζομένου
τοῦ Θεσσαλονίκης ἅμα τοῖς οἰκείοις τῷ κραταιῷ καὶ ἀγίῳ ἡμῶν αὐθέντῃ
30 καὶ βασιλεῖ, τῷ Τραχανειώτῃ κῦρ Μανουήλ, τῷ μεγάλῳ ἄρχοντι τῷ Κα-
βάσιλα, τῷ ὀρφανοτρόφῳ καὶ ἄλλοις ἄρχουσι, παρῆν δὲ καὶ ὁ ῥηθεὶς θαυ-
μαστός καὶ σοφὸς Πεδιάσιμος· καὶ μετ' ἐκκλησιαστικοῦ δεσμοῦ ἢ τοιαύτη
ἠρωτήθη ὑπόθεσις· ἐστάλη δὲ παρὰ τοῦ Θεσσαλονικέως καὶ ὁ κατηχητῆς
κῦρ Μανουήλ ἱερεὺς ὁ Καλυδρᾶς πρὸς τοὺς εἰρημένους γέροντας καὶ τοὺς
35 τότε διατρίβοντας κατ' ἐκεῖνο καιροῦ εἰς τοῦ Μακρογένους καὶ μετ' ἐπιτι-
μίου ἠρώτησεν αὐτούς· καὶ ἐμαρτύρησαν, ὅσον ἕκαστος ἐγίνωσκεν ἀκούσας
καὶ ἶδε. καὶ τὴν ἐκάστου μαρτυρίαν συνοδικῶς πάλιν ὁ κατηχητῆς ἀνήγ-
γειλεν ἐφ' ἡμῖν πᾶσι, παρόντι καὶ τῷ Πεδιασίμῳ καὶ πληροφορηθέντι ἐφ'

οἷς ἐστάλη μαθεῖν· συνεμαρτύρησαν δὲ καὶ ὁ ἀπογραφεὺς ὁ ὄρφανοτρόφος, ὅτι καὶ εἰς τὸ βασιλικὸν βιβλίον τῆς τῶν πρὸ αὐτοῦ ἀπογραφῶν θέσεως 40 οὕτω κατέστρωται, ὅτι ἀνταλλαγὴ γέγονε τότε καὶ ἡ τοῦ Μακρογένους γῆ τῶν Ζωγραφεῖων οὕσα προσετέθη εἰς τὸ βασιλικὸν ζευγελατεῖον καὶ ἐτάχθη, ἀντ' αὐτῆς δὲ ἐδόθη τῇ αὐτῇ μονῇ τῶν Ζωγραφεῖων ἡ τοῦ Σαραβάρη γῆ, ὁ δὲ μοδισμὸς ἐκάστης γῆς καὶ εἰς τὰ πρακτικὰ ἐμφέρεται καὶ εἰς τὸ βιβλίον τῆς θέσεως τῶν ἀπογραφῶν. ἐμαρτυρήθη δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι ἡ εἰς 45 τοῦ Μακρογένους γῆ τῶν Ζωγραφεῖων πρὸ τοῦ γενέσθαι βασιλικὸν ζευγελατεῖον οὕσα, ταύτην ὡς συνορίζαι ὄντες καὶ οἱ τῆς σεβασμίας μονῆς τοῦ Χορταίτου ἐνήργουν μὲν διὰ ζευγαρίων αὐτῶν αὐτήν, ἐδίδουν δὲ κατ' ἔτος ὑπέρπυρα τοῖς Ζωγραφεῖταις ὑπὲρ τῆς τοιαύτης γῆς αὐτῶν, ὅσα τὸ γράμμα τῆς συμφωνίας τούτων διελάμβανεν. οὕτω τοῦ Πεδιάσιμου πληροφορηθέν- 50 τος περὶ τῆς ὑπόθεσεως καὶ πρὸς τὸν ἀποστειλαντα ἀπελθόντος, γέγονε δὲ μεταξὺ τῶν ἀμφιβαλομένων μερῶν ἀποκατάστασις, καθὼς ἄρα καὶ γέγονεν. οἱ ῥηθέντες οὖν μοναχοὶ τῆς τοιαύτης μονῆς τοῦ Ζωγράφου τὴν γενομένην ὡς εἶρηται μαρτυρίαν καὶ ἐγγράφως ἔχειν εἰς τὴν μονὴν βουλόμενοι, ἵνα μὴ χρόνου μῆκος ἀπαλείψῃ αὐτήν καὶ αὐθις εἰς πειρασμὸν ἐμπέσωσιν, 55 παραγενόμενοι ἠξίωσαν καὶ παρεκάλεσαν σημειωθῆναι, ὡς παρηκολούθησεν αὕτη. ὅθεν καὶ τοῦ θεοῦ ἐφορῶντος λέγομεν μαρτυροῦντες, ὅτι μετὰ τὸ ἐλθεῖν τὸν σοφὸν Πεδιάσιμον συνοδικῶς ἐξητάσθη ἡ ὑπόθεσις <καὶ> μετ' ἐπιτιμίου ἠρωτήθησαν οἱ γινώσκοντες, οὓς εἰρήκαμεν, καὶ ἐκκλησιαστικῶν δεσμοῦ καὶ ὠμολόγησαν ἀκριβῶς γινώσκειν, ὅτι ἡ τοῦ Μακρογένους γῆ 60 τῶν Ζωγραφεῖων ἦν πρὸ τοῦ γενέσθαι ζευγελατεῖον ἐκεῖσε βασιλικὸν καὶ πολλάκις ἐνηργεῖτο καὶ παρὰ τῶν Χορταίτηνῶν, διδόντων τοῖς Ζωγραφεῖταις ὑπὲρ αὐτῆς ὑπέρπυρα, εἶτα ὡς ἐτέθησαν ἐκεῖσε βασιλικά ζευγάρια, ἐκρατήθη αὕτη ἡ γῆ εἰς τὸ ζευγελατεῖον τὸ βασιλικὸν· καὶ ἤκουον, ὅτι γέγονεν ἀνταλλαγὴ ταύτης καὶ ἐδόθη ἑτέρα γῆ εἰς τὸν Ἱερουσαλὴμ 65 ραβάρη καλουμένη. ὅπερ καὶ κατέστρωται εἰς τὸ βασιλικὸν βιβλίον τῆς τῶν ἀπογραφῶν θέσεως Φαρισσαίου καὶ Περγαμηνοῦ. καὶ οἶδεν ἀκριβῶς καὶ ὁ νῦν ἀπογραφεὺς ὁ ὄρφανοτρόφος.

Ταῦτα καὶ αὐτὸς εἰδὼς καὶ πρότερον πρὸς τὸν δεσπότην διὰ πιττακίου μου διαμηνυσάμενος, καὶ νῦν ἐγγράφως, ὡς παρηκολούθησεν ἡ ὑπόθεσις, 70 λεπτομερῶς ἐκθέμενος, τὸ παρὸν εἰς ἀσφάλειαν τῆς μονῆς καὶ τῆς μαρτυρίας δῆλωσιν ὑπεγράφη γράμμα μηνὶ μαρτίῳ ἰνδικτιῶνος ἐβδόμης, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδόμηστοῦ ἐβδόμου.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βα-
75 σιλέως Δημήτριος Δοῦκας Καβάσιλας.

† Ὁ μέγας Παπίας.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν βασιλέως, Μα-
νουήλ Χαγερῆς.

XLV.

6878—1369, mois de décembre, indiction VIII.

Le Conseil central de l'Athos rend au monastère de Zographou
la cellule de Καμηλαυχᾶ.

Ἐπει οἱ ἐν τῇ σεβασμίᾳ βασιλικῇ μονῇ τοῦ Ζωγράφου τιμιώτατοι μο-
ναχοὶ ἤτησαντο ἡμῖν τὸ κελλίον τοῦ Καμηλαυχᾶ, ἵνα ἀναστήσωσιν αὐτό,
ἐχερσώθην καὶ αὐτὸ εἰς τὸ παντελές, ὡς καὶ τὰ ἄλλα κελλία, ὡς ἅπαντες
ἴσασι, διὰ τὴν ἔφοδον τῶν ἀθέων Τούρκων, τὴν αἴτησιν αὐτῶν ἀσμενέ-
5 στατα δεξάμενοι ἐγὼ τε καὶ οἱ τιμιώτατοι γέροντες τῆς καθ' ἡμᾶς λαύρας
τῶν Καρυῶν διὰ τε τὸ εὐγνωμον αὐτῶν καὶ τὴν εὐπέθειαν, ἣν ἔχουσιν εἰς
τὸν κατὰ καιροὺς Πρῶτον, δεδώκαμεν τὸ ρηθὲν κελλίον τοῦ Καμηλαυχᾶ
μετὰ καὶ πάσης τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ πρὸς τὴν σεβασμίαν μονὴν
τοῦ Ζωγράφου, ἵνα ἔξη αὐτὸ εἰς τὸν αἰῶνα τὸν ἅπαντα· ὀφείλουσιν οὖν
10 διδόναι κατ' ἔτος οἱ μοναχοὶ τῆς ρηθείσης μονῆς εἰς τὸ πρωτάτον οἶνον
μέτρα ἕξ· ἔνθεν τοι καὶ παρεγγυώμεθα ἐν ἁγίῳ πνεύματι πᾶσι τοῖς μεθ'
ἡμᾶς ἀναδεξαμένοις τὴν προστασίαν τοῦ πρωτάτου τιμιωτάτοις πατράσι
καὶ ἀδελφοῖς, ὅπως διατηρήσωσι τὴν τοιαύτην παρ' ἡμῶν γεγонуῖαν πρᾶ-
ξιν ἀνενόχλητον καὶ ἀπαρασάλευτον, μὴ ἔχοντες τὸν τυχόντα ἐμποδισμόν
15 ἢ διενόχλησιν, ἐπεὶ ἀραὶ καὶ δεσμοὶ ἐκκλησιαστικοὶ ἐξεφωνήθησαν εἰς τὸν
βουληθέντα ἀποσπάσαι τὸ ρηθὲν τοῦ Καμηλαυχᾶ κελλίον ἀπὸ τὴν σεβα-
σμίαν μονὴν τοῦ Ζωγράφου ἢ τι ἀπὸ τῆς νομῆς καὶ περιοχῆς αὐτοῦ, ἀλλὰ
μένει ἀπαρασάλευτος καὶ ἀμεταποίητος· τούτου γὰρ χάριν καὶ τὸ παρὸν
γράμμα γεγονός καὶ ταῖς ὑπογραφαῖς πιστωθὲν ἐπεδόθη πρὸς τὴν διαληφ-
20 θεῖσαν σεβασμίαν βασιλικὴν μονὴν τοῦ Ζωγράφου δι' ἀσφάλειαν αὐτῶν
αἰωνίζουσαν, μηνὶ δεκεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος ὀγδόης, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ
ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδομηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους.

† Ὁ ἐκκλησιάρχης τῆς σεβασμίας λαύρας τῶν Καρυῶν Δα-
μμιανὸς ἱερομόναχος.

XLV. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 28. Extrait
chez Porphyre Ouspensky p. 167.

6 ἔχουσιν.
21 αἰωνίζουσαν.

9 ὀφείλωσιν.

10 ρηθείσης.

19 γεγονός.

διαληφθήσαν.

- † Θεόφιλος μοναχός ὁ Πλακᾶς. 25
 † Ὁ μέγας οἰκονόμος Νικόδιμος μοναχός.
 † Ἰωαννίκιος μοναχός ὁ ἐπιτηρητής.
 † Ἰωσήφ μοναχός ἐ Ψευδάκης.
 † Φίλιππος μοναχός ὁ Μακρύς.
 † Νεόφυτος ὁ Ξύστρης. 30
 † Θεόνας ὁ Μακρυγένης.
 † Διονύσιος ὁ τοῦ Χάροντος.
 † Κύριλλος ἱερομόναχος καὶ πρώην ἐκκλησιάρχης.

XLVI.

6880—1372, mois de juillet, indiction X.

Philothée, patriarche oecuménique, déclare l'église de St. Démétrius, bâtie par Branislav dans le monastère de Zographou, indépendante de l'énéque de Hiérissos et soumise au patriarche.

† Φιλόθεος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Φθάνει δήπου καὶ τοῦτο τοῖς ἱεροῖς κανόσι πάλαι προτεθεσπισμένον, τὸ ἐξεῖναι δηλαδὴ ποῖς βουλομένοις φροντιστήρια καὶ ἱεροὺς ναοὺς ἀνεγείρειν ἐπὶ τῶν ἐκασταχοῦ μητροπόλεων καὶ ἐκκλησιῶν καὶ τούτους μὴ ὑπάγειν τῇ ἐπικρατείᾳ τῶν ἐν αὐταῖς προέδρων, ἀλλ' ἀξιοῦν τελεῖν αὐτοὺς ὑπὸ τῷ οἰκουμενικῷ πατριάρχῃ διὰ τῶν κατ' ἔθος γινομένων ἐν αὐτοῖς σταυροπηγίων καὶ μηδαμῇ τοὺς τῶν πόλεων ἐκείνων ἀρχιερεῖς καὶ προέδρους μνήμην ἔχειν τοῦ ὀνόματος αὐτῶν ἐν ταῖς ἱεροτελεστιαῖς, ταῖς ἐν αὐτοῖς δήπου τοῖς ναοῖς καὶ τοῖς φροντιστηρίοις γινομέναις. καὶ γοῦν ἀρχαίου ὄντος τούτου δὴ τοῦ ἔθους καὶ κανονικοῦ, δόξαν ἤδη καὶ τῷ κατὰ πνεῦμα υἱῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος τῷ Μπρανισθλάβφ ἐκ θεοφιλοῦς γνώμης καὶ τρόπου καὶ συνειδήσεως ἀγαθῆς ἐκ βάθρων ἀνεγείραι θεῖον καὶ σεβάσμιον ναὸν ἐν τῇ κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τὸν Ἄθω σεβασμίᾳ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ, τῇ εἰς ὄνομα τετιμημένῃ τοῦ ἀγίου μου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ τοῦ Ζωγράφου ἐπικεκλημένη, εἰς ὄνομα τιμώμενον τοῦ ἀγίου μου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ 15

XLVI. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 169—170. Éd. H. Gelzer, Sechs Urkunden des Georgsklosters Zografu, dans Byz. Zeitschr. XII (1903), S. 507—508.

μυροβλύτου, μὴ μέντοι ὑποκειῖσθαι τῇ ἀγιωτάτῃ ἐπίσκοπῃ Ἱερισσοῦ, ἀλλ' εἶναι πατριαρχικὸν καὶ μνημονεύεσθαι τὸν κατὰ καιροὺς τοὺς τῆς ἐκκλησίας οἶακας διυθύνοντα οἰκουμενικὸν πατριάρχην, κἀντεῦθεν ἐζήτησεν οὗτος
 20 καὶ παρεκάλεσε προβῆναι ἐπὶ τούτῳ καὶ σιγίλλιωδες γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος, ὥστε εἶναι τοῦτον κατὰ τὸ διηνεκὲς πατριαρχικὸν εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας χρόνους, ἢ μετριότης ἡμῶν ἀπολύουσα τὸ παρὸν σιγίλλιωδες γράμμα παρακελεύεται ἐν ἀγίῳ πνεύματι εἶναι καὶ εὐρίσκεισθαι τοῦτον δὴ τὸν θεῖον ναὸν καθ' ἑαυτὸν, ὡς πατριαρχικὸν κατὰ τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν
 25 βούλησιν καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ ρηθέντος Μπραμισθλάβου, καὶ μηδαμῶς ἔχειν ἠντινοῦν ἐπίθεσιν ἢ καὶ ἀνάκρισιν παρὰ τῶν κατὰ καιροὺς προϊσταμένων τῆς ἀγιωτάτης ταύτης ἐπίσκοπῆς Ἱερισσοῦ, μήτε μὴν τινὰς τῶν τοῦ κλήρου ταύτης εἰσέρχεσθαι ἐν αὐτῷ καὶ ἀπαιτεῖν οἰασθήτινας ἀπαιτήσεις καὶ ζημίαν ὅλως αὐτῷ προξενεῖν. οὐ μὴν οὐδὲ ζητήσει ποτὲ ὁ ἐπίσκοπος
 30 Ἱερισσοῦ καὶ ἀγίου ὄρους, κἀν ὅποιος ἄρα καὶ ἦ, δίκαιόν τι ἐκκλησιαστικὸν λαβεῖν ἀπ' αὐτοῦ ἢ μνημόσυνον ἔχειν ἐν αὐτῷ ἢ ἕτερόν τι, κἀν ἐν ὀποιοδῆποτε σχήματι καὶ τάξει καταστῶσιν εἰς τὸ ἐξῆς τὰ κατὰ τὸν εἰρημένον τοῦτον ναόν, ἀλλὰ τηρηθήσεται καθ' ἑαυτὸν ὡς ὑποκείμενος τῇ ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίᾳ καὶ μὴ τῇ ἐπικρατεῖᾳ αὐτοῦ, ὀφειλο-
 35 μένωσ ἐνεργουμένου καὶ ἀποδιδωμένου τοῦ πατριαρχικοῦ μνημοσύνου ἐν τῷδε τῷ δηλωθέντι ναῷ· εἰς γὰρ τὴν περὶ τούτου δῆλωσιν ἀπολέλυται καὶ τὸ παρὸν σιγίλλιωδες γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐπὶ τῷ προσεῖναι τῷ πανσέπτῳ ναῷ τοῦ ἀγίου μου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου εἰς μόνιμον καὶ διηνεκῆ τὴν ἀσφάλειαν, κατὰ μῆνα ἰούλιον, τῆς
 40 δεκάτης ἰνδικτιῶνος, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἔτους.
 † Φιλίθεος ἐλέω θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

XLVII.

(1378), mois de juillet, indiction I.

L'empereur ordonne au grand primicier Jean d'examiner de nouveau lui-même et de terminer la querelle des monastères de Zographou et de Chilandar au sujet du moulin près de Marmarion ou d'en charger Michel Synadène et le prote de l'Athos.

Περιπόδητε θεῖε τῆς βασιλείας μου μέγα πριμιμικήριε κϋρ Ἰωάννη, οἱ μοναχοὶ τῆς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τὸ Ἄθω διακειμένης σεβασμίας μονῆς

τῆς βασιλείας μου, τῆς <εἰς> ὄνομα τιμωμένης τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλο-
 μάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένης τοῦ Ζωγράφου,
 ἀνέφερον περὶ τῆς διενέξεως, ἣν ἔχουσι μετὰ τῶν μοναχῶν τῆς σεβασμίας 5
 μονῆς τοῦ Χελανταρίου περὶ τινος ὑδρομύλωνος, διακειμένου κατὰ τὸ Μαρ-
 μάριον εἰς τὸν Χάντακα. ἐνεφάνισαν οὖν καὶ προστάγματα, ἅπερ ἔσχον πρὸ
 καιροῦ εἰς δικαίωσιν αὐτῶν, καὶ ἐξέτασιν ἔγγραφον, ἣν ἐποίησατε ὑμεῖς
 ἔνεκεν τῆς τοιαύτης διενέξεως, καὶ ἐδεήθησαν ἀρτίως τυχεῖν καὶ ἡμετέρου
 προστάγματος διὰ τὴν ἐντεῦθεν ἀσφάλειαν. Ἡ βασιλεία μου τοίνυν διὰ πλεί- 10
 ονα καὶ καθαρωτέραν τοῦ πράγματος καὶ τῆς ἀληθείας δήλωσιν καὶ διὰ τὸ
 ἀσκανδάλιστον τῶν μερῶν ἀμφοτέρων διέκρινεν ἵνα γένηται καὶ αὖθις μετ'
 ἐπιστασίας περὶ τούτου ἐξέτασις. εἰ μὲν οὖν ἔχεις εὐκολον σὺ παραγενέσθαι καὶ
 ἐπιστατῆσαι τῷ τόπῳ καὶ ποιῆσαι τοπικῶς τὴν περὶ τοῦ ὑδρομύλωνος τούτου
 ἐξέτασιν, ἀρκούμεθα καὶ ἀποδεχόμεθα τοῦτο· καὶ ποιήσον οὕτως καὶ δεφένδευ- 15
 σον καὶ τὸ μέρος, ὅπερ ἂν εὖροις δικαιοῦμενον. εἰ δὲ μὴ τοῦτο, παραγενέσθω
 ὁ θεῖος τῆς βασιλείας μου κύρ Μιχαὴλ Ἀστράς ὁ Συναδηνός καὶ ὁ ἱερώτα-
 τος μητροπολίτης Οὐγγροβλαχίας καὶ ὀσιώτατος Πρῶτος τοῦ ἀγίου ὄρους·
 καὶ ἀπόστειλον καὶ σὺ μετ' αὐτῶν ἀνθρώπους καλοὺς ἀπὸ τῶν σῶν καὶ
 εὐσυνειδήτους, καὶ ποιησάτωσαν μετὰ ἀκριβείας τὴν τοιαύτην ἐξέτασιν· 20
 καὶ οἶαν ἀπὸ τῶν δύο τούτων σεβασμίων μονῶν ἂν εὕρωσι καὶ δείξωσι
 πρὸς σὲ ὅτι δικαιοῦται ἐπὶ τῷ ῥηθέντι ὑδρομύλωνι, δεφένδουσιν σὺ τὸ δι-
 καιοῦμενον μέρος· καὶ ἀντίστρεφον τῷ δικαιομένῳ μέρει καὶ τὸ παρὸν τῆς
 βασιλείας μου πρόσταγμα, ἀπολυθὲν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ.

† μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδικτιῶνος πρώτης †

25

XLVIII.

(1378), mois de septembre, indiction II.

Le prote Chariton avec quelques higoumènes termine la querelle entre les monastères de Zographou et de Chilandar au sujet du moulin près de Marmarion et reconnaît les droits des moines de Zographou.

† Μεταξὺ τῶν Χελανταρηνῶν τε καὶ τῶν Ζωγραφεῖων διχοστασία τις ἄνωθεν ἦν καὶ διένεξις περὶ τινος ὑδρομύλωνος περὶ τὸ Μαρμάριον ἐγγύς που τοῦ Χάντακος. οἱ μὲν γὰρ ὡς ἐξ ἀγορασίας αὐτοῖς ἐπελθόντα νέμεσθαι καὶ κατέχειν αὐτὸν διεβεβαιοῦντο, οἱ Ζωγραφεῖται δέ, ὡς ἐντὸς τῶν δικαίων ὄντος τοῦ ἑαυτῶν μετοχίου τοῦ Χάντακος. καὶ προφάσει πολλαῖς 5

ποικίλοις τε προβλήμασιν, ἔστι δ' ὅτε καὶ διαφόροις δικαιώμασιν, ἴδιον εἶ-
 ναι τὸν μύλωνα θάτερον τῶν δύο μερῶν δισχυριζόμενον ἦν, οὕτω
 δὲ συνῆλθον εἰς ταύτων οὐδὲ συνέθεντο τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ δι-
 καιῷ προσχεῖν ἢ ἐκ δικαστικῆς ψήφου καὶ ἀποφάσεως ἢ ἀποδείξεως
 10 ἐναργοῦς ἀνδρῶν τῶν εἰδότην, ὑφ' οἷον δῆποτε τῶν δύο μονῶν ὁ
 τοιοῦτος μύλων ἐτύγχανεν, καὶ οὕτω πρὸς εἰρήνην χωρῆσαι καὶ τὴν
 διχόνοιαν διαλύσασθαι, ἀλλ' ὁπότερον ἂν τῶν τοιούτων μερῶν ὑπέλθοι
 τὸν κατὰ καιροὺς ἐκεῖσε αὐθεντεύοντα Σέρβον, τὴν αὐτοῦ δεσποτεῖαν
 ἐλάμβανε προφθάσαν· καὶ αὖθις μετὰ τὴν ἐκείνου τῆς ἀρχῆς ἀπόθε-
 15 σιν παρὰ τοῦ νεωστὶ τὴν διακράτησιν λαχόντος θάτερον ἐπανελάμβανε·
 καὶ πολλή τις ἦν μέσον αὐτῶν ἡ φιλονεικία καὶ ὁ ἀγὼν οὐ μικρός. τῆς οὖν
 ἐκείνων ἀρχῆς δίκην ἀστραπῆς ἐπελθούσης καὶ αὖθις δίκην αὐτῆς παρελ-
 θούσης καὶ τῶν πραγμάτων εἰς τὴν οἰκείαν τάξιν τε καὶ κατάστασιν ῥυθ-
 20 μισθέντων, οὐκέτι καὶ οὗτοι τὰ κατὰ τὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν ἐν διπλῷ κεί-
 σθαι δεῖν ᾤοντο, ἀλλὰ καὶ ταύτην τῆς νομίμου μεταλαβεῖν ἀνεκαθεν τά-
 ξεως. πρῶτοι οὖν οἱ Ζωγραφεῖται μηδὲως ἀνεχόμενοι τῆς τοῦ τοιοῦτου
 ὑδρομύλωνος δεσποτείας γενέσθαι ἀπόβλητοι, πάντα λίθον ἦσαν κινουῦντες,
 ὥστε μὴ ἀπολέσαι τὸ ἴδιον. ἀνατρέχουσι οὖν πρὸς τὸν περιπόδητον θεῖον
 25 τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως τὸν περιφανέστατον
 μέγαν πριμμικήριον καὶ πρὸς τὸν τρισμακάριστον ἐκείνον αὐτάδελφον αὐ-
 τοῦ τὸν μέγαν στρατοπεδάρχην ἔτι περιόντα, μετὰ τοῦ χρυσοβούλλου αὐ-
 τῶν, καὶ οἱ Χελανταρηνοὶ ὁμοίως μεθ' ἑτέρου χρυσοβούλλου, ἀμφοτέρων
 γεγονότων παρὰ τοῦ πατρὸς τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
 βασιλέως, πλὴν τοῦ μὲν τῶν Ζωγραφεῖτῶν πρότερον, ὕστερον δὲ (τοῦ) τῶν
 30 Χελανταρηνῶν. κοινοῦνται γοῦν αὐτοῖς τὴν περὶ τοῦ μύλωνος ὑπόθεσιν,
 ἐπειδὴ καὶ πρόσταγμα πρὸς αὐτοὺς ἀπελύθη ἐκείνου, τὰ τῆς ὑποθέσεως
 ταύτης ἀνατιθέμενον αὐτοῖς. οἱ γοῦν τοιοῦτοι ἄρχοντες ἄμφω τὰ χρυσό-
 βουλλα ἰδόντες, ἄριστα καὶ κατὰ τὴν ἑαυτῶν διασχεψάμενοι γνώμην, τὴν
 δοκοῦσαν μὲν οὐκ ἐξήνεγκον ψῆφον, ἀλλὰ δεῖν κρίναντες τὰ τῷ βασιλεῖ
 35 ψηφισθέντα, ἐκείνῳ μόνῳ τὴν περὶ τούτων ἀρμόζειν αὖθις ψῆφον τὴν καὶ
 ἀπόφασιν, πέμπουσιν ἐκείνῳ καὶ τὰ δύο χρυσόβουλλα. ὁ δὲ δεξάμενος, ἅμα
 τε θαυμάζει τῆς περὶ ταῦτα ἀγχινοίας αὐτοῦς, πρόσταγμα ἀπολύσας, καὶ
 τὸ μὲν τῶν Ζωγραφεῖτῶν ἐπικυροῖ χρυσόβουλλον, τὸ τῶν Χελανταρηνῶν δὲ
 οὐ μόνον οὐκ ἀποπέμπει κενόν, ἀλλὰ καὶ πολλὰ τούτων καταδραμῶν, ὡς
 40 δι' ἀπατηλῆς ἀναφορᾶς τὰ ὧτα ἐκείνου κλειψάντων, συνεσχισμένον εἰρηκε
 τὸ πρὸς αὐτοὺς γεγονὸς χρυσόβουλλον καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἄκυρον. ὅμως αὖ-

δις ἐξέτασιν ἐκέλευε ποιήσασθαι, ὅση δυνατή, καὶ τὸ δοκοῦν ἐκ τῶν δύο
 μερῶν τὴν νικῶσαν ἔχειν, ἐκείνῳ παραδεδωκέναι τὸν μύλωνα. δεξάμενοι
 οὖν τὸ πρόσταγμα, ἐξέτασιν ἀσφαλῆ καὶ διηκριβωμένην ἐποιήσαντο, συνα-
 γαγόντες ἐς ταῦτόν ἅπαντας τοὺς ἐξ ἀρχῆς τῆς τοιαύτης ἐπιστήμονας 45
 ὑποθέσεως· οἷς καὶ μετ' ἐπιτιμίου ἐνώπιον αὐτῶν μεμαρτύρηται, ὅτι ὁ
 Χαντακηνὸς ὁ μύλων ἐστίν. οὐ μὲν οὖν ἐγεγόνει καὶ κρισιμόγραφον δεφεν-
 τεῦον τοῖς Ζωγραφίταις τὸν τῷ μετοχίῳ αὐτῶν διαφέροντα μύλωνα, ἀλλὰ
 ταῖς τοῦ καιροῦ βαβυλωνίαις καὶ ἀσάτοις φοραῖς ἡμελήθη γενέσθαι. καὶ ἐνέ-
 μοντο οἱ Χελανταρνηοὶ τὸν μύλωνα μέχρι τοῦ νῦν. ἀρτίως δὲ μὴ φέροντες 50
 ὄραν τὴν καθ' ἑαυτῶν ἀδικίαν οἱ Ζωγραφῖται χωρεῖν ἐπὶ πλεόν, αὐδῖς μεθ'
 ὅτι πολλῆς τῆς προθυμίας τε καὶ σπουδῆς διαναστάντες πρὸς τὴν τοῦ ἰδίου
 μύλωνος ἀναζήτησιν, ἀνατρέχουσι πρὸς τὸν κραταιὸν καὶ ἅγιον ἡμῶν αὐ-
 θέντην καὶ βασιλέα καὶ πάντα ὑπαγορεύουσιν ἐξ ἀρχῆς περὶ τε τῶν χρυ-
 σοβούλλων τοῦ πατρὸς αὐτοῦ περὶ τε τῆς ἐξετάσεως, ἐμφανίζοντες αὐτῷ 55
 γεγραμμένους τοὺς τότε τὴν ὑπόθεσιν παραδηλώσαντας μάρτυρας. τῷ δέ,
 καὶ μάλιστα τοῦ δικαίου φροντίζοντι, ἅμα τε τὰ τῆς ἀξιώσεως ἐκπληροῦ-
 ται καὶ θεῖον καὶ προσκυνητὸν ἀπολύεται πρόσταγμα πρὸς τὸν περιπόθη-
 τον θεῖον αὐτοῦ τὸν περιφανέστατον μέγαν πριμμικῆριον, συντιθέμενον μὲν
 ἐν τῷ μέρει τῷ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ χρυσοβούλλῳ καὶ τοῖς προστάγμασιν, 60
 ἀνατιθέμενον δ' ἐν μέρει καὶ τὰ τῆς ὑποθέσεως αὐδῖς αὐτῷ, ὡς ἂν αὐτὸς
 δηλαδὴ τὸν τόπον ἐπιστατήσῃ καὶ τὴν περὶ τούτου ἐξενεγκῶν ἀπόφασιν
 δηλῆν ἐκείνῳ ποιήσῃ, ὁπότερον δηλονότι τῶν δύο μερῶν δεδικαίωται· εἰ
 δὲ οὐκ εὐχερὲς αὐτῷ τοπικῶς ἐπιστατήσῃ καὶ διακρίναι τὴν ἀλήθειαν,
 ἐμὲ τε καὶ τὸν πανιερώτατον μητροπολίτην Οὐγκροβλαχίας καὶ Πρῶτον 65
 τοῦ ἁγίου ὄρους τὴν ὑπόθεσιν ἐκέλευεν ἐξετάσαι. δεξάμενος οὖν τὸ πρόσ-
 ταγμα ὁ περιφανέστατος μέγας πριμμικῆριος, αὐτὸς μὲν οὐκ εὐκόλως
 εἶχε τοῦτο ποιῆσαι, γνωρίζεται δὲ ἡμῖν ὁ τοῦ βασιλέως θεῖος καὶ προσκυ-
 νητὸς ὀρισμός· καὶ παραγεγόναμεν ἄμφω κατὰ τὸν ὀρισμὸν ἐκείνου πρὸς
 τὸν Στρυμμόνα, οὐ μόνον ἐγὼ τε καὶ ὁ Πρῶτος, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ ὀσιώ- 70
 τατοι καθηγούμενοι τοῦ ἁγίου ὄρους καὶ οἱ τιμιώτατοι γέροντες. παραγί-
 νονται δὲ οἱ Χελανταρνηοὶ καὶ οἱ Ζωγραφῖται μεθ' ὅσης ἂν εἶχον παρα-
 σκευῆς καὶ δικαιωμάτων. ἐπιστατήσαντες οὖν ἡμεῖς τὸν τόπον καὶ ἰδόν-
 τες τὸν μύλωνα, ἀπὸ ὁροθεσιῶν μὲν ἢ σημείων ἢ τοιούτων τινῶν τὴν
 ἀκριβείαν οὐκ ἐμάθομεν. ὁμῶς ἐρωτηθέντες οἱ Χελανταρνηοί, πόθεν καὶ ἐκ 75
 ποίου δικαίου καὶ ἐκ ποίου χρόνου τοῦ τοιούτου δεσπόζουσιν ὑδρομύλωνος,
 εἶτε ἐξ ἀγορασίας δηλονότι ἢ βασιλικῆς δωρεᾶς ἢ τῆς καλῆς πίστεως χρονίας
 νομῆς, ἐκ μὲν βασιλικῆς δωρεᾶς εἰ καὶ ἔλεγον τοῦτον ἔχειν, ἀλλὰ τὸ ἀνω-
 τέρῳ εἰρημένον ἐνέφραττεν αὐτοὺς πρόσταγμα, συνεσχισμένον ὡς ἐκ ψευ-

80 δούς και ἀπατηλῆς ἀναφορᾶς γεγονός τὸ χρυσόβουλλον αὐτῶν παρακελευ-
όμενον. ἔξ αὐθεντικῆς εὐεργεσίας τῶν ἐνταῦθα Σέρβων. και
ἀληθῆ μὲν ἔλεγον, οὐ μὲνουν ἐκ τούτου τὸ δίκαιον εἰς αὐτοὺς ἤρχετο,
ἐπειδὴ, ὡς προέφημεν, ὁ προλαβὼν παρὰ τοῦ κατὰ καιροὺς αὐθεντεύοντος
εὐηργετέτο αὐτόν. ὅμως πάντοθεν ἀπορήσαντες, εἰς τοῦτο κατέφυγον ὅτι·
85 «ἐκ τοῦ κρατίστου και ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου και βασιλέως τοῦ μακαρίου
και ἀοιδίμου ἐκεῖνου κῦρ Ἄντωνίου ἐξωνησάμεθα αὐτόν μετα τοῦ ἐκτός
χωραφίου». Ζητηθεῖσης οὖν πράσεως ἡ τοιούτου τινός δικαίωματος, οὐκ εἶ-
χον ἀποδοῦναι ἡμῖν. ἠρωτήθησαν ἐν τῷ μέρει και οἱ Ζωγραφῖται, ἐκ ποίων
δικαιωμάτων τοῦτον κατέχουσιν· οἱ δὲ ἅμα τε τῷ χρυσοβούλλῳ και τοῖς
90 προστάγμασι, μάλιστα δ' ὅτι τῶν δικαίων και προνομίων τοῦ Χάντακος ὁ
μύλων ἦν ἐξ ἀρχῆς, ἑαυτῶν εἶναι τὸν μύλωνα ἔλεγον. ἡμεῖς οὖν και τὴν
ἀπόκρισιν ἀκούσαντες τῶν Ζωγραφιτῶν, οὐ τοσοῦτον ἠρκέσθημεν τῷ χρυ-
σοβούλλῳ και τοῖς προστάγμασι, ἀλλ' εἶπερ μαρτυρηθῆ προσώποις καλοῖς
τε και ἀγαθοῖς, μήτε φιλοῖς τοῦ παράγοντος μήτε ἐχθροῖς τοῦ καθ' οὐ παρ-
95 ἄγονται, ἀλλ' ἵνα μόνον μετα φόβου θεοῦ τάληθές ἀποδείξωσι πιθανῶς
τὴν νικῶσαν ἔχειν ὑμᾶς, ἔφημεν πρὸς τοὺς Ζωγραφίτας, και δεσπόμεν
ἀναμφιβόλως τοῦ μύλωνος. μεταξὺ δὲ τούτων εἶπον οἱ Ζωγραφῖται πρὸς
τοὺς Χελανταρηνοὺς ὅτι· «ἔως πότε μέσον ἡμῶν διαμενεῖ ἡ τῆς τοιαύτης
ὑποθέσεως διενόχλησις; ὁ τιμωτάτος ἐν ἱερομονάχοις και πνευματικοῖς
100 κῦρ Ματθαῖος, και γέροντων ὧν και μάλα τοῦ δικαίου λόγον ποιούμενος και
τῆς ὑποθέσεως ἡμῶν ἀκριβῆς ἐπιστήμων, εἰπάτω ἐνώπιον ἡμῶν, ὅσα περὶ
τοῦ μύλωνος σύνοιδεν ἑαυτῷ, και στέργομεν και στοιχοῦμεν τῇ μαρτυρίᾳ
αὐτοῦ, εἰ και τοῦ μέρους ὑμῶν ἐστι, μηδὲν ἀμφιβάλλοντες πλέον, ἀλλ'
ἐμμένοντες τοῖς εἰρημένοις παρ' αὐτοῦ». ὁ δὲ πυνθάνεται παρ' ἡμῶν τὰ
105 κατὰ τὸν μύλωνα ἐξεπεῖν και διαλύσασθαι τὴν ἀμφιβολίαν. και οἶδε μὲν
τὴν ὑπόθεσιν ἀκριβῶς, οὐκ ἠθέλησε δ' ἐξεπεῖν, οὐκ οἶδ' ὅπως· ὅμως κα-
λοῦνται οἱ μάρτυρες, Μιχαὴλ ὁ Καλοειδᾶς ἀπὸ τῶν Σερρών, μοναχὸς Θεό-
δουλος ὁ κατὰ κόσμον Σανδίκης, Γεώργιος ὁ Μεσσηνσιώτης, ὁ Βαγιάνος, ὁ
Σάββας, ἀπὸ τοῦ Μαρμαρίου Θεόδωρος ὁ Μαρῖνος, Νικόλαος ὁ Μαυράγγε-
110 λος, Μιχαὴλ ὁ Μαυροϊωάννης και Θεόδωρος ὁ Κριονέρης, ἄνδρες ὀρθῆς
συνειδήσεως και μήτε διὰ κέρδος τι πλημμελοῦντες ἀπλῶς τε μαρτυροῦν-
τες και μὴ μίαν μεμελετημένην, ὁ τοῖς θεοῖς ἀπηγόρευται νόμοις, ὁμιλίαν
προφέροντες. και δέχονται ἐπιτίμιον φοβεροῦ και φρικώδους ἀφορισμοῦ, και
ὁμολογοῦσιν ἐκ συνθήματος ὡς ἐξ ἐνός στόματος ἅπαντες μετα φόβου

80 après παρακελεύομενον il y a évidemment une lacune (il faut lire: εἶτα δὲ ἔλεγον
τοῦτον τὸν ὑδρομύλωνα ἔχειν ἐξ κτλ.).

86 ἀοιδίου.

111 πλημμελήσαντες corrigé en πλημμελοῦντες.

θεοῦ, ὅτι ὁ Χαντακηνὸς ὁ τοιοῦτος ὑδρομύλων ἐστὶν ἄνωθεν. οὐδεὶς δὲ εὐ- 115
 ρέθη τῇ μαρτυρίᾳ αὐτῶν ἐναντιωθεὶς ἢ ψευδῆ λέγοντας ἀπελέγξας ἢ Χε-
 λανταρηνὸν ἢ ἄλλου τινὸς εἶναι τὸν μύλωνα ἀποδείξας. ἐπὶ τούτοις οἱ Χε-
 λανταρηνοὶ δυσχεράναντες, ὡς ἤδη ἠττηθέντες, ἐφ' ἑτέραν ἐτράποντο, οἰ-
 κείους εἶναι τοῖς Ζωγραφίταις τοὺς μάρτυρας λέγοντες· «καὶ οὐ μαρτυροῦσι
 τὴν ἀλήθειαν, νόμους φιλίας εἰς αὐτοὺς σφύζοντες· ἔχομεν δὲ καὶ ἡμεῖς 120
 μάρτυρας, τὸν τε Κούρσαριν καὶ ἐτέρους, τάληθῆ ἀπροσωπολήπτως μαρ-
 τυρήσοντας». ἡμεῖς οὖν καὶ εἰς τοῦτο συγκατατεθῆναι ἐκείνοις βουλόμενοι,
 εἰ καὶ τοῖς θείοις νόμοις δοκεῖ τοὺς μετ' ἐπιτιμίου μαρτυρήσαντας μὴ ἀνε-
 ρευᾶσθαι, τὸ ἀξίόπιστον πάντοθεν ἔχοντας, ὅμως εὐρομεν ἐν τῇ προτέρᾳ
 ἐξετάσει τῇ παρὰ τοῦ θείου τοῦ βασιλέως, τοῦ μεγάλου πριμμικηρίου, γε- 125
 γονυῖα τὸν Κούρσαριν ὑπογεγραμμένον καὶ τὰ ὅμοια ἀπαραλλάκτως συμ-
 μαρτυροῦντα τούτοις μεθ' ἐτέρων, οὓς οἱ Χελανταρηνοὶ ἐβούλοντο παρα-
 γαγεῖν μάρτυρας. ἐπειδὴ τοίνυν οὔτε ἀπὸ νομῆς καὶ δεσποτείας δικαιούν-
 ται οἱ Χελανταρηνοί, ὅμως, εἰ καὶ τῇ χρονίᾳ νομῇ δεσπόζειν ᾤοντο, ἀλλὰ
 τότε κτᾶται, φησὶν ὁ νόμος, τις τὴν νομῆν, ὅτε μηδεὶς αὐτῷ ἐνοχλεῖ νεμο- 130
 μένῳ· οὗτοι δὲ καθ' ἑκάστην ὡς εἶπεῖν περὶ τῶν αὐτῶν διενοχλούμενοι
 ἦσαν· οὔτε τὴν προβληθεῖσαν ἐξώνησιν ἐβεβαίωσαν, μὴ ἐμφανίσαντες περὶ
 ταύτης δικαίωμα· οὔτε τῷ παρ' αὐτῶν ἐμφανισθέντι χρυσοβούλλῳ, ἐπεὶ
 αὐτὸς ὁ ἐπιβραβεύσας τοῦτ' αὐτοῖς καταλέλυκε· μήτε μὴν ἀπὸ μαρτύρων,
 ἐπειδὴ καὶ οἱ παρ' αὐτῶν προαχθῆναι μέλλοντες κατ' αὐτῶν προεμαρτύρη- 135
 σαν, προξετασθεῖσα δὲ καὶ ἡ τοιαύτη ὑπόθεσις παρὰ τοῦ περιφανεστάτου
 μεγάλου πριμμικηρίου οὕτως εὐρέθη μαρτυρηθεῖσα· ἐκρίναμεν ἡμεῖς, ὅτι,
 ἐπειδὴ οἱ Ζωγραφῖται κύριοι τοῦ Χάντακος εἰσιν, ὁ δὲ μύλων πάντοθεν καὶ
 ἐκ πάσης ἀποδείξεως Χαντακηνὸς ἄνωθεν πέφανται, ἐξ ἀνάγκης ὁ μύλων
 ἐστὶ τῶν Ζωγραφιτῶν, ἐπειδὴ ὁ τὴν ἐτέρου δεσποτείαν, φησὶν ὁ νόμος, 140
 ὑπεισιῶν καὶ τὸ δίκαιον, τοῖς αὐτοῦ δικαίοις ὀφείλει κεχρησθαι· παρ' ἐκεί-
 νου γάρ, ἐξ οὐπερ οἱ Ζωγραφῖται τὸν Χάντακα ἔσχον, παρ' ἐκείνου καὶ τὰ
 αὐτοῦ εἰλήφασιν δίκαια καὶ προνόμια, ὧν ἐντὸς ὁ τοιοῦτος μύλων ἐστίν. οἱ
 Χελανταρηνοὶ δὲ ἀναισχύντως ἀρξάμενοι νέμεσθαι τὸ ἀλλότριον, διὰ τῆς
 χρονίας νομῆς οὐ δεσπόζειν ἐψηφίσθησαν παρ' ἡμῶν, τοῖς φιλευσεβέσι νό- 145
 μοις ἐπομένων. μάλιστα δ' εἴ τι καὶ δικαίου λόγῳ καὶ κυριότητος αὐτῶν
 οἱ Χελανταρηνοὶ ἐνεφάνισαν, περὶ τοῦ ἐκεῖσε ἐτέρου μύλωνος αὐτῶν διε-
 λάμβανεν, ἐπειδὴ τῶν δύο τοὺς ὅρους οὐκ ἦν διακρίνον. πάντοθεν γοῦν
 εὐνόμως τοῖς Ζωγραφίταις τὸ δίκαιον περιεποιησάμεθα καὶ ἀπὸ τῶν

122 συγκατατεθεῖναι. 128 οὔτε sous ligne par une autre main. 130 Dans le mot
 τότε la syllabe τε est écrite sous ligne par une autre main.

135 Dans le mot μέλλοντες la syllabe με est corrigée par une autre main.

150 δικαιομάτων και ἀπὸ τῶν μαρτύρων και ἀπὸ ἄλλης οἰασθήτινος
 ἐγχειρίσεως. διὸ και ὀφείλουσιν εἰς τὸ ἐξῆς διαμένειν ἀδιενόχλητοι
 παρὰ τοῦ μέρους τῶν Χελανταρηνῶν, ἀδιάσειστοι και ἀνεπηρέαστοι,
 ἔχοντες ἐπ' ἀδείας ποιεῖν ἐπὶ τῷ τοιοῦτῳ ὑδρομύλωνι, ὅσα τε αὐτοῖς εἰσι
 βουλητὰ και ὅσα παρὰ τῶν θείων ἐφεῖται και φιλευσεβῶν νόμων αὐτοῖς,
 155 οἷα τελείους αὐτοῦ και ἀναμφιλέκτοις δεσπότηαις, μὴ εὐρίσκοντες τὴν τυ-
 χούσαν παρ' ἐκεῖνων διενόχλησιν ἢ ἐπήρειαν. εἰ δ' ἴσως προφάσεσιν τισὶ δι'
 ὄχλου γενέσθαι τὸ μέρος βουληθῆ τῶν Χελανταρηνῶν τῷ τῶν Ζωγραφι-
 τῶν μέρει, πρῶτον μὲν ἴστωσαν παρὰ τοὺς θείους νόμους ποιούντες, γινω-
 σκέτωσαν δὲ ἐν παντὶ δικαστηρίῳ δημοσίῳ τε και ἰδιωτικῷ ἡττηθῆσόμενοι
 160 τῇ ἐμφανείᾳ τοῦ παρόντος ἡμῶν γράμματος, ὅπερ ἐγεγόνει τοῖς Ζωγραφι-
 ταις εἰς τὴν ἑαυτῶν ἀσφάλειαν, μηνὶ σεπτεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος δευτέρας. †
 † Ὁ Οὐγγροβλαχίας και Πρῶτος Χαρίτων. †
 † Ὁ καθηγούμενος τῆς σεβασμίας και ἱερᾶς βασιλικῆς Με-
 γάλῃς λαύρας Θεοδόσιος ἱερομόναχος.
 165 † Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Γερόντιος και πνευματικοῖς
 και προηγούμενος τοῦ Βατοπεδίου.:

Il y manque la fin avec les autres signatures.

XLIX.

(1378).

Isaac, évêque de Hiérissos, confirme la décision du document précédent au sujet du moulin près de Marmarion.

Ἐπεὶ οἱ ἐνασκούμενοι ἐν ταῖς κατὰ τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ ἸἸθω σεβασμίας
 μοναῖς, τῇ τε τοῦ Χελανταρίου και τῇ τοῦ Ζωγράφου, διένεξιν εἶχον πρὸς
 ἀλλήλους περὶ τινος ὑδρομύλωνος περὶ τὸ Μαρμάριον διακειμένου πλησίον
 τοῦ Χάντακος, ἑκατέρου μέρους τῶν εἰρημένων μονῶν ἄλλοτε ἄλλου λαμ-
 5 βάνοντος αὐτὸν και προβαλλομένου δικαίωματα εἰς ἰδίαν δικαίωσιν, χρυ-
 σόβουλλά τε και ἑτερά τινα, ἀρτίως δὲ ὀρισμῶ τοῦ κρατίστου και ἀγίου
 μου βασιλέως και αὐτοκράτορος διὰ σεπτοῦ προστάγματος πρὸς τὸν περι-
 πόθητον θεῖον τῆς ἀγίας βασιλείας αὐτοῦ μέγαν πριμμικήριον τὸν κύρ
 Ἰωάννην ἀντεκρίθησαν ἀμφοτέρα τὰ μέρη ἐπὶ τοῦ ἱερωτάτου μητροπολίτου

151 ἐγχειρήσεως.

158 ἴσθωσαν.

159 δημοσίῳ

XLIX. Copie dans le catalogue de 1856 ($\frac{\omega}{Z9}$).

4 ἄλλου τε ἄλλου.

5 δικαίωματος.

Βλαχίας και ὑπερτίμου και Πρώτου τοῦ ἁγίου ὄρους ἐν ἁγίῳ πνεύματι 10
 ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος και συλλειτουργοῦ, συμπάρων-
 των αὐτῶ και πάντων σχεδόν τῶν τιμωτάτων καθηγουμένων τῶν ἐν τῷ
 ἁγίῳ ὄρει σεβασμίων μονῶν, και ἀνεφάνη ἀπό μαρτυρίας ἀξιοπίστων ἀν-
 θρώπων, τῆς σεβασμίας μονῆς εἶναι ὁ τοιοῦτος ὑδρομύλων, δηλονότι τοῦ
 Ζωγράφου, καθῶς ἐν τῷ γεγονότι παρ' αὐτῶν γράμματι κατὰ μέρος ἄνω 15
 θεν πάντα διαλαμβάνεται, ἐφ' ᾧ δηλαδὴ γράμματι ἐδέησε προβῆναι και
 γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος πλείονος χάριν ἀσφαλείας και βεβαιώσεως,
 τὸ παρὸν ἀπολύει αὐτῇ δι' οὗ και παρακελεύεται, τὸ στέργον ἔχειν και βέ-
 βαιον τὸ εἰρημένον γράμμα και κατὰ πάντα ἐρρωμένον και ἀκατάλυτον, ὡς
 δικαίως και νομίμως προβάν και μετὰ τῆς προσηκούσης τάξεως και παιδεύ- 20
 σεως παντοδαπῆς και τῆς νομίμου ἀκριβείας, και κατέχειν ἀπὸ τοῦ νῦν και
 εἰς τὸ ἐξῆς τὴν τοῦ Ζωγράφου σεβασμίαν μονὴν τὸν εἰρημένον ὑδρομύλωνα
 κυρίως και δεσποτικῶς, ἀνενοχλήτως τε και ἀδιασειστικῶς, κατὰ ἀναφαίρετον
 πάντῃ και ἀναπόσπαστον ἐξουσίαν και κυριότητα, ἐπειδὴ πάντοθεν ἀνε-
 φάνη ταύτῃ τῇ μονῇ ἀνήκειν και οὐ τῇ τοῦ Χελανταρίου· ὅθεν και οὐδεὶς 25
 ἐξεῖ ἐπ' ἀδείας διενοχλῆσαι τὸ σύνολον τῇ διαληφθείσῃ τοῦ Ζωγράφου
 μονῇ χάριν τῆς αὐτοῦ δεσποτείας και κατοχῆς και νομῆς, οὔτε ἡ τοῦ Χε-
 λανταρίου μονὴ οὔτε ἄλλος τις τῶν ἀπάντων· ὥστε γὰρ ἀναφαίρετον μέ-
 νειν και ἀναπόσπαστον ἀπὸ τῆς τοῦ Ζωγράφου μονῆς τὸν ῥηθέντα ὑδρομύ-
 λωνα εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας και διηνεκεῖς χρόνους, και βάρως ἀφορισμοῦ 30
 φρικώδους ἐκφωνεῖ ἡ μετριότης ἡμῶν κατὰ τοῦ βουλευθησομένου διενοχλῆ-
 σαι τὸ σύνολον αὐτοὺς περὶ τούτου, ὅστις ἂν εἴῃ. τούτου γὰρ χάριν ἀπο-
 λέλυται και τὸ παρὸν γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος εἰς ἀσφάλειαν.

Ὁ ταπεινὸς ἐπίσκοπος Ἰερισσοῦ και ἁγίου ὄρους Ἰσαάκ.

L.

(1378), mois de novembre, indiction II.

Le μέγας δούξ, sur l'ordre impérial, déclare le monastère de Zographou exempt de tous impôts.

† Τῇ ἐμφανείᾳ τῆς παρουσίας γραφῆς ἀπὸ τῆς πρὸς ἐμὲ ἐλεημοσύνης τοῦ κραταιοῦ και ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου και βασιλέως ὀφείλει ἡ σεβασμία και ἁγία μονὴ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος και τροπαιοφόρου Γεωργίου

ἡ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διακειμένη καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου,
5 ἵνα διατηρῆται ἐκ πάντων τῶν τε ἐχόντων τὰ δημοσιακὰ δίκαια τῶν τε
ἀπαιτούντων ζευγαρατικία ἢ καστροκτισίας ἢ ἄλλας τινὰς συντελείας ἀνε-
νόχλητος καὶ ἀδιάσειστος· οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ τὸ παρὸν αὐτῇ χωρίον
τὸ ἐπονομαζόμενον τοῦ Χάντακος. διὸ καὶ ἐγεγόνει τῇ τοιαύτῃ σεβασμίᾳ
καὶ ἁγίᾳ μονῇ θεῖον καὶ προσκυνητὸν πρόσταγμα, ἵνα διαμένη καὶ ἐπ'
10 αὐτῷ ἀπὸ τε ζευγαρατικίου καὶ καστροκτισίας καὶ ἄλλης πάσης ἀπαιτή-
σεως ἀνενόχλητος καὶ ἀδιάσειστος. ὡσαύτως ὀφείλει, ἵνα κατέχη καὶ κρα-
τῶνται καὶ τὰ χωράφια, ἅπερ ἀπεσπάσθησαν ἀπὸ τῆς ἀγιωτάτης ἐπισκο-
πῆς Ἰερισσοῦ καὶ ἐδόθησαν εἰς τὴν δηλωθεῖσαν σεβασμίαν μονὴν τοῦ Ζω-
γράφου, ἀνενοχλήτως καὶ ἀδιασειστως κατὰ τὴν περίληψιν τοῦ προσόντος
15 αὐτῇ θείου καὶ σεπτοῦ χρυσοβούλλου καὶ μὴ παρά τινος διασειόμενα· διὰ
γὰρ τοῦτο γενόμενον καὶ τὸ παρὸν γράμμα ἐπεδόθη πρὸς τὴν εἰρημένην
σεβασμίαν καὶ ἁγίαν μονὴν δι' ἀσφάλειαν, μηνὶ νοεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος δευ-
τέρας.—εἶχε καὶ τὴν ὑπογραφὴν οὕτως.

† Ὁ δοῦλος τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
20 βασιλέως † ὁ μέγας δούξ †.

LI.

6900—1392, mois de mars, indiction XV.

Le Conseil central de l' Athos affranchit le monastère de Zographou de 2½ hyperpyres par an qu'il avait payés pour les cellules nommées τῶν ἁγίων Ἀποστόλων et τοῦ Καμιλαυκά.

Ἐπεὶ προκατεῖχεν ἡ σεβασμία καὶ ἱερὰ βασιλικὴ μονὴ τοῦ Ζωγράφου
τὰ δύο κελλία τοῦ πρωτάτου, τὸ μὲν ἐν τὸ εἰς ὄνομα τιμώμενον τῶν ἁγίων
Ἀποστόλων, τὸ δ' ἄλλο ἐπονομαζόμενον τοῦ Καμιλαυκά, δίδουσα δὲ κατ'
ἔτος ὑπέρπυρα δύο ἡμισυ τῶν εὑρισκομένων Πρώτῳ χάριν αὐτῶν, ὡς καὶ ἐν
5 ἐτέροις ἐστὶ συνήθεια, ἐλθόντες δὲ πρὸς με τὸν νῦν εὑρισκόμενον Πρώτον
καὶ δεῖξαντες σχέσιν τὲ καὶ ἀγάπην ἐπέκεινα τῶν πολλῶν οἱ ἀδελφοὶ τῆς
αὐτῆς μονῆς ἰκέτευσάν με καὶ τοῦτο ἵνα χαρίσωμαι τῷ ἁγίῳ μεγαλομάρ-
τυρι Γεωργίῳ τὸ κατ' ἔτος διδόμενον πρὸς ἡμᾶς χάριν τῶν ρηθέντων κελ-
λίων, τὰ δύο ἡμισυ ὑπέρπυρα δηλονότι, καὶ προσδεξάμενος αὐτῶν τὴν πα-
10 ράκλησιν, ἀφήμι αὐτό, πρῶτον μὲν τῇ ἀγάπῃ τρωθεὶς τοῦ μεγαλομάρτυ-

6 ἀνενόχλος. 11 ἀνενόχλητον καὶ ἀδιάσειστον.

LI. Copie ancienne aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 29. Copie de Porphyre Ouspensky p. 175.

ρος, δεύτερον δὲ τῇ δεήσει καὶ φιλίᾳ τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν μου τῶν ἐκ τῆς αὐτῆς μονῆς. διὰ τοῦτο ἐντέλλομαι καὶ τοῖς μετέπειτα διαδεξομένοις τὴν προστασίαν τοῦ πρωτάτου πατρᾶσι καὶ ἀδελφοῖς μου στέργειν τοῦτο καὶ βεβαιοῦν καὶ μὴ ἐπηρεάζειν τῇ μονῇ τὸ σύνολον, χορηγήσας οὖν αὐτοῖς καὶ τὸ παρὸν γράμμα δι' ἀσφάλειαν, ὃ καὶ γραφὲν ὑπεγράφη κάτωθεν ὑπ' ἐμοῦ, μηνὶ μαρτίῳ, ἐκκαιδεκάτῃ, ἰνδικτιῶνος πεντεκαιδεκάτης, τοῦ ἑξακισχιλιοστοῦ ἑνακοσιοστοῦ ἔτους.

† Ὁ Πρῶτος τοῦ ἁγίου ὄρους Νεόφυτος ἱερομόναχος.

† Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Ματθαῖος καὶ ἐκκλησιάρχης τῶν Καρεῶν. 20

† Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις καὶ πνευματικὸς κϋρ Θεόδουλος καὶ ἡγούμενος τοῦ Στεφάνου.

† Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Ἰάκωβος ἱερομόναχος καὶ πνευματικὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Χάροντος.

† Ὁ ἐλάχιστος ἐν ἱερομονάχοις Δαμιανὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Μηνίτζη. 25

† Κάλλιστος μοναχὸς καὶ ἐπιτηρητής.

† Ἰωακείμ ὁ Σερβιώτης καὶ πρῶην ἐπιτηρητής.

† Ἰωάσαφ μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Καπρούλλου.

LII.

Janvier, ind. VII.

Recension générale des propriétés du monastère de Zographou exécutée par les recenseurs de Thessalonique Constantin Τζιμπάνος et Alexis Ἀμνός.

Πρακτικὸν ἀπογραφικῆς ἐξισώσεως θέματος Θεσσαλονίκης Ἀλεξίου Ἀμνοῦ.

Παρεδόθη τῇ ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ διακειμένη σεβασμίᾳ βασιλικῆς μονῆς τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου, τῇ τοῦ Ζωγράφου καὶ τῶν Βουλγάρων ἐπονομαζομένη, ἣ διὰ πρακτικῶς αὐτῆς γῆς, ἣς ὁ περιορισμὸς ἔχει οὕτως· 5

LII. Copie ancienne aux archives de Zographou. Extrait chez Porphyre Ouspensky p. 149.

2 Ἀμνοῦ] Φαρισίου·

Τὸ εἰς τὸν Ἐρισσὸν χωράφιον τὸ τοῦ Πύργου αὐτῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς μίξεως τῶν δύο ρυακίων κάτωθεν τοῦ ἀμπελώνος τοῦ Πόδου, ἐν ᾧ, περι- κλείων τὸ τῆς Κωμητιανῆς χωράφιον τῶν δύο μοδίων, ὀρθοὶ πρὸς δύσιν·
 10 κρατεῖ τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα καὶ τὸ ἐν ὑδατῶδες ρυακίον· διέρχεται τὴν ἑτέραν μίξιν τῶν δύο ρυακίων, ἤτοι τοῦ καταρρέοντος ἀπὸ τοῦ Κυριάννη· ἀνέρχεται τοῦτο ἕως ἑτέρας μίξεως δύο ρυακίων καὶ εἰς τὸ χωράφιον Δη- μητρίου τοῦ Μυλωνᾶ, σχοινία εἴκοσι τρία· κλίνει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα καὶ τὸ εὐρεθὲν ρυακίον· ἀνωφορεῖ τὴν Στεφανέαν, σχοινία
 15 δύο· παρεκνεύει ταύτην, σχοινίον ἓν, καὶ πάλιν ὀρθοὶ· ἀνωφορεῖ τὴν τοῦμ- βαν, σχοινία τρία· γαμματίζει ἀριστερά, σχοινία τρία, καὶ ἀνωφορεῖ εἰς τὴν μαύρην πλατεῖαν πέτραν καὶ κατωφορεῖ, εἰς ἀριστερά τὸ τοῦ Καθο- λικοῦ χωράφιον· ἔρχεται εἰς τὸ ὀφρύδιον καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀμπελῶνα τῆς Μπουραίνης· περικόπτει τὴν εἰς τὸν Πριαύλακα ἀπάγουσαν ὁδόν, εἰς
 20 τὴν ἀμπελῶνα Καλῆς τῆς Πρεντουλίας, καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ὄχθαν καὶ εἰς τὰ δίκαια τῆς μονῆς τοῦ Ἄλωπου, σχοινία ἑνδεκα· εἶτα κάμπτει πρὸς ἀνα- τολάς, κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα καὶ τὴν αὐτὴν ὄχθαν· διέρχεται τὸν πύρ- γον τῆς εἰρημένης μονῆς, πορεύεται τὴν ὁδόν, διέρχεται τὸ τετραγωνιαῖον κίονι σύνορον καὶ ἔρχεται ἄχρι τοῦ χωραφίου Νικολάου υἱοῦ τῆς Καλάν-
 25 νης, σχοινία εἴκοσιν ἑνέα· παρεκνεύει δ' εἰς τὸ λίθινον μαῦρον σύνορον καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς ἕτερον λίθινον σύνορον· ἀνωφορεῖ τὴν τοῦμβαν, ἐν ἧ εὐρέθῃ ἕτερον λίθινον σύνορον· κατωφορεῖ εἰς τὸ τῆς γραίας Πήδημα καὶ εἰς τὸ χωράφιον τῶν δύο ἱερέων, τοῦ τε Νομικοῦ καὶ τοῦ Ῥουχᾶ, σχοινία ἑπτα- καίδεκα. εἶθ' οὕτως στρέφεται πρὸς δύσιν, κρατεῖ τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα
 30 καὶ τὸν κρημνὸν καὶ ἀπέρχεται καὶ ἀποδίδωσιν εἰς τὴν μίξιν τῶν δύο ρυα- κίων, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία ἑνδεκα· ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία ἑκατόν, ἅτινα ψηφίζόμενα κατὰ τὸ ὀλόγυρον ἀποτελοῦσι κατὰ ἀποδεκατισμὸν γῆν μο- δίων διακοσίων ὀγδοήκοντα ἑνός, ἀφ' ὧν ἀμπέλιον τῆς αὐτῆς μονῆς ιδιό- κτητον, μοδίων δεκαπέντε ἡμισυ· κατέχουσι δὲ καὶ οἱ καλυβίται τῆς αὐτῆς
 35 μονῆς ἀμπέλιον μοδίων ἕξ, ἕτερον ἀμπέλιον τῆς αὐτῆς μονῆς εἰς τοῦ Ἀκω- βιτῆ ἀπὸ τοῦ χωραφίου τοῦ Ξαντᾶ, μοδίου ἑνός· ἕτερον χωράφιον τῆς αὐ- τῆς μονῆς εἰς τὴν Κακὴν ράχιν πλησίον τοῦ Καθολικοῦ, μοδίων δύο· ἕτε- ρον εἰς τὴν Ὀσόνην πλησίον τοῦ Κορμοῦ, μοδίων δύο· ἕτερον εἰς τὸ Κυ- παρίσσι πλησίον τοῦ Κριβεζούλι, μοδίων ἑπτὰ ἡμισυ· ἕτερον εἰς τὸ τῆς
 40 γραδὸς Πήδημα πλησίον τοῦ Φωτεινοῦ, μοδίων ὀκτῶ ἡμισυ· ἕτερον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἀπὸ τοῦ Βητάλι πλησίον τοῦ Μυλωνᾶ, μοδίων ἕξ ἡμισυ· ἕτε- ρον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἀπὸ τοῦ Θεληματᾶρι πλησίον τοῦ Κλωστομάλ-

λίου, μοδίων τριῶν· ἕτερον τὸ τοῦ Τυμπανάρι πλησίον ἐξ ἀνατολῆς τοῦ παλαιοῦ τειχοκάστρου καὶ τῆς ἐκεῖσε ὁδοῦ, σχοινία ἑπτακαίδεκα, ἐκ δύσεως πλησίον τοῦ Πισσιάνου καὶ τῆς Κωμητιανῆς, σχοινία δέκα ἡμισυ, ἐξ 45 ἄρκτου τοῦ Μελιτζᾶ, σχοινία τέσσαρα ἡμισυ, καὶ ἐκ μεσημβρίας πλησίον τοῦ Κουράτωρος, σχοινία τρία ἡμισυ, μοδίων εἴκοσιν ἑπτὰ· ἕτερον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον πλησίον τοῦ Θεοφυλάκτου ἀπὸ τοῦ Χριστοδούλου, μοδίων πέντε· ἕτερον ἀπὸ τῆς Ἑλένης εἰς τὸ Κρύον πηγάδι πλησίον τοῦ Γαΐτανᾶ, μοδίων δύο ἡμισυ· ἕτερον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον ἀπὸ τοῦ Ξυλουργοῦ πλη- 50 σίον τοῦ Δομετίου, μοδίων ἐξ ἡμισυ· ἕτερον εἰς τὴν Ὀσόνην ἀπὸ τοῦ Πεζοβολάρι, μοδίων πέντε, ὃ ἐστὶ πλησίον τοῦ Λυκομμάτι· ἕτερον ἀπὸ τοῦ Δομετίου εἰς τὸν αὐτὸν τόπον πλησίον τοῦ Λυκομμάτι, μοδίου ἑνός· ὁμοῦ μόδια ἑνακόσια ὀκτῶ ἡμισυ.

Ἐτέρα γῆ τῆς αὐτῆς μονῆς εἰς τὸν Πριαύλακα, ἢ λεγομένη Λούστρα, 55 ἣς ὁ περιορισμὸς ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ τῆς σταυρώσεως τῶν δύο ὁδῶν καὶ τοῦ Διαβρίπου τοῦ τάφρου· ὀρθοῖ πρὸς δύσιν· κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα καὶ τὴν τοῦ Ἐρισσοῦ ὁδὸν ἄχρι τοῦ παρ' ἡμῶν πηχθέντος λιθίνου συνόρου καὶ διαχωρίζοντας τὰ δίκαια τῆς μονῆς τῆς Λαύρας, σχοινία δεκατέσσαρα· κλίνει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα, διαιρῶν τὰ δίκαια 60 τῆς Λαύρας μέχρι τοῦ ἐτέρου λιθίνου συνόρου, σχοινία ἐξ· κάμπτει πρὸς ἀνατολὰς, κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα, διέρχεται τὸ ἐσπηγμένον μαῦρον σύνορον, ἐξ αὐτοῦ εἰς ἕτερον λίθινον σύνορον· καταλιμπάνει ἐκεῖσε τὰ δίκαια τῆς Λαύρας καὶ παραλαμβάνει τὰ τῆς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου· κατέρχεται ἄχρι τοῦ τάφρου τοῦ Διαβρίπου καὶ εἰς τὸ μαῦρον λίθινον σύνορον τοῦ 65 βάλτου, σχοινία ἑνδεκα· λήγει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα καὶ τὸ ἀνάταφρον, ἀπέρχεται καὶ ἀποδίδωσιν εἰς τὴν σταύρωσιν τῶν δύο ὁδῶν, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία ἑνδεκα. ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία τεσσαράκοντα δύο, μοδίων πενήκοντα τριῶν ἡμισυ.

Ἐτερον χωράφιον τὸ λεγόμενον Ἄρμενον, ὅπερ ἔχει σχῆμα τρίγωνον 70 καὶ εὐρέθη <ἔχον> κατὰ τὸν δυτικὸν ἀέρα σχοινία ἑνδεκα, κατὰ ἀνατολὰς σχοινία ἑννέα καὶ ἐκ μεσημβρίας σχοινία δεκαπέντε, ὁμοῦ μόδια εἴκοσιν ἑννέα, ὑπέρπυρα δώδεκα.

Ἐτερον χωράφιον τοῦ Κρύου κάμπου, ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ρύακος τοῦ Ἄρμενου, <κρατεῖ> μεσημβριῶν ἀέρα, σχοινίον ἓν· περιπατεῖ πρὸς ἄρκτον, 75 ἐὼν ἀριστερὰ τὰ τῶν Ἐρισσιωτῶν δίκαια, ἄχρι κάτωθεν τῆς ἀγριαχλαδίας, σχοινία δέκα ἐξ· γαμματίζει πρὸς δύσιν· πορεύεται τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα, διέρχεται τὴν αὐτὴν ἀγριαχραδιάν, ἀνωφορεῖ εἰς τὴν ὁδόν, σχοινία τέσ-

σαρα ἡμισυ· αὐθις πορεύεται πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὴν ὁδὸν καὶ τὸν δυτι-
 80 κὸν ἀέρα ἕως τοῦ μικροῦ λιθίνου συνόρου, σχοινία ἕνδεκα· εἶτα πορεύεται
 πρὸς βορρᾶν καὶ ἔρχεται μέχρι τοῦ ῥύακος τῆς Κουρβοελένης καὶ τοῦ λι-
 θίνου συνόρου, ἐὼν ἀριστερὰ τὰ δίκαια τῆς μονῆς τῶν Σέρβων, σχοινία ἐν-
 νέα ἡμισυ· εἶθ' οὕτω βαδίζει τὸν τοιοῦτον ῥύακα δι' ὅλου καὶ ἀποδίδωσιν,
 85 ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία εἴκοσι τέσσαρα ἡμισυ· καὶ ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία
 ἐξήκοντα ἕξ ἡμισυ· ἄτινα ψηφιζόμενα κατὰ τὸ ὀλόγυρον ἀποτελοῦσι γῆν
 μοδίων ἑκατὸν τεσσαράκοντα, ὑπέρπυρα ἑπτὰ ἡμισυ.

Ἔτερον χωράφιον τὸ τοῦ Λουκίτζι ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκεῖσε ὁδοῦ καὶ
 μέσον τῆς ῥάχεως τῶν ἐνθεν κάκειθεν δύο σκαφειδωτῶν χωραφίων κατω-
 φορεῖ πρὸς δύσιν ἄχρι τοῦ ῥύακος, περικλείων ἔσωθεν τὸ χάλασμα τοῦ
 90 Λουκίτζι, σχοινία ἑπτὰ· γαμματίζει πρὸς ἄρκτον, σχοινία τρία· ὀρθοὶ πά-
 λιν πρὸς δύσιν, ἀνωφορεῖ εἰς τὸ τειχόκαστρον καὶ εἰς τὸ πλατὺ λίθινον
 <σύνορον> τὸ διὰ σταυροῦ σεσημειωμένον, σχοινία τρία ἡμισυ· κλίνει πρὸς
 ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα καὶ τὸ τειχόκαστρον ἕως τῆς πέτρας τῆς
 95 τούμβης, σχοινία ἑπτὰ ἡμισυ· εἶτα κατωφορεῖ πρὸς ἀνατολὰς ἄχρι τοῦ ῥύα-
 κος, σχοινία πέντε ἡμισυ· νεύει καὶ αὐθις πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸ ἀναρρύα-
 κον μέχρι καὶ τοῦ χωραφίου τῶν Σέρβων, σχοινία πέντε ἡμισυ· εἶθ' οὕτως
 ἀνωφορεῖ πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῆς ὁδοῦ, σχοινία τρία· κάμπτει πρὸς με-
 σημβρίαν, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα καὶ τὴν ὁδὸν· ἀπέρχεται καὶ ἀποδί-
 100 δει, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία δώδεκα· καὶ ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία τεσσα-
 ράκοντα ἑπτὰ, ἄτινα κατὰ τὸ ὀλόγυρον ψηφιζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων
 ἑβδομήκοντα ἑννέα.

Ἔτερον χωράφιον εἰς τὸ Πήδημα τῆς γραιίας πλησίον τῆς μονῆς τῶν
 Ἰβήρων καὶ τῆς Βοδενίας, μοδίων πεντήκοντα.

Ἔτερον χωράφιον εἰς τὴν Ἀρσενίειαν πλησίον τῆς μονῆς τῶν Ἰβή-
 105 ρων καὶ τῆς βάλτου, μοδίων δέκα.

Ἔτερον χωράφιον εἰς τὴν Κορβοελένην πλησίον τοῦ Μυλωνᾶ, μοδίων
 ἑπτὰ ἡμισυ. ὁμοῦ ἡ ὅλη γῆ μοδίων ἑπτακοσίων ἑπτακαίδεκα τέταρτον· ἦν
 καὶ ὀφείλει κατέχειν ἡ αὐτὴ σεβασμία βασιλικὴ μονὴ καὶ νέμεσθαι καὶ
 τὴν ἐξ αὐτῆς πᾶσαν καὶ παντοίαν ἀποφέρεισθαι πρόσοδον, καθὼς καὶ τὸ
 110 πρότερον κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων αὐτῇ βασιλικῶν παλαιγενῶν
 χρυσοβούλλων καὶ ἀπογραφικῶν διαγνώσεων· διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ παρὸν
 παραδοτικὸν γράμμα γεγονὸς ἐπεδόθη αὐτῇ εἰς ἀσφάλειαν.

μηνὶ ἰανουαρίῳ, ἰνδικτιῶνος ἑβδόμης.

† Οἱ δοῦλοι τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ἀπογραφεῖς καὶ παραδότες τοῦ θέματος Θεσσαλονί- 115 κης. † Κωνσταντῖνος ὁ Τζιμπάνος(?). † Ἀλέξιος ὁ Ἄμνός.

LIII.

Janvier, ind. VII.

Recension des propriétés du monastère de Zographou exécutée par les recenseurs de Thessalonique. . . . et Alexis Ἄμνός.

Ἐπεὶ ὠρίσθημεν παρὰ τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως ποιῆσαι ἀπογραφὴν καὶ ἐξίσωσιν ἐν τῷ θέματι Θεσσαλονίκης καὶ τὴν ἀναθεώρησιν τῶν τε ἐκκλησιαστικῶν προνοιῶν καὶ μοναστηριακῶν, προσωπικῶν τε ἅμα, στρατιωτικῶν καὶ λοιπῶν ἀπάντων καὶ παραδοῦναι ἐνὶ ἐκάστῳ τὴν διὰ θεοῦ καὶ προσκυνητοῦ βασιλικοῦ ὀρισμοῦ δεδωρημένην 5 αὐτῷ νομισματικὴν ποσότητα, μετὰ τῶν ἄλλων ἀποκατεστήσαμεν καὶ τὴν ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω διακειμένην σεβασμίαν βασιλικὴν μονὴν τοῦ ἀγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου, τὴν καὶ τοῦ Ζωγράφου ἦτοι τῶν Βουλγάρων ἐπονομαζομένην, εἰς ἅπερ κέκτηται διὰ παροίκων, μετοχίων καὶ ἀλλοίων ἀκινήτων, κατέχουσιν ταῦτα διὰ 10 παλαιγενῶν χρυσοβούλλων καὶ ἀπογραφικῶν διαγνώσεων. ἔχει γοῦν ἡ τούτων περιληψὶς οὕτως· εἰς τὸν Ἱερισσὸν Θεόδωρος Χαλκεύς, ὁ γαυρός τοῦ Χαλκέως, ἔχει Ξένην, βοίδιον ἓν, ἀγρούς δύο, ἀμπέλιον εἰς τὸν τόπον τῆς μονῆς, μοδίον ἡμισυ, ὑπὲρ στιχικοῦ τέλους ὑπέρπυρον ἓν· χήρα Εὐδοκία ἡ Βλαχοϊαννή, ἔχει υἱὸν Ἰωάννην, θυγατέρα Εἰρήνην, ἀμπέλιον ἐκ 15 προικός, μοδίον ἡμισυ, τέλος ὑπερπύρου ἡμισυ· εἰς τοῦ Συμεῶνη χήρα ἡ Μαρίτζα, ἔχει υἱὸν Στέφανον, νύμφην ἐπ' αὐτῷ Καλήν, βοίδιον ἓν, ἀγρούς δύο, πρόβατα εἴκοσι, ὄνικόν ἓν, ἀμπέλιον καὶ περιβόλιον ἓν, ὑπὲρ στιχικοῦ τέλους ὑπέρπυρον ἓν ἡμισυ· ὑπὲρ τέλους τοῦ εἰς τὴν Ἀρσενίκειαν ὀλοκαιρινοῦ μύλωνος ὑπέρπυρα δύο· ἀπὸ τῆς <εἰς> Ἱερισσὸν γῆς γῆν ὡσεὶ μοδίων 20 διακοσίων ἐβδομήκοντα ἐπτὰ, οὔσης πλησίον καὶ γύρωθεν τοῦ Πύργου, καὶ ἀμπέλιον ἰδιόκτητον τῆς αὐτῆς μονῆς, μοδίων δεκαπέντε ἡμισυ· ἑτέρα γῆ ἐν κατατομαῖς, μοδίων ὀγδοήκοντα δύο· ἑτέρα γῆ εἰς τὸν Προαύλακα ἦτοι τῆς Λούστρας, μοδίων πενήκοντα τριῶν· ἑτέρα γῆ χωράφιον Ἀρμέ-

LIII. Copie ancienne aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 147—148.

12 γαυρός=γαμβρός. 24—25 ἑτέρα—ἐννέα biffé par une main postérieure.

25 νου λεγόμενον, μοδίων εἴκοσιν ἑννέα· ἑτέρα γῆ τοῦ Κρύου κάμπου, μοδίων
ἑκατὸν τεσσαράκοντα· ἑτέρα γῆ τοῦ Λουκίτζη, μοδίων ἐξήκοντα ἑννέα·
ἑτέρα γῆ εἰς τὸ Πήδημα τῆς γραίας, μοδίων πεντήκοντα· ἕτερον χωρά-
φιον (εἰς) τὴν Ἀρσενίκειαν, μοδίων δέκα· ἕτερον χωράφιον εἰς τὴν Κουρ-
βοελένην πλησίον τοῦ Μυλωνᾶ, μοδίων ἕξ τέταρτον. ὁμοῦ ἢ ὅλη γῆ μο-
30 δίων ἑπτακοσίων δέκα ἕξ τέταρτον, εἰς ὑπέρπυρα δεκατέσσαρα. καὶ ὁμοῦ
τὰ ὅλα ὑπέρπυρα δεκαεννέα, ἃ καὶ ὀφείλει κατέχειν ἢ αὐτὴ σεβασμία μονῆ
καὶ νέμεσθαι καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν πᾶσαν καὶ παντοίαν ἀποφέρεισθαι πρόσοδον,
ὀφειλόντων τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκούντων μοναχῶν ὑπερεύχεσθαι τῶν κραταιῶν
καὶ ἀγίων ἡμῶν αὐθέντων καὶ βασιλέων, τοῦ θεοφυλάκτου στρατοῦ καὶ
35 παντός τοῦ χριστιανικοῦ πληρώματος καὶ συστήματος, μὴ ἔχοντος τινός
ἄδειαν παρενοχλῆσαι ἢ διασεῖσαι ταύτην ἐπὶ τῇ αὐτῶν κατοχῇ καὶ νομῇ·
ἐπὶ τούτῳ γὰρ καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον γράμμα πρακτικὸν γεγονός, ὃ καὶ
συνήθως ὑπογραφέν καὶ τῇ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπεδόθη τῇ δια-
ληφθείσῃ σεβασμίᾳ καὶ βασιλικῇ μονῇ εἰς ἀσφάλειαν, μηνὶ ἰαννουαρίῳ,
40 ἰνδικτιῶνος ἑβδόμης. — Ἔῤιχε καὶ τὰς ὑπογραφὰς οὕτως·

† Οἱ δοῦλοι τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ
βασιλέως, ἀπογραφεῖς καὶ παραδόται τοῦ θέματος Θεσσαλονί-
κης.

Ὁ.....

45 καὶ Ἀλέξιος ὁ Ἀμνός.

LIV.

Décembre, ind. I.

Recension générale des propriétés du monastère de Zographou exé-
cutée par les recenseurs de Thessalonique Démétrius. et Tho-
mas Pergamène Pharisée.

Πρακτικὸν παραδοτικὸν ἐξισώσεως κτημάτων τῆς ἱερᾶς
ἡμῶν μονῆς, ἀπογραφῶν θέματος Θεσσαλονίκης.....
Περγαμενοῦ.....Φαρισαίου.

5 Παρεδόθη τῇ ἐν τῷ ἀγίῳ ὄρει τῷ Ἁθῶ διακειμένη σεβασμία βασιλικῇ
μονῇ τοῦ ἀγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου τῇ

25 λεγομένου. 44 La signature manque dans la copie.

LIV. Acte conservé dans deux exemplaires (A et B) aux archives de Zographou.
L'exemplaire B n'a pas de fin.

1—3 om. B. 5 ἀγίου καὶ ἐνδόξου B.

τοῦ Ζωγράφου καὶ τῶν Βουλγάρων ἐπονομαζομένη ἢ διὰ πρακτικοῦ αὐτῆς γῆ, ἧς ὁ περιορισμὸς καὶ ἔχει οὕτως.

Εἰς τὸ χωρίον τὸν Ἱερισσὸν πλησίον τοῦ πύργου τῆς αὐτῆς μονῆς ἄρχεται ἀπὸ τῆς μίξεως τῶν δύο ρυακίων κάτωθεν τοῦ ἀμπελώνος τοῦ Πόθου, ἐν ᾧ περικλείεται τὸ τῆς Κωμητιανῆς χωράφιον τῶν δύο μοδίων, 10 ὀρθοῖ πρὸς δύσιν, κρατεῖ τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα καὶ τὸ ἐν ὑδατῶδες ρυάκιον διέρχεται τὴν ἐτέραν μίξιν τῶν δύο ρυακίων, ἤτοι τοῦ καταρέοντος ἀπὸ τοῦ Κυριωάννη, ἀνέρχεται τοῦτον ἕως ἐτέρας μίξεως δύο ρυακίων καὶ εἰς τὸ χωράφιον Δημητρίου τοῦ Μυλωνᾶ, σχοινία εἴκοσι πέντε· κλίνει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα καὶ τὸ ἐκεῖσε ρυάκιον· ἀνωφορεῖ τὴν Στε- 15 φαναίαν, στοιχία δύο ἡμισυ· παρεκνεύει ταύτην, στοιχίον ἓν, καὶ πάλιν ὀρθοῖ· ἀνωφορεῖ τὴν τύμβην, σχοινία τρία ἡμισυ· γαμματίζει ἀριστερά, σχοινία τρία· ἀνωφορεῖ εἰς τὴν μαύρην πλατείαν πέτραν καὶ κατωφορεῖ, ἐὼν ἀριστερὰ τὸ τοῦ Καθολικοῦ χωράφιον· ἔρχεται εἰς τὸ ὄφρύδιον καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸν ἀμπελῶνα τῆς Μπουραίνης· περικόπτει τὴν εἰς τὸν Προαύ- 20 λακα ἀπάγουσαν ὁδὸν εἰς τὸν ἀμπελῶνα τῆς Πρεντουλίας καὶ ἔρχεται εἰς τὴν ὄχθην εἰς τὰ δίκαια τῆς μονῆς τοῦ Ἀλυπίου, σχοινία δεκαεννέα· εἶτα κάμπτει πρὸς ἀνατολάς, κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα καὶ τὴν αὐτὴν ὄχθην, διέρχεται τὸν πύργον τῆς εἰρημένης μονῆς, πορεύεται τὴν ὁδόν, διέρχεται τὸ τετράγωνον σύνορον καὶ ἔρχεται ἄχρι τοῦ χωραφίου Νικολάου υἱοῦ τῆς 25 Καλάννης, σχοινία τριάκοντα τέσσαρα· παρεκνεύει εἰς τὸ λίθινον μαῦρον σύνορον καὶ ἐξ αὐτοῦ εἰς τὸ ἕτερον λίθινον σύνορον· ἀνωφορεῖ τὴν τύμβην, ἐν ἧ εὐρέθη ἕτερον λίθινον σύνορον, κατωφορεῖ εἰς τὸ τῆς γραιίας Πήδημα καὶ εἰς τὸ χωράφιον τῶν δύο ἱερέων, τοῦ τε Νομικοῦ καὶ τοῦ Ρουχᾶ, σχοι- 30 νία δεκαοκτώ· εἶθ' οὕτως στρέφεται πρὸς δύσιν, κρατεῖ τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα καὶ τὸν κρημνόν, ἀπέρχεται καὶ ἀποδίδωσιν εἰς τὴν μίξιν τῶν δύο ρυακίων, ἐνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία εἴκοσι δύο· ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία ἑκατὸν εἴκοσιν ὀκτώ, ἅτινα ψηφίζόμενα κατὰ κεφαλὴν καὶ πόδα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων πεντακοσίων δώδεκα, ἀφ' ὧν τὰ τῶν παροίκων ἀμπέλια τῆς τοιαύ- 35 τῆς μονῆς μοδίων δεκαεννέα καὶ τὰ ιδιόκτητα μοδίων τριάκοντα.

Ἐτέρα γῆ εἰς τὸν Προαύλακα, ἡ λεγομένη Λούστρα· ἧς ὁ περιορισμὸς ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ τῆς σταυρώσεως τῶν δύο ὁδῶν καὶ τοῦ Διαβρίπου τάφρου· ὀρθοῖ πρὸς δύσιν, κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα καὶ τὴν τοῦ Ἱερισ-

8 ἱερισσὸν (partout) B. 10 κομητιανῆς B. 14 σχοινία xγ' B. 15 τὸ εὐρέθην ρυάκιον B. στεφανέαν B. 16 δύο, παρεκνεύει B. 17 σχοινία γ', γαμματίζει B. 18 πλατείαν B. 21 ἀμπελῶνα καλῆς (τῆς) πρεντουλίας B. 22 ὄχθην καὶ εἰς τὰ B. σχοινία ις' B. (εἶ)τα B. 25 τετραγωνιαῖον κίονιον σύνορον B. 26 σχοινία λβ' B. 32 καὶ ὁμοῦ B. σχοινία ρη' B. 34 μοδίων υἱδ B. 34—35 παροίκων τῆς αὐτῆς μονῆς ἀμπέλια B. 38 τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα B.

σου ὁδὸν ἄχρι τοῦ παρ' ἡμῶν πηγθέντος λιθίνου συνόρου, τοῦ διαχωρίζον-
 40 τος τὰ δίκαια τῆς μονῆς τῆς Λαύρας, σχοινία δεκατέσσαρα· κλίνει πρὸς
 ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα, διαιρῶν τὰ δίκαια τῆς Λαύρας, μέχρι τοῦ
 ἑτέρου λιθίνου συνόρου, σχοινία ἕξ πέμπτον· κάμπτει πρὸς ἀνατολάς, κρα-
 45 τεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα, διέρχεται τὸ πεπηγμένον μαῦρον σύνορον καὶ ἕξ αὐτοῦ
 εἰς τὸ ἕτερον λιθίνον σύνορον· καταλιμπάνει ἐκεῖσε τὰ δίκαια τῆς Λαύ-
 ρας καὶ παραλαμβάνει τὰ τῆς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου, κατέρχεται
 ἄχρι τοῦ τάφρου τοῦ Διαβρίπου καὶ τοῦ μαύρου λιθίνου συνόρου
 τοῦ βάλτου, σχοινία ἕνδεκα· κλίνει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν
 ἀέρα καὶ τὸ ἀνάτραφον, ἀτέρχεται καὶ ἀποδίδωσιν εἰς τὴν σταύρωσιν τῶν
 50 δύο ὁδῶν, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία ἕνδεκα· ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία τεσσα-
 ράκοντα δύο, οὐργία τέτταρα, ἄτινα ψηφίζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίῳ
 πενήκοντα ἕξ.

Ἐτέρα γῆ τῆς αὐτῆς μονῆς, ἡ λεγομένη Κρύος κάμπος, ἣς ὁ περιο-
 ρισμὸς ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ρύακος τοῦ Ἀρμένου, κρατεῖ μεσημ-
 βρινὸν ἀέρα, σχοινίον ἓν· περιπατεῖ πρὸς ἄρκτον, ἐὼν ἀριστερὰ τὰ τῶν
 55 Ἐρισιωτῶν δίκαια, ἄχρι κάτωθεν τῆς ἀγριοαχράδος, σχοινία δεκαῆξ· γαμ-
 ματίζει πρὸς δύσιν, πορεύεται τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα, διέρχεται τὴν αὐτὴν
 ἀγριοαχράδα, ἀνωφορεῖ εἰς τὴν ὁδόν, σχοινία τέσσαρα ἡμισυ· αὐδὶς πορεύ-
 εται πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὴν ἐκεῖσε ὁδὸν καὶ τὸν δυτικὸν ἀέρα ἕως τοῦ μι-
 κροῦ λιθίνου συνόρου, σχοινία ἕνδεκα· εἶθ' οὕτως βαδίζει πρὸς βορρᾶν καὶ
 60 ἔρχεται μέχρι τοῦ ρύακος τῆς Κουρβοελένης καὶ τοῦ λιθίνου συνόρου, ἐὼν
 ἀριστερὰ τὰ δίκαια τῆς μονῆς τῶν Σέρβων, σχοινία ἑννέα ἡμισυ· ἐντεῦθεν
 πορεύεται τὸν τοιοῦτον ρύακα δι' ὄλου καὶ ἔρχεται καὶ ἀποδίδωσιν, ἔνθα
 καὶ ἤρξατο, σχοινία εἴκοσι τέσσαρα· καὶ ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία ἐξήκοντα ἕξ,
 ἄτινα ψηφίζόμενα κατὰ τὸ ὀλόγυρον ἀποτελοῦσι γῆν μοδίῳ ἑκατὸν τριά-
 65 κοντα ἕξ ἡμισυ.

Ἐτέρα γῆ τῆς αὐτῆς μονῆς, ἡ ὀνομαζομένη τοῦ Λουκίτζη, ἣς ὁ περιο-
 ρισμὸς ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐκεῖσε ὁδοῦ καὶ μέσον τῆς ράχεως
 τῶν ἔνθεν ἀκαεῖθεν δύο σκαφιδωτῶν χωραφίων κατωφορεῖ πρὸς δύσιν
 ἄχρι τοῦ ρύακος, περικλείει ἔσωθεν τὸ χάλασμα τοῦ Λουκίτζη, σχοινία
 70 ἑπτὰ· γαμματίζει πρὸς ἄρκτον, σχοινία τρία· ὀρθοῖ πάλιν πρὸς δύσιν, ἀνω-
 φορεῖ πρὸς τὸ τειχόκαστρον καὶ εἰς τὸ πλατὺ λιθίνον σύνορον τὸ διὰ σταυ-
 ροῦ σεσημειωμένον, σχοινία τρία ἡμισυ· κλίνει πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν

42 σχοινία ε', κάμπτει B. 43 τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα B. 43—44 σύνορον ἕξ αὐτοῦ εἰς ἕτερον B. 46 διαβρίπου καὶ εἰς τὸ μαῦρον λιθίνον σύνορον τοῦ βάλτου B. 47 πρὸς μεσημβριάν B. 49 καὶ ὁμοῦ B. 51 μοδίῳ πενήκοντα τριῶν ἡμίσεως B. 53 κρατεῖ om. B. 55 ἱερουσιωτῶν B. 63 σχοινία ἕξ' ἡμισυ B. 67 (et 82) καὶ ἔχει B. ράχεος B.

δυτικὸν ἀέρα καὶ τὸ τειχόκαστρον ἕως τῆς πετρωτῆς τύμβης, σχοινία ἑπτὰ ἡμισυ· εἶτα κατωφορεῖ δεξιὰ πρὸς ἀνατολάς ἄχρι τοῦ ρύακος, σχοινία πέντε ἡμισυ· νεύει καὶ αὐθις πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸ ἀναρύακον μέχρι τοῦ χωραφίου τῆς μονῆς τῶν Σέρβων, σχοινία πέντε ἡμισυ· εἶτα ἀνωφορεῖ πρὸς ἀνατολάς ἕως τῆς ὁδοῦ, σχοινία τρία· κάμπτει πρὸς μεσημβρίαν, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα καὶ τὴν ὁδὸν· ἀπέρχεται καὶ ἀποδίδωσιν, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία δεκατέσσαρα· καὶ ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία τεσσαράκοντα ἐννέα, ἅτινα κατὰ τὸ ὀλόγυρον συμφηφιζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων ἑβδομήκοντα πέντε ἡμίσεως ἑνός.

Ἐτέρα γῆ, ὀνομαζομένη τοῦ Τυμπανάρη, ἧς ὁ περιορισμὸς ἔχει οὕτως. ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Παλαιοκάστρου τοῦ διαχωρίζοντος τὰ δίκαια τοῦ ἐτέρου χωραφίου τοῦ λεγομένου τοῦ Λουκίτζη καὶ τοῦ περιοριζομένου· ὀρθοῖ πρὸς δύσιν, κρατεῖ τὸν μεσημβρινὸν ἀέρα, ἔχων ἀριστερὰ τὸ χωράφιον τοῦ Χριστοδούλου· κατωφορεῖ καὶ ἔρχεται ἄχρι τοῦ χωραφίου Δημητρίου τοῦ Καθολικοῦ καὶ ἀπέρχεται, σχοινία τέσσαρα· αὐθις ὀρθοῖ πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα, ἔχων ἀριστερὰ τὸ δηλωθὲν χωράφιον τοῦ Καθολικοῦ, καὶ ἔρχεται ἄχρι τοῦ παλαιοῦ λιθίνου συνόρου, σχοινία ἑπτὰ ἡμισυ· γαμματίζει πρὸς δύσιν ἄχρι τοῦ ρύακος, σχοινίον ἓν· ὀρθοῖ καὶ αὐθις πρὸς ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα καὶ τὸ ρυάκιον, διέρχεται τὴν συκὴν καὶ ἀκουμβίζει εἰς τὸ χωράφιον τοῦ Μελιτᾶ, σχοινία ἑπτὰ ἡμισυ. γαμματίζει πρὸς δύσιν, περᾶ τὸν προειρημένον ρυάκα· ἀνέρχεται τὴν ράχιν, ἔχων ἀριστερὰ τὸ τοῦ Μελιτᾶ χωράφιον, καὶ ἔρχεται μέσον τῆς ράχews καὶ τοῦ λιθίνου συνόρου, σχοινία δύο, οὐργία δύο· ὀρθοῖ καὶ πάλιν πρὸς ἄρκτον, συνέχων τὸν δυτικὸν ἀέρα, βαδίζει τὴν ράχιν δι' ὄλου καὶ ἔρχεται ἄχρι τῆς κορυφῆς τῆς τύμβης τῆς ἐπονομαζομένης τῆς Παχυκαλοῦς Δραγαττείας, σχοινία δώδεκα· ἐντεῦθεν κλίνει πρὸς ἀνατολάς, κρατεῖ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα, κατωφορεῖ κἀντεῦθεν καὶ ἔρχεται ἄχρι τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπὸ τοῦ Ἰερισσοῦ εἰς τὴν Λουκίτζη ἀπερχομένης, ἔων ἀριστερὰ τὸ χωράφιον τοῦ Μυλωνᾶ, σχοινία τρία· αὐθις νεύει πρὸς μεσημβρίαν, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα καὶ τὴν δηλωθεῖσαν ὁδὸν, καταλιμπάνει ταύτην, ἐνοῦται τῷ Παλαιοκάστρῳ, βαδίζει τοῦτο καθὼς κυκλεύει, καὶ ἀποδίδωσιν, ἔνθα καὶ ἤρξατο, σχοινία ἑκοσιν ὀκτώ. ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία ἐξήκοντα πέντε, <οὐργία δύο>, ἅτινα κατὰ τὸ ὀλόγυρον συμφηφιζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων ἑκατὸν τριάκοντα δύο.

75 ἀναρρίακον Β. 81 ἡμισείας μιᾶς τετάρτου Β. 84 χωραφίου αὐτοῦ τοῦ λεγομένου Β. 88 ἀριστερὰ ἔχων Β. 93 ἀριστερὰ ἔχων Β. 94 ἔρχεται ἄχρι τοῦ μέσου τῆς ράχews Β. 97 ὀνομαζομένης τῆς παχυκαλῆς δραγαττείας Β. 99 κατ. . . . ρεῖ κατ' εὐθειᾶν καὶ ἔρχεται Β. 103 κυκλεύει, ἔρχεται καὶ ἀποδίδωσιν Β. 104 σχοινία ἑ. . . . β ἅτινα Β. 105 συμφηφιζόμενα Α. 106 δύο ἡμισυ τετάρτου Β.

Ἐτερον χωράφιον τῆς αὐτῆς μονῆς, ἔχον σχῆμα τρίγωνον καὶ ὀνομα-
ζόμενον Ἄρμενον, ὃ καὶ εὐρέθῃ ἔχον κατὰ τὸν δυτικὸν ἀέρα σχοινία ἑνδεκα
καὶ κατὰ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα σχοινία ἑννέα καὶ κατὰ τὸν μεσημβρινὸν
110 σχοινία δεκαπέντε, ὅπερ ἐστὶ μοδιῶν εἴκοσιν ἑννέα.

Ἐτερον εἰς τὸ Κυπαρίσσιον πλησίον Ἰωάννου τοῦ Μπούρου, μοδιῶν
ἕξ διμοίρου.

Ἐτερον εἰς τὸν Λουκᾶν τὰς συκάς, μοδιῶν πέντε.

Ἐτέρα γῆ τῆς αὐτῆς μονῆς, ἢ λεγομένη τοῦ Σαράβαρι, ἣς ὁ περιορισ-
μὸς καὶ ἔχει οὕτως· ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἐσχισμένου ὀρθίου ἄσπρου μαρμα-
ρίνου συνόρου τοῦ διαιροῦντος τὰ δίκαια τοῦ Βατοπεδίου τῶν Σέρβων καὶ
τὴν περιοριζομένην ταύτην γῆν, ἔχων ἀριστερὰ τὸν ἀρκτικὸν ἀέρα, δεξιὰ
τὸ περιοριζόμενον· ὀρθοὶ πρὸς ἀνατολάς, διέρχεται τὸ διπλοῦν πέτρινον σύν-
120 ορον, σχοινία ἕξ· διέρχεται τὴν ἐν τῇ ἀγρία ἀχραδιά μονόπετραν, τὰ τοῦ
Βατοπεδίου δι' ὄλου διερχόμενα δίκαια, ἀπέρχεται εἰς τὴν παλαιὰν ὁδὸν
καὶ εἰς τὴν ἐν αὐτῇ μεγάλην σιδηρόπετραν, σχοινία δέκα· στρέφεται πρὸς
ἄρκτον, κρατεῖ τὸν δυτικὸν ἀέρα καὶ τὰ δίκαια πάλιν τοῦ Βατοπεδίου· διέρ-
χεται τὸ μέρος τῆς Παλιραίας, λίθινον σύνορον· τέμνει τὴν καθολικὴν
125 ὁδὸν, ἐνοῦται τῇ ὁδῷ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀγίου ὄρους εἰς πύργον τοῦ Βατοπεδίου
ἀπαγούση, περιπατῶν μετ' αὐτῆς μέχρι τοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τῆς μικρᾶς Πα-
λιραίας, σχοινία πέντε ἡμισυ· κάμπτει πρὸς ἀνατολάς, ἀπέρχεται λάντευ-
θεν τὴν ὁδὸν τὴν ἀπάγουσαν εἰς τῶν Ἰβήρων, ἐνοῦται τοῖς δικαίοις τῆς
ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Ἰερισσοῦ, περικόπτει τὸ λιβάδιον, ἐπιβαίνει τῆς με-
130 γάλῃς ρίζημαίας πέτρας, ἀνέρχεται τὴν ῥάχιν καὶ ἵσταται εἰς τὸν βάσταγα
τὸν ἐπιλεγόμενον τοῦ Ἐπισκόπου ῥάχιν, σχοινία εἴκοσιν ἑπτὰ· κλίνει πρὸς
μεσημβρίαν, ἔχων ἀριστερὰ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα καὶ τὰ τῶν Ἰβήρων δι-
καια· ἀπέρχεται κατ' εὐθείαν τὴν τοῦ Ἐπισκόπου ῥάχιν, δι' ὄλου πορευό-
μενος καὶ διερχόμενος τὰς ἐν αὐτῇ πολλὰς καὶ μεγάλας πέτρας ἕως τοῦ
135 τάφρου τοῦ ἀμπελίου τοῦ Ἐσφιγμένου, σχοινία εἴκοσιν ὀκτώ· εἶθ' οὕτως
νεύει πρὸς δύσιν, διέρχεται τὸν τάφρον τοῦ αὐτοῦ ἀμπελίου καὶ λήγει (εἰς
τὴν) ὁδὸν μετ' αὐτοῦ, σχοινία δεκαπέντε· ἐκεῖθεν δὲ στρέφεται πρὸς μεσημ-
βρίαν, κρατεῖ τὸν ἀνατολικὸν ἀέρα, περιπατεῖ τὴν ὁδὸν, τὰς ἐν (τῷ) τάφρῳ
πολλὰς ἰτέας διερχόμενος μέχρι τῆς (ῥε)ούσης πλησίον τῆς ξηρολίμνης καὶ
140 τῶν πολλῶν καὶ συνεχῶν προυναιῶν, σχοινία ἕξ· γαμματίζει πρὸς δύσιν
μεσημβρινότερον, σχοινία τέσσαρα· ὀρθοὶ πρὸς δύσιν.

109 — 110 κατὰ (τὸν μεσημβρι(νὸν)) ὅπερ Β. 110 εἴκοσι(ι ἑννέα
ἡμισυ) τετάρτου Β. 111 — 150 om. Β. 119 πέτρηνον Α. 123 δυτι ἀέρα Α.
130 ῥάχυν Α (partout). 139 ἰταίας Α. 140 γαματίζει Α.

κειμένην μεγάλην πέτραν, διέρχεται ταύτην και τὴν μικρὰν ἀχράδα και τὸ κεχωσμένον λίθινον σύνορον τὸ διαιροῦν τὰ δίκαια τοῦ Ἑσφιγμένου και τῆς μονῆς τῆς Λαύρας, σχοινία δέκα ἐκνεύει πρὸς ἄρκτον, πορεύεται τὸ μονοπάτιον, διέρχεται τὰ δίκαια τῶν Λαυριωτῶν και τὴν μαχαιρόπετραν 145 τὴν διαχωρίζουσαν τὰ δίκαια τῶν Σέρβων ἀπὸ τῶν Λαυριωτῶν και φθάνει και ἀκουμβίζει εἰς τὸ ἐσχισμένον ὄρθιον ἄσπρον μαρμαρίνον σύνορον, ἔνθα και ἤρξατο, σχοινία ὀκτώ. και ὁμοῦ τὰ ὅλα σχοινία ἑκατὸν εἴκοσιν, ἅτινα κατὰ τὸ ὀλόγυρον συμφηριζόμενα ἀποτελοῦσι γῆν μοδίων ἐξακοσίων πεν-
τήκοντα τριῶν ἡμίσεως. 150

Ἐτερον χωράφιον εἰς τὸ βουνὸν τοῦ Σαμουήλ, ἐκ προσενέξεως τοῦ παπαῖ Λέοντος, πλησίον τοῦ Νομικοῦ, μοδίων δύο ἡμίσεως.

Ἐτερον εἰς τοῦ Ἀσάνου ἀπὸ τοῦ Πεζοβολέρου, μοδίων πέντε.

Ἐτερον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον, ἐκ προσενέξεως τοῦ Λυκομμάτου, μο-
δίων τριῶν. 155

Ἐτερον εἰς τῆς Χελιδωνοῦς, ἐκ προσενέξεως τοῦ Ξυλουργοῦ, μοδίων τεσσάρων ἡμίσεως.

Ἐτερον εἰς τοῦ Τυμπανάρι, ἐκ προσενέξεως τοῦ Κωφάκη, πλησίον τοῦ Καθολικοῦ, μοδίου ἑνὸς ἡμίσεως.

Ἐτερον εἰς τὴν Δραγαττιάν, ἐκ προσενέξεως τοῦ Θεληματάρη, πλη- 160
σίον τοῦ Μελιτᾶ, μοδίων τριῶν.

Ἐτερον εἰς τὴν Κουρβοελένην, πλησίον τοῦ (Ἀπ)ρατζάλι, μοδίου ἑνός.

Ἐτερον (εἰς τὴν). (πλησίον) τῆς ἐπισκοπῆς, μο-
δίων ἑξ.

Ἐτερον εἰς τὸ Καρβαρ., πλησίον τοῦ Ξυλουργοῦ, μοδίων τεσσά- 165
ρων.

Ἐτερον εἰς τὴν Κουρβοελένην, πλησίον τῶν Ἰβήρων, μοδίων εἴκοσιν.

Ἐτερον εἰς τὴν Κακὴν ῥάχιν, πλησίον τοῦ., μοδίων
.

Ἐτερον εἰς τῆς Γραίας πήδημα ἀπὸ τοῦ Βιτάλι, πλησίον τοῦ Μυλωνᾶ, 170
μοδίων ἑξ ἡμίσεως.

Ἐτερον ἀπὸ τοῦ Δομετίου, πλησίον τοῦ Λυκομμάτη, μοδίου ἑνός. ὁμοῦ ἢ ποσότης (τῶν τοιούτων ἀπάντων τμημάτων μόδια χίλια ἐξακόσια ἐξη-
κοντα ἑξ ἡμισυ, ἄνευ τῶν στασι(δίων και) ἀμπελιῶν τῆς αὐτῆς μονῆς και τοῦ
ιδιοκτικτοῦ ὁμ. (ἀμ)πελῶνος ἦν και ὀφείλει ἢ τοιαύτη ἰμονὴ κατέ- 175
χειν και νέμεσθαι και τὴν ἐξ αὐτῆς (πᾶσαν και) παντοίαν ἀποφέρεσθαι
(πρόσο)δον, (καθῶς) και τὸ (πρότερον, κατὰ τὰς περιλήψεις τῶν προσόντων

153 τοῦ om. B. 156 χελιδονοῦς B. 160 θεληματάρη B. 162 ἔτερον εἰς (τὴν
κουρβο)ελένην la fin de B.

αὐτῇ βασιλικῶν παλαι)γενῶν χρυσοβούλλων καὶ ἀπογρα(φικῶν ἐξισώσε)ων· ἐπὶ τούτῳ γὰρ ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν ἡμῶν (πρακτικὸν γράμμα, δ καὶ συν-
 180 ἦθως ὑπογραφὴν καὶ τῇ μολιβδίνῃ βούλλῃ πιστωθὲν ἐπέδωθη τῇ διαληφ-
 θεΐσῃ) σεβασμῖα μονῆ εἰς ἀσφάλειαν, μηνὶ δεκεμβρίῳ, ἰνδικτιῶνος πρώτης.

† Οἱ δοῦλοι τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου (ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως, ἀπογραφεῖς καὶ παραδόται τοῦ) θέματος Θεσσαλο-
 νίκης.

185 † Ὁ νοτάριος(?) σεβαστὸς Δημήτριος ὁ

† Θωμᾶς Περγαμηνὸς ὁ Φαρισαῖος.

LV.

6991—1483, mois de juin.

Le Conseil central de l'Athos règle un différend entre les monastères de la Laure et de Castamonitou au sujet des oliviers à Xérocaston.

Διενέξεως οὔσης μεταξύ τῆς Λαύρας καὶ τοῦ Κασταμονίτου διὰ τὸν
 τόπον τοῦ Ξυροκάστρου καὶ διὰ τὰς ἐλαίας, ὁποίας εἶναι κάτω εἰς τὸν αἰ-
 γιαλόν, καὶ ἐδεήθησαν ἡμῶν, ὅπως ἀπέλωμεν καὶ ἐπιστατήσωμεν καὶ
 δώσωμεν ἐκάστου τὸ ἴδιον αὐτοῦ· καὶ δὴ ἀπελθόντες εἰς τὸν τόπον καὶ κο-
 5 μίσαντες τὰ δικαιώματα αὐτῶν, ἤγουν τὰ χαρτῖα, καὶ ἰδόντες καὶ ἐξετά-
 σαμεν ἐν ἀκριβείᾳ, εὔρομεν δικαιοῦσθαι τὴν Λαύραν, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ πύρ-
 γος τοῦ Κασταμονίτου εἰς τὸν τόπον τοῦ Ξυροκάστρου ἐστί, διότι τὸ χαρτῖ
 τοῦ Κασταμονίτου γράφει, ἕως τὰ μανδρία καὶ πλεον οὐχί. ἡμεῖς δὲ εἰρη-
 νεύσαμεν αὐτοὺς καὶ εἴπαμεν αὐτούς, ὅτι ὁ ποταμὸς ἵνα ἔναι σύνορον καὶ
 10 μῆτε οἱ Λαυριῶται ἀπερνῶσιν εἰς τὸ μέρος τοῦ Κασταμονίτου καὶ ζητῶσι
 τίποτε μῆτε οἱ Κασταμονῖται ἀπερνῶσιν εἰς τὸ μέρος τοῦ Ξυροκάστρου
 καὶ ζητῶσι τίποτε, ἀλλὰ ἀρκεῖσθαι εἰς ἕκαστος εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ. τούτων
 οὕτως γενομένων, ἐσημειώθη ἐνταῦθα καὶ ἔχει τὸ βέβαιον εἰς ἅπαντας
 τοὺς αἰῶνας, ἐν μηνὶ ἰουνίῳ, πεντεκαίδεκάτῃ, ἔτους ἑξακισχιλιοστοῦ ἑνα-
 15 κοσιοστοῦ ἑνενηκοστοῦ πρώτου.

† Ὁ Πρῶτος τοῦ ἀγίου ὄρους Ἰγνάτιος ἱερομόναχος.

† Ὁ καθηγούμενος τοῦ Βατοπεδίου Μανασσῆς ἱερομόναχος.

† (с)таръць хыланаскѣ монѣ харитѣ.

† гѣмнь ѣзографскѣ митрофанѣ іерѣмонѣ.

- † ηΓδμῆ ξῆνοφσκῷ ἰωσῖφκῷ μονᾷ. 20
 † προῖηδμῆ φιλοδένσκι ἱερομῆνᾷ φιλοδικῆ.
 † Ὁ ἡγούμενος τοῦ Δοχιαρίου Γεράσιμος ἱερομόναχος.
 † Ὁ ἡγούμενος τοῦ Σφιγμένου Νεόφυτος ἱερομόναχος.
 † Ѡ ρδси старць серапiиѡ.
 † Ѡ γριγόрати προηδμῆ λβερкѡе. 25
 † Ὁ τοῦ κῦρ Διονυσίου Ἄνθιμος ἱερομόναχος.
 † Κατὰ τοῦ ἐνεστῶτος αἰῶνος ἦτοι τοῦ ἐπτακισχιλιοστοῦ εἰκοστοῦ
 πρώτου ἔτους (1513), μηνὶ μαΐου, τρίτῃ, γινομένης ἐπιστασίας αὐθις περὶ
 τοῦ τόπου, οὗ ἡ γραφὴ ταύτη πρὸ ἡμῶν πατέρων ἐκτελομένης, καὶ ἡμεῖς
 εἰς αὐτὰ τᾶνω γεγραμμένα δεδώκαμεν στέργον καὶ μαρτυρίαν οἱ τότες 30
 εὐρεθέντες ἐπὶ τὴν ἐπιστάσιαν, οἵτινες καὶ ὅποιοι κατέλαχον τότες, ὧν καὶ
 πάντες οἰκεία χεῖρὶ σημάναντες κάτισθεν τὰ ὀνόματα.
 † прѡ сѣѡе горн сѧ термонѧ.
 † Τοῦ Βατοπαιδίου Σήλβεστρος καὶ Ματθαῖος οἱ γέροντες.
 † Σάβας ἱερομόναχος Ἰβήρων. 35
 † Ἡγούμενος Παντοκράτορος Νεόφητος ἱερομόναχος.
 † Ѡ сѣѡе павла. ηΓδμῆ. ἰѡ, термонѧ.
 † Ѡ ξηноφѧ ηΓδμῆ γεѡгге ἰερίмонѧ.
 † Ѡ ρдси старѧ сѣѡеѡ мѧ.
 † Ἡγούμενος τοῦ κῦρ Διονυσίου Μάξιμος ἱερομόναχος. 40
 † Ἡγούμενος τοῦ Τοχηαρίου. ἰωσήφος ἱερομάναχος.

LVI.

7021 — 1513, indiction I.

Le Conseil central de l' Athos règle un différend sur les limites entre les monastères de Zographou et de Castamonitou.

Ἐπεὶ διένεξιν εἶχασιν ἀναμεταξὺ οἱ ἐκ τῆς μονῆς τοῦ Ζωγράφου καὶ τῆς μονῆς τοῦ Κασταμονίτου διὰ συνόρων τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τοῦ Νεακίου καὶ ὁ Πρῶτος τοῦ ἁγίου ὄρους μὲ τὴν ἱεράν καὶ ὄσιαν σύναξιν ἐληλύθεισαν καταλαβεῖν ἐνακριβῶς τοῦ πράγματος καὶ στοχαζόμενοι μετὰ

27 εἴτι. 30 ἡ τότες. 31 ἡνες καὶ ὀπίοι. 31—32 τότες, ὅν καὶ πάντες ἰκῆα χεῖρὶ σειμάναντες.

LVI. Original aux archives de Zographou. Extrait de Porphyre Ouspensky p. 186.

1 δηένεξιν ἀναμεταξοῖ. 2 μονῆς τοῦ Κωνσταντίου 4 ἐλ:λήθεισαν. στοχαζόμενοι.

5 τῶν γραμμάτων των περί τόν τόπον ἐστόχισαν, ὄθεν προσεκάλεσαν γέρον-
 τας, οἵτινες καί πρόην ἐπίσταντο τόν τόπον, ἔδειξαν τήν ἀρχήν δηλονότι
 τῶν συνόρων κατὰ τὰς γρα(φάς) των περί αὐτῶν, εὐδήλως εὐρόντες ἅπαντα,
 ὡς κατ' αὐτῶν αἱ γραφαί σαφηνούμεναι, καί ποσὶν βαδίσαντες τῶν συνό-
 10 ρων, ἔδοξεν ἡμᾶς ἰδόντας τῶν πρόην σφαλμάτων εἰς ἄσφαλτον μετενέ-
 γωναι καὶ οὐδὲ διαιρεῖσθαι ἐτέρου πρὸς νέ μην τοῦ ἄλλου, ῥᾶον δὲ ἐπίστασθαι τὰ
 τῶν συνόρων οἱ ἰδόντες, οὕτως ἀρεστῶν τῶν δύο μοναστηρίων γενομένων
 ἀρχῆ τοῦ συνόρου ἐπιθέντες τῶν πάλαι, ὄθεν τὰ σιγίλλια τοῦ Νεακίου ἄρ-
 χονται, δι' οὗ καὶ σταυρὸς τοῦ Καμαλαυκά, κάτωθεν τοῦ ἀγίου Ἰππατείου,
 ἄνωθεν τοῦ καθίσματος τῶν ἁγίων Ἀρχαγγέλων ἐπὶ λόφου πρὸς δυσμάς·
 15 αὐθις καταβαίνοντος ὄρδιον εἰς τὸ κάταντες τοῦ ρυάκου πρὸς μεσημβρίαν
 ἀναμεταξὺ τῶν δύο μεγάλων βουνῶν, τοῦ τε τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ τὸ τοῦ
 Νεακίου· κρατῶν τὸ ρυάκιν ἕως τοῦ ποταμοῦ τοῦ καταρέοντος ἀπὸ τοῦ Ζω-
 γράφου καὶ εἰς τὴν σμίξιν τὸ μυλοδέσιον τοῦ Κασταμονήτου· αὐθις τὸν
 αὐτὸν ποταμὸν καταρέοντος ἕως καὶ θαλάσσου· καὶ τὸ μέρος πρὸς ἕω ὅλος
 20 τοῦ Κασταμονήτου ἐστίν, τὸ δὲ πρὸς δυσμὸν τοῦ Ζωγράφου· καὶ ταῦτα
 μὲν περὶ τούτου ἐγεγόνει καὶ τὰ δύο μέρη στέρξαντες· διὸ καὶ ταύτην τῆς
 συνάξεως γραφὴν δεδώκαμεν τῶν δύο μοναστηρίων ὁμοιοτρόπως, ἵνα ἀπὸ
 τοῦ νῦν εἰρήνην βραβεύοντες ἀλλήλοις καὶ εἰς τὸ διηνεκές· ὁ δὲ ἐναντιού-
 25 μενος ταῦτα, ὧν ἡ σύναξις ἡ καθολικὴ τοῦ ἀγίου ὄρους ἐποίησεν, ὁ τοιοῦ-
 τος νὰ ἔχει τὰς ἀράς τοῦ θεοῦ καὶ πάντων τῶν ἁγίων καὶ ἡμῶν, ἀμήν·
 ἀλλ' ὡς πρέπει κατὰ τὸν ἀπόστολον τὴν τιμὴν ἀλλήλοις προηγούμενοι,
 ἧτις ἐστὶν σύνδεσμος τῆς ἀγάπης, ὃ ἐστὶν πλήρωμα τοῦ νόμου, καὶ ἡ εἰ-
 ρήνη τοῦ Χριστοῦ βραβεύετω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ εὐχάριστοι γίνεσθε
 καὶ μηδεὶς πρὸς ταῦτα ἔστω σκανδαλοργός, ὅτι ὁ συνεργός εἰς τοῦ σκαν-
 30 δάλου οὐκ ἔστι τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τοῦ διαβόλου καὶ υἱὸς τῆς γεέννης καὶ κλη-
 ρονόμος αὐτῆς, ὁ δὲ ποιῶν τὰ τῆς εἰρήνης υἱὸς θεοῦ λέγεται καὶ κληρονό-
 μος τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ταῦτα, ἀδελφοί, τὰ πρὸς εἰρήνην
 πράσσετε, ἵνα ἡ τοῦ θεοῦ χάρις, ἔλεος καὶ ἡ εὐχὴ τῶν ὁσίων καὶ θεοφόρων
 πατέρων εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν, ἀδελφοί, ἀμήν. ἐγράφη τοῦ ἐπτακισχι-
 35 λιοστοῦ εἰκοστοῦ πρώτου ἔτους, ἰνδικτιῶνος πρώτης.

5 (et 7) τὸν περὶ 5—6 γέροντες εἵτινες καὶ πρόην. 6 ἔδειξαν. δηλονότι ἵ συνόρων
 (presque partout). 9 ἰδόντας πρόην. μετενέγκει. 10 διαιρεῖσθαι. 11 οὕτως
 ἀρεσθῶν. 12 σιγγίλλια. 12—13 ἄρχοντες. 13 κάτωθεν. 14 καθίσματος.
 15 καταβένοντος. 16 τὸν δύο. 17 κρατὸν. 18 σμίξιν. 19 κατορέοντος.
 ὅλος. 21 ἐγεγόνει. μέρι. 22 τὸν δύο. ὁμοιωτρώπος. 23 βραβεύοντες
 24 ταῦτα ὄν. ὁ τιούτος. 26 ἄλλος. 27 εἵτις ἐστίν. ὦ ἐστίν. 28 εὐχά-
 ριστον γίνεσθαι. 29 μηδεὶς. 30 γεαίνης. 31 ὁ δὲ ποιὸν. εἰρήνης. λέγετε.
 32 τὸν οὐρανόν. 33 πράσεται ἵνα. ἔλεως.

† πρῶ σῆμε γῶρη εἰ Ἰερόμονα.

† Νεόφυτος ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος τῆς ἁγίας Λάβρας.

† Τοῦ Βατοπαιδίου οἱ γέροντες Σιλβέστρος καὶ Ματθαῖος.

† Τὸν Ἰβήρον Σάβας ἱερομόναχος.

† ἠΓΘΜΕΝΙ ἄΓΡΟΠΟΤΑΜΚΗ Πῶ ΑΔΑΝΑΣΙΕ.

40

† СТАРЕЦІ ПАВЛѢ Ω ΧΙΛΑΝΙΔΑ.

† Ω ΞΕΝΟΦΑ ΓΕΥΡΓΙΕ ἠΓΘΜΕΝΙ.

† Ἰωσήφ ἱερομόναχος καὶ ἠγούμενος τοῦ Δοχειαρίου.

† Νεόφυτος ἱερομόναχος καὶ ἠγούμενος τοῦ Παντωκράτορος.

† Ὁ ἠγούμενος τοῦ Διονυσίου Μάξιμος ἱερομόναχος.

45

† Ω ΣΤΓΘ ΠΑΥΛΑ ΚΩΝΑΝΗ ἠΓΟΥΜΕΝΙ.

† Ω ΓΡΙΓΟΡΑΤΕ ΝΙΚΗΦΩΡ ΠΡΟΗΓΜΕΝΙ.

† Ω ΚΟΤΛΟΜΘ ΣΙΜΟΝ ἠΓΘΜΕΝΙ.

† Ω ΡΘ^Ϟ СТАРЦѢ СІМОНІ КОВАЧЬ.

(Signature ibérienne).

50

καὶ οἱ λοιποὶ γέροντες ἐν τῇ ἱερᾷ (μονῇ). (πρωτοπα)πᾶ τοῦ ἁγίου ὄρους.

† ἄξ ἠΓΟΥΜΕΝΙ ΚΑΜΟΝΗΚΗ (Н)ЕСТΩ Ἰερόμ(Н)Α ἢ ВСН СТДЦИ ἢ ΒΡΑΤΙΑ СТГΩ ΜΟΝΑΤΙΡΑ

Il y manque la fin avec les autres signatures.

LVII.

7029—1521, mois de mai, indiction IX.

Théolèpte, patriarche oecuménique, confirme le sigillion, donné par le patriarche. Philothée au monastère de Zographou au sujet de l'église de St. Démétrius bâtie par Branislav (v. n°. XLVI).

† Θεόκληπος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

Οἱ ἐν τῇ σεβασμίᾳ βασιλικῇ καὶ πατριαρχικῇ μονῇ, τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ ἁγίου μου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ τοῦ Ζωγράφου ἐπικεκλημένη, κατὰ τὸ ἅγιον δὲ ὄρος τοῦ Ἄθω χειμένῃ, ἐνασχοῦμενοι ὀσιώτατοι μοναχοὶ ἐνεφάνισαν ἡμῖν γράμμα παλαιγενὲς τοῦ ἁγιωτάτου πατριάρχου κῦρ Φιλοθέου ἐκείνου διεξίον, ὡς ὁ Μπρα- 5 νισθλάβος ἐκεῖνος γνώμη θεοφιλεῖ ἐκ βάρων ἀνεγείρας τὸν ἐν τῇ τοῦ Ζωγράφου μονῇ θεῖον ναὸν τοῦ μεγάλου Δημητρίου τοῦ μυροβλύτου, τοῦτον

38 ὁ Βατοπαιδίου.

LVII. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 187—188.

4 ἐνεφάνισαν. 6 θεοφιλῆ.

Византийскія Временины. Томъ XIII. Прил.

οὐ τῇ ἐπισκοπῇ τῆς Ἱερισσοῦ, ἀλλὰ τῇ Μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ, τῷ πατριαρχεῖῳ
 δηλαδή, προσανέθετο· καὶ μὴ τοῦ ἐπισκόπου τῆς προρρηθείσης ἀγίας ἐπι-
 10 σκοπῆς τὸ ὄνομα εἰς αὐτὸν ἀναφέρεσθαι, ἀλλὰ τὸ τοῦ κατὰ καιροὺς εὕρισκομέ-
 νου ἀγιωτάτου πατριάρχου καὶ μόνου· ἀλλ' οὐδὲ τινὰ ἀπαίτησιν γίνεσθαι παρ'
 αὐτοῦ ἢ τῶν κληρικῶν αὐτοῦ ἢ διενόχλησιν τὴν οἰανοῦν. ὅπερ δὴ γράμμα
 σιγγιλιῶδες οἱ αὐτοὶ ὀσιώτατοι μοναχοὶ ἐμφανίσαντες ἀνέφερον εἰς ἡμᾶς,
 ὡς ὁ νῦν εὕρισκόμενος ἱερώτατος μητροπολίτης Θεσσαλονίκης λίαν ἐπηρε-
 15 ᾶζει αὐτοὺς καὶ βούλεται ὑπ' αὐτὸν εἶναι τὴν τοιαύτην μονὴν καὶ οὐχὶ ὑπὸ
 τὸν κατὰ καιροὺς εὕρισκόμενον ἀγιώτατον πατριάρχην. ἡ μετριότης οὖν
 ἡμῶν καλῶς περὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως συνοδικῶς διασκεψαμένη, κατὰ
 τὴν περίληψιν τῆς προρρηθείσης ἀγίας πατριαρχικῆς γραφῆς διέγνω καὶ
 ἀπεφάνητο, ἵνα μηδὲν ἔξῃ ἄδειαν ποτὲ ὁ τῆς Θεσσαλονίκης ἀρχιερεὺς,
 20 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῆς Ἱερισσοῦ ἐπίσκοπος, ζητῆσαι μνημόσυνον ἀπὸ τε τῆς
 μονῆς αὐτῆς τοῦ Ζωγράφου, ὡς πατριαρχικῆς οὔσης, καὶ τῆς παρὰ τοῦ
 Μπρασιθλάβου ἀνεγερθείσης εἰς ὄνομα τοῦ μεγάλου μου Δημητρίου ἢ
 ἀπὸ τῶν ταύτης φροντιστηρίων, ἀλλ' οὐδὲ ἄλλην τινὰ ἐπήρειαν ἢ ἀπαίτη-
 σιν παρασχεῖν τοῖς ἐκεῖσε ἐνασκουμένοις μοναχοῖς· ἐλευθέραν γὰρ βουλό-
 25 μεθα εἶναι εἰς τὸ διηνεχῆς τὴν τοιαύτην μονὴν τοῦ Ζωγράφου καὶ ἀκατα-
 πάτητον ἀπὸ πάντων, ὧν εἴπομεν, ὀφειλομένως ἐνεργουμένου καὶ ἀποδιδο-
 μένου τοῦ πατριαρχικοῦ μνημοσύνου, ὡς δεδῆλωται, ἐν αὐτῇ· εἰς γὰρ τὴν
 περὶ τούτου δήλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν συστατικὸν
 γράμμα τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ ἐπεδόθη τῇ σεβασμίᾳ βασιλικῇ καὶ
 30 πατριαρχικῇ μονῇ τῇ εἰς ὄνομα τιμωμένη τοῦ ἀγίου μου ἐνδόξου μεγαλο-
 μάρτυρος καὶ τροπαιοφόρου Γεωργίου καὶ ἐπικεκλημένη τοῦ Ζωγράφου, ἐν
 ἔτει ἑπτακισχιλιοστῷ εἰκοστῷ ἐνάτῳ.

† μηνὶ μαΐου, ἰνδικτιῶνος ἐνάτης·

LVIII.

7058—1550, mois de juillet, indiction VIII.

Syméon, archevêque de Bulgarie et de Serbie, conformément à une décision synodale, nomme l'higoumène du monastère de Xénophou Clémence métropolitain de Scopia.

† Συμεῶν ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ τῶν ἑξῆς.

Ἡ μετριότης ἡμῶν τὴν προστασίαν τῆς καθολικῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ

14 ἐπειρεάζει. 23 ἐπείρειαν.

LVIII. Copie de Porphyre Ouspensky p. 191—194. En 1896 l'original n'existait plus aux archives de Zographou.

ἐκκλησίας ἐγχειρισθεῖσα παρά θεοῦ ἀνάγκη ἔχει διὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ κυρίου πάσας τὰς ἐπ' αὐτὴν τελούσας ἀγιωτάτας ἐπισκοπὰς τε καὶ μητροπόλεις ἐφορᾶν καὶ ἐπισκέπτεσθαι πνευματικῶς κατὰ τὴν ἐπιταγὴν τοῦ κυρίου ποιμένας τε καὶ διδασκάλους ἐν αὐταῖς ἀποκαθιστᾶν, ὡς ἂν τὸ ἐν αὐταῖς τοῦ 5 Χριστοῦ λογικὸν ποιμνιον διὰ τῆς αὐτῶν προστασίας καὶ διδασκαλίας ἐπινομάς ἄγεται σωτηρίους καὶ τῆ κατὰ θεὸν ἐκτρέφεται πολιτεία. τούτων τοίνυν ὅσας ἐγνω στερουμένας γνησίων ποιμένων καὶ διδασκάλων, τὴν προσήκουσαν σὺν θεῷ πρόνοιαν ἐπεδείξατο ἡ μετριότης ἡμῶν πρὸς τὸ ἔχειν αὐτὰς γνησίους ἀρχιερεῖς καὶ προστάτας. ἐπεὶ οὖν εὔρε καὶ τὴν ἀγιωτάτην μη- 10 ττρόπολιν Σκοπίων, Βράνιας καὶ Ζεγληγόβου διὰ τε τὰς τῶν πραγμάτων μεταβολὰς καὶ τὰς τῶν καιρῶν ἀνωμαλίας καὶ μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ ὑπάρχοντος αὐτῆς προστάτου κυροῦ Νικηφόρου, οὐδὲ ταύτην εἶσεν ἄμοιρον τῆς προσηκούσης κηδεμονίας, ἀλλ' ἔσπευσεν ὡς οἶόν τε ἀποκαταστήσαι καὶ ἐν αὐτῇ πνευματικὸν ποιμένα καὶ διδάσκαλον ἐπὶ καταρτισμῶ καὶ 15 ὠφελείᾳ ψυχικῇ τοῦ ἐν αὐτῇ εὐρισκομένου λαοῦ. τῇ ἐπικλήσει τοίνυν τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ πνεύματος καὶ ψήφῳ θείᾳ τῆς ἱεράς καὶ ἀγίας συνόδου τῶν καθευρεθέντων ἐνταῦθα ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Γρεβαίνων κυροῦ Ἰερεμίου, Κορυτζᾶς κυροῦ Γαβριήλ, Μοροβίσδου κυροῦ Σωφρονίου, Βελλαγράδων κυροῦ Γρηγορίου, μετὰ καὶ 20 τῶν εὐλαβεστάτων κληρικῶν τῆς μεγάλης καὶ καθολικῆς ἡμῶν ἐκκλησίας τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς, ἐπειδὴ ψήφῳ θείᾳ εὑρέθη εἰς αὐτὴν τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Σκοπίου, Βράνιας καὶ Ζεγληγόβου ἄξιος καὶ ἀρμόδιος καὶ μεμαρτυρημένος ὑπὸ πάντων καὶ ἐκ τοῦ ἀγίου ὄρους ὁ τιμιώτατος ἐν ἱερομονάχοις καὶ καθηγούμενος τῆς ἀγιωτάτης μονῆς Ξενοφώντος ὁ κῦρ 25 Κλημέντιος, εὐλαβῆς κατὰ πάντα καὶ εὐσεβής, μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ πρώην κυροῦ Νικηφόρου συνοδικῶς τοῦτον γνήσιον μητροπολίτην Σκοπίου, Βράνιας καὶ Ζεγληγόβου χειροτόνηκεν ἡ μετριότης ἡμῶν. ὀφείλει τοίνυν ὁ πανιερώτατος μητροπολίτης ὁ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφός καὶ συλλειτουργός τῆς ἡμῶν μετριότητος κῦρ Κλημέντιος ἀπελθὼν εἰς τὴν 30 λαχοῦσαν αὐτῷ ἐκκλησίαν ἐπιλαβέσθαι αὐτὴν καὶ πᾶσαν τὴν ἐνορίαν αὐτῆς καὶ εἰσηγεῖσθαι καὶ διδάσκειν τὸν ἐν αὐτῇ τοῦ κυρίου χριστῶνυμον λαὸν ταῖς τε νοθεσίαις καὶ ταῖς ἀπὸ τοῦ ἰδίου βίου χειραγωγίαις πάντα τὰ ψυχωφελῆ καὶ σωτηριώδη διατάγματα καὶ ἀποστολικῶς εἰπεῖν πάντα τοῖς πᾶσι γίνεσθαι, ἵνα πάντας ἢ τοὺς πλείονας κερδήσῃ, ἔχων δὲ ἄδειαν 35 καὶ ἐξουσίαν ἱερουργεῖν ἀκωλύτως ἐν αὐτῇ μετὰ τοῦ ἱεροῦ συνδρόνου ἐγκα-

5 ὡς ἂν: ὅσον. 6 διὰ τῆς αὐτῶν: διατελῶν. 7 ἐκτρέφεται. 12 ἀνωμαλίας.
13 ὅσας. 14 κηδεμονίας. 17 θείῳ. 22 θείῳ. 34 ψυχαφελῆ.
35 I Cor. 9, 22. κερδίση. 36 (et 40) ἀκωλύτως.

διδρύσεως και ἀναγνώστας σφραγίζειν ἐκ τῶν ἐν αὐτῇ και πάσῃ τῇ ἐνορία
 αὐτοῦ, ὑποδιακόνους και διακόνους χειροτονεῖν και εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου
 ἀξίωμα προβιβάζειν, πνευματικούς πατέρας ἐγκαθιστᾶν, θείους και ἱερούς
 40 ναοὺς καθιεροῦν και τᾶλλα ἅπαντα τὰ ἀρχιερατικά ποιεῖν ἀκωλύτως
 τῇ ἐξουσίᾳ και χάριτι τοῦ παναγίου και ζωοποιῦ πνεύματος, ὡς γνήσιος
 μητροπολίτης Σκοπίων και ὦν και καλούμενος, Βράνιας τε και Ζεγληγό-
 βου, ὀφειλόντων δὲ και τῶν ἐν πάσῃ τῇ ἐνορίᾳ αὐτῆς εὐρισκομένων κληρι-
 κῶν, ἱερέων, ἱερομονάχων, μοναχῶν, ἀρχόντων και παντός τοῦ χριστωνύ-
 45 μου πληρώματος τὴν προσήκουσαν και ἐποφειλομένην ἀπονέμειν αὐτῷ τι-
 μῆν και ὑποταγὴν και εὐπείθειαν και ὑποτάσσεσθαι αὐτῷ, ἐφ' οἷς ἂν ἔχοι
 λέγειν αὐτοῖς ψυχωφελέσι ῥήμασι και σωτηριώδεσιν. ἡ γὰρ πρὸς αὐτὸν
 τιμὴ και εὐπείθεια πρὸς τὴν ἡμῶν μετριότητα διαβήσεται, ὅτι ἡ τιμὴ τῆς
 εἰκόνας ἐπὶ τὸ πρωτότυπον ἐπανάγεται και δι' αὐτῆς εἰς θεόν, οὐ τὸν τό-
 50 πον ἐπέχει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ τῆς γῆς. ὁ δὲ ἀντιλέγων αὐτῷ και ἀντιπράτ-
 των ἢ σκανδαλίζων, κἄν ὅποιος ἄρα και εἴη, ἢ ἱερεὺς ἢ μοναχὸς ἢ λαϊκός,
 ὡς αὐθάδης και ἀλαζῶν και ἀνυπότακτος τῆς παρὰ θεοῦ ὀργῆς ἅμα και
 ἀγανακτήσεως πειρασθήσεται και παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος μετὰ τῶν
 καθευρεθέντων ἀρχιερέων συνοδικῶς ἔστω ἀφωρισμένος παρὰ τῆς ἀγίας
 55 και ζωοποιῦ τριάδος τοῦ ἐνὸς τῇ οὐσίᾳ τῶν ὅλων θεοῦ, σὺν παντὶ τῷ
 οἴκῳ αὐτοῦ, και μετὰ τὸν θάνατον τὸ αὐτοῦ δύστηνον σῶμα ἄλυτον. οἱ δὲ
 πειθόμενοι και τιμῶντες αὐτὸν ἔστωσαν εὐλογημένοι και συγκεχωρημένοι
 παρὰ τῆς ἀγίας και ζωοποιῦ τριάδος. ἐπὶ τοῦτο γὰρ και ἡ παροῦσα συν-
 οδικὴ πράξις τῆς ἡμῶν μετριότητος ἀπολέλυται τῷ διαληφθέντι ἱερωτάτῳ
 60 μητροπολίτῃ Σκοπίων, Βράνιας και Ζεγληγόβου κυρῷ Κλημεντίῳ, ἐν ἀγίῳ
 πνεύματι ἀγαπητῷ ἀδελφῷ και συλλειτουργῷ τῆς ἡμῶν μετριότητος, εἰς
 ἀσφάλειαν και βεβαίωσιν, ἐν ἔτει ἐπτακισχιλιοστῷ πεντηκοστῷ ὀγδόῳ ἰν-
 δικτιῶνος ὀγδόῃς, ἐν μηνὶ ἰουλίῳ, ἡμέρᾳ τρίτῃ.

† μηνὶ ἰουλίῳ ἰνδικτιῶνος ὀγδόῃς.

LIX.

7074—1566, mois de juillet, indiction IX.

Païse, archevêque de Bulgarie et de Serbie, détermine les émoluments des prêtres à l'éparquie d'Italie.

† Παῖσιος ἐλέῳ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς ἀγίας Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν και πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας και τῶν λοιπῶν.

44 χριστωνύμου. 54 ἀφωρισμένος. 55 συμπαντί. 56 δύστινον. 59 διαλειφθέντι.

LIX. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 195—203.

(Ἡ μετριότης ἡμῶν) ἐν φροντίδι οὔσα, συνεδριαζόντων καὶ τῶν ἀρχιερέων τῆς ἡμετέρας καθολικῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ, ὑπὲρ τῶν τοῦ ἱεροῦ καταλόγου Γραικῶν τε καὶ Ἀλβανιτῶν, ἱερομονάχων, κληρικῶν τε καὶ ἱερέων καὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ τάγματος τῶν κατοικούντων ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τῆς Ἰταλίας καὶ ἐν ταῖς ἐνορίαις αὐτῆς, Ἀπουλία, Ἀπρούτζα, Βασιλικάτα, 5 Καλαβρία, Σικελία, Μελίτη, Δαλματία καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δυτικοῖς μέρεσι, θεσπίσαντες ἐκυρώσαμεν ἵνα ἅπαντες οἱ λαϊκοὶ Γραικοὶ τε καὶ Ἀλβανίται ὁ καθ' ἕκαστος παρέχειν κατ' ἔτος ἐνοριατικὸν ἀνά ἕκαστον ζευγος βοῶν, ὁ κέκτηται, τοῖς ἱερεῦσιν αὐτῶν σίτου τούμενον ἕν, κατὰ τὸ μέτρον τῆς Νεαπόλεως· οἱ δὲ μὴ ἔχοντες βόας, παρεχέτωσαν τὴν τιμὴν τοῦ ῥηθέντος σίτου τουμένου ἑνός· ἐν δὲ τῇ εὐχῇ τῶν λεχῶν καρλίον ἡμισυ, ἐν δὲ τῇ τεσσαρακονθήμερῳ εὐχῇ τῆς ἀποκαθάρσεως καρλίον ἕν, ἐν δὲ τῷ θείῳ βαπτίσματι ὁ ἀνάδοχος καρλίον ἕν· περὶ δὲ τῆς εὐλογήσεως τῶν στεφανουμένων νεονύμφων, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ στεφάνῳ καρλίον ἕν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ καρλία δύο, ἐν δὲ τῷ τρίτῳ καρλία τρία· ἐν τοῖς σαρανταριοῖς δὲ καρλία εἰκοσιπέντε, ἐν δὲ τοῖς εὐχελαίοις καρλία τρία, ἐν δὲ τῇ θείᾳ ἱερουργίᾳ καρλίον ἡμισυ, ἐν δὲ τῷ ἐνταφιασμῷ τῶν λειψάνων παρέχειν ἐκάστῳ ἱερεῖ καρλίον ἕν. οὕτως γίνεσθαι διοριζόμεθα, καθὼς ἔθος ἐστὶ καὶ τῷ ἡμετέρῳ πατριαρχίῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν· καὶ γὰρ ἐκ τούτων τῶν εἰσοδημάτων δεῖ ἐκτρέφεσθαι τοὺς προειρημένους ἱερεῖς καὶ πάντας τοὺς τοῦ ἱεροῦ καταλόγου. οὕτω 20 γὰρ καὶ ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ὁ θεὸς ἡμῶν διετάξατο τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσι, ἐκ τοῦ εὐαγγελίου αὐτοὺς διατρέφεσθαι· οὕτω καὶ ὁ ἱερός Παῦλος πρὸς Κορινθίους φησὶν· οἱ τὰ ἱερά ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν· φασὶ δὲ καὶ οἱ θεοὶ πατέρες, ὅτι διὰ τῶν προσευχῶν καὶ λειτουργιῶν τῶν ἱερέων, τῶν προσφερομένων ὑπὲρ τε τῶν ζώντων τε καὶ κοιμημένων, 25 μεγάλην αὐτοὶ καρποῦνται τὴν ἄνεσιν καὶ ὠφέλειαν. διὸ καὶ κοινῇ τὴν ἐκκλησίαν οὕτω ποιεῖν ἐπιτρέπουσιν, παρὰ τῶν ἀγίων ἀποστόλων τοῦτο λαβόντες ὡς εἴρηται. οὕτως οὖν καὶ ἡμεῖς κελεύομεν χορηγεῖν τοῖς ἱερεῦσιν, ὡς ἄνωθεν ἐφημεν, μετὰ πάσης τιμῆς καὶ ὑποταγῆς καὶ εὐπειθείας· ἢ γὰρ πρὸς τοὺς ἱερεῖς τιμὴ εἰς αὐτὸν οἶδε τὸν θεὸν διαβαίνειν, οὗ τὸν τόπον ἐπέχουσιν ἐπὶ γῆς. καὶ ὅς δ' ἂν ἀντιλέγειν αὐτοῖς τολμᾶ, τῆς τε παρὰ τοῦ θεοῦ ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως τεύξεται καὶ τοῖς παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐκκλησιαστικοῖς ἐπιτιμίαις καθυποβληθήσεται. ἔτι διοριζόμεθα, τοὺς ἅπαντας ἱερεῖς τε καὶ τοὺς λοιποὺς τοῦ ἱεροῦ καταλόγου μὴ τολμᾶν ἄνευ θελήματος καὶ γράμματος τοῦ ἰδίου ἀρχιερέως ἢ καὶ τῶν το- 35

1 ἢ — ἡμῶν gratté.
32 τῆς τοῖς παρ' ἡμῶν

22 καταγγέλουσι.
35 τολμῶν.

23 I Cor. 9, 13.

26 ὠφέλιαν.

ποτηρητῶν αὐτοῦ ἐξέρχεσθαι τῆς ἑαυτῶν ἐνορίας καὶ εἰς ἑτέραν ἀφικέσθαι, ἀλλὰ καθ' ἕκαστον μένειν ἐν ἧ ἐκλήθη ἐνορία, ἵνα μὴ ἀκαταστασίαι καὶ στάσεις γίνωνται εἰς ἀλλήλους. οὕτως οὖν κελεύομεν γενέσθαι ἐξ ἀποφά-
 40 γματι, εἰ μὲν ἱερεῖς εἶεν, ἀργία ἀσυγγνώστῳ καταδικασθήσονται παρὰ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιερέως· εἰ δὲ τῆς ἀργίας καταφρονήσῃαν, ἐν φρουραῖς ἐμβληθήσονται παρ' αὐτοῦ καὶ ζημιωθήσονται προστίμῳ χρηματικῷ κατὰ τὸ δόξαν τῷ ῥηθέντι ἀρχιερεῖ· τοὺς δὲ λαϊκοὺς τῆς τε μείζονος καὶ τῆς ἐλάσσονος τύχης ἀφορισμῷ καὶ ἀναδέματι ὑποδίκους εἶναι καὶ ἀσυγχωρήτους
 45 καὶ τῆς ἐκκλησίας ἀποβλήτους καὶ μετὰ θάνατον ἀλύτους εἰς τοὺς αἰῶνας. οὕτω οὖν ἀποφώνησαντες ἐκυρώσαμεν γίνεσθαι ἐξ ἀποφάσεως ἐν ταῖς προειρημέναις ἐπαρχίαις εἰς τε ἱερεῖς καὶ λαϊκοὺς· καὶ γὰρ εἰς τὴν περὶ τούτων δόλωσιν καὶ ἀσφάλειαν ἐγεγόνει καὶ τὸ παρὸν συνοδικὸν καὶ ἀποφασιστικὸν γράμμα παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ ἀπεδόθη εἰς χεῖρας τοῦ ῥηθέντος
 50 πανιερωτάτου μητροπολίτου πάσης Ἰταλικῆς ἐπαρχίας καὶ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, Ἀπουλίας, Ἀμπρούτζης, Βασιλικάτα, Καλαβρίας, Σικελίας, Μελίτης, Δαλματίας, ὑπερτίμου καὶ καθολικοῦ ἐξάρχου πάσης δύσεως τοῦ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητοῦ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ τῆς ἡμῶν μετριότητος κυροῦ Τιμοθέου, ὅπως κηρύξη καὶ βεβαιώσῃ αὐτὸ ἐφ' ὅλης τῆς Ἰταλικῆς αὐτοῦ ἐπαρχίας καὶ τῶν προειρημένων ἐνοριῶν αὐτῆς. μενέτω δὲ ἀπα-
 55 ρασάλευτος καὶ ἀπαράθραυστος ἡ ἡμῶν ἀπόφασις εἰς τοὺς αἰῶνας. ἐδόθη ἐν τῷ πατριαρχίῳ τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς Ἀχριδῶν καὶ κατεσφραγίσθη μετὰ τῆς ἡμετέρας καθολικῆς σφραγίδος τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς ὑπεραγίας θεοτόκου μετὰ κηρίου πρασίνου, καὶ ὑπεγράφη ἰδίᾳ χεῖρι μετὰ πρασίνης
 60 εἰς ἀσφάλειαν καὶ βεβαίωσιν, ἐπὶ ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑπτακισχιλιοστοῦ ἑβδόμηκοστοῦ τετάρτου, ἀπὸ τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν χιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ ἐξηκοστοῦ ἔκτου, μηνὶ ἰουλλίῳ, ἡν-
 δικτιῶνος ἐνάτης.

† Παῖσιος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος τῆς πρώτης Ἰουστι-
 65 νιανῆς Ἀχριδῶν καὶ πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ τῶν λοιπῶν.

Fil de soie avec la bulle de plomb de l' archevêque Païse.

LX.

7074—1566, mois de juillet, indiction IX.

Païse, archevêque de Bulgarie et de Serbie, conformément à une décision synodale, nomme l'évêque de Corytza Timothée métropolitain d'Italie.

Ἡ μετριότης ἡμῶν, τὴν προστασίαν τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν ἐγχειρισθεῖσα προνοία Θεοῦ, ἀνάγκην ἔχει διὰ τὴν ὑποταγὴν τοῦ κυρίου ποιμένας τε καὶ διδασκάλους ἐν ταῖς ὑπ' αὐτοῦ τελούσαις μητροπόλεσι τε καὶ ἐπισκοπαῖς ἀποκαθιστᾶν, ὅπως τὸ ἐν αὐταῖς τοῦ Χριστοῦ λογικὸν ποίμνιον διὰ τῆς αὐτῶν προστασίας καὶ διδασκαλίας 5 ἐπὶ νομάς ἄγει τῆς σωτηρίας καὶ τῆ κατὰ Θεὸν ἐκτρέφει πολιτεία. τοίνυν εὐρῶν τὴν ἐπαρχίαν τῆς Ἰταλίας χηρεύουσιν, μετὰ καὶ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, ἧτοι Ἀπουλίας, Ἀμπρούτζης, Βασιλικάτα, Καλαβρίας, Σικελίας, Μελίτης, Δαλματίας καὶ παντὸς δυτικῷ μέρους, τοῦ ἀποιχομένου ἱερωτάτου μητροπολίτου κυρίου Παφνουτίου, ἡ μετριότης ἡμῶν οὐ μικρὰν φροντίδα 10 ποιουμένη ἐγκαταστήσαι ἀντ' ἐκεῖνου ἕτερον μητροπολίτην, ἵνα μὴ τὸ ἐν αὐτῇ χριστώνυμον τοῦ κυρίου ποίμνιον ἀποίμαντον εἴη, δεῖν ἐγνωμεν ἐπισκέψασθαι περὶ τούτου ὡς ἡμῖν σύνηθες. ψήφῳ τοίνυν κανονικῶς γενομένη παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος μετὰ τῆς ἱεράς συνόδου, ἐπεὶ εὐρέθη ἄξιος καὶ ἀρμόδιος εἰς ταύτην τὴν ἐπαρχίαν ὁ Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος κύριος 15 Τιμόθεος, τὸ μοναδικὸν μὲν ἐνδυσάμενος σχῆμα ὡς εἶπεῖν ἐξ ἀπαλῶν ὀνύχων, καλῶς δὲ ἐν αὐτῷ διαπρέψας καὶ θεαρέστως, τοῦτον τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου καὶ τελεταρχικοῦ πνεύματος καὶ χάριτι, νομίμως καὶ κανονικῶς ἐκ τοῦ πρὸ ἡμῶν νομίμου ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀγίας Ἰουστινιανῆς Ἀγριδῶν κυρίου Νικάνωρος τὴν χειροτονίαν δεξάμενον ἐπὶ τὸν τῆς ἀγιο- 20 τάτης ἐπισκοπῆς θρόνον Κοριτζᾶς, ἡ μετριότης ἡμῶν τῇ ἐπικλήσει τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιῦ πνεύματος μετὰ τῆς ἱεράς συνόδου τῶν ἀρχιερέων, θείᾳ ψήφῳ λέγω μεταθέσεως, τοῦτον αὐτὸν μετατίθεμεν ἐκ τῆς αὐτῆς ἀγιωτάτης ἐπισκοπῆς Κοριτζᾶς εἰς τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Ἰταλίας, τοῦ εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι ἴδιον μητροπολίτην, εἰς τὸ ἀρχιερατεῦειν Γραι- 25 κῶν τε καὶ Ἀλβανιτῶν τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ κατ' ἐπαρχίας, ἧτοι Ἀπουλίαν, Ἀμπρούτζαν, Βασιλικάτα, Καλαβρίαν, Σικελίαν, Μελίτην, Δαλματείαν καὶ εἰς πᾶν μέρος δυτικόν, ὑπέρτιμον καὶ καθολικὸν [καὶ] ἔξαρχον,

ἐφ' ὄρου ζωῆς αὐτοῦ. ἐχέτω τοίνυν ὁ ῥηθεὶς ἱερώτατος μητροπολίτης κύ-
 30 ριος Τιμόθεος πᾶσαν ἐξουσίαν παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος, εἰσέρχεσθαι εἰς
 τὰς προειρημένας ἐπαρχίας καὶ οἰκεῖν ἐν αὐταῖς, κρίνειν τε καὶ διορθοῦν
 πᾶν γένος Γραικῶν τε καὶ Ἀλβανιτῶν, ἐκκλησιαστικῶν τε καὶ λαϊκῶν, ἀπο-
 καθιστᾶν τε κατὰ τόπους καὶ πόλεις καὶ χώρας καθολικούς (ἐξάρχους) καὶ
 35 τοποτηρητὰς αὐτοῦ. ἔτι δὲ ἐχέτω ἄδειαν καὶ ἐξουσίαν ὁ αὐτὸς ἱερώτατος
 ἀρχιερ(εὺς Τιμόθεος καὶ) τελειοῦν ἅγιον μῦρον καὶ ἅγιον ἔλαιον καὶ χρίειν
 τοὺς ὀρθοδόξους χρι(στιανούς καὶ) τὰ αὐτῶν τέκνα, παρέχειν τε καὶ συγχω-
 ρητικὰ γράμματα, πρὸς δὲ καὶ ὀφφικιάλους τε καὶ κληρικούς καὶ σταυρο-
 φόρους καὶ (πάντα τὰ ἄλλα) ὀφφικία τῆς ἐκκλησίας ἐγκαθιστᾶν, εὐαγεῖς τε
 40 ἐπιτήδειος εἶη. ὀφείλει τοίνυν ὁ ῥηθεὶς ἱερώτατος μητροπολίτης ὁ ἐν ἀγίῳ
 πνεύματι ἀγαπητὸς ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐλθὼν
 εἰς τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ θεῶθεν ἐπαρχίαν, ἐπιλαβέσθαι αὐτὸν αὐτῆς μετὰ
 τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, μετὰ τοῦ ἱεροῦ συνθρόνου συγκαθιδρύσεως, ἔχειν τε αὐ-
 τὴν μετὰ πάντων τῶν προσόντων αὐτῆς κτημάτων τε καὶ δικαιομάτων, πᾶ-
 45 σαν σπουδὴν τιθέναι ὑπὲρ τε συστάσεως καὶ βελτιώσεως αὐτῆς, διδάσκειν
 τε τὸν ἐν αὐτῇ χριστῶνυμον τοῦ κυρίου λαόν, πολλὴν τὴν σπουδὴν καὶ
 ἐπιμέλειαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν ἐνδεικνύμενον, εἰς πάντα τὰ σωτήρια καὶ
 ψυχοφελῆ δόγματα τύπον γενόμενον τοῖς πᾶσι τῷ καθ' ἑαυτὸν ὑποδείγ-
 ματι, ἀναγνώστας σφραγίζειν, ὑποδιακόνους τε καὶ διακόνους χειροτονεῖν
 50 καὶ εἰς τὸ τοῦ πρεσβυτέρου ἀξίωμα προβιβάζειν, πνευματικούς πατέρας
 ἐγκαθιστᾶν, θείους καὶ ἱεροὺς ναοὺς καθιεροῦν καὶ πάντα τᾶλλα ἀρχιερα-
 τικὰ ποιεῖν ἀκωλύτως, ὡς γνήσιος καὶ καθολικός ποιμὴν τῆς αὐτῆς ἀγιω-
 τάτης ἐπαρχίας μετὰ τῶν ἐνοριῶν αὐτῆς, ἦτοι Ἀπουλίας, Ἀμπρούτζης,
 Βασιλικάτα, Καλαβρίας, Σικελίας, Μελίτης, Δαλματίας, ὑπέρτιμος καὶ
 55 καθολικός ἐξάρχος πάσης δύσεως καὶ ὧν καὶ καλούμενος. ὀφείλουσι δὲ καὶ
 οἱ ἐκεῖσε εὕρισκόμενοι Γραικοὶ τε καὶ Ἀλβανῖται, ὀσιώτατοι ἱερομόνα-
 χοι καὶ πνευματικοί, ἐντιμότετοι κληρικοὶ τε καὶ σταυροφόροι, εὐλαβέστα-
 ται ἱερεῖς, εὐγενέστατοι ἄρχοντες καὶ ἅπας ὁ τοῦ κυρίου χριστῶνυμος
 λαός, ὑποδέξασθαι αὐτὸν ἀσπασίως, παρέχειν τε αὐτῷ τὴν προσήκουσαν
 60 ἀρχιερεὶ τιμὴν τε καὶ εὐπείθειαν καὶ τὸ διηνηκεὶς μνημόσυνον καὶ ὑπακού-
 ειν αὐτοῦ, ἐφ' οἷς ἂν ἔχει λέγειν αὐτοῖς ψυχοφελέσι τε καὶ σωτηριώδεσιν. ἢ
 γὰρ πρὸς αὐτὸν τιμὴ καὶ εὐπείθεια πρὸς ἡμᾶς διαβήσεται καὶ δι' ἡμῶν εἰς
 θεόν, οὐ τὸν τόπον ἐπέχει ὁ ἀρχιερεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οἶδαμεν. εἴ τις δὲ ἀντι-
 λέγειν αὐτῷ πειραδείη καὶ ἀντιπράττειν, ὁ τοιοῦτος, καὶ ὅποῖος ἄρα καὶ

εἶη, καὶ τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ ὀργῆς καὶ ἀγανακτήσεως τεύξεται καὶ παρὰ 65
 τῆς ἡμῶν μετριότητος ἐκκλησιαστικῶ ἐπιτιμίῳ καθυποβληθήσεται. πρὸς
 τούτοις δὲ ὀφείλουσιν ἀπονέμειν αὐτῷ ἀλογοπράκτως καὶ ἀταράχως ἅπαντα
 τὰ ἐκκλησιαστικά δικαιώματα, οἱ μὲν ἱερεῖς κατ' ἔτος κανονικὸν καρλία
 πέντε, ἀπὸ δὲ τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν ἄς λαμβάνουσιν ἐκ τῶν κοσμικῶν δοῦ-
 ναι τῷ ῥηθέντι ἀρχιερεῖ τὸν ἀποδεκατισμὸν, τὰ μὲν καρλία πέντε κατ' 70
 ἔτος ὡς ἐλευθερώσαντι αὐτοὺς τῶν βασιλικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀγγαριῶν
 καὶ πρὸς οἰκείωσιν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῷ ἀρχιερεῖ, τὸν δὲ δεκατισμὸν, ὅτι
 παρ' αὐτοῦ χειροτόνηται· ὁμοίως καὶ οἱ προχειροτονηθέντες ἐφ' ἐτέρου
 ἀρχιερέως τὸν αὐτὸν δεκατισμὸν παρεχέτωσαν· οἱ δὲ ἱεροδιάκονοι καρλία
 τρία, οἱ δὲ ἀναγνώσται καρλία δύο· καὶ ἅπαντα τὰ δικαιώματα τῶν συν- 75
 οικεσιῶν τῶν λαϊκῶν, Γραικῶν τε καὶ Ἀλβανιτῶν. λαμβάνει δὲ ἐκ πάν-
 των τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν ὁ αὐτὸς ἀρχιερεὺς, διακελυόμεθα, ἐκ τοῦ σί-
 του, οἴνου καὶ ἐλαίου καὶ τῶν λοιπῶν παντοδαπῶν καρπῶν αὐτῶν ἀλογο-
 πραγῆτως τὸν ἀποδεκατισμὸν, ἀπὸ δὲ τῶν (συνοικ)εσιῶν αὐτῶν ἐκ μὲν
 τοῦ πρώτου καρλία τρία, ἐκ δὲ τοῦ δευτέρου καρλία ἕξ, ἐκ δὲ τοῦ τρίτου καρ- 80
 λία δώδεκα. μηδεὶς δὲ τῶν ἱερέων τολμάτω εὐλογῆσαι συνοικέσιον ἄνευ
 θελήματος καὶ γράμματος τοῦ ἀρχιερέως ἢ καὶ τῶν τοποτηρητῶν αὐτοῦ.
 ἔτι δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικαῖς δικαιώμασι, ἦτοι ἐν λειψάνοις, ἐν πανη-
 γύρεσι καὶ ἐν εὐχελαιαῖς, εἰς πάσας τὰς ἐκκλησίας Γραικῶν τε καὶ Ἀλβα-
 νιτῶν τῶν τε εἰσοδημάτων αὐτῶν ὁ αὐτὸς ἀρχιερεὺς ἐχέτω τὴν ἐξουσίαν 85
 λαμβάνειν τὴν ἀπαρχὴν ἦτοι ἀποδεκατισμὸν ἐκ πάντων ἐπίσης. πρὸς τού-
 τοις δὲ δίδομεν τῷ αὐτῷ ἱερωτάτῳ ἀρχιερεῖ ἐξουσίαν στερεάν καὶ δύναμιν
 ἐν τε ἐκκλησιαστικαῖς καὶ πολιτικαῖς πράγμασιν τοῦ λύειν τε καὶ δεσμεῖν
 πάντα τὰ δεσμοῦ καὶ λύσεως ἄξια· ἔφη γὰρ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χρι-
 στὸς τοῖς ἱεροῖς ἀποστόλοις καὶ διὰ τῶν ἀποστόλων πᾶσι τοῖς ἔ(χου)σι τούτων 90
 τὸν τόπον ὡς διαδόχοις τό· ὅσα ἂν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένα ἐν τῷ
 οὐρανῷ καὶ ὅσα ἂν δήσητε, ἔσται δεδεμένα, διὰ τῆς χάριτος τοῦ παναγίου καὶ
 τελεταρχικοῦ πνεύματος. ὁμοίως δὲ δίδομεν αὐτῷ ἐξουσίαν κρίνειν ἅπαντας
 τοὺς τοῦ ἱερατικοῦ κλήρου καὶ τὰ δόξαντα αὐτῷ κατὰ νόμους ἀποφαίνεσθαι
 τελῶς τε καθαίρειν καὶ συγχωρεῖν ἐν τε εἰρκτῇ ἀσφαλίξειν αὐτοὺς καὶ 95
 λαμβάνειν ποινὴν τε καὶ πρόστιμον παρ' αὐτῶν· μηδεὶς οὖν ἐναντίος ὀφ-
 θεῖη αὐτῷ τῷ ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ· πρὸς τούτοις δὲ ἔρευνᾶν τὰ συνοικέ-
 κεία, κρίνειν τε καὶ διορθοῦν αὐτά. ἔτι δὲ διορίζόμεθα μὴ τολμᾶν τοὺς
 εἰρημένους κληρικούς κατὰ τοῦ ῥηθέντος ἀρχιερέως ποιεῖν συνόδους ἢ πα-

68 εἰ μὲν 72 προσοικείωσιν. 73 χειροτόνονται. 79 ἀπὸ μὲν τοῦ πρώτου
 (mais sur ἀπὸ est ajouté ἐκ). 83 πανηγύρεσι. 90 τούτοις. 91 Matth. 18, 18.
 93 τελεταρχικοῦ. 96 ἐναντίως.

100 ρασυναγωγὰς κατὰ μόνας ἄνευ γνώμης αὐτοῦ· πάντας δὲ τοὺς ἐν λαϊκῷ σχήματι ὄντας Γραικοὺς τε καὶ Ἀλβανίτας τῆς τε μείζονος καὶ τῆς ἐλάσσονος μοίρας περιπίπτοντας ψυχικοὺς ἐγκλήμασιν ὁ αὐτὸς ἀρχιερεὺς ἐχέτω τὴν ἐξουσίαν διορθοῦν.· μηδεὶς δὲ τῶν πολιτικῶν ἀρχόντων ἐχέτω ἄδειαν κατὰ τοῦ ρηθέντος ἀρχιερέως οὔτε μὴν κατὰ τῶν ἀποφάσεων αὐτοῦ· ἔτι
 105 δὲ δίδομεν αὐτῷ ἄδειαν κατὰ τόπους καὶ πόλεις καὶ χώρας προβάλλειν καθολικοὺς ἐξάρχους, τοὺς δὲ προσερχομένους ἀφιερῶσαι ἑαυτοὺς τῇ ἐκκλησίᾳ, πιστοὺς λέγω, δέχεσθαι καὶ βεβαιοῦν αὐτοὺς πρὸς διόρθωσίν τε τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων καὶ ὑπηρεσίαν τῶν ἁγίων τοῦ θεοῦ ἐκκλησιῶν, ἀποκαθιστᾶν τε σοφοὺς ἄνδρας καὶ ῥήτορας ἐν ταῖς τοῦ θεοῦ ἐκκλησι-
 110 σίαις, ὅπως ὁ χριστῶνυμος τοῦ κυρίου λαὸς ἐκτρέφεται πνευματικῇ τροφῇ. ἔτι δὲ κελεύομεν, ὅπου ἂν βουλευθῆ ὁ ρηθεὶς ἀρχιερεὺς, κατοικεῖν, ἢ εἰς πόλιν ἢ εἰς κώμην ἢ εἰς μοναστήρια ἢ εἰς ἱερέων οἶκον, ὅσας ἂν βούλοιοτο ἡμέρας προσμεῖναι ἐκεῖσε, μηδεὶς ἀντιλέγειν αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὴν δαπάνην αὐτῷ χορηγεῖτωσαν καὶ τοῖς ὑπηρετοῦμένοις αὐτῷ καὶ τοῖς ἵπποις αὐτοῦ.
 115 εἰς αἰδίον δὲ τοῦ πράγματος μνήμην διὰ τοῦ παρόντος γράμματος ἦτοι πράξεως βεβαιοῦμεν καὶ ἀποκυροῦμεν τὸν ρηθέντα ἱερώτατον μητροπολίτην μετὰ πάντων τῶν ρηθέντων καὶ προσηκόντων αὐτῷ δικαιομάτων ἐν αὐτῇ τῇ ρηθείσῃ ἐπαρχίᾳ καὶ ἐνορίᾳ αὐτῆς. μηδεὶς οὖν τῶν ἱερέων ἢ λαϊκῶν προφανῶς ἢ λαθραίως βουλευθείη σκάνδαλα προξενῆσαι τῷ εἰρημένῳ ἱερω-
 120 τάτῳ ἀρχιερεῖ· εἰ δὲ τι τῶν τοιούτων τολμήσει ποιῆσαι, ὅπερ μὴ γένοιτο, ἐν ὀνόματι τῆς ἁγίας τριάδος τῆς ζωοποιοῦ καὶ ζωαρχικῆς καὶ ἀδιαίρετου, τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, εἰ μὲν ἱερεὺς εἴη, ἔστω ἀργὸς πάσης ἱερατικῆς καταστάσεως· εἰ δὲ καὶ τὴν ἀργίαν καταφρονήσει, ἔστω καὶ εἰς ἀφορισμὸν ὑπόδικος· ἂν δὲ καὶ τὰς ἀράς ταύτας καταφρονήσει,
 125 ἐν εἰρκτῇ ἐμβληθῆτω παρὰ τοῦ εἰρημένου ἀρχιερέως, ζημιούσθω δὲ προστίμῳ, ὡς αὐτῷ δοκεῖ τῷ ἀρχιερεῖ. εἰ δὲ λαϊκὸς εἴη, ἔστω ἀφωρισμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ὑπόδικος τῷ ἀναθέματι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔξω τῆς ἐκκλησίας Χριστοῦ. πρὸ πάντων δὲ τούτων ὀφεί-
 130 λει καὶ αὐτὸς ἔχειν ὁ ἱερώτατος μητροπολίτης ὑπακοὴν καὶ εὐπειθεῖαν ἐφ' ἡμᾶς καὶ εἰς τὴν καθολικὴν μεγάλην ἐκκλησίαν. εἰς γὰρ τὴν τούτων δήλωσιν ἐγεγόνει καὶ ἡ παροῦσα πράξις συνοδικῶς παρὰ τῆς ἡμῶν μετριότητος καὶ ἐπεδόθη τῷ ρηθέντι ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Ἰταλίας καὶ ταῖς ταύτης ἐπαρχίαις, Ἀπουλία, Ἀμπρούτζα, Βασιλικάτα, Καλαβρία, Σικελία, Μελίτη, Δαλματία, ὑπερτίμῳ καὶ ἐξάρχῳ πάσης δύσεως τῷ ἐν ἁγίῳ

101 τοῖς τε μείζονος καὶ τοῖς ἐλάσσονος. 113 ἐκεῖσαι 114 αὐτῶν χωρηγήτων.

120 τις. 123 ἄργειαν. 132—133 ταῖς ταύταις, il faudrait écrire καὶ τῶν ταύτης ἐπαρχιῶν etc.

πνεύματι ἀγαπητῶ ἀδελφῶ καὶ συλλειτουργῶ τῆς ἡμῶν μετριότητος κυρίῳ 135
 Τιμοδέῳ, ἐν τῷ πατριάρχῳ τῆς ἁγίας Ἰουστινιανῆς ἤτοι Ἀχριδῶν καὶ
 κατεσφραγίσθη τῇ ἡμετέρᾳ καθολικῇ σφραγίδι τοῦ εὐάγγελισμοῦ τῆς
 ὑπεραγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας μετὰ κηρίου πρασίνου καὶ
 ὑπεγράφη ἰδίᾳ χειρὶ μετὰ πρασίνης, καθὼς ἔθος ἔστι τῇ ἡμετέρᾳ ἐκκλησίᾳ,
 εἰς βεβαίωσιν καὶ ἀσφάλειαν τῶν ἐντυγχανόντων ταύτῃ τῇ πράξει, ἐπὶ 140
 ἔτους ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἑπτακισχιλιοστοῦ ἐνενηκοστοῦ τετάρτου, ἀπὸ δὲ
 τῆς ἐνσάρχου οἰκονομίας Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν χιλιοστοῦ πεντακοσιοστοῦ
 ὀγδοηκοστοῦ ἕκτου, μηνὶ ἰουλίῳ, ἰνδικτιῶνος ἐνάτης.

† Παΐσιος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Ἀχριδῶν τῆς πρώ-
 τῆς Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ τῶν 145
 λοιπῶν.

LXI.

1583, mois d' octobre, indiction XII.

Jérémie, patriarche oecuménique, confirme la décision du Conseil central de l' Athos au sujet d' un différend sur les limites entre les monastères d' Ésphigménou et de Zographou.

† Ἰερεμίας ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης:

Ὅσιώτατε Πρῶτε τοῦ ἁγιωνύμου ὄρους καὶ ἡ λοιπὴ σεβασμία σύναξις, υἱοὶ κατὰ πνεῦμα ἀγαπητοὶ τῆς ἡμῶν μετριότητος, χάρις εἴη ὑμῖν ἅπασι καὶ εἰρήνη καὶ ἔλεος ἀπὸ θεοῦ παντοκράτορος. τὴν ἀναφορὰν ὑμῶν, ἣν πρὸ ὀλίγου πρὸς ἡμᾶς ἀπεστείλατε, ἐδεξάμεθα καὶ τὰ ἐν αὐτῇ πάντα καλῶς ἔγνωμεν. γράφετε δὲ ἡμῖν, ὅπως, διαφορομένων τῶν Ζωγραφετῶν 5
 μετὰ τῶν Ἐσφιγμενιτῶν καὶ ἐνοχλουμένων αὐτῶν περὶ τινος τόπου, ἐξελέξατε γνώμη συνοδικῆ ἀνδρας θεοσεβεῖς, ἐκ μὲν τῆς μεγάλης Λαύρας τὸν ὀσιώτατον γέροντα κῦρ Βενιαμίν, ἐκ δὲ τοῦ Βατοπεδίου τὸν γέροντα κῦρ Νεκτάριον, ἐκ δὲ τῶν Ἰβήρων τὸν ἐν ἱερομονάχοις κῦρ Κάλλιστον τὸν εὐλαβῆ γέροντα, ἐκ δὲ τοῦ Χελανταρίου τὸν καθηγούμενον καὶ ἱερομόνα- 10
 χον κῦρ Παγίσιον, ἐκ τοῦ Κασταμονίτου τὸν κῦρ Ἰγνάτιον τὸν γέροντα

140 πράξις.

LXI. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 227—228.

1 ἁγιονύμου.

καὶ ἕτερον μετ' αὐτοῦ κῦρ Νεόφυτον, ἐκ τοῦ Ξενοφῶντος κῦρ Ἀντώνιον γέροντα καὶ ἕτερον μετ' αὐτοῦ κῦρ Νικόδημον μοναχὸν καὶ ἐξ ἐτέρων μοναστηρίων πλείστους, καὶ ἀπεστείλατε αὐτοὺς ἀπελθεῖν κατὰ τόπον καὶ
 15 θεωρῆσαι ἐν φόβῳ θεοῦ τὸν τόπον αὐτὸν καὶ τὰ ὄρια τοῦ μοναστηρίου τῶν Ζωγραφιτῶν καὶ ἰδεῖν καὶ μαρτυρῆσαι τὸ δίκαιον, τίνος ἐστίν. ἀπελθόντες οὖν αὐτοὶ μετὰ πάσης προσοχῆς ἴδον τὰ πάντα καὶ ἐπιστρέψαντες εἶπον καὶ ἐμαρτύρησαν, ὅτι ἐστὶν ὁ τόπος αὐτὸς καὶ τὸ δίκαιον τῶν Ζωγραφιτῶν καὶ ματαίως λαλοῦσιν οἱ Ἑσφιγμενίται. καὶ ζητεῖτε ἐπιβεβαιωθῆναι
 20 τοῦτο καὶ παρ' ἡμῶν. διὸ γράφοντες ἐν ἀγίῳ ἀποφαινόμεθα πνεύματι, ἵνα ἔχη τὸ κῦρος καὶ τὸ βέβαιον ἢ τῶν γερόντων αὐτῶν ἐξέτασις καὶ ἢ κατὰ τόπον ἔρευνα καὶ ἐν φόβῳ θεοῦ μαρτυρία καὶ εἴη ὁ τόπος αὐτὸς ὁ διαφερόμενος τῶν Ζωγραφιτῶν, καθὼς δηλοποιοῦσι καὶ τὰ αὐτῶν παλαιγενῆ χρυσόβουλλα, μηκέτι τῶν Ἑσφιγμενιτῶν διανοχλούντων περὶ τούτου,
 25 ἐπεὶ, εἰ τοῦτο τολμήσουσι τινὲς ἐξ αὐτῶν, ἱερωμένοι μὲν ὄντες οἱ τοιοῦτοι, ἀργοὶ ἔστωσαν καὶ εἰ τῆς ἀργίας καταφρονήσουσι, καὶ ἀφωρισμένοι μοναχοὶ δὲ ἀπλῶς, ἀφωρισμένοι καὶ κατηραμένοι καὶ ἀσυγχώρητοι καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτοι αἰώνιως καὶ τῷ ἀναθέματι ὑπόδικοι, ὡς σκανδαλοποιοὶ καὶ πλεονέκται καὶ ἀπειθεῖς ἄνθρωποι. διὸ καὶ τὸ παρὸν γράμμα τῆς
 30 ἡμῶν μετριότητος κατὰ τὴν ἀναφορὰν ὑμῶν ἐγένετο καὶ μὴ ἄλλοίως γενέσθω· ἢ δὲ τοῦ θεοῦ χάρις εἴη μετὰ τῆς ὑμῶν ὁσιότητος·
 μηνὶ ὀκτωβρίῳ, ἰνδικτιῶνος δωδεκάτης.

LXII.

7094—1586, mois de mai, indiction XIV.

Théolèpte, patriarche oecuménique, comme son prédécesseur Jérémie (v. n°. LXI), confirme les droits du monastère de Zographou contrairement aux prétentions du monastère d'Ésphigménou.

† Θεόληπτος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης:

Εἴπερ τὸ ἴδιον ἐκάστῳ χρεωστοῦμεν ὡς νόμιμον ἀπαραιτήτως χορηγεῖν δίκαιον κατ' ἀξίαν διὰ τὴν ἐν τοῖς πολιτικοῖς πράγμασι καὶ ταῖς μερικαῖς καὶ καθ' ἕκαστον ὑποθέσει σύστασιν καὶ δικαιοδοσίαν, ἣν οἱ

26 ἀφωρισμένοι. 30 ἀλλέως.

LXII. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 229—231.

2 διὰ τὴν τοῖς ἐν τοῖς (mais le premier τοῖς est biffé).

κρίνειν λαχόντες ἐτάχθησαν παρέχειν τοῖς ἐσαεὶ δεομένοις, μὴ λόγον δῶμεν
 θεῶ, ἄλλως διακαίμενοι, πολλῶ μᾶλλον ἐν τοῖς κοινοῖς καὶ ἐκκλησιαστικοῖς 5
 καὶ θεῶ ἀφιερωμένοις κτήμασί τε καὶ ἀναθήμασι, καὶ ταῦτα, ὅτε καὶ τὸ
 κῦρος ἔχει παλαιοῖς γράμμασι καὶ πατριαρχικοῖς· ἐπειδὴ τοίνυν καὶ οἱ
 ὁσίως ἐνασκούμενοι τῷ σεβασμιωτάτῳ μοναστηρίῳ τοῦ Ζωγράφου, τὸ εἰς
 ὄνομα τιμώμενον τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, προσέφερον ἡμῖν γράμ-
 ματα παλαιγενῆ, ὑπάρξαντα ἐξετάσει ἀκριβεῖ τῇ κατὰ τόπον καὶ κυρω- 10
 θέντα πρὸ χρόνων ἤδη πεντακοσίων τεσσαράκοντα παρὰ τε τοῦ τότε παν-
 σσιωτάτου Πρώτου τοῦ ἀγιωνύμου ὄρους καὶ λοιπῶν τῆς ἐκεῖ εὐρεθείσης
 τότε ἱεῶς συνάξεως, διαλαμβάνοντα, ὡς ἀπὸ τῶν Βουλγαρικῶν μετεγλωτ-
 τίσθησαν, ὅτι ἀναμεταξὺ Ἰωάννου τοῦ Σελήνου τοῦ ἡγουμένου καὶ Παύλου
 τῆς Γιωβάνιτζας ἦν σκάνδαλον οὐ μικρόν· ὄθεν καὶ τοπικῶς συνδραμόντες 15
 διεχώρισαν τὴν διαφορὰν, ῥητῶς τὰ ὄρια οὕτω καταγράφαντες· ὁ λάκκος ὁ
 λεγόμενος Ἰωβάνιτζα, ὃς καταβαίνει εἰς τὸν αἰγιαλόν, ἐκ τούτου ἀναβαίνει
 ἕως εἰς τὴν μεγάλην πέτραν, ἐν ἣ ὑπάρχει ἱερός σταυρὸς διὰ γλυφίδος
 ἐγκεχαραγμένος κατ' ἀνατολάς· εἶτα ἐξ αὐτῆς τῆς πέτρας, ἀφέντες τὸν
 τῆς Ἰωβάνιτζας λάκκον, πορευόμεθα εἰς τὸν ξηρόλακκον κατ' ἀνατολάς 20
 ὀρθῶς εἰς τὸν Ἀββᾶν Ποιμένα καὶ ἐκ τούτου εἰς τὴν ῥάχιν τοῦ Χέροβος,
 εἶτα εἰς ἑτέραν καὶ ὑψηλοτέραν ῥάχιν· πάλιν καταβαίνει ἀπὸ ταύτης καὶ
 κρούει εἰς τὰς ἐπάνω περιστερὰς· εἶτα εἰς τὸ Ξηρόκαστρον εἰς τὴν μεγάλην
 περιστερὰν καὶ ἀπὸ ταύτης κατὰ τὸν λάκκον ἕως εἰς τὸν αἰγιαλόν, ὅπου
 πέτρα ἔχουσα ἐν αὐτῇ δύο σταυροὺς ἐγκεχαραγμένους, τέλος ἐπάγει. ταύτην 25
 τὴν διαχώρισιν ἐποίησαντο τότε, τὸν Ἰωάννην τὸν Σελήνου ἡγούμενον
 δικαίωσαντες, οὐ νῦν ὁ περισφιζόμενος πύργος καὶ τὰ λοιπὰ τῶν Ζωγρά-
 φου μονῆς εἰσιν, ἀποδοκιμάσαντες δὲ τὸν Παῦλον, ὃς ἔμεινε μετὰ τόσα
 ἔτη καὶ ἔτι λέγεται καὶ ἔστι κάθισμα τῆς μονῆς τοῦ Ἐσφιγμένου, οὐδὲν
 ἐχόντων μετοχῆς εἰς τὰ τοῦ Σελήνου ἐκείνου Ἰωάννου, μετέχουσι δὲ μόνον 30
 καὶ κυριεύουσιν οἱ τῆς θείας μονῆς τοῦ Ζωγράφου, ὡς ἔκτοτε κατὰ δια-
 δοχὴν ἔμεινε καὶ ὡς καὶ, διαφορᾶς ἀνακυψάσης, κατὰ τόπον νεωστὶ
 ἀναθεωρήθη καὶ δι' ἀναφορᾶς ἐδηλώθη κατὰ τὸν καιρὸν τῆς πατριαρχείας
 τοῦ κυροῦ Ἰερεμίου· καὶ οὗτος καλῶς ποιήσας ἐπεκύρωσε τὴν ἀναφορὰν
 τῆς τοπικῆς ἐξετάσεως γράμματι αὐτοῦ, ὡς φαίνεται· ὁ ἐκυρώσαμεν καὶ τὸ 35
 βέβαιον) ἔχειν ἐκρίναμεν μετὰ καὶ τοῦ (ῥηθέντος) αὐτοῦ παλαιγενοῦς
 γράμματος, (ἐν) ᾧ τὰ ὄρια κα(τα)γεγραμμένα εἰσὶ καὶ στηλογραφούμενα.
 ἐπεὶ λοιπὸν καὶ προσέτι καὶ ἡμῶν ἐδεήθησαν, ὡς χρέος ἐχόντων παρέχειν

10 ἀκριβῆ. 13—14 μετεγλωτίσθησ. v ὅτι. 19 ἐγκεχαραγμένος. 21 et 22 ῥαχην.
 26 διαχώρησιν. 38 δεήθησαν.

ἐκάστῳ τῶν ἡμῖν ἀνακειμένων τὸ δίκαιον καὶ κυροῦν τὰ τῶν γραμμάτων
 40 παλαιγενῆ καὶ συστατικὰ τῶν ὁρίων τῶν θείων μοναστηρίων, τούτου
 χάριν γράφοντες καὶ ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀποφαινόμενοι ὀριζόμεθα ἵνα, ὡς
 κεκυρωμένων ὑπαρξάντων τῶν γραμμάτων, ὧν ἔχουσιν οἱ Ζωγραφεῖται,
 καὶ ἐμφανῶν ὄντων τῶν ὁρίων καὶ τῶν δικαίων αὐτῶν καὶ δεδικαιωμένων,
 οἱ Ἐσφιγμενῖται μηκέτι ἐνοχλῶσι διὰ (κε)νήs ἀδίκως· ὅs γὰρ τολμήσῃ τε
 45 ἀπὸ τοῦδε, τῶν ἱερωμένων ὧν, ἀργὸs μενέτω· τῶν μοναζόντων δέ, ἀφω-
 ρισμένος ἀπὸ θεοῦ καὶ ἀσυγχώρητος καὶ ἀδιάλυτος μετὰ θάνατον· ὁ δὲ
 εἰρηνεύων καὶ κατὰ τοῦτο εἶη εὐλογημένος ἀπὸ θεοῦ, οὗ εἰs δόξαν καὶ τὸ
 παρὸν ἐξεδόθη εἰs ἀσφάλειαν κατὰ τὸ ἑπτασιχιλιοστὸν ἐνενηκοστὸν τέ-
 ταρτον ἔτος, μηνὶ μαίῳ, ἰνδικτιῶνος τεσσαρακαίδεκάτης.

50 † Θεόληπτος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπὸs Κωνσταντινουπό-
 λεως νέας Ἑώμης καὶ οἰκουμενικὸs πατριάρχης.

LXIII.

7184—1676, mois de janvier.

Le Conseil central de l'Athos règle le différend entre le mo-
 nastère de Zographou et les Siménites au sujet d'un terrain à
 Vanitsa.

Ἐξουσιάζοντος τοῦ Μεεμέταγα.

† Κατὰ τὸ ζρηδ' συναδροιζομένηs μεγάλης συνάξεως διὰ ὑπόθεσιν
 τοῦ ἀγίου ὄρους, καὶ ἔχοντες φιλονικίαν μεγάλην οἱ Ζωγραφεῖται μετὰ τῶν
 Σημενίτων διὰ τὸν τόπον, ὅπου ἔδωσαν οἱ Ζωγραφεῖται τῶν Σημενίτων εἰs
 τὴν Γιοβάνιτζα τὸν ποτὲ καιρὸν διὰ μελισσουρίον, καθὼs εὐρίσκεται μὲ
 5 τὸν παλαιὸν πλοκὸν τὸ περιβόλι, καθὼs φαίνεται, καὶ οὐχὶ περισσότερον,
 μήτε ζευγάρι νὰ βάλλουν οἱ Σιμενίται, ἀλλὰ μετὰ δικελλίου εἶ τι σπει-
 ρουν ἐν τῇ περιοχῇ τους, νὰ ἔχουν καὶ μὴ προβαίνειν ἕξ τῆs περιοχῆs
 αὐτῶν. καὶ μεσιτεύοντες τῆs μεγάλης συνάξεως ἀναμεταξὺ αὐτῶν, εἰρή-
 νευσαν αὐτούς· καὶ νὰ δίδουν οἱ Σιμενίται τῶν Ζωγραφεῖτων τρεῖs ὀκάδες
 10 κερὶ τὸν κάθε χρόνον· καὶ μὴ θέλοντες νὰ δίδουν τὸ κερὶ εἰs τὸ μοναστήρι
 κατὰ τὴν συμφωνίαν μας, νὰ ἐβγένουν ἀπὸ τὸν τόπον, καὶ εἶ τι ἐφύτευσαν,

45 ἀρρισμένος.

LXIII. Original aux archives de Zographou.

νά μένουν εἰς τὸν τόπον. καὶ διὰ τὸ βέβαιον τῆς ἀληθείας καὶ τὸ εἰρηνικὸν ἐδώσαμεν τὴν παροῦσαν συμφωνίαν ἡμῶν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Ζωγραφίτων ἔμπροσθεν τοῦ ἀγὰ καὶ τῆς μεγάλης συνάξεως καὶ ἡγουμενεύοντος ἐκ τοῦ Ζωγράφου ὁ παπᾶ κϋρ Ζαχαρίας καὶ ἐκ τοῦ Ἐσφιγμένου ὁ γέρο Παγκρά- 15 τῆς καὶ ἐκ τῆς συνάξεως :

† ἐκ τῆς ἀγίας Λαύρας ὁ προηγούμενος παπᾶ κϋρ Ναθαναήλ.

† ἐκ τοῦ Βατοπεδίου ὁ γέρο Ἰεζεκιήλ.

† ἐκ τοῦ Χελανδαρίου ὁ γέρο Μωυσῆς.

† ἐκ τῶν Ἰβήρων ὁ γέρο Ματθαῖος. 20

† ἐκ τοῦ Διονυσίου ὁ γέρο Μαλαχίας.

† ἐκ τοῦ Κουτλουμουσίου ὁ προηγούμενος παπᾶ Ἰγνάτιος.

† ἐκ τῆς Σιμόπετρας γέρο Δεμετιανός.

† ἐκ τοῦ Σταυρονικήτα παπᾶ Ἰωακείμ.

† ἐκ τοῦ Κασταμονήτη ὁ ἡγούμενος παπᾶ Δωρόθεος. 25

μηνὶ ἰανουαρίῳ.

LXIV.

1690.

Acte du Conseil central de l'Athos concernant la querelle au sujet de Vanitsa.

Porphyre Ouspensky donne les signatures suivantes de cet acte:

Galaction καθηγούμενος, Lavra.

Christophore σκευοφύλαξ, Vatopédi.

Le moine Métrophane καθηγούμενος, Dionysiat.

Le moine Melchisédek καθηγούμενος, Grégoriat.

Παπᾶ Μαχάριος καὶ δίκαιος, τῶν Ῥωσῶν, Roussicon. 5

Gabriel προηγούμενος, Stavronikita.

Nicéphore καθηγούμενος, Caracalla.

Le moine Siméon δίκαιος, Castamonitou.

14 les mots τοῦ ἀγὰ sont écrits sous ligne par une autre main.

17 et 22 προηγούμενος.

LXIV. Extrait de Porphyre Ouspensky p. 243. En 1896 cet acte n'existait plus aux archives de Zographou.

LXV.

1746, mois de mai, indiction IX.

Païse, patriarche oecuménique, et le Saint Synode de Constantinople ratifient la vente du terrain de Vanitsa faite par les moines d'Ésphigménou à ceux de Zographou.

Suscription par une main postérieure:

† Γρηγόριος πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἐπικυροῖ τὸ σιγίλλιον τὸδε. αψλγ' μαίου (1798).

Le sigillion commence:

† Παίσιος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης †.

† Τὰ παρὰ ἀνθρώποις ἐκάστοτε πραττόμενα συμβόλαια, ὅσα μάλιστα περὶ μεγάλων ὑποθέσεων γίνεται, καὶ ταυτὰ γε ἡνίκα μνήμης πολυχρονίου χρῆζουσιν, ἀναγκαίως δεῖ γράμμασι βεβαιωτηρίοις κατοχυροῦσθαι, ἐφ' ᾧ ἔχουσι τὸ κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ἀμετάθετον καὶ ἀμεταποίητον καὶ ἐφ' ᾧ μὴ
5 τῷ λήθῃ βυθῷ τῇ παρελεύσει τοῦ χρόνου παραδιδόμενα ἐξίτηλα τὰ τε-
λούμενα γένοιτο καὶ ἐκ τούτου μάχαι ἐς ὕστερον διαφοραὶ τε καὶ διενέξεις
ἔποινοτο· καὶ εἴ γε τοῦτο ἐν ταῖς ἀπλῶς κοσμικαῖς καὶ πολιτικαῖς ὑποθέσεσι
δέον διενεργεῖσθαι, πολλῶν γε δὴ μᾶλλον ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς καὶ μο-
ναστηριακαῖς, ὅπου γε πρὸ πάντων τὴν εἰρήνην δεῖ πραγματεῦεσθαι, τὰ
10 δ' ἐναντία ταύτης, ἔριδας δηλονότι λογοτριβὰς τε καὶ διενέξεις, πόρρω
ἀποσοβεῖσθαι καὶ ἀποβάλλεσθαι. ταυτ' ἄρα καὶ ἡ μετριότης ἡμῶν, ἅτε
τοὺς οἶακας τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἄνωθεν ἐγχειρι-
σθεῖσα καὶ χρέος ἔχουσα ἀπαραίτητον ἀτενέσιν ὄμμασι πανταχοῦ περισκο-
πεῖν καὶ ἀτενίζειν καὶ πᾶσαν συμπίπτουσαν ὑπόθεσιν τὸν ἐνόντα τρόπον
15 διορθοῦν καὶ ἐξομαλίζειν, διὰ φροντίδος ἔσχεν ὅτι πλεισθης τὴν εἰρήνην ἐν
παντὶ πραγματεῦεσθαι καὶ γράμμασι πατριαρχικοῖς τὰ δέοντα ἐπικυροῦν,
ἐπὶ τῷ ἔχειν τὴν μονιμότητα διηνεκῆ καὶ διαιωνιοῦσαν. ἐπειδὴ τοιγαροῦν
μεγίστη διαφορὰ καὶ διένεξις πρὸ χρόνων τινῶν ἀνεφύη μεταξύ τῶν ἐν τῷ
ἀγωνίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶνος δύο ἱερῶν καὶ σεβασμίων σταυροπηγιακῶν τε
20 καὶ βασιλικῶν μοναστηρίων, δηλαδὴ τοῦ ἐν ἀγίοις μεγαλομάρτυρος Γεωρ-

LXV. Original aux archives de Zographou. Copie de Porphyre Ouspensky p. 249—254. Éd. H. Gelzer, Byz. Zeitschr. XII, p. 508—514. I. Petit et W. Regel, Viz Vremennik XII, suppl. 1, p. 65—71.

γίου τοῦ τροπαιοφόρου τοῦ ἐπικεκλημένου Ζωγράφου καὶ τῆς θείας καὶ ἐνδόξου δεσποτικῆς Ἀναλήψεως τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ τοῦ ἐπονομαζομένου τοῦ Ἐσφιγμένου· ἡ δὲ διαφορὰ αὐτῶν ἦν περὶ τινος τόπου, Βονίτζης μὲν τῆ ῥωμαικῆ γλώττῃ, Γιωβανίτζας δὲ τῆ ὀθωμανικῆ διαλέκτῳ ἐπικαλου-
 μένου· ἦτις Βονίτζα αὕτη μετὰ πάσης τῆς περιοχῆς αὐτῆς πλησιάζει μὲν 25
 καὶ ἐγγὺς ἐστὶ τῷ τοῦ Ζωγράφου μοναστηρίῳ, ὑπῆρχε μὲντοι τὸ πλεῖστον
 μέρος αὐτῆς ὑπὸ τὴν δεσποτείαν τοῦ Ἐσφιγμένου, καίτοι μακρὰν ἀπέχον-
 τος αὐτοῦ τῷ διαστήματι· εἶχε δὲ μετοχὴν ἐξ αὐτοῦ καὶ τὸ τοῦ Ζωγράφου
 μοναστήριον, καθὼς παριστῶσι τὰ ἐν ἐκατέροις μέρεσι σφιζόμενα παλαιγενῆ
 βασιλικά τε καὶ πατριαρχικά καὶ ἄλλα ἐπιβεβαιωτήρια γράμματα. ἀλλ' 30
 οὖν οἱ πατέρες ἐκατέρων τούτων τῶν μοναστηρίων οὐκ ἐπαύοντο κατὰ
 καιροὺς διαφέρεισθαι καὶ λογοτριβὰς ποιεῖν καὶ εἰς κριτήρια ἀπέρχεσθαι ἐκ-
 κλησιαστικά τε καὶ ἐξωτερικά, δισχυριζόμενοι ἐκάτεροι αὐτῶν ἀντιποιεῖσθαι
 τῆς ῥηθείσης Βονίτζης· καὶ τῷ τρόπῳ τούτῳ φθοραὶ καὶ δαπάναι καὶ
 ζημίαι προὔξενον οὐκ ὀλίγα ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσιν, ὥστε κινδυνεύειν 35
 ἀμφοτέρα τὰ μοναστήρια ταῦτα εἰς ἔσχατον ἐφανισμὸν περιπέσειν καὶ εἰς
 παντελῆ ἐρήμωσιν καὶ ἀπώλειαν καταστῆσαι ἐκ τῆς διενέξεως καὶ λογο-
 μαχίας ταύτης· πῆ μὲν γὰρ τὸ ἐν μέρος ὑπερέδναμοῦτο καὶ ὑπερίσχυε
 καὶ ὀπισθῆπως κατεκράτει καὶ κατεξουσίαζε τῆς Βονίτζης ταύτης, πῆ δὲ
 μετὰ παρέλευσιν χρόνων τινῶν ἢ πλάστιγξ ἐπὶ τὸ ἕτερον ἐκλινε μέρος καὶ 40
 ἐκυρίευσεν ἐκεῖνο κατεξουσιάζον τῆς Βονίτζης· καὶ οὕτως οὐδὲν ἄλλο ἐγένετο,
 εἰ μὴ, ὡς ἐφθήμεν εἰπόντες, φθοραὶ καὶ βλάβαι ἀμφοτέροις τοῖς μέρεσι.
 καὶ ταῦτα μὲν ἐν διαστήματι χρόνων ἰκανῶν οὕτως ἐγένετο συνεχῶς πρὸς
 ἀλλήλους. προλαβόντως μὲντοι πρὸ χρόνου περίπου ἐνὸς πάλιν εἰς τοιαύτην
 διένεξιν ἐλθόντες οἱ πατέρες τῶν εἰρημένων δύο μοναστηρίων, τοῦ τε Ζω- 45
 γράφου καὶ τοῦ Ἐσφιγμένου, καὶ μὴ δυνάμενοι διαχωρίσαι τὸ ἐν τῇ Βο-
 νίτζῃ μέρος ἐκάστου τῶν μοναστηρίων αὐτῶν, παρεγένοντο ἐνταῦθα εἰς
 Κωνσταντινούπολιν, ἐκ μὲν τοῦ Ζωγράφου οἱ ὀσιώτατοι πατέρες, ὃ τε
 σκευοφύλαξ ἐν ἱερομονάχοις κύρ Κωνσταντίος καὶ ὁ ἐν μοναχοῖς κύρ
 Ἰωάσαφ, ἐκ δὲ τοῦ Ἐσφιγμένου οἱ ὀσιώτατοι ἱερομόναχοι πατέρες, ὃ τε 50
 σκευοφύλαξ κύρ Κυπριανός, ὁ προηγούμενος κύρ Στέφανος καὶ ὁ κύρ
 Ἰσαάκ· οἵτινες παραστάντες ἐνώπιον τῆς ἡμῶν μετριότητος, ἐζήτησαν
 θεωρηθῆναι τὴν μεταξὺ τῶν δύο τούτων μοναστηρίων περὶ τῆς Βονίτζης
 διένεξιν καὶ διαφορὰν ἐπὶ τοῦ πατριαρχικοῦ ἡμῶν κριτηρίου καὶ διευκρινη-
 θῆναι τὸ δίκαιον αὐτῶν ἐκκλησιαστικῶς. κἀντεῦθεν ἡ μετριότης ἡμῶν 55
 διωρίσατο καὶ ἀποκατέστησε τῆνικαῦτα αἰρετοῦς κριτῆς διὰ πατριαρχικῆς
 αὐτῆς ἀποδείξεως ἐκ τε τῆς ὀμηγύρεως τῶν συναδελφῶν ἡμῶν ἀρχιερέων

καὶ ἐκ τοῦ τάγματος τῶν τιμιωτάτων κληρικῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ Με-
γάλης ἐκκλησίας καὶ ἐκ τοῦ χρησίμου ρουφειοῦ τῶν γουναράδων τοὺς
60 τιμιωτάτους ἄρχοντας καὶ ἐπιτρόπους καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς, ὅπως ἐν φόβῳ
θεοῦ καὶ ἀφιλοπροσώπως ἐρευνήσαντες καὶ ἐξετάσαντες καὶ ἐνωτισθέντες
τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀποκρίσεις καὶ δικαιολογήματα ἑκατέρων τῶν
μερῶν καὶ θεωρήσαντες καὶ ἀναγνόντες τὰ ἐν χερσίν αὐτῶν ἔγγραφα,
ἐξακριβώσωσι τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ δίκαιον καὶ ἀναγγείλωσιν ἡμῖν, ἐφ' ᾧ
65 γένηται παρ' ἡμῶν ἢ τοῦ δικαίου ἀπόφασις· τῶν εἰρημένων τοίνυν ἀξιο-
λόγων προσώπων εἰς ἐν συνελθόντων καὶ ἐν φόβῳ θεοῦ ἀκριβῶς ἐρευνη-
σάντων τὴν ὑπόθεσιν ταύτην καὶ τὰ ἑκατέρου μέρους γράμματα, ῥωμαϊκά
τε καὶ ὀθωμανικά, κατιδόντων καὶ ἀναγνοντων καὶ τῆς συνελεύσεως
ταύτης δι' εὐκρινεστέραν κατάληψιν καὶ σαφεστέραν βεβαιώσιν οὐ μόνον
70 ἅπαξ ἀλλὰ δις τε καὶ τρις γενομένης καὶ τῆς ὑποθέσεως ἀναθεωρηθείσης
τε καὶ ἐξακριβωθείσης, οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ τελευταῖον καὶ ἐνώπιον τῆς ἡμῶν
μετριότητος, συμπαρόντων καὶ τῶν εἰρημένων αἰρετῶν κριτῶν συμπαρι-
σταμένων τε καὶ τῶν δύο διαφορομένων μερῶν, ἀναθεωρήσεως καὶ ἀκριβε-
στέρας ἐρεύνης καὶ ἐξετάσεως καὶ παρατηρήσεως γενομένης εἰς τὰ ἐν χερσίν
75 ἑκατέρου μέρους γράμματα, ἐφάνη ἀριδῆλως καὶ ἐπεγνώσθη σαφῶς καὶ
ἀναμφιβόλως, ὅτι ἡ Βόνιτζα αὕτη, καθὼς συνορίζεται ἐκ τῶν τεττάρων
μερῶν αὐτῆς, ἐκ μὲν τοῦ ἐνός μέρους διὰ τῆς θαλάττης, ἐκ δὲ τοῦ ἐτέρου
διὰ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου διὰ τῆς λεωφόρου ὁδοῦ καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου
μέρους διὰ τοῦ μουλκίου τοῦ ἀγίου Φιλίππου ἦτοι τοῦ Ἐξινώφου, ὑπάρχει
80 κτῆμα ἴδιον καὶ δίκαιον σαφέστατον τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἐσφιγμένου,
καθὼς καὶ ἐν ἄλλοις μὲν ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ παλαιγενεῖ ὀθωμανικῷ σενετίῳ
βακουφναμὲ τοῦ μοναστηρίου αὐτῶν ῥητῶς περιέχεται καὶ ἀκριβῶς φαίνεται
γεγραμμένη ῥητῶς ἡ Βόνιτζα μετὰ τῶν εἰρημένων ὀρίων αὐτῆς, ἔχουσι δὲ
καὶ οἱ Ζωγραφεῖται μέρος ὀλίγον ἐκ τῆς ῥηθείσης Βονιτζῆς, δηλαδὴ ἐνός
85 στρέμματος ἀμπέλιον, ἐν μελισσουργεῖον καὶ ἐν ὀσπήτιον, ἅτινα καὶ ἐν τῷ
ιδίῳ αὐτῶν βακουφναμὲ ῥητῶς εἰσι καταγεγραμμένα· οὐ μόνον δὲ ἐκ τού-
του, ἀλλὰ μάλιστα καὶ ἐκ πολλῶν ἄλλων παλαιῶν ἐκκλησιαστικῶν πατρι-
αρχικῶν τε καὶ τοῦ πρωτάτου καὶ λοιπῶν βεβαιωτηρίων γραμμάτων ἐπε-
γνώσθη καὶ ἀπεδείχθη ἡ Βόνιτζα εἶναι τοῦ Ἐσφιγμένου, καθὼς ἐν τῷ
90 πρόεκδοθέντι τηνικαῦτα τῷ τοῦ Ἐσφιγμένου μοναστηρίῳ ἡμετέρῳ πατριαρ-
χικῷ συνοδικῷ σιγιλλῶδει γράμματι ῥητῶς ἐν πρὸς ἐν ὄλα τὰ γράμματα
περιέχονται καὶ ἐκάστου ἢ περιληψὶς δηλοποιεῖται, ἅτινα διὰ τὴν συντομίαν
τε καὶ βραχυλογίαν ἐνταῦθα παραλείπεται. τούτων τοίνυν οὕτω γενομέ-

ων και τοῦ δικαίου σὺν τῇ ἀληθείᾳ διαρρήδη ἀναφανέντος τε και ἐπιγνω-
σθέντος, ἐγένετο παρ' ἡμῶν ἀπόφασις ἐκκλησιαστικὴ κατὰ τὴν περιληψιν 95
τῶν ὧν ἴδομεν παλαιγενῶν γραμμάτων, τὴν Βονίτζαν μένειν εἰς τὴν δεσ-
ποτείαν και ἐξουσίαν τοῦ μοναστηρίου τοῦ Ἐσφιγμένου, τοὺς δὲ Ζωγραφίτας
ἔχειν τὸ ὀλίγον ἴδιον αὐτῶν μέρος· καὶ ἀκολούθως περὶ τούτου ἐξεδόθη και
ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν σιγίλληδες γράμμα ἐπικυροῦν και ἐπιβε-
βαιοῦν τὸ δίκαιον τῶν Ἐσφιγμενιτῶν και ἀποφαινόμενον τὴν Βονίτζαν εἶναι 100
τοῦ Ἐσφιγμένου, τοὺς δὲ Ζωγραφίτας ἔχειν ἐν αὐτῇ τῇ Βονίτζῃ τὰ εἰρημένα,
ἧτοι τὸ ἐνὸς σπρέμματος ἀμπέλιον, τὸ μελισσοουργεῖον και τὸ ὀσπῆτιον.
κατὰ ταύτην οὖν τὴν ἡμετέραν πατριαρχικὴν και συνοδικὴν εὐλογοφανῆ
ἐπίκρισιν τε και ἀποφασιν ἀπελθόντων και πᾶν δύο μερῶν εἰς τὰ ἀγιώνυ-
μον ὄρος και ὑπὸ τῶν ἐκεῖσε γερόντων και προεστώτων τοῦ ὄρους αὐτῆς 105
τῶν ὀρίων τῆς Βονίτζης ἐξετασθέντων και εὐρεθέντων ἀληθῶς οὕτως
ἔχειν, ἐπετάχθησαν οἱ Ζωγραφίται ἀπέχουσαι τοῦ λοιποῦ τοῦ τόπου ἐκείνου
τῆς Βονίτζης και ἀφήσαι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ἐσφιγμενιτῶν· ἀλλ' οὖν οἱ
Ζωγραφίται διὰ τὸ ἔχειν τὸν τόπον ἐκεῖνον χρόνους ἰκανοὺς εἰς τὴν χρῆσιν
αὐτῶν νομίζοντες εἶναι ἴδιον τοῦ μοναστηρίου αὐτῶν και ὑποπτεούμενοι, 110
μήτι γε ἀδικοῖντο κατὰ τοῦτο, βυβλόμενοι κρείττανα βεβαίωσιν ἰδεῖν, οὐκ
ἠθέλησαν εὐθύς παραχωρῆσαι και ἀφήσαι τὸν τόπον ἐκεῖνον τῆς Βονίτζης
εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἐσφιγμένου, δισχυριζόμενοι εἰσέτι και ἀντιτείνοντες
κατὰ τι και παντοίοις τρόποις σπεύδοντες ἀντιποιηθῆναι τῆς Βονίτζης.
ταύτης οὖν τῆς ἀντιστάσεως και δισχυρίσεως τῶν Ζωγραφιτῶν πρὸς ἡμᾶς 115
ἀναγγελθείσης και τοῦ τὸ δίκαιον ὑπάρχειν τῶν Ἐσφιγμενιτῶν γράμμασιν
ἀξιολόγων προσώπων και γερόντων τοῦ ὄρους πρὸς ἡμᾶς σταλεῖσι μαρ-
τυρηθέντος αὐτῆς και ἀνευχθέντος ἡμῖν, ἡ μετριοτης ἡμῶν μὴ ἀνασχο-
μένη τῆς τῶν Ζωγραφιτῶν ἐπὶ τοσοῦτον ἀπειθείας, καθυπέβαλεν αὐτοὺς
πάντας διὰ γράμματος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ συνοδικοῦ βαρυτάτῃ ἐκκλη- 120
σιαστικῇ παιδείᾳ. μετὰ τοῦτο ἀμφοτέρα τὰ μέρη πάλιν ἐπὶ τὴν βασιλεύου-
σαν ἐπανερχονται, τὴν λύσιν τῆς διαφορᾶς αὐτῶν ταύτης και τὸν προσή-
κοντα συμβιβασμὸν και εἰρηνοποιησιν ἐπιζητοῦντες. συνελθόντες οὖν εἰς ἓν
και τῶν δύο μερῶν οἱ πατέρες ἐπὶ ῥητῇ ἡμέρᾳ, ἧτοι ἐκ μὲν τοῦ Ζωγράφου
ὁ ἐν μοναχοῖς κύρ Ἀρσένιος, ἐπιτροπικῶς ὧν ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους 125
ὄλων τῶν πατέρων τοῦ μοναστηρίου αὐτῶν περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης
και ἔχων εἰς χεῖρας αὐτοῦ τὴν σφραγίδα τοῦ μοναστηρίου, και ὁ σὺν αὐτῷ
ἱερομόναχος κύρ Νικηφόρος, ἐκ δὲ τοῦ Ἐσφιγμένου ὁ ὀσιώτατος σκευοφύλαξ
κύρ Κυπριανὸς ἱερομόναχος, ἔχων και αὐτὸς τὴν ἐπιτροπὴν και σφραγίδα
τοῦ μοναστηρίου αὐτοῦ, παρόντων και τῶν τιμιωτάτων ἀρχόντων και 130
ἐπιτρόπων τοῦ ἀγίου ὄρους· και ἐπὶ πολλῇ ὥρᾳ πλείστης ὅσης λογοτριβῆς

καὶ λογομαχίας πρὸς ἀλλήλους γενομένης καὶ ἑκατέρων τῶν μερῶν διςχυ-
ριζομένων καὶ τὰ ἑαυτῶν δικαιολογήματα προτεινόντων, τελευταῖον μάλιστα
συνεβιβάσθησαν καὶ διωρθώθησαν πρὸς ἀλλήλους τρόπῳ τοιαύτῳ· δηλονότι
185 οἱ μὲν Ἐσφιγμενῖται οἰκειοθελεῖ καὶ ἀβιάστω αὐτῶν γνώμῃ καὶ προαιρέσει
ἐπώλησαν πράσει τελείᾳ πρὸς τοὺς Ζωγραφίτας ὅλον τὸ μέρος, ὅσον ἐξου-
σίαζον ἐκ τῆς Βονιτζης, καὶ δεδώκασιν αὐτὸ διὰ λήψεως διωρισμένης
ἄσπρων ποσότητος, ἥτοι γροσίων χιλίων τριακοσίων· ἅτινα χρήματα ταῦτα
ἔλαβον καὶ ἐπληρώθησαν σῶα καὶ ἀνελλιπῆ παρὰ τῶν Ζωγραφιτῶν καὶ
140 οὐκ ἔχουσι τοῦ λοιποῦ οὐδεμίαν μετοχὴν ὅλως ἐκ τῆς ῥηθείσης Βονιτζης
μέχρι καὶ ἐνὸς δακτύλου τόπου, ὡς πωλήσαντες ὅλον τὸ ὅσον περ ἐξουσίαζον
μέρος κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκτεθέντα ὁροθέσια καὶ ἀμέτοχοι πάντῃ μείναντες
ἐκ τῆς Βονιτζης. διὰ πλείονα δὲ ἀσφάλειαν τῆς τελείας πράσεως ταύτης
δεδώκασιν οἱ Ἐσφιγμενῖται τοῖς Ζωγραφίταις πάνθ' ὅσα εἶχον εἰς χεῖρας
145 αὐτῶν γράμματα καὶ σενέτια ὀθωμανικὰ τε καὶ ῥωμαϊκά, διαλαμβάνοντα
περὶ τῆς Βονιτζης, ἅτινα εἰσὶ ταῦτα· γράμματος ἴσον παλαιότατον ἐξε-
νεχθὲν ἀπὸ τοῦ κώδικος τοῦ μοναστηρίου τοῦ Βατοπεδίου, γράμμα πα-
τριαρχικὸν παλαιγενὲς τοῦ πάλαι ἀοιδίμου πατριάρχου Κωνσταντινουπό-
λεως κύρ Ἰερεμίου, γράμμα τῆς κοινότητος τοῦ ἀγίου ὄρους ἔχον ἐν αὐτῷ
150 τὰς σφραγίδας ὅλων τῶν μοναστηρίων, γράμμα ἕτερον ἐναλλαγῆς, ἕτερον
γράμμα τουρκιστὶ συμφωνητικὸν μετὰ προστίμου ζημίας τοῦ ἀθετήσοντος
τὴν συμφωνίαν, τὸ προεχδοθὲν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν σι-
γίλλιον καὶ τὸ κατὰ τῶν Ζωγραφιτῶν παιδείας ἐκκλησιαστικῆς συνοδικὸν
γράμμα, ἔτι δὲ ἰλάμιον καὶ χοτζέτιον τοῦ τῆς Θεσσαλονίκης κριτοῦ καὶ
155 ὀρισμὸς βασιλικὸς ἰσχυρὸς. ταῦτα τοῖνυν ἐγχειρίσαντες αὐτοῖς, ὡς πάντῃ
ἄχυρα μείναντα, προσυπέσχοντο καὶ τοῦτο, ὡς, ἐὰν ὀψέ ποτε εὐρεθῶσι καὶ
ἄλλα τινὰ γράμματα ὀθωμανικὰ ἢ ῥωμαϊκὰ εἰς χεῖρας τῶν Ἐσφιγμενιτῶν,
εἴτε τῶν νῦν ἢ καὶ τῶν μετὰ τούτους, διαλαμβάνοντα περὶ τῆς δεσποτείας
τῆς Βονιτζης ταύτης, ὀφείλουσι κάκεῖνα πάντα ἐγχειρίζεσθαι τοῖς Ζωγρα-
160 φίταις, ἐφ' ᾧ μένωσιν ἄχυρα πάντῃ καὶ ἀνίσχυρα καὶ ἀντ' οὐδενὸς λογιζό-
μενα· καὶ εἴ γέ ποτε κινηθῇ ἀγωγή τις ἐκ μέρους τῶν Ἐσφιγμενιτῶν ζητούν-
των ὅλως μέρος τι ὀπωσοῦν ἐκ τῆς Βονιτζης ταύτης, μηδὲ ὅλως εἰσακούεσθαι
αὐτοὺς ἐν οὐδενὶ δικαιοσύνης κριτηρίῳ· καὶ ὅπερ δὲ ἐστὶ γεγραμμένον ἐν
τῷ βακουφναμὲ τῶν Ἐσφιγμενιτῶν περὶ τῆς Βονιτζης ταύτης, ὀφείλει
165 μένειν ἄχυρον πάντῃ καὶ ἀνίσχυρον, ὡς πωληθέντος ὄλου τοῦ μέρους
ἐκείνου πράσει τελείᾳ, καθὰ διείληπται. τούτου χάριν γράφοντες ἀποφαινό-
μεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων

τῶν ἐν ἀγίῳ πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα, τῆς γενομένης πωλήσεως ταύτης ὀφειλοῦσης ἔχειν τὸ κύρος καὶ τὴν ἰσχὺν βεβαίαν καὶ ἀμετάτρεπτον ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα αἰῶνα, 170 ἅπανσα ἢ ῥηθεῖσα Βόνιτζα μετὰ πάντων τῶν ὀρίων αὐτῆς ὑπάρχει καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται κτῆμα ἴδιον τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τοῦ Ζωγράφου, ἔχοντος κατὰ πάντα τὴν ἐξουσίαν καὶ χρῆσιν δεσποτείαν τε καὶ κυριότητα ταύτης, ἀναφαιρέτως καὶ ἀναποσπαστως ἐς τὸ διηνεκές, μηδενὸς τῶν ἀπάντων τολμῶντος ὅλως ἀντιποιηθῆναι οὔτε μέρους οὔτε 175 ὅλου ἐκ τῆς Βονιτζῆς ταύτης. ὅστις δὲ καὶ ὁποῖος εἴτε ἐκ τῶν Ἑσφιγμενιτῶν ἢ ἄλλων, ἱερωμένος ἢ μοναχὸς καὶ ἰδιώτης ἢ λαϊκός, τολμήσῃ οἰψόδητινι τρόπῳ ἀντίστασιν τινα δεῖξαι ἐπὶ τούτοις ἢ ἐνοχλῆσαι κατὰ τι καὶ ἐπηρεάσαι τοῖς Ζωγραφίταις περὶ τῆς Βονιτζῆς ταύτης ἢ διασεῖσαι καὶ ἀνατρέψαι τὸ γεγονός τοῦτο συνάλλαγμα ἢ ὅλως βλάβην τινὰ καὶ ζη- 180 μίαν αὐτοῖς προξενῆσαι, ὁ τοιοῦτος, ὅποιάς ἂν εἴη τάξεως καὶ βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴη παρὰ τῆς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ ἀδαιρέτου μακαρίας τριάδος καὶ κατηραμένος καὶ ἀσυγχώρητος καὶ μετὰ θάνατον ἄλυτος καὶ πάσαις ταῖς πατριαῖς καὶ συνοδικαῖς ἀραῖς ὑπόδικος καὶ ἐνοχος τοῦ πυρός τῆς γεέννης. ὅθεν εἰς τὴν περὶ τούτου ἐνδειξὴν διηνεκῆ 185 τε καὶ μόνιμον ἀσφάλειαν ἀπελύθη καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν συνοδικὸν ἐν μεμβράναις σιγίλλιον ἐπιβεβαιωτήριον γράμμα, καταστρωθὲν κὰν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης ἐκκλησίας, ἐν ἔτει σωτηρίῳ χιλιοστῷ ἑπτακοσιοστῷ τεσσαρακοστῷ ἕκτῳ, ἐν μηνὶ μαίῳ, ἰνδικτιῶνος ἐνάτης. 190

† Παΐσιος ἐλέφ θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης καὶ οἰκουμενικὸς πατριάρχης.

† Ὁ Ἐφέσου Παρθένιος.

† Ὁ Ἡρακλείας Γεράσιμος.

† Ὁ Νικομηδείας Κύριλλος. 195

† Ὁ Νικαίας Καλλίνικος.

† Ὁ Χαλκηδόνας Γρηγόριος.

† Ὁ Ἀδριανουπόλεως Διονύσιος.

† Ὁ Καλλιουπόλεως Ἰωάσαφ.

† Ὁ Φιλιππουπόλεως Νεόφυτος. 200

† Ὁ Μιτυλήνης Ἀθανάσιος.

193 ὁ Ἐφέσου Θεόδουλος? Gelzer. 196 ὁ Νικαίας Πανάρετος? Gelzer. 197 ὁ Χαλκηδόνας Γαβριήλ? Gelzer. 199 ὁ Παλαιῶν Πατρῶν . . . Gelzer. 200 ὁ Φιλιππουπόλεως Θεόληπτος? Gelzer. 201 om. Gelzer.

- † Ὁ Διδυμοτείου Ἀλέξιος.
 † Ὁ Θεσσαλονίκης Νεκτάριος.
 † Ὁ Χριστιανουπόλεως Δανιήλ.
 205 † Ὁ Ναυπλίου Νεόφυτος.
 † Ὁ Σοφίας Ἄνθιμος.
 † Ὁ Ξάνθης Μητροφάνης.
 † Ὁ Χίου Διονύσιος.
 † Ὁ Δέρκων Σαμουήλ.

Fil de soie avec la grande bulle de plomb du patriarche Païse.

LXVI.

6427—919, 28 avril.

6859—1351, indiction IV.

Léon le Sage, empereur de Constantinople, et Jean, empereur de Bulgarie, accompagnés de plusieurs patriarches, déterminent en 919 sur les lieux les limites du monastère de Zographou, fondu au mont Athos depuis peu par trois frères Sélima, fils de l'empereur d'Achrida.

Étienne, empereur de Serbie et Bulgarie, fait le même au XIVe siècle, d'après le supplément postérieur, et donne au monastère de Zographou deux terrains sur le Strymon en demandant du bois pour le monastère de Chilandar.

Ἀπὸ χρυσοβούλλου Λεῶντος τοῦ σοφοῦ κόπια εἰς τὸ Ἑλληνικόν, ἀπὸ Ἀδάμ 6427 ἔτει ἀπριλίου 28, δι' οὐ ἐπικυροῦνται οἱ τόποι καὶ τὰ σύνορα τοῦ μοναστηρίου Ζωγράφου.

Ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς βασιλείας τοῦ σοφωτάτου Λέων, αὐτοκρατοῦντος τὸ εὐσεβέστατον σκήπτρον τῆς χριστιανοσύνης, εἰς αὐτὸ τὸ βασίλειον ἦσαν τινὰ τρία ἀδέλφια κατὰ σάρκα, μᾶλλον δὲ κατὰ τὸ παράκλητον πνεῦμα· οὗτοι μὲν ὡσπερ εἰς τοὺς παλαιοὺς τοῖς τρόποις τῶν ἀρετῶν ἐπώνυμοι τῶ Μωσεῖ καὶ Ἀαρών, Ἰωάννη Σέλιμα· τί ὀνομάζεται Σέλημα;

202 ὁ Διδυμοτείου Αὐξέντιος Gelzer. 203 ὁ Θεβῶν Πανάρτος Gelzer. 205 ὁ Νεοπάχτου Θεόφωλος Gelzer. 208 ὁ Χίου Δορόθεος? Gelzer. 209 ὁ Πρεσλάβας Gelzer.

LXVI. Copie d'un faux chrysobulle de l'empereur Léon le Sage. Éd. H. Gelzer, o. c., Byz. Zeitschr. XII, p. 523—529. V. le texte slave: B. V, p. 169—174.

2 ἐπικυροῦνται. 4 σοφοτάτου (presque partout). 5 σκύπρον. lire εἰς αὐτοῦ?
(въ тогo царствy). 6 (et 186) εἶσαν μάλλον.

γενναιότατος ἦν ἐν λόγῳ καὶ ἔργῳ. ἐκ τοιαύτης ρίζης ἀναβλαστήσαντες φυτὰ εὐσεβέστατα, μετὰ τιμὴν ἐκλεκτοὶ καὶ μὲ τὸν πλοῦτον ἀρκετοί, 10 πλοῦτον μὲν κατὰ θεὸν δεῦτεροι μετὰ τὸν Ἀβραάμ, καὶ τῆς βασιλείας γνῶριμοὶ καὶ τοῦ θεοῦ κατὰ τῆς ἀρετῆς, ἐξεληθόντες ἀπὸ τὸν τόπον τῆς πρώτης Ἰουστινιανῆς πόλεως Λιγνιδόνης, νῦν παρὰ πάντων λεγομένης Ὀχρίδ, ὀρμήσαντες λίαν τῇ μεγαλοπρεπείᾳ τῆς τοῦ Χριστοῦ διαθήκης, συνεχόμενοι τῷ πόθῳ καὶ μιμηταὶ γενόμενοι, ἕτεροι υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου 15 ἐφάνηκαν· οὐχὶ τὸ δίκτυον ῥίπτουσιν, ἀλλὰ πάντα τὰ πολλὰ ἀποκτήματα καὶ τὰ βασιλικά πλοῦτη μετὰ πάσαις ταῖς ἐπιθυμίαις ἑαυτοῖς ἐσταύρωσαν καὶ τῷ σταυρῷ ὀπλισάμενοι, ἵνα ἐν Χριστῷ ζωὴν ἐπιτύχωσιν· καὶ κατοικοῦσιν ἐν τῷ ἀγωνίῳ ὄρει τοῦ Ἄθω πρὸς νοτίας τὸ μέρος, ἑαυτοῖς τρία σκηνώματα καὶ πύργους ποιήσαντες· καὶ μακρὰ ταῖς κατοικίαις ἕνας ἀπὸ 20 τὸν ἄλλον εἶχασιν, χωρὶς τῆς κυριακῆς συνάξεως, ἑαυτοὺς προσκαλεσάμενοι, ἵνα τοῖς λόγοις καὶ τοῖς θεικοῖς ἄσμασιν ἑαυτοὺς ἀγωνίζουσιν καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πρὸς αὐτοὺς ἐρχομένους· τοιαύτη γὰρ ἦν ἡ σύναξις τους, ὅπου μόνον πνευματικὰ ἑαυτοὺς διδασκόμενοι καὶ μελετοῦντες· καὶ γὰρ οἱ τοιαῦτοι παρὰ θεῷ τιμῶνται, ὅτι ἡ ἀκοή καὶ ὁ φθόγγος αὐτῶν πανταχοῦ 25 ἐξῆλθε διὰ τῆς ἐναρέτου αὐτῶν πολιτείας· πολλοὶ γὰρ ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ἴδιον παλάτιον βασιλέως ἤρχονταν καὶ ἐκολλῶνταν τῆς τάξεως καὶ τῆς ἀρετῆς αὐτῶν, καὶ ἦτον παρακάλεσις καθεκάστην τοῦ θεολέκτου ποιμνίου. καὶ πληθυνθέντες περὶ τοῦτο συμβουλευόνται ἀγαθὴν συμβουλήν· καὶ ἰδοὺ ἐξ ἄνωθεν ὀρμήσαντες καὶ κατελθόντες εὐρίσκουσι τὸν τόπον ἀπὸ τῷ θεῷ 30 ἀποκαλυμμένον ἐν φεράγῃ πρὸς τὴν κοιλάδα, διὰ εὐωδίαν φανερούμενον· καὶ εὐθύς τὸ δάσον κόπτουσιν, τὸ ὁποῖον ἐδείχνετο ἡ αἰτία τοῦ μυρίσματος· εὐρίσκουσιν μάρμαρον τρανὸν ὑπὲρ χιῶνα διαλάμποντα· καὶ εἰς αὐτὸν τὸν θεοχάρακτον τόπον κοινὴν μονὴν ὠκοδόμησαν ἐκ τοῦ θησαυροῦ τοῦ βασιλέως, εἰς ἔτος τότε τρέχοντος ἀπὸ τῆς γενέσεως τοῦ κόσμου ,ϸυκζ 35 (6427 = 919).

Ἦθελαν γοῦν καὶ τοῦ ἀγίου τῆς οἰκοδομήσεως τὸ ὄνομα καλεῖν, ἄλλοι λέγοντες νὰ εἶναι τοῦ ἐν ἀγίοις πατρὸς Νικολάου, ἕτεροι δὲ τοῦ ἀγίου Κλήμεντος τῆς Λιγνιδόνου τοῦ ἐν ὑστερινοῖς μεγάλου θαυμάτουργου· ὅθεν διὰ τῆς ἀσυμφωνίας σύγγυσι εἶχασιν ἀναμέσα τους· τούτου δὲ καὶ τὸ 40 σανίδιον ἔτοιμον καὶ ἄγραφον εἰς τὸ χωρίον ἴστατο· καὶ ἐτοῦτο ἦτον ἡ

9 γενναιότατος ἦν. 10 lire μὲ τὴν τιμὴν? 14 λίαν (partout) μεγαλοπρεπεία.
 15 Ζεβεδέου 16 δίκτυον (Matth. 4,22). 18 ὀπλισάμενοι. 19 νοτίας (partout).
 22 ἀγωνίζουσιν καὶ τοῖς. 25 τιμῶνται. φθόγγος. 27 ἐκολλῶνταν τῆς τάξεως.
 28 ἦτον πασκάλεσιν. 31 ἀποκαλυμμένον. κυλάδα εὐωδίαν. 32 μυρίσματος.
 33 τρανὸν? зеленый (= vert) χιῶνα διαλάμποντα. 34 θησαυροῦ. 35 ἔτος.
 39 ὑστερηνοῖς. 40 ἦχασιν. 41 σανίδιον. ἦστατο.

οικονομία τοῦ Θεοῦ. ἡμεῖς δέ, ὡ ἀγαπητοί, κλίνωμεν τὰ ὦτα καὶ ἀκούσωμεν τὰ παράδοξα θαύματα καὶ θεοφανερούμενα ἡμῖν, ὅτι θαυμαστός ἐστὶν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ· ὡς προσέχωμεν γοῦν ἀκριβῶς. εἰς ἓναν μὲν
 45 τῶν ὄρθρων, οὐχὶ λίαν πρῶτῃ ἀλλὰ ἀνατελλούσης τῆς ἀκτίνος, ὡ τοῦ θαύματος, φαίνεται ἢ εἰκὼν ἢ πρῶν ἄγραφος αὐτόγραφος καὶ φοροῦσα εἶχεν τὸν μεγαλομάρτυρα Γεώργιον, καὶ διαλάμπουσα τῇ θεωρίᾳ ὡς ἠλιακὰς ἀκτῖνας· καὶ παραχρῆμα πάντες οἱ ὄρωντες ἐξεπλάγησαν τοῦ τοιοῦτου θαυματουργήματος καὶ ἀνέπεμψαν δόξαν καὶ εὐχαριστίαν τῷ θεῷ καὶ τῷ
 50 αὐτοῦ μεγαλομάρτυρι. καὶ ἀπὸ τότε γοῦν ὠνομάσθη τὸ ὄνομα τῆς μονῆς ἕως τὰ νῦν Ζωγράφου.

Οὗτοι οἱ τρεῖς υἱοὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ βασιλέως Ὁλγρίδος ἀκουστοὶ πεφύκασιν τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Λέων· καὶ ἐκίνησεν καὶ ἦλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω μετὰ τοὺς μεγιστάνους καὶ ὑπηρέτας αὐτοῦ, καὶ τῆς
 55 Κωνσταντινουπόλεως ὁ πατριάρχης Ἀναστάσιος, καὶ ἔλαχεν εἰς ἐκεῖνον τὸν καιρὸν καὶ ὁ πατριάρχης τῆς Ἀντιοχείας Γρηγόριος. καὶ ἐγένετο κοινὴ συμβουλή καὶ ἐσυμβουλευθήσαν ἅπαντες ἅμα, ἀκούοντες ἀπὸ πολλῶν ἀνθρώπων τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Γεωργίου τὰ πολλὰ σημεῖα καὶ τέρατα, ὅπου ἔκαμεν· οἱ τυφλοὶ ἀνέβλεπον, οἱ βουβοὶ ἐλάλουν,
 60 οἱ χλωοὶ ἐθεραπεύονταν καὶ οἱ κωφοὶ γεροὶ ἐγενοῦνταν καὶ οἱ ἔχοντες δαίμονα ἐλευθερωνοῦνταν καὶ γεροὶ ἐγενοῦνταν, καὶ ἐδόξαζον κύριον τὸν θεὸν καὶ τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον, τὸν ἰατρούσαντα αὐτοὺς καὶ διδόντα αὐτοῖς ὑγίαν πολυχρόνιον.

Καὶ ἀκούσας ὁ βασιλεὺς Ἰωάννης τοῦ Τουρνάβου τὰ θαύματα,
 65 ἐθαυμάζετο τὸ γενόμενον παρὰ τοῦ ἁγίου μάρτυρος· καὶ αὐτὸς παρακινήσας καὶ σὺν αὐτῷ ὁ πατριάρχης τοῦ Τουρνάβου Θεοφύλακτος, καὶ παρακινήσαντες ἅπαξ ἅπαντες ἐν μιᾷ καρδίᾳ, ἦλθασιν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος τοῦ Ἄθω, ὅπου ἦτον ἡ ἁγία εἰκὼν ἱστορημένη ἐν πνεύματι ἁγίῳ· καὶ προσπέσαντες προσεκύνησαν αὐτῷ μετὰ πολλῶν δακρῶν καὶ στεναγμῶν καὶ
 70 δῶρα προσέφερον δέκα ὠκιάδες φλουρία καὶ τὰ ἐχάρισαν τῷ ἁγίῳ προσώπῳ τῷ αὐτοῖστορήτῳ καὶ ἐχάρησαν χαρὰν μεγάλην, δοξάζοντες κύριον τὸν θεὸν καὶ τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον· καὶ ἐποίησαν πανήγυριν τοῦ ἁγίου τοῦ ἀπριλίου κγ· καὶ ἐγένετο ἡ πανήγυρις ἕως τὰς κζ.

75 Καὶ ἐρώτησαν οἱ εὐσεβέστατοι βασιλεῖς καὶ οἱ παναγιώτατοι πατριάρ-

45 προῖ ἀνατελούσης. 46 ἦχον. 49—50 καὶ τοῦ αὐτοῦ μεγαλομάρτυρος.

50 ὠνομάσθη. 52 Ὁλγρίδας. 53 πεφείκασιν. ἐκίνησεν. 56 Ἀντιοχείας.

59—60 Matth. 11,5. 60 γερός = ὑγιής. 63 ὑγίαν. 65—66 παρακί-

νήσιας (le second i est effacé) 70 ἐχάρησαν 71 τῷ αὐτῷ ἡσαστήτω. 73 ἀπρηλίου

πανύγυρις.

χοι· ἀτί θέλετε ποιῆσαι μετὰ τῆς μονῆς σας; καὶ εἶπασι· «νὰ γένοι ἡ μονὴ ἡμῶν τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου καὶ ὅλα τὰ κτήματα ἡμῶν.» καὶ ἅπαξ ἅπαντες ἐποίησαν συμβουλὴν, καὶ ὑπάγησαν ὁ Σελημαῆς Ἰωάννης μὲ τοῖς ἀδελφοῖς αὐτοῦ καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ πατριάρχαι, ὅπου ἦτον ὁ πύργος. καὶ ἐρώτησαν οἱ εὐσεβέστατοι βασιλεῖς καὶ οἱ πανα- 80 γιώτατοι πατριάρχαι τὸν ἄββᾶ Φίλιππον καὶ τὸν ἄββᾶ Ἰωάννην· καὶ οἱ δύο τους τὸ ἓνα ἀπέκρισαν λέγοντες· «ἡ μονὴ ἡμῶν ἕως τὸ χειμάρρον» ἦγουν ρεῦμα. Καὶ ἀπέκρισαν πάντες οἱ εὐσεβέστατοι βασιλεῖς καὶ οἱ πανα- γιώτατοι πατριάρχαι, καὶ ἐκβαλεν ὁ Ἰωάννης τὸ σημάδιόν του καὶ ἄφηκεν βούλλα τοῦ ἁγίου Γεωργίου· Καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ εὐσεβεστάτου 85 καὶ σοφωτάτου Λέων τοῦ βασιλέως χρυσόβουλλον. καὶ περὶ τούτου ἐκβαλε τοῦ γυρίσαι καὶ ὄλαις ταῖς μακρὰ ἀπεδίωξε.

Καὶ ἔβαλαν τὴν βούλλαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου σιμὰ εἰς τὴν θάλασσαν παρὰ τὸ φρέαρ, ὅπου ἀνέσκαψαν προτύτερα ὁ ἄββᾶς Φίλιππος καὶ ὁ ἄββᾶς Ἰωάννης· καὶ ἔβαλαν τὸ σημάδιον τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἀπὸ ἀνατολῆς καὶ 90 ὁ ἄββᾶς Φίλιππος ἐκ τῆς δύσης· καὶ δῖεβηκαν ἀνῶρευμα σιμὰ εἰς τὴν σκηνὴν τοῦ Ἰωάννου τὴν λεγομένην Πύργον· καὶ ἀποκάτω εἰς τὸ ρεῦμα εἶναι πέτρα μεγάλη καὶ ἐκεῖ ἔβαλαν τὴν βούλλαν τοῦ ἁγίου Γεωργίου· Τὸ πρόσταγμα τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Τουρνάβου καὶ χρυσόβουλλα. 95

Καὶ ἐδιάβηκαν ἀνῶρευμα ἀπάνω, ὅπου ἀνταμώνονται καὶ τὰ δύο ρεύματα εἰς ἓνα, τὸ ἓνα ἀπὸ τοῦ Φιλίππου τῆς μονῆς καὶ ἕτερον ἀπὸ τοῦ Ἰωάννου τῆς μονῆς, ἀνάμεσα τῶν δύο ρευμάτων ἀπάνω εἰς τὸ ἀνήφορο, ἀπάνω εἰς τὴν κορυφὴν· καὶ ἐκεῖ ἔβαλαν τρία σημάδια, ἐκ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἁγίου Γεωργίου, ἐκ τῆς δύσης τοῦ ἄββᾶ Ποίμνηος καὶ ἐκ τῆς νοτίας 100 τὸ μέρος τοῦ ἄββᾶ Φιλίππου· Ὁ ὀρισμὸς τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Λέων, χρυσόβουλλα. Καὶ πρόσταγμα τοῦ μεγάλου Ἰωάννου, χρυσόβουλλα.

Καὶ ἀπάνω τὸ ῥάχη τὸ ῥάχη ἕως τὴν στράταν· καὶ ἐπέβλεπον οἱ παναγιώτατοι πατριάρχαι καὶ οἱ εὐσεβέστατοι β(ασι)λεῖς ἐπὶ τὸν ἄββᾶ Ἰωάν- 105 νην καὶ ἐπὶ τὸν ἄββᾶ Ποίμνηον λέγοντες· «ἡ μονὴ ἕως ὧδε ἄρα εἶναι;» καὶ οἱ δύο τὸ ἓνα εἶπον· «ναί, τιμιώτατοι πατριάρχ(οι καὶ) εὐλαβέστατοι

81 ἄβᾶ (souvent). 82 χήμαρον. 85 βούλα (partout). 85—86 Tous les mots imprimés dans cet acte en lettres espacées sont écrits dans l'original en encre rouge.

86 χρυσόβουλον (partout). Ce mot est corrigé dans tout le document par une main postérieure en χρυσὴν βούλαν. 87 γυρήσαι. en marge par une main postérieure: σύγχυσις. 88 ἔβαλλαν (souvent). 88—89 θάλασσαν παρὰ τῷ. 89 πρωτύτερα.

90 ἀνατολῆς (presque partout). 95 (et 141). χρυσόβολα. 96 ἀνταλλόνονται. 98 ἀνίφορο. 100 (et 190) νωτέας. 106 Ποίμινον.

βασιλείς·» και ἐπρόσταξαν οἱ εὐλαβέστατοι βασιλεῖς (και) οἱ παναγιώτατοι πατριάρχαι τῷ ἀββᾶ Ἰωάννῃ λέγοντες· «ἐχβαλε τὸ σημάδι σου και ἄφηκέ
 110 το βούλλα τῷ ἀγίῳ Γεωργίῳ.» και ἔβαλεν ὁ ἀββᾶς (Ἰωάν)νης τὴν βούλ-
 λαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου ἐκ τῆς ἀνατολῆς και τοῦ ἀββᾶ Ποι(μήνου) ἐκ τῆς
 δύσης· Πρόσταγμα τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Λέων, χρυσό-
 βουλλα.

Και ἀνέβλεπον οἱ εὐσεβέστατοι βασιλεῖς και οἱ παναγιώτατοι πα-
 115 τριάρχαι εἰς τὸν ἀββᾶ Ἰωάννην και εἰς τὸν ἀββᾶ Ποίμνην και εἰς τὸν
 ἀββᾶ Φίλιππον λέγοντες· «γνωστὸν ἔστω <ἀπό> πάντων τῶν νῦν συναχ-
 θέντων· και νὰ μ(ήν) γένει εἰς τὸν ὑστερινὸν καιρὸν φιλονεικία και ζηλο-
 φθονία ἀναμέσα σας και μετὰ σάς, ὡς καθὼς ἡμεῖς συνοδικῶς τὰς βούλ-
 λας και τὰ σημάδια ἐβάλαμεν· και ὅποιος τολμήσῃ φιλονεικῆσαι διὰ τοὺς
 120 τόπους ἐτούτους, νὰ εἶναι ἐπικατάρατος παρά κυρίῳ τῷ θεῷ τῷ παντο-
 κράτορι και τῆς ὑπερ(άγνου) θεοτόκου και τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος
 Γεωργίου και πάντων τῶν ἁγίων· και εἴ τις (ψευ)δομαρτυρήσῃ, και ἐκεῖνος
 νὰ εἶναι ἐπικατάρατος με τοὺς ἄλλους μαζὺ (και) ἔστωσαν μετὰ τοῦ Ἰούδα
 συνάριθμοι και συγκατακοι, τοῦ λέγοντος· «τί μοι θέλετε δοῦναι, κάγῳ νὰ
 125 σάς τὸν παραδώσω αὐτόν», και τοῦ Κα(ι)άφα και Ἄννα, τοῖς λεγομένοις·
 «σταύρωσον, σταύρωσον αὐτόν.» Και τὸ βασιλικὸν πρόσταγμα ἐπήγασεν
 τὴν στρατάν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Ἰωάννου τοῦ Τουρνάβου, χρυ-
 σόβουλλα.

Ἔσπευσεν ὁ Μωϋσῆς και ἔλεγεν· «ἡ ἐδική μου μονὴ εἶναι ἕως ἀπάνω
 130 εἰς τὴν κορυφήν;» και οἱ παναγιώτατοι πατριάρχαι ἔλεγον· «ναί, τίμιε
 πάτερ, ἄκουσον· ἐκεῖνα, ὅπου ἡμεῖς συνοδικῶς ἐπροστάξαμεν και ἐβάλα-
 μεν, νὰ εἶναι ἐτοῦτα ἕως ἐδῶ».

[Και ἦλθεν ὁ εὐσεβέστατος και φιλόχριστος βασιλεὺς Στέφανος τῆς
 Σερβίας κρατοῦντος και τῆς Βουλγαρίας και τῆς Ῥωμαϊκῆς και ὅλην τὴν
 135 οἰκουμένην εἰς ἔτος ,Ϸωνθ ἰνδικτιῶνος Ϸ (6859 = 1351) και προσκαλεσά-
 μενος τὸν ἡγούμενον τοῦ Ζωγράφου Γρηγόριον ἦλθεν εἰς τὸ Χιλαντάριον
 με τὸν γέροντα Ἰωάννην· και ἐπρόσταξεν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς Στέφα-
 νος τὸν Ζωγραφήτην ἡγούμενον λέγων· «πάτερ καθηγούμενε, φέρε μου τὰ
 χρυσόβουλλα, ὅπου ἔχεις ἀπὸ προτῆτερον καιρὸν παρά τῶν εὐσεβεστάτων
 140 βασιλέων και παναγιωτάτων πατριαρχῶν.» και τὸν ἤφερεν ὁ καθηγούμενος
 δύο χρυσόβουλλα, ἓνα Ῥωμαϊκὸν και ἄλλο βουλγαρικὸν, και ἀνοίγων ταῦτα,

109 ἐκβαλλε. 116—117 συναχέντων. 117 φιλονικία. 119 φιλονικῆσαι.

120 παντοκράτορι. 123 μαζοῖ 124 συνάριθμοι. Matth. 26,15. 126 Luc.
 23,21. 131 προστάξαμεν. 133—177 (et 215—217) addition postérieure 138 (et 163)
 Ζωγραφήτην. 139 προτῆτερον. 141 ἀνοίγον.

καὶ τὰ δύο ἄρχισεν νὰ τὰ ἀναγινώσκει, καὶ οὐδὲν ἐδύνατο διακρίναι, διότι ἦτον ἐπιτημένον καὶ δεμένον παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων καὶ παρὰ τῶν παναγιωτάτων πατριαρχῶν, ὅπως οὐδεὶς τολμήσῃ ἄπτειν . . . ἐκείνας τοῦ μοναστηρίου· καὶ ἀρχίσας ἐδέετο ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς τοῦ ἱεροῦ 145 προσώπου τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου λέγων· «μὴ με κατακρίνης μηδε με ἐναντιώνεσαι, ἀλλὰ δέομαι σου καὶ παρακαλῶ σε καὶ κλίνω γόνυ καρδίας μου, αὐθέντα μου ὦ Γεώργιε, καὶ ἐγὼ θέλω νὰ πάρω ἀπὸ τὴν μονὴν σου οὐχὶ διὰ τῆς γῆς μηδὲ διὰ τῆς βασιλείας μου, ἀλλὰ ξύλα διὰ τὴν χρείαν τοῦ ἱεροῦ μοναστηρίου τῆς ὑπεραγίας δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.» 150 καὶ ἐπρόσταξεν ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς Στέφανος νὰ γράφῃ χρυσόβουλλον. Χρυσόβουλλα. Καὶ ἀπὸ τούτων τὰ τρία σημάδια, ἀπὸ πέρα μελεὰς τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἢ σα πέρα, ὁποῦ ἐβγαίνει ἡ στράτα ἀπὸ τὸ Ἰωβανήτζα καὶ παγαίνει εἰς τὸν δρόμον· καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν δύο σταυρούς, ἕναν ἀπὸ τῆς νοτίας τὸ μέρος καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν τὴν βούλλαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου, 155 καὶ ἄλλον ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν τὴν βούλλαν τοῦ Χιλανταρίου. καὶ πάλιν τὴν στράταν ἵστό κατήφορον ὀλίγον καὶ ἀναμέσα εἰς τὸν πύργον τοῦ Μωϋσῆ, τουτέστι Μολογήτου, καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν δύο σταυρούς, εἰς τῆς νοτίας τὸ μέρος ἕναν καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν τὴν βούλλαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου, καὶ εἰς τῆς ἀνατολῆς ἔβαλεν ἄλλον σταυρὸν καὶ ἐκεῖ ἔβαλεν τὴν βούλλαν 160 τοῦ Χιλανταρίου· καὶ ἀπεκείθεν εἰς τὸν πύργον ἀπάνω εἰς τὸ ἀνήφορον εἰς τὸν δρόμον· καὶ ἐκεῖ ἔκαμεν σύναξιν ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἡγούμενον τὸν Ζωγραφίτην καὶ τὸν Χιλανταρινόν· «καὶ ἐσεῖς νὰ ἡξεύρητε, πατέρες ἅγιοι, ἐγὼ δὲν ἐγύρευσα ἀπὸ τὸν ἅγιον Γεώργιον, οὐχὶ τόπον οὐδὲ κελλίον, ἀλλὰ τὸ ὄρος εἰς τὴν χρείαν τοῦ μοναστηρίου· καὶ ἐγὼ 165 θέλω δώσειν δέκα φοραῖς τῷ ἁγίῳ. Γεωργίῳ ἄλλον τόπον.» καὶ ἔδωκεν ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς εἰς τὸ Στρώμονα δύο χωρία, τὸ λεγόμενον Κρούσεβο καὶ Σωτήρ εἰς τόπον δουλείας τοῦ μετοχίου τοῦ μοναστηρίου· καὶ ἐκεῖ κανεὶς νὰ μὴν ἐξουσιάζει εἰς αὐτῆς οὔτε δώσιμον νὰ γυρεύει· καὶ ἔκαμεν ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς ἀγάπην ἐν μέσῳ τοῦ Χιλανταρίου καὶ τοῦ Ζωγράφου, 170 νὰ ἔχουσιν κοινόνβιον καὶ κοινωφέλειαν ἀναμέσα τους· καὶ ὁποῖος καταλλάσσει, ἂ ἐγὼ πεποιθήκα ὑμῖν τοῦ ἔχειν κοινωφέλειαν καὶ ἀγάπην ἀνάμεσα σας, καὶ χαλάσει τὴν διευθύνην ταύτην, νὰ εἶναι ἐπικατάρατος παρὰ τῆς συνάξεως, ὅπου ἡμεῖς ἐπροσταζάμεν, καὶ παρὰ τοῖς πρώτοις βασιλεῖς καὶ παναγιώτατοι πατριάρχοι, ὅπου ἔγραψαν πρῶτα τὴν γραφὴν ταύτην. καὶ ἐτοῦτο ἕως ὧδε ἐγὼ 175

142 ἄρχισεν (partout). 142 (et 188) διότις. 147 ἐναντιῶν ἔσε ἀλλὰ δέομε.

153 εὐγένει. 154 παγένει. 164 ἡξεύριτε ἐγήρευσα. 167 Στρώμονα. 168:;

τοντον (?) 169 γηρεύει. 171 κοινῶβιον καὶ κοινοφιλιαν. 172 κοινοφιλιαν.

ἀναμεσας καὶ. 175 en marge ἀπὸ τοῦ ἁγίου γεωργίου.

ἐζήτησα εἰς ἔτους ,ϸνθ' ἰνδίκτου δ'. καὶ ἀπεδώ ἀρχίζει τὰ ἄνω γεγραμμένα.]

Καὶ ἐδιάβηκαν εὐσεβέστατοι βασιλεῖς καὶ παναγιώτατοι πατριάρχοι τὴν στρατὰν καὶ εὐρήκασιν εἰς ἕναν τόπον νερό· καὶ ἐδίψησεν ὁ εὐσεβέ-
180 στατος βασιλεὺς Ἰωάννης διὰ νερό νὰ πίνη· καὶ τὸν ἤφερον ὁ ὑπρέτης νερό· καὶ ἔπιεν καὶ εἶπεν ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς· «ἐκεῖ τὸ ὄνομα νὰ γράψετε.» Χρυσόβουλλα. καὶ ἔκτισαν καμάραν εἰς τὸ νερό καὶ ἐπωνόμασαν (καμάραν) τοῦ Ἰωάννου.

Καὶ ἀπελθόντες τὴν στρατὰν τὴν στρατὰν ἕως ἐκεῖ εἰς ι λον
185 ὀσπήτιον εἰς τὸν κτισμένον προτῆτερα παρὰ τῶν εὐσεβῶν βασιλέων διὰ τοὺς ἀρρώστους ἀνθρώπους, διότι δὲν ἦσαν μοναστήρια πρῶην, ἀλλὰ ἡγουμενικά. καὶ παρ' ὀλίγον ὀπίσω εἶναι τόπος ἐγκρεμνος λίθινος ἐκ τοῦ Βατοπεδίου τὸ μέρος· καὶ ἐκεῖ ἔβαλαν τὴν βούλλαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου, διότι ἦτον ἐκεῖ ἡ μονὴ τοῦ Ἀαρῶν· καὶ ἤθελεν ὁ ταπεινὸς Κωνσταντῖος καὶ ἔβαλεν τὴν
190 βούλλαν αὐτοῦ ἐκ τῆς νοτίας τὸ μέρος· καὶ ἀπελθόντες ἀπάνω εἰς τὸν ἀνήφορον καὶ ἐκεῖ ἔβαλαν τὴν βούλλαν τοῦ ἀγίου Γεωργίου πρὸς τὴν δύσιν καὶ τοῦ Κωνσταντίου τὴν βούλλαν εἰς τὴν ἀνατολὴν: Καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως· χρυσοῦν βούλλαν

Καὶ ἀπῆλθον κατήφορον κατήφορον, (ὅπου μοιράζεται τὸ ὄρος) εἰς τὸ
195 μεγάλο τὸ ποτάμιον, εἰς τὸν μύλον τοῦ ἀγίου Γεωργίου (τὸν εἰς) τὴν (θάλασσαν): Καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ σοφωτάτου βασιλέως Λεῶν, χρυσοῦν βούλλαν.

Καὶ ἐπέβλε(πον) οἱ εὐσεβέστατοι βασιλεῖς καὶ παναγιώτατοι πατριάρχοι εἰς τὸν ἄββᾶ (Ποί)μηνον καὶ εἰς τὸν ἄββᾶ Φιλίππον καὶ εἰς τὸν ἄββᾶ Κων-
200 στάντιον καὶ εἶπον «νὰ μὴν ἀρχίσῃ τις εἰς τὸν ὑστερινὸν καιρὸν εἰς ἐσᾶς νὰ φιλονεικήσῃ εἰς ἐτοῦτον τὸν τόπον· καθὼς ἡμεῖς εὐρήκαμεν εἰς ἐσᾶς, οὕτως καὶ ἀφήκαμεν συνοδικῶς· καὶ εἴ τις παραβάσῃ τὴν ἐντολὴν ταύτην, ἦν ἡμεῖς ἐπροστάξαμεν καὶ ἐβάλαμεν συνοδικῶς σταυροὺς καὶ βούλλας, ἐκεῖνος νὰ εἶναι ἐπικατάρατος παρὰ κυρίου Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος (καὶ
205 τῆς) παναχράντου θεομήτορος καὶ παρὰ τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, νὰ συναριθμῇ μετὰ τὸν Ἰούδαν καὶ μετὰ τὸν Καϊάφα καὶ μετὰ τὸν Ἄνναν, οἱ ὅποιοι... (καὶ εἴ τις) θέλει ἐξελθεῖν ἕνα ψευδομαρτυρῆσαι, καὶ ἐκεῖνος νὰ εἶναι (ἐπικατάρατος παρὰ τῶν τῆ) ἁγίων (πατέρων ἐν Νικαίᾳ·» καὶ εἶπεν ὅλη ἡ σύνοδος· ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν, ἐν ἔτει ,ϸυκζ', μηνὶ ἀπριλίῳ, κη
210 ἡμέρᾳ).

179 εὐρίκασιν. 180 ὑπερέτης. 185 προτῆτερα. 186 ἀρῶστους πρῶην ἀλλ.
187 ὀλίγον ὀπίσω. λίθινος. 191 ἀντίφορον. 192 Κωνσταντίνου. 193 πρόσταγμα.
195 εἰς τὸν Μύλον. 200 εἰς τὸν ὑστερινόν. 201 φιλονεικήσῃ. εὐρίκαμεν.

† Ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς Λέων ὁ σοφώτατος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστὸς Κωνσταντινουπόλεως.

† Ἰωβάνης ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ πιστότατος πάσης Βουλγαρίας τοῦ Τουρνάβου.

[† Στέφανος ἐν Χριστῷ τῷ θεῷ εὐσεβέστατος βασιλεὺς τῆς 215 Σερβίας καὶ αὐτοκράτωρ τῆς ἀνατολῆς καὶ δύσης.

† Ὁ δεσπότης...].

LXVII.

6795—1287, indiction IV.

L'empereur Andronic II confirme par un chrysobulle, conformément aux documents lui présentés, les limites du monastère de Zographou.

Εὐδοκίᾳ τοῦ πατρὸς καὶ συνεργείᾳ τοῦ υἱοῦ καὶ τελειώσει τοῦ ἀγίου πνεύματος, γινωστὸν ἔστω, ὅτι ἦλθεν ὁ καθηγούμενος τοῦ Ζωγράφου Γεννάδιος καὶ παπᾶ Γαβριήλ καὶ γέρος Σωφρόνιος πρὸς ἐμὲ τὸν εὐσεβῆ βασιλέα Κωνσταντινουπόλεως καὶ αὐτοκράτορα Ῥωμαίων Ἀνδρόνικον ἐν ἔτει 5 ἐξακισχιλιοστῶ ἐπτακισιοστῶ ἐνενηκοστῶ πέμπτῳ, ἰνδικτιῶνος τετάρτης, καὶ ἐζήτουν παρ' ἐμοῦ ὄρισμόν· ἐγὼ δὲ εἶπον αὐτοῖς· «Τί ζητεῖτε ἵνα ποιήσω ὑμῖν»; κακῆνοι ἀποκριθέντες εἶπον πρὸς με· «^Ω βασιλεῦ ἅγιε καὶ ἐλεήμων καὶ φιλόχριστε, δεόμεθά σου καὶ παρακαλοῦμεν τὴν ἀγιότητά σου καὶ τὴν θεοβράβευτόν σου βασιλείαν, ποιήσον ἀγάπην θεοῦ καὶ δὸς ἡμῖν παρὰ τοῦ κράτους σου τὸ σὸν χειρόγραφον.» ἐγὼ δὲ πάλιν εἶπον αὐτοῖς· «Δότε μοι 10 ἐσεῖς κανένα ἐδικόν σας χειρόγραφον, τὸ ὅποιον ἔχετε εἰς τὸ μοναστήρι σας ἀπὸ τοὺς πρῶν βασιλεῖς.» καὶ ἔδωκάν μοι· ἀνοίξας οὖν καὶ ἀναγνοὺς καὶ γνωρίσας τὰ ἐν αὐτοῖς, ἐκάλεσα τὸν γραμματικὸν Μανουήλ καὶ ἐκέλευσα αὐτῶ ἵνα γράφῃ καὶ τὸ ἡμέτερον βασιλικὸν χρυσόβουλλον, ἐπιβεβαιοῦν τὰ ἴδια.

Διὰ τὸ μοναστήριον λεγόμενον τοῦ Ζωγράφου, τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι 15 τοῦ ἀγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου, γράφω ἐγὼ ὁ Ἀνδρόνικος εἰς τὴν βασιλείαν μου, ἵνα μηδεὶς ἔχῃ ἐξουσίαν κατὰ τὴν ἐδικὴν μου προσταγὴν μήτε εἰς τὸ μοναστήρι μήτε εἰς τὸ σύνορον τοῦ μοναστηρίου μήτε εἰς τὰ

LXVII. Éd. E. Zacharia von Lingenthal, Einige ungedruckte Chrysobullen. St. Pétersbourg 1893. Mémoires de l'Acad. Imp. des sciences de St. P., VII série, t. XLI № 4, p. 14—15. L'acte est publié par Z. v. L. d'après un manuscrit du métropolitain Gérasimos. La pièce nous paraît dépourvue de tout caractère d'authenticité; elle est d'origine postérieure, comme on en peut juger déjà de la fausse indiction, et semble avoir eu comme original l'acte n° LXVI de notre collection. V. le texte slave: B. II, p. 163—165.

ὄρη μήτε εἰς τὰ μετόχια μήτε εἰς τοὺς μύλους μήτε εἰς τὰ χειμωνιάτικα,
 20 ὅπου ξεχειμωνιάζουσι τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια τοῦ μοναστηρίου, καὶ νὰ
 μὴν ἐναντιώνεται τινὰς κατὰ τὸν ὀρισμὸν μου εἰς ἐκεῖνα, ὅπου ἐδόθησαν
 ἀπὸ τοὺς παλαιούς καιρούς, ἀλλὰ τέτοιαις λογῆς καὶ ἄς εὐρίσκονται ἀφιε-
 ρωμένα εἰς τὸ ἱερόν αὐτὸ καὶ βασιλικὸν μοναστήριον λεγόμενον τοῦ Ζω-
 γράφου, τὸ καύχημα τῆς Βουλγαρίας, κατὰ τὰ παλαιὰ εἰς αὐτὸ εὐρισκό-
 25 μενα χρυσόβουλλα.

Εἶναι δὲ σημάδια τοῦ μοναστηρίου τέτοιαις λογῆς· τὸ πρῶτον σημάδι
 εἶναι ὁ παλαιὸς πύργος πλησίον τῆς θαλάσσης· δεύτερον σημάδι· ἐκεῖ, ὅπου
 κατεβαίνει ὁ ποταμὸς ἀπὸ τὸν Ἰωάννην τὸν Σελήμ, εἶναι ἓνας πύργος μὲ
 ἄλλα κτήρια· καὶ πάλιν ἐκεῖ, ὅπου κατεβαίνει ὁ ποταμὸς εἰς τὴν ἄκραν τῆς
 30 θαλάσσης κοντὰ εἰς τὸ πηγάδι, ὅπου ἔσκαψεν ὁ ἄββᾶς Ἰωάννης καὶ ὁ ἄββᾶς
 Φιλίππος, ἐδῶ καὶ ἐγὼ, καθὼς ἤρα εἰς τὰ παλαιὰ γράμματα, καὶ ἐγὼ
 ἔτζη γράφω· βούλλα τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατὰ ἀνατολὰς καὶ τοῦ ἄββᾶ
 Φιλίππου εἰς τὸ δυτικὸν μέρος, κατὰ τὰ πάλαι ἐν αὐτῷ μέρει τηρουντα βα-
 σιλικὰ χρυσόβουλλα· καὶ ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τὸν ποταμὸν ἄνωθεν ἀποκάτω εἰς
 35 τὸν πύργον τοῦ Ἰωάννου εἰς μίαν πέτραν μεγάλην εὐρήκα βούλλαν πα-
 λαιὰν σκαμμένην, τὴν μὲν τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰς τὸ ἀνατολικὸν μέρος,
 τὴν δὲ τοῦ ἄββᾶ Φιλίππου εἰς τὸ δυτικόν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν χρυ-
 σοβούλλων· καὶ ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τὸν ποταμὸν ὀλίγον ἀπάνω κατεβαίνει ἀπὸ
 τὴν μονὴν τοῦ Ἰωάννου μικρὸν λαγγάδι καὶ ἀπὸ τὴν μονὴν τοῦ Φιλίππου
 40 ὁμοίως λαγγάδι μικρὸν· καὶ ἀναμεταξὺ εἰς αὐτὰ τὰ δύο λαγγάδια κατὰ
 τὴν ῥάχιν τοῦ βουνοῦ ἀπάνω εἰς μεγάλην κορυφὴν τοῦ ὄρους, ἐκεῖ εὐρήκα
 παλαιόθεν γραμμένα τρία σημάδια, τὸ ἓνα τοῦ ἁγίου Γεωργίου κατ' ἀνα-
 τολὰς καὶ ἕτερον τοῦ ἄββᾶ Ποιμένος πρὸς δυσμὰς καὶ τρίτον τοῦ ἄββᾶ
 Φιλίππου ἀπὸ μεσημβρίαν· οὕτω καὶ γὰρ ὠρίσα νὰ γραφθῆ καὶ εἰς τὸ ἡμέ-
 45 τερον βασιλικὸν χρυσόβουλλον· καὶ ἀπ' ἐκεῖ κατὰ τὸ ὄρος ἀπάνω εἰς τὴν
 μεγάλην στράταν, καὶ ἐκεῖ εὐρήκα εἰς τὸ παλαιὸν γράμμα δύο σημάδια,
 τὴν μὲν τοῦ ἁγίου Γεωργίου βούλλαν κατ' ἀνατολὰς καὶ τὴν τοῦ ἄββᾶ
 Ποιμένος πρὸς δυσμὰς· πρὸς τούτοις εὐρήκα καὶ παλαιὸν χειρόγραμμα καὶ
 ἐπιτίμιον ἀναθέματος· οὕτω καὶ γὰρ ὀρίζω, ὅτι, εἴ τις ἤθελε παρέβη καὶ ἐπι-
 50 χειρισθῆ νὰ δυναστεύσῃ τοὺς τόπους καὶ τὰ πάργματα τοῦ μοναστηρίου
 Ζωγράφου ἢ μὲ πανουργίαν καὶ δολιότητα νὰ ψευδομαρτυρήσῃ ἢ καμίαν
 ἤθελε κάμη ἀντιλογίαν καὶ φιλονεικίαν, νὰ εἶναι ἀναθεματισμένος παρὰ
 τοῦ κυρίου θεοῦ παντοκράτορος καὶ ἀπὸ τὴν πανάχραντον μητέρα αὐτοῦ
 καὶ ἀπὸ τὸν ἅγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Γεώργιον, κατὰ τοὺς βα-

20 γήδια. 30 κτήρια = εὐκτήρια. 33 μέρη τυροῦντα. 50 πάργματα = ὑπάρ-
 γματα. 52 νὰ ῥῆναι.

σιλικούς όρισμούς και χρυσόβουλλα· και άπ' εκεί άκολούθως κατά τήν 55
στράταν εύρον γεγραμμένον, ότι αυτός ό Μωυσής εφύτευσε μίαν κερασίαν
άπάνω άπό τήν στράταν μέ τά ίδια του χέρια, εις τόν όποιον τόπον είναι
βούλλα του άγίου Γεωργίου γραμμένη άπό αυτόν τόν Μωυσήν· και εγώ
εδώ γράφω τά ίδια· και άπ' εδώ εις του Ιωάννου τήν καμάραν εκεί δέν
εύρηκα μήτε βούλλαν μήτε σημάδι, μόνον ηύρα βασιλικόν ονομα γεγραμ- 60
μένον ούτως· Ιωάννης εύσεβής βασιλεύς Τορνόβου· διά τουτο επωνομάσθη
και ό τόπος εκείνος καμάρα του Ιωάννου· και άπ' εκεί κατά τήν στράταν
ήν πύργος οικόδομημένος εκπαλαι άπό τους εύσεβείς βασιλείς διά ζωοτρο-
φίας και περιποίησιν των γηραλέων και ασθενούντων άπό τήν βασιλικήν
προσταγήν, και αν ίσως περνά τις κατά τήν στράταν, να διδη εκεί ελεημο- 65
σύνην δι' άγάπην θεου, επειδή τά μοναστήρια πρότερον δέν ήτον, μόνον
σκήταις· και άπ' εδώ όλίγον όπισω είναι ένας πύργος, άπό δε του μέρους
του Βατοπεδίου βραχώδης τόπος και πετρώδης· και εκεί εύρηκα βούλλαν
του άγίου Γεωργίου εις τό ανατολικόν μέρος και του ταπεινου Κωνσταν-
τίνου εις τό μεσημβριακόν, κατά τό βασιλικόν χρυσόβουλλον· και παρεκεί 70
άπάνω εις τό βουνον εύρηκα δύο σημάδια, τήν βούλλαν του άγίου Γεωργίου
πρός δυσμάς και τήν του Κωνσταντίνου κατ' ανατολάς· και άπ' εδώ κάτω
εκεί, όπου μοιράζεται τό όρος, εύρηκα εις τά παλαιά γράμματα ένα σταυρόν·
ταύτα εγραφα και εγώ όμοίως και συμφώνως κατά τά παλαιά χρυσόβουλλα·
και άπ' εκεί παρακάτω άπό μικρόν λαγγάδι έως εις τόν μεγάλον ποταμόν 75
και εις τόν μύλον του άγίου Γεωργίου και άπό τόν μύλον έως εις τήν θά-
λασσαν, και εδώ εύρηκα άπό τους προτέρους εύσεβείς βασιλείς γράμματα
και άπό τους άγιωτάτους πατριάρχας· και καθώς εύρηκα γραμμένον άπό
τους παλαιούς καιρούς, τέτοιας λογής ώρισα και εγώ να γραφθῆ επί μεμ-
βράνης ό βασιλικός όρισμός μέ χρυσήν βούλλαν και ύπογραφήν μου, βε- 80
βαιώντας όλα τά σημάδια του μοναστηρίου, τά όποια εύρηκα εις τά παλαιά
γράμματα, ήγουν βούλλας και σταυρούς· και αν ίσως τινάς ήθελεν άθε-
τήση και παρέβη τήν έντολήν ταύτην και βεβαίωσιν, να είναι άναθεματισ-
μένος παρά κυριου θεου παντοκράτορος και τῆς παναχράντου αυτού μη-
τρος και παρά του άγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου. και όλη ή παρ' έμοι 85
σύνοδος ειπεν άμήν, άμήν, άμήν, εν ετει εξακισχιλιοστῶ επτακοσιοστῶ
ένενηχοστῶ πέμπτῳ.

† Ανδρόνικος εν Χριστῶ τῷ θεῷ βασιλεύς και αυτοκράτωρ
'Ρωμαίων.

64 γηραλίων.

65 άνίσως.

68 βραχυδης.

82 άνίσως

В.

Actes Slaves.

I.

6700—1192, 2 février, indiction I.

Chrysobulle de Jean Caliman, tsar des Bulgares, au sujet de la donation de quelques métoques au monastère de Zographou.

† Благочыстивѣи и христіолоубивѣи царь аскѣнь самодръжьць тръ-
 новѣскы и вѣскѣи вѣселанан вьлгарѣмь и грѣкомь и прѣкѣмь мѣла-
 двѣлахѣа и оугрѣскои землѣи и воудимаа, даже и до вѣнкетѣа, и
 богомь данѣмьд царствоу власть имѣщаа вѣсен вѣсѣланнан. не
 5 каменѣа, ны вѣсѣра течанѣа мнѣгоцѣнна, еже на царскѣе висотствѣу
 вѣшьдша оукрасовати, яко еже в вожьственѣмь благочыстинѣ и еже в
 вожьственнѣхъ и свѣщеннѣхъ храмѣхъ и о благопрѣвѣиванѣхъ мона-
 стырѣхъ прилежанѣе и попеченѣе къ съставленѣю ихъ и непрѣстан-
 нѣмьд славословію вѣсѣхъ цара христа бога, шть благочыстивѣхъ и
 10 присновлаженнѣхъ царѣи промишлѣемое, вѣ нѣхъ же вѣ вожьство вѣла-
 гораздѣмѣи и тыциѣи почитаетсе симь и милостинѣи подаетсе вѣлогодат-
 нѣмь даанѣемь. швразѣмь симь прѣдѣлѣжж, якоже штьць царства мо-
 его присновлажени царь асѣнь и прѣжде сего царствовавѣшихъ право-
 славнѣхъ царѣи, пачѣ вѣсѣхъ инѣхъ вѣ свѣщеннѣхъ и чыстнѣхъ по-
 15 печенѣе съставленѣю излѣхѣа рѣвѣжж, своихъ дарѣвани вѣгатнѣи вѣже-
 ственѣмь вѣжѣамь церкѣамь и вѣлагостѣеннѣмь монастырѣмь дарѣва
 и пачѣ излѣхѣа вѣ гѣрѣи скѣтѣи соущимь, вѣ нѣхъ же нѣсть инѣ дѣи-
 стѣу, нѣ на вѣжѣе славословіе излѣхѣа поущенѣе естъ. отъ нѣхъ же
 естъ единѣ чыстнѣхъ монастырѣ вѣ имѣ вѣликаго и славнаго мѣучѣ-
 20 ника гѣвѣргѣа почитаемѣи, вѣ нѣмѣже и вѣлгарскѣмь ѣзыкѣмь право-
 славное вѣжѣе пѣнѣе поетсе. прострѣтѣже и къ сѣмьд свое вѣлагое дарова-
 нѣе вѣлажени штьць царствѣамь, присновлажени царь асѣнь. помнѣ-
 слѣхъ і азѣ моѣмьд монастырѣд мнѣгаа мѣста дати вѣ свѣтѣи гѣрѣи, нѣ
 оубѣоахѣе шть каѣтва, занѣ вѣше прѣжде заклѣтѣу отъ съворѣ отъ

I. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 5. Copie de Porphyre Ouspensky (en extrait). Éditions: В. Априловъ, Болгарскія грамоты, р. 31—35; Т. Флорянскій, Аѣонскіе акты, р. 34—35 (en extrait).

освященны патріархы и благочестивіи цари и отъ прѣдѣла нашего 25
 іуанна цара великѣ въ болгарѣхъ нъ азъ дамь многаа маста на дворе
 моемѣ монастырь, еже хоушъ вожеиель изволеніемъ, и дадухъ имъ
 прѣкху масто нарицаеми привница матухъ и селу съ вѣсами лѣдми
 и съ вѣсами правниами и користми села того и съ попухѣ соу-
 цими, еже естъ въ село томъ, да штъ саго прѣбитхъ вѣсакыи 30
 въ монастырь приноситсе и отъ езера (ро)щю исходитъ и отъ хан-
 дльк водѣнници и мармаръ, локница. цю исходитъ, вѣсе въ мона-
 стирь да се даватъ, и иже въ намъ ностаціиисе инокумъ насѣста-
 вѣнне и свѣщеннов питѣнне внаеатъ и помамъ его и прочихъ при-
 сноблженныхъ царен съставляетсе благочестивѣ же. Златъпачата. 35
 и дадухъ имъ въ серъ градъ метухъ храмъ свѣты никола въизъ
 клирица каложина и въизъ клирица манола и въизъ клирица кон-
 стантина оу каложнова чаршиа. ѿ. доуганы и каложня, да настои цю
 приходитъ отъ доуганы и те да проноси оу монастырь. и дадухъ
 имъ на доубавъ на грѣлу локнице, идѣже се ловѣтъ морѣны, и на 40
 никополн ескле іакова махала и двудорова махала и петръ ло-
 гофать махала. и тоу ѿ доуганы дахъ имъ петра логофать на-
 столникъ. цю приходи отъ дѣганы и отъ есклѣ и отъ локница, да
 приноситъ оу монастырь. повѣла царская златъпачатіе и отъ зде
 дадухъ имъ въ градъ сардакіа, сирачѣ глаголемы софіа, и дахъ 45
 имъ митрополіа храмъ свѣтаго великомученика геургіа и свѣтаго
 николае вше горе мадны пазарь. и тоу дахъ имъ ѿ дѣганы ма-
 хала говѣжды пазарь, куръ вельчу, куръ стоина сы да настоитъ, цю
 приходитъ отъ митрополіа и отъ дѣганы, а цны цю съвѣратъ, та да
 носатъ оу мо[на]стирь. и селу чеашпачане дадухъ и тоу метухъ, и 50
 цю приходитъ отъ селу и отъ матохъ, се оу монастырь да се пра-
 тить. и село горни лозень и тоу дадухъ имъ селу и матохъ къ
 храмъ свѣты николае. и госпудинъ владиславе настояникъ цю при-
 ходи отъ село и отъ матохъ, а шнъ вѣсе да прати оу монастырь и
 отъ селу долни лозанъ, цю приходитъ и вѣсе вѣкшѣ да пратать 55
 оу монастырь. повѣла царская, да никто на имать власть на сіа ме-
 ста, еже азъ дадухъ имъ златъпачатию. и дадухъ имъ лиулидши
 масту, глаголеми градъ шхридъ, и тоу дадухъ имъ власть, да на-
 стоятъ архіепископъ макаріа и клирикъ манола и клирикъ стамати,
 цю приходитъ отъ градъ и отъ езарѣу, отъ локница стрѣгы. вѣса да 60
 пратать оу монастырь. повѣла царская златъпачата. и дадухъ
 имъ въ солднъ градъ махала клирика дѣка и дѣгани і и скарлетова

маѳала и тоу ꙗ́ дѣганы и кѣрь константинова маѳала и тоу ꙗ́ дѣ-
 ганы и тоу матоухъ храмъ сваты геургіа, и цю приходитъ отъ
 65 дѣганы и отъ маѳали, вѣса да пратитъ оу монастырь кѣрь кон-
 стантинъ повѣла царска златопачата. и паки дадохъ имъ мастѣ
 на ормилиа и тоу дадохъ имъ матоухъ съградити и село вѣединѣ,
 и цю приходитъ отъ матоухъ и отъ село, вѣсе да прататъ оу мо-
 настирь, и тоу храмъ сваты николае. і азъ благочестивіи царь асѣнь,
 70 самодръжець кѣсамъ вѣлгарѣмъ и грѣкѣмъ, и повѣлаухъ вожіею по-
 моцию, иже есть въ свѣтѣи горѣ адона монастырь, глаголюми іздѣ-
 графъ, храмъ сватаго вѣликомоученика христова геургіа, да съгра-
 дѣтъ пирѣгъ и да наречетсе въ име моеѣ сыноу миѳанлѣ, сыречь
 миѳаноловъ пирѣгъ. повѣла царска златопачата. і азъ помисанухъ
 75 многу мастѣ дати моеѣмъ мѣнастирь, нъ оубоюхсе отъ кѣтѣва.
 занѣ вѣше прѣжде оуставѣно и запрѣтано отъ съборъ отъ осѣва-
 щенны патріархы и отъ благочестивіи царі, нъ дадохъ имъ надеборъ
 местѣ, елику богъ изволи. и повѣ[лѣ]хъ азъ оградити местѣ іѡан-
 нова селимова рака на краи море на кладѣнець, коула свѣтомѣ геур-
 80 гію. и отъ тоуѣ надѣ лозіе филиппѣ на крѣхъ на врьдѣ крѣсть
 три валеги, коула свѣтомѣ геургію и пиминова и филиппова. и отъ
 тоуѣ горѣ на големи поуть и на кѣсточна страна надѣ поуть
 горѣ камень и тоу вѣла свѣтомѣ геургію и пиминѣ. и отъ тѣка на
 поуть чрѣша мѣвсѣвка та на іѡанъ камара и отъ іѡанъ камара по
 85 поуть та на стари стѣльпѣ, сыречь пирѣгосъ, и назадъ мило на стрѣмно
 масто и тоу коула оставиха. и отъ тѣва горѣ на крѣхъ врьдѣ, и отъ
 тоуѣ двѣла низ врьдо, гдѣ се дѣли врьдо, и тоуѣ крѣсть. и отъ зѣк
 низ долчина на голема река та на водѣиница свѣтомѣ геургію. и отъ
 тѣка та долѣ на море. повѣла царска златопачата. і азъ такѣ за-
 90 повѣдаю, якожь и вѣрѣтѣухъ, и аще кто прѣстѣпитъ заповѣдѣ сію
 или крико свѣдѣтелствовати, ижекто отъ насилнихъ моужь да непо-
 лочитъ мѣлость господа бога и спаса нашего іисуса христа въ дѣнь
 соудны, кѣтѣвоу же да наслѣдитъ, иже въ никен. тѣи. свѣтѣухъ
 шѣць, и съ прѣдатеѣлѣмъ съпричетаетсе іоудѣ. и благочестну ю
 95 изложи царствоміи, чрѣкенимже писаниемъ и златѣ сеж пѣчатѣж
 вѣвѣри. мѣсаца ф. ѣ. дѣнь, индиктѣнь. а. в лѣто 754.

† Іѡаннъ Каллиманъ въ христа бога вѣрѣнь царь и самѣ-
 дръжець вѣсѣмъ вѣлгаромъ і грѣкѣмъ асѣнь.

Bulle.

II.

6795—1287, indiction IV.

Chrysobulle de l'empereur Andronic II Paléologue déterminant les limites des propriétés du monastère de Zographou.

† Благоизволеніемъ шца и съвршеніамъ сына испльнаніамъ сватаго доуха да естъ вѣдшмъ, како придѣ игъманъ збѣграфскы ганадіа и пшпъ гавриаль и старць софроніа до мане благочестнеомѣ цара андршника константинаграда в лѣто 795 и сѣдмшцѣтно сѣ индиктонтъ д̄ и искахѣ отъ мене некая повѣла. ꙗ азъ рѣхъ имъ: что 5 просита, да сътворѣ вамъ. и оны отвѣщавше и рекше къ царѣ: царѣ сваты и милостивіи, христороубеи, молимъ ти се и мѣли се дѣю твои сватыны и твоимѣ богомѣ данемѣ ти царствоу, оучини любовь божію, даждь намъ штъ твое господствѣ твое роукописаніе. и рече имъ царь: даждьта мане ваше рѣкописаніе, еже имате въ мо- 10 настирь отъ прѣжднихъ царіи. и даше емѣ рѣкописаніе и разгнѣ и прочте и призвавъ манонаа писца и заповѣда емѣ царь: да исписашъ хроусоваль по моеи заповѣди и царствоу. повала царска златапачата: монастирь, глаголеми издѣграфъ, храмъ сватаго вѣликаго моученика христова геургіа, писашъ азъ царь андроникъ 15 въ мое царство, да не имате никтѣ власть въ мое заповѣдѣ, ны въ монастирь, ны въ синоръ монастирскы, ны въ горахъ монастирскыхъ да не имате властію, ны на матвахъ, ны на вѣдѣницахъ, ны на зымшеникы, идѣже зимдють овице и кѣзы, ны на планина, да ныкто не имате власть пѣдѣ моеи повѣла, еже имъ естъ даннѣ 20 отъ прѣждныхъ вѣременаа, такъ и да боудѣтъ слава царска и свашеннаа обитель, глаголеми издѣграфъ, похвала вьларскаа. повѣла царска златапачата. прѣви валагъ стари пиршгъ близъ море, втори валагъ, идѣже съходитъ рака изъ іѣванна селима, стльпъ, сыречь пиршгъ икрови, идѣже съходитъ река на краи море, близъ 25 кладѣнца, идѣже ископа аѣва іѣваннъ і аѣва филиппъ, тоу і азъ шѣрѣтѣхъ оу старописаніе і азъ такъ пишѣ воула сватомѣ геургію на кѣстокъ, а аѣва филиппѣ на западѣ. повѣлаа царска златапачата. и штъ здѣ на гора по рака по рака на горѣ испѣдѣ пиршгъ

II. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n 3. V. T. Флоринскій. Аѣонскіе акты, р. 35. V. le texte grec A. LXVII, p. 157—159.

30 шановъ на камань вѣлики. и тоу обрѣтѹхъ воула старшписаніа
свѣтомѣ геургію на вѣстокъ, а авка филиппѣ на западъ. повѣла
царска златапачата. и шттоуда по рака мало на горе, идѣже сла-
зить изъ. . . ішанова обиткль долчина мала и штъ филиппова
шбиткль долчина мала маждоу двѣ та долчини на гора по врьдѹ,
35 таа на врьхъ на големо врьдо. и тоу шврѣтохмѹ старо рѣкописаніе,
трыи вѣлазѹ свѣтомѣ геургію на вѣстокъ, а авка пиминѣ на
западъ, а авка филиппоу на южнаа страна. такѹ і азъ повѣлаѹхъ
писати. повѣла царскаа златапачата. и штъ зде по врьдѹ
гора на голѹми поутѣ. и здѣ шврѣтохмѣ старописаніе дваа балага
40 свѣтомѣ геургію вѣла на вѣстѹкѣ, а авка пиминѣ на западъ. и
тоу шврѣтѹхмѣ старѹ роукописаніе и запрѣщеніе. такѹ і азъ за-
повѣдаю, аще ктѹ прѣстѣпитъ да начнетъ насилѹвати за маство
или льстывно сѣдѣтальствовати и чинити прѣбракованіе, да естъ
проклатъ штъ господа бога вѣсадръжителѹ и штъ прѣчистѣю ма-
45 теръ божію богородицѣ и штъ свѣтаго великѹмоученика геургіа. по-
вѣла царска златапачата. и штъ здѣ по поутѣ по пѹтѣ, и тако обрѣ-
тѹхъ писаніе, идѣже самъ мѹисіи посади чреша горѣ изъ надъ поутѣ
своима рѣкама. і азъ шврѣтѹхъ на сіе место воула свѣтомѣ геур-
гію штъ мѹисіа написана, и азъ тоукаа пишѣ. и штъ здѣ на
50 ішанъ камара пишѣ. и тоу не шврѣтѹхъ ны воула, ны балага, ны
шврѣтѹхъ царствѹ имѣ написаннѹ на место се: ішаннъ благочѣсти-
вѹи царъ тръновѣскѹ. того ради наречесе маствѹ се ішаннъ камара.
и штъ здѣ по поутѣ по поутѣ, идѣже вѣ стѣльпъ сѣграждень
прѣжде штъ благочѣстивіе царіи за стари чловѣци, за недѣжни
55 питатисѣ штъ царска повѣла. и ктѹ прохѹдитъ по поутѣ и даваеѹ
имъ милостіню бога ради, занѣ прѣжде монастыре не вѣхѣ, ны вѣхѣ
ігѣменарѹ. и штъ здѣ стѣльпъ назадъ мало штъ вѣтопѣдска страна
стрѣмно местѹ каменито. и тоу обрѣтѹхъ воула свѣтомѣ геургію
на вѣсточна страна, а смиренномѣ констатію на южнаа страна. и
60 штъ здѣ повѣла царскаа златапачата. и штъ здѣ горѣ наврьхъ
врьдѹ. и тоу шврѣтѹхъ дваа вѣлазѹ свѣтомѣ геургію воула на
западъ, а констатію на вѣстокъ. штъ здѣ низ врьдѹ низ врьдѹ,
идѣже сѹ дѣли врьдѹ. и тоу шврѣтѹхъ оу старописаніе крьсть и
азъ писахъ пѹдъ моѹ повѣла такѹ: повѣла царскаа златапачата.
65 и штъ здѣ долѣ низ малечка двѹчина та на голѹма рака на водѣница
свѣтомѣ геургію, а штъ водѣница та на море. и се шврѣтѹхъ штъ
прѣждѹнихъ благочѣстивѹхъ царіи писаніе и штъ освѣщеннѹ па-

тріархы. такъ наидохъ писаню шть прѣждныхъ врѣмена, тако і азъ заповѣдахъ и писахъ повѣла царскаа, еже і азъ шврѣтухъ оуставель рѣписаніе воули и крѣстоуѣ. и аще ктѣ прѣступитъ заповѣдъ сію, да проклетъ шть господа бога въседръжитала и прѣчистою матеръ божію богородицѣ и шть свѣтаго вѣланкомоченника христова георгіа. и вѣсь съборъ рече: аминь. аминь. аминь. в лѣто 65 сѣдмосьтнѣ с. ѳ. индиктона д.

† Благочестивіи царь вѣрмъ въ христа бога Андроникъ 75 Константинапрада.

‘Bulle d’or.

III.

6850—1342, indiction X.

Chrysobulle de Jean Alexandre, tsar des Bulgares, au sujet de la donation du village *Χάνταξ* au monastère de Zographou.

Глава оубо высть мановеніе бога штьца и господа нашего іноу (са) христа, ходатаиствомъ сщиръ и истинныхъ прѣчистыхъ и прѣблагословеныхъ владычицъ и богородицелницъ на свѣтѣн горѣ адѣнстѣи, еже быти въ ней пристанище спасенноу вѣсьекои доуши христіанстѣи, паче же православнѣи и съ оусрѣднемъ прѣвѣвгажшѣи въ ней, еж же б ради вины и въздѣнгошъ троудолюбезнѣ мнози долюмы свѣтыхъ великы и дивны царіе благочестивии и вшголюбивии кельмъже и прѣподобнии инѣци и оукрасишъ и шевгатишъ вѣсьеко каменнемъ мновоцѣннимъ и висрѣмъ златомъ же и сребрѣмъ и иманми и инѣми правдами многыми движимыми и недвижимыми, еже быти въ довольство и изобіліе сщиримъ и прѣвѣвгажшѣимъ въ таковыхъ вѣсечестныхъ и божествъныхъ [хъ] домовахъ, пожцихъ и славицихъ єдіного бога въ тронци славиаго и прѣчистѣжъ и вѣсепѣтѣжъ его матерѣ. поминати же и православныхъ и христіолюбивыхъ и приснопамятныхъ царя и прочѣхъ блаженыхъ ктиторы и вѣсьеку рѣдъ христіанскы, ше не шть єдіного рода тѣчиъ или шть двою шврѣтажтѣа

III. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov. n. 4. Copies de Porphyre Ouspensky (en extrait) et de Grigorowitch (Рум. Муз. № 3). Éditions: Арх. Леонидъ, Обзорѣніе I. Зографъ. Херс. Епарх. Вѣд. 1866. Приб. XIX, p. 365—368; В. Срезневскій, Свѣдѣнія и Замѣтки. Прилож. къ XXIV т. Зап. Имп. Ак. Наукъ № 4, p. 24—28.

въ томъ свѣтѣмъ мѣстѣ здатеде, нж понеже обьщее спасение въ
немъ есть искажциимъ е, обще въ высть и мѣсто благовольтвоуж-
циимъ. тѣго ради и обрѣтажтса зданна штъ всѣкого рѣда и азька
20 православнаго, еже сжтъ прѣвѣе и израднѣишее грѣци, вѣлгаре,
потѣм же срѣвѣе, роусси, ивере. въсѣбкѣ же иматъ память про-
тивъ своему потроужденноу, паче же рѣвенноу. въ нихъ же
обрѣтаетса и божественыи и въсечестныи дѣмъ, еже въ илѣ по-
читаемы свѣтаго и славнаго великомъченика и повѣдоносца геургіа
25 и нареченыи зѣграфѣвъ. съи оубо издавна прѣдрѣжимъ есть штъ
православныхъ и благочестивыхъ и хрѣстолюбныхъ царни вѣл-
гарскихъ дѣдъ и прѣдѣдъ царства ми. и прилагали сжтъ и крѣ-
пили къждо ихъ, елико благоволиаъ есть даже и до царства нашего
о своен памяти. штъ нели же пакы благоволиаъ есть господъ богъ
30 мои исѣусъ христосъ милостнж и ходатанствомъ прѣчистыа его ма-
тере и посади ма на прѣстола вѣлгарьскаго царства, еже есть дѣднн
и прѣ[д]ѣднн царства ми. прилагаше и дакаше и царство ми, елико по
силѣ въ вѣсѣ врѣмена своа, нж та въсѣ ни въ чтоже вѣлѣнѣахъжа
царствоу ми противъ и како имааше желанне и попечение и ревноваше
35 зѣлау, дѣнъ и ноцъ промышлѣж, како и коеж вещиж ли дѣломъ изъ-
шврѣсти и подати томоу въсечестношмоу дѣмоу свѣтаго и славнаго
великомъченика и повѣдоносца геургіа достоаніе нѣкое недвижимо и
не штъемлемои. понеже оубв обрѣтаашеса штнждъ въ дрѣжавѣ грѣ-
честѣи на стримѣнѣ село, зѣвомие хантакъ. и вѣше о семъ прѣдъ-
40 вѣдомо царствоу ми, яко искомо высть мнѣгажди штъ мнѣгыхъ
прѣжде сего врѣмене. искахъ въ таковое село и царне вышѣи
прѣжде насъ и краліе и подаваахъ и мнѣго тысяща и не сподо-
вишжса пожиті е. вѣше же оубв се, яко мнитса, съмотренне свѣтаго.
ннѣ оубв царство ми, понеже прилежааше таковое село къ достоа-
45 ніоу того въсечестнаго дѣма свѣтаго и славнаго великомъченика и
повѣдоносца геургіа, прѣложнѣ на щедрѣты вожиж и прѣчистыж его
матере и на ходатанство и помощь свѣтаго, кще же и на истиннжж
и нелицемѣрнжж любовѣ, еже илише царство ми съ прѣвысокимъ
царемъ грѣцкымъ възлюбенымъ вратомъ и свѣтомъ царства ми
50 киръ андронікомъ палеологомъ даже и до сѣмрти его. и по сѣмрти
еговы пакы не измѣннса царства ми любовѣ, нж паче оусѣоугѣи
тж и на сына егѣ прѣвысокаго царѣ грѣкѣмъ калоіѣанна палеолога
възлюбенаго анепсеа и свѣта царства ми, его же дѣлма и дрѣзнобе-
ннемъ посла къ немоу царство ми и проси емоу таковое село, зѣвоное

хантакъ, на нма скатаго и славнаго великумоученика и побѣдоносца 55
 геургіа, еже и бысть авіе безъ вѣсѣкаго прѣкословіа и прѣрѣканна,
 паче же съ любови нж. и подаде таково селу, зовомое хантакъ, въ
 воли царства ми, нмже образомъ проси е царство ми не нждано
 нѣкако, ни прикрывено, нж по любви и яко благочестникъ и прѣвысокъ
 царь вънать и подаде таково селу съ вѣсѣмъ прилежаніемъ и 60
 правдами его, благоволеніемъ сконать къ слоухъ и явленіе вѣсего
 царства его и съ златопечатнымъ словумъ царства его, еже быти
 нештетжпимо и нештѣмлемо штъ вѣсечестнаго прѣвыканна скатаго
 и славнаго великумоученика и побѣдоносца геургіа прошенна ради и
 хотѣнна царства ми. кще же и о патъдесатихъ перпирѣхъ, еже 65
 задѣваахъ стажаниумъ того вѣсечестнаго прѣвыканна и възимаахъ
 ради житарства и горнины и градозданна. и тыж повеаѣ штѣщиса
 и не взиматиса ни до едінож чаты, донели же бждеть и прѣвыкаетъ
 вѣсечестныи домъ реченныи. и понеже таковомоу и издавна желе-
 ломоу и добровомоу прошеніоу сподобиса прияти царство ми, благо- 70
 изволи и царство ми и издаватъ настожщее златопечатное слову
 царства ми, нмже и заповелѣватъ царство ми имѣти и объдрѣжати
 явленномоу монастырю царства ми реченное селу хантакъ бес кра-
 молы весма непотъкновенно и непоколѣваемо и нештѣмлемо съ вѣ-
 сѣкымъ прилежаніемъ и прибыткомъ его. кще же и незадѣкатиса 75
 стажаниумъ того вѣсечестнаго монастырѣ за подаанне реченнымъ
 патъдесатимъ перпирѣмъ, аже даваахъ ради житарства и горнины
 и градозданна, понеже штпроси и сихъ царство ми оу прѣвысокаго
 царѣ гръческаго калоіуанна палеолога възлюбленаго аневѣа и ската
 царства ми. и тако имать быти непотъкновенно крѣпостиж и силаж 80
 настожщаго златопечатнаго слова царства ми и да обладають и
 швѣдрѣжатъ прѣподобныи іншци, еже въ оградѣ скатаго и славнаго
 великумоученика и побѣдоносца геургіа, надъ реченнымъ селумъ
 бес крамолы весма непотъкновено и незывлемо съ вѣсѣмъ приле-
 жѣніемъ и прибыткомъ его. обачѣ ни задѣкати кто стажаниумъ того 85
 вѣсечестнаго монастырѣ за подаанне патъдесатимъ перпирѣмъ, по-
 неже, яко выше явлено бысть, штпросихъ царство ми съ прочимъ
 прошенни своимъ и оубаза и оутверди и оукрѣпи благоволеніемъ
 бога отца и господа нашего іисуса христа и ходатаиствомъ прѣчи-
 стыж богородицъ и помощиж скатаго и славнаго великумоученика и 90
 побѣдоносца геургіа. еліко по снаѣ, понеже да приобращетса и цар-
 ство ми въ томъ сватомъ мѣстѣ, яко же и прочии православныи и

Благочестивии царие, дѣди и прѣдѣди царства ми. того бо ради и
 выстъ златопечатное слово царства ми и послано выстъ мѣсеца
 95 марта на въсѣко оутверждение извѣстое в лѣто .s. w. n. индиктивы
 десатых, въ неже и наша благочестиваа и богопронареченнаа назна-
 мена дрѣжава †.

† Іваннъ въ христа бога вѣренъ царь и самодръ-
 жець всѣмъ болгаромъ Александръ †.

IV.

(1356—1392).

Jean Šišman, tsar des Bulgares, confirme la donation faite par
 son prédécesseur au monastère de Vitoš.

Благоизволи царство ми дароувати благообразны въсенастожцини
 ски хрисовоуль..... царства ми манастирю богоматери, иже есть въ
 витоши, иже създа и сътвори и оукраси родитель царства ми свято-
 почившии царь іванъ александръ и такози царство ми усвоваждатъ
 5 тѣи манастирь царства ми съ въсѣмъ достоаннемъ и прилежа-
 ниемъ того манастирь, да не смѣетъ метехати надъ тѣмъ манасти-
 ремъ ни кефалне срѣдешъкое, надъ стасиа манастирьскъ и надъ
 людами село новачаны(?), иже са находитъ въ градѣ царства ми софи.
 надъ тѣми людами да не метехат ни кефалне срѣдешъкое, то ни моу
 10 прахторе, ни кастрофилаци, ни моу десатници, ни приликюре же,
 ни алагаторе, потомъ ни перъпираке царства ми, ни житаре, ни
 винаре, ни десаткаре пчелни и скни и шкчи, то ни аподхаторе, ни
 колмиси, ни страторе, ни срдаре, ни вараре, ни подвода, ни падланце, ни
 крагоуаре, ни песняци, ни сѣнаре, ни фounъ, ни глобы. то ни да иматъ
 15 власти сватаа софиа надъ людами прѣчистж богоматере, ни гадал-
 ства, ни распоуста. то ни единыа власти да не смѣатъ забавити
 тѣмъ людемъ прѣчистж богоматере витошъскъ, тѣкмо въси да шт-
 гоними вываатъ швлениемъ сего хрисовоула царства ми. тѣкмо
 единъ егоумень прѣчистж богоматере романъ, а инъ никто да са не
 20 смѣетъ покоусити, то ни забавити тѣмъ людемъ ни до единого
 власта. кто ли са иметъ покоусити, ли забавити, ако и ш единолуъ
 властѣ, да е проклатъ штъ штца и сына и сватаго доуха и штъ прѣ-

чистѣ богоматере и штъ бѣ апостоаѣ и штъ тѣе сватыхъ бого-
носныхъ штъцѣ никиескихъ и съ нѣудж и арна части да зиматъ
и да е штажченъ тѣла и крѣви господа бога спаса нашего и (сѣр) 25
христа и съ реншими: крѣвь его на насъ и на чадѣхъ нашихъ. къ
кѣкы аминъ.

† Іванъ Шишманъ въ христа бога благовѣрныхъ царь и
самодръжецъ всемъ вѣлгаромъ и прѣкшамъ.

V.

(919—1371).

Chronique du monastère de Zographou, dès la fondation du mona-
stère jusqu' à l'an 1371, composée successivement et contenant les
noms de l'empereur Léon le Sage, du tsar des Bulgares Jean de Tir-
novo, du tsar des Serbes Étienne et du despote Serbe Jean Ouglès.

† Въ дѣни царства лѣва прѣмѣдраго, благочѣстивые хорѣбри
христѣанские съдръжещи, въ томъ царствоу вѣста нѣкѣе триє братѣа
по пакты, паче жа по оутѣшиталю. съ оубо яко въ дрѣвнихъ
нравшма добродѣтели и тѣзонимника мѣисѣ і аршнъ, іванъ селѣма.
что нарицаете сеанма. храбрь вѣ словшма и дѣлашма, прозѣвшѣи ко- 5
ранамъ стѣлаи благочѣстникѣма, чѣстію изреднѣимъ и богатѣствомъ
двоелни. богатѣство въ по возѣ втори по аврааме и царствѣа познанѣи
и богоу по добродѣтели, изнесенѣма отъ места прѣво іоустиніаніе
града лихундона, нына отъ вѣстѣми глаголкамаго охридъ, оустра-
макнншымъ зѣла вѣлалепіемъ завѣта христова съдръжеца, иже и 10
подръжѣма рачиталствешма. дрѣгши сыны зѣведѣшѣи не мреже и
кораблѣ покрѣзаютъ, нѣ вѣси и стѣжанѣа зѣлана и богатѣства царскаа
съ вѣсеми похотми себѣ распеше и крестшма вѣкоружающе, яко да
ш христе жизнь полоучеть. и прѣвѣнтають вишерѣченнѣи горѣ и иже
на южнаж странѣ себѣ три крови сътвораютъ и стальны. и далечни 15
жилицѣа друтъ отъ дрѣга имешѣ. крѣме неделаеое съвераніе тѣхъ
признаше, яко да словома и иѣснѣми божѣственнымѣи себѣ подѣн-
заютъ и иже съ ними къ нимъ приходѣицихъ. сицѣво вѣше тѣхъ
съвераніе, иже доухѣнкѣ тѣчию тѣмъ подоучеватнсе. иво сицѣви отъ

V. Original aux archives de Zographou. Photographies Sévastianov n. 1, 3, 4. Copie de Porphyre Ouspensky, p. 3—8; il y manque le supplément postérieur. Éditions: Василій Априловъ, Болгарскія грамоты. Одесса 1845, 1—10; Т. Флоринскій, Аѣонскіе акты, Спб. 1880, 32—34 (en extrait). Traduction russe: Порфирій Успенскій, Второе путешествіе по Святой горѣ Аѣонской, p. 230—234. V. le texte grec A. LXXVI, p. 150—157.

20 бога почитаются. яко слоухъ и вѣщаніе ихъ повѣсоудѣ изидѣ до-
 вродѣтельнаго житія. мнози бо яко и отъ самого чрътога царева
 прихощахоу и прилѣпяхѣсе чини и добродѣтели ихъ. и вѣше
 призваніе на вѣсакъ день богоизбранномѣ стадѣ и множищдсе. ш
 семь съвѣщаваютъ благъ съкѣть. и се отъ съвнше сънидоше
 25 оустрьмакніемъ вврѣтають мѣсто богомъ открывѣннѣ въ дѣврѣ
 къ оудолію, благооуханіемъ показуемо. авіе чещь оустѣкнѣють, иже
 кадѣніе швалшесе вниш, вврѣтають мраморъ зѣленын паче снега
 блистающе. и на тѣ богознаменнѣ мѣстѣ швигилъ швщѣ съгра-
 ждають отъ царскаго кровница, въ лѣто тѣгда тенѣщее отъ създа-
 30 ніа мирѣ .s. v̄. б̄з. хотѣяхѣ бо и святаго създанія именѣмъ на-
 реши. швн глаголющи да вѣдѣть иже въ вѣликихъ святаго ни-
 колы, дрѣзи же святѣмѣ канентѣ анхидонскомѣ, иже въ послѣд-
 ныихъ вѣліа чудотворца. тѣмъ прикладнѣ и не съреченно малъкъ
 междуосовендію въздръжаохѣ, семѣ же и дѣскаа оутготованна и не на-
 35 писанаа въ мѣстнлицѣ стояше. и се во вѣаше съмотреніе вожіе. мѣ
 же, ш възлюбакннши, прикладннми оушеса и оусланнми прѣславанна
 чюдѣса и намъ богомъ швакнна, яко дивнѣ бо есть въ святыхъ
 свонхъ. вѣнмѣмъ оубѣ опасно. въ единѣмъ оубѣ отъ оутрѣннхъ, не
 зѣло рано къ свитаюциѣ зоре, о чюдѣси, швалшесе икона прѣдѣ не-
 40 писанаа, самѣписанаа и носѣца имѣаше святаго великомоученика и
 повѣдоносца геургіа, якоже отъ многихъ лѣтъ, и блистаесе зрѣ-
 ніемъ, яко салъчна лоуча. и вѣнезапоу вѣси видѣкше оудивншесе
 ш такоемѣмъ чюдѣси и възсылахоу славѣ и благодареніе богу, иже
 и того великомоученика. и отътолѣ оубѣ наречесе обитѣль именованіе
 45 даже и до нынѣ здрграфъ. сы три сыновѣ цара оуридьскагѣ.
 оустиніана высть въ оуши прѣмѣдраго льва цара. и подвигсе и
 придѣ въ адонсѣн горѣ: сосъ вѣльмоужин своа и сосъ сълоуты
 своа и константина града патріарха анастасіа. и высть въ то вѣрѣме
 приажнсе андіѣхискъ патріарха грігоріа. и высть швщѣа съвѣща-
 50 ніе. съвѣщаше вѣси вѣкоупа. отъ многихъ челоуѣкъ слншахѣ свѣ-
 тагѣ великомоученика хрнстова геургіа многаа знаменія и чюдеса
 твораша, слани прозирахѣ, нами глаголахѣ, хршми исцѣлавахѣ,
 слакнн и глаоухнн здравнн вневхоу и въ челоуѣцѣхъ вѣсь илмуцихъ
 изганаше и здравнн вневхоу и славахоу господа бога и святаго вѣ-
 55 лнкомоученика хрнстова геургіа, исцѣланшяго ихъ и давшѣ имъ
 здравіе на мнѣгаа лѣтаа. и слншавъ царь іѣваннъ трѣновъскы чюдѣ-
 сса, дикѣсе вневшумѣ о свѣтѣмъ мѣченицѣ такоѣмъ даршвннпоу

ихъ. и онъ подвигсе и съ нимъ патріарха тръновскы деофілатъ. и
 подвигшесе въсы въкупа единодоушнѡ и придоше въ свѣтѣи горѣ
 адѡнъсцѣи, идѣже вѣша свѣты образъ написанъ доухомъ свѣтыимъ. 60
 припадшемъ покланншесе емѡ съ слъзами многы и съ въздуханми
 и даръ принасишша дѣсѣтъ окая златинъ и дароваше свѣтаго образа
 самописаннаго и възрадоувашесе радостію вѣанквю и славыце го-
 спода бога и свѣтаго вѣликомученика христова геургіа и сътворише
 тръжествѡ свѣтомѡ мученикѡ христовѡ геургію апрѣла мѣсѣца 65
 ѣгъ дѣнь. и бысть тръжествѡ. до кѣ дѣнь. и въпросиша
 благочествыи царіе и свѣщенны патріарси: что хоцетѡ сътворити
 съ шевитѣль кашѡ. и тіа съвъкъпменно отвѣщаваше и рекше: да
 въдѣтъ обитѣль наша свѣтомѡ вѣликомученикѡ геургію и въса
 стѣжаніе наше. въкъпѣ въси съвѣтъ сътворише. и пондоше 70
 іѡаннь сѣлѣма съ братіями своимы и въсы царіе и патріархы,
 идѣже вѣша стальпъ, глаголемы пиргогъ. и въпросише благочестивыи
 царіи и шевѣщенны патріархи авѣа филиппа і авѣа іѡанна и
 авѣа единно отвѣщавше: наша обитѣль двъ потѡкъ. и отвѣщавше
 въси благочестивіе царіи съ свѣщенны патріархы. изѣади іѡаннь 75
 свои вѣлагъ и шстави оулаа свѣтомѡ геургію. и повѣлѣніе бла-
 гочестиваго и прѣмѡдраго льва цара златѣ пачатъ. и ш сѣмъ
 изложи отѣрацати и въсы далече отгони. и поставише оулаа геургію
 и близъ морѣ при кладѣнца, идѣже вѣ ископанъ прѣжде, авѣа фи-
 липпъ и авѣа іѡанъ и поставиша вѣлагъ свѣтомѡ геургію отъ 80
 вѣстокъ, а филиппоу отъ западѣ. и пондоше въспотѡкъ близъ кровѣ
 іѡаннова глаголемы пиргогъ, изъволоуѡ на потокъ камень вѣанкъ,
 и тоу поставише оулаа геургію. покъла царскаа іѡанна благочести-
 ваго тръновскаго и златѣ пачата. и пондоше мало въспотѡкъ на горѣ,
 близъ и дрѡгы потѣкъ съвъкѡупляютсе въ едино, единъ отъ фили- 85
 ппѣвъ шевитѣль, а дрѡгы отъ іѡаннѡва шевитѣль, посрѣдѣ шѣаа потока
 на горѣ по врьдѡ на врьхѡ на врьдѡ и тоу шставише три белѣзи,
 отъ вѣстокъ геургію, а отъ западѣ авѣа пиминѡ, а отъ южна страна
 филиппоу. запокъдѣ льва цара прѣмѡдраго златѣ пачата и повѣ-
 лаа вѣликаго іѡанна златѣ пачата. и горѣ по врьдо по врьдо до дрѡмъ. 90
 и възрѣше свѣщенны патріархы и благочестивыи царіи на авѣа іѡана
 и на авѣа пимина: вашаа обитѣль до здѣ ли естъ. и авѣа едино
 рѣше: еи чѣстныи патріархы и благочестивыи царіи. и повѣлѣше бла-

гочьствіи царіе и оскащенны патріархы авка іванѡ: извади свои
95 вѣлєгъ и встави оула свѣтомѡ геургію. и постави авкаа іванъ
оула свѣтомѡ геургію отъ вѣстокъ, а авкаа пимину отъ западѣ.
повѣла цара мѡдраго авкаа злата пачати. и зрѣше благочьствіи
царіе и скѣщенны патріархѣи на авка іванна и на авка филиппа.
и да естъ вѣдѡмо вѣсѣмь отъ сѣворь благочьствіи царіе и свѣ-
100 щенны патріархы. и да не боудѣтъ въ послѣднѣи вѣрѣе прѣреканіе
и закидѣніе междуу васъ и по васъ. какъ мѡи сѣворно оуліи и
вѣлєгъ встави хлѡв. и аще ктѡ дрѣзнеть за сіа мѣстаа прѣрековати,
да естъ проклатъ отъ господа бога вѣседрѣжитѣма и отъ прѣчи-
стоюу матеръ богородицоу и отъ скѣтаго вѣликомѡченика христова
105 геургіа и отъ вѣсѣхъ скѣтѡхъ. и аще кто изидѣтъ кривѡ сѣдѣтъ вѣ-
ствовати, и онъ да естъ проклатъ съ шнємъ заедно. да боудѣтъ
причетєнь съ іоудѡ, иже глаголаше: что ми хоцете дати и азъ камъ
прѣдалъ его. и кѡфа и анна, еже глаголахѡ: распни, распни его. и
повѣла царска понѡвше по пѣты благочьствіаго цара іванна трѣнов-
110 скаго злата пачатѣ. тѣциашесе мѡси и глаголаше: мѡи естъ обиталъ
дѡврѣхѡ вѣрѡв. и свѣщенны патріархы глаголахѡ: еи чьстны отче.
слиши, еже ми сѣпорнѡ заповѣдахмо и поставихмо, да естъ отче свѣ-
тѡи. и придѣ благочьствіи и христовлювни царъ стафанъ сръбскы.
дрѣжещенъ вѣлєгъ землю и грѣчьскоюу и вѣсѡ вѣселандію, вѣ
115 лѣто .с̄. ѡ. ѡ. ѡ. индиктонъ .д̄. и призвакъ ігѡмена зѡграфскаго грі-
горіа. и придѣ ігѡмень вѣ хѡландаръ съ сѣтарца івана. и повѣлѣ
благочьствіи царъ стафанъ ігѡмену зѡграфскомѡ: отче ігѡмене, при-
неси ми хрѡсковалы, еже имашѣи отъ прѣжднѡхъ вѣременаа, отъ
благочьствіе царіи и отъ свѣщенны патріархы. и принесе мѡ ігѡмень
120 дваа хрѡсковола, єдинъ грѣчьскы, а дрѡгъ вѣлєгъскы. и разгнѣвъ шѡа
хрѡсковола и начнѡ четати и ничтѡ не може разсѡдити, занѡ вѣше
запрѣтанѡ и сѣзаннѡ отъ благочьствіи царіи и отъ освѣщенны
патріархы, да ныкто же коснатсе къ обителъ монастырскы. и начнѣ
молитисе благочьствіи царъ къ свѣщеннѡ образѡ вѣликомѡченикѡ
125 христовѡ геургію: да не осудѣши мене, ны да сѣпротѣкишисе мѡне,
нѣ молю ти се и мѡв се дѣю и прѣкланѣю колѣне сердца моего. господи
мон, ѡ геургіе, і азъ хоци оузрѣти отъ обителъ твои не земли ради,
ны мѡемѡ царствоу, нѣ дрѣкаа ради монастырскы потрѣвы прѣ-
сѣватіе владичицѣ нашєи богородици. и повѣлѣ: благочьствіи царъ
130 стефанъ сѣписати хрѡсковалъ злата пачатѣ. а отъ сіє три вѣлєзін
отъ испрѣка источєнєи стране сѣльчнѣе правъ та на прѣсека, идѣже

исходить поуть изъ ішваница и идѣть на дрѣмь. и тоу постави
 дваа крѣста, единь отъ южна страна, и тоу остави коула свѣтомѣ
 геургію, а дрѣгы отъ вѣстокъ, и тоу остави коула хиландарска. и
 пакы по поуть низъ брѣдѣ малѣ испоредѣ пирѣгѣ мѣрсіѣвѣ, сыречѣ 135
 мѣлонкѣ. и тоу остави дваа крѣста на южна страна свѣтомѣ геур-
 гію, и тоу остави коула, и на вѣстокъ остави дрѣгы крѣсть и тоу
 остави коула хиландарска. и отъ тоука надѣ пирѣгѣ горѣ на брѣдѣ
 на дрѣмь. и тоу сътвори съворъ благочѣстивѣи царь и рече къ ігѣ-
 менѣ зѣграфскомѣ и хиландарскомѣ: и вѣи да знаете отци скѣты, 140
 азъ испросихъ отъ свѣтаго геургіа ны место, ны ккѣіа, ны гора на
 потреба манастирѣ: и азъ хоцѣ дати дѣсѣть кратъ свѣтомѣ геур-
 гію мастѣ инѣ. и дадѣ благочѣстивѣи царь на стрѣма двѣ села гла-
 голѣмѣ крѣшево и сотірѣ. къ мѣсто поравоценіе манастир-
 скомѣ мѣтохѣ. и тоу никѣ да не вѣладаетъ надѣ ними, ны данѣ 145
 нескѣты. и сътвори благочѣстивѣи царь любовь междѣ хиландарѣ и зѣ-
 графѣ, да имають вѣщѣе житіе и вѣщѣ любовь междоу собою. аще
 кѣмъ разоритѣ, еже азъ сътворихъ вамъ любовь вѣрѣю имати мѣж-
 доу собою, и разоритѣ сію заповѣдѣ, да естъ проклатѣ отъ съворъ,
 еже мы заповѣдахомъ и отъ прѣви царіе и скѣщенны патріархы, иже 150
 написаше прѣва сіа книга. и сіе двѣ зѣ азъ испросихъ в лѣто .҃҃. ѿ. ѿ. ѿ. ѿ.
 † а отъ зѣ: починакѣ, еже вѣше старописаніе. и пондоше благочѣ-
 стивѣи царіе и скѣщенны патріархы по пѣть и нандоше на едино ма-
 сто водѣ. и вѣжежда благочѣстивѣи царь ішанѣ вѣдѣ пити. и при-
 несше емоу елоуѣга водѣ и къкусѣи и пинѣ и рече благочѣстивѣи царь: 155
 тоу име мое да напишетсе, злата пачатѣ. и съвидаше камара на
 вѣда и нарѣкѣше ішанѣ камара. и пондоше по поуть по путь тамѣ
 двѣ стѣльпѣ, идѣже вѣше съграженѣ отъ прѣжде отъ благочѣстивѣи
 цари за недѣжни челоуѣци, зане не вѣше манастири прѣжде, нѣ вѣхѣ
 игуменары. и мало назадѣ стрѣмно место каменнѣмъ на пѣть отъ 160
 вѣтѣпедѣска страна. и тѣ оставише вѣла свѣтомѣ геургію, занѣ
 вѣше тоу аршнока вѣвѣтель и преимновасе костантіа. и остави свои
 коула отъ южніе страни и пондоше на вѣрѣхѣ на вѣдо, и тоу оста-
 више коула свѣтомѣ геургію на западѣ, а кѣнстантинѣа остави коула
 на вѣстокъ. и повѣлаа царева злата пачатѣ. и пондоше низъ брѣдѣ 165
 низъ брѣдо, идѣже се дѣлѣтъ двѣлоу брѣдѣ низъ долѣ долоу, та на го-
 лема рѣка на водѣница свѣтомѣ геургію, та на море. и повѣлаа ца-

рѣва мѣдраго лѣва злата пачата. и възрѣше благочѣстивѣи царіе
и свѣщенны патріархы на лѣва филиппа и на лѣва пилина и на лѣва
170 константіа и рѣкоха: да не кто въ послѣднк вѣрѣме начнетъ въ васъ
прѣреквати на мѣстѣ сїе. икоже и мы обрѣтохѣмъ въ васъ, такъ и
вамъ оставихѣмъ. аще кто прѣступитъ заповѣдь сїю, ежа ми запо-
вѣдохѣмъ и вѣстанихѣмъ съборнѣи крѣстовѣ и вѣли, да естъ проклетъ
отъ господа бога въседръжиталѣи и отъ прѣчистоу ю егѣ матеръ во-
175 городицѣ и отъ свѣтаго вѣлнкомѣученика геургіа, да е причтенъ
іоудѣ и кысѣе и ѣнк. и аще кто изидѣтъ криво свѣдѣтелствовати,
и онъ да естъ проклетъ отъ .тїї. свѣтынхъ отецъ никкенскынхъ. и
рече въсь съборъ: аминь, аминь, аминь. в лѣто .с̄. г̄. к̄з. мѣсаца
апріаіа. .кн. день. да естъ вѣдомо к тѣ лѣто. .с̄. ѡ. н̄. д̄. индик-
180 тонъ .д̄. како расипа намъ царъ сръпскы. д̄. хросоволѣ стефанъ. аминь.
и бо бысть на добро и не приде до скон.

Благочѣстиваго цара лѣва прѣмѣдраго въ христа бога вѣрнѣи
Коньстантина града.

Ішванъ благочѣстивѣи царъ въ христа бога вѣрнѣи въсьмъ вѣ-
185 гаршмѣ Трьновскы.

Стефанъ царъ въ христа бога вѣрнѣи благочѣстивѣи сръпскы
дръжавѣ вѣстокъ и западѣ.

† Деспоть Іоанъ Ѣглешъ.

В лѣто .с̄. ѡ. н̄. д̄. индиктонъ .д̄. дѣспоть Ѣглешъ призва ігд-
190 мена зѣграфскаго данила. и придѣ даниль сось братіа и съ старци. и
рече емѣ: принеси ми хросоволь. и принесе ему. и разгнѣхъ хросоволь
и прочета и рече емѣ: вѣлика клетва и вѣлико запрѣщеніе естъ і горе
томѣ, кон прѣстѣпи сїю клетвѣ.

VI.

6941—1433, 9 février, indiction I.

Jean Alexandre, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement au monastère de Zographou 500 aspres.

† Азъ иже въ Христа Бога благовѣрнѣи и благочестивѣи [и] христорлюбивѣи и самодръжавнѣи господинь милостыню Божіею и Божиємъ милосердіемъ, иже умилисердися о мнѣ, видеише желаніе мое

VI. Original aux archives de Zographou.

1. Les lettres de l'original ж, я, ѣ et ѡ sont remplacées dans la copie par les lettres y, я et o.

и молене и слъзи на въсакои днь и часъ милощевые благаго Бога и
 гого въсе[н]епорочную и прѣобрадованную матеръ святую, еже есть 5
 венеца и похвала и утврѣженіе въсѣмъ христіаномъ, и святого ве-
 [ликого] мученика Георгіа, Іоаннъ Алеѣандра воевода и т[ѣхъ] го-
 сподс]твами обладашу ми въ сеи з[емли] уггровлахійской. сего
 ради благопроизволи господствами своимъ благымъ произв[о]леніемъ
 чистымъ и свѣтлымъ сердцемъ и дар[о]вахъ сыи п въ [. . .] чест- 10
 ныи и благообразныи и пр. . . . танныи, иже надъ въсѣми чистый,
 даров[алъ] настояи хрисууль господствами монастир[и] въ святаыя
 горы Зуграфа обитѣль святаго великомученика Георгіа, иже об-
 щахъ не прѣзрети моленіа его, но съ въсѣхъ усердіемъ моляся ему,
 яко да ми будетъ помощныкъ и покровитель доуши и тѣлу zde и 15
 въ будущии вѣкѣ. Сего ради [на] въсаку годину, елико ми бысть
 мощно ꙗ хиліади аспри приложихъ, яко да есть въ вечное въспоми-
 наніе святопочившому родителю господствами Мирча вое[во]дѣ, и да
 въспоминанютъ въ святаыхъ и божественихъ таинъ име мое Ал-
 ѣандра воев[од]ѣ, не точію сіа приложихъ святому Георгію 20
 до живота моего на въсако. [и] мамъ прилагати и узрѣж...ати
 нис. . . я и'е дарованіе господствами. Егда [прі]иде егумень кврѣ
 Моиси, тако и съ Іосифомъ и попъ Ервасіе къ господствуи въ Тръ-
 говищи мѣсяца февраля ѿ днь в лѣто ꙗсма и ендыкт[іона] а.
 о писахъ: †

25

† Іоаннъ Алеѣандръ Воевода милостія Божіея Госпо-
 дарь. †

Bulle de cire.

VII.

6979—1470, 13 septembre.

Étienne, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement
 à l'hôpital du monastère de Zographou 500 aspres.

† Милостию Божіею мы Стефанъ воевода господарь земли мол-
 давской знаменито чинимъ и сѣмъ листомъ нашимъ въ[с]ѣмъ, кто нань
 въз[р]итъ или его чтучи услышитъ, оже благопроизволи господствами
 нашимъ благымъ произволеніемъ и чистимъ и свѣтлымъ сердцемъ и

VII. Original aux archives de Zographou.

1. Les lettres de l'original ж, ѡ, ѣ et w sont remplacées dans la copie par les lettres
 y, я et o.

5 отъ вѣсея нашся добрая воля и отъ Бога помощію, яко да утврѣдимъ и укрѣпимъ нашъ монастыр отъ святой горѣ, идеже есть храмъ святаго и славнаго великомъченика и победоносца Георгия, глаголемый Зуграфъ, и где есть иегуменъ молебникъ нашъ куръ попъ иеромонахъ Варлаамъ, и учин[п]ли есми въ задушіе святопочившихъ родители нашихъ и за наше здравіе и за здравіе дѣтей нашихъ и поставили есми оброкъ нашей болници отъ нашего святаго монастырѣ отъ Зуграфа, що ми по Божіей воли, то ту болницу сами смо утврѣдили, идетъ отъ насъ той болници на каждую годину ф̄ аспра обрѣтающимся в той болници, и да молѣтъ Бога за душу родителей нашихъ. той вишенисанныи оброкъ ф̄ аспра да есть непорушено нашей болници отъ святой горѣ отъ Зуграфа николи же на вѣки. А на то есть вѣра нашего господства вишенисаннаго Стефана воеводы и вѣра прѣвзлюбленныхъ сыновъ господ[ствами] Алезандра и Петра и вѣ[ра] вѣсѣхъ дѣтей нашихъ и вѣра всѣхъ болѣрь нашихъ молдавскихъ великихъ и малихъ, а на б[ол]шую крѣпость велѣли есми нашему вѣрному болѣрину пану Томѣ Логофѣту писати и нашу печать завѣсити и к сему листу нашему:

Пис[алъ] Исаія въ Сучавѣ в лѣто ̄ꝛꝛꝛ мѣсяца сентября гї.

Bulle de cire.

VIII.

7083 — 1575, 1 juin.

Jean Pierre, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement au monastère de Zographou 100 ducates hongrois et 6500 aspres et à l'hôpital du monastère 500 aspres.

Въ имѣ отца и сына и святаго духа, троица святаа единосѣчнаа и нераздѣлимаа, се азъ рабъ владыкы моего Исуса Христа тройческій поклонникъ Иоаннъ Петръ воевода, Божією милостію господарь земли Молдавской, знаменито чинимъ съ сіомъ нашимъ книгомъ вѣсѣкому чтьгъщу и хотѣщому разумѣти, яко азъ съ произволеніемъ Бога вѣсѣдръжителѣ промыслихомъ съ добримъ промысломъ господствамы и Божіомъ помощіомъ, яко да утврѣдимъ и укрѣпимъ молбу и помѣнъ

святопочившимъ прѣжднимъ господаремъ бывшимъ нашея земли молдавской стараго Стефана воевода и госпожди его Маріи и Богдану воевода и младому Стефану воевода и Петру воевода и Александру 10 воевода и паки чинимъ за спасеніе и оставленіе грѣхомъ святопочившимъ дѣдомъ и родителемъ нашимъ и за наше тѣлесное здравіе и братіамъ нашимъ и госпождихъ нашихъ и за душевное наше спасеніе и оставленіе прѣгрѣшеніемъ нашимъ и въ здравіе и спасеніе дѣтиемъ нашимъ и обѣщахъ моя дрѣжати и наплънити по обѣщанію и по запису 15 святопочившимъ вышеописаннымъ усямъ господаремъ монастыру Зуграфу, еже въ святѣй горѣ Аеоуѣ, идеже есть храмъ святаго и славнаго великомученика и побѣдоносца Георгіа, на сваку годину по сто дукать угарскихъ и шесть тысящъ и петь сѣтъ аспра, паки у болницу петь сѣтъ аспра; то да есть отъ насъ оброкъ на свакій годъ монастыру 20 Зуграфу. А за другою милость, що же Богъ сердцеѣдецъ давати и всевидѣщее око, а святѣй монастырь и церковь Божіа и игумень и священникъ и вси, иже ту прѣбывающіи, яже о Христѣ братіа, а они да имаютъ дрѣжати и наплънити по уставу святаыя церкви и паки по нашему желанію, якоже хоцемъ на прѣдъ изъявити прѣжде вѣсего 25 да плъйти на свакій годъ помѣнъ святопочившимъ вышепереченнымъ прѣжднымъ господаремъ, якоже писанно есть въ свѣтлѣмъ ихъ хрисувулѣ, и паки да упишутъ и господствами и госпожда господствами Маріа и дѣтіе нашихъ у святою проскомидію по прѣданію святаыхъ отецъ и по уставу святаыя церкви и у святому помѣнику да стоить, якоже 30 есть писанно. И паки до где будетъ на насъ милость вѣседрѣжителѣ Бога и будемъ живи на овомъ свѣту, а святаа церковь да поетъ ни у сонотъ вечеръ параклисъ и у недѣлю святаа литургіа и на обѣду да ея дасть приливокъ братіамъ и да ни поминають на свакій день на вечерни, на павечерницу и на полунощницы и на утрѣни и на литургіи 35 и у святой проскомидіи и где есть обичаи святаыя и божественныя церкви по прѣданію святаыхъ отецъ, а у помѣнику да ни помѣнують по уставу, то да ни ся поетъ до где сможиви; а по прѣтечени лѣтъ нашихъ по ошествіе живота нашего у прѣвое годище да ни ся учинить и да ни ся отпоеть святѣй проводникъ и третине и девѣтине и двадесятине и 40 четиредесятине и полъ года и годъ; а по прѣтечени оноу лѣта да ни ся поетъ на свакій годъ единъ день съборно въ задуніе вечеръ парастось и колибу и приливокъ, а заутра святаа литургіа и коливу и на обѣдъ приливокъ братіамъ на утѣшеніе. То тако да стоить, до где ке стоати святаа монастырь, а мы да имаемо давати и плънити 45

оброкъ святому монастыру на свакій годъ по вышеписанному нашему
 обѣщанію сто дукагъ угръскихъ и шесть тысящъ и петъ съгъ аспра,
 а у болницу петъ съгъ аспра, то да давамо до нашего живота и [даемо
 ктито]ри якоже были и святопочившіихъ прѣжднихъ господарехъ,
 50 старій Стефанъ воевода и Богданъ воевода и младъ Стефанъ воевода
 и Петръ воевода и Александръ воевода, Богъ да имъ проститъ душы.
 А по нашимъ животѣ кого Богъ избересть господарети нашеи земли
 молдавск[ои] . . . [д]ѣтіа нашихъ [или] отъ съродства нашего или паки
 на комъ ке быти Божій милость] и онъ да давати и да наплънити оброкъ
 55 монастырскыи на свакий годъ помо дръжати и наплънити
 вышереченни оброкъ тому святому монастыру по уставу, како есть
 вышеписанно, тако быти да имаеть дати отвѣтъ прѣдъ страшнѣмъ
 христовѣмъ судищемъ тое въсевыш . . . дае нашему святому монастыру
 именуемому Зугра ажно на вѣкы. А на то вѣра нашего вое-
 60 вода вышеписаннаго Петра воевода и вѣра бояръ нашихъ: вѣра пана
 Козна Мургу дворника долнѣи земли, вѣра пана Збіяря, вѣра пана
 Билчи дворника горнѣи земли, вѣра пана Кристѣ и пана Андронаки
 прѣка лабове хотинскихъ, вѣра пана Петрашко и пана Драгула прока
 лабове немецкихъ, вѣра пана Тоадера и пана Бурчюла прѣка лабове
 65 новог скихъ, вѣра пана Слѣвилу лотаря сучавсаго, вѣра пана
 Сучима прѣка лаба орхедсаго, вѣра Думитру постелник[а], вѣра пана
 Гаврила спѣтаря, вѣра пана Яне вистерника, вѣра пана Варшика
 чашни [ка], вѣра пана Никола столника, вѣра пана Стока комиса и
 вѣра усихъ нашихъ молдавскихъ бояръ великихъ и малихъ, а на
 70 болші [ю] крѣпость потврѣженіе тому въсему вышеписанному вел-
 лѣли есми нашему вѣрному и почтенному болѣрину пану Іоанну
 Голѣи логофету писати и нашъ печатъ завѣзати к сему истинному
 листу нашему.

Писалъ Кристѣ Мустевичъ у Ясохъ в лѣто 7411 мѣсяца
 75 юніе 7 день.

Bulle de cire.

IX.

7159—1651, 25 mars.

Jean Basile, grand duc de Moldavie, fait au monastère de Zographou la donation du monastère de Dòbrovec avec tous ses biens.

Въ имѣ отца и сына и святаго духа, троица святаа единосѣщнаа и нераздѣлимаа, се азъ рабъ владыкы моему Господу Богу и Спасу нашему Иисусу Христу и тройческій поклоникъ Иоаннъ Василіе, воевода Божию милостию господарь земли молдавской, оже господствами благопроизволихъ нашимъ благимъ произволеніемъ чистимъ и свѣтлымъ 5 сердцемъ отъ вѣсея нашея душея и отъ Бога помощея господствыми съматрѣюще и ревнующе добримъ дѣломъ, иже дѣлаше и иншіи святопочившіи господаріи прѣжде насъ бывшіе о любви, еже имѣли къ Богу и къ святымъ церквамъ и мѡнастирамъ и къ богумолебникамъ, иже помиловаше и укрѣпшише ради спасеніе душа ихъ въ вѣчной оби- 10 тѣли. Тѣмъ ради господствами купно съ четыри святители молдавскіи кѣрѣ Варлаамъ, архіепископъ и митрополитъ Сучавстѣй и кѣрѣ Анастасіе епископъ романскій и кѣрѣ Теофанъ епископъ Радовскій и кѣрѣ Гедeonъ, епископъ Хушки, и съ вѣсего свѣта нашего болѣри наши великими и малими, съмотрѣхамъ зарѣду святѣй мѡнастири нарицаема 15 Добровѣцу отъ земли господствами, где есть храмъ святаго Духа, понеже зѣло ослабилася и посиротилася отъ нищета и зосталася безъ комати и безъ калугери и не имаеть, кто прѣбывають въ нея; тако господствыми и вѣсего нашего свѣта съмотрихомъ, якоже не подбаеть намъ оставити тои святаа мѡнастира Добровѣць, како да стоятъ 20 пуста и сирота въ дны господствами и искахомъ и обрѣтохомъ нѣки калугери гурбы, пришедшіи zde отъ святаа гора отъ святаа мѡнастири, глаголемаа Зуграва, где же есть храмъ святаго и славнаго великомученика и побѣдоносца Христова воина Георгіа, и не имѣше онъ zde мѡнастири..... Добровѣць.... было безъ калугери.... ство- 25 ренни.... си мѡнастирь Зугравъ.... Добровѣць и стараго Стефана воеводы.... [господство]ми дадохъ святаа мѡнастири вышеписанна

IX. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 6. Copie de Porphyre Ouspensky. Édition: Василий Априловъ, Болгарскія грамоты. Одесса 1845, p. 31—35.

1 Les lettres de l'original ж, ѡ, ѣ et ѡ sont remplacées dans la copie par les lettres y, я et о.

Добровѣць отъ земли нашего, како да будетъ метохъ до святаа
монастири Зуграву отъ святаа гора съ вѣси комати ея и съ вѣсими
30 отчины, колико ималъ святаа монастиръ Добровѣць, и съ виногради
и съ сусиди и съ циганни и съ ставове и съ млинни и съ езерове
зарибними, нѣ бес прихода и съ садове и съ пасики, якожь повидаетъ
и привиліи и другихъ нарѣденіе, что ималъ святаа монастиръ, яко
да не запусѣтеса въ дны наши. Того ради и честнѣ[и]хъ иноци отъ
35 святи монастири рекоміи Зуграва отъ святаа гора и Добровѣць отъ
земли господствами они да имаеть присно Бога молити день и ноцъ
за отпушеніе и оставленіе грѣхомъ тимъ святопочившимъ господаремъ
и ктитори святѣи монастири и о здравіе господствами и госпожди
господствами и богоданнимъ чадомъ господствами и отпушеніе грѣ-
40 хомъ родителемъ господствами, и да будетъ праваа дааніе и милованіе
и метохъ святаа монастиръ до гробу до святому монастиру називаемія
Зуграву отъ святаа гора съ вѣсѣми, яко выше пишеть[се], непоколѣ-
быми николиже на вѣки вѣчнѣи. А на то есть вѣра нашъ господства
вышписаннаго мы Іоаннъ Василіе воевода, и вѣра прѣвѣзлюбленнаго
45 и сѣрединнаго сына господствами Іоанна Стефана воевода, и вѣра
болѣровъ нашихъ: вѣра пана Гика великаго дворника долнѣй земле и
вѣра пана Тома великаго дворника вышнѣи земли и вѣра пана Гаврила
гетмана и вѣра пана Андроника великаго постелника и вѣра пана Яне
ино нашего парка лабове Хотинский и вѣра пана Мирона и... парка
50 лабове немечски и вѣра пана Алекса парка лабе романске и вѣра пана
Константина того великаго спѣтарѣ и вѣра пана Георгіе чашника и
вѣра пана Ярдакіе Катакозонно великаго витіярника и вѣра пана Па-
тишского Соля столника и вѣра пана Николе Симионева великаго ко-
миса и вѣра вѣсихъ болѣри нашихъ молдавскихъ великими и малими.
55 А по нашимъ животѣ и господство наше кто Богъ изберець господаръ
быти у нашей земли Молдавстѣй и отъ дѣти наши или отъ нашего
роду или паки кого Богъ изберець господаръ быти въ нашей земли
молдавстѣй, тотъ бы имъ не порушилъ нашо дааніе и милованіе и
устроеніе святѣи монастири вышписанному. А кто ся покуситъ ра-
60 зорити исказити нашъ дааніе и устроеніе, да есть не прощени отъ
Господа Бога, сътворшаго небо и землю, и отъ прѣчистаа его матере
и отъ .тїї. отцы, иже [въ] никейстѣмъ градѣ, и анаѣишаа маранаѣа и
да имаеть часть съ іудю и съ треклѣто... аріа въ безконечнѣи вѣки и
муки. Аминь. А на болшее крѣпость и потврѣженіе тимъ вѣсимъ вы-
65 шписаннимъ велѣли есмы нашему вѣрному и почтенному пану Гаври-

лашу Матіяшу великому логофету писати и нашъ печать приложити къпно... нашему. Писаль Думитрашко Вльця у Ясохъ въ лѣто 7199 мѣсяца марта 16 день.

Іоаннъ Василиій воевода.

Bulle.

X.

7159—1651, 29 mai.

Chrysobulle de Basile, grand duc de Moldavie, au sujet de la donation du monastère de Dobrovce au monastère de Zographou.

. . . . того ради господствоми съ четырьми святители молдавстѣи: квръ Варлаамъ архіепископъ и митрополитъ сучавстѣи и квръ Анастасіе епископъ романскіи и квръ Теофанъ епископъ радовски и квръ Гедeonъ епископъ хушскіи, и купно съ всеми нашими молдавскими болѣры великими и малыми, господствоми, съмотрѣяще зарѣду святѣи 5 монастира, нарицаема Добровьцу, отъ земли господствами, гдѣ есть храмъ сошествія св. духа, како бы не зѣло ослабилася и посиротилася отъ нищету и безъ калугери, господство ми не хотѣхомъ оставити, яко да не запустѣется въ дны наши; тажъ господство ми изъ всѣми святительми искахомъ и обрѣтохомъ нѣкихъ калуеровъ, еже бы 10 пришедши отъ св. гора отъ святаго монастира нарицаема Зуграфъ, гдѣ есть храмъ святаго и славнаго великомученика Христова воина Георгія, и не имѣше онъ монастири въ земли господства ми. И той святой монастирь вышеписанной Добровецъ ка было безъ калугери и бѣша сътворенны тоя оба святѣи монастири вышеписаны: Зуграфъ 15 отъ святаа гора и Добровецъ отъ земли нашей, створенны отъ святопочившаго стараго и добраго Стефана воеводы; инно господство ми, якожъ увидѣхъ, како зоста та святаа монастирь вышереченна Добровце безъ коматы и безъ калугеровъ, — господство ми, дадохомъ и помиловахомъ тая святаа монастирь Добровецъ, како да будетъ метохъ 20 до святаго монастира глаголемаго Зуграфъ отъ св. гора и да будетъ въ руку тихъ калугеръ отъ того святаго монастиря вышеписаннаго Зуграфъ съ всѣми комати, съ отчины, коликои имѣлъ святой монастирь, и съ ставовы и съ млины и съ язерови за рибиномъ и съ вино-

25 гради и съ сусиди и съ правски холопи цигане и съ всеми хютурами святаго монастыря и пасики и садови . . . Писана у Яссахъ въ лѣто 7159 мѣсяца мая 29 числа.

Bulle.

XI.

7204 — 1696, 15 février.

Le tsar Pierre Alexievitch autorise l'archimandrite du monastère de Zographou à venir tous les cinq ans faire la quête à Moscou.

Божією милостію мы пресвѣтлѣйшій и державнѣйшій великій государь царь и великій князь Петръ Алексѣевичъ, всея великія и малыя и бѣлыя Россіи самодержецъ (suit le titre officiel).

Наше царское величество пожаловали македонскія земли, Аѳонскія 5 горы святаго великомученика страстотерпца и побѣдоносца Георгія, монастыря его зовомаго Изуграфскаго архимандрита Максима з братією или кто по нимъ в томъ монастырѣ нный архимандритъ и братія будутъ, повелѣли имъ дать сію нашу царскаго величества милостивую жалованную грамоту по тому в прошломъ во 7149 году іюня въ 8 день. По указу 10 дѣда нашего государева блаженные и вѣчностойные памяти великаго государя царя и великаго князя Михаила Ѳеодоровича всея великія и малыя Россіи самодержца и многихъ государствъ и земель восточныхъ и западныхъ и сѣверныхъ отчича и дѣдича и наслѣдника и государя и обладателя, дана в тотъ Георгіевской монастырь архимандриту Паисію з братією жалованная грамота, по которой велено ему 15 архимандриту и впредь по немъ будучимъ архимандритамъ для милостыни приѣзжать въ нашъ царствующій великій градъ Москву в указной годъ. И та жалованная грамота подписана на имя отца нашего государева блаженные и вѣчностойные памяти великаго государя 20 царя и великаго князя Алексія Михайловича, всея великія и малыя и бѣлыя Россіи самодержца, в прошломъ въ 7165-мъ году іюня въ 15 день, что пожаловалъ онъ великій государь того Георгіевскаго Изуграфскаго монастыря архимандрита Петронія з братією, велѣлъ имъ ис того монастыря приѣзжать в царствующій градъ Москву для милостыни в указной же годъ. А впрошломъ въ 7190-мъ году марта въ 25

XI. Original aux archives de Zographou. Édition: Арх. Леонидъ, Истор. обозр. I. Зографъ. Херс. Епарх. Вѣдом. Приб. XIX, 18 — 22.

20 день та же прежняя жалованная грамота подтверждена и подписана на имя брата нашего государева блаженные и вѣчнодостойные памяти великаго государя царя и великаго князя Ѳеодора Алексіевича всея великія и малыя и бѣлыя Россіи самодержца, что пожаловалъ онъ великій государь того жъ Георгіевскаго Изуграфскаго монастыря 30 архимандрита Евфимія, съ братією, велѣлъ имъ ис того монастыря приѣзжать къ Москве по прежнему поволно. И нынѣ билъ челомъ намъ великому государю, нашему царскому величеству вышеупомянутый архимандритъ Максимъ, что та наша прежняя жалованная грамота за многими лѣты обетшала, и чтобъ намъ великому государю по 35 жаловать велѣтъ в тотъ ихъ монастырь дать нашу царскаго величества жалованную грамоту вновь на свое великаго государя имя.

И мы пресвѣтлѣйшій и державнѣйшій великій государь царь и великій князь Петръ Алексіевичъ всеа великія и малыя и бѣлыя Россіи самодержецъ, наше царское величество того помянутаго архимандрита Максима з братією пожаловали, велѣли в тотъ Георгіевской Изуграфской монастырь дать сію нашу царскаго величества жалованную грамоту. И по сей нашей царскаго величества жалованной грамотѣ ему архимандриту Максиму и впредь по немъ будучимъ инымъ архимандритамъ к намъ великому государю, к нашему царскому величеству для милостыни приѣзжать в пятой годъ, а с ними быть в приѣздѣ по прежнему двумъ или тремъ старцомъ, да служкѣ. И какъ ис того монастыря онъ архимандритъ или впредь по немъ будучія архимандриты или братія с сею нашею царскаго величества жалованною грамотою в наше великороссійское государство в указной годъ поѣдутъ или кого 50 пошлютъ, и по городамъ нашего царскаго величества бояромъ и воеводамъ и всякимъ приказнымъ людямъ его архимандрита и впредь по немъ будучихъ того монастыря архимандритовъ и посланныхъ ихъ старцовъ к намъ великому государю к Москве и с Москвы пропускати по сей нашей великаго государя жалованной грамоте, и подводы имъ 55 давати, по подводе челоуѣку, а под рухлядь ихъ давати подводы, на чемъ мочно поднятца, а кормъ давати отъ Путивля или отъ Сѣвска или отъ иного порубежнаго города в дорогу до Москвы и отъ Москвы назадъ, и приставовъ съ ними посылать, во всемъ какъ иныхъ монастырей такіе жъ приѣзжіе архимандриты и старцы по нашимъ царскаго величества жалованнымъ грамотамъ пропускаются. А какъ они приѣдутъ в наши царскаго величества малороссійскіе города и нашего царскаго величества подданному войска запорожскаго обояхъ сторонъ Днѣпра 60

65 гетману Ивану Степановичу Мазепѣ и старшинѣ и полковникомъ и
величества молороссійскихъ городахъ, пропускать ихъ без всякаго за-
держанія и заѣпки, и по городомъ таможеннымъ головамъ и цело-
вальникомъ, и по рѣкамъ перевозщикамъ и великимъ пошлинникомъ,
70 с рухляди ихъ перевозу и мостовины и никакихъ пошлинъ нигдѣ
неимать, а пропускать ихъ без задержанія жъ. А кто на нихъ что воз-
метъ или чѣмъ изобидитъ, и тѣмъ людямъ отъ насъ великаго государя
быть в опалѣ, а взятое велимъ отдать вдвое. А ему архимандриту и
впредь по немъ будущимъ архимандритомъ в наше московское государ-
ство и из нашего государства иныхъ монастырей старцовъ и слугъ и
75 товаровъ и вмѣсто челяди торговыхъ грековъ и товаровъ ихъ и про-
дажныхъ лошадей не провозить и тѣмъ на себя нашего государскаго
гнѣва не наводить. Писана сія нашего царскаго величества жалован-
ная грамота в нашемъ царствующемъ велицемъ градѣ Москве лѣта
отъ созданія міра 7204, мѣсяца февраля 14 дня, государствованія
80 нашего 14-мъ году, а прежняя подписная ветхая жалованная дѣда
нашего государства 7149-мъ году грамота взята у него архимандрита
Максима в нашъ государственной посолской приказъ.

Великаго государя его царскаго величества діакъ Васи-
лій Бобининъ.

85 В печатномъ приказе в книгу записана февраля въ 15-мъ числѣ
7204-мъ году.

De l'autre côté:

Божією милостію пресвѣтлѣйшій и державнѣйшій вели-
кій государь царь и великій князь Петръ Алексѣевичъ всеа
великія и малыя и бѣлыя Россіи самодержецъ.

90 Справилъ государственнаго посолскаго приказу подъя-
чей Михаило Волковъ.

Bulle.

XII.

7206—1698, 30 janvier.

Chrysobulle de Jean Antioche Constantin, grand duc de Moldavie, au sujet de la donation du monastère de Сурпrien au monastère de Zographou.

Въ имя отца и сына и святаго духа, троица святая единосущнаа и нераздѣлимаа, се азъ рабъ владыкимоему Господу Богу и спасу нашему Иисусу Христу и троическый поклонникъ Иоаннь Антиохъ Константинъ воевода, Божію милостию господарь земли молдавской. Оже господствамы благопроизволихъ, нашимъ благымъ произволеніемъ, чистимъ 5 и свѣтлимъ сердцемъ отъ вѣсея нашея души и отъ Бога помощіа, съмотряюще господствамы и ревнующе добрымъ дѣломъ, иже дѣлаше и инши святопочившии господаріе прѣжде насъ бывшии о любви, еже имѣли къ Богу и къ святымъ церквамъ и монастырямъ и къ богомолбникамъ, иже помиловаше и укрѣпише спасенія ради души своея въ 10 вѣчное неумираемое имя доброе и не минущее помянаніе. Того ради господствамы, купно съ четыри святители молдавскіи: курь Савва архіепископъ и митрополить сучавскій, курь Мисаиль епископъ романскый и курь Лаврентіи епископъ радовскый и курь Варлаамъ епископъ хушкый и съ вѣсѣмъ свѣтомъ бояреи нашихъ великихъ и 15 малыхъ съматряхомъ ради святаго монастыря называемаго Къпріана, идеже есть храмъ Успеніе пресвятія, чистія и преблагословенія владычици нашея богородици и приснодѣвы Марія, понеже зѣло ослабилъ и осиротѣлъ сей святыи монастырь и остался безъ комати и безъ вѣсего, еже требуетъ на пищу обители таковой, отъ нераденія и злаго 20 устроенія живущихъ въ неи ленивихъ и непотребныхъ Богу и человекомъ злихъ калугерей. Сего ради господствамы и съ вѣсѣмъ свѣтомъ нашимъ съматряхомъ и свѣтовахомъ, аже не подобаетъ оставити сей святыи монастырь Къпріана, да опустѣеть и осиротѣеть до конца въ дни господства нашего. Ино господства мы поклонихомъ и помилова- 25 хомъ и дадохомъ сей святыи монастырь Къпріана святому славному

XII. Original aux archives de Zographou. Photographie Sévastianov n. 5. Édition: Арх. Леонидъ, Истор. обзор. I. Зографъ. Херс. Епарх. Вѣд. Приб. XIX, 86—88 (en extrait).

1 Les lettres de l'original а, ѣ et w sous remplacées dans la copie par les lettres ж, у et о.

царскому монастырю называемому Зографу, въ святѣй горѣ Аѳонстѣй, идеже есть храмъ святаго, славнаго чудотворца и побѣдоносца великомученика Христова война Георгія, яко да будетъ монастырь сей выше-
30 писанный Къпріана вѣчный метохъ святей обители Зографской отъ святаа гора, акоже есть и святый монастырь Добровьць. Понеже святопочившіи Іоаннь Стефанъ воевода старый и добрый отецъ святопочившаго Іоанна Богдана воеводи есть ктиторъ святѣй обители Зографской, обновы и помилова святую обитель, часть мура стеннаго разоренную
35 създа, и келии и трапезарію създа, и ризи и сусуди и комати даде. Сего ради бывши ктиторъ сей святопочившій господарь вышеписанныи Стефанъ воевода святой обители Зографской отъ святаа гора, и паки ктиторъ и фундаторъ симъ обоимъ монастырямъ Капріанѣ и Добровецу отъ него създани, того ради подобааше своихъ въ своаси;
40 съ добримъ расужденіемъ вѣчный метохъ да будетъ отъ нынѣ святый монастырь Къпріана святой обители Зографской отъ святаа гора и съ вѣси отнини отъ ктиторовъ дани, съ села съвечини, сиречь сусѣди, колико суть монастырскіи, и съ виногради и съ сусуди церковніи и домашныи и съ цигани и съ ставове и съ млини и съ езерове, сиречь
45 блата съ риби, и съ садове и съ пасики, и съ вѣси комати, говеди, и иное быдло, и съ весь приходъ отъ поля и отъ лѣса и отъ вѣсуду, якоже повѣдають привилія и нареденія и другихъ святопочившихъ господарей молдавскихъ и единъ урикъ, сиречь хрисовуль, отъ святопочившаго Василя воеводи за Добровьць, понеже и Добровьць бѣше
50 осиротѣль и опустѣль некогда, якоже нынѣ Къпріана. И видѣвши святопочившій Василій воевода опустѣніе Добровецкой обители отъ нераденія и лѣности и злаго устроенія калугеровъ власкыхъ, поклонилъ святый монастырь Добровецкый святѣй обители Зографской отъ святаа гора вѣчный метохъ, яко же свѣдательствуетъ правыи урикъ
55 господства его. Сего ради и мы поревновахомъ сему святопочившему господарю Василюви, якоже онъ сътворилъ съ Добровецкаа обитель, такожде и мы сътворихомъ съ Къпріанскаа обитель. Понеже жителіе святѣй обители Зографской отъ святаа гора святыи и честныи отци суть серби, болгары, и посланныи оттуду zde игумени и еромонахи и еродіакони и монахи суть сербы цѣломудрыи и добрыи строителіе святѣй церкви и честному дому, якоже угодно есть Богу и чловѣкомъ,
60 тѣмже отнынѣ напредь вѣчныи да будетъ и непоколебимыи метохъ святаа обитель Къпріана святѣй обители Зографской отъ святаа гора, якоже выше писанно есть. А честныи отци святѣи обители Зографской

отъ святаа гора да имають Бога молити за наше здравіе и спасеніе 65
и господжи нашей и богоданныхъ чадъ нашихъ и за отпушеніе грѣховъ
родителей нашихъ святопочившихъ; а на то есть вѣра нашего го-
сподства вышеписаннаго мы Іоаннь Антиохъ Константинъ воевода и
вѣра превъзлюбленнаго брата господства мы Іоанна Димитрія воеводы
и вѣра боляровъ нашихъ: вѣра пана Василя Костаки великаго двор- 70
ника долней земли и вѣра пана Митри Апостола великаго дворника
вышней земли, и вѣра пана Лупула Богдана хетмана и прѣкъласа
сучавскаго, и вѣра пана Манолакія великаго постелника, и вѣра пана
Михѣилакія Раковици вѣликаго спатаря, и вѣра пана Чокърлана ве-
ликаго чяшника, и вѣра пана Іордакія великаго вистярника, и вѣра 75
пана Іліе великаго столника, и вѣра пана Стефана Черкеза великаго
комиса, и пана Іоанъ меденичаря, и панъ Дабижя ключаря и пана
Константина сърдаря, и пана Ивашко сулцаря и пана Сандуль Крупин-
скы житничаря, и вѣра въсѣхъ боляровъ нашихъ молдавскихъ вѣликихъ
и малихъ. А по нашемъ животѣ и господствованіи, кого Богъ избереть 80
господарь быти у нашей земли молдавстей отъ дѣтей нашихъ или
отъ нашего роду или паки кого Богъ избереть господарь быти, тотъ
бы имъ не порушилъ наше дааніе и устроеніе святаго монастыря
вышеписаннаго. А кто ся покусить разорити, исказити наше дааніе и
устроеніе, да будетъ непрощеный отъ Господа Бога, сътворшаго небо 85
и землю, и отъ пречистія его матере и отъ триста и осмьнадесять
отцевъ, иже въ Никей святѣмъ градѣ, анаѣема да будетъ и маранаѣа
и да имаеть часть съ Іудею и съ триклятомъ Аріемъ въ безконечнія
вѣки муки. Аминь. А на болшую крѣпость и потверженіе велѣли
есми нашему болярину вѣрному и почтеному пану Николаи Доничи 90
великому логофету писати и нашу печать привѣсити къ сему истин-
ному листу нашему.

Писалъ Петрашко Добровецкыы у Ясохъ в лѣто 1735. мѣ-
сяца генваря 17.

A gauche la signature:

Іоаннь Антиохъ Константинъ воевода.

Bulle de cire.

ХІІІ.

1748, 6 mars.

Le Saint-Synode autorise les moines de Zographou à venir tous les cinq ans faire la quête à Moscou et à St. Pétersbourg.

Божією милостію Святѣйшій Правительствующій Всероссійскій Синодъ. Обрѣтающемуся въ Аѳонской горѣ православнаго Изуграфскаго Георгіевскаго монастыря игумену Каллинику съ братією, благодать и миръ отъ Бога Отца нашего и Господа Іисуса Христа.

5 Нынѣшняго 1748 года въ генварѣ мѣсяцѣ онаго Георгіевскаго монастыря іеромонахи Даніилъ и Матѣй, явясь намъ въ царствующемъ градѣ Санктпетербургѣ, прошеніемъ объявили: присланы де они изъ того монастыря отъ вашей честности для полученія, по пожалованной 7204 года февраля 14 дня, блаженныя и вѣчнодостойныя памяти
10 отъ государя императора Петра Великаго грамматѣ, милостиннаго въ тотъ монастырь жалованья, по которой де повелѣно въ Москву приѣзжать въ пятой годъ, почему изъ онаго Георгіевскаго монастыря приѣздъ въ Россію имѣли по 1734 годъ, и въ томъ году оное жалованье выдано, а со онаго де году для той милостыни приѣзду въ
15 Россію, за имѣвшеюся съ Оттоманскою Портою войною и дальнимъ разстояніемъ, къ томужь и отъ неимѣнія въ дорожномъ пути чѣмъ себя содержать, за различными препятствіями не было, что и по справкѣ въ канцеляріи синодальной явилось. А понеже прешедшаго 1735 года соизволеніемъ Всероссійскаго престола учреждено, какъ
20 святѣйшимъ восточнымъ патріархомъ, такъ и обрѣтающимся въ тѣхъ областяхъ архіереомъ и монашескимъ Палестинскимъ обителямъ. (которые прежде не всегда равную милостыню отъ Всероссійскаго престола получали), тое милостыню изъ казны Ея Императорскаго Величества получать, въ томъ числѣ въ оный Изуграфской Георгіевскій
25 монастырь на каждый годъ по тридесяти по пяти рублевъ и тое дачу, для тогдашняго путеваго отъ Россіи разстоянія, отпускать черезъ каждыя пять лѣтъ, на которыя имѣеть быть по сту по семидесяти по пяти рублевъ въ отпускъ, въ который отпускъ нынѣшняго же 1748 году въ февралѣ мѣсяцѣ къ съ братією съ

вышеупомянутыми іеромонахами Даніиломъ и Матѳеемъ 30
. . . отъ того 1735 года по сей 1748 годъ, всего на
. . . числу на годъ, и того четыреста пятьдесятъ пять рублевъ и
посл. кромѣ того, что они къ содержанію своему де-
нежнымъ подаваніемъ не оставлены. Впредь же отъ васъ, игумена съ
братією, въ богохранимый царствующій градъ Москву или Санктпе- 35
тербургъ, токмо въ вышеупомянутое опредѣленное время, по про-
шествіи отъ нынѣшняго 1748 года, черезъ каждыя пять лѣтъ, при-
сылать изъ духовныхъ лицъ по единому іеромонаху да свѣтскихъ
служителей по два человѣка чрезъ Кіевъ, или куда способнѣе; и если
посланные возымѣютъ путь чрезъ Кіевъ, тамо повелѣно имъ давать 40
подводы и кормовыя для проѣзду деньги, сверхъ же того по приѣздѣ
и отпускѣ вмѣсто прежде производимыхъ подарковъ, изъ казны же
Ея Императорскаго Величества, денежное подаваніе имѣеть быть на
раздѣлъ; буде оной путь кромѣ Кіева или черезъ Кіевъ, да въ Кіевѣ
за тѣмъ дачи не будетъ, то въ оба пути по шестидесяти по девяти 45
рублевъ, по 92 копѣйки въ приѣздъ да на платежъ за ямскія подводы
прогонныхъ денегъ въ оба жъ пути 21 рубль 36 копѣекъ, которые
за нынѣшній проѣздъ вышеупомянутые іеромонахи Даніиль и Матѳей
и получили. Токмо бы тѣ посылаемые въ каждомъ въ Россію поѣздѣ
имѣли о себѣ ко Всероссійскому Святѣйшему Правительствующему 50
Синоду письменныя отъ константинопольскаго святаго патріарха,
такожъ и отъ васъ и кто по васъ будетъ игумень, съ показаніемъ
чиновъ и имянъ ихъ, и что они подлинно для полученія онаго посланы,
за собственноручнымъ подписаніемъ вашимъ и печатію свидѣтельства.
А притомъ ради лутчаго вѣроятія привозить имъ и отъ російскаго въ 55
Константинополѣ пребывающаго резидента писаніе. Если же каковыхъ
ради препятствующихъ причинъ или какая крайняя невозможность,
для принятія вышеупомянутой дачи, отъ васъ нарочныхъ отправить
въ Россію когда не допуститъ, то приславъ благонадежнаго чело-
вѣка и испрошавъ на оную учрежденную дачу вексель, за свидѣтель- 60
ствомъ російскаго жъ резидента, по прошествіи пяти жъ лѣтъ, пере-
сылать въ Москву жъ или въ Санктпетербургъ, по чему та опредѣ-
ленная сумма отправляема быть имѣеть. А что особливо присланнымъ
ваша честность съ братією доношеніемъ, которое объявили выше-
реченные іеромонахи Даніиль и Матѳей, представляете о взятыхъ 65
насиліемъ въ 1740-мъ году войскъ Ея Императорскаго Величества
первенствующимъ, изъ находящагося волоской землѣ въ господарствѣ

70 молдавскомъ монастыря сошествія Св. Духа, зовомаго Добровецъ (подданнаго вашему Георгіевскому монастырю), денгахъ и сосудахъ иностранныхъ дѣль. Прочее же честность ваша со всею о Христѣ обители вашей братією о многолѣтномъ здравіи и благополучіи благочестивѣйшія, всепресвѣтлѣйшія, державнѣйшія великія государыни нашея императрицы Елисаветы Петровны самодержицы всероссійскія и наслѣдника ея императорскаго величества внука государя императора Петра Великаго, его императорскаго высочества благовѣрнаго государя великаго князя Петра Ѳеодоровича и супруги его императорскаго высочества благовѣрныя государыни великой княгини Екатерины Алексіевны и благосостояніи всея священныя благочестивыя Россійскія Имперіи, всеблагаго Господа Бога молитъ да не престанете.

Сія грамота дадеса въ царствующемъ градѣ Санктпетербургѣ въ лѣто отъ рождества Христова 1748 марта 6 дня.

85 Божією милостію смиренный Сімонъ, архіепископъ Псковскій.

Божією милостію смиренный Арсеній, архіепископъ Переяславскій и Дмитровскій и архимандритъ Свято-Троицкой лавры.

90 Владимірскаго Рождественскаго монастыря архимандритъ Платонъ.

Index des noms propres.

- Ἐαράων (τοῦ) μονή LXVI, 189.
 Ἐβέρκιος, προηγ. Γρηγορ. (1483) LV, 25.
 Ἐβράμιος, καθηγ. (προηγ.) Ζωγρ. (1327, 1330) XXV, 6, 51; XXVIII, 10, 45.
 Ἐγάλλων, Μανουήλ (1330) XXVIII, 27, 68, 114.
 Ἐγιογεωργίται VII, 101, 106 etc.
 Ἐγιορίται VII, 2.
 Ἐδριανός, Γεώργ. XXV, 32, 82.
 Ἐδριανούπολις LXV, 198.
 Ἐθανάσιος, ὁ ἄγ., τῆς Λαύρας II, 7; VI, 7, 16; VII, 3, 140, 168.
 — ἡγ. Ἐηροποτάμου (1513) LVI, 40.
 — ἐπίσκ. Μιτυλήνης (1746) LXV, 201.
 Ἐκρους (τοῦ), κατεπανίμιον XV, 7; XVII, 11.
 Ἐκωβίτζ LII, 35.
 Ἐλβανίται LIX, 3, 7; LX, 26, 32, 56 etc.
 Ἐλέξανδρος, βασιτ. τῶν Βουλγάρων (1346) XXXVII, 15.
 — v. Ἰωάννης.
 Ἐλέξιος I βασιτ. V, 77, 99.
 — πορφυρογέννητος (+1142) V, 18.
 — Δούκας ὁ Νεστώγκων, πιγκέρνης (1267) VII, 125, 178.
 — μέγ. στρατοπεδάρχης (1358) XL, 2; XLI, 7, 25; XLII, 7, 25; XLVIII, 26.
 — ἐπίσκ. Διδυμοτείχου (1746) LXV, 202.
 Ἐλιεύς, Δινάρδος XXIX, 63.
 Ἐλιώτης, Γεώργ. XIX, 54.
 Ἐλληλουίας, Γεώργ. XXV, 33, 85.
 Ἐλμιριστρίς XXXV, 63.
 Ἐλοπποῦ v. Ἐλωποῦ.
 Ἐλυπίου μονή XXXVIII, 27; LIV, 22, v. Ἐλωποῦ.
 Ἐλωποῦ (Ἐλοπποῦ) μονή V, 28; XII 32; LII, 21, v. Ἐλυπίου.
 Ἐμνός, Ἐλέξιος, ἀπογραφεύς LII, 116; LIII, 45.
 Ἐμνών (Κωνστ., Ἰσαάκ., Ἐλέξ.) XII, 25.
 Ἐμπελάς, Ἰω. VII, 53.
 Ἐμπρούτζα LIX, 5, 51; LX, 8, 27 etc.
 Ἐμφιλόγιος, πρώην μέγας οἰκονόμος Χελανδ. (1290) XII, 37.
 Ἐναστάσιος, πατρ. Κπόλεως (LXVI, 55).
 Ἐνδρονικά, χήρα XXIX, 70.
 Ἐνδρονικός II ὁ Παλαιολόγος XI, 70; XXII, 43; XXIII, 76; XXVI, 114; (LXVII, 4, 16, 88), v. Ἐντώνιος.
 — III ὁ Παλαιολόγος XXVII, 87.
 — κριτής Βολεροῦ II, 95.
 Ἐνθιμος, ἐπίσκ. Σοφίας (1746) LXV, 206.
 Ἐννας, ἀρχιερεύς LXVI, 125, 206.
 Ἐντιγωνία XVII, 39, 70; XXIII, 26; XXVI, 21; XXVII, 16; XXXIII, 26; XXXIV, 34.
 Ἐντώνιος, Πρώτος (1348) XXXVIII, 18, 62.
 — μητροπ. Θεσσαλον. (1369) XLIV, 26.
 — μοναχός (= βασιτ. Ἐνδρόνικος II) XLVIII, 86.
 Ἐπελμελέ, Δημήτρ., ἀπογραφεύς XV, 58.
 — Ἰω., δούξ Βολεροῦ XVI, 57.
 Ἐπολωνιάς XII, 6.
 Ἐποστολιτάι XVII, 44.
 Ἐποστόλων μονή I, 6; II, 61, 65; III, 3, 32 etc.; V, 48; LVI, 2, 16.
 — μετόχιον XI, 51.
 — κελλίον LI, 3.
 Ἐπουλία LIX, 5, 51; LX, 8, 27 etc.
 Ἐπρατζάλι LIV, 162.
 Ἐπρούτζα v. Ἐμπρούτζα.

- Ἀραβενικιώτης XII, 7.
 Ἀρκάδιος, κθηγ. Ζωγρ. (1299) XIV, 5.
 Ἀρκου μονή I, 24, 41.
 Ἀρμενίου μονή II, 4.
 Ἀρμενον, χωράφιον II, 55, 65; VI, 66; VII, 22, 24 etc; XV, 43; XVII, 77; LII, 70, 75; LIII, 24; LIV, 53, 108.
 Ἀρσενίσεια V, 66; XV, 48; LII, 104; LIII, 19, 28.
 Ἀρσένιος, ἡγ. Νεακίων (1049) III, 4.
 Ἀρχαγγέλου μετόχιον XXIII, 22; XXVI, 17; XXVII, 14; XXXIII, 21; XXXIV, 18.
 Ἀρχαγγέλων μονή XIX, 69; LVI, 14.
 Ἀρχιστράτηγος, ναός XIX, 3, 24, 29 etc.
 Ἀσάνης v. Μιχαήλ.
 Ἀσάνου (τοῦ), χωρίον LIV, 153.
 Ἀσιανός βουνός XXXV, 70, 84.
 Ἄσπρη πέτρα, πλανητή XI, 40.
 Ἄσπρος κρημνός XXXV, 109.
 Ἄστρως v. Συναδηνός.
 Αὐλωνίτης, Λέων XVII, 50.
 Ἀχραδῶ XV, 32, v. Κομητζιάνη.
 Ἀχρίδα (Ἀχρίς) XLIII, 6, 67, 74; LIX, 19, 57, 65; LX, 20, 136, 144, v. Ὀχρίδ.
 Βαγιανός (Κωνστ.) XXIX, 65; XLI, 5; XLII, 5; XLVIII, 108.
 Βαγινας, Μιχαήλ VII, 56.
 Βάνιτζα, μονή III, 13, 52, v. Βόνιτζα.
 Βάραγκας XXIX, 85.
 Βαρβάρης, Χριστόδουλος XXXVIII, 37.
 Βαρδάρης, ποταμός XVIII, 8, 17, 19.
 Βαρδαρίου ἐπισκοπή XXV, 16, 66 etc.
 Βαρήγην, ἀμπέλιον XIX, 6.
 Βασίλειος ὁ Ἐπάρχων v. Ἐπάρχων.
 — μέγ. οἶκον. Ξελανδ. (1290) XII, 38.
 — ἐκκλησιάρχης Ζωγρ. (1330) XXVIII, 9, 45.
 Βασιλείου πύργος, μονή XLI, 12; XLII, 14, v. Πυργίνοι.
 Βασιλικάτα LIX, 5, 51; LX, 8, 27, 54 etc.
 Βατάτζης, Ἴω., πρωτοκρηνηγός (1333) XXIX, 108.
 Βατοπεδίου μονή VIII, 3, 10; IX, 3, 24 etc; XLIII, 10; XLVIII, 166; LIV, 121, 123 etc; LV, 17, 34; LVI, 38; LXI, 8; LXIII, 18; LXIV, 2; LXV, 147; LXVI, 187; LXVII, 69.
 Βελλαγράδα LVIII, 20.
 Βιδυνία XLIII, 35, 43, 51.
 Βιτάλι (Βητάλι) LII, 41; LIV, 170.
 Βλάσιος, ὁ ἄγ. XI, 49; XIV, 8; XXI, 8; XXXIII, 25.
 Βλαχία XLIX, 10.
 Βλαχιανῶ (Βλαχοϊαννῆ), Εὐδοκία, χήρα XV, 10; LIII, 15.
 Βλαχοϊωάννης, Ἴω. XV, 37.
 Βλάχος, Ἴω. XXIX, 46.
 Βοδενία LII, 103.
 Βοδίκας, Λέων VII, 55.
 Βοειδομμάτης (Κωνστ., Στέφ., Γεώργ.) V, 27, 32; VII, 55.
 Βολβός XVII, 59, v. Βορβός.
 Βολέας (Νικηφ. Μιχ.) V, 30; VII, 50, 56.
 Βολερός, θεμα II, 93; XVI, 56; XXXV, 99.
 Βόνιτζα LXV, 23, 25, 34 etc., v. Βάνιτζα et Γιωβάνιτζα.
 Βορβός, τοποθεσία XXIII, 27; XXVI, 22; XXVII, 17; XXXIII, 26; XXXIV, 34.
 Βουλγαρία XLIII, 67; LVIII, 2; LIX, 65; LX, 145; LXVII, 24.
 Βουλγαρικός LXII, 13.
 Βουλγαρόπουλος LIV, 114.
 Βουλγάρων βασιλεύς XXII, 1, 14, 15; XXIII, 1, 7 etc; XXVI, 1, 24 etc; XXXI, 2, 6 etc; XXXII, 2, 6 etc; XXXIII, 13; XXXVI, 1; XXXVII, 11, 15; XL, 11.
 Βουλγάρων μονή X, 7, 12; XII, 1 etc; XIII, 2; XVIII, 2; XXII, 7, 15; XXXI, 4; XXXII, 4; XXXVI, 6; LII, 5; LIII, 9; LIV, 6.
 Βουλκονιτζής, Μιχ. XIX, 20.
 Βουλκοστρέλια, χήρα XV, 18.
 Βράνια, μητρόπ. LVIII, 11, 23 etc.
 Γαβριήλ, κθηγ. Κουτλουμ. I, 53.
 — μέγ. οἶκον. Καρακάλ. (1358) XLI, 20; XLII, 22.
 — ἐπίσκ. Κορυτζᾶς (1550) LVIII, 19.
 — προηγ. Σταυρον. (1690) LXIV, 6.
 Γαζής ὁ ἀπὸ τοῦ μεγ. Θεσσαλ. ἀλλαγίου (1286) X, 15, 19, 28.
 Γαιτανᾶς LII, 49.
 Γαλαατιών, κθηγ., Λαύρας (1690) LXIV, 1.
 Γαργαλᾶς V, 30.
 Γαυρᾶς, Δημήτρ. XIX, 20, 39.
 Γεννάδιος, κθηγ. Ζωγρ. (LXVII, 2).
 Γεράσιμος, κθηγ. Πολίτου (1057), IV, 75.

Γεράσιμος, οίκον. Ἐσφιγμ. (1290) XII, 32.
 — ἡγ. Δοχειαρίου (1483) LV, 22.
 — ἐπίσκ. Ἡρακλ. (1746) LXV, 194.
 Γερμανός, καθηγ. Νεακίων I, 54.
 Γερόντιος, προηγ. Βατοπ. (1378) XLVIII, 165.
 Γεώργιος, ἡγ. Ξενοφ. (1513) LV, 38; LVI, 42.
 Γεωργίου τοῦ Καλιγράφου μονή IV, 9, 25, 37, 46 etc.
 Γιεζή XXXVIII, 59.
 Γιωβάνιτζα LXIII, 4; LXV, 24, v. Βάνιτζα.
 Γλαβάς, καθολ. κριτής (1330) XXVIII, 130.
 Γληγοράς (Γρηγοράς) V, 37.
 Γλυκὺ νερόν, μετόχιον XI, 53.
 Γούλιτζας XXIX, 87.
 Γραίας (Γράος) πηδημα, χωράφιον V, 43; VI, 68; VII, 23; LII, 27, 40, 102; LIII, 27; LIV, 28, 170.
 Γραϊκοὶ LIX, 3, 7; LX, 25, 32 etc.
 Γρέβαινα LVIII, 19.
 Γρηγοράς v. Γληγοράς.
 Γρηγορά ῥαχῶνιν V, 56.
 Γρηγόριος, μητροπ. Χριστουπόλεως (après 1358) XL, 35.
 — μέγ. οίκον. Ἰβήρων (1358) XLI, 21; XLII, 23.
 — ἀρχιεπ. Ἀχρίδος (1369) XLIII, 6.
 — καθηγ. Καρακάλ. (1369) XLIII, 15.
 — ἐπίσκ. Βελλαγράδων (1550) LVIII, 20.
 — οίκουμ. πατρ. (1798) LXXV, 1.
 — ἐπίσκ. Χαλκιδ. (1746) LXV, 197.
 — πατρ. Ἀντιοχ. (LXVI, 56).
 — ἡγ. Ζωγρ. (LXVI, 136).
 Γρηγορίου μονή LV, 25; LVI, 47; LXIV, 4.
 Γριπάρης, Μιχ. XVII, 84.
 Δαβίδ, ἐπίσκ. Ἰερισσοῦ (1369) XLIII, 2, 109.
 Δαλματία LIX, 6, 52; LX, 9, 27 etc.
 Δαμιανός, καθηγ. Ζωγρ. (1357) XXXIX, 46.
 — ἐκκλησιάρχης Καρυῶν (1369) XLIII, 19; XLV, 23.
 — ἡγ. Μηνίτζη (1392) LI, 25.
 Δανιήλ, ἐπίσκ. Χριστιανουπ. (1746) LXV, 204.
 Δεβλυτζήνος, Φιλ. (1326) XXIV, 7, 17 etc.; XXVII, 30, 51; XXXIII, 40; XXXIV, 46.

Δεκαλίστα XXXV, 54, 92 etc.
 Δεκαλιστηνοὶ XXXIV, 16; XXXV, 122.
 Δεμέτης, Θεοτόκης XII, 12.
 Δεμετιανός, γέρος ἐκ Σιμοπέτρας (1676) LXIII, 23.
 Δέροιο, ἐπισκοπή LXV, 209.
 Δημήτριος, ὁ ἀγ. XXXIV, 20; XLVI, 15, 38; LVII, 7, 22.
 Διαβασημέρης, Δημήτρ., ταβουλλάρ. (1330) XXVIII, 110, 122.
 Διάβριπος, τάφος LII, 57, 65; LIV, 37, 46.
 Διαδρομίτης, Λέων XVII, 45.
 Διδυμότειχος LXV, 202.
 Διονύσιος, ἡγ. Μονοδενδρίου (1049) III, 13, 53.
 — καθηγ. Ἀποστόλων (1049) III, 2, 39.
 — ὁ τοῦ Χάροντος (1369) XLV, 32.
 — ἐπίσκ. Ἀδριανουπ. (1746) LXV, 198.
 — ἐπίσκ. Χίου (1746) LXV, 208.
 Διονυσίου μονή LV, 26, 40; LVI, 45; LXIII, 21; LXIV, 3.
 Διπλοβατάτζης, Μανουήλ (avant 1330) XXVIII, 13, 51.
 Δομέτης (Γεώργ., Δημ.) VII, 51, 52.
 Δομέτιος LII, 51, 53; LIV, 172.
 Δοσίθεος, μέγ. οίκον. τοῦ ἀγ. ὄρους I, 51.
 Δούκας v. Καβάσιλας et Ἀνδρόνικος.
 Δουκόπουλος, Πέτρος XXIV, 24.
 Δοχειαρίου μονή III, 10, 46; LV, 22; LVI, 43, v. Τοχηαρίου.
 Δραγαττεία v. Παχυκαλῶ.
 Δραγαττία LIV, 160.
 Δραγωνᾶς, Γεώργ. XVII, 37.
 Δραγώτζης, Βασίλ. XIX, 62, 89.
 Δρεανόβου μετόχιον XXIII, 20; XXVI, 14; XXVII, 12; XXXIII, 18; XXXIV, 14.
 Δριμύς, Λέων VII, 60.
 Δρουβέλης XV, 49; XXI, 11.
 Δωρόθεος, οίκον. Ζωγρ. (1299) XIV, 5.
 — καθηγ. Ξενοφ. (1369) XLIII, 13.
 — ἡγ. Κασταμον. (1676) LXIII, 25.
 Ἐβόλιανη XXXVII, 24, v. Νεβόλιανη.
 Ἐλευούσης (Θεοτόκου τῆς) μονή IV, 56.
 Ἐλευθέριος, ἡγ. Τρογαλά I, 56.
 Ἐξάκουστος, βάγηλος (1142) V, 21.
 Ἐξινῶφος LXV, 79.
 Ἐπάρχων, Βασίλ. (1267) VII, 38, 135, 176.
 Ἐπισκόπου ῥάχης LIV, 131, 133.

- Ἐρισσιῶται XVIII, 14, 21; LII, 76; LIV, 55.
- Ἐρισσός V, 13, 21, 74; XXIII, 27; XXVI, 22; XXVII, 17, 30; XXXIII, 27, 39 etc.; XXXIV, 35, 45 etc.; LII, 7, 58, v. Ἐρισσός.
- Ἐρμηλία (— λεια), τοποθεσία XIV, 7; XV, 49; XXI, 6; XXIII, 24; XXVI, 19; XXVII, 15; XXXIII, 25, v. Ὀρμηλία.
- Ἐσφιγμένῃται XVIII, 14, 21; LXI, 6, 19, 24; LXII, 44; LXV, 100, 108 etc.
- Ἐσφιγμένου μονή IV, 63; XII, 31; LII, 64; LIV, 45, 135 etc.; LXII, 29; LXIII, 15; LXV, 23, 27 etc.
- Εὐθύμιος, οἶκον. Λαύρας (980) I, 44.
— κουροπαλάτης, ἀπογραφεύς (1342) XXXV, 100.
- Ἐφεσος LXV, 193.
- Ἐφραίμ, καθηγ. Ζωγρ. (1270) IX, 26.
- Ζαβαρ..., Ἰω., ὁ σακελλίου Σερρῶν (1357) XXXIX, 60.
- Ζαρομένος (Ζαγαρομένος) V, 29.
- Ζαχαρίας, ἡγ. Ζωγρ. (1676) LXIII, 15.
- Ζγοῦρος v. Σγοῦρος.
- Ζεγλήγοβος, μητρόπολις LVIII, 11, 23 etc.
- Ζερός (Θεόδ., Ἰω.) V, 33, 34.
- Ζέργης, Βασίλ. V, 38.
- Ζευγίτης, Νικόλ. XV, 38.
- Ζωγραφηνοί VI, 22, 56; XXXVIII, 19, 41 etc.
- Ζωγραφαῖται VI, 70, 80; VII, 73, 75; XX, 8, 19, 25; XXXVIII, 8, 11 etc.; XLI, 8, 14; XLII, 9, 16; XLIII, 31 etc.; XLIV, 42, 43 etc.; XLVIII, 1, 4 etc.; LXIII, 2, 3 etc.; LXV, 97, 101 etc.
- Ἡλίας, ἡγ. (980) I, 37.
— ἡγ. Ποιμένος (1049) III, 21, 56.
- Ἡράκλεια LXV, 194.
- Θαυμαστοῦ μονή IV, 72.
- Θελμηατάρη LII, 42; LIV, 160.
- Θεοδόσιος, ἐπίσκ. Ἰερισσοῦ (1290) XII, 48.
— καθηγ. Λαύρας (1378) XLVIII, 164.
- Θεόδουλος, ἡγ. Λαύρας (1267) VI, 25, 37, 75; VII, 103, 110 etc.
- Θεόδουλος, ἐπίσκ. Σκοπέλου (1333) XXIX, 111.
— καθηγ. Ἀλυπίου (1348) XXXVIII, 26.
— ἡγ. Στεφάνου (1392) LI, 21.
- Θεοδώρα v. Παλαιολογίνη.
- Θεόδωρος, ὁ ἅγ. XXIII, 21; XXVI, 16; XXVII, 13.
— Στρατηλ. ὁ ἅγ. V, 106.
— Ἡρώων ὁ ἅγ. V, 105.
— ἡγ. Ἐπρωκάστρου (980) I, 39.
— ἡγ. Δοχειαρ. (1049) III, 9, 46.
- Θεόληπτος, καθηγ. Φιλοθέου (1051) IV, 73.
— I, οἴκουμ. πατρ. (1521) LVII, 1.
— II, οἴκουμ. πατρ. (1586) LXII, 50.
- Θεοτόκης ὁ Δεμέτης XII, 12.
- Θεοτόκου τῆς Ἐλεούσης μονή IV, 56.
- Θεόφιλος, καθηγ. Κουτλουμ. (1348) XXXVIII, 29.
— ὁ Πλακᾶς (1369) XLV, 25.
- Θεοφύλακτος, Πρῶτος (1049, 1051) III, 8; IV, 48, 58.
— πατρ. Τουρνάβου (LXVI, 66).
— (Ἰω., Γεώργ., Νικηφ., Θεοφύλ.) VII, 53; XXIX, 9, 11, 14, 16.
- Θεσσαλονικαῖος X, 15.
- Θεσσαλονικεὺς XII, 39; XXV, 83; XLIV, 33.
- Θεσσαλονίκη II, 95; VII, 32 etc.; VIII, 29; IX, 9, 12 etc.; XI, 52; XIV, 25, 35; XV, 1, 58; XVII, 3, 78, 96; XXI, 3, 26; XXIV, 8, 23, 29; XXV, 128, 132; XXVIII, 133; XXXIII, 28; XXXIV, 35; XXXV, 99; XXXVII, 32; XLIII, 76 etc.; XLIV, 25, 29; LII, 115; LIII, 2, 42; LIV, 183; LVII, 14, 19; LXV, 154, 203.
- Θετταλία XIV, 36; XLIII, 78; XLIV, 25.
- Θηριανός XXIX, 23.
- Θωμάς, Πρῶτος (980) I, 36.
— ἡγ. (980) I, 1.
- Ἰάκωβος, ἡγ. Ὁμολογ. (1049) III, 10, 48.
— ὁ τοῦ ἁγ. Ὑπατίου (1049) III, 11, 25.
— μητροπ. Θεσσαλον. (1299) XIV, 36.
— μητροπ. Σερρῶν (1357) XXXIX, 49.
— ἡγ. Χάροντος (1392) LI, 23.
- Ἰβήρων μονή XLI, 21; XLII, 23; LII, 103, 104; LIV, 128, 132, 167; LV, 35; LVI, 39; LXI, 9; LXIII, 20.
- Ἰγνάτιος, καθηγ. Φιλίππου (1051) IV, 69.

- Ἰγνάτιος, καθηγ. Βατοπ. (1369) XLIII, 10.
 — Πρωτος (1483) LV, 16.
 — προηγ. Κουτλουμ. (1676) LXIII, 22.
 Ἰεζεκιήλ ἐκ Βατοπεδίου (1676) LXIII, 18.
 Ἰερεμίας, ἐπίσκ. Γρεβζιάνων (1550) LVIII, 19.
 — οἰκουμ. πατρ. (1583) LXI, 1; LXII, 34; LXV, 149.
 Ἰερισσιῶται XVIII, 21.
 Ἰερισσός VII, 5, 40 etc.; XI, 36; XII, 4, 6, 20, 48; XV, 7, 40; XVII, 11, 73, 82; XVIII, 9, 11; XXVII, 92; XLIII, 1, 25 etc.; XLIV, 3, 9 etc.; XLVI, 17, 27, 30; XLIX, 34; L, 13; LXII, 12, 20; LIV, 8, 38 etc.; LVII, 8, 20, v. Ἰερισσός.
 Ἰερόθεος, ἐπίσκ. Καισαρουπ. (1357, 1358) XXXIX, 50; XLII, 27.
 Ἰλαρίων, κελλαρίτης Θεσσ. (1290) XII, 40.
 Ἰνδανίνα v. Σαρρατηνή.
 Ἰούδας, ὁ προδότης V, 98; XIX, 14, 85; XXII, 33; XXXVIII, 59; XXXIX, 39; LXVI, 206.
 Ἰουστινιανή, πρώτη LVIII, 1, 22; LIX, 19, 57, 64; LX, 19, 136, 145; LXVI, 13.
 Ἰουστινιανός, βασ. Ὠχρίδος (LXVI, 52)
 Ἰσάακ, Πρωτος (1333) XXX.
 — ἐπίσκ. Ἰερισσοῦ (après 1328) XXVII, 92; (avant 1369) XLIII, 33, 38, 41; (1378) XLIX, 34.
 Ἰταλία, ἐπαρχία LIX, 5, 50, 54; LX 7, 24, 132.
 Ἰταλιώτης, Γεώργ. XXIX, 20.
 Ἰταλοί XXXV, 31.
 Ἰωακείμ, ἡγ. Ζωγρ. (1142) V, 17.
 Ἰωάννης ὁ Παλαιολόγος, βασ. (1342, 1344) XXXI, 41; XXXII, 71; XXXIII, 108; XXXIV, 110; XXXVI, 28; XXXVII, 6.
 — ὁ Ἀλεξάνδρος, βασ. τῶν Βουλγάρ. (1342, 1358) XXXI, 3; XXXII, 3; XXXIII, 13; XL, 11.
 — βασ. Τουρνάβου (LXVI, 64, 94 etc.; LXVII, 61).
 — ὁ Παλαιολόγος (σὺρ Γιάννης), πιγκέρ- νης (1321) XIX, 55; XX, 28.
 — μέγ. πριμμικῆριος (1358, 1378) XL, 3; XLI, 25; XLII, 26; XLVII, 1; XLIX, 9.
 — Οὐγλέσης v. Οὐγλέσης.
 Ἰωάννης, χαρτοφύλαξ Θεσσ. (1330) XXVIII, 134.
 — πρωτοβεσπάρης (1342) XXXV, 101.
 — ἡγ. Σελήνου (1046) LXII, 14, 26, 30.
 — ἡγ. Ζωγρ. (1049, 1051) III, 12, 51; IV, 3, 50.
 — καθηγ. Θαυμαστοῦ (1051) IV, 71.
 — καθηγ. Χελανταρ. (1369) XLIII, 12.
 — ἡγ. Παυλου (1513) LV, 37; LVI, 46.
 Ἰωαννίκιος, ἡγ. Μακροῦ I, 53.
 — μητροπ. Θεσσαλ. (1270) VIII, 30.
 — ἐπιτηρητής (1369) XLV, 27.
 Ἰωάννου καμάρα LXVI, 183; LXVII, 60, 63.
 — μονή LXVI, 98; LXVII, 40.
 Ἰωάσαφ, ἡγ. Καπροῦλλου (1392) LI, 29.
 — ἐπίσκ. Καλλιουπ. (1746) LXV, 199.
 Ἰωβάνιτζα LXII, 15, 17, 20; LXVI, 153.
 Ἰωσήφ, ἡγ. Ξενοφ. (1483) LV, 20.
 — ἡγ. Δοχειαρ. (1513) LV, 41; LVI, 43.
 Καβάκης, Ἄθαν. XXV, 85; XXVIII, 28, 70, 120.
 Καβάσιλας, Δημήτρ. (1327) XXV, 10, 56, 65.
 — Δουκάς, Δημ., μέγας ἄρχων (1369) XLIV, 30, 75.
 Καθαρός, Μαν. XIX, 97.
 Καθολικός (Γεώργ., Κωνστ.) V, 31; VII, 52; XII, 13; LII, 17, 37; LIV, 19, 86 etc.
 Καϊάφας LXVI, 125, 206.
 Καισαρουπολις XXXIX, 1, 50, 63; XLII, 27.
 Κανὴ ῥάχης LII, 37; LIV, 168.
 Κακορίζων (τῶν) γῆ XVII, 70.
 Κακορραχίτης, Ἰω. VII, 58.
 Καλαβρία LIX, 6, 51; LX, 8, 27 etc.
 Καλαμαρᾶς, Κωνστ. XVII, 14.
 Καλαμαρία, κατεπανίκιον XVII, 39; XXIV, 31.
 Καλάννη VII, 58; LII, 24; LIV, 26.
 Καλή XXIX, 30, 32 etc.
 Καλιγόπουλος, Μαν. (1330) XXVIII, 27, 69, 118.
 Καλιγράου ἀγρός v. Γεωργίου.
 Καλίκα (τοῦ) μετόχιον VI, 51.
 Καλίτης, Πλατύς XLIV, 18.
 Καλλαμάνος (Δημ., Μαν., Μιχ.) (1327) XXV, 1, 36, 37, 42.
 Καλλίνικος, οἰκον. Ὁζολίνου (1142) V, 39.
 — ἐπίσκ. Νικαίας (1746) LXV, 196.

Καλλιούπολις LXV, 199.
 Κάλλιστος, *ἐπίσκ.* Βαρδαρίου (1327)
 XXV, 87, 137.
 — *προηγ.* Χελαντ. (1369) XLIII, 17.
 — *ἐπιτηρητής* (1392) LI, 27.
 Καλοειδᾶς, *Μιχ.* XLI, 21; XLII, 23;
 XLVIII, 107.
 Καλυδρᾶς, *Μαν.* XLIV, 34.
 Καμαλαυκά LVI, 13.
 Καμαντούχας, *Κωνστ.* XVII, 54.
 Καμέα II, 70.
 Καμιλαυκά (Καμηλαυχᾶ) *μονή* XXV,
 31, 81; XLV, 2, 7, 16; LI, 3.
 Καπούνις *ου* Καπούσης, *Γεώργ.* XLI, 4;
 XLII, 5.
 Καπρούλλου *μονή* LI, 29.
 Καρακάλλα (—κάλους) *μονή* XIX, 65;
 XXXV, 21 etc.; XXXVIII, 30;
 XXXIX, 3, 19; XLI, 20; XLII, 22;
 LXIV, 7.
 Καράμαλος, *Ἰω.* XV, 29; XVII, 31.
 Καρβαῖοι, *οἱ* XVII, 31.
 Καρβουνᾶς (*Ἰω., Μιχ.*) XIX, 1, 41, 75, 94.
 Καρβουνίνα, *Εὐδοκία* XIX, 47.
 Κάρβανος XXIX, 70.
 Καρεαί (Καρύαι) I, 56; IV, 5; XLIII,
 7, 19; XLV, 6, 23; LI, 20; LIV, 114.
 Καρυανίτησσα (*γῆ*) XXIX, 77.
 Κασανδρηνός XXIX, 95.
 Κασταμονίται LV, 11.
 Κασταμονίτου *μονή* I, 55; II, 71; IV,
 7, 36; LV, 1, 7 etc.; LVI, 2, 18 etc.;
 LXI, 11; LXIII, 25; LXIV, 8.
 Καστρίν XLI, 1; XLII, 2.
 Κατάκαλός V, 30, 35, 46.
 Κατζαβίνα, *χήρα* XV, 15.
 Κατζαβός (*Μιχ., Ἰω.*) XVII, 15, 16.
 Κεραμάριον V, 70.
 Κλήμενης, *ὁ ἅγ.* LXVI, 39.
 Κλημέντιος, *ἐπίσκ.* Σκοπίων (1550)
 LVIII, 26, 30, 60.
 Κλοστόμαλος, *Νικόλ.* XII, 13.
 Κλωστομάλλιος LII, 42.
 Κόζλα V, 37.
 Κολοκυνθᾶς VII, 56, 61.
 Κομητζιάνη, *Θεοδώρα ἡ Ἀχραδᾶ* XV,
 31, v. *Κωμητιανή*.
 Κομίτισα XXXVIII, 3, 22 etc.
 Κομνηνός v. *Ἀνδρόνικος et Μανουήλ*.
 Κόντεβος, *Νικόλ.* XXIX, 22.
 Κοντοβία, *Εὐδοκία, χήρα* XXIX, 25.
 Κοντύφαρις, *Κυριακός* VII, 60.
 Κορμός (*Μιχ.*) VII, 57; LII, 38.

Κορυτζᾶ LVIII, 19; LX, 21, 24.
 Κοσμάς, *ἡγ. τῆς Ἄρκου* (980) I, 41.
 — *ἡγ.* Σκορπίου I, 57.
 — *οἶκον.* Λαύρας (1051) IV, 59.
 Κοσμίτζης III, 10, 47.
 Κουβαρᾶς, *Νικόλ., σκευοφύλαξ* Σερρών
 (1357) XXXIX, 56.
 — *Μαν., οἶκον.* Σερρών XXXIX, 52.
 Κουμουτζούλος XVII, 48.
 Κουράτωρ (*Δημ.*) V, 33; LII, 47.
 Κουρβοελένη (*Κορβοελένη*) LII, 81, 106;
 LIII, 28; LIV, 60, 162, 167.
 Κουριάνης V, 60.
 Κουριάτζης V, 59.
 Κούρσαρης XLI, 1; XLII, 2; XLVIII,
 121, 126.
 Κουτζαύτης, *Νικόλ.* V, 34.
 Κουτλουμούση (—μουσίου) *μονή* I, 52;
 XXXVIII, 29; LVI, 48; LXIII, 22.
 Κρανιωτίσσης *μονή* (*μετόχιον*) XI, 45;
 XII, 6, 11.
 Κρασιᾶς, *Κωνστ.* XII, 10.
 Κριβεντζούλι LII, 39.
 Κριονέρης (*Νικ., Ἰω., Μιχ., Καλή*) XIX,
 28, 34—36.
 — *Θεόδωρος* XLVIII, 110.
 Κρούσεβο, *χωρίον* LXVI, 167.
 Κρούκαμπος (*Κρούος κάμπος*), *χωράφιον*
 V, 42; VI, 67; VII, 21; XV, 42;
 XVII, 76; LII, 74; LIII, 25; LIV, 52.
 Κρούον *πηγάδι* LII, 49.
 Κτήστης, *Δημήτρ.* XII, 9.
 Κτίστης, *Μιχ.* XVII, 72.
 Κύνιτζα II, 50.
 Κυπαρίσιν V, 61; LII, 38; LIV, 111.
 Κυπριανός LXV, 51, 129.
 Κυριακός V, 34; XV, 12; XXIX, 72.
 Κυριακῶ, *χήρα* XXIX, 71.
 Κυριάννης (*Κυριώαννης*) LII, 11; LIV, 13.
 Κύριλος, *οἶκον.* Ἀλωποῦ (1290) XII, 32.
 — *πρώην ἐκκλησιάρχης* (1369) XLV, 33.
 — *ἐπίσκ.* Νικουμῆδ. (1746) LXV, 195.
 Κυρκαλός, *δούκας* XII, 19.
 Κύρου *μονή* v. *Νικόλαος*.
 Κωθάκης, *Νικόλ.* XV, 30.
 Κωμητιανή LII, 9, 45; LIV, 10, v. *Κο-*
μητζιάνη.
 Κωνσταντινούπολις VII, 103; XLVI,
 41; LXI, 1; LXII, 50; LXV, 48, 148,
 191; LXVI, 55.
 Κωνσάντιος, *σκευοφύλ.* Ζωγρ. (1746)
 LXV, 49.
 Κωφάκης XVII, 31; LIV, 158.

Λαγωδηνός V, 33.
 Λαδιράς, Δημ. XII, 11.
 Λάκτεβα, δημ. πλανηνή XXVI, 78;
 XXVII, 33, 52; XXXIII, 46; XXXIV,
 52, 65.
 Λατόμου μονή XLIV, 16.
 Λαύρα, ἡ μεγ. I, 44; II, 6, 8 etc.; VI,
 8, 16 etc.; VII, 2, 103 etc.; XXX, 2;
 XLVIII, 164; LII, 59, 61, 64; LIV,
 40, 41, 44, 144; LV, 1, 6; LVI, 37;
 LXI, 7; LXIII, 17; LXIV, 1.
 Λαυρέντιος, ἐκκλησιάρχ. Ζωγρ. (1299)
 XIV, 5.
 Λαυριῶται VI, 50, 74, 77; VII, 25, 45
 etc.; LIV, 145, 146; LV, 10.
 Λέβας XLI, 2; XLII, 2.
 Λειγδέας ου Λιγδέας (Κωνστ.) V, 31;
 VII, 57.
 Λέστια, τά XXVI, 78.
 Λέων, ἑταιριάρχ. (1369) XLIV, 17.
 — ὁ σοφός, βασ. (LXVI, 4, 53, 86 etc.)
 Λημναῖος, Δημ. XVII, 62.
 Λιβραδάς XXXVIII, 36.
 Λιβράδιον V, 66.
 Λιβραδίων μονή III, 15.
 Λιβραδιώτης XXV, 31, 81.
 Λιβουνώ, Μαρία XVII, 18.
 Λιγδέας v. Λειγδέας.
 Λιχνιδόνη (= Ἀχρίδα) LXVI, 13, 39.
 Λοζενίκου μετόχιον XX, 8.
 Λοζίκιον, χωρίον X, 16, 27, 30, 46; XV,
 45; XVII, 67; XXIII, 23; XXVI, 18.
 Λοντζιάνη XXXV, 24, 29 etc.
 Λοσνίκιον, μετόχιον XI, 42.
 Λοῦβρος XI, 47.
 Λουκάς αἱ Συκαῖ LIV, 113.
 — καθηγ. Ἐσφιγμ. (1051) IV, 61.
 — καθηγ. Φιλοθέου (1348) XXXVIII,
 28.
 Λουκίτζης, χωρίον V, 41; VI, 68; VII,
 21, 24, 62; XV, 42; XVII, 76; LII, 87,
 90; LIII, 26; LIV, 66, 69, 84 etc.
 Λουκοβίκεια XIX, 20; XXVI, 51.
 Λοῦστρα, χωράφ. V, 43; VI, 50, 61, 66;
 VII, 22, 25, 70 etc.; X, 38; XII, 3;
 XV, 41; XVII, 75; LII, 55; LIII, 24;
 LIV, 36.
 Λυκομαάτης (Γεώργ.) VII, 59; LII, 52,
 53; LIV, 154, 172.
 Μακάριος, ἡγ. Ζωγρ. I, 59.
 — δίκαιος Ῥωσῶν (1690) LXIV, 5.
 — μπασταῆς Πύργου (1369) XLIII, 18.

Μακέδων, Γεώργ. XIX, 57.
 Μακρογένους, χωρίον XVII, 81; XLIII,
 59, 63 etc.; XLIV, 4, 7 etc.
 Μακροῦ μονή I, 53.
 Μακρουγένης XLV, 31.
 Μακρουϊάωννης (Νικόλ.) XIX, 56, 70 etc.
 Μακρός XLV, 29.
 Μαλλέας (Μαλλιάς), Νικηφ., ὁ σακελλίου
 Θεσσαλ. (1267) VII, 37, 137, 174.
 Μάμας, καθηγ. Βατοπ. (1270) VIII, 5;
 IX, 1, 25, 49.
 Μανασσῆς, καθηγ. Βατοπ. (1483) LV, 17.
 Μανουήλ Κομνηνός, βασ. V, 19, 78.
 Μάξιμος, ἡγ. Διονυσ. (1513) LV, 40;
 LVI, 45.
 Μαρία (Κομνηνή) v. Τζουσμηνή.
 Μαρῖνος, Θεόδ. XLVIII, 109.
 Μαρῖτζα, χήρα XV, 34; XVII, 33;
 LIII, 17.
 Μαρμαράς, Γεώργ., πρωτοματίστωρ τῶν
 δομητόρων (1327) XXV, 23, 72.
 Μαρομάριον XXVI, 71; XXVII, 69;
 XXXII, 18; XXXIII, 75; XXXIV,
 86; XXXVI, 4, 13, 21; XL, 22; XLI,
 2, 3; XLII, 2, 4; XLVII, 6; XLVIII,
 2, 109; XLIX, 3.
 Μαρμαριῶται XXXII, 24.
 Μαρουλάς, Ἴω. XXIX, 55.
 Μαστροϊάωννης, Γεώργ. V, 28.
 Ματζούκης, Δημ. XVII, 47, 51.
 Ματθαῖος, ἡγ. Κασταυ. I, 55.
 — ἡγ. Χελανταρ. (1321) XX, 5, 14;
 XXXIV, 26, 31.
 — ἐκκλησιάρχ. Καρεῶν (1392) LI, 19.
 Μάτλας (Κωνστ., Δημ.) V, 29, 30.
 Μαυράγγελος, Νικόλ. XLVIII, 109.
 Μαυρόβλαχος, Στέφ. V, 36.
 Μαυροϊάωννης (Κομνηνός), βασ. V, 77.
 — Μιχαήλ XLVIII, 110.
 Μαῦρος βηρός III, 27.
 Μαύρου κορμουῦ μονή III, 14, 54.
 Μεεμέταγα LXIII, 1.
 Μεθόδιος, οἶκον. (1321) XIX, 86.
 — κελλάρης (1321) XIX, 86.
 Μελενίκος XXVI, 77; XXVII, 32, 34,
 54; XXXIII, 46, 48; XXXIV, 51,
 53, 67.
 Μελέτιος, ἡγ. Μαύρου κορμουῦ (1049)
 III, 14, 54.
 — ἀρχιερ. Καισαρουπ. (avant 1357)
 XXXIX, 3.
 Μελιτάς (Δημ.) VII, 53; LIV, 92, 94,
 161.

- Μελιτζᾶς LII, 46.
 Μελίτη LIX, 6, 51; LX, 8, 27 etc.
 Μελισέδεα, καθηγ. Γρηγορ. (1690) LXIV, 4.
 Μεσσηνιαώτης, Γεώργ. XLVIII, 108.
 Μετοχίτης, Θεόδ., μέγ. λογοθ. (1325) XXII, 45; XXIII, 78.
 Μηκύλλας V, 30.
 Μηκύλλα σελλάς V, 45.
 Μηνιτζή (του) μονή LI, 26.
 Μητροφάνης, ήγ. Ζωγρ. (1483) LV, 19.
 — καθηγ. Διονυσ. (1690) LXIV, 3.
 — έπίσκ. Ξάνθης (1746) LXV, 207.
 Μιτυλήνη LXV, 201.
 Μιχαήλ ό 'Ασάνης, βας. των Βουλγάρων (1325, 1327), XXII, 2; XXIII, 2; XXVI, 2.
 — προεστώς Λαύρας II, 6, 37.
 Μοδηρός, 'Ιω., σακελλάριος Σεραδών (1357) XXXIX, 54.
 Μολότητου πύργος LXVI, 158.
 Μονοδενδρίου μονή III, 14, 53.
 Μονομάχος, Μιχ., έπαρχος (1333) XXIX, 3, 105; XXXI, 19, 28; XXXII, 16, 26; XXXIII, 16.
 Μοροβίδος, έπισκοπή LVIII, 20.
 Μοσχοπούλος XL, 23.
 Μουσυνόπολις XVI, 56.
 Μοχέρης II, 50.
 Μπουραϊνα LII, 19; LIV, 20.
 Μπούριος, Κυριακός XII, 12.
 Μπούρος, 'Ιω. LIV, 111.
 Μπραμισθλάβος (1372) XLVI, 10, 25; LVII, 5, 22.
 Μυλωνάς (Μιχ., Δημ.) VII, 57; LII, 13, 41, 106; LIII, 29; LIV, 14, 100, 170.
 Ναθαναήλ, προηγ. Λαύρας (1676) LXIII, 17.
 Ναυπλιος, έπισκοπή LXV, 205.
 Νεακίων (— κίου) μονή I, 54; II, 67; III, 4; LVI, 3, 12, 17.
 Νεαπόλεως μέτρον LIX, 9.
 Νεβόλιανη, γη XXIX, 94; XXXII, 26, v. 'Εβόλιανη.
 Νεκτάριος, έπίσκ. Θεσσαλ. (1746) LXV, 203.
 Νεόφυτος, Ηρώτος (1392) LI, 18.
 — ήγ. 'Εσφιγμ. (1483) LV, 23.
 — ήγ. Παντοκρ. (1513) LV, 36; LVI, 44.
 — προηγ. Λαύρας (1513) LVI, 37.
 — έπίσκ. Ναυπλίου (1746) LXV, 205.
 Νεόφυτος, έπίσκ. Φ λιππουπ. (1746) LXV, 200.
 Νεστώγκων v. 'Αλέξιος.
 Νέστωρ, ήγ. Κασταμ. (1513) LVI, 52.
 Νησίον, χωρίον XXIX, 60, 78, 86; XLI, 5; XLII, 5.
 Νήφων, μέγ. οίκον. Κομιτίσης (1348) XXXVIII, 51, 64, v. Νίφων.
 Νίκαια XIX, 14, 33; XLIII, 34, 42 etc; LXV, 196; LXVI, 208.
 Νικάνωρ, άρχιεπίσκ. 'Ιουστιν. (avant 1566) LX, 20.
 Νικηφόρος, μέγ. δρουγγάρ. (1342) XXXV, 26, 53 etc.
 — προηγ. Γρηγορ. (1513) LVI, 47.
 — καθηγ. Καρακάλλα (1690) LXIV, 7, — μητροπ. Σκοπίων (avant 1550) LVIII, 13, 27.
 Νικολήμος, παροικιον. Θεσσαλ. (1290) XII, 39.
 — οίκον. Ζωγρ. (1330) XXVIII, 10, 46.
 — μέγ. οίκον. (1369) XLV, 26.
 Νικόλαος, ό άγ. VII, 15, 16; VIII, 6; IX, 10, 27; XI, 37, 53; XXI, 14; XXIII, 25, 28; XXV, 55; XXVI, 20, 22; XXVII, 16, 17; XXXIII, 19, 27 etc.; XXXIV, 15, 33, 35, 37; XXXV, 66, 67 etc.; XXXIX, 5, 11 etc.; LXVI, 38.
 — — ό Κύρος XVII, 79; XXIV, 12.
 — ό Σγούρος XXIV, 11; XXXIII, 29; XXXIV, 36.
 — ήγ. τής Χρομιτίσου (980) I, 40.
 — ήγ. Χάρωνος (1049, 1051) III, 12, 21, 50; IV, 65.
 Νικομήδεια LXV, 195.
 Νίφων, ήγ. Κασταμ. (1051) IV, 7, 9, v. Νήφων.
 Νομικός, ιερύς LII, 28; LIV, 29, 152.
 Νόστογκος (Νεστώγκων) v. 'Αλέξιος.
 Ξάνθη, έπισκοπή LXV, 207.
 Ξαντάς (Δημ.) XV, 27; XVII, 28; LII, 36.
 Ξαντώ XVII, 29.
 Ξένη V, 32; LIII, 13.
 Ξένος XXIX, 55.
 Ξενοφάντος μονή XLIII, 13; LV, 20, 38; LVI, 42; LVIII, 25; LXI, 12.
 Ξηρόκαστρον I, 5, 22, 29, 39; II, 4, 55, 65, 72; LV, 2, 7, 11; LXII, 23.
 Ξηροποταμηνός XXXVIII, 5, 10 etc.
 Ξηροποτάμου μονή I, 38; V, 29; LVI, 40.

Ξυλουργός LII, 50; LIV, 156, 165.

Ξυνούλης, Δημήτρ. XVII, 40.

Ξύστρης XLV, 30.

Ώζιανός, Γεώργ. XII, 25.

Ώζολίμνου μονή V, 39, 42.

Ώθωμανικός LXV, 24, 81, 157.

Ώμολογητῶν μονη III, 11, 48.

Ώνησιφόρος I, 4, 10, 13.

— μονή III, 3.

Ώξὺς βουνός I, 24; III, 24.

Ώπάρεσης, Γρηγ. XLIII, 20.

Ώρθολάγιος, Γεώργ. XXIX, 68.

Ώρμηλία XI, 50; XXXIV, 33, v.
Έρμηλεια.

Ώρμισᾶς XXIX, 87.

Ώρφανοτρόφου μονή XXV, 30, 80.

Ώσόνη LII, 38, 51, v. Ώσάνου.

Ώγγροβλαχία, μητροπ. XLVII, 18;
XLVIII, 65, 162.

Ώυγλέσης (Ώυκχλέσης), Ώω., αὐτοκράτωρ
Σερβίας (1369) XLIII, 124; XLIV, 23.

Ώυρανός, Νικήτας XIX, 18.

Ώχρίδ LXVI, 14, 52, v. Ώχρίδα.

Πάγκαλος, Γεώργ. XXIX, 52.

Παγκράτης, ἡγ. Έσφιγμ. (1676) LXIII,
15.

Παΐσιος, ἀρχιεπίσκ. Βουλγαρίας (1566)
LIX, 64; LX, 144.

— (Παγίσιος), καθηγ. Χελαντ. (1583)
LXI, 11.

— οίκουμ. πατρ. (1746) LXV, 191.

Παλαϊόκαστρον LIV, 83, 102.

Παλαιολογίνη, Θεοδώρα, μεγ. δούκαινα
XXII, 4.

Παλαιολόγος v. Ώνδρόνικος et Ώωάννης

Παλαιὸν πηγάδιν, τοποθεσία XIX, 81;
XXIII, 22; XXVI, 16; XXVII, 13;
XXXIII, 21; XXXIV, 17; XLI, 3;
XLII, 4.

Παλιραία LIV, 124, 126.

Πάμπαλις, Γεώργ. V, 38.

Παντοκράτορος μονή LV, 36; LVI, 44.

Παπαϊανῶ XII, 14.

Παραβαρδάριον XVIII, 4.

Παρασκευᾶς, Λέων XXXVIII, 37.

Παρθένιος, ἐπίσκ. Έφέσου (1746) LXV,
193.

Παῦλος, ὁ ἀπόστολος LIX, 23.

— ἡγ. Ώηροποτ. (980) I, 38.

— ἡγ. Βάνιτζας (1049, 1046) III, 13,
52; LXII, 14, 28.

Παῦλος, καθηγ. Χριστουπόλεως (1051)
IV, 67.

Παύλου μονή LV, 37; LVI, 46.

Παφνούτιος, μητροπ. Ώταλίας (avant
1566) LX, 10.

Παχνάτος, Μιχ. VII, 60.

Παχυκαλῶ Δραγαττεία (τύμβη) LIV, 97.

Παχώμιος, κληρικός τῆς Καρέων I, 56.

Πεδιάσιμος (Νικήτας) XLIII, 75 etc.;
XLIV, 26, 32 etc.

Πεζοβολάρι (Πεζοβόλερος) LII, 51; LIV,
153.

Πελαγία, ἡ ἁγ. VIII, 7; IX, 10; XXV,
7, 53.

Πεντηκοντάρης (Δημ., Κωνστ.) XV, 22;
XVII, 20.

Πεπισωμένος XXIX, 56.

Περατικός, Δημήτρ. XVII, 64.

Περγαμηνός, ἀπογραφεύς (avant 1369)
XLIII, 39; XLIV, 11, 22, 67.

— Θωμᾶς ὁ Φαρισαῖος, ἀπογρ. LIV,
186.

— Κωνστ., ἀπογρ. (1320) XVII, 97.

Πετάλας, Νικόλ. XII, 14.

Πετραλοΐφης (Πατραλείφης), Νικηφ. VI,
30, 73; VII, 7, 10, 141, 144.

Πήδημα τῆς γραΐας v. Γραΐας.

Πηλορήγιον (Πηλορούγιον), τοποθεσία
XXIII, 20; XXVI, 15; XXVII, 12;
XXVIII, 14, 48; XXXIII, 19, 21;
XXXIV, 14, v. Πυλορήγιον.

Πισιανός XII, 13; LII, 45.

Πισσίμιος, Δημήτρ. VII, 55.

Πλακᾶς XLV, 25.

Πλάτανος, στασιδ. ἄλιευτ. XXXVIII,
3, 10.

Πλατζός, Νικόλ. XIX, 99.

Πλατύς v. Καλίτης.

Ποδαρίτζης, Θεόδ. XXIX, 27.

Ποζοβός XVII, 53.

Ποθητός XV, 12.

Πόθος (Κωνστ.) VII, 55; LII, 8; LIV, 10.

Ποιμένος (ἄββα) μονή III, 21, 56; LXII,
21; LXVII, 43, 48.

Πολίανις, τόπος XXXV, 87.

Πολίτου μονή IV, 76.

Πρέβιστα, χωρίον XVI, 11, 35, 41;
XXII, 5; XXIII, 11, 32; XXVI, 34,
41 etc.; XXVII, 6; XXXIII, 8;
XXXIV, 7, 79, 85; XXXV, 52,
69 etc.

Πρεδούλης, Κωνστ. VII, 54.

Πρεντουλία (Καλή) LII, 20; LIV, 21.

Πριαύλαξ v. Προαύλαξ.
 Πριβέλης, Γεώργ., χαρτοφ. Σερρών (1357) XXXIX, 58.
 Προαύλαξ, τοποθεσία VI, 49, 60; VII, 6; XII, 2; XV, 41; XVII, 75; LII, 19, 55; LIII, 23; LIV, 20, 36.
 Προβονέαγκος XXIX, 88.
 Προκόπιος, ὁ ἄγ. XXXV, 68.
 Πτεληγός (Πτιλινός) XLI, 2; XLII, 2.
 Πυλορήγιον XI, 46, v. Πηλορήγιον.
 Πυργίνοι XLI, 9; XLII, 9, v. Βασιλείου.
 Πύργος XLIII, 17; LII, 7; LIII, 21; LXVI, 92.
 Ῥαβεννίτζης V, 37.
 Ῥαμματάς, Γεώργ. XXVIII, 119.
 Ῥαούλ, Ἴω., μέγ. λογοθ. (1344) XXXVI, 30.
 Ραχώνια, τά, τοποθεσία V, 43; VI, 49; 60, 69; VII, 12, 14.
 Ῥεάχοβα, ἡ X, 30, 35, 47.
 Ῥεντίνα, τοποθεσία X, 16; XXIII, 23, XXVI, 18; XXVII, 14; XXXIV, 18, 24.
 Ῥοηδῶ (Ῥωιδῶ) XIX, 2, 26.
 Ρουσσικόν, Ῥώσιων μονή LV, 24, 39; LVI, 49; LXIV, 5.
 Ῥουχᾶς, ιερεύς LII, 28; LIV, 29.
 Ῥωμαϊκός LXV, 24, 157.
 Ῥωμάνης, Δημ. XLI, 2; XLII, 3.
 Ῥωμανός, πάροικος V, 35, 57.
 — καθηγ. Ζωγρ. (1321) XIX, 53.
 Ῥώμη, ἡ νέα XLVI, 42; LVII, 2; LXI, 2; LXII, 51; LXV, 192.
 Σάβας (Σάββας), ιερομόναχος Ἰβήρων LV, 35; LVI, 39.
 — κτήτωρ τοῦ Ἀρμενίου II, 2, 20.
 — Πρῶτος (1369) XLIII, 8.
 — Πρῶτος (1513) LV, 33; LVI, 36.
 — Ἰωάννης, πάροικος XVI, 25, 39.
 Σάβερσι (Μιχ., Κωνστ.) XXIX, 29, 35.
 Σαμουήλ, ἐπίσκ. Δέρκων (1746) LXV, 209.
 — (τοῦ) βουνός LIV, 151.
 Σανδίκης, Θεόδουλος XLVIII, 108.
 Σαραβάρη (τοῦ) γῆ XVII, 83; XVIII, 13, 15 etc.; XLIII, 25, 61, 82 etc.; XLIV, 4, 43 etc.; LIV, 115.
 Σαραντηνή, Ξένη μοναχὴ Ἰνδανίνα (1330) XXVIII, 1, 30, 32.
 — Σωφροσύνη, μοναχὴ XXVIII, 1, 31, 33.

Σαραντηνή, Ἄννα, σύζυγος Μανουήλ τοῦ Διπλοβατάτζη XXVIII, 13, 51.
 Σαραντηνός, πρωτοκουνηγός (avant 1330) XXVIII, 58.
 — Γεώργ., μέγ. ἐταιρειάρχης (1330) XXVIII, 125.
 Σγούρος, Μιχ. XIX, 57.
 — Δημ., ἄρχων (1327) XXV, 33, 84.
 Σγούρου μετόχιον v. Νικόλαος.
 Σεβαστοφόρος, Βασίλ., κριτής XXXV, 57, 59, 89.
 Σελήμ, Ἴω. LXVII, 29.
 Σελήνου μονή LXII, 14, 26, 30.
 Σέλιμας (Ἴω., Μωσ., Ἀαρών) LXVI, 8, 78.
 Σέλινα, τόπος XI, 35.
 Σεραπίων, καθηγ. Ζωγρ. (1330) XXVIII, 5, 40.
 Σερβία LVIII, 2; LIX, 65; LX, 145.
 Σερβιώτης LI, 28.
 Σέρβοι XLVIII, 13, 81.
 Σέρβος, πάροικος XXIX, 73; XLI, 5; XLII, 5.
 Σέρβων μονή X, 37; XII, 2, 4 etc.; XX, 6, 14, 21; XXXII, 24; XL, 15; LII, 82, 96; LIV, 61, 76 etc., v. Χιλιανταρίου.
 Σέρραι, μητρόπ. XXXVII, 33; XXXIX, 16, 42, 49 etc.
 Σιδεράς, Στέφ. V, 36.
 Σιδεροκαύστης II, 10.
 Σιδεροκαύστια, μονή V, 38.
 Σικελία LIX, 6, 51; LX, 8, 27 etc.
 Σιλιγνώ XVII, 59.
 Σιμενίται LXIII, 3, 6, 9.
 Σιμεών (Κωνστ., ιερεύς) XII, 8.
 Σιμώνης V, 36.
 Σιμόπετρα, μονή LXIII, 23.
 Σίμων, ἡγ. Κουτλουμ. (1513) LVI, 48.
 Σισών (τοῦ) μονή III, 41.
 Σκιάθος XXIX, 111.
 Σκόπελος XXIX, 111.
 Σκόπια, μητρόπ. LVIII, 11, 23 etc.
 Σκορπίου μονή I, 57.
 Σκυλοιάωννης XXIX, 86.
 Σμόλεος XVI, 25, 39.
 Σουμάνης, Στέφ., ἀπὸ τοῦ μεγ. ἀλλαγίου τῶν Θεσσαλ. στρατιωτῶν (1327) XXV, 83.
 Σοφία, πόλις LXV, 206.
 Σπανόπουλος, Μιχ., βέστης (1342) XXXV, 97.
 Σπαρτηνός, Ἴω., μέγ. τζαούσιος (1330) XXVIII, 127.

Σπυρίδων, ιερομόναχος ἐκ Ζωγρ. (1330)
XXVIII, 9, 44.
Σταμάτης XVII, 60.
Σταματικός XXIX, 85.
Στάνα, ἡ XIX, 67, 93.
Σταυρηνός, Θεογνωστος XV, 11.
Σταυρονικήτα μονή LXIII, 24; LXIV, 6.
Στεφαναία ὁδός LII, 14; LIV, 15.
Στεφανιανὴ πέτρα IV, 27, 29.
Στέφανος ἀπὸ τοῦ Κόζλα V, 37.
— βασ. Σερβίας (1346) XXXVII, 65;
(LXVI, 133, 137, 151 etc.).
— προηγ. Ἐσφιγμ. (1746) LXV, 51.
Στεφάνου μονή IV, 36; LI, 22.
Στραντζιμηρός, πιγκέρνης τοῦ βασ. τῶν
Βουλγ. (1344) XXXVI, 2, 8, 13, 20.
Στριβιώτης (Μιχ., Κωνστ.) XIX, 19, 72.
Στρογγύλης, Θεοδ. VII, 53.
Στρομιανός V, 39.
Στρώμμων (Στρέμμων), ποταμός II, 94;
XI, 44; XIII, 5; XVI, 10; XXII, 3;
XXIII, 10, 15, 51; XXVI, 9, 13, 75;
XXVII, 6; XXVIII, 14, 48; XXIX,
4; XXXI, 6; XXXII, 6; XXXIII, 7,
89; XXXIV, 7; XXXV, 99; XXXVI,
4; XXXVII, 4; XLVIII, 70.
Στρυμονίτης (Ἰω., Νικόλ.) V, 31; XII, 12.
Συκαί v. Λουκάς.
Συμεών (τοῦ) χωρίον XV, 33; XVII, 34.
— μοναχός καὶ ὑπόκτιτος φιλόσ. (980)
I, 32.
— ἀρχιεπίσκ. Βουλγ. (1550) LVIII, 1.
— δικαίος Κασταμ. (1690) LXIV, 8,
v. Σιμεών.
Συμεώνη LIII, 16, v. Σιμιώνη et Συμεών.
Συναδηνή XXIX, 22.
Συναδηνός, Μιχ. Ἀστράς (1378) XLVII,
17.
— Νικόλ., λογοθ. Θεσσαλ. (1327) XXV,
129, 133.
— Ἰω., πρωτονοτάριος Σερρών (1357)
XXXIX, 62.
Σὺρ Γιάνης v. Ἰωάννης.
Σφιγμένου μονή LV, 23, v. Ἐσφιγμένου.
Σωτήρ, χωρίον XXI, 7; LXVI, 168.
Σωτηρικός, χωρίον XVI, 44; XXVI, 76,
80, 82; XXVII, 7, 27, 56; XXXIII,
8; XXXIV, 8, 79, 85.
Σωφρόνιος, ἐπίσκ. Μοροβίσδου (1550)
LVIII, 20.
Τεμπελιάκος, Νικόλ. XXIX, 49.
Τζαγκαρόπουλος, Γεώργ. XII, 10.

Τζαχάλης ου Τζόχαρις XLI, 3; XLII, 3.
Τζέριβιστα, πλανηνή XXVII, 35, 55;
XXXIII, 48; XXXIV, 54, 67.
Τζέρνης XIX, 1, 2, 92, 94.
Τζιμπάνος, Κωνστ., ἀπογραφεύς LII, 116.
Τζούρακος, πριμμική. (1369) XLIV, 17.
Τζουσμένη, Μαρία (1142) V, 8; VI, 30;
VII, 8, 13, 17.
— τοποθεσία XI, 39.
Τζόχης XVI, 41.
Τζυβίνης, Γεώργ. XXIX, 32.
Τζυκαλάς, Ἰω. VII, 59.
Τζυτζυμάς (Θεοδ., Πέτρος) XXIX, 37, 39.
Τιμόθεος, μητροπ. Ἰταλίας (1566) LIX,
54; LX, 16, 30 etc.
Τορνίκιος, Κωνστ., σεβαστοκρ. (1267)
VI, 84; VII, 32, 172.
Τούρκοι XLV, 4.
Τουρνάβος, πόλις LXVI, 64, 66, 94 etc.
Τοχηαρίου μονή LV, 41, v. Δοχ.
Τραχανειώτης, Μαν. (1369) XLIV, 30.
Τρογαλά (τοῦ) μονή I, 57.
Τυμπανάρης, χωράφιον V, 41; VI, 67;
VII, 21; XV, 42; XVII, 76; LII, 43;
LIV, 82, 158.
Τύχα, ἡ XXIX, 61.
Τυχορᾶς, Δημ. XIX, 98.
Τυχωτάς, Γεώργ. XII, 9.
Ἵμπρος (Ἵμπρος) V, 32.
Ἵπατείου μονή III, 11, 26; LVI, 13.
Φακηνός, Νικ. XV, 25.
Φαρισαῖος, ἀπογραφεύς (avant 1369)
XVIII, 6; XLIII, 39; XLIV, 11,
22, 67.
— Γεώργ., ἀπογρ. (1320, 1322) XVII,
97; XXI, 26.
— Θωμᾶς v. Περγαμηνός.
Φιλίππου μονή IV, 70; LXV, 79; LXVI,
97; LXVII, 39.
Φιλιπούπολις LXV, 200; LXVII, 40.
Φιλοθέος, προηγ. Φιλοθέου (1483) LV, 21.
— οἰκουμ. πατρ. (1372) XLIII, 36;
XLVI, 41; LVII, 5.
Φιλοθέου μονή III, 9, 21, 44; IV, 74;
XXXVIII, 27; LV, 21.
Φωκαϊκός, Βασίλ., ἐπίσκ. (1142) V, 25.
Φωτεινή, Καλή XXIX, 44.
Φωτεινή XV, 16, 19; ἡ ἄγ. XXXIX, 6.
Φωτεινός XXIX, 60; LII, 40.

- Χαγερῆς, Μαν., ἀπογραφεύς (1369) XLIII, 93; XLIV, 12, 78.
 Χαλκεύς (Κυριακός, Θεόδ., Γεώργ.) XV, 8, 20; XVII, 12; LIII, 12.
 Χαλκείος (του) χωρίον V, 42; VII, 21.
 Χαλκηδών LXXV, 197.
 Χάλκισσα, χῆρα XVII, 56.
 Χαντακηνοί XLVIII, 47, 115, 139.
 Χάνταξ, χωρίον XXIX, 8, 74 etc.; XXXI, 6, 16, 32; XXXII, 6, 12 etc.; XXXIII, 10; XXXIV, 9, 79, 85; XXXVII, 4, 12 etc.; XL, 28; XLI, 16; XLII, 11, 12, 18; XLVII, 7; XLVIII, 3, 5 etc.; XLIX, 4; L, 8.
 Χαρβαλάς, Ἀλέξιος XVII, 59.
 Χαρίτων, Πρωτος (1378) XLVIII, 162.
 Χάρωντος (Χάρωνος) μονή II, 54, 57, 59; III, 12, 22, 50; IV, 66; XLV, 32; LI, 24.
 Χελανταρηνοί XLVIII, 1, 27 etc.
 Χελιδωνοῦς (τῆς) χωρίον LIV, 156.
 Χέροβος (του) ῥάχης LXII, 21.
 Χηλάς (Χειλάς) V, 35.
 Χιλανταρίου (Χελανταρίου) μονή XXXII, 24; XXXIV, 26; XXXVIII, 31; XL, 15, 21, 24; XLIII, 12, 16; XLVII, 6; XLIX, 2, 25, 27; LV, 18; LVI, 41; LXI, 10; LXIII, 19, v. Σέρβων μονή.
 Χίος LXXV, 208.
 Χορταϊτηνοί XLIV, 62.
 Χορταϊτου μονή XLIV, 48.
 Χουβηνά ου Χουδηνά, τά, γῆ XXIX, 94; XXXII, 27; XXXVII, 24.
 Χούμνος V, 31.
 — Νικηφ. X, 10, 57; XXVIII, 116; XV, 47.
 Χοχλιαρῆς (Χουλιαρῆς), Βασίλ. V, 34.
 Χριστιανούπολις LXXV, 204.
 Χριστόδουλος (Γεώργ.) VII, 54; LII, 48.
 Χριστούπολις IV, 68; XL, 35.
 Χριστοφόρος, ὁ ἄγ. XVI, 12, 42.
 — σκευοφύλ. Βατοπ. (1690) LXIV, 2.
 Χρομιτίσου (τῆς) μονή I, 40.
 Χρυσή, ἡ XXIX, 52.
 Χρῦσος, ὁ XXIX, 61.
 Χρυσουπολις XXXII, 35, 39; XXXVII, 34; XLIII, 43.
 Χυμευτής, ὁ XXIX, 74.
 Ψευδάκης XLV, 28.
 Ὠχρίδ v. Ὁχρίδ.

- Алекса IX, 50.
 Александръ, воевода, VII, 18; VIII, 10, 51.
 Алексій Михайловичъ, царь XI, 20.
 Анастасій, патріархъ V, 48; епископъ романскій IX, 12; X, 2.
 Андроникъ, царь II, 4, 15, 75; III, 50.
 Андронаки VIII, 62; IX, 48.
 Апостолъ Митри XII, 71.
 Арсеній, архіепископъ переяславскій XIII, 86.
 Асѣнь, царь I, 1, 13, 22, 69, 98.
 Аеонтъ, Аеонская гора, I, 71; III, 3; V, 47, 60; VIII, 17.
 Билча, VIII 62.
 Бобиниъ Василиій XI, 84.
 Богданъ, воевода VIII, 9, 50.
 Будимъ, городъ I, 3.
 Бурчюль, VIII, 64.
 Варлаамъ, игуменъ зографскій VII, 9; архіеписк. сучавскій IX, 12; X, 2; епископъ хушскій XII, 14.
 Варшикъ VIII, 67.
 Василій, воевода XII, 49, 51, 56.
 Венеція I, 3.
 Витонъ, монастырь IV, 3.
 Владиславъ I, 53.
 Вльчо I, 48.
 Вльця Думитрашко IX, 67.
 Волковъ Михаилъ XI, 91.
 Гавріилъ, Гавриль II, 3; VIII, 67; IX, 47.
 Гаврилашъ Матіашъ IX, 65.
 Гедеонъ, епископъ хушскій IX, 14; X, 4.
 Геннадій, игуменъ II, 3.
 Георгій V, 83; IX, 51.
 Гервасій, Ервасій VI, 23.
 Гика IX, 46.
 Горни Лозенъ, село I, 52.
 Григорій, патр. антиохійскій V, 49; игуменъ зографскій V, 115.

Дабижя XII, 77.
 Даниїль, игумень зографскій V, 190;
 іеромонахъ XIII, 6, 30, 48, 65.
 Двѣпръ XI, 63.
 Добровецъ, Добровѣцъ, монастырь
 IX, 16, 20, 25, 28, 30, 35; X, 6,
 14, 16, 18, 20; XII, 31, 39, 49;
 XIII, 68.
 Долни Лозень, село I, 55.
 Донича Николай XII, 90.
 Драгуль VIII, 63.
 Дукъ I, 62.
 Думитрашко Вльця IX, 67.
 Думитру VIII, 66.
 Дунавъ, Дунай I, 40.
 Евеймій, архимандритъ XI, 31.
 Екатерина Алексѣевна, императрица
 XIII, 79.
 Елисавета Петровна, императрица
 XIII, 74.
 Ервасій, Гервасій VI, 23.
 Збіяръ VIII, 61.
 Зографъ, Зуграфъ, Изографъ, мона-
 стырь I, 72; II, 14, 22; III, 25; V,
 45, 146; VI, 13; VII, 8, 12, 16; VIII,
 16, 21, 59; IX, 23, 26, 29, 35, 42;
 X, 11, 15, 21, 23; XII, 27.
 Иванъ Мазепа, гетманъ XI, 64.
 Ивашко XII, 78.
 Илія XII, 76.
 Исаія VII, 23.
 Іоаннъ, царь I, 26; V, 154; монахъ
 II, 26; V, 73, 75, 80, 91, 94, 98;
 XII, 77.
 Іоаннъ Александръ III, 98; IV, 4; VI,
 7, 19, 26.
 Іоаннъ Антиохъ Константинъ XII, 3,
 68, 95.
 Іоаннъ Богданъ, воевода XII, 33.
 Іоаннъ Василій, воевода IX, 3, 44, 69.
 Іоаннъ Голъя VIII, 72.
 Іоаннъ Димитрій, воевода XII, 69.
 Іоаннъ Калиманъ I, 97.
 Іоаннъ Петръ, воевода VIII, 3.
 Іоаннъ Селима I, 78; II, 24; V, 4, 5,
 71.
 Іоаннъ Стефанъ, воевода IX, 45; XII,
 32, 37.

Іоаннъ Тырновскій II, 51; V, 56, 83,
 90, 109, 184.
 Іоаннъ Угleshъ, деспотъ V, 188, 189.
 Іоаннъ Шишманъ IV, 28.
 Іованица V, 132.
 Іордакій XII, 75.
 Іосифъ VI, 23.
 Іустиніанъ, царь V, 46.
 Каллиникъ, игумень зографскій
 XIII, 3.
 Калоіоаннъ, Калоюянъ I, 37, 38; III,
 52, 79.
 Катакозонно Ярдакій IX, 52.
 Кіевъ XIII, 39, 40, 44.
 Киприанъ, Къпріянъ Капріанъ, мона-
 стырь XII, 16, 24, 26, 30, 39, 41,
 63.
 Климентъ, св. V, 32.
 Козна Мургу VIII, 61.
 Константинъ, Констатій II, 59, 62; V,
 170.
 Константинъ I, 37, 63, 65; IX, 51
 XII, 78.
 Константиноградъ II, 4, 76; V, 48.
 Константинополь XIII, 56.
 Костаки Василій, XII, 70.
 Кристя VIII, 62.
 Крушево, село V, 144.
 Лаврентій, епископъ радовскій XII,
 14.
 Левъ Премудрый, царь V, 1, 77, 89,
 97, 168, 182.
 Лихнидонъ I, 57; V, 9.
 Лозень Горни, село I, 52.
 Лозень Долни, село I, 55.
 Лупулъ Богданъ XII, 72.
 Мазепа Иванъ, гетманъ XI, 64.
 Макарій, архіепископъ I, 59.
 Максимъ, архим. зографскій XI, 6,
 34, 41, 44, 82.
 Манолъ I, 37, 59; II, 12.
 Манолакій XII, 73.
 Матѳей, іеромонахъ XIII, 6, 30, 48,
 65.
 Марія VIII, 9, 28.
 Миронъ IX, 49.
 Мирча, воевода VI, 18.
 Мисаилъ, епископъ романскій XII, 13.
 Михайлъ I, 73.
 Михайлъ Теодоровичъ, царь XI, 11.

- Моисій II, 47, 49; V, 4, 110; игуменъ зографскій VI, 23.
 Молдовлахія I, 2.
 Молоикъ V, 136.
 Москва XI, 17, 24, 32, 54, 58, 78; XIII, 11, 35, 62.
 Мустевичъ Крестя VIII, 74.
 Николай VIII, 68.
 Никополь I, 41.
 Ормилія I, 67.
 Охридъ, градъ Лихнидонъ I, 58; V, 9.
 Паисій, архимандритъ XI, 15.
 Петрашко VIII, 63; XII, 93.
 Петръ, воевода VIII, 10, 51, 60; логоетъ I, 41, 42; сынъ Стефана воеводы VII, 18.
 Петръ Алексѣевичъ, царь XI, 2, 39, 88; XIII, 10, 76.
 Петръ Θεодоровичъ, императоръ XIII, 77.
 Петроній, архимандритъ XI, 23.
 Пимень, Пиминъ I, 81, 83; II, 36, 40; V, 88, 92, 96, 169.
 Платонъ, архимандритъ XIII, 90.
 Привища, село I, 28.
 Путивль XI, 57.
 Раковица Михаилакій XII, 74.
 Романъ, игуменъ витошскій IV, 19.
 Россія XI, 3, 12, 21, 29, 39, 89; XIII, 13, 15, 26, 49, 59.
 Савва, архіепископъ сучавскій XII, 12.
 Сандулъ XII, 78.
 С.-Петербурзь XIII, 7, 35, 62, 82.
 Сардакія градъ, Софія I, 45.
 Серъ, градъ I, 36.
 Симеоневъ Николай IX, 53.
 Симонъ, архіепископъ псковскій XIII, 84.
 Слѣвилъ VIII, 65.
 Солунь, градъ I, 62.
 Сотиръ, село V, 144.
 Софія, градъ Сардакія I, 45; IV, 8, 15.
 Софронія II, 3.
 Стамати I, 59.
 Стефанъ, воевода и господарь VII, 1, 17; VIII, 9, 50; IX, 26; X, 17; царь сербскій V, 113, 116, 130, 180, 186.
 Стокъ VIII, 68.
 Стоянъ I, 48.
 Стримонъ, рѣка III, 39.
 Сучава VII, 23.
 Сучимъ VIII, 66.
 Сѣвскъ XI, 57.
 Тоадеръ VIII, 64.
 Тома VII, 21; IX, 47.
 Тръговище VI, 23.
 Филиппъ I, 81; II, 26, 28, 31, 37; V, 73, 79, 81, 89, 169.
 Хантакъ, село III, 39, 55, 57, 73.
 Хиландаръ, монастырь V, 116, 146.
 Челопячане, село I, 50.
 Черкезь Стефанъ XII, 76.
 Чокърланъ XII, 74.
 Яне VIII, 67; IX, 48.
 Яссы VIII, 74; IX, 67; X, 26; XII, 93.
 Θεодоръ I, 41.
 Θεодоръ Алексѣевичъ, царь XI, 28.
 Θεοφανъ, епископъ радовскій IX, 13; X, 3.
 Θεοφιлатъ, патріархъ Тырновскій V, 58.

Corrections.

- p. 7, 7 lire: σίγγον 'Ιερο-
 p. 16, n° VI lire: à l'aide d'un faux ordre impérial.
 p. 25, n° IX lire: de 240 hyperpyres.
 p. 31, n° XII lire: évêque de Hiérissos.
 p. 34, 3 lire: Γεωργίου <και> τοῦ Ζωγράφου.
 p. 52, n° XXIV lire: avait donnés.
 p. 57 note lire: 116 (au lieu de 114).
 p. 141, 17 lire: δς.

Table des matières.

	Page.
Préface	I
A. Actes Grecs	1—159
I. 6488 — 980, mois d'août, ind. VIII. Thomas, higoumène d'un monastère (τοῦ Ἀντωνίου), vend à Onésiphore un terrain et un monastère, nommé les Saints Apôtres de Xérocaston, pour la somme de 64 pièces d'or.....	1—3
II. (1023 ou 1038), mois de février, ind. VI. Le moine Sabas cède à la Laure de St. Athanase le monastère τοῦ Ἀρμενίου qui lui appartenait à Xérocaston	4—7
III. 6557—1049, mois d'avril, ind. II. Le Conseil central de l'Athos examine et termine la dispute sur les limites entre le monastère des Saints Apôtres, nommé τοῦ Ὀνησιφόρου, et le monastère τῶν Νεακίων.....	7—9
IV. 6559—1051, mois d'août, ind. IV. Le Conseil central de l'Athos examine la dispute des deux monastères de Zographou et de Castamonitou au sujet du terrain de Καλιγράου et reconnaît les droits des moines de Zographou	9—12
V. 6650 — 1142, mois de mai, ind. V. Marie Τζουσμένη, fille de l'empereur Jean Comnène, confirme les droits du monastère de Zographou sur un métoque près de Hiérissos	12—16
VI. (1267), mois d'août, ind. X. Constantin Tornice, sébastocrator et gouverneur de Thessalonique, conformément à une décision de l'empereur, confirme au monastère de Zographou la possession de plusieurs terrains à Προάλαξ et Παχώνια, contrairement aux prétentions des moines de la Laure de St. Athanase à l'aide d'un faux ordre impérial.....	16—18
VII. 6776—1267, mois de septembre, ind. XI. Nicéphore Malléas, sacellaire de Thessalonique, et Basile Éparque, chargés par Constantin Tornice, sébastocrator et gouverneur de Thessalonique, d'examiner	

	les querelles des moines de la Laure de St. Athanase au sujet des terrains à Προαύλαξ près de Hiérissos cédés au monastère de Zographou par donation de Marie Τζουσμίνη et son petit-fils Nicéphore Pétraliphas, reconnaissent les droits des moines de Zographou et le nouveau gouverneur de Thessalonique Alexis Ducas Nestongon confirme la décision de son prédécesseur	19—24
VIII.	(1270), mois de juin, ind. XIII. Joannice, métropolitain de Thessalonique, renonçant à son droit, accorde aux moines du monastère de Vatopédi de vendre à une personne religieuse et orthodoxe le métoque de Saint-Nicolas à Thessalonique appartenant au monastère	24—25
IX.	6779 — 1270, mois de septembre, ind. XIV. Mamas, higoumène du monastère de Vatopédi, vend au monastère de Zographou le métoque de Saint-Nicolas à Thessalonique pour la somme de 240 hyperpyres	25—27
X.	(1286), mois de septembre, ind. XV. Le questeur Nicéphore Choumne, par ordre impérial, remet au monastère de Zographou un terrain de 400 mesures à Lozikion près de Rendina	27—29
XI.	6797 — 1289, mois d'août, ind. II. Chrysobulle de l'empereur Andronic Paléologue confirmant au monastère de Zographou toutes ses possessions et ses droits	29—31
XII.	6798—1290, mois d'avril, ind. III. Théodose, évêque de Hiérissos, termine la querelle des deux monastères de Chilandar et de Zographou au sujet de quelques terrains à Προαύλαξ et, conformément à un recensement et la déposition des témoins, reconnaît les droits des moines de Zographou	31—33
XIII.	(1291), mois de mai, ind. IV. Copie vidimée d'un Πρόσταγμα impérial confirmant de nouveau au monastère de Zographou la possession du métoque et du monastère de la Sainte Vierge, nommé τῆς Κρῶνωτίσσης, sur le Strymon	33
XIV.	6807—1299, mois de mai, ind. XII. Jacques, métropolitain de Thessalonique, rend au monastère de Zographou la cellule et l'église de Saint Blaise avec tous les biens meubles et immeubles	34—35
XV.	(1315?), mois d'octobre, ind. XIV. Démétrius Apelmélé, recenseur du thème de Thessalonique, délimite les propriétés, appartenant dans ce thème au monastère de Zographou	35—37

- XVI. (1319[?]), mois de mars, ind. II. Jean Apelmélé, gouverneur du thème de Voléros et Mosynople, conformément à une ordonnance impériale et un ordre du sébastocrator, rend au monastère de Zographou un terrain Πρέβιστα sur le Strymon avec tous ses droits et privilèges 37—38
- XVII. (1320), mois de mai, ind. III. Recension générale des propriétés du monastère de Zographou, exécutée par les recenseurs de Thessalonique Constantin Pergaménos et Georges Pharisée 39—42
- XVIII. Environ 1320. Le recenseur Pharisée et son collègue rendent au monastère de Zographou un terrain situé près de Hiérissos, nommé τοῦ Σαράβαρι, en échange d'un terrain sur la rivière Bardarès, appartenant au monastère, et pour la somme de 100 hyperpyres et un cheval 42—43
- XIX. 6829 — 1321, mois de mai, ind. IV. Pierre ὁ τοῦ Τζέρονη fait au monastère de Zographou la donation de l'église ὁ Ἀρχιστρατήγος bâtie par lui, avec quelques terrains rendus à cette église par les derniers propriétaires, comme ils le témoignent dans cet acte 43—46
- XX. Environ 1321. Le pincerne Jean Paléologue reconnaît au monastère de Zographou le moulin au métoque τοῦ Δοζενίκου appartenant au monastère qui a été occupé illégitimement par le monastère des Serbes 46—47
- XXI. (1322), mois de décembre, ind. VI. Georges Pharisée, recenseur du thème de Thessalonique, confirme au monastère de Zographou la possession du métoque de Saint Blaise près de Ἐρμηλία et de quelques autres terrains omis dans son Πρακτικόν précédent 47—48
- XXII. 6833 — 1325, mois de juillet, ind. VIII. L'empereur Andronic Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de Πρέβιστα sur le Strymon que le tsar avait donné au monastère. 48—50
- XXIII. 6834 — 1325, mois de septembre, ind. IX. L'empereur Andronic II Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de Πρέβιστα et de tous les autres terrains sur le Strymon, appartenant au monastère, et les déclare exempts d'impôts, à l'exception de la σιταρκία 50—52

- XXIV. (1326²), mois d'aôût, ind. IX. L'empereur ordonne de restituer au monastère de Zographou les deux métoques à Thessalonique, nommés τοῦ Σγουροῦ et τοῦ Κύρου, qui avaient toujours appartenu à ce monastère, mais que l'empereur par ignorance avait donnés à Philippe Déblytzène 52—53
- XXV. 6835—1327, mois de mars, ind. X. Les trois frères Kalamanos vendent au monastère de Zographou quelques maisons près du métoque de St. Nicolas appartenant au monastère pour la somme de 250 hyperpyres et lèguent au monastère 30 hyperpyres à la commémoration de leurs feus parents. 54—58
- XXVI. 6836 — 1327, mois de septembre, ind. XI. L'empereur Andronic II Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Michel Asan, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de tous ses terrains sur le Strymon, ainsi que la possession des terrains τοῦ Σωτηρίχου et de Λάκτεβα, que le tsar avait donnés au monastère, et les déclare exempts d'impôts, à l'exception de 50 hyperpyres par an pour la σταρχία 58—61
- XXVII. 6836 — 1328, mois de mars, ind. XI. L'empereur Andronic III Paléologue confirme par un chrysobulle tous les droits, que son aïeul et lui-même avaient accordés antérieurement au monastère de Zographou pour ses propriétés sur le Strymon, sous condition que le monastère reçoive le terrain Τζέρκβιστα en échange du terrain Λάκτεβα 61—64
- XXVIII. 6838—1330, mois de février, ind. XIII. Les religieuses Xène et Sophrosyne, filles du grand-veneur Sarantinos, vendent au monastère de Zographou pour la somme de 500 hyperpyres un terrain sur le Strymon, qu'elles avaient hérité de feu leur soeur Anne, épouse de Manuel Diplobatzès 64—68
- XXIX. (1333?), mois de janvier, ind. I. Παρχατικόν du grand-veneur Jean Vatzès concernant les propriétés Χάνταξ et Νησίον sur le Strymon données par un chrysobulle impérial à l'éparque Michel Monomaque. 68—71
- XXX. (1333?), mois de septembre, ind. II. Ordre de l'empereur de Constantinople au prote Isaac de terminer la querelle entre les moines de Lavra et de Zographou concernant quelques champs. 72
- XXXI. 6850 — 1342, mois de janvier, ind. X. L'empereur Jean Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares

	Jean Alexandre, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de la propriété <i>Χάνταξ</i> sur le Strymon	72—73
XXXII.	6850 — 1342, mois de janvier, ind. X. L'empereur Jean Paléologue, à la prière du tsar des Bulgares Jean Alexandre, confirme de nouveau par un chrysobulle au monastère de Zographou tous les privilèges de la propriété <i>Χάνταξ</i>	74—76
XXXIII.	6850 — 1342, mois de janvier, ind. X. L'empereur Jean Paléologue confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de toutes les propriétés et de tous les métoques sur le Strymon que son père et lui-même avaient donnés antérieurement à ce monastère	76—79
XXXIV.	6850 — 1342, mois de janvier, ind. X. L'empereur Jean Paléologue confirme de nouveau par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession de toutes ses propriétés sur le Strymon	79—83
XXXV.	(1342 ²), mois de juin. L'empereur termine la querelle des deux monastères de Caracalla et de Zographou au sujet du terrain de <i>Λοντζιάνη</i> et reconnaît les droits des moines de Zographou	83—87
XXXVI.	6853 — 1344, mois d'octobre, ind. XIII. L'empereur Jean Paléologue confirme par un chrysobulle la donation du terrain Marmarion sur le Strymon faite par Strantsimère, pincerne du tsar des Bulgares, en faveur du monastère de Zographou	87—88
XXXVII.	6854 — 1346, mois d'avril, ind. XIV. Étienne, tsar des Serbes, à la prière du tsar des Bulgares, confirme par un chrysobulle au monastère de Zographou la possession et tous les privilèges du terrain <i>Χάνταξ</i> sur le Strymon	88—90
XXXVIII.	(1348), mois de mai, ind. I. Niphon, grand-économiste de Comitissa, conformément à la décision du prote Antoine, confirme au monastère de Zographou la possession de la pêcherie occupée illégitimement par le monastère de Xéropotamou	90—92
XXXIX.	6865—1357, mois de juin, ind. X. Hiérothée, évêque de Césaropolis, conformément à une décision synodale du métropolitain de Serrès, prive le monastère de Caracalla de l'église de Saint-Nicolas située dans son diocèse et la rend au monastère de Zographou avec tous ses droits, sous condition de payer pour l'église 8 pièces d'or par an	92—94

- XL. (1358), mois de février, ind. XI. L'empereur confirme dans un *πρόσταγμα*, adressé au grand stratopédarque Alexis et au grand primicier Jean, le chrysobulle donné par lui antérieurement au monastère de Zographou au sujet d'un moulin près de Marmarion dans le terrain de *Χάντραξ* et annule un autre chrysobulle donné par lui plus tard au monastère de Chilandar en conséquence d'un faux rapport. 94—95
- XLI. (1358), mois de mars, ind. XI. Certificat de quelques habitants de *Μαρμάριον*, *Νησίον* etc., légalisé par le grand stratopédarque et le grand primicier Jean, reconnaissant les anciens droits du monastère de Zographou sur le moulin situé dans leur voisinage, contrairement aux prétentions du monastère *Πύργος τοῦ Βασιλείου*. 96—97
- XLII. (1358). Document presque identique au précédent, signé par le stratopédarque, le primicier et Hiérothée, évêque de Césaropolis. 97—98
- XLIII. 6877—1369, mois de février, ind. VII. Jean Ouglès, despote de Serbie, termine la querelle entre le monastère de Zographou et l'évêque de Hiérissos au sujet du terrain de *Σαράβαρη* en faveur du monastère. 98—101
- XLIV. 6877—1369, mois de mars, ind. VII. Démétrius Cabasilas et d'autres fonctionnaires déclarent que le terrain de *Σαράβαρη* appartient au monastère de Zographou. 101—104
- XLV. 6878 — 1369, mois de décembre, ind. VIII. Le Conseil central de l'Athos rend au monastère de Zographou la cellule de *Καμηλαυχᾶ*. 104—105
- XLVI. 6880 — 1372, mois de juillet, ind. X. Philothée, patriarche œcuménique, déclare l'église de St. Démétrius, bâtie par Branislav dans le monastère de Zographou, indépendante de l'évêque de Hiérissos et soumise au patriarche 105—106
- XLVII. (1378), mois de juillet, ind. I. L'empereur ordonne au grand primicier Jean d'examiner de nouveau lui-même et de terminer la querelle des monastères de Zographou et de Chilandar au sujet du moulin près de Marmarion ou d'en charger Michel Synadène et le prote de l'Athos. 106—107
- XLVIII. (1378), mois de septembre, ind. II. Le prote Chariton avec quelques higoumènes termine la querelle entre les monastères de Zographou et de Chilandar au

	sujet du moulin près de Marmarion et reconnaît les droits des moines de Zographou	107—112
XLIX.	(1378). Isaac, évêque de Hiérissos, confirme la décision du document précédent au sujet du moulin près de Marmarion	112—113
L.	(1378), mois de novembre, ind. II. Le μέγας δούξ, sur l'ordre impérial, déclare le monastère de Zographou exempt de tous impôts	113—114
LI.	6900 — 1392, mois de mars, ind. XV. Le Conseil central de l'Athos affranchit le monastère de Zographou de 2 ¹ / ₂ hyperpyres par an qu'il avait payés pour les cellules nommées τῶν ἁγίων Ἀποστόλων et τοῦ Καμιλαυκᾶ	114—115
LII.	Janvier, ind. VII. Recension générale des propriétés du monastère de Zographou exécutée par les recenseurs de Thessalonique Constantin Τζιμπάνος et Alexis Ἀμνός	115—119
LIII.	Janvier, ind. VII. Recension des propriétés du monastère de Zographou exécutée par les recenseurs de Thessalonique et Alexis Ἀμνός	119—120
LIV.	Décembre, ind. I. Recension générale des propriétés du monastère de Zographou exécutée par les recenseurs de Thessalonique Démétrius et Thomas Pergamène Pharisée	120—126
LV.	6991 — 1483, mois de juin. Le Conseil central de l'Athos règle un différend entre les monastères de la Laure et de Castamonitou au sujet des oliviers à Xérocastron	126—127
LVI.	7021 — 1513, ind. I. Le Conseil central de l'Athos règle un différend sur les limites entre les monastères de Zographou et de Castamonitou	127—129
LVII.	7029 — 1521, mois de mai, ind. IX. Théolèpte, patriarche œcuménique, confirme le sigillion, donné par le patriarche Philothée au monastère de Zographou au sujet de l'église de St. Démétrius bâtie par Branislav (v. n° XLVI)	129—130
LVIII.	7058—1550, mois de juillet, ind. VIII. Syméon, archevêque de Bulgarie et de Serbie, conformément à une décision synodale, nomme l'higoumène du monastère de Xénophou Clémence métropolitain de Scopia	130—132
LIX.	7074 — 1566, mois de juillet, ind. IX. Païse, archevêque de Bulgarie et de Serbie, détermine les émoluments des prêtres à l'eparquie d'Italie	132—134

LX. 7074 — 1566, mois de juillet, ind. IX. Païse, archevêque de Bulgarie et de Serbie, conformément à une décision synodale, nomme l'évêque de Corytza Timothée métropolitain d'Italie	135—139
LXI. 1583, mois d'octobre, ind. XII. Jérémie, patriarche œcuménique, confirme la décision du Conseil central de l'Athos au sujet d'un différend sur les limites entre les monastères d'Ésphigménou et de Zographou.	139—140
LXII. 7094—1586, mois de mai, ind. XIV. Théolèpte, patriarche œcuménique, comme son prédécesseur Jérémie (v. n ^o LXI), confirme les droits du monastère de Zographou contrairement aux prétentions du monastère d'Ésphigménou.	140—142
LXIII. 7184—1676, mois de janvier. Le Conseil central de l'Athos règle le différend entre le monastère de Zographou et les Siménites au sujet d'un terrain à Vanitsa.	142—143
LXIV. 1690. Acte du Conseil central de l'Athos concernant la querelle au sujet de Vanitsa	143
LXV. 1746, mois de mai, ind. IX. Païse, patriarche œcuménique, et le Saint Synode de Constantinople ratifient la vente du terrain de Vanitsa faite par les moines d'Ésphigménou à ceux de Zographou	144—150
LXVI. 6427 — 919, 28 avril; 6859—1351, ind. IV. Léon le Sage, empereur de Constantinople, et Jean, empereur de Bulgarie, accompagnés de plusieurs patriarches, déterminent en 919 sur les lieux les limites du monastère de Zographou, fondu au mont Athos depuis peu par trois frères Sélina, fils de l'empereur d'Achrida. — Étienne, empereur de Serbie et Bulgarie, fait le même au XIV-e siècle, d'après le supplément postérieur, et donne au monastère de Zographou deux terrains sur le Strymon en demandant du bois pour le monastère de Chilandar	150—157
LXVII. 6795 — 1287, ind. IV. L'empereur Andronic II confirme par un chrysobulle, conformément aux documents lui présentés, les limites du monastère de Zographou	157—159
B. Actes Slaves	160—190
I. 6700 — 1192, 2 février, ind. I. Chrysobulle de Jean Caliman, tsar des Bulgares, au sujet de la donation de quelques métoques au monastère de Zographou .	160—162
II. 6795—1287, ind. IV. Chrysobulle de l'empereur Andronic II Paléologue déterminant les limites du monastère de Zographou	163—165

III. 6850—1342, ind. X. Chrysobulle de Jean Alexandre, tsar des Bulgares, au sujet de la donation du village Χάγυραξ au monastère de Zographou	165—168
IV. (1356—1392). Jean Šišman, tsar des Bulgares, confirme la donation faite par son prédécesseur au monastère de Vitoš	168—169
V. (919—1371). Chronique du monastère de Zographou, dès la fondation du monastère jusqu'à l'an 1371, composée successivement et contenant les noms de l'empereur Léon le Sage, du tsar des Bulgares Jean de Tirnovou, du tsar des Serbes Étienne et du despote Serbe Jean Ouglès	169—174
VI. 6941—1433, 9 février, ind. I. Jean Alexandre, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement au monastère de Zographou 500 aspres	174—175
VII. 6979—1470, 13 septembre. Étienne, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement à l'hôpital du monastère de Zographou 500 aspres	175—176
VIII. 7083—1575, 1 juin. Jean Pierre, grand duc de Moldavie, s'engage à donner annuellement au monastère de Zographou 100 ducates hongrois et 6500 aspres et à l'hôpital du monastère 500 aspres	176—178
IX. 7159—1651, 25 mars. Jean Basile, grand duc de Moldavie, fait au monastère de Zographou la donation du monastère de Dobrovec avec tous ses biens	179—181
X. 7159—1651, 29 mai. Chrysobullè du Basile, grand duc de Moldavie, au sujet de la donation du monastère de Dobrovec au monastère de Zographou	181—182
XI. 7204—1696, 15 février. Le tsar Pierre Alexievitich autorise l'archimandrite du monastère de Zographou à venir tous les cinq ans faire la quête à Moscou	182—184
XII. 7206—1698, 30 janvier. Chrysobulle de Jean Antioche Constantin, grand duc de Moldavie, au sujet de la donation du monastère de Cyprien au monastère de Zographou	185—187
XIII. 1748, 6 mars. Le Saint-Synode autorise les moines de Zographou à venir tous les cinq ans faire la quête à Moscou et à St.-Pétersbourg	188—190
Index des noms propres	191—204
Table des matières	205—213

